CHRESTOMATHIA AETHIOPICA.

CHRESTOMATHIA AETHIOPICA

EDITA

ET GLOSSARIO EXPLANATA

AB

AUGUSTO DILLMANN

PHIL. ET THEOL. DR., HUIUSQUE IN ACADEMIA LUDOVICIANA GISSENSI PROFESSORE P. O.

LIPSIAE,

T. O. WEIGEL.

MDCCCLXVI.

VIRIS

SUMME VENERANDIS, AMPLISSIMIS, ERUDITISSIMIS,
THEOLOGIAE DOCTORIBUS ET IN ACADEMIA LIPSIENSI
PROFESSORIBUS PUBLICIS ORDINARIIS

FRIDERICO TUCH,

CAROLO FRIDERICO AUGUSTO KAHNIS,

BRUNONI BRÜCKNER,

CHRISTOPHORO ERNESTO LUTHARDT,

RUDOLPHO ANGER,

GOTTHARDO VICTORI LECHLER,

DELATOS SIBI NUPER

SUMMOS IN THEOLOGIA HONORES

OFFICII REVERENTIAE ET GRATI ANIMI SIGNIFICATIONE

REMUNERATURUS

HUNC LIBRUM

D. D. D.

AUCTOR.

PRAEFATIO.

Chrestomathiam edituri sumus quae et juvenibus Geez linguam addiscentibus et viris doctioribus nova quaedam studiorum adjumenta praebere possit. Ea continentur specimina literarum Aethiopicarum inedita, varii generis, neque indigna quae arte typographica divulgata pluribus tam philologis quam theologis innotescant et legantur. Plurima eorum ex aliis linguis in Geez translata sunt et stylum sive Graecum sive Arabicum redolent, pauciora in Abyssinia ipsa composita sunt; alia antiquitatis Christianae monumenta sunt satis memorabilia, alia sermonis et ingenii quo Abyssini medio aevo exeunte utebantur documenta; alia plana aperta emendata, alia difficiliora, nonnumquam corrupta et criticae quoque arti exercendae idonea.

Primum ducunt agmen specimina quaedam orationis historicae, videlicet liber Baruchi apocryphus et narratiunculae de viris sanctis, quae, quamquam ad interpretandum faciliores, tamen cum aetate et dicendi genere inferiores sint, post librum Baruchi collocandae videbantur.

1) *Liber Baruchi*, cui inscriptum est: „Reliqua verborum Baruchi, haud apocrypha, quae ad tempus quo in Babylonia captivi erant pertinent", unum est e scriptorum pseudepigraphorum numero quibus Abyssini gaudent. Reperitur in omnibus [1] Bibliorum Aethiopicorum voluminibus manu exaratis, scriptis Jeremiae annexus. Libro enim vaticiniorum Jeremiae appingere solent a) librum Baruchi illum qui Graece apud LXX exstat, quamquam breviorem et in compendium quasi redactum, b) Threnos, c) Epistolam Jeremiae apocrypham secundum LXX, d) fragmentum prophetiae pusillum, manifesto confictum, quo verba Matthaei Cap. XXVII, 9 ab errore liberentur,[2] e) Reliqua verborum Baruchi seu hunc ipsum librum de quo hic loquimur. Ei subscriptum est: **ወትሩፋተ ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ፡ ነዋ ፡ ጽሕፍት ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡**, deinde: **ተፈጸመ ፡ በዝየ ፡ መጽሐፈ ፡ ባሮክ ፡ ወትሩፋቱ ፡ ነገሩ ፡ ለኤርምያስ ።** Hunc librum non in Abyssinia compositum sed cum caeteris Bibliorum scriptis e Graeca lingua translatum esse, cum e stylo et orationis genere et argumento, tum e loco quem inter libros sacros obtinet ultro elucet. Ejus notitiam quandam publicam fecimus anno 1860 in Herzog

---

[1] exceptis Brucianis; J. Bruce enim Britannus nimio ecclesiae suae zelo praestrictus mirae illi scriptorum apocryphorum despicientiae eo usque indulgebat, ut ne unum quidem a suis librariis Abyssinis transcribendum curaret.

[2] Quod cum brevissimum sit, hic apponere liceat: **ትንቢት ፡ ዘኤርምያስ ፡ ወይቤሎ ፡ ኤርምያስ ፡ ለፋክሶር ፡ ከማሁ ፡ አንትሙሰ ፡ በኵሉ ፡ መዋዕሊክሙ ፡ ትትቃረንዋ ፡ ለጽድቅ ፡ ምስለ ፡ አበዊክሙ ፡ ወደቂቅክሙኒ ፡ እለ ፡ ይመጽኡ ፡ እምድኅሬክሙ ። ወእሙንቱሰ ፡ ይገብሩ ፡ ኀጢአተ ፡ ምንንተ ፡ ፈድፋደ ፡ እምኔክሙ ። እሙንቱ ፡ ይሠይጥዎ ፡ ለዘ ፡ አልቦ ፡ ሤጥ ፡ ወያሐምምዎ ፡ ለዘ ፡ ይፌውስ ፡ ሕማማተ ፡ ወይኴንንዎ ፡ ለዘ ፡ ይሰሪ ፡ ኀጢአተ ፡ ወይነሥኡ ፡ ፴ ብሩረ ፡ ሤጠ ፡ ለክቡር ፡ ዘይሠይጥዎ ፡ ደቂቀ ፡ እስራኤል ፡ ወይሁብዎ ፡ ለውእቱ ፡ ብሩር ፡ ውስተ ፡ ዐጸደ ፡ ለብሓዊ ፤ በከመ ፡ አዘዘኒ ፡**

Realencyclopädie für protestantische Theologie und Kirche Bd. XII p. 314. Fabulae quae in eo expromuntur aliae quidem etiam aliis in libris tam Judaicis quam Christianis (ut in 2 Macc. 2, maxime in Epistola illa Baruchi apocrypha quae Syriace in Polyglottis Parisiensibus et Londinensibus edita est) quamquam non plane eaedem inveniuntur; aliae (ut narratiuncula de Ebedmelech) singulares videntur; permulta autem quae ibi perhibentur (ex. gr. de Barucho in vicinitate Hierosolymorum et Jeremia in Babylonia per totum exsilii Babylonici tempus superstite, de Jeremia cum exsulibus in patriam redeunte et connubia Judaeorum cum peregrinis juncta impugnante, denique martyrium in Palaestina subeunte, de Samaritarum origine, al.) veritati historicae tam vehementer repugnant, ut auctorem non possimus non suspicari satis rudem et commentorum vanorum magis quam rerum sacrarum peritum. Eum Christi religioni addictum fuisse non est quod uberius exponamus. Etiam quid in libello suo compilando sibi proposuerit, haud dubium videtur. Nam sicut in antiqua ecclesia multis Veteris Testamenti viris et vatibus scripta pseudepigrapha supponebantur (vid. Herzog l. c. p. 312 — 319), quibus sive dogmata sive commenta inferioris aetatis confirmarentur

---

እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እንብብ ። ወበእንተዝ፡ይወርድ፡ላዕሌሆሙ፡ኵነኔ፡ወሙስና፡እስከ፡ለዓለም፡ወላዕለ፡ውሉዶሙ፡እስከ፡ድኅሬሆሙ፡እስመ፡ከዐዉ፡ደመ፡ንጹሐ፡ውስተ፡ኵነኔ፡ i. e. Prophetia Jeremiae. Et dixit Jeremias ad Paschur ita: vos autem omnibus diebus vestris repugnatis veritati cum patribus vestris et filiis vestris qui post vos venturi sunt. Ii autem peccatum facient magis reprobandum quam vos: ii vendent eum cujus nullum est pretium, et dolore afficient eum qui dolores sanaturus est, et condemnabunt eum qui peccatum remissurus est, et accipient triginta argenteos, pretium honorati, quem venditURI sunt filii Israëlis, et dabunt istam pecuniam in agrum figuli. Sicut me jussit Dominus, ita loquor. Et propterea demittetur super eos judicium et perditio usque in aeternum et super filios eorum usque post eos, quia in judicio sanguinem innocentem effuderunt.“

et in ipsa Christianismi incunabula referrentur, ita noster quoque auctor quaequae sua aetate vel sua in patria de Jeremia ejusque sociis ficta circumferebantur literis consignare et Jeremiae quoque praedicta in Jesum Christum magis aperta et perspicua, quam quae in Vetere Testamento legerentur, subjicere voluit. Baruchum autem, Jeremiae scribam, quod auctorem libri finxit, satis consentaneum erat: nam Jeremias, qui in ipso vaticinio praenuntiando lapidibus obrutus esse dicitur, sua verba quomodo conscribere potuisset? Sed aetatem libri difficilius erit accurate definire. Quamquam cum in eo alius libri pseudepigraphi, qui Ascensio, rectius Visio Isaiae inscriptus est, certe quinque ejus capitum priorum diserta habeatur ratio (p. 15), ejusque ut tota indoles ita singula verba (ex. gr. Dilectus, quo nomine Messias significatur) illi assimilata sint, nos quidem eum Visione Isaiae inferiorem et ad saeculum tertium vel quartum referendum esse censemus. — Libellum exscripsimus e tribus codicibus manuscriptis 1) A sive cod. Abbadiano XXXV; 2) B sive cod. Abbadiano LV; 3) C sive cod. Francofurtensi quo scripta Jeremiae continentur. — De loco p. 14 l. 9 et 10 hic annotare juvat, numerum 303 vel 330 vel 333 (cfr. numerum 332 in Asc. Jes. 4, 14), etiamsi singularum hebdomadum dies septingenos statueris, cum solito temporum computo haud quadrare, neque emendatione nostra, qua 30003 simplices dierum hebdomades substituuntur, multum profici.

2) Narratiunculae *de Viris Sanctis* septem sumtae sunt e Synaxariorum Aethiopicorum codice Tubingensi. Quinta (de Salâmâ) et septima (de Tacla-Haimânôt) collatae sunt cum libro qui inscriptus est Viaggio e Missione Cattolica fra i Mensâ i Bogos e gli Habab, di Giuseppe Sapeto, Rom. 1857, ubi eaedem, e codice msc. alio petitae, typis impressae sunt; sexta autem (de Jared) cum apographo eo, quod quondam Oxonii e codice Bodleiano in nostrum usum fe-

cimus, comparata est. Primae earum (de Melchisedec) exponendae consuli possunt „das christliche Adambuch des Morgenlandes“ in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft Vol. V 1853 et Clemens Aethiopicus Msc., ubi eaedem fabulae uberius narrantur. Synaxaria cum e sermone Arabico translata sint, stylus totius operis ad Arabismum vergit, etiam earum illius partium quae ad viros Abyssinos pertinent.

3) Quae sequuntur *Sententiae*, intellectu satis faciles, orationis philosophicae ejusdemque arabizantis specimen exhibent. Excerptae sunt e መጽሐፈ፡ፈላስፋ፡ጠቢባን፡ seu „libro philosophorum“, qui ex Arabica lingua translatus collectaneas continet philosophorum, physicorum aliorumque virorum sententias, sapienter vel lepide et facete dictas. Usum fecimus non codicis illius chartacei Tubingensis qui nobis in elaborando lexico nostro praesto fuerat, sed melioris membranacei Francofurtensis (quem Rüppell in suo libro Reise in Abyssinien Bd. II. p. 409 parum recte descripsit) nitidi, 110 foliorum, in binis columnis bene exarati, in quo singulae sententiae adscriptis numeris et rubricatis verbis initialibus signatae sunt. Quos sententiarum numeros in chrestomathia quoque adjecimus, ut quicumque voluerit eas cum codice ipso conferre possit. Caeterum iste codex multis in lectionibus a Tubingensi differt.

Has Sententias excipiunt quaedam Liturgica, eleganter conscripta et satis antiqua, sc. Preces officii matutini et Oratio eucharistica.

4) *Preces officii matutini* cum e libro ኪዳን፡ዘእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ haustae sunt, et ipsae ኪዳን፡ዘነግህ፡ „testamentum horae matutinae“ appellari solent et in permultis codicibus transscriptae reperiuntur. Eorum usi sumus tribus, qui in Museo Britannico asservantur, sc. 1) A sive Cod. LXX; 2) B sive Cod. XXI; 3) C sive Cod. XX.

5) *Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi* suppeditata est codice Bodleiano Oxoniensi XVII. Aliae hujus generis orationes typis editae sunt in Novo Testamento Aeth., Romae impresso, et in J. Ludolfi Comment. ad Histor. Aeth. De iis diligenter disputavit Renaudot in Collectione Liturgiarum Orientalium. Par. 1716.

6) *Regulas Pachomii* exscripsimus e codice Abbadiano CLXXIV (eodem e quo nuper liber Hermae editus est) eumque siglo A notavimus; pars earum tertia (p. 63—69) continetur etiam in codice Musei Britannici XVIII f. 139—146, cujus apographum, siglo B insignitum, comparavimus. Regulae constant tribus partibus quae quamvis origine diversae sint, tamen in libro Msc. uno tenore conscriptae sunt. Earum prima perantiquum est monumentum quod etiamnum Graece exstat in Palladii historia Lausiaca C. XXXIX et XL; pars secunda Graece typis nondum impressa est, sed manuscripta invenitur in codice quodam Florentino, ejusque versionem Latinam invenies in Actis Sanctorum (Venet. 1738) sub die XIV[a] Maii p. 346 et 347; partis tertiae, recentioris utique sed scite compositae, archetypum nos quidem reperire non potuimus. Harum regularum partes duae priores etsi passim corruptae et mancae sunt, tamen a nobis impetrare nequivimus, ut monumentum tam rarum e nostra anecdoton collectione excluderemus. Sed ne lectores in illis locis haererent, lectiones Graecas vel Latinas, e quibus emendare licet, in annotationibus subjiciendas esse censuimus.

7) *Epistolae* et 8) *Homiliae* omnes continentur libro Cyrilli Aethiopico, cujus exemplaribus usi sumus duobus, videlicet B i. e. Tubingensi et A i. e. Londinensi illo, quod quondam in bibliotheca Societatis Indiae orientali imperantis repositum erat. Epistolae nec non Severi, Juvenalis, Eusebii, Theodoti, Firmi homiliae ad concilium Ephesi a. 431 habitum pertinent. Epistola utraque, sc. Joannis Antiocheni ad Cyrillum Alexandrinum et Cyrilli Al. per

Paulum Emesae episcopum ad Joannem Ant. missa, Graece exstat in Sacrorum Conciliorum Nova Collectione a Mansi edita tom. V c. 289 — 292 et 301 — 309. At homiliae octo quas selegimus omnes, quamquam et ipsae e Graeco in Geez versae, quantum nos quidem scimus, Graece nondum typis editae sunt. Et epistolae et homiliae intellectu quidem difficiliores, sed orationis genere purissimo et antiquissimo insignes sunt et dignae, quae a viris Aethiopicae linguae studiosis pertractentur. Ex iisdem scriptorum quae ad theologiam dogmaticam et exegeticam pertinent stylum addiscere licet. Homilias Severiani et Cyrilli, cum magis apertae et ad exponendum faciliores sint, contra auctoritatem codicum ante caeteras posuimus.

In chrestomathia in qua varia literarum genera exemplis illustranda sint poësis deesse nequit. Ejus species apud Aethiopes sunt duae: alia constat carminibus quae fere omnia in res sacras vel personas sanctas dicta sunt, alia hymnis et antiphonis quae praeter psalmos vel psalmis intermixtae diebus festis in aedibus sacris cantari solebant. Haec Aethiopibus prius exculta fuisse videtur quam illa; certe carmina quotquot supersunt linguae sunt documenta degeneris, non nativae illius quae in ore populi quondam viva erat, sed facticiae cujusdam et ornatae, quae ultimis medii aevi saeculis in scholis literatorum efficta nonnisi ad libros conscribendos usurpata erat.

9) E *Carminibus* selegimus praestantiora quaedam et quae Abyssinis ipsis maxime sunt in deliciis, quamquam ab ea quae nostrae artis poëticae legibus praecipitur elegantia et venustate longe aliena. Carmen primum, Tabîba Tabîbân inscriptum, centuria [1] versuum seu stropharum constat, in quibus Deus ex historia

[1] Numerus 102 quem in lexico nostro c. XI statuimus, errore nititur,

biblica et ex fabulis apud auctores librorum apocryphorum et in ecclesia antiqua obviis laudatur. Depromptum est e codice Bodleiano Oxoniensi XVIII f. 1 — 34 = A, cui collati sunt B i. e. codex Musei Britannici LVI f. 5 — 46 et C = codex ejusdem LVII f. 3 — 25. Secundo, Mâchbara Me'manân, communio sacramenti altaris celebratur; nobis suppeditatum est codicibus duobus, sc. A seu Bodleiano XVIII f. 35 — 42 et B seu Musei Brit. LVII f. 37 — 41. Tertio, Malke'a Mariam, exemplum exhibetur eorum poëmatum, in quibus per singulos versus singula Sanctorum membra vel virtutes laudari solent, quibusque prae ceteris gaudent; transscriptum est ex A i. e, codice Bodl. XVIII f. 47 — 62 et collatum cum B i. e. codice Mus. Brit. LVII f. 44 — 56. Quartum et quintum, quae ad aliud genus rhythmicum pertinent, sumsimus e codice Bodleiano XVIII f. 62 — 63 et f. 34 — 35.

10) *Antiphonarum* quae in libris መዋሥእት፡ vel ድጓ፡ inscriptis continentur hucusque nulla typis edita est. At cum pretiosissimis literarum Aethiopicarum monumentis annumerandae sint, earum quoque specimen addere placuit, quo eruditorum animi ad illum ecclesiae Abyssinicae thesaurum adverterentnr. Selegimus primam, transscriptam e Deguâ quod Londini in bibliotheca Societatis ad Biblia sacra in Britannia et apud exteras gentes evulganda institutae asservatur, eamque, exceptis locis paucis qui insani videbantur, totam exhibuimus. Notas musicas, quibus singula singulorum hymnorum verba in hymnologiis Msc. munita esse solent, omisimus: neque enim quid singulae valeant adhuc explanatum est, neque typographica subsidia nostra ad eas imitandas sufficiunt. Voces

---

inde orto, quod in apographo nostro versuum numeros adscribentes lapsu calami a numero 47 ad numerum 50 progressi sumus. Cujus erroris veniam petimus.

autem technicas quae multae ibi occurrunt, vel sigla, quamquam et ipsa nondum satis explicari possunt, praetermittere noluimus. Verba lineis subnotatis distincta in codice Msc. rubro colore delineata sunt.

Haec hactenus. *Glossarium* adjectum ita institutum est, ut iis qui lexicon non possident inopiam quodammodo supplere possit. Quare in eo non illae tantum voces et formae, quae in chrestomathia leguntur, receptae sunt, sed etiam alia vocabula usitatissima et notatu dignissima nec non radices fere omnes recensentur. Sed ne liber ultra fines propositos excresceret, significationes parcius adscripsimus, etyma autem ubique praetermisimus; quae si quis cognoscere voluerit, lexicon magnum a nobis editum adeat. Locos difficillimos in glossario invenient tirones Latine versos; aliis in locis, ubi vis verborum obscurior videri possit, acumini discentium in glossario ita subventum est, ut significationes illis verbis convenientes numeris paginarum et linearum annotatis insignirentur. Pauca quaedam vocabula, ut **ሐመሰ፡**, **ኳሂላ፡**, **ኀዕላ፡**, in glossario accuratius exposuimus quam in lexico.

Denique de rebus *grammaticis* pauca sunt monenda. Bis in hac chrestomathia legitur Imperfecti forma **ይንጠላዕ፡** p. 51 et 133; eam a **ተንጠልዐ፡** i. e. Passivo stirpis quintae (**አንጠልዐ፡**) derivatam et e **ይትንጠላዕ፡** transformatam esse, in glossario annotavimus, unde suppleas, quae in gramm. § 87 et 100 de hac Passivi forma perraro obvia exposita sunt. Praeterea quae in gramm. § 185 p. 364 de statu nominis constructo praecepta sunt dupliciter emendanda sunt. Primo enim cum in lectione phrasis **በቋዔ፡ጸጋዌ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡** (pro **በቋዔ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ወጸጋዊሁ፡**) p. 47 l. 5 et **ኅታሜ፡መራሔ፡ሕይወት፡** p. 48 l. 16 omnes codices consentiant, nos quidem non amplius dubitamus, quin etiam in Geez sermone, sicut in Hebraico (Ewald ausführliches Lehrbuch der hebr. Sprache 1863

§ 289, c), inter nomen determinatum et determinans aliud interponi potuerit, quod determinati tamquam permutativum sit. Deinde id quod jam J. Ludolfus in sua grammatica asseruerat, nos autem, quia exemplo nobis nondum probatum erat, in nostra grammatica (l. c. annot. 1) negavimus, verum esse ex duobus chrestomathiae locis apparet, licentiam dico, qua sumta poëtae nomen determinans ante nomen determinatum et in statu constructo positum collocare haud dubitant: exempla inveniuntur p. 36 l. 9 et p. 147 l. 10 (at locus p. 137 l. 18 inde exponitur, quod **ዑቃቤ፡** vim Infinitivi habet). Denique monere velimus, legem in gramm. § 189, 3., a praeceptam, e qua Subjecto nomen in Accusativo apponere licet, multis chrestomathiae exemplis firmari, ut p. 50. 88. 99 al.

Dabam Gissae Cattorum
die IX Octobris MDCCCLXV.

A. Dillmann.

1. Liber Baruch.

ተረፈ፡ነገር፡ዘባሮክ፡ዘኢኮነ፡ኅቡአ፡ዘአመ፡ይጼወዉ[1]፡ባቢሎን።

ወኮነ፡ሶበ፡ጼወዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ንጉሠ፡ከላዴዎን፡ነበበ፡
እግዚአብሔር፡ለኤርምያስ፡ወይቤሎ፡ኤርምያስ፡ኅሩይየ፡ተንሥእ፡ወ
ፃእ፡እምዛቲ፡ሀገር፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡እምብ
ዝኅ፡ኀጢአቶሙ፡ለእለ፡ይነብሩ፡ውስቴታ፤እስመ፡ጸሎትከኒ፡ከመ፡ዐ
ምድ፡ጽኑዕ፡በማእከለ፡ሀገር፡ወከመ፡ቅጽር፡ዘአድማስ፡ዐውዳ[2]፤ወይእ
ዜኒ፡ተንሥኡ፡ወሑሩ፡ወፃኡ፡ዘእንበለ፡ይምጻእ፡ኀይለ፡ከላዴዎን፡ወ
ይዑዳ፡ለሀገር። ወነበበ፡ኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡አስተበቍዐከ፡እግዚ
እየ፡አዝዞ፡ለገብርከ፡ከመ፡ይትናገር፡ቅድሜከ፡ወይቤሎ፡እግዚአብ
ሔር፡ንብብ፡ኅሩይየ፡ኤርምያስ። ወነበበ፡ኤርምያስ፡ወይቤ፡እግዚኦ፡
ዘኵሎ፡ትእኅዝ፡ትሜጡኑ፡ዛተ፡ሀገረ፡ኅሬተ፡ውስተ፡እዴሆሙ፡ለከላ
ዴዎን፡ከመ፡ይዘኀር፡ንጉሥ፡ምስለ፡ሕዝቢሁ፡ወይበል፡ተኀየልኩ፡ው
እተ[3]፡ሀገረ[3]፡ዘአምላክ፤ሐሰ፡እግዚኦ፡እመሰ፡ፈቀድከ፡ውእቱ፡በእ
ዴከ፡ታማስና። ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡እስመ፡ኅሩይየ፡አንተ፡
ተንሥእ፡ወፃኡ፡አንተ፡ወባሮክ፡እስመ፡ሀሎኩ፡አማስና፡በኀጢአቶሙ፡
ለእለ፡ይነብሩ፡ውስቴታ፤ወኢንጉሥ፡ወኢኀይለ፡ዚአሁ፡ኢይክል፡በ
ዊአ፡ውስተ፡ሀገር፡ለእመ፡አነ፡ኢቀደምኩ፡ወኢያርኀውኩ፡አናቅጺሃ፤

[1] ጼወዉ፡ BC. [2] Jer. 1, 18. 15, 20. [3] ውስተ፡ሀገር፡ BC.

ተንሥእ፡ ይእዜኒ፡ ወሖር፡ ኀበ፡ ባሮክ፡ ወዜንዎ፡ ዘንተ፡ ነገረ፤ ወተንሣኢ
ክሙ፡ ሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰዓት፡ ዘሌሊት፡ ንዑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወ
አነ፡ አርእየክሙ፡ ወለእመ፡ አነ፡ ኢቀደምኩ፡ አማስኖታ፡ ለሀገር፡ ኢይ
ክሉ፡ በዊአታ። ወዘንተ፡ ብሂሎ፡ እግዚእ፡ ኀለፈ፡ እምኀበ፡ ኤርምያስ።
ወኤርምያስ፡ ሶቤሃ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡ ወወደየ፡ ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡
ወቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ። ወርእዮ[1]፡ ባሮክ፡ ለኤርምያስ፡ እንዘ፡ ም
ሉእ፡ መሬተ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወአልባሲሁኒ፡ ሥጡጥ፡ ጸርኀ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡
እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፡ ወአየ፡ ኀጢአተ፡ ገብሩ፡
ሕዝብ። እስመ፡ ሶበ፡ ይኤብሱ፡ ሕዝብ፡ የሐዝን፡ ኤርምያስ፡ ወይወዲ፡
ሐመደ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ወይጼሊ፡ በእንተ፡ ሕዝብ፡ እስከ፡ ይትኀደግ፡ ሎሙ፡
አበሳሆሙ፡ ለሕዝብ። ወተስእሎ፡ ባሮክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አቡየ፡ ኤርም
ያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፡ ወምንተ፡ ኮኑ፡ ሕዝብ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ዕቀብ፡
ከመ፡ ኢንሥጥጥ[2]፡ አልባሲነ[2]፡ አላ፡ ንሥጥጥ፡ አልባቢነ[3]፡ ወኢንደይ፡
ማየ፡ ውስተ፡ ምዕቃላት፡ ከመ፡ ንብኪ፡ ርቱዐ፡ እስከ፡ ንመልአሙ፡ አን
ብዐ፡ እስመ፡ እምይእዜ፡ ኢይምሕርዎ፡ ለዝ፡ ሕዝብ። ወይቤ፡ ባሮክ፡ አ
ቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ኮንከ፤ ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ እስመ፡ አምላክ፡ ይ
ሜጥዋ፡ ለሀገር፡ ውስተ፡ እዴሁ፡ ለንጉሠ፡ ከላዴዎን፡ እስመ፡ ይዔውዎሙ፡
ለሕዝብ፡ በእኪት። ወሰሚዖ፡ ዘንተ፡ ኵሎ፡ ባሮክ፡ ሠጠጠ፡ አልባሲሁ፡
ወይቤ፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ምንተ፡ ለአኩ፡ ለከ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ጽ
ናሕ፡ ምስሌየ፡ እስከ፡ ስድስቱ፡ ሰዐት፡ ዘሌሊት፡ ከመ፡ ታእምር፡ ዘአማን፡
ነገር። ወነበሩ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ እንዘ፡ ይበክዩ። ወሶበ፡ ኮነ፡ ስድስቱ፡ ሰ
ዐት፡ ዘሌሊት፡ ዘይቤሎ፡ እግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ከመ፡ ይፃእ፡ ምስለ፡ ባ
ሮክ፡ ወበጽሑ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር፡ ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይጸንሑ። ወኮነ፡
ቃለ፡ ቀርን፡ ወወፅኡ፡ መላእክት፡ እምሰማይ፡ ወበአደዊሆሙ፡ ይጸውሩ፡
ብርሃናተ፡ እሳት፡ ወቆሙ፡ ውስተ፡ ቅጽረ፡ ሀገር። ወሶቤሃ፡[4] ኤርምያስ፡

---

[1] ወርኢዮ፡ A. [2] ኢትሥጥጥ፡ አልባሲከ፡ A, nec non C per emend. [3] Joel 2, 13. [4] ወሶበ፡ ርእይዎሙ፡ BC.

ወባሮክ፡ በከዩ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ እስመ፡ ይእዜ፡ አእመርነ፡ ከመ፡ አማን፡ ነገር ። ወአስተብቍዖሙ፡ ኤርምያስ፡ ለመላእክት፡ እንዘ፡ ይብል፡ አስተበቍዐክሙ፡ ኵሉ፡ ኢታህጕሉ፡ ሀገረ፡ እስከ፡ እስእሎ፡ ለእግዚአብሔር፡ አሐተ፡ ነገረ፤ ወነበቦሙ፡ እግዚእ፡ ለመላእክት፡ እንዘ፡ ይብል፡ ኢታህጕሉ፡ ሀገረ፡ እስከ፡ እትናገር፡ ምስለ፡ ኤርምያስ፡ ኅሩይየ ። ወሶቤሃ፡ ተናገረ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ አስተበቍዐከ፡ እግዚእየ፡ አዝዝ፡ ሊተ፡ ከመ፡ እትናገር፡ ምስሌከ፤ ወይቤሎ፡ ንብብ፡ ኅሩይየ፡ ኤርምያስ፡ ዘትፈቅድ። ወይቤሎ፡ ኤርምያስ፡ ናሁ፡ ይእዜ፡ አእመርነ፡ እግዚእየ፡ ከመ፡ ትሜጥዋ፡ ለሀገር፡ ውስተ፡ እደ፡ ጸላእታ፡ ወይነሥኡ፡ ሕዝብ፡ ዘእምባቢሎን፤ ወምንተ፡ ትፈቅድ፡ ከመ፡[1] እግበር፡ ቅድስተ፡ ቅኔነ፡ በኀቡእ፡ ዘንትቀነይ፡ ወምንተ፡ ትፈቅድ፡[1] እግበር፡ ዲቤሆሙ ። ወይቤሎ፡ እግዚእ፡ ንሥኦሙ፡ ወመጥዋ፡ ለምድር፡ ወለቤተ፡[2] መቅደስ፡ እንዘ፡ ትብል፡ ወአንቲኒ፡ ምድር፡ ስምዒ፡ ቃለ፡ ፈጣሪኪ፡ ዘፈጠረኪ፡ በኀይለ፡ ማያት፡ ዘኅተመኪ፡ በ፯ ማኅተምት፡ ተመጠዊ፡ ሥነኪ፡ ወዕቀቢ፡ ንዋየ፡ ቅኔኪ፡ እስከ፡ ምጽአቱ፡ ለፍቁር ። ወነበበ፡ ኤርምያስ፡ ወይቤ፡ አስተበቍዐከ፡ እግዚእየ፡ አርእየኒ፡ ዘእገብር፡ ለአቤሜሌክ፡[3] ኢትዮጵያዊ፡ ዘውእቱ፡ ብዙኀ፡ ዐቀቦሙ፡ ለሕዝብ፡ ወለገብርከኒ፡ ኤርምያስ፡ ፈድፋደ፡ እምኵሉ፡ ሰብአ፡ ሀገር፡ ወውእቱ፡ አውፅአኒ፡ እምውስተ፡ ዐዘቅተ፡ ዐምዐም፡ ወኢይፈቅድ፡ ሎቱ፡ ይርአይ፡ ሙስናሃ፡ ወሀጕላ፡ ለሀገር፡ ከመ፡ ኢይሕዘን፤[4] ወይቤሎ፡ እግዚእ፡ ለኤርምያስ፡ ፈንዎ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ በፍኖት፡ ዘደብር፡ ወአነ፡ እከድኖ፡ እስከ፡ አገብአሙ፡ ለሕዝብ፡ ውስተ፡ ሀገር፤ ወአንተ፡ ኤርምያስ፡ ሖር፡ ምስለ፡ ሕዝብ፡[5] እስከ፡ ትበጽሑ፡ ምድረ፡ ባቢሎን፡ ወንበር፡ ትትኔበይ፡ ሎሙ፡ እስከ፡ አገብአሙ፡ ውስተ፡ ሀገሮሙ፤ ወለባሮክሂ፡

---

[1] Verba ከመ፡ እ"፡ ቅ"፡ ቅ"፡ በ"፡ ዘ"፡ ወ"፡ ት"፡ desunt in A; an ንዋየ፡ ቅኔነ፡ legendum pro ቅኔነ፡ በኀቡእ፡? [2] Emendaverim በቤተ፡ [3] Jer. 38, 7 seq.; 39, 16. [4] ኢይሕዝን፡ BC. [5] Addunt ውስተ፡ ዐዘቅት፡ AC.

ኅድጎ፡ ሀየ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም ። ወነገሮ፡ እግዚእ፡ ዘንተ፡ ኵሎ፡ ለኤር
ምያስ፡ ወኀለፈ፡ እምኀበ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ሰማይ ። ወኤርምያስ፡ ወባ
ሮክ፡ ቦኡ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወኵሎ፡ ንዋየ፡ ዘቅኔሆሙ፡ መጠ
ውዋ፡ ለምድር፡ በከመ፡ አዘዘሙ፡ እግዚእ፡ ወሶቤሃ፡ ሠረበቶ፡ ምድር፡ ወ
ነበሩ፡ ክልኤሆሙ፡ ወበከዩ ። ወበሳኒታ፡ ጸቢሖ፡ ፈነዎ፡ ኤርምያስ፡ ለአቤ
ሜሌክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ንሣእ፡ ከረቦ፡ ወሑር፡ እንተ፡ ፍኖተ፡ ደብር፡ ው
ስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ ወአምጽእ፡ ንስቲተ፡ በለሰ፡ ለድውያን፡
ሕዝብ፡ እስመ፡ ትፍሥሕተ፡ እግዚእ፡ ሀሎ፡ ውስተ፡ ርእስከ፡ ወስብሐቱ፤
ወሖረ፡ ውእቱኒ፡ በከመ፡ አዘዘ ። ወበሳኒታ፡ ጸቢሖ፡ ኀይለ፡ ከላዴዎን፡ ዖ
ድዋ፡ ለሀገር፡ ወነፍኀ፡ በቀርን፡ ዐቢይ፡ መልአክ፡ ወይቤ፡ ውእቱ፡ ባኡ፡
ኀይለ፡ ከላዴዎን፡ ናሁ፡ ይትረኀው፡ ለክሙ፡ አናቅጽ ። ወሶቤሃ፡ ቦአ፡ ን
ጉሥ፡ ምስለ፡ ሰራዊቱ፡ ወፄወዉ፡ ኵሎ፡ ሕዝበ ። ወሶቤሃ፡ ኤርምያስ፡
ነሥአ፡ መራኁተ፡ ዘቤተ፡ መቅደስ፡ ወወፅአ፡ አፍአ፡ እምሀገር፡ ወወገሮ፡
ለዝንቱ፡ መራኁት፡ ቅድመ፡ ፀሐይ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ለከ፡[1] እብለከ፡[1] ፀሐይ፡
ንሣእ፡ መራኁተ፡ ዘቤተ፡ አምላክ፡ ወዕቀበሙ፡ እስከ፡ መዋዕል፡ ዘይሴኣ
ለከ፡ እግዚአብሔር፡ በእንቲአሁ፤ እስመ፡ ለነ፡ ኢኮነ፡ ድልወተ፡[2] ልደትነ፡[2]
ለዐቂቦቱ፡ እስመ፡ ተረከብነ፡ ንሕነሰ፡ እንዘ፡ ነሐፅና፡ ለኀጢአትነ ። ወእ
ንዘ፡ ይበኪ፡ ኤርምያስ፡ ለሕዝብ፡ አውፅእዎ፡ እንዘ፡ ያቴክልዎ፡ ወነድ
እዎ፡[3] ምስለ፡ ሕዝብ፡ እስከ፡ ባቢሎን ። ወባሮክሰ፡ ነሥአ፡ ሐመደ፡ ወወ
ደየ፡ ውስተ፡ ርእሱ፡ ወነበረ፡ ወአስቆቀወ፡ ዘንተ፡ ሰቆቃወ፡ ወይቤ፡ በእ
ንተ፡ ምንት፡ ማሰነት፡ ኢየሩሳሌም፡ አላ፡ በእንተ፡ ኀጢአቱ፡ ለፍቁር፡ ሕ
ዝብ፡ ወተውህበት፡ በእደ፡ ጸላኢሃ፡ በእንተ፡ ኀጢአትነ፡ ወዘሕዝብ፤ አላ፡
ከመ፡ ኢይዘኀሩ፡ ኃጥኣን፡ ወኢይበሉ፡ ክህልነ፡ ነሚኦታ፡ ለሀገረ፡ አም
ላክ፡ በኀይልነ፡ ኢኮነ፡ በጽንዕክሙ፡ ዘክህልክምዋ፡ አላ፡ በኀጢአትነ፡ ተ
ውህበት፡ ለክሙ፤ ወአምላክነ፡ ይምሕረነ፡ ወያገብአነ፡ ውስተ፡ ሀገርነ፡

---

[1] deest in A. [2] ድልወት፡ ለልደትነ፡ B, ድልወት፡ ለተድ
ላነ፡ C. [3] ወነድእዎሙ፡ AB.

ወለከሙሰ፡ ሕይወት፡ አልቦ፤ ብፁዓን፡ እሙንቱ፡ አበዊነ፡ አብርሃም፡ ወይስሐቅ፡ ወያዕቆብ፡ እስመ፡ ወፅኡ፡ እምዝ፡ ዓለም፡ ወኢርእዩ፡ ሙስናሃ፡ ለዛቲ፡ ሀገር። ወእምድኅረ፡ ዘንተ፡ ተናገረ፡ ወፅአ፡ እንዘ፡ ይበኪ፡ ወይቤ፡ አሐዝን፡ በእንቲአኪ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወወፅአ፡ እምሀገር፡ ወኀደረ፡ ውስተ፡ መቃብር፤ ወይመጽኡ፡ መላእክት፡ ወይዜንውዎ፡ በእንተ፡ ኵሉ።

ወአቤሜሌክኒ፡ አምጽአ፡ በለሰ፡ ጊዜ፡ ቀትር፡ እምኀበ፡ ለአከ፡ ኤርምያስ፡ ወረከበ፡ ዕፀ፡ ጽፍቅተ፡ ወነበረ፡ ወአጽለለ፡ ከመ፡ ያዕርፍ፡ ንስቲተ፡ ወአስመከ፡ ርእሶ፡ ዲበ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወኖመ፡ ስሳ፡ ወስድስተ፡ ዓመተ፡ ወኢነቅሀ፡ እምንዋሙ። ወእምድኅረዝ፡ መዋዕል፡ ተንሥአ፡ ወነቅሀ፡ እምንዋሙ፡ ወይቤ፡ ዓዲ፡ ሶበ፡ ኖምኩ፡ ንስቲተ፡ እስመ፡ ዓዲ፡ ይከብደኒ፡ ርእስየ፡ ወኢጥዒኩ፡[1] ንዋመ፡ ወከሠተ፡ ዝኮ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወረከበ፡ ዝኮ፡ በለሰ፡[2] ሐዲሳነ፡ ወያንጸፈጽፍ፡ ሐሊበን። ወፈቀደ፡ ይኑም፡ ዳግመ፡ እስመ፡ ይከብዶ፡ ርእሱ፡ ወኢጥዕየ፡[3] ድቃሰ፤[4] ወይቤ፡ እፈርሀ፡ ከመ፡ ኢይኑም፡ ወኢይጐንዲ፡ ከመ፡ ኢይሒሰኒ፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ እስመ፡ ጽሂቀ፡ ፈነወኒ፡ በነግህ፤ ወይእዜኒ፡ እትነሣእ፡ ወአሐውር፡ እስመ፡ ሞቀሰ፡ ዋዕይ፡ ወአልቦ፡ ሶበ፡ የኀድግ፡ በኵለሄ። ወተንሥአ፡ ወነሥአ፡ ሙዳየ፡ በለሱ፡ ወቦአ፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወኢያእመረ፡ ሀገረ፡ ወኢቤቶ፡ ወይቤ፡ ቡሩክ፡ አንተ፡ እግዚኦ፡ እስመ፡ ዐቢይ፡ ድንጋፄ፡ ወረደ፡ ላዕሌሁ። ወይቤ፡ አኮኑ፡ ዛቲ፡ ይእቲ፡ ሀገረ፡ ኢየሩሳሌም፤ ዮጊ፡ እጌጊ፡ እስመ፡ እንተ፡ ፍኖተ፡ ደብር፡ መጻእኩ፤ ወእመ፡ አኮ፡ እስመ፡ ይከብደኒ፡ ርእስየ፡ ወኢጥዒኩ፡[1] ንዋመ፡ ወይዘነግዐኒ፡ ልብየ፤ ወእፎ፡ እዜኑ፡ ዘንተ፡ ነገረ፡ በኀበ፡ ኤርምያስ፡ ዘከመ፡ ተባዐደተኒ፡[5] ሀገር። ወኀሠሠ፡ ኵሎ፡ ትእምርተ፡ ዘሀሎ፡ ውስተ፡ ሀገር፡ ከመ፡ ያእምር፡ ለእመኑ፡ ኢየሩሳሌም፡ ይእቲ። ወገብአ፡ ካዕበ፡ ውስተ፡ ሀገር፡ ወኀሠሠ፡ ለእመቦ፡ ዘያአምሮ፡ ወኀጥአ። ወይቤ፡ ቡሩክ፡ አንተ፡ እግዚኦ፡ እስመ፡ ዐቢይ፡ ድንጋፄ፡ ወድቀ፡ ላዕሌየ፤

---

[1] ወኢጥዕይኩ፡ C, ወኢጠዐይኩ፡ A. [2] በለሳተ፡ B, per emend. [3] ወኢጠዐየ፡ A. [4] ድቃሰ፡ C. [5] ትትበዐደኒ፡ AC.

ወወፅአ፡ ካዕበ፡ እምሀገር፡ ርሑቀ፡ ወነበረ፡ እንዘ፡ የሐዝን፡ ወእንዘ፡ ኅዘ፡
የሐውር፡ ኢያአምር። ወአንበረ፡ ዝኩ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወይቤ፡ እነብር፡
ዝየ፡ እስከ፡ ያአትት፡ እግዚአብሔር፡ ዘንተ፡ ሀየተ፡[1] እምላዕሌየ። ወእ
ምድኅረዝ፡ ነቢሮ፡ ርእየ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡ የአቱ፡ እምሐቅል፡ ወይቤሎ፡ አ
ቤሜሌክ፡ ለከ፡ እብለከ፡ አንተ፡ ልሂቅ፡ አይቴ፡[2] ይእቲ፡ ዛቲ፡ ሀገር፡ ወይ
ቤሎ፡ አረጋይ፡ ኢየሩሳሌም፡ ይእቲ። ወይቤሎ፡ አቤሜሌክ፡ አይቴ፡
ሀሎ፡ ኤርምያስ፡ ካህን፡ ወባሮክ፡ ሌዋዊ፡ ወኵሉ፡ ሕዝበዝ፡ ሀገር፡ እስመ፡
አልቦ፡ ዘረከብኩ። ወይቤሎ፡ አረጋይ፡ አኮኑ፡ እምዛቲ፡ ሀገር፡ አንተ፤ ወ
ይእዜኒመ፡ ትዜከሮ፡[3] ለኤርምያስ፡ ከመ፡ ትሰአል፡ በእንቲአሁ፡ ዘንተ፡
ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ነቢረከ፤ ኤርምያስሰኬ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፡ ሀሎ፡ ምስለ፡
ሕዝብ፡ እስመ፡ ተዔወወ፡ ወተውህበ፡ ውስተ፡ እዴሁ፡ ለናቡከደነጾር፡ ን
ጉሥ፡ ፋርስ፡ ወሖረ፡ ህየ፡ ከመ፡ ይትነበይ፡ ሎሙ። ወአሜሃ፡ ሰምዐ፡ አቤ
ሜሌክ፡ እምኀበ፡ ውእቱ፡ አረጋይ፡ ወይቤሎ፡ አቤሜሌክ፡ ሶበ፡ አኮ፡
ብእሲ፡ ልሂቅ፡[4] አንተ፡ እምጸዐልኩከ፡ ወእምሠሐቁ፡ ላዕሌከ፡ አላ፡ ኢ
ይከውን፡ ከመ፡ ያስተሐቅሩ፡ ሰብአ፡ ወብእሴ፡[5] ልሂቀ፤ ወሶበ፡ አኮ፡
ዘከመዝ፡ እምእቤ፡ ዘንጋዕከ። ወበእንተሰ፡ ዘትቤ፡ ሕዝብ፡ ተዔወዉ፡
ውስተ፡ ባቢሎን፡ አስራበ፡ ሰማይ፡ ጥቀ፡ ለእመ፡ ወረደ፡ ዲቤሆሙ፡[6] ኢ
ከነ፡ ጊዜሁ፡ ከመ፡ ይሖሩ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፤ ወአንተሰ፡ ትቤ፡ ተዔወዉ፡
ውስተ፡ ባቢሎን። ወአንሰ፡ በከመ፡ ፈነወኒ፡ አቡየ፡ ኤርምያስ፡ ሖርኩ፡
ውስተ፡ ዐጸደ፡ ወይን፡ ዘሀግሪጳስ፡ በእንተ፡ ኅዳጥ፡ በለስ፡ ከመ፡ ነሀብ፡ ለድ
ውያን፡ እለ፡ ውስተ፡ ሕዝብ። ሖርኩ፡ ወበጻሕኩ፡ ህየ፡ ወነሣእኩ፡ ዘአዘ
ዘኒ፡ ወተመየጥኩ፡ ወእንዘ፡ አሐውር፡ ረከብኩ፡ ዕፀ፡ ወነበርኩ፡ ታሕቴሃ፡
ከመ፡ አጽልል፡ እስመ፡ ጊዜ፡ ቀትር፡ ውእቱ፡ ወእምህየ፡ አስመኩ፡ ው
ስተ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወኖምኩ፡ ወነቂህየ፡ መሰለኒ፡ ዘጕንደይኩ፡ ወከሠ

---

[1] ሕጸተ፡ C per emend.; ሀየንተ፡ A. [2] Legas አይ፡ vel አይኑ። [3] ትዜክሮ፡ C. [4] ሶበ፡ አኮ፡ እመ፡ ኢኮንከ፡ ብእሴ፡ ልሂቀ፡ AB. [5] ብእሴ፡ sine ወ, C. [6] 4 Reg. 7, 2.

ትኩ፡ ዘንተ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወረከብኩ፡ እንዘ፡ ያንጸፈጽፍ፡ ሐሊብ፡ በከመ፡ ነሣእክዎሙ፡ ኀሪይየ፡ ወነዋ፡ ትብል፡ አንተሰ፡ ተፄወዉ፡ ሕዝብ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፤ ወነዋ፡ ርኢ፡ ከመ፡ ኢጸምሀየየ፡ በለሱኒ። ወከሠተ፡ ሎቱ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ወአርአዮ፤ ወነጸረ፡ አረጋይ፡ ከመ፡ ሐዲስ፡ ውእቱ፡ በለስ፡ ወያንጸፈጽፍ፡ ሐሊቡ። ወሶቤሃ፡ አንከረ፡ ውእቱ፡ አረጋይ፡ ወይቤሎ፡ ለአቤሜሌክ፡ ጻድቅ፡ አንተ፡ ወልድየ፡ እስመ፡ ኢፈቀደ፡ አምላክ፡ ያርኢክ፡ ሙስናሃ፡ ለሀገር፡ ወአምጽአ፡ አምላክ፡ ኑዛዜ፡ ላዕሌክ፡ ወአህየየከ፡[1] ናሁ፡ ዮም፡ ስሳ፡ ወስድስቱ፡ ዓመት፡ ከነ፡ እምአመ፡ ተፄወዉ፡ ሕዝብ፡ ውስተ፡ ባቢሎን። ወእመ፡ ትፈቱ፡ ታእምር፡ ወትጠይቅ፡ ወልድየ፡ ነጽር፡ ወርኢ፡ ውስተ፡ ገራውሀ፡ ከመ፡ ሠርጸ፡ አዝርእቲሃ፡ ወለበለስኒ፡ ከመ፡ ኢከነ፡ ጊዜሁ፤ ወአእመረ፡ ከመ፡ ኢከነ፡ ዘመኑ፡ ለዝ፡ ኵሉ። ሶቤሃ፡ አቤሜሌክ፡ ይቤ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡ እባርከከ፡ እግዚኦ፡ አምላኪየ፤ አምላክ፡ ሰማይ፡ ወምድር፤ ዕረፍቶሙ፡ ለነፍስ፡ ጻድቃን፡ በኵሉ፡ በሓውርት። ወይቤሎ፡ ለአረጋይ፡ አይ፡ ውእቱ፡ ዝንቱ፡ ወርኅ፡ ወይቤሎ፡ ዐሡሩ፡ ወሰኑዩ፡ ለወርኅ፡ ኔሳን፡ ዘውእቱ፡ ሚያዝያ። ወእምድኅረ፡ ዝንቱ፡ ወሀቦ፡ አቤሜሌክ፡ ለዝንቱ፡ አረጋይ፡ እምዲበ፡ ዝንቱ፡ አብላስ፡ ወይቤሎ፡ አምላክ፡ ይምራሕከ፡ እንተ፡ ላዕሉ፡ ሀገረ፡ ኢየሩሳሌም። ወተንሥአ፡ አቤሜሌክ፡ ወወፅአ፡ አፍኣ፡ እምሀገር፡ ወጸለየ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ወናሁ፡ መጽአ፡ መልአክ፡ ወመርሖ፡ ኀበ፡ ባሮክ፡ ወረከቦ፡ ውስተ፡ መቃብር፡ እንዘ፡ ይነብር።

ወሶበ፡ ተአምኁ፡ ወተባከዩ፡ በበይናቲሆሙ፡ ወተሳዐሙ፡ ወርእየ፡ በለሰ፡ ውስተ፡ ሙዳዩ፡ ወአልዐለ፡ አዕይንቲሁ፡ ውስተ፡ ሰማይ፡ ወጸለየ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ዐቢይ፡ ውእቱ፡ አምላክ፡ ዘይሁቦሙ፡ ዐስቦሙ፡ ለጻድቃኒሁ፤ ተደለዊ፡ ነፍስየ፡ ወተፈሥሒ፡ እንዘ፡ ትነግሪ፡ ለበድን፡ ዘሥጋ፡ ለቤት፡ ቅዱስ፡[2] ወላሕኪ፡ ይትመየጥ፡ ውስተ፡ ብርሃን፡ ወእምድኅረዝ፡ ይመጽእ፡ ምእመን፡ ወያገብአኪ፡ ውስተ፡ በድንኪ፤ ሐውጺ፡ ውስተ፡

---

[1] ወአሕየወከ፡ C. [2] hic locus corruptus esse videtur.

ዘዚአኪ፡ ድንግልና፡ ሃይማኖት፡ ወእመኒ፡ ተሐይዊ፤ ሐውጺ፡[1] ውስተዝ፡ በለስ፡ ነዋ፡ ስሳ፡ ወስድስቱ፡ ዓመት፡ እምአመ፡ ተቀሥሙ፡ ወኢማሰኑ፡ ወኢጼኡ፡ አላ፡ ሐሊበሙ፡ ያንጸፈጽፉ፡ እስከ፡ ይእዜ፤ ከመዝ፡ ይትገበር፡ ዲቤኪ፡ ሥጋየ፡ እስመ፡[2] ዐቀብኪ፡ ትእዛዘኪ፡[3] እምኀበ፡ መልአከ፡[4] ጽድቅ፤[4] ዘዐቀበ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ውእቱ፡ ካዕበ፡ የዐቅበኪ፡ በኀይለ፡ ዚአሁ። ወከመዝ፡ ብሂሎ፡ ባሮክ፡ አውሥአ፡ አቤሜሌክ፡ ወይቤሎ፡ ተንሥእ፡ ካዕበ፡ ንጸሊ፡ ከመ፡ ያርእየነ፡ እግዚእ፡ ቃላተ፡ ዘንጽሕፍ፡ ለኤርምያስ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፡ ክድነተ፡ ዘከደነኒ፡[5] ዲቤየ። ወጸለየ፡ ባሮክ፡ ወይቤ፡ ኀይልየ፡ አምላክ፡ እግዚእ፡ ውእቱ፡ ወብርሃን፡ ዘይወፅእ፡ እምአፉሁ፡ አበድር፡ አስተበቍዐከ፡ ወአገኒ፡ ለኂሩትከ፤ ዐቢይ፡ ስምከ፡ ወአልቦ፡ ዘይክል፡ አእምሮቶ፤ አፅምእ፡ ጸሎተ፡ ገብርከ፡ ከመ፡ እሙረ፡ ይኩን፡[6] በልብየ፡ ፈቃደከ፡ ለገቢር፡ ወእፈኑ፡ ለካህን፡ ዚአከ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ባቢሎን። ወእንዘ፡ ዘንተ፡ ይጼሊ፡ መጽአ፡ መልአክ፡ ወይቤሎ፡ ባሮክ፡ መከሬ፡ ብርሃን፡ ኢተኀሊ፡ ከመ፡ ትፈኑ፡ አንተ፡ ኀበ፡ ኤርምያስ፤ ጌሰመ፡ በሰዐተ፡ ብርሃን፡ ይመጽእ፡ ኀቤከ፡ ንስር፡ ወአንተ፡ ለሊከ፡ ሐውጽ፡ በእንተ፡ ኤርምያስ፡ ወጸሐፍ፡ ውስተ፡ መጽሐፍ፡ ወበሎሙ፡ ከመዝ፡ ለውሉደ፡ እስራኤል፡ ዘይከውን፡ እንግዳ፡ በውስቴትክሙ፡ ይትፈለጥ፡[7] እንተ፡ ባሕቲቱ፡ እስከ፡ ዐሡር፡ ወሐሙስ፡ ዕለት፡ ወእምድኅረዝ፡ አበውእክሙ፡ ውስተ፡ ሀገር፡ ይቤ፡ እግዚእ፤ ዘኢተፈልጠ፡ በዐሡር፡ ወሐሙስ፡ እምባቢሎን፡ ይባእ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ሀገር፡ ወይዝልፎሙ፡ ለሰብአ፡ ባቢሎን፡ ይቤ፡ እግዚእ። ወዘንተ፡ ብሂሎ፡ መልአክ፡ ኀለፈ፡ እምኀበ፡ ባሮክ፡ ወባሮክ፡ ፈነዎ፡ እስከ፡ መርሕብ፡ ወአምጽአ፡ ክርታሰ፡ ወማየ፡ ሕመት፡ ወጸሐፈ፡ እንዘ፡ ይብል፡ . . . .[8] ። ወተንሥአ፡ ባሮክ፡ ወወፅአ፡ ጽሒፎ፡ ከመዝ፡

---

[1] ወሐውጺ፡ AC. [2] Addunt አልብኪ፡ ኀጢአት፡ ወ BC.
[3] ዘተአዘዝኪ፡ C. [4] መልአክ፡ ጽድቅ፡ BC, መልአክ፡ ጻድቅ፡ A.
[5] Scriptum est ዘከደንከ፡ [6] እኩን፡ AC. [7] Addit እምውስቴትክሙ፡ B. [8] Verba epistolae, cum corrupta et manca sint, infra lineas

እመቃብር ። ወይቤሎ፡ ንስር፡ ባሐከ፡[1] ባሮክ፡ መጋቤ፡ ሃይማኖት፡ ወይቤሎ፡ ባሮክ፡ እስመ፡ ኅሩይ፡ አንተ፡ እምኵሉ፡ አዕዋፈ፡ ሰማይ፡ ትትናገር፤ እምብርሃነ፡ አዕይንቲከ፡ እሙር፡ አንተ፤ ወይእዜኒ፡ አርእየኒ፡ ምንተ፡ ትገብር፡ በዝየ ። ወይቤሎ፡ ንስር፡ ተፈኖኩ፡ ዝየ፡ ከመ፡ ኵሎ፡ ቃለ፡ ዘትፈቅድ፡ ትልአከኒ፡ ኪያየ ። ወይቤሎ፡ ባሮክ፡ ትክልኑ፡ አሳንተ፡ ነገረ፡ አብጽሖ፡ ኀበ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ባቢሎን፤ ወይቤሎ፡ ንስር፡ በእንተዝ፡ ተፈነውኩ ። ወነሥአ፡ ባሮክ፡ መጽሐፈ፡ ወ፲ወ፰ በለስ፡[2] እምዝኩ፡ ሙዳየ፡ በለስ፡ ዘአምጽአ፡ አቤሜሌክ፡ ወአሰረ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ ለንስር ። ወይቤሎ፡ ለከ፡ እብል፡ ንስር፡ ንጉሠሙ፡ ለኵሎሙ፡ አዕዋፍ፡ ሖር፡ በሰላም፡ ወበሕይወት፤ ዜና፡ አምጽእ፡ ለነ፤ ወኢትትመሰሎ፡ ለቋዕ፡ ዘፈነዎ፡ ኖኅ፡

---

reponenda censebamus: በእንተ፡ ባሮክ፡ ገብረ፡ አምላክ፡ ይጽሕፍ፡ መጽሐፈ፡ ለኤርምያስ፡ ውስተ፡ ጼዋ፡ ባቢሎን፡ ፍሥሓ፡ ወሐሤት፡ እስመ፡ አምላክ፡ ኢየኀድገነ፡ ንፃእ፡ ሕዙናኒነ፡ በእንተ፡ ጽዕለት፡ ወሙስና፤ በእንተዝ፡ አስተምሐረ፡ እግዚእ፡ ዲበ፡ አንብዕነ፡ ወተዘከረ፡ ሥርዐተ፡ ዘአቅደመ፡ ምስለ፡ አበዊነ፡ አብርሃም፡ ይስሐቅ፡ ወያዕቆብ ። ወፈነወ፡ መልአኮ፡ ኀቤየ፡ ወነገረኒ፡ እላንተ፡ ነገረ፡ (እ"፡ ን"፡ deest in A) ዘለአኩ፡ ኀቤከ፡ እላ፡ እማንቱ፡ ነገር፡ ዘገብረ፡ እግዚእ፡ አምላከ፡ እስራኤል፡ (addit ዘአውፅአነ፡ B, ዘአውፃእከነ፡ C) እምድረ፡ ግብጽ፡ ዘእሳት፡ እስመ፡ ኢዐቀብክሙ፡ ኵሎ፡ ጽድቃቲሁ፡ አላ፡ አልዐልክሙ፡ ልበክሙ፡ ወአግዘፍክሙ፡ ክሳደክሙ፡ ቅድሜሁ፡ ወመጠወክሙ፡ ውስተ፡ እቶነ፡ ባቢሎን፡ እስመ፡ ኢሰማዕክሙ፡ ቃልየ፡ ይቤ፡ እግዚአብሔር፡ እምአፈ፡ ኤርምያስ፡ ቍልዔሁ ። ለእለ፡ ሰምዑ፡ አወፅአሙ፡ እምባቢሎን፡ ወኢይከውኑ፡ ነግደ፡ እምኢየሩሳሌም፡ በባቢሎን ። ወእመሰ፡ ትፈቱ፡ ታእምሮሙ፡ (addit ወታምክሮሙ፡ B) ፍኖቶሙ፡ (ፍ"፡ deest C) ፍትኖሙ፡ (ፍት"፡ deest A) በማየ፡ ዮርዳኖስ፡ ወዘኢይሰምዕ፡ ይትአመር፡ (ይ"፡ deest AC) በተአምረ፡ ዝንቱ፡ ትእምርት፡ ዘየዐቢ፡ ማኅተም ።

[1] ባሕከ፡ A. [2] አብላሰ፡ C.

ወአበየ፡ገቢአ፡ዳግመ፡ኀቤሁ፡አላ፡ተመሰላ፡ለርግብ፡ዘሥልሰ፡አግብ
አት፡ቃለ፡ለኖኅ፤ከማሁ፡አንተኒ፡ንሣእ፡ዘንተ፡ቃላተ፡ሠናየ፡ለኤርም
ያስ፡ወለእለ፡ሀለዉ፡ምስሌሁ፡እስራኤል፡ከመ፡ሠናየ፡ይኩንከ፡ወን
ሣእ፡ዘንተ፡ትፍሥሕተ፡ለሕዝብ፡ኅሩያን፡አምላክ ። ወእመኒ፡ያዱክ፡
አዕዋፍ፡ኵሉ፡ወኵሎሙ፡ጸላእያኒሃ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ይፈቅዱ፡ይቅት
ሉከ፡ተባደር፡ወእግዚእ፡የሀብከ፡ኀይለ፡ወኢትትመየጥ፡ኢለየማን፡ወ
ኢለፀጋም፡አላ፡ከመ፡ሐጽ፡ዘየሐውር፡ርቱዐ፡ሖር፡በኀይለ፡አምላክ ።
ወዘንተ፡ብሂሎ፡ባሮክ፡ሰረረ፡ንስር፡ምስለ፡መጽሐፍ፡ወሖረ፡ውስተ፡
ባቢሎን፡ወአዕረፈ፡ዲበ፡ዐምድ፡ዘአፍኣ፡እምሀገር፡በመካን፡ዘገዳም፡
ወጸንሐ፡ህየ፡እስከ፡የኀልፍ፡ኤርምያስ፡ወባዕዳን፡ሕዝብ ። ወኀለፉ፡እ
ንተ፡ህየ፡ከመ፡ይቅብሩ፡ብእሴ፡ዘሞተ፡እስመ፡ሰአሎ፡ኤርምያስ፡ለና
ቡከደነጾር፡እንዘ፡ይብል፡ሀበኒ፡ምድረ፡ኀበ፡እቀብር፡እምሕዝብየ፡ወ
ወሀቦ ። ወእንዘ፡የሐውሩ፡ወይበክዩ፡ላዕለ፡ዘሞተ፡በጽሑ፡ቅድመ፡
ዝኩ፡ንስር፡ወጸርኀ፡ንስር፡በዐቢይ፡ቃል፡ወይቤ፡ለከ፡እብለከ፡ኤርም
ያስ፡ኅሩየ፡አምላክ፡ሑር፡ወአስተጋብኦሙ፡ለኵሎሙ፡ሕዝብ፡ወይም
ጽኡ፡ዝየ፡ከመ፡ይስምዑ፡ሠናየ፡ዜና፡ዘአምጻእኩ ።[1] ወሰሚዖ፡ዘንተ፡
ሰብሐ፡ለእግዚአብሔር፡ወሶቤሃ፡አስተጋብአ፡ኵሎ፡ሕዝበ፡ወአንስቲያ
ሆሙ፡ወደቂቆሙ፡ወበጽሑ፡ኀበ፡ሀሎ፡ንስር ። ወወረደ፡ዝኩ፡ንስር፡
ኀበ፡በድን፡ወኬዶ፡ወሐይወ፡ወዘንተ፡ገብረ፡ከመ፡ይእመኑ፡ወአንከሩ፡
ኵሉ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ዘኮነ ። ወይቤሉ፡ዮጊ፡ዝንቱ፡ውእቱ፡አምላክ፡
ዘአስተርአዮሙ፡ለአበዊነ፡በገዳም፡ምስለ፡ሙሴ፡ወተመስለ፡[2] በአም
ሳለ፡ንስር፡ወአስተርአየ፡ለነ፡ከመ፡እንተ፡ንስር፡ዐቢይ ። ወይቤሎ፡ን
ስር፡ለኤርምያስ፡እንዘ፡ይብል፡ነዓ፡ወስማዕ፡ዘንተ፡መጽሐፈ፡ወአን
ብብ፡ለሕዝብ፡ወአንበበ፡ሎሙ ። ወሶበ፡ሰምዑ፡ሕዝብ፡በከዩ፡ኵሎሙ፡
ኀቡረ፡ወወደዩ፡ሐመደ፡ውስተ፡ርእሶሙ፡ወይቤልዎ፡ለኤርምያስ፡አ
ድኅነነ፤ምንተ፡ንግበር፡ከመ፡ንግባእ፡ውስተ፡ሀገርነ ። ወተንሥአ፡ኤር

---

[1] B addit እምኀበ፡ባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡ [2] ወተመሰለ፡ C.

ምያስ፡ወይቤሎሙ፡ኵሉ፡ዘሰማዕክሙ፡ውስተ፡መጽሐፍ፡ ከማሁ፡ ግ
በሩ፡ወያገብአክሙ፡ውስተ፡ሀገርክሙ ። ወጸሐፈ፡ኤርምያስ፡መጽሐፈ፡
ለባሮክ፡ከመዝ፡እንዘ፡ይብል፡ወልድየ፡ፍቁር፡ኢትትሀከይ፡ጸሎተ፡እ
ንዘ፡ትገኒ፡ለአምላክ፡በእንቲአነ፡ከመ፡ይምርሐነ፡ውስተ፡ፍኖትነ፡እ
ስከ፡ንወፅእ፡በትእዛዘ፡[1] ዝንቱ፡ንጉሥ፡ኃጥእ ። ወአንተሰ፡ጽድቀ፡ረከ
ብከ፡በቅድመ፡አምላክ፡ዘኢኀደገከ፡ትምጻእ፡ምስሌነ፡ከመ፡ኢትርአይ፡
እኩየ፡ዘይትገበር፡ዲቤሆሙ፡ለሕዝብ፡በባቢሎን ። በከመ፡አብ፡ዘቦ፡
ውሉደ፡[2] አሐደ፡[2] ወውእቱ፡ተውህበ፡ከመ፡ይትኰነን፡ወእለ፡ሀለዉ፡
ኀበ፡አቡሁ፡እለ፡ይናዝዝዎ፡ይከድኑ፡ገጾሙ፡ከመ፡ኢይርአይዎ፡ለአ
ቡሁ፡[3] የኀስር፡በሐዘን፤ከመዝ፡ኪያከ፡ተሣሀለከ፡አምላክ፡ወኢኀደገከ፡
ትምጻእ፡ባቢሎን፡ከመ፡ኢትርአይ፡[4] ምንዳቤ፡ሕዝብ ። እስመ፡እም
አመ፡በጻሕነ፡ውስተ፡ዝንቱ፡ሀገር፡ኢያዕረፍነ፡እስከ፡ዮም፡እምሐዘን፡
ስሳ፡ወስድስቱ፡ዓመት፡ዮም፡እንዘ፡ነኀሥሥ፡ንርከብ፡እምሕዝብ፡ስቁ
ላን፡እምኀበ፡ናቡከደነጾር፡ንጉሥ፡እንዘ፡ይበክዩ፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፡
አምላክ፡ሶር፤[5] ወሶበ፡ሰማዕኩ፡ዘንተ፡ነገረ፡ሐዘንኩ፡ወበከይኩ፡ሶበ፡
ይጼውዑ፡ካልአ፡አምላከ፡ስቁላን፡ወይብሉ፡ተሣሀለነ፤ወካዕበ፡እዜከር፡
አነ፡በዓለ፡ዘገበርነ፡በኢየሩሳሌም፡ዘእንበለ፡ንፄወው፡ወተዘኪርየ፡እገ
ብእ፡ውስተ፡ቤትየ፡እንዘ፡እጼዐር፡ወእበኪ ። ወይእዜኒ፡አስተብቍዑ፡
ለአምላክነ፡በኀበ፡ሀለውክሙ፡አንተ፡ወአቤሜሌክ፡በእንተ፡ሕዝብ፡
ከመ፡ይስምዑ፡ቃልየ፡ወነገረ፡አፉየ፡ከመ፡ይፃኡ፡እምነ፡ፋርስ ። ወይ
እዜኒ፡እብለከ፡ኵሉ፡መዋዕለ፡ዘነበርነ፡ዝየ፡አኀዙነ፡እንዘ፡ይብሉ፡ን
ግሩነ፡ማሕሌተ፡ሐዲሰ፡[6] እመሓልዩሃ፡ለጽዮን፡መሓልየ፡[7] ዘአምላክ
ክሙ፡ወንቤሎሙ፡እፎ፡ነሐሊ፡ለክሙ፡እንዘ፡ሀሎነ፡ውስተ፡ምድረ፡
ነኪር ። ከመዝ፡ጽሒፎ፡ኤርምያስ፡አሰረ፡መጽሐፎ፡ውስተ፡ክሳደ፡

---

[1] exspectaveris እምትእዛዘ፡ [2] ውሉደ፡ sine አሐደ፡ A, ወልደ፡ ዋሕደ፡ C. [3] ወአቡሆሙ፡ A. [4] ትርአይ፡ B. [5] deest in A; ሶሮት፡ C; in margine B additum est ሳሮት፡ [6] Ps. 137. [7] ማሕልየ፡ C.

ንስር፡ወይቤሎ፡ሑር፡በሰላም፡ወእግዚእ፡የሐውጽ፡ላዕሌከ።[1] ወሖረ፡ንስር፡ወሰረረ፡ወአብጽሐ፡መጽሐፈ፡ኀበ፡ባሮክ፡ወነሢኦ፡ባሮክ፡አንበበ፡መጽሐፈ፡ወበከየ፡ሶበ፡ሰምዐ፡ሕማሞሙ፡ለሕዝብ፡ወምንዳቤሆሙ። ወኤርምያስስ፡ነሥአ፡ውእተ፡በለሰ፡ወወሀቦሙ፡ለድውያን፡ለእለ፡ውስተ፡ሕዝብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይሜህሮሙ፡ከመ፡ኢይግበሩ፡ምግባሮሙ፡ለሕዝበ፡ባቢሎን።

ወሶበ፡በጽሐ፡ዕለት፡በዘ፡ያወፅአሙ፡አምላክ፡ለሕዝብ፡እምባቢሎን፡ወይቤሎ፡እግዚእ፡ለኤርምያስ፡ተንሥእ፡አንተ፡ወሕዝብከ፡ወንዑ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ወበሎሙ፡ለሕዝብ፡ይፈቅድ፡እግዚእ፡ይክድን፡[2] ምግባረ፡ዘሕዝበ፡ባቢሎን፤ወለተባዕት፡ዘአውሰበ፡አንስተ፡በዲቤከሙ፡ወአንስትኒ፡እለ፡አውሰባ፡እምኔሆሙ፡ንፍትኖሙ፤ወእለ፡ሰምዑከሰ፡አገብአሙ፡[3] ውስተ፡ኢየሩሳሌም፡ወለእለሰ፡ኢሰምዑከ፡ኢትኅድጎሙ፡ይባኡ፡ውስቴታ። ወኤርምያስ፡ከመዝ፡አንበበ፡ሎሙ፡ዘንተ፡ኵሉ፡ወአምጽአሙ፡ውስተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ይፍትኖሙ። ወእንዘ፡ይነግሮሙ፡ዘንተ፡ነገረ፡ዘይቤሎ፡እግዚእ፡ናፈቁ፡እለ፡አውሰቡ፡ወኢፈቀዱ፡[4] ከመ፡ይስምዕዎ፡ለኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይቤልዎ፡ኢነኀድግ፡አንስቲያነ፡ለዓለም፡ንነሥአን፡ምስሌነ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ወኀለፉ፡እምዮርዳኖስ፡ወበጽሑ፡ውስተ፡ኢየሩሳሌም። ወቆሙ፡ኤርምያስ፡ወባሮክ፡ወአቤሜሌክ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኵሉ፡ብእሲ፡ዘአውሰበ፡እምባቢሎን፡ኢይበውእ፡ውስተ፡ሀገርነ፤ወይቤሉ፡እለ፡አውሰቡ፡አንስተ፡ለቢጾሙ፡ተንሥኡ፡ንግባእ፡ውስተ፡ባቢሎን፡ወኀለፉ፡ወገብኡ። ወሶበ፡ርእይዎሙ፡ሰብአ፡ባቢሎን፡ወፅኡ፡ከመ፡ኢይትቀበልዎሙ፡[5] ወኢኀደግዎሙ፡ከመ፡ይባኡ፡ውስተ፡ባቢሎን፡እንዘ፡ይብሉ፡አንትሙ፡ቅድመ፡ኪያነ፡

---

[1] ላዕሌነ፡ ABC; alia manu emendatum est ላዕሌከ፡ in BC. [2] ይኅድግ፡ B, item C inter lineas. [3] አግብአሙ፡ A. [4] C addit ወእዘዘሙ፡እንዘ፡ይብል፡; eadem verba exstant in B, sed expuncta sunt.
[5] ይቅትልዎሙ፡ B; ወተቀበልዎሙ፡ C, omisso ከመ፡

እከሙ፡ ወበኀቡእ፡ ወፃእከሙ፡ እምኀቤነ፡ ወበእንተ፡ ዝንቱ፡ ኢትበ
ኡ፡ ውስተ፡ ሀገርነ፡ እስመ፡ ተማሐልነ፡ በስመ፡ አምላክነ፡ ከመ፡ ኪያ
ሙ፡ ወአዋልዲክሙ፡[1] ኢንትዌከፍ፡ እስመ፡ በኀቡእ፡ ኀለፍክሙ፡ እም
ቤነ። ወሰሚዖሙ፡ ከመዝ፡ ገብኡ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ወሐነጹ፡
ሙ፡ አህጉረ፡ ውስተ፡ አድያሚሃ፡ ለኢየሩሳሌም፡ ወሰመይዋ፡ ለዝኩ፡
ር፡ ሰማርያ፡ ወፈነወ፡ ኀቤሆሙ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ነስሑ፡ ወ
፡ ይመጽእ፡ መልአከ፡ ጽድቅ፡ ወያገብአክሙ፡ ውስተ፡ መካንክሙ፡
ዋን።

ወነበሩ፡ እንዘ፡ ይትፌሥሑ፡ ወይሠውዑ፡ ሰቡዐ፡ ዕለተ፡ በእንተ፡
ዘብ። ወአመ፡ ዐሡር፡ ዕለት፡ እምዝ፡ ተገብረ፡ ዝንቱ፡ አዕረገ፡ ኤርም
፡ መሥዋዕተ፡[2] ባሕቲቱ። ወጸለየ፡ ኤርምያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ቅዱስ፡
ዱስ፡ ቅዱስ፡ አንተ፡ መዐዛ፡ ጥዑም፡ ለሰብእ፡ ወብርሃን፡ ዘበአማን፡ ዘታ
ህ፡ ሊተ፡ እስከ፡ አነ፡ እበጽሕ፡ ቅድሜከ፤ አስተበቊዐከ፡ በእንተ፡ ሕዝ
፡ ወእስእለከ፡ በእንተ፡ ቃለ፡ መዐርዒር፡ ዘሱራፌል፡ ወበእንተ፡ መዐዛ፡
ን፡ ዘኪሩቤል፤ እስእለከ፡ እወ፡ ማሕሌታይ፡ ሚካኤል፡ መልአከ፡ ጽ
ቅ፡ ውእቱ፡ ዘያርኁ፡[3] አናቅጸ፡ ጽድቅ፡ እስከ፡ ይበውእዎን፤ አስተበቊ
፡ እግዚእ፡ ለኵሉ፡ ወእግዚእ፡ ዘኵሎ፡ ይእኅዝ፡ ወኵሎ፡ ፈጠረ፡ ዘያ
ርኢ፡ ወዘኢተወልደ፡ ዘኵሎ፡ ፈጸመ፡ ወኵሉ፡ ፍጥረት፡ ኅቡእ፡ ሀሎ፡
ሁ፡ ዘእንበለ፡ ይትገበሩ፡ በኅቡእ፡[4] ወዘንተ፡ ጸለየ፡ ወፈጺሞ፡ ጸሎቶ፡
ሙ፡ ኤርምያስ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወምስሌሁ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜ
፡ ወኮነ፡ ኤርምያስ፡ ከመ፡ አሐዱ፡ ብእሲ፡ ዘወፅአ፡ ነፍሱ፡ እምላዕ
። ወሶቤሃ፡ ወድቀ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜሌክ፡ ወዐውየዉ፡ በዐቢይ፡ ቃል፡
ቤሉ፡ ወይ፡ ለነ፡ አቡነ፡ ኤርምያስ፡ ካህነ፡ አምላክ፡ ኀለፈ፡ እምኔነ።
ሚዖሙ፡ ከመዝ፡ ሕዝብ፡ ሮጹ፡ ኀቤሁ፡ ወረከብዎ፡ ለኤርምያስ፡ ው
ቱ፡ ወምውተ፡ ወበከዩ፡ ወሠጠጡ፡ አልባሲሆሙ፡ ወወደዩ፡ ሐመደ፡

[1] ወውሉድክሙ፡ C. [2] deest in AB; expunctum est in C, inter
as inscriptum in B. [3] Addit ሊተ፡ B, C in margine. [4] ወኅቡእ፡ AC.

ዲበ፡ ርእሶሙ፡ ወበከዩ፡ ብካየ፡ መሪረ ። ወእምድኅረ፡ አስተዳለዉ፡ በዘ፡
ይቀብርዎ፡ መጽአ፡ ቃል፡ ዘይብል፡ ኢትግንዝዎ ፤ ሕያው፡ ውእቱ፡ ወነ
ፍሱ፡ ትገብእ፡ ዲበ፡ ሥጋሁ፡ ዳግመ ። ወሰሚዖሙ፡ ዘንተ፡ ቃለ፡ ኢገነ
ዝዎ፡ አላ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ የዐቅብዎ፡ ዐውዶ፡ ሠሉሰ፡ መዋዕለ፡ እስከ፡ ትገ
ብእ፡ ነፍሱ፡ ውስተ፡ ሥጋሁ ። ወኮነ፡[1] ቃል፡[1] በማእከለ፡ ኵሎሙ፡ ወይቤ፡
ሰብሕዎ፡ በአሐዱ፡ ቃል፡ ሰብሕዎ፡ ለአምላክ፡ ወኵልክሙ፡ ሰብሑ፡ ለመ
ሲሕ፡ ወልደ፡ አምላክ፡ ዘያነቅሀክሙ፡ ወይኴንነክሙ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡
አምላክ፡ ብርሃን፡ ለኵሉ፡ ዓለም፡ ወማኅቶት፡ ዘኢይጠፍእ፡ ወሕይወት፡
ዘሃይማኖት ። ወይከውን፡ እምድኅረዝ፡ መዋዕል፡ ሠላስ፡ ምእት፡[2] ወሠ
ላስ፡[3] ሰንበታት፡ ዘመዋዕል፡ ለምጽአቱ፡ ውስተ፡ ምድር፡ ዕፀ፡ ሕይወት፡
ዘሀሎ፡ ውስተ፡ ገነት፡ ወኢተተክለ፡ ይሬስዮሙ፡ ለኵሉ፡ ዕፅ፡ ዘያወፅእ፡
ፍሬ፡ ወይቡሳነ፡ ከመ፡ ይምጽኡ፡ ኅቤሁ፡ ወይሬስዮሙ፡ ከመ፡ ይግበሩ፡
ፍሬ፡ ወይሥረጹ፡ ወፍሬሆሙ፡ ይነብር፡ ምስለ፡ መላእክት ። ወበእንተ፡
ተክለ፡[4] ዕፀው፡ ከመ፡ ይለምልሙ፡ ወያንጉ፡[5] ነሀብ፡ ጸባሕተ፡ ለኢዮሩ፡[6]
ከመ፡ ኢይይበስ፡ ሥረዊሆሙ፡ ከመ፡ ተክል፡ ዘኢአኀዘ፡ ሥርዊ፡[7] ም
ድረ ።[7] ወዘሕብረ፡ ቀይሕ፡ ያጸዕዱ፡ ከመ፡ ፀምር፡ ወማይ፡ ዘጥዑም፡ መ
ሪረ፡ ይከውን፡ ወመሪር፡ ጥዑመ፡ ይከውን፡ በዐቢይ፡ ሐሤት ፤ ወትፍሥሕ
ታት፡ አምላክ፡ ለደሰያት፡ ከመ፡ ይፍረዩ፡ ፍሬ፡ በነገረ፡ አፉሁ፡ ወልደ፡[8]
ዚአሁ ።[8] ወውእቱ፡ ለሊሁ፡ ይበውእ፡ ውስተ፡ ዓለም፡ ወየኀሬ፡ ሎቱ፡ ሐ
ዋርያተ፡ ዐሠርተ፡ ወክልኤተ፡ ከመ፡ ይትረአይ፡[9] ሎሙ፡ ዘአነ፡ ርኢኩ፡
ስርግወ፡ ዘይትፌኖ፡ እምኀበ፡ አቡሁ፡ ዘይመጽእ፡ ውስተ፡ ዓለም፡ ወው
ስተ፡ ደብረ፡ ዘይት፡ ይከይድ፡ ወያጸግብ፡ ነፍሰ፡ ርኁብተ ። ወከመዝ፡ ነ
ገረ፡ ኤርምያስ፡ በእንተ፡ ወልደ፡ አምላክ፡ ከመ፡ ይመጽእ፡ ውስተ፡ ዓለም።

---

1 ወአውሥአ፡ ቃሉ፡ C. 2 Emendandum videtur ፻. 3 ወ፭ A; ወ፴ወ፫ C. 4 ዝንቱ፡ A. 5 ወያኑኁ፡ A, ወይኑኁ፡ C. 6 deest A, ለአየር፡ C. 7 ሥርወ፡ ምድር፡ A. 8 deest in A; ለወልደ፡ ዚአሁ፡ C. 9 ይትአመር፡ C.

ወሶበ፡ ሰምዑ፡ ዘንተ፡ ሕዝብ፡ ተምዑ፡ በእንተ፡ ዝንቱ፡ ወይቤሉ፡ ዝንቱ፡
ውእቱ፡ ነገራት፡ ዘኢሳይያስ፡ ወልደ፡ አሞጽ፡ ዘይብል፡ ርኢኩ፡ አምላከ፡
ወልደ፡ አምላክ፤[1] ይእዜኒ፡ ተንሥኡ፡ ንግበር፡ ዲቤሁ፡ በከመ፡ ገበርነ፡
ዲበ፡ ኢሳይያስ፡ ወይቤሉ፡ መንፈቆሙ፡ አልቦ፤ ዳእሙ፡ በእብን፡ ንወ
ግሮ ።[2] ወጸርኁ፡ ሎሙ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜሌክ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ በዛቲ፡ ሞት፡
ኢትቅትልዎ ። ወሐዘኑ፡ ባሮክ፡ ወአቤሜሌክ፡ በእንተ፡ ኤርምያስ፡ ወ
ዓዲ፡ ኢኀደግዎ፡ ይዜንዎሙ፡ ኀቡኣተ፡ ዘርእየ ። ወይቤሎሙ፡ ኤርም
ያስ፡ አርምሙ፡ ኢትብክዩ፡ እስመ፡ ኢይክሉ፡ ቀቲሎትየ፡ እስከ፡ እዜንወ
ክሙ፡ ኵሎ፡ ዘርኢኩ፤ ወይእዜኒ፡ አምጽኡ፡ ሊተ፡ አሐተ፡ እብነ፡ ወአም
ጽኡ፡ ሎቱ፡ እብነ፡ አሐተ ። ወአቀማ፡ ወይቤ፡ ብርሃን፡ ዘለዓለም፡ ረሲ
ዛተ፡ እብነ፡ ከመ፡ ርእየተ፡ ሰብእ፡ ትኩን፤ ወሶቤሃ፡ ኮነ፡ እብን፡ በርእየተ፡
ኤርምያስ፡ ዘይመስሎ ። ወአኀዙ፡ ይውግርዎ፡ ለእብን፡ እንዘ፡ ይመስ
ሎሙ፡ ኤርምያስሃ ። ወኤርምያስ፡ ዜነዎሙ፡ ለባሮክ፡ ወለአቤሜሌክ፡
ኵሎ፡ ዘርእየ፡ ኅቡኣተ፡ ወእምድኅረዝ፡ ፈጺሞ፡ ነጊሮቶሙ፡ ሖረ፡ ወ
ቆመ፡ ማእከለ፡ ሕዝብ፡ ፈቂዶ፡ ከመ፡ ይፈጽም፡ ምግባ ። ወሶቤሃ፡ ጸርኀ፡
ሎሙ፡ ዝኩ፡ እብን፡ ወይቤ፡ አአብዳን፡ ደቂቀ፡ እስራኤል፡ በእንተ፡ ም
ንት፡ ትዌግሩኒ፡ እንዘ፡ ታመስሉኒ፡[3] ኤርምያስሃ፡ ወኤርምያስ፡ነዋ፡ ማእከ
ሌክሙ፡ ይቀውም ። ወሶበ፡ ርእይዎ፡ ሮጹ፡ ምስለ፡ ብዙኅ፡ እብን፡ ወፈ
ጸሙ፡[4] ዐልዎ፡[4] ወቀበርዎ፡ ወነሥኡ፡ ውእተ፡ እብነ፡ ወአንበሩ፡ ውስተ፡
መቃብሪሁ፡ ወረሰይዎ፡ ከመ፡ እንተ፡ ማዕጾ፡ ወጸሐፉ፡ ውስቴቱ፡ እንዘ፡
ይብሉ፡ነዋ፡ ዝንቱ፡ ውእቱ፡ ረድኡ፡ ለኤርምያስ ።

---

[1] Vid. Ascens. Jes. [2] ንውግሮ፡ C; ንዌግሮ፡ A. [3] ታሜስሉኒ፡ C. [4] ወፈጸመ፡ ዐልዎ፡ A, ወፈጸመ፡ (ዓለም፡ inter lineas) ቃሎሂ፡ በህየ፡ C.

2. De viris sanctis.

E Synaxariis.

a) *De Melchisedec.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፫ ለጳጕሜን፡) ተዝከረ፡ ሞቱ፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ ። ወዝንቱሰ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ወልደ፡ ቃይናን፡ ወልደ፡ ወልዱ፡ ለሴም ። ወሶበ፡ ከኖ፡ ፲ወ፭ ዓመት፡ እምአመ፡ ተወልደ፡ አዘዘ፡ እግዚአብሔር፡ ለኖኅ፡ ከመ፡ ይፈንዎ፡ ለሴም፡ ወልዱ፡ ምስለ፡ ሥጋ፡ አቡነ፡ አዳም፡ ወያንብሮ፡ በማእከለ፡ ምድር፡ እንተ፡ ይእቲ፡ ቀራንዮ፡ ወአመሮ፡ ከመ፡ ይመጽእ፡ መድኅነ፡ ዓለም፡ ወይሠዋዕ፡ ውስቴቱ፡ ወይትቤዘዎ፡ ለአዳም፡ በደሙ ። ወነሥአ፡ ሴም፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ እምቤተ፡ አቡሁ፡ በኅቡእ፡ ወበጽሑ፡ ህየ፡ እንዘ፡ ይመርሖሙ፡ መልአከ፡ እግዚአብሔር ። ወተሠይመ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ካህነ፡ ወነሥአ፡ ፲ወ፪ አእባነ፡ ወአዕረገ፡ ዲቤሆሙ፡ መሥዋዕተ፡ በኅብስት፡ ወወይን፡ ዘወረደ፡ ሎቱ፡ እምሰማይ፡ እንዘ፡ ያርኢ፡ ምስጢረ፡ ሕግ፡ ሐዲስ ። ወሲሳየኒ፡ ያመጽኡ፡ ሎቱ፡ መላእክት፤ ወከነ፡ ልብሱ፡ አንዳ፡ ወቅናቱ፡ ዘማእስ፤ ወነበረ፡ እንዘ፡ ይትለአክ፡ ቅድመ፡ ሥጋ፡ አቡነ፡ አዳም ። ወአመ፡ ተመይጠ፡ አብርሃም፡ እምጾብእ፡ መዊኦ፡ ነገሥተ፡ አቅረበ፡ ሎቱ፡ ኅብስተ፡ ወወይነ፡ ወውእቱኒ፡ ወሀቦ፡ ዓሥራተ፡ እምኵሉ፡ ንዋዩ፤ ወተሰምየ፡ ካህነ፡ ወንጉሠ፡ ሳሌም ።

ሰላም፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ አምሳሉ፡ ወሱታፉ፡
ለዘመጽአ፡ ቃል፡ በደመና፡ ድንግል፡ ዐጽፉ፡
ጠቢባን፡ ግብሮ፡ በከመ፡ ጸሐፉ፡
ለሥጋ፡ አዳም፡ ኀበ፡ ተሐንጸ፡ ምዕራፉ፡
ዝንቱ፡ ካህን፡ ይነብር፡ ለዝሉፉ ።

b) *De Marco Evangelista.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፴ ለሚያዝያ፡) ኮነ፡[1] ቅዱስ፡ ማርቆስ፡ ወንጌ
ላዊ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ዘሀገረ፡ እስክንድርያ ። ወዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ኮነ፡ ስሙ፡
ለአቡሁ፡ አርስጦ፡ ጳውሎስ፡ እምብሔረ፡ ፳ አህጉር፡ ወስማ፡ ለእሙ፡ ማ
ርያም፡ ወይእቲ፡ ዝክርት፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት ። ወኮነ፡
ስሙ፡ ለዝንቱ፡ ሐዋርያ፡ ቀዳሚ፡ ዮሐንስ፡ በከመ፡ መጽሐፈ፡ ግብረ፡ ሐ
ዋርያት፡ እስመ፡ ሐዋርያት፡ ኮኑ፡ ይጼልዩ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ማርያም፡ እሙ፡
ለዮሐንስ፡ ዘተሰምየ፡ ማርቆስ፡ ሐዋርያ ። ወዛቲ፡ ብእሲት፡ ኮነት፡ ባዕ
ልተ፡ ወመሀረቶ፡ ለወልዳ፡ ማርቆስ፡ በልሳነ፡ ዮናናዊያን፡ ወበልሳነ፡ አፍ
ርንጅ፡ ወበልሳነ፡ ዕብራይስጥ ። ወሶበ፡ ልህቀ፡ ነሥአ፡ በርናበስ፡ ምስሌሁ፡
ውስተ፡ ስብከት፡ ሶበ፡ ሖረ፡ ምስለ፡ ጳውሎስ ፤ ወሶበ፡ ርእየ፡ ዘበጽሐ፡ ላዕ
ሌሆሙ፡ ምንዳቤ፡ ወመቅሠፍት፡ ወኀሰረ፡ ኀደጎሙ፡ በሀገረ፡ ጵንፍልያ፡
ወገብአ፡ በሀገረ፡ ኢየሩሳሌም ። ወሶበ፡ ተመይጡ፡ ሐዋርያት፡ ኀበ፡ ኢየ
ሩሳሌም፡ ወተናገሩ፡ በተመይጦሙ፡ ለአሕዛብ፡ ውስተ፡ አሚነ፡ እግዚ
እነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወዘከመ፡ ገብረ፡ እግዚአብሔር፡
በእደዊሆሙ፡ ተአምራተ፡ ወመንክራተ፡ ሐዘነ፡ ወነስሐ፡ በእንተ፡ ዘሖረ፡
እምኔሆሙ ። ወእምዝ፡ ኀሠሠ፡ ከመ፡ ይሑር፡ ምስሌሆሙ፡ ወኢፈቀደ፡
ጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡ ከመ፡ ይንሥኦ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ኀደጎሙ ፤ አላ፡ ነ
ሥኦ፡[2] በርናበስ፡[2] ምስሌሁ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ዘመዱ ። ወእምድኅረ፡ ዕረ
ፍቱ፡ ለበርናበስ፡ ሖረ፡ ኀበ፡ ጴጥሮስ፡ ሀገረ፡ . . . .[3] ወኮነ፡ ሎቱ፡ ረድአ፡
ወበህየ፡ ጸሐፈ፡ ወንጌሎ፡ ዘተርጐመ፡ ሎቱ፡ ጴጥሮስ፡ ዘሰበከ፡ ቦቱ፡ ው
ስተ፡ ሀገረ፡ ሮሜ ። ወእምድኅረዝ፡ ሖረ፡ በትእዛዘ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ወበትእዛዞሙ፡ ለሐዋርያት፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ እ
ስክንድርያ፡ ወሰበከ፡ ውስቴታ፡ በስብከተ፡ ወንጌል፡ ቅዱስ ። ወዓዲ፡ ሰ

[1] sc. ስምዐ፡ [2] scriptum est ነሥአ፡ በርናበስሃ፡ sed vid. Act. 15, 36—39. [3] nomen proprium deest; sine dubio ሮሜ፡

በከ፡በውስተ፡ሀገረ፡አፍራቅያ፡ወበርቃ፡ወ፭አህጉር ። ወሶበ፡ቦአ፡ው
ስተ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡ወተበትከ፡ቶታኑ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ ፤ ወ
ኮነ፡ኀበ፡አንቀጸ፡ሀገር፡፩ብእሲ፡ሰፋዪ፡ወወሀቦ፡ቅዱስ፡አሣእኒሁ፡ከመ፡
ይስፊ፡ሎቱ ። ወእንዘ፡ውእቱ፡ይሰፊ፡በመስፌ፡ተሠጥቀ፡አጻብዒሁ፡
ወውሕዘ፡ደም፡እምኔሁ ። ወይቤ፡በልሳነ፡ዮናናዊያን፡ኢስታዎስ፡ዘበ
ትርጓሜሁ፡፩እግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ቦኑ፡ታአምሮ፡
ለእግዚአብሔር፡ወይቤሎ፡አልቦ፡አላ፡ንሰሚ፡ስሞ፡ባሕቲቶ፡ወኢና
አምሮ ። ወአኀዘ፡ይንግሮ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡እምጥንት፡ዘፈጠረ፡እግዚ
አብሔር፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወዘከመ፡ኮነ፡ተዐድዎቱ፡ለአቡነ፡አዳም፡ወ
ምጽአቶ፡ለማየ፡አይኅ፡ወዘከመ፡አሰፈዎ፡እግዚአብሔር፡ለሙሴ፡ወ
አውፅኦሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡እምግብጽ፡ወወሀቦሙ፡ሕገ፡ወዘከመ፡
ፄወዎሙ፡ለደቂቀ፡እስራኤል፡ኀበ፡ሀገረ፡ባቢሎን፡[ወአግብኦሙ፡][1]ኀበ፡
ሀገረ፡ኢየሩሳሌም፡ወዘከመ፡ተሰብአ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
ሎቱ፡ስብሐት፡ዘከመ፡ተነበዩ፡ነቢያት፡በእንተ፡ምጽአቱ ። ወእምዝ፡ወ
ረቀ፡ምራቀ፡ውስተ፡ጽቡር፡ወገብረ፡ዲበ፡እደዊሁ፡ዘውእቱ፡ሰፋዪ፡ወ
ተፈወሰ፡ሶቤሃ ፤ ወኮነ፡ስሙ፡ለሰፋዪ፡አንያኖስ ። ወወሰዶ፡ለቅዱስ፡ማር
ቆስ፡ኀበ፡ቤቱ፡ወአብጽሐ፡ሎቱ፡ወልዶ፡ወዘመዶ፡ወገሠጾሙ፡ለኵ
ሎሙ፡ማርቆስ፡ሐዋርያ፡ወመሀሮሙ፡ወአጥመቆሙ፡ጥምቀተ፡ክርስ
ትና፡በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ ። ወሶበ፡በዝኁ፡መሃይ
ምናን፡እለ፡አምኑ፡በእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወሰ
ምዑ፡ሰብአ፡ሀገር፡ዜናሁ፡ለቅዱስ፡ማርቆስ፡ወተጋብኡ፡ወፈቀዱ፡
ክመ፡ይቅትልዎ ። ወሤሞ፡ቅዱስ፡ማርቆስ፡ለአንያኖስ፡ኤጲስ፡ቆጶስ፡
ወለደቂቁ፡ቀሳውስተ፡ወዲያቆናተ፡ወወፅአ፡ኀበ፡ሀገረ፡በርቃ፡ወኀበ፡
፭አህጉር፡ወሰበከ፡ውስቴቶሙ፡ወአጽንዖሙ፡ውስተ፡ሃይማኖት፡ርት
ዕት፡ወነበረ፡ኀቤሆሙ፡፪ዓመተ፡ወሤመ፡ሎሙ፡ኤጲስ፡ቆጶሳተ፡ወቀ
ሳውስተ፡ወዲያቆናተ ። ወእምዝ፡ተመይጠ፡ኀበ፡ሀገረ፡እስክንድርያ፡

---

[1] deest in Ms.

ወረከበሙ፡ ለመሃይምናን፡ በዘተወሰኩ፡ ወሐነጹ፡ ሎሙ፡ ቤተ፡ ክርስቲ
ያን፡ ዘዕውቅት፡ ውስተ፡ መካን፡ ዐጸደ፡ አልህምት፡ ኀበ፡ ጽንፈ፡ ባሕር።
ወኮኑ፡ ከሓድያን፡ የኀሥሥዎ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ በኵሉ፡ ጻማ፡ ከመ፡ ይቅ
ትልዎ፡ ወኮነ፡ ውእቱ፡ በኵሉ፡ ጊዜ፡ ይሔውጽዎ፡ ለ፳አህጉር፡ ወይትመ
የጥ፡ ወይበውእ፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ በኀቡእ። ወበአሐቲ፡ ዕ
ለት፡ ተመይጠ፡ እም ፳አህጉር፡ ወቦአ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በበ
ዓለ፡ ዕለተ፡ ትንሣኤ፡ አመ፡ ፳ወ፱ ለወርኀ፡ መጋቢት፡ ወኵሎሙ፡ አሕ
ዛብ፡ የዐውድዎ። ወቦኡ፡ ከሓድያን፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወረሰዩ፡
አሕባለ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ ወሰሐብዎ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡
ሀገር፡ ወእሙንቱ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡ ዓዲ፡ ንስሐቦ፡ ለዳቤላ፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡
ላህም፡ ወመልአ፡ ደሙ፡ ለቅዱስ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ ፍኖተ፡ ሀገር፡ ወዐውዳ፡
ወአጽናፊሃ። ወሶበ፡ ኮነ፡ ሌሊተ፡ አስተርአዮ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክር
ስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ በአርአያ፡ ዘኮነ፡ ቦቱ፡ ምስለ፡ ሐዋርያት፡ ወወሀቦ፡
ሰላመ፡ ወአጽንዖ፡ ወተከየዶ፡ ወይቤሎ፡ ናሁ፡ አንተ፡ ኮንከ፡ ዕሩየ፡ ም
ስለ፡ ሐዋርያት፡ አኀዊከ፡ ወተፈሥሐት፡ ነፍሱ፡ ወተሐሥየት። ወበሳ
ኒታ፡ ካዕበ፡ ረሰዩ፡ አሕባለ፡ ውስተ፡ ክሳዱ፡ [ወሰሐብዎ፡][1] ውስተ፡ ኵላ፡
ሀገር፤ በተፍጻሜተ፡ መዓልት፡ መጠወ፡ ነፍሶ። ወከሓድያንሰ፡ አንደዱ፡
እሳተ፡ ዐቢየ፡ ወወገሩ፡ ሥጋሁ፡ ለቅዱስ፡ ውስቴቱ፡ ወበሥምረቱ፡ ለእግ
ዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ኮነ፡ ጽልመት፡ ወነፋስ፡ ቈሪር፡
ፀሐይኒ፡ ሰወረ፡ ብርሃኖ፡ ወኮነ፡ መብረቅ፡ ወነጐድጓድ፡ ወዝናም፡ ወአስ
ሐትያ፡ እስከ፡ ጐዩ፡ ከሓድያን። ወመጽኡ፡ ሰብአ፡ መሃይምናን፡ ወነ
ሥኡ፡ ሥጋሁ፡ ለቅዱስ፡ ማርቆስ፡ እንዘ፡ ጥዑይ፡ ውእቱ፡ ወኢበጽሖ፡
ወኢምንትኒ፡ እሙስና፡ ወገነዝዎ፡ በሠናይ፡ አልባስ፡ ወአንበርዎ፡ ው
ስተ፡ መካን፡ ኅቡእ።

ሰላም፡ ለማርቆስ፡ ለማርያም፡ እጓላ፡
ዘሰሐብዎ፡ በአሕባል፡ ውስተ፡ ዐጸደ፡ ስምዕ፡ ከመ፡ ዳቤላ፡

[1] deest in Ms.

አመ፡[1] አውዕዮቶ፡ ፈቀዱ፡[2] ለእሳት፡ በነበልባላ፡
ለዝናም፡[3] ወአስሐትያ፡ ያጠፍኡ፡[4] ማዕበላ፡
ወመብረቅኒ፡ ለሥጋሁ፡ ከለላ ።

c) *De Dionysio M., Patriarcha Alexandriae.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፲ወ፫ ለመጋቢት፡) አዕረፈ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ድዮናስዮስ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ዘሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ወውእቱ፡ እምኍልቆሙ፡ ለአበው፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳት፡ ፲ወ፬ ። ለዝንቱ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ኮኑ፡ አበዊሁ፡ አረማውያን፡ ወከሓድያን ። ወውእቱ፡ ተምህረ፡ ትምህርተ፡ ብዙኃተ፡ እስመ፡ አቡሁ፡ ኮነ፡ እምዘመድ፡ ክቡር፡ ወኀለየ፡ ሎቱ፡ እምንእሱ፡ ወመሀሮ፡ ኵሎ፡ ጥበበ፡ ወትምህርተ፡ እስከ፡ ኮነ፡ መምህረ፡ ለጠቢባን፡ አረማውያን ። እንዘ፡ ውእቱ፡ ይነብር፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ ወናሁ፡ አሐቲ፡ ብእሲት፡ አረጋይት፡ ክርስቲያናዊት፡ ኀለፈት፡ ቅድሜሁ፡ ወምስሌሃ፡ ፩ ጥራዝ፡ እመጽሐፈ፡ መልእክቱ፡ ለጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡ ወትቤሎ፡ ተሣየጥ፡ እምኔየ፡ ወንሥኣ፡ ለይእቲ፡ ጥራዝ ። ወሶበ፡ አንበባ፡ ረከበ፡ ውስቴታ፡ ቃለ፡ ነኪረ፡ ወአእመሮ፡ መድምመ፡ ወይቤላ፡ በሚመጠን፡ ትሠይጣ፡ ወትቤሎ፡ በ፩ ድርሀመ፡ ወርቅ፡ ወይቤላ፡ ሑሪ፡ ወሕትቲ፡ እመ፡ ትረክቢ፡ ዘተርፈ፡ እምዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ወአምጽኢ፡ ሊተ ። ወሖረት፡ ወአምጽአት፡ ሎቱ፡ ፫ ጥራዛተ፡ ካልአተ፡ ወወሀባ፡ ፬ ድርሀመ፡ ወርቅ ። ወሶበ፡ አንበቦሙ፡ ረከበ፡ ለመጽሐፍ፡ ሕጹጸ፡ ወይቤላ፡ ሑሪ፡ ወኅሥሢ፡ እምዝንቱ፡ መጽሐፍ፡ ዘተርፈ፡ ወትቤሎ፡ አንሰ፡ ረከብኩ፡ እሎንተ፡ በውስተ፡ መጽሐፍ፡ ወለእመ፡ ፈቀድከ፡ መጽሐፈ፡ ጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡ ፍጹመ፡ ኅሥሥ፡ እምኀበ፡ ሰብአ፡ ዛቲ፡ ቤት፡ ክርስቲያን ። ወይቤላ፡ ለእመ፡ ኀሠሥክዎ፡ እምኔሆሙ፡ ይሁቡኒሁ፡ ኪያሁ፡ ወትቤሎ፡ እወ፡ ወሖረ፡ ወኀሠሠ፡ መጽሐፈ፡ ጳውሎስ፡ ኀበ፡ ፩ እምካህናት፡ ወወሀቦ፡ ኪያሁ ። ወአንበቦ፡ ወአጽንዖ፡ በልቡ፡

---

[1] scriptum ከመ፡ [2] scriptum ፈቀደ፡ [3] scriptum ዝናም፡
[4] scriptum ያጥፍኡ፡

ወኮነ፡ ያነብብ፡ ገሃደ፡ ዘእንበለ፡ መጽሐፍ፡ ወአምነ፡ በእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡
ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት ። ወእምዝ፡ ሐረ፡ ኀበ፡ ቅዱስ፡ ድሜጥሮስ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ወሰአሎ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ ጥምቀተ፡ ክርስትና፡ ወመሀሮ፡ ኵሎ፡
ዘፈቀደ፡ ወአጥመቆ ። ወኮነ፡ ፍጹመ፡ በአእምሮ፡ ሕገ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወረሰዮ፡ አባ፡ ድሜጥሮስ፡ መምህረ፡ በውሉደ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን ። ወሶበ፡
ተሠይመ፡ አባ፡ ያሮክላ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ረሰዮ፡ ለዝንቱ፡ አባ፡ ህየንቴሁ፡
በውስተ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ከመ፡ ይግበር፡ ፍትሐ፡ ማእከለ፡ መሃይም
ናን፡ ወአብሐ፡ ኵሎ፡ ግብረ፡ ጽድስና፡ ከመ፡ ይመግብ ። ወሶበ፡ አዕረፈ፡
አባ፡ ያሮክላ፡ ተሰናአዉ፡ ኵሎሙ፡ አሕዛብ፡ ወሜምዎ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡
ቅዱስ፡ አባ፡ ዲዮናስዮስ፡ ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ ላዕለ፡ ሀገረ፡ እስክንድርያ፡ ወፀ
ቀበ፡ መርዔቶ፡ በሠናይ፡ ተዐቅቦ ። ወበጽሐ፡ ምንዳቤ፡ ዐቢይ፡ ወሐዘን፡
በመዋዕለ፡ ሢመቱ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ተሠይመ፡ በመዋዕለ፡ መንግሥቱ፡
ለፊልጶስ፡ ወኮነ፡ ያፈቅሮሙ፡ ፊልጶስ፡ ለክርስቲያን ። ወሶበ፡ ተንሥአ፡
ላዕሌሁ፡ ዳኬዎስ፡ ወተጻብአ፡ ወሞአ፡ ወቀተሎ፡ ለፊልጶስ፡ ወነግሠ፡ ህየ
ንቴሁ፡ ወአመንደበሙ፡ ለመሃይምናን፡ ምንዳቤ፡ ዐቢየ፡ ወቀተሎሙ፡
ለሰማዕታት፡ ብዙኃን፡ እምነ፡ ሊቃነ፡ ጳጳሳት፡ ወኤጲስ፡ ቆጶሳት፡ ወካል
ኣን፡ እምእመናን ። ወጐዩ፡ እምኔሁ፡ ብዙኃን፡ ሰብእ፡ በእንተ፡ ድንጋፄ፡
ወፍርሀት፡ ወበኡ፡ ውስተ፡ ገዳማት፡ ወሞቱ፡ ብዙኃን፡ እምኔሆሙ፡ በህየ ።
ወአኀዝዎ፡ ሐራሁ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡ ወኀሰርዎ ።[1] ወእምዝ፡ ጠፍአ፡ ው
እቱ፡ ከሓዲ፡ ወነግሠ፡ ህየንቴሁ፡ ግርላዎስ፡ ወሀድአ፡ ምንዳቤ፡ እምው
ሉደ፡ ጥምቀት፡ በመዋዕሊሁ፡ ለዝንቱ፡ ንጉሥ ። ወሶበ፡ ሞተ፡ ወነግሠ፡
ህየንቴሁ፡ ዋላርዮስ፡ አንሥአ፡ ካዕበ፡ ምንዳቤ፡ ላዕለ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡
ወአኀዝዎ፡ መኳንንቲሁ፡ ለዝንቱ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ወሞቅሕዎ፡ ወኰነንዎ፡
ኵነኔ፡ ዐቢየ፡ ዕጹበ፡ ፈድፋደ ። ወእምዝ፡ ኀሠሡ፡ እምኔሁ፡ ከመ፡ ይስ
ግድ፡ ለጣዖት፡ ወአውሥአሙ፡ ወይቤሎሙ፡ ንሕነሰ፡ ኢንሰግድ፡ ለጣ
ዖታት፡ ርኩሳን፡ ዘእንበለ፡ ለእግዚአብሔር፡ አብ፡ ወወልዱ፡ ኢየሱስ፡ ክ

---

[1] ni legendum est ወአኀሰርዎ፡

ርስቶስ፡ሎቱ፡ስብሐት፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ። ወተምዐ፡ላዕሌሁ፡ንጉሥ፡
ፈድፋደ፡ወቀተለ፡በቅድሜሁ፡ብዙኃነ፡ሰብአ፡ከመ፡ያፍርሆ፡ወቅዱ
ስሰ፡ኢፈርሀ፡እምኔሁ። ወሰደዶ፡ወነበረ፡በውስተ፡ስደት፡ብዙኀ፡መ
ዋዕለ። ወእምድኅረዝ፡ሜጠ፡እምስደት፡ወይቤሎ፡ሰማዕኩ፡በእንቲ
አከ፡ከመ፡አንተ፡ትቄድስ፡በኀቡእ፡በባሕቲትከ፡ወአውሥአ፡ቅዱስ፡
ወይቤሎ፡ንሕነሰ፡ኢንኅድግ፡ጸሎታቲነ፡ወቅዳስያቲነ፡ኢበመዓልት፡
ወኢበሌሊት፤ ወእምዝ፡ተመይጠ፡ቅዱስ፡ኀበ፡ሕዝብ፡እለ፡ምስሌሁ፡
ወይቤሎሙ፡ሑሩ፡ወቀድሱ፤ለእመ፡ኮንኩ፡ርሑቀ፡እምኔከሙ፡በሥጋ፡
አንሰ፡እሄሉ፡ምስሌከሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ። ወተምዐ፡መኰንን፡ወ
ሜጠ፡ውስተ፡ስደት። ወተንሥአ፡[1] ላዕለ፡ዝንቱ፡ከሓዲ፡ትዕይንት፡
እምሰብአ፡በርበር፡ወፈርሀ፡እምኔሆሙ፡ወቀተልዎ፡ወመጠወ፡ለወ
ልዱ፡መንግሥቶ። ወኮነ፡ወልዱ፡ጠቢበ፡ወማእምረ፡ፈድፋደ፡ወፈት
ሐሙ፡ለኵሎሙ፡መሃይምናን፡እለ፡ሞቅሐሙ፡አቡሁ፡ወሜጠሙ፡
ለእለ፡ውስተ፡ስደት። ወጸሐፈ፡ሎሙ፡መጽሐፈ፡መልእክት፡ኀበ፡
ሊቀ፡ጳጳሳት፡ወይቤሎሙ፡ኢትፍርሁአ፡ወኢትደንግፁአ፤ አርኅዉአ፡
አብያተ፡ክርስቲያናቲክሙ፡ወያኅትዉ፡ወኢይበጽሕ፡ላዕሌክሙ፡ወኢ
ምንትኒ፡እምእኩይአ። ወሐይወ፡ዝንቱ፡አብ፡ዘተርፈ፡እመዋዕሊሁ፡
በህድአት፡ወበሰላም። ወአስተርአየ፡በመዋዕሊሁ፡ለዝንቱ፡ገጻት፡ብዙ
ኃት፡በእንተ፡ሃይማኖት፤ እምውእቱ፡እስመ፡ሰብእ፡አስተርአዩ፡በብ
ሔረ፡ዐረብያ፡ስሕቱ፡ወይቤሉ፡በእከየ፡ምግባሮሙ፡እስመ፡ነፍስ፡ት
መውት፡ምስለ፡ሥጋ፡ወእምዝ፡ትትነሣእ፡ምስሌሁ፡በዕለተ፡ትንሣኤ።
ወአስተጋብአ፡ላዕሌሆሙ፡ማኅበረ፡ወአውገዘሙ፡ወመተሮሙ። ወካል
ኣን፡ከዕበ፡ኮኑ፡በግዕዝ፡አርጌንስ፡ወሰበልዮስ። ወሶበ፡ልህቀ፡ዝንቱ፡አብ፡
አስተርአየ፡ጳውሎስ፡ሳሚሳጢ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘሀገረ፡አንጾኪያ፡[2] ዘክ
ሕዶ፡ለወልድ፡ወአስተጋብአ፡ላዕሌሁ፡[3] ማኅበረ፡ወአውገዘ፡[4] ወመተሮ፤[4]

---

[1] scriptum est ወአንሥአ፡ [2] scriptum እስክንድርያ፡
[3] scriptum ላዕሌሆሙ፡ [4] scriptum ወአውገዘሙ፡ወመተሮሙ።

ኢበጽሐ፡ ምስሌሆሙ፡ ዝንቱ፡ አብ፡ በእንተ፡ ርሥእናሁ፡ ወፈነወ፡ መል
እክተ፡ እንተ፡ ምልእት፡ እምኵሉ፡ ጥበብ፡ ወጸጋ፡ ወከሠተ፡ ውስቴታ፡
ሃይማኖተ፡ ርትዕተ ። ወሰበ፡ በጽሐ፡ ኀበ፡ ርሥእና፡ ሠናይ፡ ፈለሰ፡ ኀበ፡
እግዚአብሔር፡ ዘአፍቀሮ፡ እምድኅረ፡ ነበረ፡ ዲበ፡ መንበረ፡ ማርቆስ፡
ወንጌላዊ፡ ፲ወ፰ ዓመተ ።

ሰላም፡ ለድዮናስዮስ፡ መምህረ፡ ጠቢባን፡ ኵሉ፡
እምስሕተት፡ ዘሜጠ፡ ለጳውሎስ፡ መልእክተ፡ ቃሉ፤
ድኅረ፡ ረከበ፡ ምንዳቤ፡ ወስደት፡ በመዋዕሉ፡
ፈለሰ፡ ዮም፡ ሀገሪተ፡ ብርሃን፡ ዘላዕሉ፡
ምስለ፡ ቅዱሳን፡ ኅቡረ፡ የሀሉ ።

d) *De Macario M.*

አመ፡ ፳ወ፯ ለመጋቢት፡ አዕረፈ፡ አብ፡ ቅዱስ፡ ወብጹዕ፡ ማኅቶተ፡
ገዳም፡ አበ፡ ኵሎሙ፡ መነከሳት፡ ዘገዳመ፡ አስቄጥስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ዘየ
ዐቢ ። ዝንቱ፡ ቅዱስ፡ ከነ፡ እምሰብአ፡ ሀገረ፡ ሰሱዊር፡ እምደወለ፡ መኑፍ፡
እምደብብ፡ ግብጽ፡ ወከኑ፡ አበዊሁ፡ ኄራነ፡ ወጻድቃነ፡ ወስሙ፡ ለአቡሁ፡
አብርሃም፡ ወስማ፡ ለእሙ፡ ሳራ፡ ወይእቲ፡ ከመ፡ ሳራ፡ ወኤልሳቤጥ፡ ተሐ
ውር፡ በትእዛዘ፡ እግዚአብሔር፡ በትሕትና፤ ወከነ፡ አቡሁ፡ ካህነ፡ ወከቡረ፡
ወይትለአክ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ መቅደስ፡ ወትረ፡ በፈሪሀ፡ እግዚአብሔር፡ በን
ጽሕና፡ ወቅድስና፡ ወባረከ፡ እግዚአብሔር፡ ላዕሌሆሙ፡ ወአብዐሎሙ፡
በኵሉ፡ ምግባሮሙ፡ ወከኑ፡ ይሁብዎሙ፡ ምጽዋተ፡ ኵሉ፡ አሚረ፡ ለነዳ
ያን፡ ወይምሕርዎሙ፡ ለኵሎሙ፡ ሰብእ፡ ወይትጋደሉ፡ ወትረ፡ በጾም፡ ወ
ጸሎት፤ ወኢከነ፡ ሎሙ፡ ወልድ ። ወአስተርአየ፡ ሎቱ፡ አብርሃም፡ በራ
እይ፡ እምኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ወአጠየቆ፡ ከመ፡ እግዚአብሔር፡ ሀሎ፡
ከመ፡ የሀበ፡ ወልደ፡ ዘይከውን፡ ዝክሩ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አጽናፈ፡ ምድር፡
ወይወልድ፡ ውሉደ፡ መንፈሳውያነ ። ወወሀበ፡ እግዚአብሔር፡ ዘንተ፡
ቅዱሰ፡ መቃርስሃ፡ ዘበትርጓሜሁ፡ ለስሙ፡ ቅዱስ፡ ብጹዕ ። ወከነ፡ ጸጋ፡
እግዚአብሔር፡ ላዕሌሁ፡ እምንእሱ፡ ወይትኤዘዝ፡ ለአበዊሁ፤ ወሰበ፡ ል

ሀቀ፡በአካሉ፡ፈቀዱ፡አበዊሁ፡ከመ፡ያስተዋስብዎ፡ሎቱ፡ብእሲተ፡ወ
ኮነ፡ኢይፈቅድ፡ዘንተ፡ግብረ፡ወአገበርዎ፡ከመ፡ይግበር፡ፈቃዶሙ፡
ወተአዘዘ፡ሎሙ፡ወአስተዋሰብዎ፡ዘእንበለ፡ፈቃዱ። ወሶበ፡በአ፡ው
ስተ፡ጽርሑ፡ረሰየ፡ርእሶ፡ከመ፡ዘይደዊ፡ወነበረ፡ብዙኀ፡ዕለታተ፡ከ
መዝ፤ወእምድኅረዝ፡ኀሠሠ፡አቡሁ፡ወይቤሎ፡ኀድገኒ፡እሑር፡ኀበ፡
ገዳም፡ከመ፡እጥዐይ፡ንስቲተ፡እምዝንቱ፡ደዌ፤ወኮነ፡ኵሎ፡አሚረ፡
ይስእሎ፡ለእግዚአብሔር፡በጊዜ፡ጸሎቱ፡ከመ፡ይምርሖ፡ውስተ፡ገቢረ፡
ሥምረቱ። ወእምድኅረዝ፡ሖረ፡ኀበ፡ገዳመ፡አስቄጥስ፡ወሶበ፡ኮነ፡ው
ስተ፡ገዳም፡ርእየ፡ራእየ፡ዘከመ፡ኪሩቤል፡ዘ፮ክነፊሁ፡አኀዘ፡በእዴሁ፡
ወአዕረጎ፡መልዕልተ፡ርእሰ፡ደብር፡ወአርአዮ፡ኵሎ፡ገዳመ፤ምሥራቃ፡
ወምዕራባ፡ወኑኃ፡ወግድማ፤ወይቤሎ፡ናሁ፡ወሀበከ፡እግዚአብሔር፡
ዘንተ፡ገዳመ፡ርስተ፡ለከ፡ወለውሉድከ። ወሶበ፡ተመይጠ፡እምውስተ፡
ገዳም፡ወረከባ፡ለይእቲ፡ወለት፡እንዘ፡ትደዊ፡ወእምዝ፡አዕረፈት፡እንዘ፡
ሀለወት፡በድንግልና፡ወአእኰቶ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ሎቱ፡
ስብሐት፡ብዙኀ። ወእምድኅረ፡ኀዳጥ፡መዋዕል፡ካዕበ፡አዕረፉ፡አበዊሁ፡
ወወሀበ፡ኵሎ፡ንዋየ፡ዘኀደግዎ፡ለነዳያን፡ወለምስኪናን፡ወለጽኑሳን።
ወሰብአ፡ሳሱዊርሰ፡ሀገሩ፡ሶበ፡ርእዩ፡ጽድቆ፡ወንጽሕናሁ፡ለቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ሤምዎ፡ቀሲሰ፡ላዕሌሆሙ፡ወሐነጹ፡ሎቱ፡መካነ፡በአ
ፍአ፡ሀገር፡ወኮኑ፡ሰብአ፡ሀገር፡የሐውሩ፡ኀቤሁ፡ወይትሜጠዉ፡ምስ
ጢራተ፡ቅድሳት፡እምኔሁ። ወሀለወት፡አሐቲ፡ወለት፡በይእቲ፡ሀገር፡
ድንግል፡ወዘመወት፡ምስለ፡፩ወሬዛ፡ወፀንሰት፡ወይቤላ፡ውእቱ፡ወሬዛ፡
ሶበ፡ተስእለኪ፡አቡኪ፡መኑ፡ዘአማሰነ፡ድንግልናኪ፡በሊዮ፡እስመ፡ው
እቱ፡ቀሲስ፡ባሕታዊ፡አማሰነ፡ድንግልናየ። ወሶበ፡አእመረ፡አቡሃ፡
ከመ፡ይእቲ፡ፀንሰት፡ወተስእላ፡አቡሃ፡ወይቤላ፡መኑ፡ዘገብረ፡ብኪ፡
ዘንተ፡ኀፍረተ፡ወአውሥአቶ፡ወትቤሎ፡አሐተ፡ዕለተ፡ሖርኩ፡ኀበ፡ው
እቱ፡ባሕታዊ፡ቀሲስ፡ዘስሙ፡መቃርስ፤ነሥአኒ፡በኀይል፡ወሰከበ፡ምስ
ሌየ፡ወፀነስኩ፡እምኔሁ። ወሶበ፡ሰምዑ፡አበዊሃ፡ዘንተ፡ነገረ፡ወተምዑ፡
ፈድፋደ፡ወሖሩ፡ኀበ፡ቅዱስ፡መቃርስ፤ምስሌሆሙ፡ብዙኀ፡ሰብእ፤ወ

አውዐእዎ፡ ለቅዱስ፡ እምበአቱ፡ ወውእቱ፡ ኢያእመረ፡ ምንተ፡ ዘኮነ፡ ወዘ
በጥዎ፡ ዝብጠተ፡ ዐቢየ፡ ወማሕምመ፡ እስከ፡ ቀርበ፡ ለመዊት ። ወኮነ፡
ቅዱስ፡ ይሴአሎሙ፡ እንዘ፡ ይብሎሙ፡ ምንት፡ ይእቲ፡ ኀጢአትየ፡ እስመ፡
አንትሙኒ፡ ትዘብጡኒ፡ ዘእንበለ፡ ምሕረት ። ወእምዝ፡ አሰሩ፡ ውስተ፡
ክሳዱ፡ ሐብለ፡ ወዲቤሁ፡ ሰቀሉ፡ ገልዓተ፡ ዘአጽለምዎሙ፡ በፍሕም፡ ወ
ኮኑ፡ ይስሕብዎ፡ ለፌ፡ ወለፌ፡ ከመ፡ አብድ፡ ወይኬልሑ፡ እንዘ፡ ይብሉ፡
ዝንቱ፡ ዘአማሰነ፡ ድንግልናሃ፡ ለወለትነ ። ወበውእቱ፡ ጊዜ፡ አስተርአዩ፡
መላእክት፡ በአምሳለ፡ ሰብእ፡ ወይቤልዎሙ፡ ለእሉ፡ እኩያን፡ ምንት፡ ዘ
ገብረ፡ ዝንቱ፡ መስተጋድል፡ ወነገርዎሙ፡ ዘገብረ፡ ላዕለ፡ ይእቲ ። ወይቤ
ልዎሙ፡ እሙንቱ፡ መላእክት፡ ዝንቱ፡ ነገር፡ ሐሰት፡ ውእቱ፡ እስመ፡ ን
ሕነ፡ ናአምሮ፡ ለዝንቱ፡ ብእሲ፡ እምንእሱ፡ እስከ፡ ዛቲ፡ ዕለት፡ ወውእቱ፡
ኄር፡ ወጻድቅ ። ወቀርቡ፡ እሙንቱ፡ መላእክት፡ ኀቤሁ፡ ወፈትሕዎ፡ እ
ማእሰሩ፡ ወገደፉ፡ እምላዕሉ፡ አግልዕተ፡ ወይቤልዎሙ፡ እሙንቱ፡ እኩ
ያን፡ ኢንኀድጎ፡ ይሑር፡ እስከ፡ ይሁበነ፡ ዘይትሐበዮ ። ወመጽአ፡ ፩ብ
እሲ፡ ዘኮነ፡ ይሠይጥ፡ ግብረ፡ እደዊሁ፡ ወተሐበዮ፡ እምኔሆሙ፡ ከመ፡ የ
ሀብ፡ ለይእቲ፡ ወለት፡ ሲሳየ፡ እስከ፡ አመ፡ ትወልድ ። ወሰደድዎ፡ ወሖረ፡
ኀበ፡ በአቱ፡ ወኮነ፡ ይጌሥጽ፡ ለነፍሱ፡ ወይብል፡ አመቃርስ፡ ይእዜ፡ ናሁ፡
ኮነ፡ ለከ፡ ብእሲት፡ ወደቂቅ፤ ይደልወከ፡ ከመ፡ ትትገበር፡ ሌሊተ፡ ወመዓ
ልተ፡ በእንተ፡ ሲሳይከ፡ ወሲሳዮሙ፡ ለውሉድከ፡ ወለብእሲትከ ። ወኮነ፡
ወትረ፡ ይገብር፡ አስፈሬዳተ፡ ወይሁብ፡ ለውእቱ፡ ብእሲ፡ እኁ፡ ፍቁር፡
ዘኮነ፡ ይትለአኮ፡ ወይሠይጦሙ፡ ወይሁባ፡ ለይእቲ፡ ብእሲት፡ ሲሳየ፡ ወነ
በረ፡ እንዘ፡ ይገብር፡ ከመዝ፡ እስከ፡ ቀርበ፡ ጊዜ፡ ወሊዶታ፡ ለይእቲ፡ ብእ
ሲት ። ወሰበ፡ ቀርበ፡ ዕለተ፡ ወሊዶታ፡ ወዐጸበ፡ ፈድፋደ፡ ወነበረት፡ ው
ስተ፡ ዐቢይ፡ ምንዳቤ፡ ፯ መዓልተ፡ ወ፯ ሌሊተ፡ ወአልጸቀት፡ ለመዊት፡
ወኢወለደት ። ወትቤላ፡ እማ፡ ምንት፡ ዘኮነ፡ እምኔኪ፡ እስመ፡ ናሁ፡ ይ
እዜ፡ ትመውቲ፡ ወትቤላ፡ ለእማ፡ እወ፡ አንሰ፡ ኢይደልወኒ፡ መዊት፡[1] እ

[1] nescio an ወሊድ፡ emendandum sit.

ስመ፡ ዘመውኩ፡ አኔ፡ ምስለ፡ እገሌ፡ ወሬዛ፡ ወተናገርኩ፡ በነገረ፡ ሐሰት፡ ሳዕለ፡ ገብረ፡ እግዚአብሔር፡ ቀሲስ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ በሕታዊ። ወሶበ፡ ሰምዑ፡ አበዊሃ፡ ዘንተ፡ ሐዘኑ፡ ፈድፋደ፡ ወተጋብኡ፡ ኵሎሙ፡ ምስለ፡ ሰብአ፡ ሀገር፡ ወተማከሩ፡ ከመ፡ ይሑሩ፡ ኀበ፡ ቅዱስ፡ ወይስአልዎ፡ ከመ፡ ይኅድግ፡ ሎሙ፡ አበሳሆሙ፡ ዘገብሩ፡ ላዕሌሁ። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ከመ፡ ሰብአ፡ ሀገር፡ ይፈቅዱ፡ ይብጽሑ፡ ኀቤሁ፡ ወያስተስርዩ፡ እምኔሁ፡ ወተዘከረ፡ ውእተ፡ ራእየ፡ ዘርእየ፡ በገዳም፡ ቀደሰ፡ ቍርባነ፡ ወተመጠወ፡ ምስጢራተ፡ ቅድሳት። ወአስተርአየ፡ ሎቱ፡ ውእቱ፡ ኪሩቤል፡ ዘ፮ክንፈሁ፡ ወአኀዘ፡ በእዴሁ፡ ወመርሖ፡ እስከ፡ አብጽሖ፡ ገዳመ፡ አስቄጥስ፡ ዘበትርጓሜሁ፡ መዳልወ፡ አልባብ። ወይቤሎ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ለውእቱ፡ ኪሩቤል፡ ኦእግዚእየ፡ ወስን፡ ሊተ፡ መከነ፡ ዘእኀድር፡ ውስቴቱ፡ ወአውሥአ፡ ኪሩቤል፡ ወይቤሎ፡ አንሰ፡ ኢይዌስን፡ ለከ፡ መካነ፡ ከመ፡ ኢትፃእ፡ እመካን፡ ዘእዌስን፡ ለከ፡ [ወ]ኢትትዐደው፡ ትእዛዘ፡ እግዚአብሔር፤ ናሁ፡ ዝንቱ፡ ገዳም፡ ኵለንታሁ፡ ለከ፡ ወኀበ፡ ዘፈቀድከ፡ ሑር፡ ወንበር፡ ቦቱ። ወኀደረ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡ ውስተ፡ ውሳጤ፡ ገዳም፡ መካነ፡ ዱብሮሙ፡ ለቅዱሳን፡ ሮማውያን፡ መክሲሞስ፡ ወደማቴዎስ፤ ወሶበ፡ በጽሐ፡ ኀቤሁ፡ ኀደሩ፡ በቅሩብ፡ እምኔሁ። ወእምድኅረ፡ ዕረፍቶሙ፡ አዘዘ፡ መልአከ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ ይሑር፡ ወይኅድር፡ ውስተ፡ መካን፡ ዘውእቱ፡ ደብረ፡ ዚአሁ፡[1] ወይቤሎ፡ መልአክ፡ እስመ፡ ዝንቱ፡ መካን፡ ይሰመይ፡ በስሞሙ፡ ለውሉድከ፡ መክሲሞስ፡ ወደማቴዎስ፤ ወውእቱ፡ እስከ፡ ዛቲ፡ ዕለት፡ ይሰመይ፡ ደብረ፡ ብርሞስ፡ ዘበትርጓሜሁ፡ ደብረ፡ ሮም። ወቅዱስሰ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ገብረ፡ ሎቱ፡ በአተ፡ በውስቴቱ፡ ወነበረ፡ ወተጋደለ፡ ተጋድሎ፡ ዐቢየ፡ በጾም፡ ወበጸሎት፡ ወሰጊድ፡ ወትጋህ፡ ዘእንበለ፡ ዕርዐት፤ ወኮኑ፡ ያስተርእዩ፡ ሎቱ፡ ሰይጣናት፡ ገሃደ፡ ወይጸብእዎ፡ በሌሊት። ወእምድኅረ፡ ፫ መዓልት፡ እንዘ፡ ይትጋደል፡ ወይጸሙ፡ ወያመነድብዎ፡ ሰይጣናት፡ ወኢረከበ፡ ዕረፍተ፡ ኀለየ፡ ወይቤ፡ በ

[1] ዚአሆሙ፡ lcgendum videtur.

ልቡ፡ እንዘ፡ ሀሎኩ፡ ውስተ፡ ዓለም፡ ሰማዕኩ፡ ዜናሁ፡ ለቅዱስ፡ አባ፡ እን
ጦንዮስ፤ እትኀሣእ፡ ወአሐውር፡ ኀቤሁ፡ ከመ፡ ይምሀረኒ፡ ወይምርሐኒ፡ ፍ
ኖተ፡ ምንኵስና፡ ወየሀበኒ፡ አእምሮ፡ ወልቡና፡ ከመ፡ እለቡ፡ ምክሮሙ፡
ለሰይጣናት፡ ርኩሳን ። ወተንሥአ፡ ወጸለየ፡ ወሖረ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ መን
ገለ፡ ምሥራቅ፡ እስከ፡ በጽሐ፡ ኀበ፡ አረጋዊ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ እንጦንዮስ ።
ወሶበ፡ ርእዮ፡ እምርሑቅ፡ ወይቤሎ፡ ዝንቱ፡ እስራኤል፡ ዘአልቦ፡ ጽል
ሑት፤ ወተወከፎ ። ወተአምኖ፡ በዐቢይ፡ ፍሥሓ፡ ወከሠተ፡ ሎቱ፡ ኅሊ
ናሁ፡ በፍሥሓ፡ ከመ፡ ወልድ፡ ምስለ፡ አቡሁ ። ወአረጋዊሰ፡ ቅዱስ፡ አባ፡
እንጦንዮስ፡ ተአምኖ፡ ርእሶ፡ ለቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፤ ኦወልድየ፡ መቃ
ርስ፡ አንተ፡ ትሰመይ፡ ብጹዐ፡ በከመ፡ ትርጓሜ፡ ስምከ፡ በልሳነ፡ ዮናናው
ያን፡ እስመ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክየ፡ ከሠተ፡ ሊተ፡ ግብረከ፡ ወምጽአ
ተከ፡ ኀቤየ፡ ወበእንተዝ፡ ከንኩ፡ እጸንሕ፡ ምጽአተከ ። ወአረጋዊሰ፡ ቅ
ዱስ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ መሀሮ፡ ለቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ኵሎ፡ ፍኖተ፡
ምንኵስና፡ ቅድስት፡ ወአጽንዖ፡ በነገር፡ ብዙኅ፡ ዘይደሉ፡ ለገቢረ፡ ጽድቅ፡
ወከሠተ፡ ሎቱ፡ ጸቢአቶሙ፡ ለሰይጣናት፤ ወይቤሎ፡ ከዕበ፡ እሙንቱ፡ ሀ
ለዎሙ፡ ከመ፡ ይጽብኡከ፡ በኀቡእ፡ በኀሊና፡ ከንቱ፡ ወበምግባራት፡ ገ
ሃድ፡ እስከ፡ ለመዊት፡ ከመ፡ ትኩን፡ አንተ፡ ፍጹመ፡ ሶበ፡ ይጸብኡከ፡ ወተ
ዐገሥ፡ እስከ፡ ለመዊት ። ወሰአሎ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ለአባ፡ እንጦ
ንዮስ፡ ወይቤሎ፡ ኅድገኒ፡ እንበር፡ በኀቤከ፤ ወይቤሎ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ እንጦ
ንዮስ፡ ሑር፡ ኀበ፡ መካን፡ ዘወሰነ፡ ለከ፡ እግዚአብሔር፡ ወተዐገሥ፡ ውስ
ቴቱ ። ወእምድኅረ፡ ነበረ፡ ኀበ፡ አረጋዊ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ ኅዳጠ፡ መዋ
ዕለ፡ እንዘ፡ ይትመሀር፡ እምኔሁ፡ ሥርዐተ፡ ምንኵስና፡ ወሥርዐተ፡ ጽ
ድቅ፡ ተንሥአ፡ ወተመይጠ፡ ኀበ፡ መካኑ፡ እንዘ፡ ይትፌሣሕ፡ ወይትሐ
ሠይ፡ በሥርዐታት፡ ወበትምህርታት፡ ማሕየዊት፡ ዘተምህረ፡ እምነ፡ አብ፡
ቅዱስ፡ አባ፡ እንጦንዮስ ። ወካዕበ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ብጹዕ፡ ተራከበ፡[1]
ምስለ፡ አባ፡ ሰራብዮን፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ ወይቤሎ፡ ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ዘነበ

[1] scriptum ተራከበ፡

ርኩ፡ ኀበ፡ አቡየ፡ አባ፡ እንጦንዮስ፡ ኢርኢክዎ፡ እንዘ፡ ይነውም፡ ግ
ሙራ። ወነበረ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡ ውስተ፡ መከኑ፡ ብዙኀ፡ መዋዕለ፡ እ
ንዘ፡ ይትጋደል፡ ወይፀመድ፡ ውስተ፡ ፍኖተ፡ ምንኵስና፡ ወከነ፡ ወትረ፡
ኪሩቤል፡ ይሔውጾ፡ ገሃደ። ወበአሐቲ፡ ዕለት፡ ሰምዐ፡ ቃለ፡ እምሰማይ፡
ዘይብሎ፡ አመቃርስ፡ በእንተ፡ ዘሰማዕከ፡ ቃልየ፡ ወትእዛዝየ፡ ወመጻእከ፡
ኀቤየ፡ ወኀደርከ፡ ውስተ፡ ዝንቱ፡ መካን፡ ናሁ፡ አነ፡ አስተጋብእ፡ ውስተ፡
ዝንቱ፡ መካን፡ አሕዛበ፡ ዘኢይትኌለቍ፡ እምኵሉ፡ ትዝምድ፡ ወእምኵሉ፡
በሓውርት፡ ወእምኵሉ፡ ልሳናት፡ ወይትለአኩኒ፡ ወይባርኩ፡ ስምየ፡ በም
ግባራቲሆሙ፤ ሠናይት፤ ተወከፎሙ፡ ወምርሖሙ፡ ውስተ፡ ጽ
ድቅ። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ ተኀየለ፡ ወጸንዐ፡
ልቡ። ወእንዘ፡ ይቀውም፡ በጊዜ፡ ጸሎት፡ በሌሊት፡ ወከሠተ፡ ሎቱ፡ እግ
ዚአብሔር፡[1] ወሰምዖሙ፡ ለሰይጣናት፡ እንዘ፡ ይትማከሩ፡ በበይናቲሆሙ፡
ወይቤሉ፡ ለእመ፡ ኀደግናሁ፡ ለዝንቱ፡ ብእሲ፡ ይኅድር፡ ውስተ፡ ዛቲ፡ ገ
ዳም፡ ይሬስዮዋ፡ ለዛቲ፡ አህጉረ፡ ሰማያውያን፡ እስመ፡ እሙንቱ፡ ይትዌ
ከሉ፡ በሕይወት፡ ዘለዓለም፡ ወይሰድዱነ፡ እምዝንቱ፡ ዓለም፡ በሕማመ፡
ኵነኔ፡ ጸሎታቲሆሙ፤ ንዑ፡ ይእዜ፡ ንትጋባእ፡ ላዕሌሁ፡ ዮጊ፡ ንክል፡ ንስ
ድዶ፡ እምዝንቱ፡ መካን። ወሶበ፡ ሰምዐ፡ ቅዱስ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ ጸንዐ፡
ልቡ፡ ወተኀየለ፡ ላዕለ፡ ሰይጣናት፡ ወከነ፡ ይባርክ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘከ
ሠተ፡ ሎቱ፡ እዘኒሁ፡ እስከ፡ ሰምዐ፡ ምግባሮሙ፡ ለሰይጣናት፡ ወአእመረ፡
ድካሞሙ። ወእምድኅረዝ፡ ተጋብኡ፡ ላዕሌሁ፡ ሰይጣናት፡ ወጾብእዎ፡
ጾብአ፡ ዐቢየ፡ ወአንደዱ፡ እሳተ፡ ላዕለ፡ ኖኅተ፡ በአቱ፡ ወከኑ፡ ይነሥኡ፡
እምውእቱ፡ እሳት፡ ወይወድዩ፡ ውስተ፡ በአቱ፡ ወከነት፡ ይእቲ፡ እሳት፡
ትጠፍእ፡ በጸሎቱ፡ ለአባ፡ መቃርስ። ወሶበ፡ ተመውኡ፡ እምዝንቱ፡ ወ
ደዩ፡ ውስተ፡ ልቡ፡ ኀሊና፡ ዝሙት፡ ወትካዘ፡ ልብ፡ ወሕማም፡ ወትዕቢት፡
ወፍቅረ፡ ክብረ፡ ዝንቱ፡ ዓለም፤ ፍርሀተ፡ ወትምክሕተ፤ ሀኬተ፡ ወጽ
ፈተ፡ ወኀጢአ፡ ሃይማኖት፡ ወቀቢጸ፡ ተስፋ፡ እምነ፡ እግዚአብሔር፡ ወ

---

[1] suppleas እዘኒሁ፡

ይፌድፍድ፡እምዝንቱ፡ኵሉ፡ጸብእም፡ሎቱ፡በከመ፡ነገሮ፡ቅዱስ፡አባ፡
እንጦንዮስ። ወሶበ፡ነበረ፡ነዊኀ፡መዋዕለ፡ወሰይጣናት፡ይጸብእዎ፡በዝ
ንቱ፡ምግባራት፡ሕሡማት፡ተንሥአ፡ከዕበ፡ወሖረ፡ኀበ፡ቅዱስ፡እንወን
ዮስ። ወሶበ፡ርእዮ፡እንጦንዮስ፡እምርሑቅ፡ነገሮሙ፡ለአርዳኢሁ፡ወ
ይቤ፡ዝንቱ፡እስራኤላዊ፡በአማን፡ዘአልቦ፡ጽልሑት፡ውስተ፡ልቡ፤ትሬ
እይዎኑ፡አውሉድየ፡ለዝንቱ፡ብእሲ፡ሀለዎ፡ከመ፡ይኩን፡በትረ፡ጽድቅ፡
ርቱዐ፡ወነዊኀ፡ለብዙኃን፡አሕዛብ፡ወይከውኑ፡ሎቱ፡ፍሬያተ፡ጥዑማተ፡
እምአፉሁ፡ለእግዚአብሔር፡ጸባኦት። ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃ
ርስ፡ሰገደ፡ሎቱ፡ዲበ፡ምድር፡ወአንሥኦ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ፍጡነ፡ወ
ተአምኆ፡ወሰዐሞ፡እስመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ገጾ፡ውሉጠ፡ከመ፡ገጸ፡ዘይ
ደዊ፡በእንተ፡ብዙኅ፡ጸብእ፡ዘይጸብእዎ፡ሰይጣናት። ወእምድኅረ፡ጸ
ለዩ፡ነበሩ፡ኅቡረ፡ወአውሥአ፡ቅዱስ፡እንጦንዮስ፡በፍሥሓ፡ወወይ
ቤሎ፡ዳኅንኑ፡ሀሎከ፡አወልድየ፡መቃርስ፤አውሥአ፡ቅዱስ፡መቃርስ፡
ወይቤሎ፡ናሁ፡አብደረከ፡እግዚአብሔር፡ወከሠተ፡ለከ፡ኵሎ፡እምኔየ።
ወሶቤሃ፡መሀሮ፡ወአጽንዖ፡ወይቤሎ፡ጽናዕ፡ወኢትፍራህ፡እስመ፡ከ
መዝ፡መፍትው፡ለነ፡ከመ፡ንትዐገሥ፡ለዝንቱ፡መከራ፡ኵሉ፡ዘያመ
ጽኡ፡ላዕሌነ፡ጸላእትነ፤ወበእንተዝ፡ይደልወነ፡ከመ፡ንኩን፡መምህ
ራነ፡ለአሕዛብ፡ብዙኃን፡እለ፡ያፈቅሩ፡ጥበበ፡መንፈሳዊተ፡እንተ፡ይ
እቲ፡ምንኵስና። ወይቤሎ፡አወልድየ፡መቃርስ፡ተዘከር፡ውእተ፡ቃለ፡
ዘነገረከ፡እግዚእ፡እንዘ፡ተሐውር፡ትቅዳሕ፡ማየ፤ወሶበ፡ሰምዐ፡ቅዱስ፡
አባ፡መቃርስ፡ዘንተ፡አንከረ፡ፈድፋደ፡ወአእመረ፡ከመ፡ምግባራቲሁ፡
ወኅቡአታሁ፡ተከሥተ፡ሎቱ፡ለቅዱስ፡እንጦንዮስ፡በመንፈስ፡ቅዱስ።
ወነበረ፡ኀበ፡አረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡ብዙኀ፡መዋዕለ፡እንዘ፡ይትባ
ረክ፡እምኔሁ፡ወይትሜሀር፡ትእዛዛቲሁ፡ወኀሠሠ፡እምኔሁ፡ከመ፡ያል
ብሶ፡አስኬማ፡ቅዱሰ። ወጸለየ፡ላዕሌሁ፡ወአልበሶ፡አልባሰ፡ኪያሁ፤ወ
በእንተዝ፡ተሰምየ፡ረድኡ፡ለቅዱስ፡እንወንዮስ። ወእምዝ፡ይቤሎ፡አ
ረጋዊ፡አባ፡እንጦንዮስ፡በኀቡእ፡ከመ፡ትትሀከይ፡ከመ፡ትምጻእ፡ኀቤየ፡
ዝየ፤አኮ፡እምድኅረ፡መዋዕል፡አሐውር፡ኀበ፡እግዚአብሔር። ወሶበ፡

ሰምዐ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ዘንተ፡ ነገረ፡ ተንሥአ፡ ወሰገደ፡ ሎቱ፡ ወሰአሎ፡
ክመ፡ ይንበር፡ በኀቤሁ፡ ወይረስዮ፡ ድልወ፡ ይንሣእ፡ በረከቶ፡ መንፈሳ
ዊተ፡ ወይቤሎ፡ ንበር፡ በኀቤየ፡ ወነበረ፡ በኀቤሁ። ወይቤሎ፡ እንጦንዮስ፡
ወእምድኅረ፡ ኅዳጥ፡ መዋዕል፡ ያዐርፈከ፡ እግዚአብሔር፡ እምዝንቱ፡ ጻ
ብአ፡ ኀሊና፡ እኩይ፡ ወእምድኅረዝ፡ ይጸብኡከ፡ ሰይጣናት፡ ገሃደ፤ ጽናዕ፡
ወተዐቀብ፡ ወኢታሕዝና፡ ለውእቱ፡ ኪሩቤል፡ ዘረሰዮ፡ እግዚአብሔር፡
ምስሌከ፡ ለረድኤትከ፡ የሀሉ፡ ምስሌከ፡ እስከ፡ ተፍጻሜተ፡ መዋዕሊከ፡ ወ
የዐቅበከ፡ በከመ፡ አዘዘ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክከ። ወወሀበ፡ አባ፡ እን
ጦንዮስ፡ በትረ፡ ዚአሁ፡ ወተአምኆ፡ አምኃ፡ ቅድሳት፡ ወአዕረፈ፡ ወተቀ
ብረ፡ ሥጋሁ፡ በመካን፡ ኀቡእ፡ ዘኢያአምር፡ መኑሂ፡ መካኖ። ወተመይጠ፡
ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ኀበ፡ ገዳመ፡ አስቄጥስ፡ ወነበረ፡ ውስተ፡ መካኑ፡ ወ
ተሰምዐ፡ ዜናሁ፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አጽናፈ፡ ምድር። ወገብረ፡ እግዚአብ
ሔር፡ ዲበ፡ እደዊሁ፡ ተአምራተ፡ ዐበይተ፡ ወእምኔሁ፡ እስመ፡ ንጉሠ፡ አ
ንጾኪያ፡ ፈነዎ፡ ለወለቱ፡ ኀቤሁ፡ ዘይጼዐን፡ ዲቤሃ፡ መንፈስ፡ ርኩስ፡ ወበ
ጽሐት፡ ኀቤሁ፡ በአምሳለ፡ ወሬዛ፡ ወአእመረ፡ ከመ፡ ይእቲ፡ ወለት፡ ወፈ
ወሳ፡ ወፈነዎ፡ ኀበ፡ አቡሃ፡ ወእማ፡ ወሰበ፡ ወሀብዋ፡[1] ወርቀ፡ ብዙኀ፡ ኢነ
ሥአ፡ ወኢምንተኒ፡ እምኔሆሙ። ወሀሎ፡ ፩መነኮስ፡ ውስተ፡ ሀገረ፡ አ
ውሲም፡ ስሕተ፡ ወይቤ፡ አልበ፡ ትንሣኤ፡ ሙታን፡ ወአስሐቶሙ፡ ለብዙ
ኃን፡ ሰብእ፡ ወበእንተ፡ አሚኖቶሙ፡ በቱ፡ ኮኑ፡ ይትዌከፉ፡ ቃሎ። ወሖረ፡
ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ ዘሀገረ፡ አውሲም፡ ኀበ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ወነገሮ፡ ከመ፡ አስ
ሐቶሙ፡ ውእቱ፡ ለሕዝበ፡ ዚአሁ፡ ወሰአሎ፡ ስእለተ፡ ብዙኀ፡ ከመ፡ ይትራ
ድኦ። ወተንሥአ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ወሖረ፡ ምስለ፡ ኤጲስ፡ ቆጶስ፡ ኀበ፡ ሀ
ገረ፡ አውሲም፡ ወርእዮ፡ ለውእቱ፡ ብሕታዊ፡ ዘውስቴቱ፡ መንፈስ፡ ርኩስ፡
ወሰበ፡ ተናገረ፡ ምስሌሁ፡ በእንተ፡ ትንሣኤ፡ ሙታን፡ ወአውሥአ፡ ው
እቱ፡ ብሕታዊ፡ ወይቤሎ፡ አንሰ፡ ኢየአምን፡ ከመ፡ ምውታን፡ ይትነሥኡ፡
ለእመ፡ ኢያንሥእከ፡ ሊተ፡ ብእሴ፡ እምነ፡ መቃብር፡ ወጸለየ፡ ቅዱስ፡ አባ፡

---

[1] sc. parentes filiae, sed legendum videtur ወሀብዎ፡

መቃርስ፡ ወሰአለ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር ። ወሶቤሃ፡ ተንሥአ፡ ውእቱ፡ ፩ብ
እሲ፡ እምነ፡ ምውታን፡ ወከነ፡ ብእሲሁ፡ እምካሓድያን፡ ቀደምት ፤ ወአ
ምነ፡ ውእቱ፡ ባሕታዊ፡ ወተመይጠ፡ እምስሕተቱ ፤ ወከማሁ፡ ኵሎሙ፡
ሕዝብ፡ እለ፡ አስሐቶሙ፡ ተመይጡ ። ወሰአሎ፡ ውእቱ፡ ብእሲ፡ ዘአን
ሥኦ፡ እምውታን፡ ለቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ ጥምቀተ፡ ክ
ርስትና፡ ወአጥመቆ፡ ወአልበሶ፡ አልባሰ፡ ምንኵስና፡ ወነበረ፡ ኀቤሁ፡ ፲ዓ
መተ፡ ወአዕረፈ ። ወእምድኅረዝ፡ ተንሥአ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃርስ፡ ወሰ
አለ፡[1] ውስተ፡ ገዳም፡ ከመ፡ ያእምር፡ ለእመ፡ ሀሎ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ ሰብእ፡
እምቅድሜሁ ። ወርእዮ፡ ፪ዕደወ፡ ዕሩቃነ፡ ፈርሀ፡ እምኔሆሙ፡ እስመ፡
መሰሎ፡ ከመ፡ እሙንቱ፡ ሰይጣናት፡ ወጸለየ፡ በቅድሜሆሙ፡ እልባልተረ
ፀን፡ ዘውእቱ፡ አቡነ፡ ዘበሰማያት፡ ወኪያሁኒ፡ ጸውዕዎ፡ በስሙ፡ ወይቤ
ልዎ፡ ኢትፍራህ፡ አመቃርስ፡ ወአእመረ፡ ከመ፡ እሙንቱ፡ ቅዱሳን፡ ገዳማ
ውያን ። ወተስእልዎ፡ በእንተ፡ ሰብአ፡ ዓለም፡ ወምግባሮሙ፡ ወይቤ
ሎሙ፡ እግዚአብሔር፡ በምሕረቱ፡ ይኄሊ፡[2] ዲበ፡ ኵሎሙ ። ወእምዝ፡
ተስእሎሙ፡ ለእመ፡ ከነ፡ ያቴርሮሙ፡ ቍረ፡ ክረምት፡ ወያልህቦሙ፡ ሐ
ሩረ፡ ፀሐይ፡ በጊዜ፡ ሐጋይ፡ ወአውሥእዎ፡ ወይቤልዎ፡ እግዚአብሔር፡
[ረድአነ፡]መጠነ፡ ዝንቱ፡ ፵ዓመተ፡ ወነበርነ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ ኢያቍረ
ረነ፡ ክረምት፡ ወኢያልህበነ፡ ሐጋይ ። ወይቤሎሙ፡ ቅዱስ፡ አባ፡ መቃ
ርስ፡ እፎ፡ እከውን፡ ከማከሙ፡ ወይቤልዎ፡ ንበር፡ ውስተ፡ በአትከ፡ ወ
ብኪ፡ ላዕለ፡ ኀጢአትከ፡ ወአንተ፡ ትከውን፡ ከማነ ። ወተባረከ፡ እምኔ
ሆሙ፡ ወተመይጠ፡ ኀበ፡ መካኑ ። ወሶበ፡ በዝኁ፡ መነኮሳት፡ ወከረዩ፡
ሎሙ፡ ዐዘቅተ፡ ወሐነጹ፡ ሎሙ፡ ወሶበ፡ ወረደ፡ ውስቴታ፡ ቅዱስ፡ ከመ፡
ይትኀፀብ፡ አንኀልዋ፡ ሰይጣናት፡ ላዕሌሁ፡ ከመ፡ ይቅትልዎ፡ ወመጽኡ፡
መነኮሳት፡ ወአውፅእዎ፡ እምኔሃ ። ወሶበ፡ ፈቀደ፡ እግዚአብሔር፡ ዕረፍቶ፡
ፈነወ፡ ሎቱ፡ ኪሩቤልሃ፡ ዘከነ፡ ይሔውጾ፡ ወይቤሎ፡ ተደለው፡ እስመ፡
ንሕነ፡ ንመጽእ፡ ኀቤከ፡ ወንነሥአከ፡ ወአርአዮ፡ ለአባ፡ እንጦንዮስ፡ ወለ

---

[1] Exspectaveris ወሖረ፡ vel ወዖደ፡ [2] scriptum የኀሊ፡

ማኅበረ፡ቅዱሳን፡ወለኵሎሙ፡ኀይላተ፡ሰማያውያን፡እስከ፡አመ፡መጠወ፡ነፍሶ። ወኮነ፡ኵሉ፡መዋዕለ፡ሕይወቱ፡፺ወ፯ ዓመተ። ወኮነ፡ስምዐ፡በዝንቱ፡በብኍዳ፡ረድኡ፡ከመ፡ውእቱ፡ርእየ፡ነፍሱ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ተዐርገ፡ኀበ፡ሰማይ፡ወሰምዖሙ፡ለሰይጣናት፡እንዘ፡ይኬልሑ፡ወይብሉ፡በድኅሬሁ፡ሞእከነ፡አመቃሬ፡ሞእከነ፡ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ዓዲየ፡እስከ፡ይእዜ፡ወሶበ፡ቦአ፡ቅዱስ፡ውስተ፡ገነት፡ከልሑ፡በቃል፡ልዑል፡እንዘ፡ይብሉ፡ሞእከነ፡አመቃሬ፡ወይቤሎሙ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ይትባረክ፡ስሙ፡ዘአድኀነኒ፡እምእደክሙ። ወኮነ፡ቅዱስ፡አመ፡ሕያው፡አዘዘሙ፡ለውሉዱ፡ከመ፡ይኅብኡ፡ሥጋሁ፡ወመጽኡ፡ሰብእ፡እምሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወወሀቡ፡ንዋየ፡ለረድኡ፡ዮሐንስ፡ዘኮነ፡ይጌሥጾ፡ኵሎ፡ጊዜ፡ይብሎ፡ተዐቀብ፡እምአፍቅሮ፡ንዋይ፲ወመርሖሙ፡ውእቱ፡ወአርአዮሙ፡ሥጋሁ፡ለቅዱስ፡አባ፡መቃርስ። ወነሥእዎ፡ወወሰድዎ፡ኀበ፡ሀገሮሙ፡ወነበረ፡በህየ፡፲ወ፰ ዓመተ፡እስከ፡መዋዕለ፡መንግሥተ፡ዐረብ። ወረድኡሰ፡ዮሐንስ፡ኮነ፡ዝልጉሰ፡በእንተ፡አፍቅሮቱ፡ንዋየ።[1] ወእምድኅረዝ፡ሖሩ፡ውሉዱ፡መነኮሳት፡ኀበ፡ሀገሩ፡ሱሳዊር፡ወፈቀዱ፡ከመ፡ይንሥኡ፡[2] ወተንሥኡ፡ላዕሌሆሙ፡ሰብአ፡ሀገር፡ምስለ፡መኰንን፡ወከልእዎሙ። ወበይእቲ፡ሌሊት፡አስተርአዮ፡ቅዱስ፡አባ፡መቃርስ፡ለመኰንን፡ወይቤሎ፡ኅድገኒ፡እሑር፡ምስለ፡ውሉድየ። ወበጽባሕ፡ጸውዖሙ፡መኰንን፡ለመነኮሳት፡ወአዘዘሙ፡ከመ፡ይጹሩ፡ሥጋሁ፡ወጾርዎ፡ሶቤሃ፡ወአንበርዎ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡በዝማሬ፡ወበማሕሌት፡ብዙኅ፡አመ፡፲ወ፱ ለነሐሴ። ወኮነ፡እምኔሁ፡ተአምራት፡ወመንክራት፡ዐበይት።

ሰላም፡ለመቃርስ፡ዘዐቢይ፡ክብሩ፡
እስመ፡ዐቀበ፡መርዔቶ፡ለእንጦንዮስ፡በበትሩ፡
እምነ፡፩፩ እንበለ፡ያኅጽሩ፡

---

[1] 4 Reg. 5, 27. [2] suppleas ሥጋሁ፡

ሶበ፡ ዕሩየ፡ ደቂቁ፡ ወምግባራተ፡ ጽድቅ፡ ገብሩ፡
መዳልወ፡ አልባብ፡ ተሰምየት፡ እስከ፡ ዮም፡ ደብሩ።

e) *De Abba Salâmâ.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፳ወ፮ ለሐምሌ፡) አዕረፈ፡ አባ፡ ሰላማ፡ ከሣቴ፡
ብርሃን፡ ጳጳስ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ወከመዝ፡ ውእቱ፡ ዜናሁ። መጽአ፡ ፩ብእሲ፡
እምብሔረ፡ ጽርዕ፡ ዘስሙ፡ ሜሮቦጵዮስ፡ ሊቀ፡ ጠበብት፡ እንዘ፡ ይፈቅድ፡
ይርአያ፡ ለብሔረ፡ ኢትዮጵያ፡ ወምስሌሁ፡ ፪ ደቂቅ፡ እምአዝማዲሁ፤
ስሙ፡ ለ፩ ፍሬምናጦስ፡ ወለካልኡ፡ አድስዮስ፡ ወቦ፡ እለ፡ ይሰምይዎ፡ ሲ
ድራክስ። ወበጽሐ፡ በሐመር፡ ሐይቀ፡ ብሔረ፡ አግዓዚ፡ ወርእየ፡ ኵሎ፡
ሠናያተ፡ ዘፍትወተ፡[1] ልቡ፡ ወእንዘ፡ ይፈቅድ፡ ይትመየጥ፡ ብሔሮ፡ ተን
ሥኡ፡ ላዕሌሁ፡ ፀር፡ ወቀተልዎ፡ ምስለ፡ ኵሎሙ፡ እለ፡ ምስሌሁ፡ ወተ
ርፉ፡ እሉ፡ ፪ ደቂቅ፡ ንኡሳን። ወጌወውዎሙ፡ ሰብአ፡ ሀገር፡ ወመሀር
ዎሙ፡ ግብረ፡ ተቃትሎ፡ ወወሰድዎሙ፡ አምኃ፡ ለንጉሠ፡ አክሱም፡ ዘ
ስሙ፡ እለአላዳ፡[2] ወሤሞ፡ ንጉሥ፡ ለአድስዮስ፡ መጋቤ፡ ቤት፡ ቀጢን፡ ወ
ለፍሬምናጦስ፡ ዐቃቤ፡ ሕግ፡ ወጸሐፌ፡ አክሱም። ወእምድኅረ፡ ኅዳጥ፡
መዋዕል፡ አዕረፈ፡ ንጉሥ፡ ወኀደገ፡ እጓለ፡ ንኡሰ፡ ምስለ፡ እሙ፡ ወንግሡ፡[3]
እለ፡ አዝጓጓ።[4] ወነበሩ፡ አድስዮስ፡ ወፍሬምናጦስ፡ እንዘ፡ የሐፅንዎ፡ ለሕ
ፃን፡ ወይሜህርዎ፡ ሃይማኖተ[5]፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ በበንስቲት፡ ንስቲተ፡ ወሐ
ነጹ፡ ሎቱ፡ ምጽላየ፡ ወአስተጋብኡ፡ ኀቤሁ፡ ደቂቀ፡ እንዘ፡ ይሜህርዎሙ፡
መዝሙረ፡ ወማሕሌተ። ወሶበ፡ አብጽሐ፡ ዝኩ፡ ሕፃን፡ ዐቅመ፡ ውርዛዌ፡
ሰአልዎ፡ ከመ፡ ይፈንዎሙ፡ ሀገሮሙ፤ ወአድስዮስ፡ ሖረ፡ ጢሮስ፡ ብሔረ፡
ከመ፡ ይርአይ፡ ወላድያኒሁ። ወፍሬምናጦስኒ፡ በጽሐ፡ እስክንድርያ፡ ኀበ፡
ሊቀ፡ ጳጳሳት፡ አባ፡ አትናትዮስ፡ ወረከቦ፡ በሐዲስ፡ ሢመቱ፡ ወዜነዎ፡
ኵሎ፡ ዘበጽሐ፡ ላዕሌሁ፡ ወበእንተ፡ ሃይማኖቶሙ፡ ለብሔረ፡ አግዓዚ፡ ወ

---

[1] ዘፈተወት፡ Sap. [2] እለ፡ አእዳ፡ Sap. [3] Plur. majest.
[4] scriptum አንዝጓጓ፡ [5] suppleas ክርስቶስ፡

ዘከመ፡ አምኑ፡ በክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ እንዘ፡ አልቦሙ፡ ጳጳሳት፡ ወቀሳውስት ። ወእምዝ፡ ሜሞ፡ አባ፡ አትናትዮስ፡ ለፍሬምናጦስ፡ ከመ፡ ይኩን፡ ጳጳሰ፡ ለብሔረ፡ አግዓዚ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ወፈነዎ፡ ምስለ፡ ዐቢይ፡ ክብር ። ወበጺሖ፡ ብሔረ፡ አግዓዚ፡ አመ፡ መንግሥቶሙ፡ ለአብርሃ፡ ወአጽብሐ፡ ሰበከ፡ በሰላመ፡ ክርስቶስ፡ ሎቱ፡ ስብሐት፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አድያሚሃ፡ ወበእንተዝ፡ ተሰምየ፡ አባ፡ ሰላማ ። ወእምድኅረ፡ አእመኖሙ፡ ለሐብአ፡ ኢትዮጵያ፡ አዕረፈ፡ በሰላም ።

ሰላም፡ በቃለ፡ ስብሐት፡ እብሎ፡
እንዘ፡ አዐብዮ፡ ወአሌዕሎ፡
ለሰላማ፡ ኆኅተ፡ ዘምሕረት፡ ወተማህሎ፡
አሥረቀ፡ ዘኢትዮጵያ፡ ለብርሃነ፡ ክርስቶስ፡ ጸዳሎ፡
እንዘ፡ ላዕሌሁ፡ ጽልመት፡ ወቆባር፡ ሀሎ ።

f) *De Jared, musico.*

በዛቲ፡ ዕለት፡ (አመ፡ ፲ወ፩ ለግንቦት፡) አዕረፈ፡ ያሬድ፡ ማሕሌታይ፡ እምሳሊሆሙ፡ ለሱራፌል ። ወዝንቱ፡ ያሬድ፡ እምአዝማዲሁ፡ ውእቱ፡ ለአባ፡ ጌዴዎን፡ እምካህናተ፡[1] አክሱም፡ እንተ፡ ይእቲ፡ ቀዳሚት፡ እምእለ፡ ተሐንጸ፡ አብያተ፡ ክርስቲያናት፡ በሀገረ፡ ኢትዮጵያ፡ ወተሰብከ፡ ባቲ፡ ሃይማኖተ፡ ክርስቶስ፡ ወተቀደሰት፡ በስመ፡ እግዝእትነ፡ ማርያም ። ወዝንቱ፡ አባ፡ ጌዴዎን፡ ሶቤ፡ ወጠነ፡ ይምሀሮ፡ መዝሙረ፡ ዳዊት፡ ለብጹዕ፡ ያሬድ፡ ስእነ፡ ዐቂቦቶ፡ እስከ፡ ብዙኅ፡ መዋዕል ። ወእምዝ፡ ሶበ፡ ዘበጦ፡ ወአሕመሞ፡ ወጐየ፡ ውስተ፡ ገዳም፡ ወአጽለለ፡ ታሕተ፡ ዖም፡ ወርእየ፡ ዕፄ፡ እንዘ፡ የዐርግ፡ መልዕልተ፡ ዖም፡ ወበጺሖ፡ ኀበ፡ መንፈቃ፡ ይወድቅ፡ ውስተ፡ ምድር ፤ ብዙኀ፡ ጊዜ፡ ይገብር፡ ከማሁ፡ ወእምዕጹብ፡ ዐርገ፡ መልዕልተ፡ ዖም ። ወሶበ፡ ርእየ፡ ያሬድ፡ ትጋሆ፡ ለዕፄ፡[2] ነስሐ፡ በነፍሱ፡ ወተመይጠ፡ ኀበ፡ መምህሩ፡ ወይቤ፡ ስረይ፡ ሊተ፡ አአባ፡ ወረስየኒ፡ ዘፈቀድከ፡

---

[1] Supplendum videtur ገበዘ፡ [2] In Cod. Tubing. male ለፄፄ፡

ወተወክፎ፡ መምህሩ፡ መንፈሳዊ ። ወሶበ፡ ሰአለ፡ ኀበ፡ እግዚአብሔር፡
በብካይ፡ ተርኅወ፡ ልቡናሁ፡ ወተምህረ፡ በአሐቲ፡ ዕለት፡ መጻሕፍተ፡ ብ
ሉየ፡ ወሐዲስ ፤ ወእምዝ፡ ተሠይመ፡ ዲያቆነ ። ወበውእቱ፡ መዋዕል፡ አ
ልበ፡ ማኅለቅተ፡ ቅኔ፡ በልዑል፡ ዜማ፡ ዘእንበለ፡ በሊሐሳስ ። ወሶበ፡ ፈ
ቀደ፡ እግዚአብሔር፡ ከመ፡ ያቅም፡ ሎቱ፡ ተዝካረ፡ ወፈነወ፡ ሎቱ፡ ፫ አዕ
ዋፈ፡ እምገነት፡ ኤዶም፡ ወተናገርዎ፡ በልሳነ፡ ሰብእ፡ ወመሠጥዎ፡ ምስሌ
ሆሙ፡ ውስተ፡ ኢየሩሳሌም፡ ሰማያዊት፡ ወበህየ፡ ተምህረ፡ ማሕሌቶሙ፡
ለ፳ወ፩ ካህናት፡ ሰማይ ። ወሶበ፡ ተመይጠ፡ ኀበ፡ ህላዌሁ፡ ቦአ፡ ውስተ፡
ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ቅድስት፡ ዘገበዛ፡ አክሱም፡ በጊዜ፡ ፫ ሰዓት፡ ወከልሐ፡
በልዑል፡ ቃል፡ እንዘ፡ ይብል፡ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለአብ ፤ ሃሌ፡ ሉያ፡ ለወልድ ፤ ሃ
ሌሉያ፡ ወለመንፈስ፡ ቅዱስ ፤ ቀዳሚሃ፡[1] ለጽዮን፡ ሰማየ፡ ሣረረ፡ ወበዳ
ግም፡ አርአዮ፡ ለሙሴ፡ ዘከመ፡ ይገብር፡ ግብራ፡ ለደብተራ ፤ ወሰመያ፡
ለዛቲ፡ ማሕሌተ፡ አርያም ። ወሶበ፡ ሰምዑ፡ ድምፀ፡ ቃሉ፡ ሮጹ፡ ንጉሥኒ፡
ወንግሥትኒ፡ ምስለ፡ ጳጳስ፡ ወካህናት፡ ወዐበይተ፡ ንጉሥ፡ ወወዐሉ፡ እ
ንዘ፡ ይሰምዕዎ ። ወሠርዐ፡ ማሕሌተ፡ ለለዘመኑ፡ እምዓመት፡ እስከ፡ ዓ
መት፡ ዘሐጋይ፡ ወዘክረምት ፤ ዘመጸው፡ ወዘጸዳይ ፤ ለበዓላት፡ ወለሰና
ብት፡ ዘመላእክት፡ ወዘነቢያት ፤ ዘሰማዕታት፡ ወዘጻድቃን ፤ በ፫ ዜማ፡ ዘው
እቱ፡ ግዕዝ፡ ወዕዝል፡ ወአራራይ ፤ ወኢየዐዱ፡ እም ፫ ዜማሁ፡ አመሂ፡ ን
ባበ፡ ሰብእ፡ አው፡ ንቃወ፡ ዖፍ፡ ወእንስሳ ። ወበአሐቲ፡ ዕለት፡ እንዘ፡ ይዜ
ምር፡ ያሬድ፡ ቀዊሞ፡ ታሕተ፡ ንጉሥ፡ ገብረ፡ መስቀል፡ ወንጉሥኒ፡ እ
ንዘ፡ ያፀምእ፡ ቃሎ፡ ተከለ፡ በትረ፡ ኀጺን፡[2] ውስተ፡ ምክያደ፡ እገሪሁ፡ እ
ንዘ፡ ይውሕዝ፡ እምኔሁ፡ ደም፡ ብዙኅ፡ ወኢተዐውቆ፡ ለያሬድ፡ እስከ፡ ፈ
ጸመ፡ ማሕሌተ ። ወሶበ፡ ርእየ፡ ንጉሥ፡ ደንገፀ፡ ወመልኀ፡ በትሮ፡ እምእ
ግሩ፡ ወይቤሎ፡ ሰአለኒ፡ ዘትፈቅድ፡ ዐስበ፡ ዝንቱ፡ ደምከ፡ ዘተከዕወ ፤ ወይ
ቤሎ፡ ያሬድ፡ መሐል፡ ሊተ፡ ከመ፡ ኢትአበየኒ ። ወሶበ፡ መሐለ፡ ሎቱ፡ ይ
ቤሎ፡ ያሬድ፡ ፈንወኒ፡ ከመ፡ እመንኵስ ። ወሰሚዖ፡ ንጉሥ፡ ተከዘ፡ ጥቀ፡

---

[1] Sic scriptum est in utroque codice. [2] Legas ኀጺኖ፡

ምስለ፡ኵሉ፡መኳንንቲሁ፡ወከመ፡ይክልኦሂ፡ፈርሀ፡መሐላ ። ወበዊኦ፡ያሬድ፡ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ቆመ፡ቅድመ፡ታቦተ፡ጽዮን፡ወሰበ፡ይቤ፡ቅድስት፡ወብጽዕት፡ስብሕት፡ወቡርክት፡ክብርት፡ወልዕልት፡እስከ፡ተፍጻሜቱ፡ተለዐለ፡እምድር፡መጠነ፡እመት ። ወእምህየ፡ሖረ፡ኀበ፡[1]ገዳመ፡[1]ሰሜን፡ወነበረ፡በህየ፡በጾም፡ወበጸሎት፡ወአጸመወ፡ሥጋሁ፡ፈድፋደ፡ወፈጸመ፡ገድሎ፡በህየ፤ ወወሀበ፡እግዚአብሔር፡ኪዳነ፡ለዘይጼውዕ፡ስሞ፡ወይገብር፡ተዝካሮ ። ወእምዝ፡አዕረፈ፡በሰላም፡ወመቃብሪሁሰ፡ኢተዐውቀ፡እስከ፡ዮም ።

ሰላም፡ለያሬድ፡ስብሐተ፡መላእክት፡ለሐዋጺ፡[2]
እንተ፡አዕረገ፡እምልቡ፡ኀሊና፡መንፈስ፡ረዋጺ፤
ለትምህርተ፡መጽሐፍ፡ገብአ፡እምኀበ፡ኮነ፡ነፋጺ፡
በብዙኅ፡ጻማ፡ዘአልቦ፡ሑጻጼ፡
መልዕልተ፡ጕንደ፡ዖም፡ነጺሮ፡እንዘ፡የዐርግ፡ዕፄ ።

g) *De Tacla Ḥaimânôt.*

አመ፡ዛቲ፡ዕለት፡(፳ወ፬ለነሐሴ፡)አዕረፈ፡መምህረ፡ዓለም፡አቡነ፡ተክለ፡ሃይማኖት ። ወለዝንቱ፡ቅዱስ፡ኮነ፡ስመ፡አቡሁ፡ጸጋ፡ዘአብ፡ወስመ፡እሙ፡እግዚእ፡ኀረያ፤ ወኮነ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምዘመደ፡ክህናት፡እለ፡አብርሀዋ፡ለኢትዮጵያ፡በሃይማኖቶሙ ። ወብእሲቱኒ፡እግዚእ፡ኀረያ፡ኮነት፡መካነ፡ወነበሩ፡በዝንቱ፡እንዘ፡የሐዝኑ፡ወይቴክዙ፡ወይጼልዩ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡ከመ፡የሀቦሙ፡ውሉደ ። ወእንዘ፡ሀለዉ፡በዝንቱ፡ነገር፡አንሥአ፡ሰይጣን፡ለሞተላሜ፡ሥዩመ፡ዳሞት፡ወመለከ፡ኵሎ፡አድያመ፡ሼዋ፡እስከ፡ባሕረ፡ጋርማ፤ ወነበሩ፡ኵሎሙ፡መኳንንተ፡ሀገር፡እንዘ፡ይሁብዎ፡ሎቱ፡ብእሲቶሙ፡በበአብሬቶሙ ። ወእምዝ፡ዘማህረከሂ፡ሶበ፡ይረክብ፡አንስተ፡ላሕያተ፡ይሬስዮን፡ዕቁባቲሁ ። ወበ

---

[1] ውስተ፡ሀገረ፡ in Cod. Bodl. [2] i. e. ለሐዋጺ፡ስብሐተ፡መላእክት፡

ውእቱ፡መዋዕል፡በጽሐ፡ሀገረ፡ጽላልሽ፡ወቀተለ፡ኵሎ፡ክርስቲያነ፤
ወጸጋ፡ዘአብሰ፡ጕየ፡እምፍርሀተ፡ቀትል፡ወለብእሲቱሰ፡እግዚእ፡ኅረያ፡
ዔወውዋ፡ሐራሁ፡ወአብጽሕዋ፡ኀቤሁ ። ወሶበ፡ርእያ፡አንከረ፡ሥና፡
ወተፈሥሐ፡ልቡ፡ወወሀባ፡ሰርጐ፡ብዙኀ፡ወአስተዳለወ፡ሥርዐተ፡ኩብ
ኩብ፡ወፈነወ፡ኀበ፡መኳንንቲሁ፡ወሥዩማኒሁ፡ከመ፡ይትጋብኡ፡ለኩብ
ኩብ ። ወሶበ፡ሰምዐት፡ዘንተ፡እግዚእ፡ኅረያ፡ገብረት፡ጸሎተ፡ኀበ፡እግ
ዚአብሔር፡ከመ፡ያድኅና፡እምትድምርተ፡አረሚ ። ወሶቤሃ፡መጽአ፡
ሚካኤል፡ሊቀ፡መላእክት፡ወጾራ፡በክንፉ፡ብርሃናዊ፡እምድረ፡ዳሞት፡
በጊዜ፡፫ሰዓት፡ወአብጽሓ፡ምድረ፡ዘረሬ፡በጊዜ፡፱ሰዓት፡ወአብአ፡
ውስተ፡ቤተ፡ክርስቲያን ። ወሶበ፡ወፅአ፡ምታ፡ጸጋ፡ዘአብ፡እምቤተ፡
መቅደስ፡ምስለ፡ማዕጠንት፡ነጸራ፡ቀዊማ፡እንዘ፡ስርጉታ፡ይእቲ፤ አን
ከረ፡በልቡ፡ወይቤ፡ምንትኑ፡ዛቲ፡ብእሲት፡ወመኑ፡አምጽኣ፡ዝየ ።
ወእምድኅረ፡ፍጻሜ፡ጸሎት፡ሶበ፡ሐተታ፡አእመረ፡ከመ፡ይእቲ፡ብእ
ሲቱ፡ወይእቲኒ፡ነገረቶ፡ኵሎ፡ዘገብረ፡ላቲ፡እግዚአብሔር፡እምጥንቱ፡
እስከ፡ተፍጻሜቱ ። ወበአሐቲ፡ሌሊት፡አስተርአዮሙ፡መልአከ፡እግ
ዚአብሔር፡ወዜነዎሙ፡ከመ፡ይወልዱ፡ወልደ፡ዘይበጽሕ፡ስሙዓተ፡
ጽድቁ፡ውስተ፡ኵሉ፡አጽናፈ፡ዓለም ። ወእምድኅረ፡ኅዳጥ፡መዋዕል፡
ተፀንሰ፡ዝንቱ፡ቅዱስ፡ወተወልደ፡አመ፡፳ወ፪ለታኅሣሥ፡ወከነ፡ዐቢየ፡
ትፍሥሕተ፡ውስተ፡ቤተ፡አቡሁ፡ወእሙ፡ወኀበ፡ኵሎሙ፡አዝማዲሁ ።
ወበዕለተ፡አብእዎ፡ክርስትና፡ሰመይዎ፡ስሞ፡ፍሥሓ፡ጽዮን ። ወልህቀ፡
በመንፈስ፡ቅዱስ፡ወበኀይለ፡ጥበብ፡ወነበረ፡እንዘ፡ይገብር፡ተአምረ፡
ወመንክረ፡ዘአልቦ፡ኍልቌ፡እስከ፡ያነክሩ፡እምኔሁ፡ኵሎሙ፡እለ፡ር
እዩ፡ወሰምዑ ። ወእምዝ፡ወሰድዎ፡ኀበ፡ጳጳስ፡አባ፡ጌርሎስ፡ከመ፡ይ
ሢሞ፡ሢመተ፡ዲቁና፡እንዘ፡በውእቱ፡መዋዕል፡አባ፡ብንያሚ፡ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ዘለእስክንድርያ፡አመ፡መንግሥተ፡ዘጌ፡በእምነት ። ወሶበ፡አ
ብጽሕዎ፡ኀበ፡ጳጳስ፡ተነበየ፡ሎቱ፡እንዘ፡ይብል፡እስመ፡ዝንቱ፡ወልድ፡
ይከውን፡ንዋየ፡ኅሩየ ። ወነሢአ፡ሢመተ፡ዲቁና፡ተመይጠ፡ውስተ፡
ብሔሩ ። ወሶበ፡ልህቀ፡ወከነ፡ወሬዛ፡ወፈረ፡ገዳመ፡ከመ፡ይንዐው፡አራ

ዊተ ፡ ወጊዜ ፡ ቀትር ፡ አስተርአዮ ፡ እግዚእነ ፡ ነቢሮ ፡ በክንፈ ፡ ሚካኤል ፡ በአምሳለ ፡ ወሬዛ ፡ ሠናይ ፡ ላሕየ ፡ ገጹ ። ወይቤሎ ፡ ኢትፍራህ ፡ አፍቁርየ ፡ እምይእዜሰ ፡ ኢትከውን ፡ ነዓዌ ፡ አራዊት ፡ አላ ፡ ታሠግር ፡ ነፍሳተ ፡ ኃጥ አን ፡ ብዙኃተ ፡ ወይኩን ፡ ስምከ ፡ ተክለ ፡ ሃይማኖት ፤ እስመ ፡ አነ ፡ ኀረይ ኩከ ፡ እምከርሠ ፡ እምከ ፡ ወቀደስኩከ ፡ ከመ ፡ ኤርምያስ ፡ ነቢይ ፡ ወከመ ፡ ዮሐንስ ፡ መጥምቅ ፤ ወናሁ ፡ ጸጎኩከ ፡ ሥልጣነ ፡ ከመ ፡ ትፈውስ ፡ ድውያነ ፡ ወትስድድ ፡ መናፍስተ ፡ ርኩሳነ ፡ እምውስተ ፡ ኵሉ ፡ መካን ፤ ወዘንተ ፡ ብ ሂሎ ፡ ተሰወረ ፡ እምኔሁ ። ወእምዝ ፡ አተወ ፡ ውስተ ፡ ማኅደሩ ፡ ወዘረወ ፡ ኵሎ ፡ ንዋዮ ፡ ለነዳያን ፡ ወለምስኪናን ፡ ወነሥአ ፡ ምርጕዞ ፡ ወኀደገ ፡ ቤቶ ፡ ርኅወ ፡ ወወፅአ ፡ በሌሊት ፡ እንዘ ፡ ይብል ፡ ምንተ ፡ ይበቍዖ ፡ ለሰብእ ፡ ለ እመ ፡ ኵሎ ፡ ዓለመ ፡ ረብሐ ፡ ወነፍሶ ፡ ሀጕለ ። ወእምዝ ፡ ነሥአ ፡ ሢመተ ፡ ክህነት ፡ ወወጠነ ፡ ይስብክ ፡ ሃይማኖተ ፡ ወንጌል ፡ በኵሉ ፡ ምድረ ፡ ሼዋ ፡ ወ አጥመቀ ፡ በአሐቲ ፡ ዕለት ፡ መጠነ ፡ ፱[1] ነፍስ ፡ ወሰዐረ ፡ ኵሎ ፡ ምሕራማተ ፡[2] ጣዖት ፡ ወገዘመ ፡ አዕዋማቲሆሙ ፡ እስከ ፡ ጕዩ ፡ ሰይጣናት ፡ እለ ፡ የኀድሩ ፡ በሙ ። ወበምድረ ፡ ዳሞትሂ ፡ አእመነ ፡ ብዙኃነ ፡ ማርያነ ፡ ወመሰግላነ ፤ ወ ብዙኀ ፡ ዕለተ ፡ ተቃወሞ ፡ ለሞተላሚ ፡ ዕልው ፡ በእንተ ፡ ሃይማኖት ፡ ርት ዕት ፡ እስከ ፡ አእመኖ ፡ በክርስቶስ ፤ ወአእመኖሙ ፡ ለብዙኃን ፡ እለ ፡ ምስ ሌሁ ። ወአስተርአየ ፡ አሜሃ ፡ ልብሰ ፡ ምንኵስና ፡ በምድረ ፡ ሼዋ ፡ ወነበረ ፡ እንዘ ፡ ይፀመድ ፡ በጾም ፡ ወበጸሎት ፡ ዘአልቦ ፡ ጕልቄ ፡ እስከ ፡ አቅንአሙ ፡ ለመነኮሳት ፡ ባዕዳን ። ወእምዝ ፡ ሖረ ፡ ምድረ ፡ አምሐራ ፡ ተጽዒኖ ፡ በሰረ ገላ ፡ ኤልያስ ፡ ወበጽሐ ፡ ኀበ ፡ አባ ፡ በጸሎተ ፡ ሚካኤል ፡ መስተጋድል ፡ መ ነኮስ ፡ ወነበረ ፡ ኀቤሁ ፡ ብዙኀ ፡ መዋዕለ ፡ እንዘ ፡ ይትቀነይ ፡ ሎቱ ፡ ከመ ፡ ገብር ፡ ወይፀመድ ፡ ለጸሎቱ ።[3] ወእምዝ ፡ ተመይጠ ፡ ምድረ ፡ ሼዋ ፡ ወተራ ከበ ፡ ለማርቆስ ፡ ወልደ ፡ እኁወ ፡ አቡሁ ፡ ወነበሩ ፡ ኅቡረ ፡ በገዳመ ፡ ወገዳ ፡[4] ወተጋብኡ ፡ ኀበ ፡ ቅዱስ ፡ መጠነ ፡ ፲ ወ ፮[5] አርድእት ፡ ወአልበሶሙ ፡ አል

[1] መጠነ ፡ ፲፱ ወ ፳፱ ወ ፴፱ Tub. [2] መርገማተ ፡ Tub. [3] ለ ጾም ፡ ወለጸሎት ፡ Sap. [4] ወግዳ ፡ Sap. [5] መጠነ ፡ ፮ Sap.

ባሰ፡ምንኵስና ። ወእምህየ፡ሖረ፡ምድረ፡ግራርያ፡ወገብረ፡ጸማዕተ ፡ ማ
እከለ፡ጸላዕት፡ወኢይወፅእ፡እምህየ፡ሌሊተ፡ወመዓልተ፡ ወኢይጥዕም፡
ምንተኒ፡ ዘእንበለ ፡ ቈጽል ፡ ባሕቲታ ፡ ወስቴሁኒ ፡ ማይ ። ወመጽኡ ፡ ኀ
ቤሁ፡ብዙኃን፡ዕድ፡ ወአንስት ፡ ወኮኑ ፡ መነኮሳተ ፡ ወመበሊታት ፤ ወየኀ
ድሩ፡ውስተ፡አሐቲ፡ቤት፡ወኢይትአመሩ፡በበይናቲሆሙ ፡ ብእሲ ፡ ም
ስለ፡ብእሲት፡ወበጊዜ፡ጸሎት፡ ወቍርባን ፡ ይቀውሙ ፡ ኅቡረ ፡ እስመ፡
ሰይጣን፡ተአስረ፡በመዋዕሊሁ ። ወእምዝ፡ነደቀ፡ውስተ ፡ ጸላዕቱ ፡ በአ
ምሳለ፡ምዕንጋዕ፡ወተከለ፡ውስቴቱ፡ ኅጻውንተ ፡ በሊኃተ፡ እንተ ፡ ድኅ
ሬሁ፡በየማኑ፡ወበፀጋሙ ፡ ከመ ፡ ኢያስምክ፡ በቱ ፡ ወቆመ ፡ ውስቴቱ፡
፺ ዓመተ፡እስከ፡ተሰብረ፡አገዳ፡እግሩ ። ወነበረ፡እንዘ ፡ ኢይጥዕም ፡ ም
ንተኒ፡እምፍሬያት፡ወኢቈጽለ፡ወኢማየ፡መጠነ፡፴ ዓመት ። ወእምዝ፡
መጽአ፡ኀቤሁ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ ክርስቶስ ፡ ሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወምስ
ሌሁ፡እግዝእትነ፡ማርያም፡ወ ፲ ወ ፪ ሐዋርያት፡ወጻድቃን፡ወሰማዕታት፡
ወሚካኤል፡ወገብርኤል፡ወይቤሎ፡አፍቁርየ፡አንተሂ፡ተመሰልከኒ፡በ
ሕማምየ፡ወአንሂ፡አኤርየከ፡በመንግሥትየ፤ናሁ፡ተፈጸመ ፡ ኵሉ ፡ ድካ
ምከ፡በዝ፡ዓለም፡ወኮነ፡ውኩፈ፡በኀቤየ፤እምይእዜሰ፡ነዓ፡ከመ፡ትረስ፡
ሕይወተ፡ዘለዓለም ። ወእምዝ፡ወሀቦ፡ኪዳነ፡ለዘ፡ይጼውዕ፡ስሞ፡ወለዘ፡
ይገብር፡ ተዝካሮ ። ወእምዝ፡ሐመ፡ንስቲተ፡በሕማመ፡ብድብድ፡ወአዕ
ረፈ፡በርሥአን፡ጥሉል፡እንዘ፡መዋዕሊሁ፡፺ወ፰ ዓመተ፡ወ ፲ አውራኀ፡ወ
፲ ዕለተ፡ወገነዝዎ፡በክብር፡ወበስብሐት፡ወቀበርዎ፡ውስተ፡መቃብር ።[1]

ሰላም፡እብል፡እንበለ፡አርምሞ፡በጽዋዔ፡
ኪያከ፡አበ፡ኪያከ፡ረዳኤ ፤ ተከለ፡ሃይማኖት፡መዋኤ ፤
እንዘ፡ትኄሊ፡ተስፋ፡ትንሣኤ፡
አጽናዕከ፡በቀዊም፡አእጋረ፡ከልኤ፡
ወእምስቴ፡ማይ፡አሕረምከ፡ጕርዔ ።

---

[1] ጸላዕቱ፡ Sap.

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ፡ ጠቢብ፡ ይኄይስ፡ እምነ፡ አረጋዊ፡ አብድ። ተግሣጽ፡
ይከብር፡ እምነ፡ አዕናቍ፡ ክቡራት፡ ወያከብር፡ ዘመደ፡ ኅሡራን፡ ወያቀው
ሞሙ፡ ውስተ፡ ምቅዋመ፡ ክቡራን፡ ወያከብር፡ እንበለ፡ ተባይጾ፡ ወያበ
ዝኆ፡ ረድኤተ፡ እንዘ፡ አልቦቱ፡ ዘርአ። ጥበብሰ፡ ይጸንዕ፡ እምነ፡ ዘመድ፡
ብዙኃን፡ ወአእምሮሂ፡ ይከብር፡ እምነ፡ ዘመድ፡ ክቡራን። ግዕዝ፡ ሠናይ፡
ይኄይስ፡ እምነ፡ ቢጽ፡ ሠናይ፡ ወመጽሐፍሂ፡ ናዛዚሁ፡ ለትኩዝ፡ ውእቱ።
4. ተስእሉ፡ ፭እምነገሥት፡ ወይቤ፡ እፎ፡ ሀለወት፡ ዘመን። ወይቤ
ልዎ፡ እስመ፡ ዘመንሰ፡ ለሊከ፡ ውእቱ፤ እመ፡ አሠነይከ፡ አንተ፡ ትሤኒ፡ ወ
ለእመ፡ አሕሠምከ፡ አንተ፡ ተሐሥም፡ ዘመን። 6. ይቤልዎ፡ ለብ
እሲ፡ መኑ፡ ገሠጸከ፤ ይቤ፡ ርኢኩ፡ እበዶሙ፡ ለአብዳን፡ ሰሰልኩ፡ ወተገ
ሠጽኩ። 8. ነጸረ፡ ዲዮጋንስ፡ ጠቢብ፡ ብእሴ፡ አብደ፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡
እብን፤ ወይቤ፡ ናሁ፡ እብን፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡ እብን። 10. ይቤልዎ፡ ለአ
ፍላጦን፡ በምንትኑ፡ ይትቤቀል፡ ብእሲ፡ እምነ፡ ፀሩ፤ ወይቤሎሙ፡ ለእመ፡
አፈድፈደ፡ አሠንዮ፡ ላዕሌሁ። ይቤልዎ፡ ለ፭እምጠቢባን፡ ምንትኑ፡ ው
እቱ፡ ግብር፡ ዘይበቍዕ፡ ወኢያቴክዝ፤ ይቤ፡ ሞተ፡ ሰብእ፡ አኩያን።
14. ነጸሮ፡ ዲዮጋንስ፡ ለብእሲ፡ ሠናየ፡ ገጽ፡ እንዘ፡ ይሔሱ፤ ይቤ፡ እስመ፡
ቤትሰ፡ ሠናይ፡ ወባሕቱ፡ ዘየኀድር፡ ዲቤሁ፡ እኩይ፡ ውእቱ። 18. ይ
ቤልዎ፡ ለመነኮስ፡ በእንተ፡ ምንትኑ፡ ኀደገ፡ ዓለመ፤ ይቤ፡ ጠየቁ፡ ከመ፡
አነ፡ እወፅእ፡ እምኔሃ፡ በግብር፡ ወፈቀድኩ፡ እፃእ፡ እምኔሃ፡ በፈቃድየ።
ይቤልዎ፡ እፎኑ፡ ትሬእያ፡ ለዓለም፤ ይቤ፡ እንዘ፡ ትፈጥር፡ ሥጋተ፡ ወት
ሔድስ፡ ነፍሳተ፡ ወታቀርብ፡ ሞተ። 25. ተቃራኒ፡ ማእምር፡ ይኄይስ፡

እምነ፡ አብድ፡ ረዳኢ። 27. ዝሙትሰ፡ ያመጽእ፡ ንዴተ፡ ወንጽሕሂ፡
በረከተ፡ ወልዕልና። 34. ይቤ፡ ጠቢብ፡ ዕደውሰ፡ ፩እሙንቱ፤ ብእሲ፡
ዘያአምር፡ ወያኤምር፡ እንዘ፡ ውእቱ፡ ማእምር፤ ወዝንቱሰ፡ ማእምር፡ ው
እቱ፤ ኪያሁ፡ ተሰአሉ፡ ወእምኔሁ፡ ተመሀሩ። ወብእሲኒ፡ ዘያአምር፡ ወ
ኢይሜህር፡ እንዘ፡ ውእቱ፡ ማእምር፤ ወዝኩሰ፡ ለባዊ፡ ውእቱ፤ ዝክርዎ።
ወብእሲኒ፡ ዘኢያአምር፡ ወኢይሜህር፤[1] ወዝኩሰ፡ ተመራሒ፡ ውእቱ፤
መሀርዎ፡ ወምርሕዎ። ወብእሲኒ፡ ዘኢያአምር፡ ወኢይትመሀር፤ ወዝ
ኩሰ፡ አብድ፡ ውእቱ፤ ረሐቁ፡ እምኔሁ። 42. ይቤ፡ ፊታጎርስ፡ እስመ፡
ተአኅዎሰ፡ አሐዱ፡ ነፍስ፡ ውእቱ፡ በሥጋ፡ ፍሉጥ፡ ወሊሉይ።
44. ይቤ፡ ጠቢብ፡ ወይን፡ ዘኢተቶስሐ፡ ከመ፡ ንጉሥ፡ ዐማፂ፡ ውእቱ፡ ወ
ዘተቶስሐሰ፡ ከመ፡ ንጉሥ፡ ራትዕ፡ ውእቱ፤ ወስቴሰ፡ ጽሩይ፡ በአምሳለ፡
ዘይት፡ ጽሩይ፡ ውእቱ፡ በውስተ፡ ማኅቶት፡ ወሕሙግሰ፡ የሐምግ፡ ልበ፡
ወያሐምም፡ ወያርዕድ፡ ሥጋ፡ ወይሬስዮ፡ ይትነፋኅ። ይቤሎ፡ ንግረኒ፡
በእንተ፡ መባልዕት፤ ይቤ፡ እስመ፡ መባልዕትሰ፡ ብዙኃት፡ እማንቱ፡ ወሊ
ሉያት፤ እብል፡ እንከ፡ ኢያብዝኅ፡ ብእሲ፡ በሊዐ፡ እምኔሆን፡ ከመ፡ ኢት
ሠለጥ፡ ፍትወት፡ እንስሳዊት፡ ላዕሌሁ። ይቤ፡ በምንትኑ፡ ይትፌጸም፡
ልቡናሁ፡ ለብእሲ፤ ይቤ፡ ሶበ፡ ኢተዐደወ፡ እምዐቅሙ። በምንትኑ፡ ይ
ትዌደስ፡ አእምሮ፤ ይቤ፡ ሶበ፡ ይትዔገሥ፡ ብእሲ፡ አመ፡ ይሰምዕ፡ ፅር
ፈተ። ይቤልዎ፡ ለጠቢብ፡ ወምንትኑ፡ ረባሑ፡ ለንዋይ፤ ይቤ፡ ሶበ፡ ይ
ሁቡ፡ ለዘ፡ ይበቍዕ። 49. ይኄይስ፡ ብሂም፡ እምነቢብ፡ በሐሰት።

50. ይቤ፡ ጠቢብ፡ እስመ፡ ሰብእሰ፡ ፍሡሓን፡ ይትዐወቁ፡ ሶበ፡ ይት
ራከብዎሙ፤ ወሰብእሂ፡ ምእመናን፡ አመ፡ ይነሥኡ፡ ወይመይጡ፤ ወወ
ልድሂ፡ ወዘመድ፡ ይትዐወቁ፡ አመ፡ ጊዜ፡ ንዴት፡ ወመፍቅድ፤ ወተአኅ
ዎሂ፡ አመ፡ ምንዳቤ፡ ወሐዘን። 53. ይቤ፡ ጎርጎርዮስ፡ እስመ፡ ኀይልሰ፡
ዘዐንበሳ፡ ውእቱ፡ ወሀድአትሂ፡ ዘሶር፡ ወጥበብሂ፡ ዘዖፈ፡ ጕንበሕ፡ ወተመ
ይኖ፡ ግብርሂ፡ ዘሣሬት፡ ወተግባርሂ፡ ሠናይ፡ ዘንህብ፡ ወዘጊበ፡ መዛግብ

---

[1] scriptum ወይሜህር፡; legendum aut ወኢይሜህር፡ aut ወይትመሀር፡

3. Sententiae, e „libro philosophorum“ excerptae.

1. ወሬዛ፡ ጠቢብ፡ ይኄይስ፡ እምነ፡ አረጋዊ፡ አብድ ። ተግሣጽ፡
ይከብር፡ እምነ፡ አዕናቍ፡ ክቡራት፡ ወያከብር፡ ዘመደ፡ ኅሱራን፡ ወያቀው
ሞሙ፡ ውስተ፡ ምቅዋመ፡ ክቡራን፡ ወያከብር፡ እንበለ፡ ተባይጾ፡ ወያበ
ዝኆ፡ ረድኤተ፡ እንዘ፡ አልቦቱ፡ ዘርአ ። ጥበብሰ፡ ይጸንዕ፡ እምነ፡ ዘመድ፡
ብዙኃን፡ ወአእምሮሂ፡ ይከብር፡ እምነ፡ ዘመድ፡ ክቡራን ። ግዕዝ፡ ሠናይ፡
ይኄይስ፡ እምነ፡ ቢጽ፡ ሠናይ፡ ወመጽሐፍኒ፡ ናዛዚሁ፡ ለትኩዝ፡ ውእቱ ።
4. ተስእለ፡ ፩እምነገሥት፡ ወይቤ፡ እፎ፡ ሀለወት፡ ዘመን ። ወይቤ
ልዎ፡ እስመ፡ ዘመንሰ፡ ለሊከ፡ ውእቱ፤ እመ፡ አሠነይከ፡ አንተ፡ ትሜኒ፡ ወ
ለእመ፡ አሕሠምከ፡ አንተ፡ ተሐሥም፡ ዘመን ። 6. ይቤልዎ፡ ለብ
እሲ፡ መኑ፡ ገሠጸከ፤ ይቤ፡ ርኢኩ፡ እበዶሙ፡ ለአብዳን፡ ሰሰልኩ፡ ወተገ
ሠጽኩ ። 8. ነጸረ፡ ዲዮጋንስ፡ ጠቢብ፡ ብእሴ፡ አብደ፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡
እብን፤ ወይቤ፡ ናሁ፡ እብን፡ ነቢሮ፡ ላዕለ፡ እብን ። 10. ይቤልዎ፡ ለአ
ፍላጦን፡ በምንትኑ፡ ይትቤቀል፡ ብእሲ፡ እምነ፡ ፀሩ፤ ወይቤሎሙ፡ ለእመ፡
አፈድፈደ፡ አሠንዮ፡ ላዕሌሁ ። ይቤልዎ፡ ለ፩እምጠቢባን፡ ምንትኑ፡ ው
እቱ፡ ግብር፡ ዘይበቍዕ፡ ወኢያቴክዝ፤ ይቤ፡ ሞተ፡ ሰብእ፡ እኩያን ።
14. ነጸሮ፡ ዲዮጋንስ፡ ለብእሲ፡ ሠናየ፡ ገጽ፡ እንዘ፡ ይሔሱ፤ ይቤ፡ እስመ፡
ቤትሰ፡ ሠናይ፡ ወባሕቱ፡ ዘየኀድር፡ ዲቤሁ፡ እኩይ፡ ውእቱ ። 18. ይ
ቤልዎ፡ ለመነከስ፡ በእንተ፡ ምንትኑ፡ ኀደገ፡ ዓለመ፤ ይቤ፡ ጠየቁ፡ ከመ፡
አነ፡ እወፅእ፡ እምኔሃ፡ በግብር፡ ወፈቀድኩ፡ እፃእ፡ እምኔሃ፡ በፈቃድየ ።
ይቤልዎ፡ እፎኑ፡ ትሬእያ፡ ለዓለም፤ ይቤ፡ እንዘ፡ ትፈጥር፡ ሥጋተ፡ ወት
ሐድስ፡ ነፍሳተ፡ ወታቀርብ፡ ሞተ ። 25. ተቃረኒ፡ ማእምር፡ ይኄይስ፡

ዋእከ፡በንባብ፡ኢትትመዋእ፡በአርምሞ፤እመሰ፡ኮነ፡ተናግሮ፡ብሩረ፡
ወአርምሞሂ፡ወርቅ፡ውእቱ። 91. ዘሰ፡በዝኀ፡ንባቡ፡ይበዝኅ፡ሐ
ሰቱ፤ወዘኒ፡በዝኀ፡ንዋዩ፡ይበዝኅ፡ኀጣውኢሁ። 96. ሥመር፡በዘ
ከፈለከ፡እግዚአብሔር፡ወትከውን፡ባዕለ፤ወተወከል፡በእግዚአብሔር፡
ወይበቍዐከ፡ባሕቲቱ፤ወአሥኒ፡ተጋውሮተ፡ኀርከ፡ወትከውን፡ፍቁረ፡
በኀበ፡ኵሉ፤ወተማከር፡በኵሉ፡መፍቅድከ፡ምስለ፡ፈራህያን፡እግዚአ
ብሔር፡ከመ፡ትኩን፡ሥሩሐ። 99. ይቤ፡፩እምጠቢባን፡ዘትጸልእ፡
ለርእስከ፡ጽላእ፡ለካልእከ፡ወሥመር፡ለካልእከ፡ዘትሠምሮ፡ለርእስከ።
ተብህለ፡አጥሪ፡አግዋረ፡እምቅድመ፡ትሕንጽ፡አብያተ፤ወአብያጸ፡እም
ቅድመ፡ትሖር፡ፍኖተ። 108. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢታዑቅ፡ለሰብእከ፡
ወለወልድከ፡ኀልቈ፡ንዋይከ፤እስመ፡እሙንቱ፡ሶበ፡ይሬእዩ፡ብዝኀ፡
ንዋይከ፡ይትሜነዩ፡ሞተከ፡ወሶበሂ፡ይሬእዩ፡ንስቲተ፡ያኀስሩከ። ወ
ዓዲ፡ይቤ፡ኢታዑቃ፡ለፍቅርትከ፡አፍቅሮተከ፡ላቲ፡ከመ፡ኢትሠለጥ፡
ላዕሌከ። 131. ብእሲት፡ወውሉድ፡ነቀዘ፡ለንዋይ፡እሙንቱ።
133. ተብህለ፡እስመ፡አግዓዚሰ፡አግዓዚ፡ውእቱ፡ወእመኒ፡ገሰሰቶ፡ን
ዴት፡ወመንነቶ፡ዘመን፤ወገብርሂ፡ገብር፡ውእቱ፡በኵሉ፡ጊዜ፡ወለእ
መሂ፡ተወከፈቶ፡ዘመን፡ወተራድአቶ፡ዓለም። 155. ለእመ፡ተዛ
ውዐ፡ብእሲ፡በነገር፡ኢትትሀየዮ፡ወኢትበል፡ለዝንቱሰ፡ሰማዕናሁ፡እ
ምቅድመ፡ዮም፡ከመ፡ኢይትከሐዝ፡በነፍሱ፡ወባሕቱ፡ተወከፍ፡ንባቦ፡
በአስተጥዕሞ፡ወለእመሂ፡ኮንከ፡ታአምሮ፡እስመ፡መንበርሰ፡ሠናይ፡
ብእሲ፡ለእመ፡አርሐበ፡ልቦ፡ለሰሚዐ፡ነገር፡ዘይዜንውዎ። 156. ተ
ብህለ፡ኢታስተቃልሎ፡ለጸላእትከ፡ወበዝንቱ፡ትከውን፡ምዉአ፡ሎቱ።

159. ወልድየ፡አመዝግን፡በዘ፡ከፈለከ፡እግዚአብሔር፤ትከውን፡
ብዑለ፡እምነ፡ኵሉ፡ሰብእ። 160. ክልኤ፡ግብር፡ኢያመሥጡ፡እም
ሐሰት፤አብዝኖ፡ምክንያት፡ወአብዝኖ፡ተስፋ። ይቤ፡ጠቢብ፡አንሰ፡
ርኢኩ፡ጣዕማተ፡ብዙኀ፡ወኢረከብኩ፡ዘይጥዕም፡እምሠለስቱ፡ግብር፡
ዘውእቶሙ፡አመዝግኖ፡ወአእምሮ፡ወብዕል፡ዘኢኮነት፡እምዐመፃ።

162. ወልድየ፡ኢትትመዓዕ፡ሶበ፡ትትፋታሕ፡እስመ፡መዐትሰ፡ያ

ጠፍእ፡ ነገረከ፡ ወያመውእከ፡ ለጸላእትከ ። 173. ብእሲ፡ ዘይቴቂ፡
እምንዋዩ፡ ለርእሱ፡ ያስተጋብእ፡ ንዋየ፡ ለካልኡ ። ብእሲ፡ ዘቦቱ፡ ንዋይ፡
ወኢይደልው፡ ባቲ፡ ለሊሁ፡ ነዳይ፡ ወኅጡእ፡ ዘበአማን ። 174. አብ
ድሰ፡ ሶበ፡ ይሰምዕ፡ ነገረ፡ ይእኅዝ፡ ሕማም፡ በእንተ፡ አውዕአቱ፡ ወጠቢ
ብሰ፡ ያረምም፡ ወይከብት፡ ዘሰምዐ፡ ወየዐቅብ፡ ዘይበቍዖ ። ወልድየ፡ ስ
ፋሕ፡ እዴከ፡ ለነዳያን፡ ከመ፡ ትርከብ፡ በረከተ፡ ፍጽምተ ፤ ወኢታስተቃ
ልል፡ ውሂበ፡ ምጽዋት፡ እስመ፡ ክብርት፡ ይእቲ፡ በኀበ፡ እግዚአብሔር ።

177. ሀብ፡ ለነዳያን፡ በሠናይ፡ ቃል፡ ወበፍሡሕ፡ ገጽ፡ ወበርኅሩኅ፡
ልብ፡ ወበእድ፡ ርሕብት፡ ከመ፡ ትትፌደይ፡ ሀየንቴሃ ። 178. ወልድየ፡
ኢትመጡ፡ ንዋየ፡ ሐቅልከ፡ ለጕሕላዊ፡ ከመ፡ ኢይቅትልከ፡ ባቲ ፤ ወኢታ
ግዝፎ፡ ለከልብከ፡ ከመ፡ ኢይንስከ ። አብድሰ፡ ሶበ፡ ይሥሕቅ፡ ያሌዕል፡
ቃሎ፡ ወጠቢብሰ፡ ያክሞስስ፡ በህድአት ። 181. ተብህለ፡ መስተዋ
ድይ፡ ወሐማዪ፡ ወጕሕላዊ፡ ወተቃጻቢ፡ የኀልፉ፡ ፍጡነ ። 193. ባዕ
ልሰ፡ ባዕለ፡ ቤት፡ ውእቱ፡ በውስተ፡ ተአንግዶ፡ ወነዳይኒ፡ እንግዳ፡ ውእቱ፡
በቤቱ ። 202. ተብህለ፡ ወከነ፡ አርስጣጣሊስ፡ ይነብር፡ ወደቂቀ፡ ነገ
ሥትሂ፡ ይቀውሙ፡ ኀቤሁ፡ ቅድሜሁ ። ወአሐተ፡ ዕለተ፡ ይቤ፡ ለአሐዱ፡
እምኔሆሙ፡ እመሰ፡ ተውህበከ፡ መንግሥት፡ ምንተ፡ ትገብር፡ ሊተ ፤ ይ
ቤሎ፡ እሬስየከ፡ መማክርትየ ። ወለካልኡሂ፡ ይቤሎ፡ ወአንተኒ፡ ምንተ፡
ትገብር፡ ሊተ ፤ ይቤሎ፡ አስተሳትፈከ፡ መንግሥትየ ። ወይቤሎ፡ ለእስ
ክንድር፡ አሐዱ፡ እምኔሆሙ፡ ወአንተሂ፡ ምንተ፡ ትገብር፡ ሊተ፡ እመ፡ ተ
ውህበ፡ ለከ፡ መንግሥት ፤ ወይቤሎ፡ አመምህር፡ ኢትሰአል፡ ዘእገብር፡
ለከ ፤ ተዐገሥኒ፡ እስከ፡ ጌሰም ፤ አንሰ፡ እገብር፡ ምስሌከ፡ ዘይደሉ፡ ለዘ፡ ከ
ማየ፡ ከመ፡ ይግበሮ፡ ለዘ፡ ከማከ ። 207. ኀድግ፡ ቅንአተ፡ እስመ፡ ይ
እቲ፡ አንቀጸ፡ ተፈልጦ፡ ወአንቀጸ፡ ጋእዝ ። 209. ተብህለ፡ እስመ፡ ተ
ስፋሰ፡ ደመና፡ ውእቱ፡ ወውሂብሂ፡ ዝናም፡ ውእቱ ። 210. ይቤልዎ፡
ለአረጋዊ፡ ምንትኑ፡ ውእቱ፡ ልቡና ፤ ይቤ፡ ኀዲገ፡ ኀልዮ፡ ወተመርሖሂ፡
በዘ፡ ኮነ፡ ወበዘ፡ ይከውን ። 211. ተብህለ፡ አሠንዮትከሰ፡ ለአግዓዚ፡
ያንሰሐስሖ፡ ለፍዳ፡ ወአሠንዮትከሰ፡ ለቂቁይ፡ ያንሰሐስሖ፡ ተመይጠ፡ ኀ

ቤከ፡ለስኢል። 219. ይቤ፡ጠቢብ፡ኢይተልዎ፡ለብእሲ፡እምዓለሙ፡
ዘእንበለ፡ምግባሩ ። ዘኢያመዘግን፡ለእኁሁ፡በጥንተ፡ገቢረ፡ሠናይት፡
ሎቱ፡ኢያመዘግኖ፡በፈጽሞ፡ሎቱ ። 234. ይቤልዎ፡ብዙኃን፡ለስቅ
ራጥ፡ለምንትኑ፡አውሰብከ፡ብእሲተ፡ንእስተ፡ወአንተ፡ብእሲ፡ገዚፍ፡
ወዐቢይ፤ ይቤ፡እስመ፡አነ፡ኀረይኩ፡ንስቲተ፡እምኒ፡እኪት ።
237. ይቤ፡አርስጣጣሊስ፡ለረድኡ፡እንዘ፡ውእቱ፡ይሜህሮ፡ይቤሎ፡ለበ
ውከኑ፤ ይቤ፡እወ፤ ይቤሎ፡ሐሰውከ፤ ይቤ፡እፎኑ፤ ይቤሎ፡እስመ፡ትእም
ርቱ፡ለለብዎ፡ትፍሥሕት፡ወሐሜት፡ውእቱ፡ወኢርኢኩ፡ነጸብራቀ፡ሐ
ሜት፡ውስተ፡ገጽከ። 238. ተብህለ፡በጽሑ፡ሰብእ፡እንዘ፡ያንሶስዉ፡በ
ፍኖት፡ወተግሕሡ፡ወበኡ፡ኀበ፡መነኮስ፡እንዘ፡ሀሎ፡በጸማዕቱ፤ ይቤልዎ፡
እፎኑ፡ፍኖት፡አመነኮስ፤ ይቤሎሙ፡ዝየ፡ውእቱ፡ፍኖት፤ ወአመረ፡በእ
ዴሁ፡መንገለ፡ሰማይ፡ወአርአዮሙ ። ወካዕበ፡ይቤልዎ፡በእንተ፡ምን
ትኑ፡ታንሶሱ፡እኂዘከ፡በትረ፡ዘልፈ፡እንዘ፡ኢኮንከ፡አረጋዌ፡ወኢድ
ዉየ፤ ይቤ፡አእሚሮየ፡ከመ፡አነ፡አሐውር፡እስመ፡ዛቲሰ፡ዐጸደ፡ፈሊስ፡
ይእቲ፡ወእኂዘ፡በትርሰ፡ትእምርተ፡ሐዊር፡ውእቱ ። 246. ይቤ፡ጠ
ቢብ፡ምረራ፡ለትዕግሥት፡ታፈሪ፡ጣዕመ፡ወጣዕማ፡ለሀኬት፡ታፈሪ፡ም
ረተ፤ ወፍሬሁኒ፡ለጻማ፡ዕረፍት፡ውእቱ ። 247. ይቤሉ፡ቆቆሮስ፡ወ
አርስጣጣሊስ፡እስመ፡ነፍስሰ፡ሀላዊት፡ይእቲ፡ወኢትትዌለጥ ።
249. ይቤሉ፡አብቅራጥ፡ወጋሊኖስ፡ነፍስ፡ኢትሄሉ፡ዘእንበለ፡ዳእሙ፡
በሠልዎተ፡ሥጋ፡ወተኀልፍ፡በኅልፈታ፡ወተሐምም፡በሕማማ ።
262. ይቤሉ፡ብእሲ፡ለመነኮስ፡በእንተ፡ምንትኑ፡ኀደገ፡ዓለመ፡ወመነ
ንከ፤ ይቤ፡ፈሪህየ፡ከመ፡ይእቲ፡ተኀድገኒ ። 289. ጾምሰ፡ልጓማ፡ለነ
ፍስ፡ፍትወታዊት፡ወጸሎትኒ፡ልጓማ፡ለነፍስ፡መዐትማዊት ። ሠናይ፡
ንባብ፡ሰበ፡ይከውን፡ርቱዐ፡ወይትሌበው፡ለሰማዕያን፡ከመ፡ልብስ፡ዘይ
ቀርዕዎ፡ለብእሲ፡ወኢየኀጽሮ ። 291. ተብህለ፡እስመ፡አእምሮሰ፡
መዝገብ፡ውእቱ፡ዘኢይፈቅድ፡ባዕሉ፡ዐቃቤ፡ሎቱ ። 292. ተዛውዎ
ቶሙ፡ለአብዕልት፡ይዌስከ፡ለብእሲ፡ነዳይ፡ንዴተ፡በንዴቱ፡ወተዛው
ዎተ፡ጠቢባንሰ፡ያረብሕ፡ንዋየ፡ወብዕለ ።

4. Preces officii matutini.

ኪዳን፡ዘነግህ፡

ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመ
ውት፡ዘተወልደ፡እማርያም፡እምቅድስት፡ድንግል፤ተሣሀለነ፡እግዚኦ።
ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመውት፡ዘ
ተጠምቀ፡በዮርዳኖስ፡ወተሰቅለ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፤ተሣሀለነ፡እግ
ዚኦ። ቅዱስ፡እግዚአብሔር፡ቅዱስ፡ኀያል፡ቅዱስ፡ሕያው፡ዘኢይመ
ውት፡ዘተንሥአ፡እሙታን፡አመ፡ሣልስት፡ዕለት፤ዐርገ፡በስብሐት፡ው
ስተ፡ሰማያት፡ወነበረ፡በየማነ፡አቡሁ፤ዳግመ፡ይመጽእ፡በስብሐት፡ይ
ኰንን፡ሕያዋነ፡ወሙታነ፤ተሣሀለነ፡እግዚኦ። ስብሐት፡ለአብ፡ስ
ብሐት፡ለወልድ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ወለዓ
ለመ፡ዓለም፡አሜን፡ወአሜን፡ለይኩን፡ለይኩን። ቅዱስ፡ሥሉስ፡
እግዚአብሔር፡ሕያው፡ተሣሀለነ። ካ"፡[1] ስብሐት፡ለእግዚአብሔር።

ሕ"፡[2] ርቱዕ፡ይደሉ። ካ"፡ለከ፡እግዚኦ፡ለገባሬ፡ኵሉ፡ለዘኢ
ታስተርኢ፡አምላክ፡ንሰፍሕ፡ነፍሰነ፡ወስብሐተ፡ዘነግሀ፡ንፌኑ፤ለከ፡
እግዚእ፡ለጥበበ፡ኵሉ፡ኀያል፡ብዙኀ፡ሣህል፡አምላክ፡ሣራሬሃ፡ለነፍስ፡
ንሴብሐከ፡ለዘእምቅድመ፡ዓለም፡ተወልደ፡እምአብ፡ቃል፡ዘበሕቲቱ፡
በቅዱሳኒሁ፡ዕሩፍ፤ኪያከ፡ዘትሴባሕ፡እምስብሐታት፡ዘኢያረምም፡ወ
እምሰራዊተ፡ሊቃነ፡መላእክት፤ኪያከ፡ዘኢተገብረ፡በእድ፤ፈጣሬ፡ኅ
ቡአት፡ዘኢታስተርኢ፤ንጹሐ፡ወቅዱሰ፤ዜናዌ፡ዘነገረነ፡ጥበበ፡ኅቡ

---

[1] i. e. ካህን፡ይብል፡ [2] i. e. ሕዝብ፡ይብል፡

ኣት፡ቅድሳቲከ፡ውብርሃነ፡ለነ፡ዘኢይጠፍእ፡አሰፎከነ፤ስብሐተ፡ወአ
ኰቴተ፡ንፌኑ፡ወቅድሳተ፡ንጹሐ፡ንብል፡ንሕነ፡እሊአከ፡አግብርት፡ወ
ሕዝብኒ፡ኪያከ፡ይሴብሑ። ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግዚኦ።
ካ"፡አምላከ፡ብርሃን፤ወላዴ፡ሕይወት፤ርእሱ፡ለአእምሮ፤ወሃቤ፡ጸጋ፡
ዘእምጸጋ፡ፍጹም፤ገባሬ፡ነፍስ፤በቋዒ፡ጸጋዊ፡መንፈስ፡ቅዱስ፤መዝ
ገበ፡ጥበብ፤ረዳኢ፡መምህረ፡ቅዱሳን፡ወመሠረተ፡ዓለም፡ዘይትዌከፍ፡
ጸሎተ፡ንጹሓን፤ለከ፡ንሴብሕ፡ወልድ፡ዋሕድ፤ቀዳሚ፡በኵር፡ቃለ፡
አብ፡ዘለኵሉ፤ዚአከ፡ጸጋ፡ዘወሀብከነ፡ለእለ፡ንጼውዐከ፤አብ፡ንጹሕ፡
ዘአልቦ፡ነውር፡ዘቦቱ፡ጥሪተ፡ኀበ፡የኒ፡ወቍንቍኔ፡ኢያማስኖ፤ለዘበ
ኵሉ፡ኀሊና፡ለእለ፡ይትዌከሉ፡ብከ፡ትሁብ፡ዘያፈትዎሙ፡ለመላእክት፡
የሐውጽዎ፤ለዘእምቅድመ፡ዓለም፡ብርሃን፡ዐቃቢነ፡ዘኢይማስን፡መዝ
ገበ፡ጽልመት፡እንተ፡ብነ፡በሥምረተ፡አቡከ፡አብራሀከ፡ለነ፤ዘአውፃእ
ከነ፡እማዕምቅ፡ውስተ፡ብርሃን፡ወወሀብከነ፡ሕይወተ፡እሞት፡ወጸጎከነ፡
እምግብርናት፡ግዕዛነ፡ወበመስቀልከ፡አቅረብከነ፡ኀበ፡አቡከ፡በመልዕ
ልተ፡ሰማያት፤በወንጌል፡መራሕከነ፡ወበነቢያት፡ናዘዝከነ፤ለከ፡አምላ
ክነ፡ንዌድስ፡ከመ፡ወትር፡በዘኢያረምም፡አኰቴት፤ንብል፡ንሕነ፡እሊ
አከ፡አግብርት፡ወሕዝብኒ፡ኪያከ፡ይዌድሱ። ሕ"፡ኪያከ፡ንዌድስ፡
እግዚኦ። ካ"፡ንሜልስ፡ለከ፡ዘንተ፡ስብሐተ፡እምአፉነ፡ዘምስለ፡
መንግሥትከ፡ዘለዓለም፡ኢየሱስ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ዘመልዕልተ፡
ኵሉ፡ምስለ፡አብ፤ኵሉ፡ፍጥረታት፡ይሴብሑከ፡በረዓድ፡ወበፍርሀተ፡
መንፈስ፤ዘኵሉ፡ነፍስ፡ትፈርሆ፡ወኵሎሙ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ብከ፡ይ
ጸወኑ፤ዘአዝሐንከ፡እምኔነ፡ማዕበላተ፡ውሒዛተ፡መናፍስት፤ዘከንከነ፡
መርሶ፡ሕይወት፡እሙስና፡ወዘከንከነ፡ምጕያየ፡ዘቦቱ፡ተስፋ፡መድኀ
ኒት፡ዘለዓለም፤በባሕር፡እለ፡ይትመነደቡ፡ታድኅን፡ወለእለ፡በበድው፡
በጸጋ፡ይፌውስ፡ወለእለ፡በመዋቅሕት፡ጽኑዓን፡ዘምስሌሆሙ፡ይሄሉ፤[1]

---

[1] ትሄሉ፡ BC; construenda sunt verba ወዘምስሌሆሙ፡ለእለ፡በመ"፡ጽ"፡ይሄሉ፡

ዘእማእሰረ፡ሞት፡ፈትሐነ፤ዘለምስኪናን፡ወለልሕዋን፡ይናዝዞሙ፡ወ
ለእለ፡ጻመዉ፡በመስቀሉ፡ይባልሕ፤ኵሎ፡መዐተ፡ይመይጥ፡ወያሴስል፡
እምኔነ፡ለእለ፡ቦቱ፡ተወከልነ፤ዘነቢያት፡ወሐዋርያት፡አእኰቱከ፡በኀ
ቡእ፤ኪያከ፡ንዌድስ፡እግዚአ፡ወንሴብሐከ፡ከመ፡ለቢወነ፡ብከ፡ናዕርፍ፡
በማኅደረ፡ሕይወት፡እንዘ፡ንገብር፡ፈቃደከ፤ሀበነ፡ንሑር፡በትእዛዝከ፡
ወኵሉ፡እግዚአ፡በምሕረትከ፡ሐውጽ፡ንኡሳነ፡ወዐቢያነ፤መኰንነ፡ወ
ሕዝበ፤ኖላዌ፡ወመርዔቶ፤እስመ፡ዚአከ፡መንግሥት፤ቡሩክ፡እግዚአ፡
አምላክነ። ስብሐት፡ለአብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡እምቅድመ፡
ዓለም፡ይእዜኒ፡ወዘልፈኒ፡ለዓለም፡ወለትውልደ፡ትውልድ፡ዘኢየኀ
ልቅ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን። ካ"፡ጸጋ፡ዘእግዚእነ፡የሀሉ፡ምስሌ
ከሙ። ሕ"፡ምስለ፡መንፈስከ። ካ"፡ንሰብሖ፡ለአምላክነ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ። ካ"፡አጽንዑ፡ኅሊና፡ልብክሙ፡
ሕ"፡ብነ፡[1] ኀበ፡እግዚአብሔር፤አቡነ፡ዘበሰማያት፤አቡነ፡ዘበሰማያት፤
አቡነ፡ዘበሰማያት፤ኢታብአነ፡እግዚአ፡ውስተ፡መንሱት። ካ"፡እ
ግዚአብሔር፡አብ፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘለኵሉ፡ኀይል፡ወለኵሉ፡ነፍስ፡ሐ
ዋጺ፤ብርሃን፡ዘእምቅድመ፡ዓለም፤ኀታሚ፡መራሔ፡ሕይወት፡ወበ
ቋዔ፡ተድላ፡ዘኢይመውት፤ዘአውፃእከነ፡እምፅቅፍት፡ጽልመት፡ወብ
ርሃን፡ዘኢይትረከብ፡ጸጎከነ፤ዘእማእሰር፡ለእለ፡የአምኑ፡ብከ፡ፈቲሐከ፡
በሃይማኖት፡ከለልከነ፤ዘኢይርሕቅ፡እምአግብርቲሁ፡ወትረ፡ዘምስሌ
ሆሙ፡ይሄሉ፤ዘኢይጸመም፡ለዘበፍርሀት፡ወበረዓድ፡ትስእሎ፡ነፍስ፤
እምቅድመ፡ኅሊና፡ኵሎ፡ያአምር፡ወእምቅድመ፡ኅሊና፡ይፈትን፡ወዘ
እንበለ፡ንስእሎ፡ይሁብ፡ፍትወተነ፤ዘእምፈቃዱ፡ይሰምዐነ፡እለ፡እን
በለ፡ኑፋቄ፡ንጼውዖ፤ዘኢይትነገር፡ብርሃን፤ንጉሠ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤
ሰማዒ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ዘሊቃነ፡መላእክት፡ዘዲቤሆሙ፡ያዐርፍ፤ስ
ምዐነ፡ንስእለከ፡እግዚአ፤ሀበነ፡በትውክልት፡ቃለ፡ዘኢያረምም። ኪ
ያከ፡ንሴብሕ፤ኪያከ፡ናአኵት፡ወኪያከ፡ንባርክ፡ወከመ፡ብከ፡ንጸወን፡

---

[1] sc. ብነ፡ኅሊና፡ልብነ፡(ጽኑዐ፡).

ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንሴብሐከ፡እግዚኦ። ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግ
ዚኦ። ክ"፡እግዚኦ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ስምዐነ፡ቅዱስ። ለበሃ
ማን፡ከናሙ፡ቃለ፤ለስቡራን፡ምርጕዘ፤ለዕዉራን፡ብርሃነ፡ወለሐንከ
ሳን፡ፍኖተ፡ወለዘለምጽ፡መንጽሔ፤እንዙዘተ፡ሕማማት፡እግዚኦ፡ፈወ
ስከ፡ለጽሙማን፡መፈውስ። ለሞት፡ዘለፎ፡ወለጽልመት፡ማቀዮ፡ዘገ
ብረ፡ብርሃነ፡ፀሐይ፡ዘኢየዐርብ፡ወማኅቶት፡ዘኢይጠፍእ፡ዘዘልፈ፡ያበ
ርህ፡ዲበ፡ቅዱሳን፤ወኵሉ፡ተከለ፡ለሰርጕ፡ዓለም፤በሥምረት፡ዕቁም፡
ገሃደ፡ለኵሉ፡ሠረቀ፡ለሰብእ፡መድኃኒተ፤መያጢሃ፡ለነፍስ፤ወኵሉ፡
በዘይደሉ፡አቅደምከ፡ኀልዮ፤ገባሬ፡መላእክት፤አበ፡ኵሉ፡ሰርጕ፡ዓ
ለም፤ሠራዬ፡ለምድር፤ጥቡብ፡ወአእምሮ፡እምአብ፤ዘሀሉ፡እምቅ
ድም፡ውስተ፡ዓለም፡ተፈነወ፤ዝሀሉና፡ዘኢይትነሠት፡ወዘኢይተረ
ጐም፡መንፈስ፤ለዘኢታስተርኢ፡ዜናዊ። ስቡሕ፡አንተ፡ወመንክር፡ስ
ምከ፡ወበአንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንቄድሰከ፡እግዚኦ።
ሕ"፡ኪያከ፡ንቄድስ፡እግዚኦ። ክ"፡ንኄልስ፡ለከ፡ቅዱስ፡ዘንተ፡
ስብሐተ፡ዘወሀብከነ፡ዚአከ፡ሃይማኖተ፡ዘኢይትነሠት፡ወበቱ፡ገበርከ፡
ለነ፡ንግእ፡ማእስሬሁ፡ለሞት፤ዘፈጠርከ፡ኅሊናተ፡ርቱዓተ፡ለእለ፡የአ
ምኑ፡ብከ፡ከመ፡እምሰብእ፡ይኩኑ፡አማልክተ፤ዘወሀብከነ፡በመንፈስ፡
ንኪድ፡ኵሉ፡ኀይሎ፡ለጸላኢ፡ከመ፡ንፍታሕ፡ዘኢይትፈታሕ፤ፍቅረ፡
ለነ፡ኀበ፡አቡከ፡ገበርከ፡ወዐረቀ፡ማእከሌነ። ስማዕ፡እግዚኦ፡እለ፡ኪ
ያከ፡ይስእሉ፡እግዚኦ፡እለ፡ዘንስእለከ፡ኢንሱተት፡አላ፡በስከየት፡ዲበ፡
ጸላኢ፡ነሀሉ፤ሀበነ፡ዘወትር፡ጸሎተነ፤እምኒጠተ፡ጸላኢ፡ንትዐቀብ። ስ
ማዕ፡ዘለዓለም፡ንጉሥ፤መዓስበ፡ናዝዝ፤እኀለ፡ማውታ፡ተወከፍ፤ሚሩ
ያነ፡በምሕረትከ፡አንጽሕ፤አብዳነ፡አጥቡብ፡ወሀጕላነ፡ሚጥ፤እለ፡ውስተ፡
ሞቅሕ፡አድኅን፡ወለኵልነ፡ኩን፡ጸወነ፡እስመ፡ለከ፡እግዚኦ፡አምላክነ፡
መንግሥት፡ቡሩክ፡አሜን። ክ"፡ጸጋሁ፡ለእግዚአብሔር፡የሀሉ፡ምስ
ሌክሙ። ሕ"፡ምስለ፡መንፈስከ። ክ"፡አእኵትዎ፡ለአምላክነ።
ሕ"፡ርቱዕ፡ይደሉ። ለከ፡ለአብ፡ዘኢይማስን፤መድኅኔ፡ነፍ
ስነ፡ወመሠረተ፡ጥበባት፤ዐቃቤ፡አልባቢነ፤ዘአንተ፡ውስጥ፡ዐይነነ፡አብ

ራሀከ፡ወጽልመተ፡ኀሊናነ፡በዘዚአከ፡አእምሮ፡ከለልከነ፤ አንተ፡ዘተውሀበ፡ለሙስና፡ዘትካት፡ብእሴ፡አድኀንከ፡በመስቀሉ፡ለዋሕድከ፡ወሐደስከ፡በዘኢይማስን፤ ዘበስሕተት፡በጠለ፡በትእዛዝከ፡ወበሞተ፡ወልድከ፡ቤዘውከ፡ወዘተገድፈ፡ኅሠሥከ፤ በአንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንሴብሐከ፡እግዚኦ። ሕ"፡ኪያከ፡ንሴብሕ፡እግዚኦ። ካ"፡ንቄድሰከ፡እግዚአ፡ዘወትረ፡ይሴብሑ፡ስብሐተ፡ማሕሌት፡ወዘሊቃነ፡መላእክት፡በኢያርምሞ፡እንበለ፡ዕረፍት፡ውዳሴ፡ስብሐት፡አኰቴተ፡በመሓልይ፡ይሴብሑከ፡እግዚአ፤ ዘፈኖከ፡ምክረከ፡ዚአከ፡ቃለ፡ወዚአከ፡ጥበበ፡ወዘዚአከ፡ሕዋጼ፡ዘሀሎ፡ምስሌከ፡እምቅድመ፡ዓለም፡እንበለ፡ይትገበር፤ ዘኢተገብረ፡ቃል፡ዘተርእየ፡በሥጋ፡ለመድኀኒተ፡ትዝምደ፡ሰብእ፡ወልድከ፡ወፍቁርከ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘአግዐዘነ፡እምአርዑተ፡ኀጢአት፤ በአንተ፡ዝንቱ፡ንሕነ፡አግብርቲከ፡ንቄድሰከ፡እግዚኦ። ሕ"፡ኪያከ፡ንቄድስ፡እግዚኦ። ካ"፡ለከ፡ዘእምልብነ፡ውዳሴ፡ንሜልስ፡ወሃቤ፡ሕይወት፡እግዚኦ፡ሐዋጼ፡ነፍሰ፡ትሑታን፤ መንፈሰ፡ምንዱብ፡ኢተሀየየ፤ ዘይትቄከፎሙ፡ለእለ፡ይሰደዱ፡ረዳኤ፡ወለእለ፡ውስተ፡ሠርም፡ይትመነደቡ፡መድኀን፤ ለርኁባን፡ዘይኄሊ፡ወይትቤቀል፡ለግፉዓን፤ ዐርከ፡መሃይምናን፤ መስተናግር፡ለጻድቃን፡ወማኅደር፡ለንጹሓን፡ወለእለ፡በጽድቅ፡ይጼውዕዎ፡ሰማዒ፤ ለመበለት፡ከዳኒ፡ወባላሒ፡ለእጓለ፡ማውታ፤ ዘይሁብ፡መርሐ፡ርቱዐ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ዘተከላ፡ላቲ፡ምዕራፈ፡ስብሐተ፡ሃይማኖት፡ጉባኤ፡መንፈስ፡ሁብተ፡ጸጋ፡ወኀይል፤ ለከ፡እንዘ፡ንቄድስ፡ወኢናዐርፍ፡ለዝሉፉ፡በአልባቢነ፡ናስተማስል፡አምሳለ፡መንግሥትከ፡ቡቱ፤ በእንቲአከ፡ወበአንተ፡ፍቁር፡ወልድከ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ዘቦቱ፡ለከ፡ስብሐት፡ወእኂዝ፡ለዓለመ፡ዓለም፡አሜን።

5) Oratio eucharistica Joannis Chrysostomi.

አኰቴተ፡ቍርባን፡ዘቅዱስ፡ዮሐንስ፡አፈ፡ወርቅ ።

ላዕለ፡ ይኩን፡ ኅሊናክሙ ፤ በሰማይ፡ የሀሉ፡ ልብክሙ ፤ አእምሩ፡ ኅበ፡ ዘትቀውሙ፡ ወስምዑ፡ ቃለ፡ ጽድቅ፡ ወአዕምኡ፡ ዜና፡ ሠናየ ። ናሁ፡ ንዜኑ፡ ህላዌሁ፡ ለአብ፡ ዘሀሉ፡ እምቅድመ፡ ይትፈጠር፡ ዓለም፡ ወይሄሉ፡ እስከ፡ ለዓለመ፡ ዓለም ፤ አልቦ፡ እምቅድሜሁ፡ ወአልቦ፡ እምድኅሬሁ፡ ወአልቦ፡ ዘከማሁ፡ ወአልቦ፡ ዘያአምር፡ ዘከመ፡ እፎ፡ ውእቱ ፤ ዘውእቱ፡ ሀልው፡ እምቅድመ፡ ኵሉ ። እምቅድመ፡ ይትረበባ፡ ሰማያት፡ ወእምቅድመ፡ ያስተርኢ፡ ገጸ፡ የብስ ፤ እምቅድመ፡ ይኩኑ፡ አድባራት፡ ወእምቅድመ፡ ይትረሐብ፡ ኑኅ፡ አየራት፡ ሀልው፡ ውእቱ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ፡ ይዕምቁ፡ ቀላያት ፤ እምቅድመ፡ ይፍልሑ፡ አንቅዕተ፡ ማያት፡ ወእምቅድመ፡ ያንባሕብሐ፡[1] ሓይዝተ፡[2] አፍላግ፡ ሀልው፡ ውእቱ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ፡ ይንፍኑ፡ ነፋሳት፡ ወእምቅድመ፡ ያንበስብስ፡ ፀዓዕ፡ ወእምቅድመ፡ ይትመልኑ፡ መባርቅት፡ ወእምቅድመ፡ ይድምፅ፡ ነጐድጓድ ፤ እምቅድመ፡ ይስሐው፡ ግዘፈ፡ ደመናት፡ ሀልው፡ ውእቱ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ፡ ይትጋውሑ፡ ብርሃናት፡ ወእምቅድመ፡ ይንጠላዕ፡ ጽልመት ፤ እምቅድመ፡ ይብራህ፡ ብርሃነ፡ መዓልት፡ ወእምቅድመ፡ ይትሀደም፡ ሌሊት፡ ሀልው፡ ውእቱ፡ በህላዌሁ ። እምቅድመ፡ ይስፍን፡ ፀሓይ፡

---

[1] scriptum ያንበሐብሐ፡ [2] pro ወሓይዝተ፡

በኑኀ፡መዓልት፡ወእምቅድመ፡ይምልክ፡ወርኅ፡በኑኀ፡ሌሊት፡ሀ፡ው፡በሀ ። እምቅድመ፡ይትበረጹ፡ከዋክብት፡ወእምቅድመ፡ይትሐወሱ፡መናፍስት፡ወእምቅድመ፡ይትፈጠሩ፡መላእክት፡ሀ፡ው፡በሀ ። እምቅድመ፡ነፍስ፡ነባቢት፡ወእምቅድመ፡ሥጋ፡መዋቲት፡ወእምቅድመ፡ኵሉ፡ፍጥረት፡ዘኀቡእ፡ወዘክሡት፡ዘመልዕልት፡ወዘመትሕት፡ሀ፡ው፡በሀ ። እምቅድመ፡ጊዜ፡ወሰዐት፡ወእምቅድመ፡ለያልይ፡ወዕለታት፤ እምቅድመ፡አውራኅ፡ወዓመታት፡ወእምቅድመ፡መዋዕል፡ወአዝማናት፡ሀ፡ው፡በሀ ። ስብሐቲሁ፡ዘእምኀቤሁ፡ወውዳሴሁ፡እምዚአሁ፡ምሉእ፡ወፍጹም፡ብዕለ፡ጸጋሁ ። ንንግር፡እንከ፡ዕበየ፡ምሕረቱ፡ዘተዐውቀ፡በላዕሌነ፡ዘኢይትኌለቍ፡ወዘኢይሰፈር ። ወሶበ፡ዐለውነ፡ትእዛዘ፡በምክረ፡ከይሲ፡ርጉም፡ወፃእነ፡እምገነት፡ተድላ፡ውስተ፡ሙስና፤ እምሕይወት፡ውስተ፡ሞት፤ እምግዕዛን፡ውስተ፡ግብርናት፤ ወተቀነይነ፡ለአርዑተ፡ኀጢአት ። ውእቱሰ፡ኢኀደገነ፡ወኢተሀየየነ፡ለተግባሩ፡ወኢተቀየመነ፡በኀጣውኢነ፡ፍጹመ፡ንማስን፡በከመ፡አበስነ፡ሎቱ፡አላ፡አፍቀረነ፡ወሐወጸነ፤ መሐረነ፡መሀከነ፡ወተሣሀለነ፡ወአንገፈነ፡እምእዴ፡ዘይቀንየነ ። ፈነወ፡ለነ፡ወልዶ፡መድኅነ፡ወመቤዝወ፡መልአከ፡ምክሩ፤ የማኑ፡እዴ፡መዝራዕቱ፡ኀይሉ፡ወጥበቡ፡ብዕለ፡ጸጋሁ፤ ወቦቱ፡ገብረ፡ኵሉ፡ዘፈቀደ፡ለእለ፡[1] ውስተ፡ዝንቱ፡ዓለም ። ለእለ፡ኀረየ፡ኪያሆሙ፡ጸውዐ፤ ለእለ፡ጸውዐ፡ኪያሆሙ፡አፍቀረ፤ ለእለ፡አፍቀረ፡ኪያሆሙ፡አክበረ፤ ለእለ፡አክበረ፡ኪያሆሙ፡አጽደቀ፤ ለእለ፡አጽደቀ፡ኪያሆሙ፡ሠርዐ፡ከመ፡ይኩኑ፡ትርሲተ፡ወልዱ ። ወቦቱ፡አስተጋብአነ፡እምዝርወት፡ውስተ፡እንተ፡ተዐቢ፡ሃይማኖት፡ወረሰየነ፡ሕዝበ፡ጉቡአ፡ወአቅረበነ፡ኀቤሁ፡ለስባሔሁ፡ወጸሐፈ፡አስማቲነ፡ውስተ፡መጽሐፈ፡ሕይወት፡ከመ፡ይኩን፡ተዝካሮሙ፡በቅድሜሁ፡ለለ፩፩ ለሙታን፡ወለሕያዋን ። ዲ፡[2] ብጹዕ ።[3] ንዜኑ፡ካዕበ፡ህላዌሁ፡ለዋሕድ፡ዘከመ፡እፎ፡ውእቱ፡ወዘ

---

[1] scriptum እላ፡ [2] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡ [3] i. e. በእንተ፡ብጹዕ፡ al.; sequitur commemoratio nominum e diptychis, vid. Can. Lit. gener. in N. T. Romano f. 164, c. 2.

ከመ፡እፎ፡ርደቱ፡ወዘከመ፡እፎ፡ልደቱ ። መጽአ፡እንዘ፡ኢይወፅእ፡እምእቡሁ፤ወረደ፡እንዘ፡ኢይትፈለጥ፡እምህላዌሁ፤ነገደ፡እንዘ፡ኢይትበወድ፡እምሥላሴሁ፤አጽነነ፡እንዘ፡ኢይዘር፡እምድማሬሁ፤ኀደረ፡ውስተ፡ወለተ፡ሥጋ፡እንዘ፡ኢየዐርቅ፡እመንበሩ ። እ፡ትን ።[1] ተፀንሰ፡በከርሥ፡እንዘ፡ኢይትጋባእ፡እምኵለሄ፡ምልአቱ፤ተዐቅረ፡ውስተ፡ማሕፀን፡እንዘ፡ኢየሐጽጽ፡በላዕሉ፤ ወተወልደ፡እንዘ፡ኢይትዌሰክ፡በታሕቱ ። ጽ ።[2] ኮነ፡ሰብአ፡ፍጹመ፡ዘእንበለ፡ኀጢአት፡ወአስተርአየ፡ከመ፡ገብር፡እንዘ፡ይገብር፡ከመ፡እግዚአብሔር፡በከመ፡ስምዐ፡ኮኑ፡ሰባክያን፡ወንጌሉ ። ንነ ።[3] እምኀበ፡አቡሁ፡ተሰብሐ፡ወእምኀበ፡መላእክት፡ተአኰተ፤እምኀበ፡ሰብእ፡ተወደሰ፡ወእምኀቤሁ፡ተቀደሰ፤ወመልአ፡ሰማያተ፡ወምድረ፡ቅድሳተ፡ስብሓቲከ ። ወዘልፈ፡እንከ፡ንሕነኒ፡ኢናዐርፍ፡በአልባቢነ፡ናንብብ፡ቅድሳተ፡ስብሐቲከ፡ወንጸርኅ፡እንዘ፡ንብል፡ቅዱስ ። ቅዱስ፡ቅዱስ፡ቅዱስ፡አንተ፡ዘበአማን፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ዘትትቄደስ፡እምአፈ፡ኵሉ፡ወለኵሉሙ፡ቅዱሳኒከ፡በሠናያቲከ፡ወሀብኮሙ፡ከመ፡ይኩኑ፡ቅዱሳነ፡አንተ፡ይእቲ፡ቅድሳቱ፡አንተ፡ኢትትነሠት፡ወኢትማስን፤ዘዐይን፡ኢርእየ፡ወእዝን፡ኢሰምዐ፤ውስተ፡ልበ፡ሰብእ፡ዘኢተኀለየ፤ዘአስተዳለወ፡ለእለ፡ያፈቅርዎ ። ለአርዳኢሁ፡ቅዱሳን፡ወለሐዋርያቲሁ፡ንጹሓን፡አርአዮሙ፡ሥርዐተ፡ምስጢር፡ዘቍርባን ። ነሥአ፡ኅብስተ፡በእደዊሁ፡ቅዱሳት፡ወብጹዓት፡ወንጹሓት፡እለ፡እንበለ፡ርስሐት፤አንቃዕደወ፡ሰማየ፡ኀቤከ፡ኀበ፡አቡሁ፡እግዚአብሔር፡ወእግዚአ፡ኵሉ፡ዘመልዕልተ፡ኵሉ ። አእኰተ፡ባረከ፡ወፈተተ፡ወወሀበሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ሥጋየ፡መብልዐ፡ጽድቅ፡ዘበአማን፡ዘበልዐ፡እምኔሁ፡ቦሕይወተ፡ዘለዓለም፤ንሥኡ፡ብልዑ፡እምኔሁ፡ኵልክሙ ። ወከማሁ፡ጽዋዐኒ፡ቶስሐ፡ማየ፡ወወይነ፤አእኰተ፡ባረከ፡ወቀደሰ፡ወወሀበሙ፡ወይቤሎሙ፡ዝውእቱ፡ደምየ፡ስቴ፡ሕይወት፡ዘበአ

[1] i. e. ይብል፡ዲያቆን፡እለ፡ትነብሩ፡ተንሥኡ፡ [2] ይብል፡ዲያቆን፡ውስተ፡ጽባሕ፡ነጽሩ፡ [3] ይብል፡ዲያቆን፡ንነጽር፡

ማን፡ ዘሰትየ፡ እምኔሁ፡ በሕይወተ፡ ዘለዓለም፣ ንሥኡ፡ ስትዩ፡ እምኔሁ፡
ኵልክሙ ። ተአምር፡ ውእቱ፡ ለክሙ፡ ወለእለ፡ እምድኅሬክሙ፡ ወከ
መዝ፡ ግበሩ፡ ተዝካርየ፡ እስከ፡ ሶበ፡ እመጽእ፣ ወሶበሂ፡ ትትጋብኡ፡ በስ
ምየ፡ ዜንዉ፡ ሞትየ፡ ወትንሣኤየ፡ ወዕርገትየ፡ ውስተ፡ ሰማያት ። ወንሕ
ነኒ፡ እለ፡ ተጋባእነ፡ ንዜኑ፡ ሞቶ፡ ለዘ፡ ኢይመውት፣ ንዜኑ፡ ሕማሞ፡ ለዘ
ኢየሐምም ። በይእቲ፡ ሌሊት፡ እንተ፡ ባቲ፡ ረፈቀ፡ ምስለ፡ አርዳኢሁ፡
መጠወ፡ ነፍሶ፡ ለሞት፡ በፈቃደ፡ አቡሁ፡ ወበሥምረተ፡ ርእሱ ። አኀዝዎ፡
ለአጋዜ፡ ኵሉ፣ አሰርዎ፡ ለመላኬ፡ ኵሉ፡ ወኀመይዎ፡ ለወልደ፡ አምላክ፡
ሕያው፣ ሰሐብዎ፡ በመዐት፡ ወተለዎሙ፡ በፍቅር፡ ወወሰድዎ፡ እንዘ፡ የ
ሐውር፡ ድኅሬሆሙ፡ ከመ፡ ፀግዕ፡ የዋህ፡ ዘኢይነብብ፡ በቅድመ፡ ዘይቀ
ርዮ ። አቀምዎ፡ ውስተ፡ ዐውድ፡ ለዘ፡ ሎቱ፡ ይቀውሙ፡ ሊቃነ፡ መላእ
ክት፡ በፍርሀት፡ ወበረዓድ፣ አርስሕዎ፡ ለዘየኀድግ፡ ኃጢአተ፡ ወኰነንዎ፡
ለመኰንነ፡ መኳንንት፣ አስተቀጸልዎ፡ አክሊለ፡ ዘሦክ፡ ዘያስተቴጽሎሙ፡
ጌራ፡ ለሱራፌል፣ አልበስዎ፡ ከለሜዳ፡ ዘለይ፡ ለተሳልቆ፡ ለዘ፡ ያለብሶሙ፡
ሞጣሕተ፡ ግርማ፡ ለኪሩቤል ። ገብር፡ እኩይ፡ አጽንዐ፡ እዴሁ፡ ወጸፍዖ፡
ገጾ፡ ለዘይሴወሩ፡ እምቅድመ፡ ገጹ፡ ኪሩብያን፡ በአክናፈ፡ እሳት፡ እንዘ፡
ይትገለበቡ ። አስተብረኩ፡ ቅድሜሁ፡ እንዘ፡ ይዘነጕጕዎ፡ ለዘ፡ ሎቱ፡ ይ
ሰግዱ፡ ሰራዊተ፡ መላእክት፡ በዐቢይ፡ ድንጋጼ ። ኦትሕትና፡ ዘመጠንዝ፡
ትሕትና፣ ኦትዕግሥት፡ ዘመጠንዝ፡ ትዕግሥት፣ ኦአርምሞት፡ ዘመጠንዝ፡
አርምሞት፣ ኦኂሩት፡ ዘመጠንዝ፡ ኂሩት፣ ኦፍቅር፡ ዘመጠንዝ፡ ፍቅር፣
ኦአፍቅሮተ፡ ሰብእ፣ ፍቅር፡ ሰሐቦ፡ ለወልድ፡ ኀያል፡ እመንበሩ፡ ወአብ
ጽሖ፡ እስከ፡ ለሞት ። ሰቀልዎ፡ ከመ፡ እቡስ፡ ለዘ፡ አልቦ፡ አበሳ፡ ወኰለ
ቍዎ፡ ምስለ፡ ጊጉያን፡ ለገባሬ፡ ሕይወት ። ኦአእዳው፡ እለ፡ ለሐኳሁ፡ ለ
አዳም፡ ተቀነዋ፡ በቅንዋተ፡ መስቀል፣ ኦአእጋር፡ እለ፡ አንሶሰዋ፡ ውስተ፡
ገነት፡ ተቀነዋ፡ በቅንዋተ፡ መስቀል፣ ኦአፍ፡ ዘነፍኀ፡ ውስተ፡ ገጹ፡ ለአዳም፡
መንፈሰ፡ ሕይወት፡ ብሒአ፡ መሪፀ፡ ዘምስለ፡ ሐሞት፡ ሠረበ ። አይ፡ አፍ፡
ወአይ፡ ከናፍር፡ ወአይ፡ ልሳን፡ ዘይትናገር፡ ሕማማቲሁ፡ ለዋሕድ ። ልብ፡
ይትከፈል፡ ወኅሊና፡ ይዘበጥ፡ ወነፍስ፡ ትጌግጽ፡ ወሥጋ፡ ይደክም፣ ሰብ፡

ይትነገር፡ሕማማቲሁ፡ለፍቁር ። ሞት፡ዘኢይመውት፡ሞተ፡ ከመ ፡ ይስ
ዐሮ ፡ ለሞት፤ሞተ ፡ ከመ፡ያሕይዎሙ፡ለሙታን ። ብከይዎ፡ወላሕውዎ፡
እለ፡ታፈቅርዎ ። ዮዮዮ፡አማኑኤል፡አምላክነ ፤ ዮዮዮ ፡ ኢየሱስ ፡ መድ
ኅኒነ፤ዮዮዮ፡ክርስቶስ፡ንጉሥነ ፤ ዮዮዮ ፡ አውረድዎ ፡ እምዕፅ ፡ ዕደው ፡
ጻድቃን ወአምጽኡ፡ አፈዋተ፡ ከርቤ ፡ ኀዉሥ ፡ ወልብሰ፡ ገርዜን ፡ ለግን
ዘተ፡ሥጋሁ ። አመ፡ሣልስት ፡ ዕለት ፡ ሦጣ፡ለነፍሱ፡ ውስተ ፡ ሥጋሁ ፤
ተንሥአ፡እሙታን፡ፍጹመ፡እንበለ፡ሙስና፡ ወአግዐዘነ፡ እምአርዑተ፡
ኀጢአት፤በይእቲ፡ሥጋ፡ምስለ፡ኀይለ፡መለከት ፡ ሰማያተ ፡ ዐርገ ፡ ኀበ፡
ትካት፡ህላዌሁ ። ንስእለከ፡እግዚኦ፡ወናስተበቍዐከ ፡ ብከመ ፡ ፈኖከ ፡ ለ
አርዳኢከ፡ቅዱሳን፡ወሉሐዋርያቲከ፡ንጹሓን፡ከማሁ ፡ ፈኑ ፡ ላዕሌነ ፡ መ
ንፈሰከ፡ ቅዱሰ ፡ ዘይቄድስ፡ነፍሰነ፡ወሥጋነ፡ወመንፈሰነ፡ወለከ ፡ ይደሉ፡
ክብር፡ወስብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም፡ አሜን ። በዜ ።[1] ተዘከር፡
እግዚኦ፡ኪዳነ፡ ቃልከ ፡ ዘተካየድከ፡ ምስለ ፡ አበዊነ፡ወምስለ ፡ ሐዋርያ
ቲከ፡ቅዱሳን፡ከመ፡ትፈኑ፡ላዕሌነ፡መንፈሰከ፡ቅዱሰ፡ዘኢይክል፡ዓለም፡
ነሢኦቶ ። ወመሀርከነ፡ለነ፡ከመ፡ንጸውዐከ፡እንዘ፡ ንብል፡ አቡነ ፡ ዘበሰ
ማያት፡ይትቀደስ፡ስምከ፡ትምጻእ፡መንግሥትከ ። ውእቱ ፡ ዝኩ ፡ መን
ፈስከ፡ቅዱስ፡ዘኢየሐጽጽ፡ወዘኢይትፈተን፡ ይምጻእ፡ እምላዕሉ፡ እም
ሰማየ፡ሰማያት፡ልዑል፡ወይባርክ፡ዘንተ፡ኅብስተ፡ወጽዋዐኒ፡ ይቀድስ ።
ይረስዮ፡ለዝንቱ፡ኅብስት ፡ ሱታፌ፡ሥጋከ፡ማሕየዊ፡ ወክዕበ ፡ ይረስዮ፡
ለዝንቱ፡ጽዋዕ፡ሱታፌ፡ደምከ፡መስተሣህል ፤ ይደመር ፡ ምስለ ፡ ዝንቱ፡
ኅብስት፡ወጽዋዕ፡ይኩን፡ለቅድሳት፡ወለአንጽሖ፡ እምርስሐት ፡ ወለትን
ሣኤ፡እሙታን፡ለርስተ፡መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ወለሕይወት ፡ ዘለዓለም፡
አሜን ። ጸ፡ፈ ።[2] ሀብነ፡[3] በል ። አዝንቱ፡ምስጢር፡ዘኢ
ይትፈከር፡[4] ወዘኢይተረጎም ፤ መኑ፡ስሙ፡ወመኑ፡ስመ፡አቡሁ፤አይቴ፡

---

[1] ut videtur በዝየ፡ seq. (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 2). [2] ጸሎተ፡ ፈትቶ፡ (vid. Can. Lit. gen. f. 165, c. 4). [3] initium orationis (vid. Can. Lit. gen. c. 165, c. 4). [5] scriptum ዘኢይትፈከር፡

ብሔሩ፡ ወመኑ፡ ያአምር፡ መከነ፡ ብሔሩ ። ኢይክል፡ ኀሊና፡ ልብ፡ አዕ
ሚቆ፡ ኀልዮ፡ ከመ፡ ይርከብ፡ ምክንያተ፡ ነገር፡ ወይንግር፡ ኩነቶ፡ ኢዘቀ
ዳሚ፡ ወኢዘደኃሪ ። ውእቱ፡ ዜነወ፡ በእንቲአሁ፡ ወበእንተ፡ አቡሁ፡ በአ
ምጣነ፡ ንክል፡ ሰሚዐ፡ ከመ፡ አማን፡ ውእቱ፡ መድኀኒነ፡ ዘመጽአ፡ ውስተ፡
ዓለም፡ በልብሰተ፡ ዝንቱ፡ ሥጋ፡ እንተ፡ ነሥአ፡ እምኔነ ። ዝንቱ፡ ውእቱ፡
ዘንሕነ፡ ንሠውዖ፡ ለመድኀኒትነ፡ በከመ፡ ተሠውዐ፡ በቀራንዮ፡ ለሕይወተ፡
ኵሉ፡ ዓለም ። አኮ፡ በከ፡ በከመ፡ ትሬእይዎ፡ ለዝንቱ፡ ኅብስት፡ ይቡሰ፡ ወ
ብሱለ፡ ዘይትገሰስ፡ ወዘይትለከፍ፡ አላ፡ እሳተ፡ መለኮት፡ ውእቱ፡ ዘያውዒ፡
ሦከ፡ ኀጢአት፤ በላዒ፡ ውእቱ፡ ዘይበልዕ፡ ዐማፅያነ፤ ውዑይ፡ ውእቱ፡ ዘያ
ውዒ፡ ኃጥአነ ። አእምሩ፡ ወሕቱ፡ ርእሰክሙ፤ ዑቁኬ፡ ኦአኀው፡ መሃይ
ምናን፤ ለእመቦ፡ እምኔነ፡ ዘቦ፡ ነውረ፡ ውስተ፡ ሥጋሁ፡ ወኀጢአት፡ ው
ስተ፡ ነፍሱ፡ ይትገሐሥ፡ ወኢይምጻእ ። ወለእመቦ፡ እምኔነ፡ ዘቦ፡ ቂመ፡
ውስተ፡ ልቡ፡ ይትከላእ፡ ወኢይቁም ። ወዘሰ፡ አንጽሐ፡ ነፍሶ፡ ወሥጋሁ፡
ብጹዕ፡ ውእቱ፡ ይምጻእ፡ ወይንሣእ፡ ወይትጋነይ፡ በእንተ፡ ኀጢአቱ፡ እ
ስመ፡ መሓሪ፡ ውእቱ፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ ። ጸ፡[1] ማህሉሰ፡ ለእ
ግዚአብሔር፡ እምዓለም፡ ወእስከ፡ ለዓለም ። ዝኬ፡ ውእቱ፡ ማህሉ፡ ለእግ
ዚአብሔር፡ ዘፈነወ፡ ወልዶ፡ ዋሕዶ፡ ዘያአትት፡ ኀጢአተ፡ ዓለም ። ዝኬ፡
ውእቱ፡ ማህሉ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘወሀቦሙ፡ ለካህናት፡ ልሳናተ፡ እሳት፡
ከመ፡ ይፍትሑ፡ ማእሰረ፡ ኀጢአት ። ወይእዜኒ፡ ፍትሐነ፡ አማእሰሪሁ፡
ለሞት፡ እግዚአብሔር፡ አምላክነ፤ አቡነ፡ ዘበሰማያት ። አወ፡ ኅድጉ፡ ከመ፡
ይኅድግ፡ ለክሙ፤ አወ፡ ስረዩ፡ ከመ፡ ይሰረይ፡ ለክሙ፤ አወ፡ ጸልዩ፡ ከመ፡
ኢትባኡ፡ ውስተ፡ መንሱት ። መንሱትኬ፡ ውእቱ፡ ነሢአ፡ ሥጋሁ፡ በድ
ፍረት፡ ወተመጥዎ፡ ደሙ፡ ዘእንበለ፡ ፍርሀት፡ እንዘ፡ ቦ፡ ላዕሌሁ፡ ነውረ፡ ኀ
ጢአት ። ወይእዜኒ፡ በልብ፡ ንጹሕ፡ ወበነፍስ፡ ቅዱስ፡ ወበሥጋ፡ ጽሩይ፡
ንቅረብ፡ ለመድኀኒትነ ። ነዑ፡ ንስግድ፡ ወንግነይ፡ ሎቱ ።

---

[1] ጸሎት፡

6. Regulae Pachomii.

a) *Pars prima.*

በስመ፡ ሥሉስ፡ ቅዱስ ፤ ሥርዐት፡ ዘአዘዘ፡ መልአክ፡ እግዚአብሔር፡ ለአባ፡ ጳኵሚስ ። በብሔር፡ ዘስሙ፡ ጠርቤንስስ፡ በደወለ፡ ተባይስ፡ ብእሲ፡ ዘስሙ፡ ጳኵሚስ፡ ዘኮነ፡ እምኔሆሙ፡ ለእለ፡ ንጹሐ፡ ሕይወተ፡ ሐይዉ፡ ወተውህበ፡ ሎቱ፡ አእምሮ፡ ወራእየ፡ መላእክትኒ ፤ ወኮነ፡ ዝብእሲ፡ ጥቀ፡ መፍቀሬ፡ ሰብእ፡ ወመፍቀሬ፡ አኀው ። ወእንዘ፡ ይኔብር፡ ውስተ፡ በአት፡ አስተርአዮ፡ መልአክ፡ እግዚአብሔር፡ ወይቤሎ፡ ዘበእንተ፡ ርእስከሰ፡ አስለጥከ፡ ወትሩፈ፡ ንብረተ፡ ትኔብር፡ ይእዜ፡ በውስተ፡ በአት ፤ ወነዓኬ፡ ፃእ፡ ወአስተጋብኦሙ፡ ለንኡሳን፡ ወራዙት፡ ወንበር፡ ወሀሉ፡ ምስሌሆሙ ፤ ወበከመ፡ እሁበከ፡ ሥርዐተ፡ ከመዝ፡ መሀሮሙ ። ወመጠዎ፡ ሰሌዳ፡ ዘብርት፡ ዘጽሑፍ፡ ውስቴቱ፡ ዘይብል ። ኅድግ፡ ለኵሉ፡ ይብላዕሂ፡ ወይስተይሂ፡ ወበሐሳበ፡ መብልዖ፡ ሀቦሙ፡ ቅኔሆሙ ፤ ወጸዊመሂ፡ ኢትክላእ፡ ወበሊዐኒ፡ ወባሕቱ፡ ከመዝ፡ ኅዩል፡ ለጽኑዓን፡ ሲሲተ፡ ወዕቡስ፡ ለዕቡሳን፡ ወሲሲተ፡ ቅኔሆሙ፡ ሀቦሙ ። ወግበር፡ ማኅደረ፡ ውስተ፡ ፩ዐጸድ፡ ወ፫ ውስተ፡ አሐቲ፡ ቤት፡ የኀድሩ ። ወመብልዖሙ፡ ለኵሎሙ፡ ውስተ፡ ፩ ። ወይኑሙ፡ እንዘ፡ ኢይሰክቡ፡ አላ፡ ከመ፡ እንተ፡ አትራኖስ፡ ዘንድቅ፡ ይግበሩ፡ ደበርቢረ፡ ወውስቴቱ፡ ይነጽፉ፡ አልባሲሆሙ፡ ወይሰክቡ፡ ንቡረ ። ወይልበሱ፡ ለቢጦን፡ ዘሡዕ፡ ወቅናታቲሆሙ፡ አዲመ ። . . . . . .[1]

[1] Deperdita sunt verba ἕκαστος αὐτῶν ἐχέτω μηλωτὴν αἰγίαν εἰργασμένην λευκήν (ዘብድው).

ወዘእንበሌሃ፡ኢይብልዑ ። ወሶበ፡የሐውሩ፡ውስተ፡ቍርባን፡በሰንበተ፡
ክርስቲያን፡ይፈትሑ፡ቅናታቲሆሙ፡ወያነብሩ፡ዘባድዊሆሙ፡......[1]
ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ ። ወሥራዕ፡ሎሙ፡ቀዋብዕተ፡ዘአልበ፡ዝዕላ፡
ዘከመ፡ደቂቅ፡ወአዝዝ፡ማዕተበ፡ረስን፡ዘመስቀል፡ዘፒፒራ፡ውስቴቱ ።
ወዘዘ፡፳ወ፬ማኅበር፡ይኩኑ፡ወለለ፡ማኅበር፡ስምዮሙ፡በሆህያተ፡ጽ
ርዕ፡እምአልፋ፡ወቤጣ፡ወጋማ፡ወደልጣ፡በበጾታሁ ። ወሶበ፡ይሴአል፡
ውስተ፡ማኅበረ፡ዳግም፡ቀዳሚ፡[2] ይብል፡እፎ፡ማኅበሩ፡ለጋማ፡ወእፎ፡
ሀሎ፡ማኅበሩ፡ለቤጣ፤እምኖ፡ለሮ፤ወኵሉ፡በበ፡ጾታሁ፡ወበተአምሪሁ፡
ይትዐወቅ ። ወለየውሃን፡ስምዮሙ፡የውጣ፡ወለፀዋጋን፡ስምዮሙ፡ከ
ይሲ፡ወከመዝ፡በበ፡ጾታሁ፡ወበበ፡ግዕዙ፡ወሥርዐቶሙ፡ወበበ፡ሕይ
ወቱ፡ለለ፡ማኅበር፡ሆሄሁ፡ስምዮሙ ።[3] ወባሕቱ፡እለ፡መንፈስ፡ያእ
ምሩ፡ዘይብል፡መጽሐፍ፡ውስተ፡ውእቱ፡ሳሌዳ ። ወነኪር፡እመ፡
መጽአ፡እምካልእ፡ምኔት፡ዘኢኮነ፡ዘከመዝ፡ሥርዐት፡ኢይብላዕሂ፡ም
ስሌሆሙ፡ወኢይስተይሂ፡ወኢይባእ፡ውስተ፡ምኔቶሙሂ፡ዘእንበለ፡ወ
መንገድ፡እመ፡ተረከቡ ።[4] ወባሕቱ፡ዘሂ፡መጽአ፡ኀቤሆሙ፡ይንበር፡
ኢይትወከፍዎ፡ውስተ፡ማኅበሮሙ፡ዘእንበለ፡፫ዓመተ፡ይፈጽም፡ወባ
ሕቱ፡ይቅንይዎ፡ውስተ፡ግብር፡ወእምዝ፡ፈጺሞ፡፫ዓመተ፡ይባእ ። ወ
እንዘ፡ይበልዑ፡በቀዋብዕቲሆሙ፡ርእሶሙ፡ይከድኑ፡ከመ፡እኁ፡እኅ
ዋሁ፡ኢይርአይ፡እንዘ፡የሐይክ ። ወኢይኩን፡ተናግሮ፡እንዘ፡ይበልዑ፤
ወአፍአ፡ወኢባዕደ፡እማእድ፡ወጻሕል፡ኢይኔጽር፡ዐይኖሙ ። ወአዝዝ፡
ኵሎ፡ዕለተ፡ይግበሩ፡ጸሎተ፡፲ወ፪ሰርከ፡፲ወ፪ወሌሊተ፡፲ወ፪ወጊዜ፡
ተሱዓት፡[5] .. ። ወሶበ፡ይበልዑ፡ማኅበር፡ቅድመ፡እምጸሎት፡መዝሙር፡

[1] Graecus habet καὶ μετὰ κουκουλλίου μένου (ምስለ፡ቀዋብዕቲሆሙ፡) εἰςίτωσαν. [2] Graecus habet ἵνα ἐν τῷ ἐρωτᾶν καὶ φιλοπραγμονεῖν τὸν ἀρχιμανδρίτην περί τινος εἰς τοσοῦτον πλῆθος ἐρωτᾷ τὸν δεύτερον ἑαυτοῦ· πῶς ἔχει τοῦ ἄλφα τὸ τάγμα, al.; quare emendare licet ማኅበር፡ዳግም፡ [3] καὶ οὕτως κατ' ἀναλογίαν τῆς καταστάσεως τῶν προαιρέσεων καὶ τῶν τρόπων καὶ τῶν βίων ἑκάστῳ τάγματι τὸ στοιχεῖον τοῦ γράμματος ἐφαρμόσεις. [4] ἐκτὸς ἂν εἰ μὴ εἰς ὁδὸν εὑρεθῇ. [5] deperditum est ፫ (καὶ ἐννάτην ὥραν τρεῖς).

ይትነበብ፡ አዝዝ ። ወተዋሥአ፡ ጳኵሚስ፡ ለመልአክ፡ እንዘ፡ ይብል፡ ኅዳጥ፡ እማንቱ፡ አላሰ፡ ጸሎት ፤ ወይቤሎ፡ መልአክ፡ ዘንተ፡ አዘዝኩ፡ ከመ፡ ይክሀሉ፡ ንኡሳንኒ፡ በጺሐ፡ ወገቢረ፡ ዝሥርዐት፡ ወኢይትከዙ፡ ወፍጹማንሰ፡ ኢይፈቅዱ፡ ሎሙ፡ ሥርዐተ፡ እስመ፡ ለሊሆሙ፡ ውስተ፡ መኃድሪሆሙ፡ ኵሎ፡ ሕይወቶሙ፡ ኀደጉ፡ ለእግዚአብሔር፡ ዘይሬኢ ፤ ወእሎንተሰ፡ ሠራዕኩ፡ ለእለ፡ አልቦሙ፡ መዓዴ፡ ከመ፡ እንተ፡ ቅኔ፡ ጥቀ፡ ይክሀሉ፡ ገቢረ፡ ዘተአዘዙ፡ ወይብጽሑ፡ ውስተ፡ ሕርመት፡ ገሃደ፡ በብሩሁ፡ ገጽ ።

ውብዙኅ፡[1] ምኔታት፡ ዘዝሥርዐቱ፡ ወየአክሉ፡ ፸፻[2] ዕደው ። ቀዳሚ፡ ምኔት፡ ዘየዐቢ፡ ውእደ፡ ለሊሁ፡ ይኀብር፡ ጳኵሚስ፡ ወባዕደኒ፡ ምኔታተ፡ ወለደ፡ . . . ፲፫ ሰብእ ።[3] ወውስቴቶሙ፡ አፍቶኒ፡ ዘከነኒ፡[4] ዐርከ፡ ትከተ፡ ወውእቱ፡ ይእዜ፡ ዳግሙ፡ ለጳኵሚስ፡ ውስተ፡ ምኔት ፤ ወሕጉ፡[5] ዘአልቦ፡ ማዕቀፈ፡ ወዕቅፍተ ፤ ወይፌን[ው]ዎ፡ ብሔረ፡ እለ፡ ስክንድ[ር]ያ፡ ይሢጥ፡ ሎሙ፡ ግብረ፡ ወይዝቢ፡ ሎሙ፡ መፍቅዶሙ ። ወቦ፡ ካልአተኒ፡ ምኔተ፡ ዝማኅበር፡ [ዘ]፱፻ወዘ፲፫ ። ወብሔረ፡ እስጸኖስኒ፡ ዘእምውስቴቶሙ፡ በጻሕኩ፡[4] ወርኢኩ፡ ምኔታተ፡ ወረከብኩ፡ ፲፫ ሰብአ፡ ማኅበር ። ወይትቀነዩ፡ ኵሎ፡ ኪነ፡ ወእምተግባረ፡ እደዊሆሙ፡ ይገብሩ፡ ለምኔታተ፡[6] አንስትኒ፡ ወለቤተ፡ ሞቅሕኒ ። ወእለ፡ እብሬቶሙ፡ ይትነሥኡ፡ በነግህ ፤ እለሂ፡ በምንዳድ፡[7] ውስተ፡ አብስሎ፡ ወእለሂ፡ ውስተ፡ አቅርቦ፡ ማእድ፡ ወያስተዳልዉ፡ ወይሠርዑ፡ እስከ፡ ጊዜሁ፡[8] ይበጽሕ፡ ውስተ፡ ውእቱ፡ ማእድ፡ ኅብስተ ፤ ለምስንያ ፤ ምቍረ፡ ኤልያስ፡ ወጐብንተ፡ ዘላህም፡ ወአቅሣመ፡ ዐጸድ ። ወቦ፡ እለ፡ ይበውኡ፡ በ፺ ሰዐት፡ ይበልዑ፡ ወቦ፡ እለ፡ በ፺ ሰዐት፡ ይ

---

[1] scriptum ውብዝኅ፡ [2] Gr. habet ἑπτακισχιλίους. [3] ἔστι δὲ τὸ πρῶτον καὶ μέγα μοναστήριον ἔνθα αὐτὸς ὁ μακάριος Παχώμιος ᾤκει, τὸ καὶ ἄλλα ἀποκυῆσαν ἀσκητήρια, ἔχον ἀνδρῶν ἀριθμῶν χιλίων τριακοσίων. [4] Palladius loquitur. [5] corruptum videtur, an e ወሕይወቱ፡? ὃν ὡς ἀσκανδάλιστον ἀποστέλλουσιν. [6] scriptum ለምኔታት፡ [7] scriptum ምንደድ፡ [8] Gr. habet μέχρι τρίτης ὥρας.

በውኡ፡ወከልኣንኒ፡በሰማኒቱ፡ሰዐት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፱ሰዓት፡ይበውኡ፡ወቦ፡እለ፡በ፲ወ፩ሰዐት፡ወቦ፡እለ፡በምሴት፡ጥቀ፡ወቦ፡እለ፡በሰኑይ፤[1] በበ፡ትእምርታተ፡ሆህያቲሁ፡ለለ፡ሰዐቱ፡ያአምር።[2] ኩሎሙ፡ቅኔሆሙ፤ቦ፡ዘይትቀነይ፡ምድረ፡ወየሐርስ፤ወቦ፡ዘገነት፤ወቦ፡ዘዐጸደ፡ሐምል፤ወቦ፡ዘይጸርብኒ፤ወቦ፡ዘምኅባዝ፤ወቦ፡ዘይገልፍኒ፤ወቦ፡አስፋሬዳት፡ዐበይተ፡ዘይገብር፤ወቦ፡ዘመሥገርተ፡ይገብር፤ወአዲመ፡ቦ፡ዘይሰፊ፤ወቦ፡ዘይጽሕፍ፤ወቦ፡ዘይፀፍር፡ሚላቃተ፡እለ፡አሙንቱ፡አስፋሬዳት፡ደቃቅ፤ወኵሎሙ፡ያጸንግሉ፡መጻሕፍተ። ወቦሙ፡እሉ፡ምኔተ፡.....[3] መጠነ፡፬፻ዘገዘ፡ሥርዐቶሙ፡ዘእንበለ፡ዘባድው። ወመነከሳተ፡አንስትኒ፡እሊአሆሙ፡ማዕዶተ፡ተከዚ፡ይነብራ፡ወዕደዊሆሙኒ፡ማዕዶተ፡ለሬ። ወለእመ፡ሞተት፡መነከሳይት፡ይገንዝዋ፡አኃቲሃ፡መነከሳት፡ወገኒዘን፡ያመጽአዋ፡ሐይቀ፡ተከዚ፤ወየዐድዉ፡አኀው፡በራግናት፡ምስለ፡ጸበርት፡ወአዕጹቀ፡ዘይት፡ወያመጽእዋ፡በመዝሙር፡ኀቤሆሙ፡ወይቀብርዋ፡ውስተ፡ዝኅሮሙ። ዘእንበለ፡ቀሲስ፡ወዲያቆን፡ከመ፡ባሕቲቶሙ፡አልቦ፡ዘየዐዱ፡ውስተ፡ምኔተ፡አንስት፡ወዘንተኒ፡በበ፡ሰንበተ፡ክርስቲያን።

b) *Pars secunda.*

በስመ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ። ሥርዐት፡ወትእዛዝ፡ዘቅዱስ፡አባ፡ጳኵሚስ። ዛቲ፡ይእቲ፡ቀዳሚት፡ሥርዐት፡እንተ፡ለሕንጻ።[4] ሶበ፡ትሰምዕ፡እንዘ፡ይጼውዑከ፡ውስተ፡መዝሙር፡ፍጡነ፡ተንሥእ፤ወእንዘ፡ተሐውር፡አንብብ፡እስከ፡ትበጽሕ፡ኀበ፡ኆኅተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ወእመ፡አከ፡ጸሊ። ወአልቦ፡ዘይትመየጥ፡ወይኔጽር፡እንዘ፡ይጼልዩ፡አኀው። እመቦ፡ዘተናገረ፡ወእመ፡አከ፡ሠሐቀ፡በውስተ፡መዝሙር፡ይትገሠጽ፡በቅድመ፡ምሥዋዕ። ወእመቦ፡ዘኀደገ፡ጸሎተ፡አ

---

[1] scriptum ሰሰኑይ፡ [2] ὡς ἕκαστον στοιχεῖον τὴν ἰδίαν ὥραν γνωρίζει.
[3] deperditum est አንስት፡; Gr. enim habet: τούτων ἐστὶ καὶ μοναστήριον γυναικῶν ὡς τετρακοσίων. [4] Versio Lat.: „hoc est principium fundationis".

ሐደ፡ዘመዓልት፡ይትገሠጽ፤ወእመቦ፡ዘኀደገ፡ዘሌሊት፡፫ጸሎታተ፡ይትኰነን ። ወአልቦ፡ዘይፃእ፡እምቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይጼልዩ፡አኀው፡ዘእንበለ፡ይስአል ። ወእምድኅረ፡ወፅአ፡መዝሙር፡እንዘ፡ተአትዉ፡ውስተ፡መኃድሪክሙ፡አንብቡ፡ዘአጽንገልክሙ፡እስከ፡ትበጽሑ፡ውስተ፡ቤትክሙ ። ወአልቦ፡ዘይትገለበብ፡ርእሶ፡እንዘ፡ያነብብ ። ወአልቦ፡ዘይነጽር፡እንዘ፡ይበልዑ፡አኀው፡ወአልቦ፡ዘያወርድ፡እዴሁ፡ውስተ፡ማእድ፡እምቅድመ፡ዘይልህቆ ። ወአልቦ፡ዘይዘለፍ፡ወዘይትናገር፤ወእመሰ፡ሠሐቀ፡[1] ይትኰነን ። እመቦ፡ዘኢመጽአ፡ውስተ፡ጸሎት፡ማእድ፡ጊዜ፡ይበልዑ፡አኀው፡ይትኰነን፡ወእመአከ፡ጽዉሙ፡ይእቱ፡ወኢይብላዕ ። ወእመቦ፡ዘትፈቅድ፡በውስተ፡ማእድ፡ኢትንብብ፤ቃሐቃሕ ። ወእምድኅረ፡ወፃእከ፡እምኀበ፡ትበልዕ፡ኢታብዝኅ፡ነገረ ። ወአልቦ፡ዘይወልጥ፡ርእሶ፡እንዘ፡ይበልዕ፡ውስተ፡ማእዴ፡አኀው፡ለዘእብሬቱ፡ከመ፡ያስተዳልው፡መብልዐ ።[2] ለዘይደዊ፡እኁ፡አባስ፡ይግበር፡ፈቃዶ፡ኀሚሦ፡ዘይትፈቀድ ። ወውስተ፡መካነ፡አኀው፡ድዉያን፡አልቦ፡ዘይብላዕ፡ጋርሣ፡ወይስተይ፡ወይነ፡ዘእንበለ፡ዘይደዊ ። አልቦ፡ዘያምጽእ፡መብልዐ፡ድዉያን፡ውስተ፡መስኀነቱ፡አኀው፡ኀበ፡ያበስሉ፡ሎሙ፡አላ፡ይግበሩ፡ሎሙ፡ለድዉያን፡እንተ፡ባሕቲቶሙ ። ወኢያርፍዱ፡ውሂቡቶሙ፡ለእለ፡ይደውዩ ። ወእመቦ፡ዘመጽአ፡እምዓለም፡ከመ፡ይኩን፡መነኮሰ፡ይምሀርዎ፡ቅድመ፡ጸሎተ፡ወንጌል፡ወእምዝ፡ይምሀርዎ፡መዝሙረ፡ወይንበር፡እንከ፡ውስተ፡ዴዴ፡እንዘ፡ይትሜሀር፡ወይትሜከር፡ሥርዐተ፡አኀው፡ወዕቃሜ፡ወእምዝ፡እንከ፡ያውፅኡ፡አልባሲሁ፡ዘዓለም፡ወያልብስዎ፡አልባሰ፡መነኮስ ። ወአልባሲሁሰ፡ዘዓለም፡ዘአውፅአ፡ወእመኒ፡ባዕደ፡ቦቱ፡ዘከነ፡የሀብዎ፡ለመጋቤ፡ ....[3]

---

[1] sc. in loco comestionis. [2] Verba ለዘ፡ከ፡ያ፡መ፡ secundum Latinum emendanda videntur ለርእይ፡ vel በዘይርእይ፡ዘከመ፡ያስተዳልዉ፡መብልዐ ። [3] Regulae Latinae versionis XVIII—XXVII deperditae sunt, quamquam in apographo Aethiopico lacunae vestigium nullum superest.

ፍሬ ፡ ዘመትሕተ ፡ ዕፅ ። ወዝ ፡ ትእዛዝ ፡ ይዔርዮ ።[1] አልቦ ፡ ዘያንብር ፡
ውስተ ፡ ቤቱ ፡ ወኢምንተኒ ፡ ወአልቦ ፡ ዘያጠሪ ፡ ወኢምንተ ፡ ፈድፋደ ፡
እምዘ ፡ ይትወሀብ ፡ ሎቱ ፡ እምኀበ ፡ አበዊሁ ፡[2] ዘእንበለ ፡ ዘይለብስ ፡ ወዝው-
እቱ ፡ ክልኤ ፡ ለቢጦናር ፡ ወ ፭ ከዳን ፡ ወዘብድው ፡ ዘግእስ ፡ ወአግእን ፡
ወ ፪ ቀዋብዕት ፡ ወቅናት ፡ ወበትር ። ወአልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ወኢአይቴኒ ፡ ዘ
ኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይኑም ፡ አፍአ ፡ እመንበሩ ። ወአልቦ ፡ ዘይ
ፃእ ፡ አፍአ ፡ እምኔት ፡ ዘኢያእመረ ፡ አባስ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ምስለ ፡
ካልኡ ፡ በመካን ፡ በኀበ ፡ ይሰክብ ። አልቦ ፡ ዘይነጽፍ ፡ ውስተ ፡ መንበሩ ፡ ወ
ኢምንተኒ ፡ እመ ፡ ኢኮነ ፡ ምስሐግ ፡ ባሕቲቶ ። ወአልቦ ፡ ዘይትቀባእ ፡ ሥ
ጋሁ ፡ ኵሎ ፡ ዘእንበለ ፡ በደዌሁ ፡ ወኢይትኀፀብ ። አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ም
ስለ ፡ ቢጹ ፡ በጽልመት ። ወአልቦ ፡ ዘይእኅዝ ፡ እደ ፡ ካልኡ ፡ ወኢኀበ ፡ ዘኮነ ፡
ሥጋሁ ። እመ ፡ እንዘ ፡ ይቀውሙ[3] ፡ ወእንዘ ፡[4] የሐውሩ ፡ ነዋኀ ፡ ይኅድጉ ፡
ማእከሎሙ ፡ መጠነ ፡ እመት ፡ ፭ ወከማሁ ፡ ይግበሩ ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ ። ወአ
ልቦ ፡ ዘይትቀረፅ ፡ ርእሶ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ፡ ወአልቦ ፡ ዘይቀርፅ ፡ መ
ኑሂ ፡ ዘእንበለ ፡ ይትአዘዝ ። ወአልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ እምኀበ ፡ እኁ ፡ ዘ
ኢያእመረ ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘይጸዐን ፡ ዲበ ፡ አድግ ፡ ዕሩቀ ፡ ምስለ ፡ ካልኡ ።
አልቦ ፡ ዘይሐር ፡ ውስተ ፡ ኪን ፡ ከመ ፡ ይትቀነይ ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ።
አልቦ ፡ ዘይንሣእ ፡ ዘኮነ ፡ ንዋየ ፡ ከመ ፡ ዘአዕቀበ ፡ እስከ ፡ ይትሜጠዎ ፡ ዘዚ
አሁ ። ወአልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ ውስተ ፡ ምኅባዝ ፡ እንዘ ፡ ይገብሩ ፡ ኅብስተ ፡
አኀው ፡ አላ ፡ ያንብቡ ፡ እስከ ፡ ይፌጽሙ ፤ አልቦ ፡ ዘይትናገር ፡ አላ ፡ ይቀ
ሐቅሑ ። አልቦ ፡ ዘይትኀደግ ፡ እምውስተ ፡ አኀው ፡ አመ ፡ ሞተ ፡ እኁ ፡
ከመ ፡ ይፈንዎ ፡ እስከ ፡ ደብር ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ቅድመ ፡ አባስ ። አልቦ ፡
ዘይጸብር ፡ ጽቡረ ፡[5] ዘኢያእመረ ፡ አባስ ፤ ወኵሉ ፡ ዘሶቤሃ ፡ ይትገበር ፡ ኢይ
ትገበር ፡ ዘእንበለ ፡ ያእምር ፡ አባስ ። አልቦ ፡ ዘየሐውር ፡ ውስተ ፡ ምኔት ፡ አን

---

[1] scriptum ያዔርዮ ፡ Apud Latinum verba ወዝ ፡ — ይዔ ፡ desunt; at legitur Regula XXVIII: nemo sibi quidquam putet permissum. [2] Graece: παρὰ τῆς κεφαλῆς. [3] scriptum ይቀውም ፡ [4] legas: ወእመሂ ፡ እንዘ ፡
[5] Gr. habet μηδεὶς πληροποιήσῃ παρὲξ τοῦ Πατρός. Aethiops legit πηλοποιήσῃ.

ስት፡ከመ፡ያንዝኀ፡እኅተ፡እምውስቴቶን፡እመ፡ኢኮነ፡በሕቁ፡ምስለ፡ዘሥዩም፡ቀሲስ፡ወእለ፡ይትለአከዎ። ወእመ፡እንዘ፡ስጡሕ፡ልብስ፡ሠረቀ፡ላዕሌሁ፡ሥልሰ፡ፀሓይ፡እግዚአ፡ልብስ፡ይትኩነን፡በእንቲአሁ፡ወይስግድ፡በቤተ፡ክርስቲያን፡ወይቁም፡ኀበ፡ይበልዑ፡አኀው፤ ወእመሂ፡ዘብድው፡ወእመሂ፡አሣእን፡ወእመሂ፡ቅናት፡ወእመሂ፡ባዕደ፡ዘኮነ፡ይግበሩ፡ሎቱሂ፡ከመ፡ዘቀዳሚ፡ኵነኔ። ዘዘንተ፡ያሰትት፡ወኢየዐቅብ፡ይትኴነን፡ዘእንበለ፡ኵሉ፡ቅሥት፡በእንቲአሁ፡[1] ከመ፡ይረሱ፡እንተ፡ዘለዓለም፡መንግሥተ።

ከልእ፡ነገር፡ዘቅዱስ፡ጳኵሚስ። ወሀለወት፡እኅቱ፡ዘበሥጋ፡ወአፍቀረት፡ምንኵስና፡ወቀረፀ፡ወአቅነታ፡ወገብረ፡ላቲ፡ማኅደረ፡ለባሕቲታ፡በማዕዶተ፡ባሕር፡መጠነ፡ምዕራፍ። ወበምክንያተ፡ዚአሃ፡ተጋብአ፡ደናግል፡ወመዓስብ፡ወኮና፡ኄራተ፡ፈድፋደ። ወአልበ፡ዘየዐዱ፡ሀየ፡ዘእንበለ፡ዘተሠርዐ፡እምኀበ፡አባ፡ጳኵሚስ፡ሥሩዓን፡ወኄራን፡በበዓላተ፡እግዚእን፡እሙራን። ወእመበ፡ዘአዕረፈት፡አሐቲ፡እምኔሆን፡ይገብራ፡መዝሙረ፡ወያሰረግዋሃ፡በቅድስና፡ወይገንዝዋ፤ ወይትሜጠውዋ፡በራግናት፡ወይቀብርዋ፡አኀው፡ውስተ፡መከናሙ፤ ወእሙንቱሂ፡ኢይሬእዩ፡ገጾን፡ወእማንቱሂ፡ኢይሬእያ፡ገጾሙ። ወየአክላ፡፲ወ፰ ወእሙንቱኒ፡፫፲ወ፱ ወይኤዝዘሙ፡ከመ፡ይትዐቀቡ፡ፈድፋደ፡እምርእየ፡ገጾን፡ወሰሚዐ፡ቃሎን።

c) *Pars tertia.*

ወካዕበ፡ሥርዐት፡ሣልስ። ቀዳሜ፡ኵሉ፡ኢይደሉ፡በደብር፡ቅዱስ፡ይኩን፡[2] ወከሐ፡ወከላሕ፡ወጽራኅ፤ ወእመበ፡ዘገብረ፡ዘንተ፡ይኩን፡ቀኖናሁ፡እስከ፡ሰሙን፡ዕለት፡ወይስግድ፡በበ፡፫፲ለለዕለት። ለእመበ፡እማኅበር፡እንዘ፡ሀሎ፡በደብር፡ወወፂአ፡እምቤተ፡ማኅበር፡ዘበ

---

[1] scriptum በእንቲአሆሙ፡ [2] scriptum ኢይኩን፡; in Cod. B: ቀዳሜ፡ኵሉ፡ኢይኩን፡በደብር፡ቅዱስ፡ወከሐ፡ወከላሕ፡

ልዐ፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ ወዘእንበለ፡ መባሕተ፡ መምህሩ፡[1] ይኩን፡ ቀኖናሁ፡ በኀብስት፡ ወማይ፡ እስከ፡ ፪ ዕለት፡ ወይስግድ፡ በበ፡ ፪፻ ለለዕለቱ ። ወዘኢ ነቅሀ፡ ጊዜ፡ መንፈቀ፡ ሌሊት፡ ወዘኢበጽሐ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ም ስለ፡ አኀው፡ ዘእንበለ፡ ደዌ፡ አሙር፡ ይስግድ፡ ፲፪ ወበይእቲ፡ ምሴት፡ ኢ ይጥዐም፡ ጸብኀ፡ ወኢይስተይ፡ ዘእንበለ፡ ማይ፡ ዕሩቀ ።[2] ወበመዓልትኒ፡ እለ፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ ደብር፡ ዘኢመጽአ፡ ኀበ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ በጊዜ፡ ሰዐታት፡ ከማሁ፡ ይግበሩ ። ወለእመ፡ ገብረ፡ ጋእዘ፡ ወተስናን ፤ ላኪ፡ ወቀ ሥተ፡ እምድኅረ፡ ድራር፡ ወአው፡ እምድኅረ፡ ምሳሕ፡ ይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፪ ዕለት፡ ወቍርባንሂ፡ ይክልእዎ ። ወለእመቦ፡ እምአኀው፡ ዘፀረፈ፡ ላዕለ፡ ካልኡ፡ ሰሚዮ፡[3] በዘመደ፡ ፍጥረቱ፡ በዘ፡ ኮነ፡ ከዊኖ ፤ እስመ፡ ዐቢይ፡ ጌ ጋይ፡ ውእቱ፡ በቤተ፡[4] ቅዱሳን ፤ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በእንተ፡ ዝንቱ፡ ግብር፡ እንዘ፡ ይትኴነኑ፡ በእሳት፡ ወተይ ፤ ወእንበይነ፡ ዝንቱ፡ አቤ፡ ይጹም፡ ፯ ዕለተ፡ ወይስግድ፡ ለለ፡ ዕለቱ፡ በበ ፳፻፡ ወጸሙሂ፡ ይኩን፡ በኅ ብስት፡ ወማይ፡ ወኢይትመጠው፡ ቍርባነ፡ ወኢያቅልሉ፡ሎቱ፡ ግሙራ ፤ እስመ፡ ፈለጠ፡ ወዘረወ፡ አባግዐ፡ መርዔቱ፡ ለክርስቶስ ። ወለእመቦ፡ ዘአ ፀረፈ፡ እምአኀው፡ ይፍትሕዎ፡ ለለዕለቱ፡[5] በጊዜ፡ ዕጣን ፤ ወበ ፯ ዕለት፡ ይትጋብኡ፡ ኵሎሙ፡ ቅዱሳን፡ በጊዜ፡ ንዋም፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወይትከፈሉ፡ ከህናት፡ ዕጣነ፡[6] ወዲያቆናት፡ ወኵሎሙ፡ አበው፡ ቅዱሳን፡ ወይስግዱ፡ ሎቱ፡ ለዘሞተ፡ በአምጣነ፡ ኀይሎሙ፡ ወእምዝ፡ ይክዐዉ፡ አንብዖሙ፡ ላዕለ፡ ዕጣን፡ ወይዕጥኑ፡ እንዘ፡ ይተግሁ፡ ኵላ፡ ሌሊተ ፤ እ ስመ፡ ረከብኩ፡ ዘይብል፡ ይከውን፡ ከመ፡ ሕፃን፡ አመ፡ ይቀውም፡ ቅድመ፡ ፈጣሪ ፤ ወለእለሂ፡ ጸለዩ፡ ይከውኖሙ፡ ዐቢየ፡ ዐስበ ።[7] ወለእመቦ፡ ዘአጥረየ፡ ንዋየ፡ በቤተ፡ ማኅበር፡ እስከ፡ መርፍእሂ፡ ዘእንበለ፡ ያእምር፡[8] መምህሩ፡ ወይኩን፡ ቀኖናሁ፡ ፯ መዓልት፡ በጾመ፡[9] ሠሉስ፡ በኅብስት፡

[1] Verba ዘ፡ ደ፡ ወዘ፡ መ፡ መ፡ desunt in B. [2] ባሕቲቱ፡ B.
[3] ወሰመዮ፡ B. [4] ለቤተ፡ B. [5] ለለሰዐቱ፡ A. [6] ዕጣን፡ AB.
[7] Verba ወለእለሂ፡ — ዐስበ፡ desunt in B. [8] ያእምር፡ deest in A.
[9] በጾም፡ A.

ወማይ ፤ ወለውእቱሂ፡ ንዋይ፡ ይግድፍዎ፡ ለማኅበር ፤ ወሰጊድሰ፡ ይትመ ክዐብ፡ ሎቱ፡ ፳፪ ።

ወበእንተዝ፡ ግብር፡ እስመ፡ አርአየኒ፡ እግዚአብሔር፡ በውስተ ፡ ሰ ማይ ፡ ምግባረ ፡ እሉ ፡ ሕርቱማን ፡ ወለእለ ፡ ከማሆሙ ፡ ካልአን ። ወር ኢኩ፡ ፭ማኅበረ፡ እኩያን ፤ ፩ማኅበረ፡ አዝእብት፡ ወካልእ፡ ማኅበረ ፡ ከለ ብት ፤ ወሣልስ፡ ማኅበረ፡ ተኵላት ፤[1] ወራብዕ፡ ማኅበረ፡ ቈናጽል ፤ ወኃምስ፡ ማኅበረ፡ አጣሊ ። ወካዕበ፡ አርአየኒ፡ ፭ማኅበረ፡ ካልአን ፡ ሠናያን ፤ ፩ማ ኅበረ፡ አባግዕ ፤ ወካልእ፡ ማኅበረ፡ አርጋብ ፤ ወሣልስ ፡ ማኅበረ ፡ ማዕነቅ ፤ ወራብዕ፡ ማኅበረ፡ አንሃብ ፤[2] ወኃምስ ፡ ማኅበረ ፡ ወይጠላት ።[3] ወእቤሎ፡ ፈክር፡ ሊተ፡ ቀዳሚያን ፤ ወይቤለኒ፡ ስማዕ፡ በእዝነ፡ ልብከ ። አዝእ ብትሰ፡[4] እለ፡ ይትሜሰሉ፡ ዘርኢከ፡ እሉ፡ እሙንቱ ፡ መነኮሳት ፡ እለ ፡ ይነ ብሩ፡[5] ምስለ፡ አኀው፡ ማኅበራዊያን፡ ስሞሙ፡ ወባሕቱ፡ በአምሳለ፡ ዝእብ፡ ምግባሮሙ ። መዓልተ፡ ይውዕሉ፡ ጽዊማን ፡ ምስለ ፡ አኀው ፡ ቅዱሳን፡ ወመሲዮ፡ ጊዜ ፡ ንዋም፡ ህየንተ ፡ ትጋህ ፡ ዘሌሊት ፡ ይወዕኡ ፡ በጽልመት፡ ከመ ፡ ዝእብ ። ወየሐውር፡ ውስተ ፡ ምኔት ፡ መበለታት ፡ ለፍትወተ ፡ ከር ሦሙ ፡ ወጸጊበ፡ ይመሥጥ ፡ አባግዐተ ፡ ክርስቶስ ፡ ነዳይተ ፡ አእሚሮ ፡ እ ንተ፡ ይዜሙ[6]፡ ብእሲተ፡ መነኮሳይት፡ ዘከማሁ፡ ወይሠገር፡ ባቲ፡ ለሐመረ፡ ነፍሱ፡ ዘለዓለም፡ ወይሰበር፡ ክንፈ፡ ምንኵስናሁ ። አሌ፡ ሎቱ፡ ለእመ፡ ኢ ተመይጠ፡ በንስሓ ፤ ስብሐት፡ ለክርስቶስ፡ ዘወሀበ፡ ንስሓ፡ ለስርየተ ፡ ኀጢ አት ። ወዓዲ፡ ማኅበረ ፡ ከለባት ፡ ዘርኢከ ፡ እሉኒ ፡ መነኮሳት ፡ እሙ ንቱ፡ እንዘ ፡ ይነብሩ፡ ውስተ ፡ ማኅበር፡ እለ ፡ አጥረዩ ፡ ንዋየ ፡ በርእሶሙ ፡[6] እመሂ፡ ዐቢየ፡ አው፡ ንኡሰ ፤ ወእመሂ ፡ አምትንተ ፡ አው ፡ መስፌ ፡ አው፡ መርፍአ፡ ዘእንበለ፡ መበሕተ፡ መምህሮሙ ። ከኑ፡ ከመ፡ ከለባት ፡ እስመ፡ ከልብ፡ ኢየኀድግ፡ ኵሎ፡ ዘረከበ፡ እመሂ ፡ ኵስሐ ፡ አው ፡ አንጸዋ፡ አው፡ ደጎብያ ፡[7] ወኵሎ፡ ዕፀያተ ፤ ወአልበ፡ ምንተኒ፡ ዘይሜንን ። ወእሙንቱሂ፡

---

[1] ተኲሉት፡ B. [2] ንህብ፡ B. [3] ወይጠል፡ B. [4] A et B.
[5] ይትሜሰሉ፡ B. [6] A et B. [7] ዶገብያ፡ A.

መነከሳት፡በእንተ፡ውእቱ፡ምግባሮሙ፡ተመሰሉ፡ከመ፡ከለባት፡።
ወዓዲ፡እለ፡ርኢከ፡ማኅበረ፡ተኰላት፡ወእሙንቱሂ፡መነከሳት፡እሙ
ንቱ፡እለ፡ይውዕሉ፡ውስተ፡ንዒወ፡ነገር፡እንዘ፡ይነትፉ፡በመጥባሕተ፡
ልሳኖሙ፡ሥጋ፡ቢጸሙ፡ከመ፡እንተ፡ተኰላት፡እንዘ፡ያኀብሩ፡ነገረ፡ላ
ዕለ፡መምህሮሙ፡አው፡ላዕለ፡ቢጸሙ፤ከመ፡ዘይነቁ፡ተኰላ፡ወይጸ
ውዕ፡አብያጺሁ፡ለቀቲለ፡እንስሳ፡ከማሁኬ፡እሉኒ፡ቀታልያን፡ነፍሰ፡ሰ
ብእ፡[1] በልሳኖሙ፡። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡በአርአያ፡ተኰላት፤[2] ወብ
ጹዕ፡ብእሲ፡ዘክህለ፡አምሥጦ፡እምዝንቱ፡ኵነኔ፡ዘዘከርነ፡። ወማ
ኅበረ፡ቈናጽልሂ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነከሳት፡እለ፡ይትሜሰሉ፡ማኅበራ
ዊያን፡እንተ፡አፍአሆሙ፡ወእንተ፡ውስጠሙሰ፡ከመ፡ቈናጽል፡። ወይ
በልዑ፡እንተ፡ባሕቲቶሙ፡ወቈናጽልሰ፡በሙ፡ልማዱ፡ይበልዑ፡እንተ፡
ባሕቲቶሙ፡ኵሎ፡ዘረከቡ፡ወኢየኀብሩ፡ለበሊዕ፡እስመ፡ሥሡዓን፡
ጥቀ፡ለበሊዕ፤ወከማሁ፡እሉሂ፡መነከሳት፤ቦእለ፡ይበልዑ፡ወሢአሙ፡እ
ምቤተ፡ማኅበር፡ወቦ፡እለ፡ይበልዑ፡እምቅድመ፡ይባኡ፡ቤተ፡ማኅበር፡
እንተ፡ባሕቲቶሙ፡፩፩[3] ምስለ፡ሰይጣን፡ፍቁሩ፡። ወእንበይነ፡ዝንቱ፡ተ
መሰሉ፡በአርአያ፡ቈናጽል፡ርኩሳን፡። ወእቤሎ፡ለዘአስተርአየኒ፡[4] እግ
ዚእየ፡እስከ፡ዝኑ፡ኵሉ፡[5] ያበጽሕ፡ዝሥሥዕተ፡ሥጋ፡። ወይቤለኒ፡አ
ማን፡እብለከ፡ፈድፋደ፡ዕጹብ፡ኵነኔሆሙ፤አሌ፡ሎቱ፡ለውእቱ፡መነ
ከስ፡ዘተአኀዘ፡በዛቲ፡እኪት፡መሥገርት፡ለእመ፡ሞተ፡ዘእንበለ፡ንስሓ፡።

ወማኅበረ፡አጣሊሂ፡መነከሳት፡እሙንቱ፡ወ[6]ማኅበራዊያን፡እለ፡
ይሬእዩ፡ቢጸሙ፡መነከሳት፡እንዘ፡ይኤብሱ፡ወይተልዉ፡አሠሮሙ፡በ
ከመ፡አጣሊ፡ሶበ፡ይመጽእ፡ነምር፡ወይእኅዝ፡ለ፩ወእምዝ፡የሐውሩ፡
ኵሎሙ፡ኀበ፡ውእቱ፡ነምር፡መሣጢ፡ወየሐርዶሙ፡ለኵሎሙ፡አጣሊ፤
ወከማሁኬ፡እሉሂ፡መነከሳት፡ኢይትዐቀቡ፡እንዘ፡ይሬእዩ፡ቀትለ፡[7]

---

[1] ቀታልያነ፡ነፍስ፡ዘሰብእ፡ B. [2] ተኰላት፡ B. [3] ፩፩ deest in A. [4] additur መልአክ፡ in B. [5] ኵሉ፡ deest in B. [6] ወ deest in B. [7] ቅትለተ፡ B.

ቢጸሙ፡እምሰይጣን፡ጸላኢሆሙ፤ ወሶበ፡ይሬእዩ፡ዘማዌ፡[1] ይዜምዉ፡ ከማሁ፡ወለእመሂ፡[2] ሐማዩ፡ይሰትፉ፡በምግባሩ፡እኩይ፡ወለእመሂ፡ ከኑ፡በስዒረ፡ጾም፡አው፡በዘ፡ከነ፡ከዊኖ። ወበእንተዝ፡ተመሰሉ፡ቢአ ጣሊ፡አምሳለ፡ኃጥአን፡እሙንቱ። ወአንሰ፡ሰሚዕየ፡አንከርኩ፡በእን ተዝ፤ ወእቤሉ፡ፈከር፡ሊተ፡እሉንተ፡ካልአነ፡ማኅበረ፡፳።

ወይቤለኒ፡ስማዕ፡በእዝነ[3] ጥበብ፡ወተፈሣሕ፡በሙ።[4] ወእሉ፡ቀዳ ማዊያን፡እለ፡በአምሳለ፡አባግዕ፡እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊ ያን፡እለ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡እንዘ፡ኢይትሌለዩ፡ዘምስለ፡ፍቅር፡ከመ፡ ዘ፩ንፍስ፤ ወውስተ፡ጸሎትኒ፡ወቍርባን፡ወምጥማቅ፡ወውስተ፡ኵሉ፡ ምግባረ፡ሠናይ፡ኅቡራን፡እንበለ፡ተፈልጦ፡ከመ፡አባግዕ። ወከማሁ፡ አባግዕኒ፡በሙ፡ልማደ፡ይበልዑ፡ኅቡረ፡ወሶበሂ፡ይወርዱ፡ይስተዩ፡ ማየ፡አው፡ከመ፡የሐምሱ፡[5] ኢይትፈለጡ፡ዘዘዚአሆሙ፡አላ፡ኅቡራን፡ በኵሉ፡ግዕዘሙ። ወእሉሂ፡[6] መነኮሳት፡ተመሰሉ፡ከመ፡አባግዕ፡በኅብ ረተ፡ግዕዘሙ። ወዓዲ፡አባግዕሰ፡በሙ፡ካልአ፡ልማደ፤ ሶበ፡ይሬእዩ፡ ነምረ፡እንዘ፡ይእኅዝ፡ለ፩እምኔሆሙ፡ይዘረዉ፡ዘዘዚአሆሙ፡ወኢይረ ክበሙ፡ቀታሊ፤ ወከማሁ፡እሉ፡ቅዱሳን፡ሶበ፡ይሬእዩ፡እንዘ፡ይትአኀዝ፡ ፩መነኮስ፡ቢጸሙ፡እመሂ፡በዝሙት፡አው፡በትምክሕት፡አው፡በትዕ ቢት፡አው፡በሐሜት፡ይትዐቀቡ፡ከመ፡ኢየአኀዞሙ፡ቀታሌ፡ነፍስ። ወከመዝ፡ትሬእዮሙ፡ለእሉ፡[7] ቅዱሳን፡አባግዐ፡ወንጌል፡ጽዕድዋን፤ ብ ጹዓን፡እለ፡ይደልዎሙ፡ዝንቱ፡ክፍል። ወዓዲ፡በአምሳለ፡አርጋብ፡ እሉ፡እሙንቱ፡መነኮሳት፡ማኅበራዊያን፡የዋሃን፡ከመ፡ርግብ፡ምስለ፡ አእምሮ፡ወጥበብ፡ወፍቅር፡ምስለ፡ቢጸሙ፤ እንዘ፡ይጼዕልዎሙ፡ወ ይፀርፍዎሙ፡ያፈቅርዎሙ፡ከመ፡ነፍሶሙ። እስመ፡አርጋብ፡ሰራሪ ያን፡ጥቀ፡ወእሉሂ፡ቅዱሳን፡አቅለሉ፡ክነፊሆሙ፡በሥን፡ምግባር፡ዘ ምንኵስና። እስመ፡ተብህለ፡በእንተ፡አርጋብ፡ሶበ፡ይነሥኡ፡እጕላ

---

[1] ለዘማዊ፡ A. [2] ወለእለሂ፡ከኑ፡ A. [3] Additur ልበ፡ in B.
[4] ቦቱ፡ B. [5] ኢይትኀመዩ፡ B. [6] ወኵሉ፡ A. [7] እሉ፡ A.

ቲሆን፡[1] ኢይትቄየማ፡ ወከማሁ፡ እሉሂ፡ እንዘ፡ ያአምሩ፡ ኵሎ፡ ኢይትቄ
የሙ፡ ሰብአ ። ወእንበይነዝ፡ ትሬእዮሙ፡ በአምሳለ፡ አርጋብ፡ ሰራሪያን፤
ወእንዘ፡ ሀለዉ፡ በሥጋ፡ ይሰርሩ፡ በአክናፈ፡ መንፈስ፡ ጸዓድው ።
ወእሉሂ፡ ካዕበ፡ እለ፡ ርኢክ፡ በአምሳለ፡ ማዕነቅ፡ ወእሉሂ፡ ማኅበረ፡ መነ
ከሳት፤ ካህናት፡ ወዲያቆናት፡ ወመዘምራን፡ ወቅዱሳን፡ እለ፡ የሐልዩ፡ በ
ቃል፡ ጥዑም፡ ወበዜማ፡[2] ሐዋዝ፡ ዘእንበለ፡ ትዕቢት፡ ወትምክሕት፤ በት
ሕትና፡ መንፈሳዊ፡ ምስለ፡ ፍርሀት፡ ወረዓድ፡ ወውሕዘተ፡ አንብዕ፡ ነበሩ፡
እንዘ፡ ይዜምሩ፡ በቤተ፡ ክርስቲያን፡ ለክብረ፡ ፈጣሪ፡ እስከ፡ የሀፍዉ ። ወ
በእንተዝ፡ ተመሰሉ፡ ከመ፡ ማዕነቅ፡ እስመ፡ ለማዕነቅ፡ ጥዑም፡ ቃሉ፤ ወበ
እንተዝ፡ ትቤ፡ መርዓት፡ በአፈ፡ ሰሎሞን፡ ነቢይ፡ ቃለ፡ ማዕነቅ፡ ተሰምዐ፡
በውስተ፡ ምድርነ ። ወእንበይነዝ፡ ተመሰሉ፡ እሉሂ፡ በዝ፡ አርአያ፤ ብጹ
ዓን፡ ካህናት፡ እለ፡ ደለዎሙ፡ ዝንቱ፡ ክፍል ። ወእሉ፡ ካዕበ፡ እለ፡ በ
አምሳለ፡ ንህብ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ ጠቢባን፡ ከመ፡ ንህብ፤ ወበከመ፡
ታስተጋብእ፡ ንህብ፡ መዓረ፡ እምኵሉ፡ ጽጌያት፡ ከማሁ፡ እሉሂ፡ ነበሩ፡ እ
ንዘ፡ ያስተጋብኡ፡ ምግባራተ፡ ጽድቅ፡ እምገድሎሙ፡ ለቅዱሳን ። ወበእ
ንተዝ፡ ተመሰሉ፡ በአምሳለ፡ ንህብ ። ወዓዲ፡ እለ፡ በአምሳለ፡ ወይጠ
ላት፡[3] እሙንቱሂ፡ መነኮሳት፡ ማኅበራዊያን፡ እለ፡ ነበሩ፡ እንዘ፡ ይትለ
አኩ፡ በረዊጽ፡ እንዘ፡ ከመ፡ ወይጠል፡ ዘእንበለ፡ ንዝህላል፡ እመሂ፡ ለቤተ፡
ክርስቲያን፡ ወእመሂ፡ ለቤተ፡ ማኅበር፡ እስመ፡ ቤተ፡ እግዚአብሔር፡ ው
እቱ፡ ወኢኮነ፡ ቤተ፡ ሰብእ ። እስመ፡ ለሊሁ፡ ይቤ፡ እግዚእነ፡ በወንጌል፡[4]
ኀበ፡ ሀለዉ፡ ፪ ወ ፫[5] ጉቡኣን፡ በስምየ፡ ህየ፡ ሀለውኩ፡ አነ፡ ማእከሎሙ፤
ኢይትሐሰውኬ፡ እንከ፡ ቃሉ፡ ለክርስቶስ፡ እስመ፡ እማእከለ፡ ማኅበርሰ፡
ኢይትፈለጥ፡ መድኀን ። ጥቀ፡ ሠናይ፡ ሀልዎ፡ ለክሙ፡ አኃው፡ ምስለ፡
ፈጣሪ፡ ነቢረ፡ ኵሎ፡ መዋዕለ፡ ሕይወትክሙ ። ወዘኒ፡ ዘይትለአክ፡ በቤት፡
ወበአፍአ፡ አኮ፡ ለሰብእ፡ ዘይትለአክ፡ አላ፡ ለአምላክ፤ ወዘኒ፡ ይቀውም፡

---

[1] እንላቲሆሙ፡ A. [2] ወበዝማሬ፡ B. [3] ወይጠል፡ B.
[4] እግዚእን፡ በ፡ deest in A. [5] ፪ et ፫ deest in A.

በጊዜ፡ ማእድ፡ ለቅዱሳን፡ አኮ፡ ሎሙ፡ ዘይቀውም፡ አላ፡ ለወልደ፡ አብ፡ ለሊቀ፡ ማኅበር፡ ዘሀሎ፡ ማእከሎሙ፤ ለዘከሮቱ፡ ይደሉ፡ ክብር፡ ወስብሐት፡ ወሰጊድ። ብጽዓን፡ ለክሙ፡ አደቂቅየ፤ ለእመ፡ ዐቀብክምዎ፡ ለዝ፡ ወገበርክምዎ፡ ትረክብዎ፡ ለቃልየ፡ ይእተ፡ ዕለተ፡ በጸባብ፡ አንቀጽ፡ በግርምት፡ ዐውድ። ወውእቱ፡ እግዚአብሔር፡ ይርዳእክሙ፡ ለገቢረ፡ ዝንቱ፡ ትእዛዛት፡ ዘሎቱ፡ ስብሐት፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ አሜን።

7. Epistolae.

a) *Epistola Joannis Antiocheni ad Cyrillum missa.*

መጽሐፍ፡ ዘጸሐፈ፡ ዮሐንስ፡ ጳጳስ፡ ዘአንጢዮኪያ፡ ለቄርሎስ፡ ሊቀ፡
ጳጳሳት፡ ዘለእስክንድርያ ።

ለእግዚእየ፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ፡ ወኅቡረ፡ ክህንየ፡ ለቄርሎስ፡ ዮሐንስ፡ በእግዚእ፡ ፍሥሓ ። በትእዛዘሙ፡ ለምሉካን፡ ነገሥት፡ ተአዘዘ፡ ጉባኤ፡ ሲኖዶስ፡ ዘክቡራን፡ ጳጳሳት፡ በገዓዚ፡[1] ሀገር፡ ኤፌሶን፡ ይትጋብኡ፡ በእንተ፡ ነገረ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወበእንተ፡ ሃይማኖት፡ ርትዕት ። ወበጺሐነ፡ ንሕነኒ፡ ለይእቲ፡ ሀገር፡ ተመየጥነ፡ እንዘ፡ ኢንትራከብ፤ ወተናግሮሰ፡ በመዋዕለ፡ ሰላም፡ ምክንያተ፡ ኑፋቄ፡ ኢኮነ፡ ሡናየ ። አላ፡ እስመ፡ ተናፈቃ፡ አብያተ፡ ክርስቲያን፡ መፍትው፡ ለኵሉ፡ የሀሉ፡ ኅቡረ፡ ከመ፡ ሰሲሎ፡ ኵሉ፡ ኑፋቄ፡ ይደመር፡ ኵሉ ። ወዘንተ፡ አዘዙ፡ መፍቀርያነ፡ ክርስቶስ፡ ነገሥት፡ ከመ፡ ይደመራ፡ እለ፡ በኵለሄ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ዘክርስቶስ ። ወበእንተዝ፡ ፈነውዎ፡ ለክቡር፡ ጥሬቡኖስ፡ ወጸሓፊ፡[2] አርስጥላኦስ፡[3] ጽዊሮ፡ ክቡረ፡ መጻሕፍቶሙ፡ ዘይኤዝዝ፡ ኵሎ፡ ዕቅፍታተ፡ ያሰስል፡[4] እማእከል፡ ወያህድእ፡ ኵሎ፡ ሀውከ፡ ወኵሎ፡ ሐዘነ ። ወበውእቱ፡ ክቡር፡ መጽሐፍ፡ ተአዚዘነ፡ ሰቤሃ፡ ፈነውናሁ፡ ኀቤክሙ፡ ለእግዚ

---

[1] በገንዜ፡ in Cod. Tub.; Gr. habet: κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν.

[2] scriptum ዘጸሐፈ፡ [3] scriptum አስጥላኦስ፡ [4] sc. Synodus.

እየ፡ በኵሉ፡ መፍቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ ቅዱስ፡ ለጳጳስ፡ ጳውሎስ፡ ተሠሚ
ረነ፡ ምስለ፡ ቅዱስ፡ አክኪዮስ፡ ወምስለ፡ ኵሎሙ፡ ጳጳሳት፡ እለ፡ ምስሌነ ።
ወከመ፡ ይፍጥነነ፡ ፈነውናሁ፡ እስመ፡ ንሕነ፡ ስእነ፡ መጺአ፡ ከመ፡ ንፈ
ጽም፡ ገጸ፡ በገጽ፡ ትእዛዘሙ፡ ለነገሥት ። ወባሕቱ፡ አዘዝናሁ፡ ህየንቴነ፡
ወበእንቲአነ፡ ወበቃለ፡ ዚአነ፡ ይፈጽም፡ ዘበእንተ፡ ሰላም ፤ ዘውእቱ፡ ው
ስተ፡ ቀዳሚ ፤ መጢዎ፡[1] ለዕግዌከ፡[2] እንተ፡ ፈኖነ፡ ኀቢረነ፡ በእንተ፡ ት
ስብእት፡ ዘእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ እንዘ፡ ንብል ። ከመዝ፡ በእንተ፡ ወላዲተ፡
አምላክ፡ ድንግል፡ ነአምንኒ፡ ወከመዝ፡ ንነግር፡ ወበእንተ፡ ፍና፡ ትስብ
እት፡ ዘዋሕድ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ አኮ፡ ይእዜ፡ ዘወሰክነ፡ አላ፡ እንዘ፡
ንሴፎ፡ በአማን፡ ከመ፡ እምትካቱ፡ እምቅዱሳት፡ መጻሕፍት፡ ወእምትው
ፊቶሙ፡ ለቅዱሳን፡ አበው፡ እለ፡ ተጋብኡ፡ በኒቅያ ፤ እስመ፡ በከመ፡ አቅ
ደምኩ፡ ነጊረ፡ ተአክል፡ ውስተ፡ ኵሉ፡ አእምሮ፡ ርትዕት፡ ወኵሉ፡ ዕልወ
ታተ፡ ትኰሲ ። ነአምንኬ፡ በእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወልደ፡ እግ
ዚአብሔር፡ ዋሕድ ፤ እግዚአብሔር፡ ፍጹም፡ ወሰብእ፡ ፍጹም፡ ዘእምነ
ፍስ፡ ወልቡና ፤ ቅድመ፡ ዓለምሰ፡ ዘእምአብ፡ ተወልደ፡ ወበደኃሪ፡ መዋ
ዕል፡ ውእቱመ፡ በእንቲአነ፡ ወበእንተ፡ መድኀኒትነ፡ እምድንግል፡ ማርያ፡
በትስብእቱ ፤ ኀቡረ፡ ህላዌ፡ ምስለ፡ አብ፡ በመለኮቱ፡ ወኀቡረ፡ ህላዌ፡ ምስ
ሌነ፡ በትስብእቱ ። ወበዝ፡ ፩ ክርስቶስ፡ ወ ፩ እግዚእ፡ ወ ፩ ኢየሱስ፡ ነአ
ምን፡ በትድምርት፡ ዘእንበለ፡ ኍሠት ። ወነአምና፡ ለቅድስት፡ ድንግል፡
ወላዲተ፡ አምላክ፡ እስመ፡ እግዚአብሔር፡ ቃል፡ እምኔሃ፡ ተሠገወ፡ ወተሰ
ብአ፡ ወእምይእቲ፡ ዕንስ፡ ተደመረ፡ ምስለ፡ ዘእምኔሃ፡ ማኅፈድ፡ ዘውእቱ፡
ሥጋ ። ወቃላተሰ፡ ዘወንጌል፡ ወዘሐዋርያት፡ ነአምን፡ ወዘቅዱሳን፡ አበው ፤
ወይእዜ፡ እምኔሆን፡ ይዴምሩ፡[3] ከመ፡ ዘበ፩ገጽ፡ ወእምኔሆሙ፡ ይፈልጡ፡
ከመ፡ ዘእም ፪ ህላዌ ፤ ወእለ፡ ይደልዎ፡ ለመለኮተ፡ ክርስቶስ፡ ንነግር፡ ወት
ሑታተሰ፡ ለትስብእቱ፡ አወፈዩነ ። በእንተ፡ ዝንቱ፡ ንሠምር፡ ወን
ኰሲ፡ ኵሉ፡ ወከሐ፡ ከመ፡ ሰላም፡ የሀሉ፡ ውስተ፡ አብያተ፡ ክርስቲያን፡

[1] scriptum ወመጢዎ፡ [2] supple መጽሐፈ፡ [3] scriptum ይዴመሩ፡

ዘእግዚአብሔር፡ተሠሪዎ፡ኵሉ፡ዕቅፍታት ። ወሠመርነ፡ብስዕረቱ፡ለና
ስጠሪዮስ፡ዘቀዳሚ፡ጳጳስ፡ዘቌስጠንጢኖጰሊስ፡ወኀበርነ፡አውግዞ፡ዕጮ
ጋተ፡ወጥሉቃተ፡ትምህርታቱ፡እስመ፡እለ፡በኀቤነ፡አብያተ፡ክርስቲያ
ናት፡በሕያውት፡ወበርትዕት፡ሃይማኖት፡ይሄልዋ፡ወኪያሃ፡የዐቅቡ፡ወያ
ወፍያ፡ለአሕዛብ፡ከመ፡ቅድሳቲክሙ ። ወንሠምር፡ወንኀብር፡በሢመቱ፡
ለክቡር፡ወቅዱስ፡ጳጳስ፡መክስሚያኖስ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ቅድስት፡እ
ንተ፡ቌስጠንጢኖጰሊስ፡ወድሙራን፡ንሕነ፡ምስለ፡ኵሎሙ፡ክቡራን፡
ወቅዱሳን፡ጳጳሳት፡ዘበኵሉ፡ዓለም፡እለ፡ይሄልዉ፡በርትዕት፡ሃይማ
ኖት ። እንዘ፡ትጥዒ፡[1] ጸሊ፡ላዕሌየ፡እግዚእየ፡መፍቀሬ፡እግዚአብሔር፡
ቅዱስ፡ወበኵሉ፡ንጹሕ፡እኁየ ።

b) *Epistola Cyrilli ad Joannem.*

መጽሐፍ፡ዘጸሐፈ፡ቄርሎስ፡ሊቀ፡ጳጳሳት፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡
ለዮሐንስ፡ጳጳስ፡ዘአንጦኪያ ።

ለእግዚእየ፡ወፍቁርየ፡ወእኁየ፡ወኅቡረ፡ክህነየ፡ዮሐንስ፡ጳጳስ፡
ዘአንጦኪያ፡ቄርሎስ፡ጳጳስ፡ዘእለ፡እስክንድርያ፡በእግዚእ፡ፍሥሓ ። ይ
ትፌሣሑ፡ሰማያት፡ወትትሐሠይ፡ምድር፡[2] እስመ፡ተነሥተ፡ማእከላይ፡
አረፍት፡ዘጥቅም፡[3] ወተሰዕረ፡ሐዘን፡ወኵሉ፡ፍና፡ኑፋቄ፡ተሠረወ፡እ
ንዘ፡መድኀኔ፡ኵልነ፡ክርስቶስ፡ይሁብ፡ሰላመ፡ለአብያተ፡ክርስቲያኑ ።
ወጸውዑነሂ፡በእንተዝ፡መፍቀርያነ፡እግዚአብሔር፡ነገሥት፡እለ፡እም
ትውልዶሙ፡ቀንኡ፡ፍናወ፡አበዊሆሙ፡ወአጽንዑ፡ዘእንበለ፡ትንታኔ፡
በነፍሶሙ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡እንዘ፡የዐቅቡ፡ወጺሀቀ፡ለዝክርሂ፡ዐ
ቢየ፡ይሬስዩ፡ዘበእንተ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ከመ፡ለዘ፡ሖረሂ፡ያተርፉ፡ከ
ብሮሙ፡ወመንግሥቶሙ፡ያርእዩ፡ክብርተ ፤[4] ሎሙኒ፡ውእቱኒ፡እግ

---

[1] ትጤዒ፡ in Cod. Tub. [2] Ps. 95 (hebr. 96), 11. [3] Eph. 2, 14.
[4] ἵνα διαβόητον ἔχωσιν εἰς αἰῶνα τὴν δόξαν καὶ εὐκλεεστάτην ἀποφήνωσι τὴν ἑαυτῶν βασιλείαν.

ዚአ፡ ኀያላን፡ ብብዕልት፡ እድ፡ ይጼጉ፡ ሠናይቶ፡ ወይመውእ፡ ፀሮሙ፡ ወ
ኢይሔሉ፡ እንዘ፡ ይብል፡[1] ሕያው፡ አነ፡ ይቤ፡ እግዚአብሔር፡ እለ፡ ይሴ
ብሑኒ፡ አከብር ። በጺሖኬ፡ ኀቤነ፡ በእለ፡ እስክንድርያ፡ ክቡር፡ ወመፍ
ቀሬ፡ እግዚአብሔር፡ እግዚእየ፡ ወእኁየ፡ ወኅቡረ፡ ክህንየ፡ ጳውሎስ፡ ፍ
ሥሓ፡ መልአነ፡ ወጥቀ፡ አማን፡ እስመ፡ ዘከመዝ፡ ብእሲ፡ ማእከሌነ፡ ኮነ፡
ዘያፈደፍድ፡ እምኀይሉ፡ ሐሚመ፡ ከመ፡ ይማእ፡ ቅንአቶ፡ ለዲያብሎስ፡
ወይደምር፡ ለእለ፡ በኑፋቄ፡ ተፈልጡ፡ ወአሰሲሎ፡[2] ኵሎ፡ ዕቅፍታተ፡ በኅ
ብረት፡ ወበሰላም፡ ይከልሎሙ፡ ለእለ፡ በኀቤነ፡ ወለእለ፡ በኀቤክሙ፡ አብ
ያተ፡ ክርስቲያን ። ወበእንተ፡ ምንት፡ ተፈልጡ፡ ቀዳሚ፡ ኢመፍትው፡ ን
ንግር፡ አላ፡ መፍትው፡ ዘበሰላም፡ ይደሉ፡ ንእመን፡ ወንትናገር ። ተፈማ
ሕነኬ፡ በከመ፡ ንቤ፡ በተራከቦቱ፡ ለዝንቱ፡ ክቡር፡ ብእሲ፡ ዘአሆ፡ አበለነ፡
ብሂሎ፡ ከመ፡ መፍትው፡ ይደመሩ፡ በሰላም፡ አብያተ፡ ክርስቲያን፡ ወዘዕ
ልዋን፡ ሠሐቅ፡ ይማስን፡ ወይትከፋእ፡ ሦኩ፡ ለዲያብሎስ ። ወለነሂ፡ ረከ
በነ፡ ድልዋነ፡ ውስተ፡ ዝንቱ፡ ወኢያጻመውናሁ፡ ወኢበምንትኒ፡ እስመ፡
ተዘከርናሁ፡ ለመድኀኒነ፡ እንዘ፡ ይብል፡[3] ሰላመ፡ እንቲአየ፡ እሁበክሙ፡
ወሰላመ፡ እንቲአየ፡ አኀድግ፡ ለክሙ ፤ ወተመሀርነኒ፡ ጸልዮ፡ በጸሎትነ፡
እንዘ፡ ንብል፡[4] እግዚኦ፡ አምላክነ፡ ሰላመ፡ ሀበነ ። ወዘንሥአ፡ ሰላመ፡ እ
ምኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ምሉእ፡ ውእቱ፡ በሠናይቱ ። ወከመሰ፡ ዘአልበ፡
ጣዕም፡ ኮነ፡ ኑፋቄ፡ ለአብያተ፡ ክርስቲያን፡ ይእዜ፡ ተሰፈውነ፡[5] በዘክቡር፡
እግዚእየ፡ ወእኁየ፡ ጳጳስ፡ ጳውሎስ፡ አብጽሐ፡ ለነ፡ ክርታሰ፡ መጽሐፍ
ክሙ፡ ዘላዕሌሁ፡ ሀለወት፡ ርትዕት፡ ሃይማኖት፡ ዘእንበለ፡ ጥልቀት፡ ወአስ
ተአመነነ፡ ከመ፡ ቅድሳቲክሙ፡ ወእለ፡ ሀለዉ፡ ህየ፡ ቅዱሳን፡ ወክቡራን፡
ጳጳሳት፡ ጹሐፉ፡ ኪያሁ ። ወከመዝ፡ ጽሕፈቱ ፤ በእንተ፡ ቅድስት፡ ድንግል፡
ወላዲተ፡ አምላክ፡ ነአምንኒ፡ ወንነግርኒ፡ ወበእንተ፡ ፍና፡ ትስብእት፡ ዘዋ
ሕድ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ወዘተርፈኒ፡ በከመ፡ ጸሐፍክሙ ። ወአንቢ

---

[1] 1 Reg. (Sam.) 2, 30.   [2] scriptum ወአሴስሎ፡   [3] Joh. 14, 27.
[4] Jes. 26, 12 LXX.   [5] scriptum ተፈወስነ፡

በነ፡ ኵሉ፡ ቅዱሳት፡ ቃላተከሙ፡ ከማሁ፡ ረከብነ፡ ርእሰነሂ፡ ከመ፡ ነአምን፡
እስመ፡ ፩እግዚአብሔር፡ ወአሐቲ፡ ሃይማኖት፡ ወአሐቲ፡ ጥምቀት፤[1] ወበ
ባሕናሁ፡ ለመድኀኔ፡ ኵሉ፡ እግዚአብሔር፡ እንዘ፡ ንትፌሣሕ፡ በበይናቲነ፡
እስመ፡ ዘበቅዱሳት፡ መጻሕፍት፡ ወዘበትውፊተ፡ ቅዱሳን፡ አበው፡ ሃይማ
ኖት፡ ሀለወት፡ ለአብያተ፡ ክርስቲያን፡ እለ፡ በኀቤነሂ፡ ወእለ፡ በኀቤከሙ።
ወእስመ፡ ሰማዕኩ፡ ከመ፡ እለ፡ ይትናገሩ፡ ላዕሌየ፡ ወይጐሥሙ፡ በእንቲ
አየ፡ ቃላተ፡ ዐመፃ፡ ከመ፡ ዘእቤ፡ አነ፡ ወአአምን፡ እምሰማይ፡ ከመ፡ ወረደ፡
ቅዱስ፡ ሥጋሁ፡ ለክርስቶስ፡ ወኢኮነ፡ እምቅድስት፡ ድንግል፡ ጻህቀ፡ ከ
ነኒ፡ በእንተዝ፡ አውሥአሙ፡ ኅዳጠ። አአለ፡ ዘእንበለ፡ ልብ፡ አላ፡ ቢሒ
ቲቶ፡ ታአምሩ፡ ሐስዎ፤ እፎ፡ ውስተዝ፡ ግዕዝ፡ በጻሕከሙ፡ ወእንተ፡ መ
ጠነዝ፡ ደወይከሙ፡ እበደ። ኢመፍትውኑ፡ በጥበብ፡ ተኀልዩ፡ ከመ፡
ኵሉ፡ ገድልነ፡ ዘበእንተ፡ ሃይማኖት፡ እንዘ፡ ንብል፡ ወላዲተ፡ አምላክ፡ ይ
እቲ፡ ድንግል። ወእመሰ፡ እምሰማይ፡ ንቤ፡ ሥጋሁ፡ ወኢኮነ፡ እምቅድ
ስት፡ ድንግል፡ ዘተወልደ፡ ሥጋ፡ እግዚእነ፡ ክርስቶስ፡ እፎ፡ ትትአመን፡
ወላዲተ፡ አምላክ፡ ቅድስት፡ ድንግል። መነ፡ ወለደት፡[2] እመ፡ ኢወለደቶ፡
በሥጋ፡ ለአማኑኤል። ይትኀፈሩኬ፡ እለ፡ ነበቡ፡ ላዕሌየ፡ ከመዝ፡ እስመ፡
ኢይሔሉ፡ ብፁዕ፡ ኢሳይያስ፡ እንዘ፡ ይብል፡[3] ናሁ፡ ትፀንስ፡ ድንግል፡ ወት
ወልድ፡ ወልደ፡ ወትሰምዮ፡ ስሞ፡ አማኑኤል፡ ዘበትርጓሜሁ፡ እግዚአብ
ሔር፡ ምስሌነ፤ ወገብርኤልኒ፡ አማን፡ ይቤ፡ ለቅድስት፡ ድንግል፡[4] ኢትፍ
ርሂ፡ ማርያም፡ ረከብኪ፡ ሞገሰ፡ በኀበ፡ እግዚአብሔር፡ ወናሁ፡ ትፀንሲ፡
ወትወልዲ፡ ወልደ፡ ወትሰምዪዮ፡ ስሞ፡ ኢየሱስ፡ እስመ፡ ውእቱ፡ ያድ
ኅን፡ ሕዝበ፡ እምኀጢአቶሙ። ወእመሰ፡ ንነግር፡ እምላዕሉ፡ ወእምሰ
ማይ፡ እግዚእነ፡[5] ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ አኮ፡ ዘእምላዕሉ፡ ወረደት፡ ቅድስት፡
ሥጋሁ፡ ከመዝ፡ አኮ፡ ዘንብል፡ አላ፡ ተሊወነ፡ ለሠራዒ፡ ጳውሎስ፡ እንዘ፡
ንብል፡[6] ቀዳማይ፡ እምድር፡ መሬታዊ፡ ወደኃራይ፡ እምሰማይ። ወንዜከ

---

[1] Eph. 4, 5. [2] scriptum በዘወለደት፡ [3] Jes. 7, 14. [4] Luc. 1, 30; Matth. 1, 21. [5] scriptum ሥጋሁ፡ ለእግዚእነ፡ [6] 1 Cor. 15, 47.

ርሂ፡እግዚእነ፡እንዘ፡ይብል፡[1] አልቦ፡ዘዐርገ፡ውስተ፡ሰማይ፡እመ፡ኢ
ከነ፡ዘእምሰማይ፡ወረደ፡ቃል። ወወልደ፡እጓለ፡እመሕያውሰ፡እንዘ፡
በአማን፡እምቅድስት፡ድንግል፡ተወልደ፡በሥጋ፡በከመ፡አቅደምኩ፡
ነጊረ፡አላ፡እስመ፡እምላዕሉ፡እምሰማይ፡ወሪዶ፡እግዚአብሔር፡ቃል፡
ሶጠ፡ርእሶ፡ወነሚኦ፡አርአያ፡ገብር፡ወከነ፡ወልደ፡እጓለ፡እመሕያው፡ሀ
ሊዎ፡አምላከሂ፡እስመ፡አልቦ፡ሚጠት፡ወአልቦ፡ውላጤ፡በህላዌሁ፡
እንዘ፡፩ውእቱ፡ወ፩ይትአመን፡ምስለ፡ሥጋሁ፡እሩ፡ኢይትበሀል፡[2] እ
ምሰማይ፡ወረደ፡እንዘ፡ፍጹም፡ውእቱ፡በመለኮቱ፡ወውእቱ፡ፍጹም፡
በትስብእቱ። እስመ፡፩እግዚእ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ለአመኒ፡እም ፪ህላ
ዌ፡ውእቱ፡ወተደመረ፡በዘኢይትነገር፡ትድምርት። ወለአመሰ፡ይብሉ፡
ኍሠተ፡አው፡ቱስሕተ፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ምስለ፡ሥጋሁ፡ገሥጽ፡
እኁየ። እስመ፡ዮጊ፡ቦእለ፡ይጐሥዑ፡እሎንተሂ፡በእንቲአየ፡በዘነበ
ብኩ፡አው፡በዘአመንኩ፡ወአንሰ፡ርሑቅ፡እምዝንቱ፡ወእቡዳን፡እሬስ
ዮሙ፡ለእለ፡ዘንተ፡ይኄልዩ። እስመ፡ሀሎ፡ለዝላፉ፤ ኢተበዐደሂ፡ወ
ኢተመይጠሂ። ወነአምን፡በእግዚአብሔር፡ቃል፡ዘእንበለ፡ሕማም፡በ
መለኮቱ፡አላ፡በጥበቡ፡በዘውእቱ፡ያአምር፡ዘዚአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ።
ወበእንተ፡ዝንቱ፡ይቤ፡ጴጥሮስ፡[3] ክርስቶስ፡ሐመ፡በእንቲአነ፡በሥጋሁ፡
ወኢይቤ፡በመለኮቱ። ወከመ፡ውእቱ፡ይትአመን፡መድኅኔ፡ኵሉ፡እን
ቲአሁ፡ይሬሲ፡ዘሥጋሁ፡በከመ፡ይቤ፡ነቢይ፡በቃለ፡ክርስቶስ፡እንዘ፡
ይብል፡[4] ዘባንየ፡መጠኩ፡ለቅሥፈት፡ወመልታሕትየ፡ለጽፍዐት፡ወኢ
ሜጥኩ፡ገጽየ፡እምኅፍረተ፡ምራቅ። ወከመሰ፡ለእለ፡በኵለሄ፡ቅዱ
ሳን፡አበው፡ንተሉ፡ሃይማኖቶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ዘክቡር፡አቡነ፡አትናት
ዮስ፡ወንትከላእ፡ወጊአ፡እምኔሆሙ፡ከመ፡ኢይትካሐዱ፡ባዕዳን፡ብዙኅ፡
ምዝማረ፡እምረሰይኩ፡እምኔሆሙ፡ውስተዝ፡መጽሐፍ፡ዘእምቃላቲ
ሆሙ፡እንዘ፡አስተአምን፡ቃላትየ፡አላ፡ኍኅ፡[5] ነገር፡እትከላእ። ወባሕቱ፡

---

[1] Joh. 3, 13. [2] scriptum ይትበሀል፡ [3] 1 Ptr. 3, 18.
[4] Jes. 50, 6. [5] legas በኍኅ፡

ወኢ፡በአሐቲ፡ፍና፡አሆ፡ኢንብል፡አንቀልቅሎ፡ሃይማኖት፡እንተ፡ተሠርዐት፡እምቅዱሳን፡አበው፡እለ፡በኒቅያ። ወኢንኤዝዝ፡አሐተ፡ቃለ፡አው፡አሐተ፡ኅርመተ፡ይትወለጥ፡እምዘ፡ሀሎ፡ህየ፡ተዘኪረነ፡ዘይቤ፡[1] ኢትንሥት፡ሥርዐተ፡ዘሠርዑ፡አበዊከ፡እስመ፡ኢእሙንቱ፡እለ፡ነበቡ፡[2] አላ፡በመንፈሰ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ዘእምኔሁ፡ይወፅእ፡ወኢኮነ፡ነኪረ፡እምወልድ፡በህላዌሁ። ወበዝንቱ፡ያስተአምነነ፡ቃላቲሆሙ፡ለቅዱሳን፡እስመ፡ይብል፡ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡[3] ወመጺኦሙ፡ሚስያ፡ፈተዉ፡ይሑሩ፡ቢታንያ፡ወኢኀደጎሙ፡መንፈሰ፡ኢየሱስ። ወብፁዕኒ፡ጳውሎስ፡ይጽሕፍ፡እንዘ፡ይብል፡[4] እለሰ፡ይሄልዉ፡በሥጋ፡ኢይክሉ፡አሥምሮ፡እግዚአብሔር፡ወአንትሙሰ፡ኢሀሎክሙ፡በሥጋ፡አላ፡በመንፈስ፡እስመ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡የኀድር፡ላዕሌክሙ፡ወዘሰ፡አልቦ፡መንፈሰ፡ክርስቶስ፡ላዕሌሁ፡ውእቱ፡ዘኢኮነ፡ዚአሁ። ወሶበሰ፡እለ፡ይመይጡ፡ርትዐ፡ውስተ፡ፁግ፡ይመይጡ፡ቃላትየ፡ኢትትዋከሕዎሙ፡አእሚረክሙ፡ከመ፡ኵሉ፡ዕልዋን፡ዘእመንፈስ፡ቅዱስ፡ርቱዐ፡ተብህለ፡ይመይጡ፡ውስተ፡ፁጎሙ። ወእስመ፡ሰማዕነ፡ከመ፡መጽሐፎ፡ለቅዱስ፡ወለክቡር፡አትናትዮስ፡ዘጸሐፈ፡ለብፁዕ፡ኤጲቅጢጦስ፡ዘቀርንጦስ፡ዘበርትዕት፡ሃይማኖት፡ቦእለ፡አማሲኖሙ፡ያቀርቡ፡ምዝማረ፡ወበዝንቱ፡ብዙኃን፡ይድኅፁ፡ጻህቀ፡ዐቢየ፡ኮነኒ፡በእንተ፡አኅው፡እምዘ፡ሀሎ፡ኅቤነ፡ዕልወቱ፡ለውእቱ፡መጽሐፍ፡ዘተጽሕፈ፡እምኀበ፡ውእቱ፡ክቡር፡አትናትዮስ፡ዘእንበለ፡ጌጋይ፡ጽሒፈነ፡ፈነውነ፡አዕሊወነ፡ለቅድሳቲከ፡ፍቁርየ።

---

[1] Prov. 22, 28. [2] Matth. 10, 20. [3] Act. 16, 7. [4] Rom. 8, 8. 9.

8. Sermones vel Homiliae.

a) *Homilia Severiani Gabalorum.*

ዘሰዊርያኖስ፡ ጳጳስ፡ ዘሀገረ፡ ገብሎን፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ ዘሥላሴ፡ ዘደረሰ፡ በጸሎት፡ እምድኅረ፡ ተነበ፡ ወንጌል ።

ዐቃቤ፡ ሥራይ፡ ይመስል፡ ዘቤተ፡ ክርስቲያን፡ መምህር፡ ዘለብዙኃ፡ ወብዑድ፡ ሕማማት፡ አጥረየ፡ ፈውሰ፡ ወለለ ፩ ዘሐመ፡ በሐሳበ፡ ሕማሙ፡ ይሁብ፡ ፈውሰ ። ከመዝ፡ ቦ፡ እለ፡ መጽኡ፡ ውስተ፡ ምፍዋስ፡ ዘቤተ፡ ክርስቲያን፡ እንዘ፡ ይትሐበጡ፡ በትዕቢቶሙ፡ ወበትዝኅርት፡ ተጊዊዎሙ፡ ወነሢአሙ፡ ፈውሰ፡ ዘትሕትና፡ ዝኩ፡ ሕበጠ፡ ሕማም፡ ተፈወሱ ። ወካልኣንኒ፡ ሮጹ፡ እለ፡ በሕማመ፡ መፀት፡ ይነድዱ፡ እሙንቱሂ፡ ደኪሞሙ፡ እምትምህርተ፡ ትዕግሥት፡ አጥፍኡ፡ ሕማመ፡ ነደ፡ መፀቶሙ ። ወካልኣንኒ፡ እለ፡ በፍትወተ፡ ዝሙት፡ ይትነድኡ፡ መጺአሙ፡ ነሥኡ፡ ፈውሰ፡ በትዕግሥት፡ ወበንጽሕ፡ አልጐሙ፡ ሥጋሆሙ ። ይእዜኒ፡ ንው፡ ፍቁራንየ፡ እስመ፡ ዘቀዳሚኒ፡ መምህር፡ በሃይማኖት፡ ፈወሰ፡ ነፍሰሙ፡ ለእለ፡ ደወዩ፡ በሃይማኖት፡[1] ንሕነኒ፡ በአሠረ፡ ዚአሁ፡ ንትሉ፡ ወእትሔዘብ፡ ብዙኃን፡ እምእለ፡ ይቀውሙ፡ ዝየ፡ ይፈቅዱ፡ ይስምዑ፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ አኮ፡ እስመ፡ ውእቶሙ፡ ኢያእመሩ፡ እስመ፡ ምሁራን፡ ውእቶሙ፡ አላ፡ ይፈቅዱ፡ በዝ፡ ትምህርት፡ እለ፡[2] ይደውዩ፡ ይትፈወሱ፡ እስመ፡ ብዙኃን፡

[1] በእንተ፡ ሃይማኖት፡ B.   [2] ለእለ፡ A.

እለ፡ ሕያዋን፡ ብርእሶሙ፡ ወኢይክሉ፡ ፈውሶ፡ እለ፡ ይደውዩ። ወበእን
ተዝ፡ ፍቁራንየ፡[1] እንዘ፡ እፈቱ፡ አነ፡ ዘይእዜ፡ ተነበ፡ በወንጌል፡ እድርስ፡
ለክሙ፡ ወዘውስቴቱ፡ መንፈስ፡ አርዊክሙ፡ እኅድግ፡ እምይእዜ፡ ዘንተ፡
ወእግበር፡ ዘቀደምኩ፡ ተናግሮ፡ በእንተ፡ ሃይማኖት፡ ወእለ፡ ትጽህቁ፡
ትቀውሙ፡ ትስምዑ፡ እመ፡ መፍትው፡ አርድእት፡ ንሕነ፡ ዘሐዋርያት፡
ምስለ፡ ኵሉ፡ ኵሎ፡ ንኩን፡ ከመ፡ ኵሎ፡ ንርባሕ። ወአስተበቍዐክሙ፡
አኅውየ፡ እመሂ፡ እሌቢ፡[2] ውስተ፡ ነገራትየ፡ ስረዩ፡ ሊተ፡ እስመ፡ እለ፡ ይ
ነግሩ፡ እምአፉሆሙ፡ ድንቀተ፡ ወኢቀደሙ፡ ጽሒፈ፡ ዮጊ፡ ይሌብዩ፡[3]
ወኢይክሉ፡ ለብዎ፡ ወሐውጾ፡ መጻሕፍት፡ ወነገረ፡ አሰርግዎ። ወአንት
ሙሰ፡ ዘእንተ፡ ውስጥክሙ፡ ብእሲ፡ ዘልብክሙ፡ ውእቱ፡ አቅሙ፡ ሊተ፡
ብዝየ፡ ንጹሐ፡ ከመ፡ ኵሉ፡ ዘይትነገር፡[4] ኢኮነ፡ ባሕቲቶ፡ ትስምዑ፡ አላ፡
ባሕቱ፡ ትርአዩ፡ በዐይነ፡ ልብክሙ፡ ወለዝኵሉ፡ ነገር፡ ትሌብዉ፡ ኀይሎ።
ወቅድመሰ፡ ሃይማኖት፡ እንተ፡ በእግዚአብሔር፡ እንተ፡ ኢትትገሰስ፡
ይእቲ፡ ወኢትትአኀዝ፡ ወኢትትአየይ፡ አላ፡ በአርምሞ፡ ትትከበር፡ ወበ
ልብ፡ ትሰገድ፡ ሃይማኖት፡ እንተ፡ እምአብ፡ ትዌጥን፡[5] ወኀበ፡ ወልድ፡ ትበ
ጽሕ፡ ወበመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ትትፌጸም፤ ሃይማኖት፡ ጽንዓ፡ ለነፍስ፡ ወመ
ሠረታ፡ ለሕይወት፡ ወሥርው፡ እንተ፡ ኢትመውት። ወሥርውሰ፡ እንተ፡
ሃይማኖት፡ ሕይወተ፡ አብ፡ ውእቱ፡ ሥላሴ፡ እንተ፡ ኢትሰደቅ፡ ወኢትት
ሐየስ፡ ወኢትትነገር፡ ወኢትትፈለጥ፡ በዕሪና፡ ወበኀይል፡ ወበምግባር፡
ወበመለኮት፡ ወበዕበይ፤ ባሕቱ፡ በኍልቍ፡ ወበአስማት፡ ትትፈለጥ፤ ወበ
ኀይልሰ፡ ወበምግባር፡ ትዴመር፡[6] ሥላሴ፡ እንተ፡ እምቅድመ፡ ዓለም፡ ሀ
ለወት፡ ወኢኮነት፡ በመዋዕል፡ ዘሀለወት፡ አላ፡ አልቦ፡ ጽንፍ፡ ለሀልዎታ፡
ወኢትረሥእ፡ ወኢትዘወግ፡ ወኢትመውት፡ ወኢትትሀወክ፡ ወኢትነ
ትግ፡ አላ፡ ወትረ፡ ለዝሉፉ፡ በከመ፡ ይእቲ፡ ሀለወት፡ ትሄሉ፡ ሥላሴ፡ አኮ፡
እንተ፡ ይእዜ፡ ተረከበት፡ ከመ፡ ትሰገድ፡ አላ፡ እምቅድመ፡ ዓለም፡ እመላ

[1] additur እመ in A; erasum est in B. [2] እለቢ፡ A. [3] ይለብዩ፡ B.
[4] ዘይትናገር፡ AB. [5] ተወጥነት፡ B per corrct. [6] ትዴምር፡ AB.

እኅት፡ በሰማያት፡ ትሰገድ፡ ወእምአበውኒ፡ በምድር፡ ትሴባሕ፡ ወእምነቢ
ያት፡ ትትከበር፡ ወእምሐዋርያት፡ ትሰበክ፡ ወእምአብያተ፡ ክርስቲያናት፡
እስከ፡ ይእዜ፡ ትትዔበይ፡ ወትሴባሕ። ንዌጥን፡ ፍቁራንየ፡ እምዘሰማያት፡
እጊዛት፡[1] ወናርኢ፡ ከመ፡ አሐቲ፡ መለኮት፡ ዘሠላሴ፡ ወእግዚእና፡[2] ወስ
ግደት፡ ወዕበይ፤ ከመዝ፡ ሠላሴ፡ መላእክት፡ ኀያላን፡ ሱራፌል፡ ወኪሩ
ቤል፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ ቅዱስ፡ በአፍ፡ ዘኢያዐርፍ፡ በዜማ፡ በአሐቲ፡ መለ
ኮት፡ ይሬስዩ፡ ለእግዚእ፡ ስብሐተ። ፫ መላእክተ፡ አቡነ፡ አብርሃም፡ እ
ንዘ፡ ሀሉ፡ ታሕተ፡ ዕፅ፡ ድሩስ፡ በመንበር፡ ዲበ፡ ዳስ፡ ርእየ፡ አሐተ፡ መለ
ኮተ፡ ወአሐተ፡ ክብረ፡ ለሠላሴ፤ ፫ መላእክት፡ ወዕፀ፡ ድሩስ፡ ወዳስ፡ ወአብ
ርሃም፡ ሠላሴ፡ ወመስቀል፡ ወቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወዘርአ፡ ሰብእ፡ ውእቱ።
ውእቱኬ፡ አብርሃም፡ ፍኖተ፡ ዘሠሉስ፡ ዕለት፡ ሖረ፡ ከመ፡ ይሡዖ፡ ለይስ
ሐቅ፡ ወልዱ፡ ለእግዚአብሔር፤ ወዘሠሉስ፡ ዕለት፡ ፍኖት፡ ወይስሐቅሰ፡
ዘይሠዋዕ፡ ዘሠሉስ፡ ዕለት፡ በመስቀል፡ ሕማሙ፡ ለዋሕድ፡ ውእቱ። ወከ
መሰ፡ ዘክርስቶስ፡ ምስጢረ፡ በይስሐቅ፡ ርእየ፡ አብርሃም፡ እግዚእነ፡ ዝሙ
ርየ፡ በወንጌል፡ እንዘ፡ ይብል፡[3] አቡክሙ፡ ተሐሥየ፡ ከመ፡ ይርአይ፡ ዕለ
ትየ፡ ርእየኒ፡ ወተፈሥሐ። ካዕበ፡ ዘሠሉስ፡ ዕለት፡ ሖረ፡ ሙሴ፡ ይሡዕ፡
ለእግዚአብሔር፡ ወይቤሎ፡ ለፈርዖን፡[4] ምሕዋረ፡ ሠሉስ፡ ዕለት፡ ነሐውር፡
ንሡዕ፡ ለእግዚአብሔር፡ አምላክነ። ፫ መስፈርተ፡ ሐሪፅ፡ ነሢአ፡ ሳራ፡
ገብረት፡ ዳፍንተ፤ ወ፫ሰ፡ መስፈርት፡ ዘሐሪፅ፡ ወሳራ፡ ወዳፍንታ፡ ዕፍረተ፡
ሃይማኖተ፡ ሠላሴ፡ ወቤተ፡ ክርስቲያን፡ በኀቡእ፡ ልበ፡ ሰብእ፡ ዘይትፀቀብ፡
ውእቱ። ፫አብትረ፡ ያዕቆብ፡ ነሢአ፡ ወውስተ፡ ማይ፡ ወዲዮ፡ አባግዒሁ፡
ለላባን፡ አስተየ፤ ወ፫ሰ፡ አብትር፡ ወማይ፡ ወአባግዕ፡ እለ፡ ሰትዩ፡ ሠላሴ፡
ወጥምቀት፡ ወአሕዛብ፡ ዘይጠመቁ፡ ውእቱ። ሠሉሰ፡ ዕለተ፡ ወሠሉሰ፡
ሌሊተ፡ ዮናስ፡ ነበረ፡ ውስተ፡ ከርሠ፡ ፀንበሪ፤ ወፀንበሪሰ፡ ወሠሉስ፡ ዕለት፡
ወ፫ሌሊት፡ ወዮናስ፡ ሠሉሰ፡ ዕለተ፡ ንብረቱ፡ ለዋሕድ፡ ውስተ፡ ሲኦል፡

[1] እጊዛን፡ A, እጊዘን፡ B. [2] ወእግዚእ፡ AB. [3] Joh. 8, 56.
[4] Ex. 5, 3. 8, 23.

ውእቱ ። ወከመ፡ ዝውእቱ፡ ነገሩ፡ ውእቱ፡ እግዚእነ፡ ይቤ፡ በውስተ፡ ወንጌል፡[1] በከመ፡ ነበረ፡ ዮናስ፡ ውስተ፡ ከርሠ፡ ዐንበሪ፡ ሠሉሰ፡ ዕለተ፡ ወሠሉሰ፡ ሌሊተ፡ ከማሁ፡ ሀሎ፡ ይንበር፡ ወልደ፡ እጓለ፡ እመሕያው፡ ውስተ፡ ልበ፡ ምድር፡ ፫ ዕለተ፡ ወ፫ ሌሊተ ። ሠሉሰ፡ ዕለተ፡ ሰብአ፡ ነነዌ፡ ጸዊሞሙ፡ ሐይዉ፤ ወሠሉስሰ፡ ዕለት፡ ወጾም፡ ወሰብአ፡ ነነዌ፡ ሐይዎሙ፡ ሥላሴ፡ በርሀ፡ ብርሃን፡ ወኅድገተ፡ እከይ፡ ወምእመናን፡ ወሕይወት፡ ዘለዓለም፡ ውእቱ ። ሥልሰ፡ ኤልያስ፡ ነቢይ፡ ውስተ፡ ዕፀ፡ ሐጥብ፡ ወውስተ፡ አባለ፡ ላህም፡ ማየ፡ ሰዊጦ፡ እሳተ፡ እምሰማይ፡ አውረደ፡ ላዕሌሆሙ፤ ወማይ፡ ስፉር፡ ሥልሰ፡ ወዕፀ፡ ሐጥብ፡ ወአባለ፡ ላህም፡ ወእሳተ፡ ሰማይ፡ ሥላሴ፡ ወጥምቀት፡ ወመስቀል፡ ወአባለ፡ ክርስቶስ፡ ወብርሃን፡ ዘእምሰማይ፡ ውእቱ ። ሥልሰ፡ ዳንኤል፡ ለለዕለቱ፡ መሳክወ፡ ቤቱ፡ አርኂዎ፡ መንገለ፡ ጽባሕ፡ ጸሊዮ፡ ስእለቶ፡ ረከበ፡ እንዘ፡ ይሜህር፡ ምስጢረ፡ ከመ፡ መፍትው፡ አዕይንተ፡ ነፍስነ፡ አርኂወነ፡ ለአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ መንገለ፡ ጽባሕ፡ ናብእ፡ ስእለተነ ። ፫ ደቂቅ፡ እለ፡ እንበለ፡ ሙስና፡ ውስተ፡ እቶነ፡ እሳት፡ ተወዲዮሙ፡ ወአልቦ፡ ዘኮኑ፡ ወከለዳውያንሰ፡ ውዕዩ፤ ወ፫ሰ፡ ደቂቅ፡ ዘእንበለ፡ ሙስና፡ ድኅኑ፡ ወከለዳውያን፡ እለ፡ ውዕዩ፡ ሥላሴ፡ እንተ፡ አልባ፡ ሙስና፡ ወከለዳውያንሂ፡ አጋንንት፡ እሙንቱ፡ እለ፡ ተኰነኑ፡ ወጠፍኡ ። ፫ ሥን፡ ጳውሎስ፡ ለቤተ፡ ክርስቲያን፡ አወፈያ፡ እንዘ፡ ይብል፡[2] ሃይማኖት፡ ወተስፋ፡ ወፍቅር፡ ወሃይማኖትሰ፡ ዲበ፡ አብ፡ ወተስፋ፡ ዲበ፡ ወልድ፡ ወተፍጻሜተ፡ ሕግ፡ ፍቅረ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ውእቱ፡ እስመ፡ ይቤ፡[3] ፍሬ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፍቅር፡ ውእቱ ። ውእቱኒ፡ ጳውሎስ፡ ፫ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቍዖ፡ እንዘ፡ ይብል፡[4] ፫ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቋዕክዎ፤ ወነጽር፡ ጥበበ፡ ብእሲ፡ በንስቲት፡ ነገር፡ እንተ፡ ተጋብአት፤ ኢይቤ፡ ሥልሰ፡ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቋዕኩ፡ አላ፡ ፫ ለእግዚአብሔር፡ አስተብቋዕኩ፡ እስመ፡ ለአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፫ ኍልቈ፡ መለኮቱ ።

---

[1] Matth. 12, 40. [2] 1 Cor. 13, 13. [3] Gal. 5, 22. [4] 2 Cor. 12, 8.

ወከዕበ፡ ይቤ፡[1] ፫ ተዘበጥኩ፡ በአብትር፡ አላ፡ አሐተ፡ ተወገርኩ፡ በአእባን፤
ወዝንቱ፡ ውእቱ፡ ብሂል፡ ፫ በኍልቍ፡ አመንኩ፡ ወበአሐቲ፡ ሃይማኖት፡
ዘሥላሴ፡ በእብን፡ እምነት፡ በአሐቲ፡ ቃል፡ ትድምርተ፡ ንፍስየ፡ አጽና
ዕኩ ። ወከዕበ፡ ይቤ፡[2] ፫ ተሰበርኩ፡ በሐመር፤ ወዝንቱ፡ ውእቱ፡ ብሂል፡
ጸረ፡ ኀጢአት፡ ዘአመ፡ ይሁድና፡ በስመ፡ አብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅ
ዱስ፡ ውስተ፡ ነቅዐ፡ ጥምቀት፡ አስጠምኩ ። ፫ መስፈርተ፡ ሐሪፅ፡[3] ለመ
ንግሥተ፡ ሰማያት፡ ተመሰለት፡ ብእሲት፡ ንሢአ፡ ወበንስቲት፡ ብሑእ፡ አ
ብሒኣ፡ ኵሎ፡ ሐሪፀ፡ አብሕአት፤ ወ ፫ መስፈርቱ፡ ለሐሪፅ፡ ወንስቲት፡
ብሑእ፡ ወብእሲት፡ እንተ፡ ታብሕእ፡ ጥበብ፡ ይእቲ፡ እንተ፡ በሥጋሁ፡ ለ
ክርስቶስ፡ ኵሎ፡ ሰብአ፡ ውስተ፡ ሃይማኖት፡ ዘሥላሴ፡ ትመይጥ ። ለገዝ፡
ኵሉ፡ ምስጢራት፡ ከመ፡ ማኅተም፡ ኅቲሞ፡ እግዚእነ፡ በ፫ ርደተ፡ ማይ፡
አሐተ፡ ጥምቀተ፡ ለአርድእት፡ ዚአሁ፡ አወፈየ፡ እንዘ፡ ይብል፡[4] ሐዊረ
ክሙ፡ መሀሩ፡ ኵሎ፡ አሕዛበ፡ እንዘ፡ ታጠምቅዎሙ፡ በስመ፡ አብ፡ ወወ
ልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ ። ለእመኒ፡ መፍትው፡ ውእቱ፡ ግብረ፡ አብ፡ ወ
ወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አርእዮ፡ ከመ፡ ፩ ውእቱ፡ ድልው፡[5] ናርኢ፤ አ
ምከመሰ፡ አርአይነ፡ ፩ ግብረ፡ ዘአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አማን፡
አሐተ፡ ህላዌሁ፡ ነአምን፡ በኵሉ፡ እስመ፡ በከመ፡ ግብሩ፡ ፩ ህላዌኒ፡ ፩ ወኀ
ይሉኒ ። ንዌጥን፡ ወንነግር፡ በእንተ፡ ግብረተ፡ ዓለም፡ ወበእንተ፡ ትር
ሲተ፡ ወልደ፡ ሰብእ፡ በጸጋ፡ ወበእንተ፡ ግዕዛን፡ ወበእንተ፡ ሰማይ፡ ወበእ
ንተ፡ ምድር፡ ወበእንተ፡ ህላዌ፡ ኵሉ፡ ወአሐተ፡ ንብል፡ በእንተ፡ ምግባር፡
ወዘበዕድኒ፡ ሕይወት፡ ወዘመፍቅድነ፡ እምአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅ
ዱስ፡ ከመ፡ ተገብረ ። ንእኅዝ፡ እምቀዳማይ፡ ወናመጽእ፡ በካልእ፡ እምዝ፡
በተሊወ፡ ነገርነ፡ ንፈጽም ። ለሰማይ፡ ገብሮ፡ አብ፡ አላ፡ ኢኮነ፡ ዘእንበለ፡
ቃል፡ ወመንፈስ፡ እስመ፡ ይቤ፡[6] በቃለ፡ እግዚአብሔር፡ ጸንዓ፡ ሰማያት፡
ወበመንፈሰ፡ አፉሁ፡ ኵሉ፡ ኀይሎሙ ። ለኵሉ፡ ዓለም፡ ፈጸሞ፡ አብ፡

---

[1] 2 Cor. 11, 25. [2] 2 Cor. 11, 25. [3] Matth. 13, 33. [4] Matth. 28, 19. [5] ድልዎ፡ A. [6] Ps. 32, 6 (hebr. 33, 6).

በከመ፡ጽሑፍ፡[1] ሰማየ፡ወምድረ፡አነ፡ፈጸምኩ፡ይቤ፡እግዚአብሔር፤
ፈጸመ፡ወልድኒ፡በከመ፡ይብል፡ጽሑፍ፡[2] ኵሉ፡ቦቱ፡ኮነ፡ወዘእንበሌ
ሁሰ፡አልቦ፡ዘኮነ፡ወኢምንትኒ፤ ስምዖ፡ለጠቢብኒ፡እንዘ፡ይብል፡[3] በእ
ንተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡ፈጸመ፡ዓለመ። ወም
ንት፡የዐቢ፡እምኵሉ፡ፍጥረት፤ አኮኑ፡ሰብእ፤ ወኢኮነ፡እምአብ፡ባሕ
ቲቱ፡ተገብረ፡አላ፡ምስለ፡ወልድ፡እንዘ፡ይፌጽም፡መንፈስ፡ቅዱስ።
እስመ፡ይቤ፡[4] ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበአምሳሊነ፤ ንግበር፡ሰብአ፡
ይቤ፡ወኢይቤ፡እግበር፡አነ፡ወኢይቤ፡ግበር፡አንተ፡ወኢይቤ፡ይግበር፡
ዝኩቱ፡አላ፡ይቤ፡ንግበር፤ ወሶበሰ፡ይቤ፡ግበር፡አንተ፡እምአርአየ፡
ከመ፡ላእክ፡ውእቱ፡አላ፡ከመ፡ይክላእ፡ዘላእክ፡ወያርኢ፡ከመ፡፩ክብር፡
ይቤ፡ንግበር፡ሰብአ፡በአሐቲ፡ምክር፡ወአሐቲ፡ግብር፤ ወኵሉ፡ፍጥረት፡
ዘአሐቲ፡ሥላሴ፡ውእቱ። ወከመሰ፡አብ፡ወወልድ፡ወመንፈስ፡ቅዱስ፡
ገብሮ፡ለሰብእ፡ዳዊት፡ዝሙር፤[5] ዘመረ፡እንዘ፡ይብል፡[6] ኀበ፡እግዚአብ
ሔር፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ አኮ፡አንተ፡ባሕቲትከ፡ዘፈጠርከኒ፡
ወኢኮንተ፡እደ፡የማንከ፡ዘገብረተኒ፡አንተ፡ይእቲ፡ዋሕድ፡ወልድከ፡
አላ፡እደዊከ፡ገብራኒ፡ወለሐኳኒ፤ ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ቃልከ፡ወመ
ንፈስከ፡ከመዝ፡ብሂል፡አንተ፡ቃልከ፡ጥበብ፡ፈጠረተኒ፡ወአንተ፡መን
ፈስከ፡አእምሮ፡ለሐኮተኒ፡እንዘ፡አንተ፡ትፌጽም። ከመዝሂ፡ኢዮብ፡
ይቤ፡ኀበ፡እግዚአብሔር፡[7] እደዊከ፡ፈጠራኒ፡ወለሐኳኒ። ሰማያትኒ፡
ወኵሉ፡ኀይል፡ዘውስቴቶሙ፡በውእቶን፡እደው፡ተገብሩ፡እንዘ፡ይ
ብል፡[8] በቃለ፡እግዚአብሔር፡ጸንዓ፡ሰማያት፡ወበመንፈሰ፡አፉሁ፡ኵሉ፡
ኀይሎሙ፤ ቃሉ፡ወልዱ። ወካዕበ፡ይቤ፡ሆሴዕ፡ነቢይ፡[9] ዘበእደዊሁ፡
ፈጠረ፡ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፤ በዝኬ፡ያርኢ፡በቃል፡ወበመንፈስ፡
ኵሎ፡ሰራዊተ፡ሰማያት፡ከመ፡ፈጠረ። ንግበር፡ሰብአ፡በአርአያነ፡ወበ

---

[1] Jer. 23, 24. [2] Joh. 1, 3. [3] Sap. 1, 7. [4] Gen. 1, 26. [5] መዘምር፡ B. [6] Ps. 118 (hebr. 119), 73. [7] Job 10, 8. [8] Ps. 32 (hebr. 33), 6. [9] Hos. 13, 4 (LXX).

እምሳሌነ፤ ንግበርሰ፡ ብሂል፡ ዘብዙኃን፡ ወበአምሳል፡ ወበአርአያ፡ ፩። ወከመ፡ ኢይትሐዘቡ፡ ብዙኃን፡ ወኢይበሉ፡ በአምሳለ፡ አብ፡ ባሕቲቱ፡ ተገብረ፡ ሰብእ፡ በእንቲአሁ፡ ይቤ፡ በአምሳሊነ፡ ወበአርአያነ። ወበእንተዝ፡ ኵሉ፡ ፍጥረት፡ ቀዳማይት፡ እንተ፡ በአምሳል፡ ወበአርአያ፡ ተገብረት፡ በተዐድዎ፡ ትእዛዝ፡ ማሲና፡ ወመዊታ፡ በፍትወት፡ ተሐደሰት፡ ወነጽሐት፡ ወኢኮነት፡ በስመ፡ አብ፡ ባሕቲቱ፡ ውስተ፡ ጥምቀት፡ ትትሔደስ፡ አላ፡ በዘወልድሂ፡ ወበዘመንፈስ፡ ቅዱስ። እስመ፡ በፍጥረትሂ፡ ከመዝ፡ ተገብረ፡ ወበእንተዝ፡ የኀትም፡ አብ፡ በጥምቀት፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡ ሐዋርያ፡[1] እስመ፡ ዘገብረነ፡ በዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ወቀብአ፡[2] ኪያነ፡ እግዚአብሔር፡ ዘኀተመነ፡ በመንፈስ፡ ቅዱስ፤ ማኅተምነኒ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡[3] ኢታሕዝንዎ፡ ለመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ዘቦቱ፡ ተኀተምከሙ፡ ለዕለተ፡ ተባልሖ። ተኀቲመነኬ፡ እመንፈስ፡ አልባቢነ፡ ኢኮነኬ፡ በ፪[4] አርአያ፡ ዘንተሚሰል፡ አላ፡ በአሐቲ፡ እንተ፡ ወልድ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡[5] እለ፡[6] አቅደመ፡ አእምሮ፡ ወአቅደመ፡ ሠሪፀ፡ አምሳለ፡ ከመ፡ ይኩኑ፡ በአምሳለ፡ ወልዱ። ወእምዝ፡ ኵሉ፡ ይትጋባእ፡ ከመ፡ ፩ዘአብ፡ ወወልድ፡ ወመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አምሳለ፡ ሥላሴ፡ እስመ፡ ተኀቲመነ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፡ አርአያ፡ እግዚአብሔር፡ ንከውን፡ ወአምሳለ፡ ዚአሁ፡ በከመ፡ ይቤ፡ ጳውሎስ፡[7] ብእሲሰ፡ ኢመፍትው፡ ይክድን፡ ርእሶ፡ እንዘ፡ ክቡረ፡ እግዚአብሔር፡ ወአምሳለ፡ እግዚአብሔር፡ ላዕሌሁ፤ ወፈድፋደሰ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ አርአያ፡ እግዚአብሔር፡ ወ፩ምስሌሁ። ዐቢይ፡ ውእቱ፡ አብ፤ ዐቢይ፡ ውእቱ፡ ወልድ፡ ወኢይልህቅ፡[8] መንፈስ፡ ቅዱስ። እስመ፡ ጽሑፍ፡[9] ዐቢይ፡ እግዚአብሔር፡ ወዐቢይ፡ ኀይሉ፤ ወጽሑፍ፡[10] ከመ፡ ክርስቶስ፡ ኀይለ፡ እግዚአብሔር፤ ወለጥበቢሁ፡ አልቦ፡ መስፈርት፡[9] ዘውእቱ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ እ

[1] 2 Cor. 1, 21. 22. [2] እስመ፡ ዘብነ፡ ወበዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ቀብአ፡ B, per emend. [3] Eph. 4, 30. [4] በክልእ፡ B. [5] Rom. 8, 29. [6] አላ፡ AB. [7] 1 Cor. 11, 7. [8] ወኢኀልቀ፡ B.
[9] Ps. 146 (hebr. 147), 5. [10] 1 Cor. 1, 24.

ስመ፡ጽሑፍ፡[1] ያዐርፍ፡ላዕሌሁ፡መንፈሰ፡እግዚአብሔር፡መንፈሰ፡ጥ
በብ፡ወአእምሮ ። ሰላም፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[2] ነዋ፡አትመይጥ፡
ላዕሌሆሙ፡ከመ፡ፈለገ፡ሰላም ፤ ወልድሂ፡ሰላም፡ውእቱ፡በከመ፡ይቤ፡
ጳውሎስ፡[3] ውእቱ፡ሰላም፡ሰላመ፡ዚአነ፡ዘገብረ፡ክልኤሆሙ፡፩ ፤ ሰላም፡
ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[4] ወፍሬ፡ዘመንፈስ፡ፍቅር፡ወ
ፍሥሓ፡ወሰላም፡ውእቱ ። ነቅዕ፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[5] እስመ፡
እምኀቤከ፡ነቅዐ፡ሕይወት ፤ ወወልድሂ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡ከመ፡ጽሑፍ፡[6]
ሊተሰ፡ኀደጉኒ፡ነቅዐ፡ማየ፡ሕይወት፡ወከረዩ፡ሎሙ፡ዐዘቅተ፡ዘኢይት
ረከብ፡ማይ ፤ ወሶበሰ፡ኢኮነ፡ነቅዐ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እመ፡ኢይቤ፡ጳው
ሎስ፡[7] ኵልነ፡ኪያሁ፡[8] መንፈሰ፡ሰተይነ ። ወዓዲ፡ፈድፋደ፡እምዘእግዚ
እነ፡ቃላት፡ናርኢ፡ከመ፡ነቅዕ፡ውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[9]
ቀዊሞ፡ኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ዘጸምአ፡ይምጻእ፡ኀቤየ፡ወይስተይ፡
በከመ፡ይቤ፡መጽሐፍ፡አፍላገ፡ማየ፡ሕይወት፡ይውሕዝ፡እምከርሡ ፤
ወዘንተ፡ነገረ፡በእንተ፡መንፈስ፡ዘሀሎ፡ይንሥኡ፡እለ፡የአምኑ፡ቦቱ ።
ብርሃን፡ውእቱ፡አብ፡እስመ፡ጽሑፍ፡[10] እግዚአብሔር፡ብርሃን ፤ ወል
ድሂ፡ብርሃን፡ውእቱ፡እስመ፡ይቤ፡[11] አነ፡ውእቱ፡ብርሃኑ፡ለዓለም ፤ ወሶ
በሰ፡ኢኮነ፡ብርሃነ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡እምኢይቤ፡ጳውሎስ፡[12] መንፈሰ፡
ኢታጥፍኡ ። አላ፡ለብዙኃን፡ዝነገር፡ደመንሚነ፡ይመስል ፤ ዳዊትኒ፡
ይነግር፡ገሃደ፡[13] በብርሃንከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡በ
ወልድከ፡ንሬኢ፡ብርሃነ፡ዘውእቱ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ሣልስ ። ያግዕዝ፡
አብ፡ዘተቀንየ፡ለኀጢአት ፤ ያግዕዝ፡ወልድሂ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤሎሙ፡
ለአይሁድ፡[14] እመሰ፡ወልድ፡አግዐዘክሙ፡አማን፡ግዑዛነ፡ኮንክሙ ፤
ያግዕዝ፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ቦኀበ፡ይቤ፡[15] ኀበ፡ሀሎ፡መንፈሰ፡

---

[1] Jes. 11, 2. [2] Jes. 66, 12. [3] Eph. 2, 14. [4] Gal. 5, 22. [5] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [6] Jer. 2, 13. [7] 1 Cor. 12, 13. [8] ኪያሆሙ፡ AB. [9] Joh. 7, 37. 38. [10] 1 Joh. 1, 5. [11] Joh. 8, 12. [12] 1 Thess. 5, 19. [13] Ps. 35 (hbr. 36), 10. [14] Joh. 8, 36. [15] 2 Cor. 3, 17.

እግዚአብሔር፡ሀየ፡ሀሉ፡ገዕዛን ። ሕገ፡አብ፡ያገዕዝ ፤ ሕገ፡ወልድኒ፡
ያገዕዝ፤ሕገ፡መንፈስ፡ቅዱስኒ፡ያገዕዝ፤ወቦ፡ኀበ፡ይቤ፡[1] ሕገ፡መንፈስ፡
ቅዱስ፡ያገዕዘከ፡እምቅኔ፡ወእሙስና ። ኄር፡አብ፤ኄር፡ወልድኒ፡እስመ፡
ቦኀበ፡ይቤ፡[2] ለእመ፡ዐይንከ፡ድንጻዌ፡[3] አነ፡ኄር ፤ መንፈስኒ፡ቅዱስ፡
ኄር፡እስመ፡ይቤ፡[4] መንፈስከ፡ኄር፡ይምርሐኒ፡በምድር፡ርትዕት ። ኀበ፡
ይፈቅድ፡ይሄሉ፡አብ፡እስመ፡አልቦ፡ለዘ፡ይገርር ፤ ኀበ፡ይፈቅድ፡ወል
ድኒ፡ይሄሉ፡እስመ፡አግዓዛይ፡ውእቱኒ ፤ መንፈስ፡ቅዱስኒ፡ኀበ፡ይፈ
ቅድ፡ይሄሉ፡እስመ፡ይቤ፡[5] መንፈስ፡ኀበ፡ፈቀደ፡ይነፍኅ፡ወቃሎ፡ትሰ
ምዕ፡አላ፡ኢታአምር፡እምኀበ፡ይመጽእ፡ወኀበ፡የሐውር ። ኵሉ፡ይእ
ኅዝ፡አብ፤ኵሉ፡ይእኅዝ፡ወልድ ፤ ይእኅዝ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ኵሉ ። ወ
ዳዊትኒ፡ይቤ፡[6] አይቴ፡አሐውር፡እመንፈስከ፡ወእምገጽከኒ፡አይቴኑ፡
እጕይይ ። ኵሎ፡ይክል፡አብ፡በከመ፡ይቤ፡ኢዮብ፡[7] ኣአምር፡እግዚኦ፡
ከመ፡ኵሎ፡ትክል፡ወኢትስእን፡ወኢምንተ ፤ ኵሎ፡ይክል፡ወልድኒ፡
በከመ፡ይቤ፡በወንጌል፡እግዚእነ፡[8] ኵሉ፡ይትከሀሎ፡ለዘየአምን ፤ ኵሎ፡
ይክል፡መንፈስኒ፡ቅዱስ፡እስመ፡ይቤ፡[9] ዘቲ፡ይእቲ፡እንተ፡እግዚአብ
ሔር፡ጥበብ፡[10] መንፈስ፡ቅዱስ፡መንፈስ፡አእምሮ፡ቅዱስ፡ክፉል፡[11] ጸጋ፡
ውስተ፡ብዙኅ፡ቀጢን፤ወበኵሉ፡ሀሉ፤ቅድው፡ዘኢይማስን፡ጥበብ፡ዘ
ኢይረስሕ፡ባላሒ፡ዘኢይትከላእ፡በቍዕ፡ወመፍቀሬ፡ሰብእ፡ዘኢይትኬ
ሰይ፡ጽኑዕ፡ዘኢይቴክዝ፡ክሃሌ፡ኵሉ፡ወዋሒ፡ኵሉ፡ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ
ጲስ፡ቆጳስ ። ወአከ፡ባሕቲቱ፡ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤጲስ፡ቆጳስ፡አላ፡ዓዲ፡ለሰ
ብእ፡ኤጲስ፡ቆጳሰ፡ይሬሲ ። ወዝሙርየ፡ጳውሎስ፡ውስተ፡ሐዋርያት፡[12]
እንዘ፡ይብል፡[13] ነጽሩ፡ርእሰክሙ፡ወለኵሉ፡መርዔት፡ዘቦቱ፡ሠርፀክሙ፡
መንፈስ፡ቅዱስ፡ኤጲስ፡ቆጳሳተ ። ፈነወ፡ነቢያተ፡አብ፡ወፈነወ፡ነቢ
ያተ፡ወልድ፡ወፈነወ፡ነቢያተ፡መንፈስ፡ቅዱስ፡በከመ፡፩እምነቢያት፡

---

[1] Rom. 8, 2. [2] Matth. 20, 15. [3] Emendandum ደንጻዌ፡
[4] Ps. 142, 12 (hbr. 143, 10). [5] Joh. 3, 8. [6] Ps. 138, 6 (hbr. 139, 7).
[7] Job 42, 2. [8] Marc. 9, 23. [9] Sap. 7, 22. 23. [10] ጠቢብ፡ A.
[11] ክፋል፡ AB. [12] i. e. ውስተ፡ግብረ፡ሐዋርያት፡ [13] Act. 20, 28.

ኢሳይያስ፡ ይኬልሕ፡ ወይብል፡[1] ይእዜኒ፡ እግዚአብሔር፡ ፈነወኒ፡ ወመን
ንፈሱ ። እምአብ፡ ተፈነዉ፡ ሐዋርያት፡ ወእምወልድሂ፡ ተፈነዉ፡ እስመ፡
ይቤ፡[2] ነዋ፡ አነ፡ እፌንወክሙ፡ ከመ፡ አባግዕ፡ ማእከለ፡ ተኵላት ፤ ወእመን
ፈስሂ፡ ቅዱስ፡ ተፈነዉ፡ በከመ፡ ይቤ፡[3] ውስተ፡ ግብረ፡ ሐዋርያት፡ ወእ
ለሰ፡ ተፈነዉ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ወረዱ፡ ሲላውቅያ ። ጸውዖሙ፡ አብ፡
ለሐዋርያት ፤ ጸውዖሙ፡ ወልድሂ ፤ ከመዝ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ጸውዖሙ፡
እስመ፡ ይቤ፡[4] ወእንዘ፡ ይትቀነዩ፡ ለእግዚአብሔር፡ እምሐዋርያት፡ ይቤ፡
መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፍልጥዎሙ፡ ሊተ፡ ለበርናበስ፡ ወጳውሎስ፡ ውስተ፡ ግ
ብር፡ ዘጸዋዕክዎሙ ። ፍልጡ፡ ሊተ፡ ይቤ፡ አንትሙሰ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፡
ለበርናበስ፡ ወጳውሎስ ፤ እንግር፡ አነ፡ ከመ፡ እግዚእ፡ ስምዑኒ፡ ከመ፡ አግ
ብርት ፤ ይቤ፡ እንዘ፡ ይጸውሙ፡ ወይትቀነዩ፡ ለእግዚአብሔር ፤ ጠይቅኬ፡
ከመ፡ ይቤ፡ ወይትቀነዩ፡ ለእግዚአብሔር ። ወይብሉኬ፡ ይእዜ፡ እለ፡ ይነ
ግሩ፡ ከመ፡ ላእክ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ወንሕነኒ፡ ንነግሮሙ፡ እመሰ፡
ላእክ፡ ውእቱ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፩ውእቱ፡ እመላእክት፡ ወእምሐዋርያት፡
እስመ፡ ይብል፡[5] ዘይሬስዮሙ፡ ለመላእክቲሁ፡ መንፈሰ፡ ወለእለ፡ ይትለ
አክዎ፡ ነደ፡ እሳት ፤ አላ፡ ኢኮነ፡ ላእከ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ አላ፡[6] ዘይትለአ
ክዎ፡ ወይትቀነዩ፡ ሎቱ፡ በከመ፡ ይቤ፡ እንዘ፡ ይትቀነዩ፡ ለእግዚአብሔር ።
ይቤ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ፍልጡ፡ ሊተ ፤ ጠይቅ፡ ከመ፡ ይቤ፡ ፍልጡ ፤ ትሬ
እዩኑ፡ ከመ፡ እግዚእ፡ ውእቱ ፤ ላእከሰ፡ እምኢይቤ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፡ አላ፡
ዘእምእግዚእ፡ ዛቲ፡ ቃል፡ አንተ፡ ይቤ፡ ፍልጡ፡ ሊተ፡ ለበርናባስ፡ ወለጳ
ውሎስ፡ ለግብር፡ ዘጸዋዕክዎሙ ፤ ይእዜኒ፡ አንትሙ፡ ፍልጡ፡ ሊ፡ተ፡ ለጳ
ውሎስ፡ ወበርናባስ፡ እስመ፡ አንሰ፡ ፈለጥክዎሙ፡ እምከርሠ፡ እሞሙ ።
ወከመሰ፡ እመንፈስ፡ ቅዱስ፡ ተጸውዐ፡ ጳውሎስ፡ ወእምሐዋርያት፡ ተፈ
ልጠ፡ ውስተ፡ ወንጌል፡ በቀዳማይ፡ መጽሐፍ፡ ዘዚአሁ፡ ወይብል፡[7] ጳው

---

[1] Jes. 48, 16. [2] Matth. 10, 16. [3] Act. 13, 4. [4] Act. 13, 2. [5] Ps. 103, 5 (hebr. 104, 4). [6] አላ፡ deest in B. [7] Rom. 1, 1. B habet ይብል፡ sine ወ, per emend.

ሉስ፡ገብረ፡ክርስቶስ፡ኢየሱስ፡ዘተጸውዐ፡ወተፈልጠ፡ለወንጌለ፡እግዚ
አብሔር ። አላ፡ይእዜሰ፡ፍቁራንየ፡ረከቡ፡እለ፡ያስተረክቡ፡ውእተ፡ሥ
ሒጸተ፡እምያስተረክቡ፡ውስተ፡ቅዱሳት፡መጻሕፍት፡ወያአምርዎ፡ለእ
ግዚአብሔር፡በከመ፡ይቤ፡[1] አስተርክቡ፡ወአእምሩ፡ከመ፡አነ፡ውእቱ፤
አላ፡ካልእ፡ዕርፈተ፡ወሥሒጸተ፡ረከቡ፡ወይሴአሉኒ፡እንዘ፡ይብሉ፡ቦኑ፡
መንበረ፡አብ፡ወናወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ይቤ፡[2] እግዚአብሔር፡ይነ
ብር፡ዲበ፡መንበሩ፡ቅዱስ፤ ወይደግሙኒ፡ቦኑ፡መንበረ፡ወልድኒ፡ወና
ወሥአሙ፡እወ፡እስመ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[3] መንበርከ፡እግዚአ፡
ለዓለመ፡ዓለም ። ወመንበርሰ፡ሶበ፡ሰማዕከ፡ድልወተ፡መለከት፡ለብዎ፡
ለመንበር፡ወዝንቱ፡ውእቱ፡ሥልጣን፡ወመንግሥት፡ወእግዚእና፡እ
ስመ፡ለነሰ፡መጻሕፍት፡ቅዱሳት፡ከመ፡ሰብእ፡ይትናገራነ ። ወካዕበ፡ይብ
ሉነ፡አይቴ፡ጽሑፍ፡ከመ፡መንፈስኒ፡[4] ቅዱስ፡ቦቱ፡መንበረ፡ከመ፡እመ
ንበር፡ለቢወነ፡ኅቡረ፡ህላዌ፡ወእግዚአ፡ንሬስዮ ። ወንሕነሰ፡በዘከመዝ፡
ነገር፡ኢመፍትው፡ናውሥአሙ፡ለእለ፡ከመዝ፤ እንዘ፡አግብርት፡ጥቀ፡
እለ፡እምድር፡ተፈጥሩ፡እሙንቱ፡ሐዋርያት፡ዘከፈሎሙ፡ነቢረ፡ዲበ፡
መንበር፡እስመ፡ይቤ፡[5] ነዋ፡አንትሙ፡፲ወ፪ ትነብሩ፡ውስተ፡፲ወ፪ መ
ናብርት፡እንዘ፡ትኴንኑ፡፲ወ፪ ነገደ፡እስራኤል፡እፎ፡ፈድፋደ፡መንፈስ፡
ቅዱስ ። ወዓዲ፡ይብሉነ፡አይቴ፡ስብሐት፡ለመንፈስ፡ቅዱስ፤ አብ፡ይሴ
ባሕ፤ ወልድ፡ይሴባሕ፤ አይቴ፡ይሴባሕ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ናወሥአ
ሙኬ፡በዝኒ፡ይኅሥሡ፡ሐዋርያተ፡[6] ወይነግር፡ኢሳይያስ፡ወጳውሎ
ስኒ፡ይዜምር ። እስመ፡ይቤ፡[7] ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡
መንበር፡ልዑል፤ ወዘንተ፡ይቤ፡በእንተ፡መንፈስ፡ወኢናጕነዲ፡በእ
ንተ፡አርእዮ ። ርኢክዎ፡ለእግዚአብሔር፡ይነብር፡ዲበ፡መንበር፡ነዋኅ፡
ወልዑል፡ወምሉእ፡ቤተ፡ስብሐተ፡ዚአሁ፡ወሱራፌን፡ይቀውሙ፡ዐ

---

[1] Ps. 45, 10 (hbr. 46, 11). [2] Ps. 46, 8 (hbr. 47, 9). [3] Ps. 44, 8 (hbr. 45, 7). [4] ለመንፈስኒ፡ A. [5] Matth. 19, 28. [6] ሐዋርያ፡ A. [7] Jes. 6, 1.

ውዱ ፡ እለ ፡ ፮ክንፈሆሙ ፡ ለለ ፩ ይጸርኁ ፡ ወይብሉ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ ቅዱስ ፡ እግዚአብሔር ፡ ጸባኦት ፤ ምሉእ ፡ ሰማያተ ፡ ወምድረ ፡ ስብሐተ ፡ ዚአሁ ፤[1] ጠይቅኬ ፡ ዝየ ፡ መንበረሂ ፡ ወስብሐተ ፤ ወይቤለኒ ፡ እግዚአብሔር ፡ መኑ ፡ እፌኑ ፡ ወመኑ ፡ የሐውር ፡ ኀበ ፡ ዝንቱ ፡ ሕዝብ ፤ ወሕዝብሰ ፡ ኢይሁድ ፤ ወይነግሮሙ ፡ ወሰሚዐ ፡ ትሰምዑ ፡ ወኢትሌብዉ ፡ ወርእየ ፡ ትሬእዩ ፡ ወኢታእምሩ ፡ እስመ ፡ ገዝፈ ፡ ልበሙ ፡ ለዝ ፡ ሕዝብ ፡ ወበእዝኖሙ ፡ አክበዱ ፡ ሰሚዐ ፡[2] ወዘሀሎ ፡ ጽሑፍ ፡ እምድኅረዝ ። ይመጽእኬ ፡ ጳውሎስ ፡ እምድኅረ ፡ ብዙኃ ፡ ዐውደ ፡ ዓመታት ፡ ወይበጽሕ ፡ በሮሜ ፡ ወይትናገር ፡ ምስለ ፡ አይሁድ ፡ እንዘ ፡ ይሜህሮሙ ፡ ውስተ ፡ ዘዋሕድ ፡ ክርስቶስ ፡ ሃይማኖት ፡ ወእሙንቱሰ ፡ ይትመየጥዎ ፡[3] ወይትካሐድዎ ፤[4] ሶቤሃ ፡ ይዜከራ ፡[5] ለዛቲ ፡ ትንቢት ፡ እስመ ፡ ቦቱ ፡ ተፈጸመት ፤ ወምንተ ፡ ይነግሮሙ ፡ ሠናየ ፡ ይቤ ፡ አኮ ፡ አብ ፡ ወአኮ ፡ ወልድ ፡ አላ ፡ ሠናየ ፡ ይቤ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ በኢሳይያስ ፡ ነቢይ ፡ ሰሚዐ ፡ ትሰምዑ ፡ ወኢትሌብዉ ፡ ወዘሀሎ ፡ ጽሑፍ ፡ እምድኅሬሁ ። እምከመሰ ፡ ኢሳይያስ ፡ ይቤ ፡[6] እግዚአብሔር ፡ ጸባኦት ፡ ይነብር ፡ ዲበ ፡ መንበር ፡ ልዑል ፡ ወእመላእክት ፡ ይሴብሕ ፡ ወይትቄደስ ፤ ጳውሎስኒ ፡ ይነግር ፡ ከመ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ውእቱ ፡ መኑ ፡ እንከ ፡ ተረፈ ፡ ተዋካሔ ፡ እስመ ፡ እግዚእ ፡ ወአምላክ ፡ ውእቱ ፡ መንፈስ ፡ ወይትቀነዩ ፡ ሎቱ ፡ ወይትለአክዎ ። ወሎቱ ፡ ስብሐት ፡ ወእኂዝ ፡ ወጽንዕ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

b) *Cyrilli de Melchisedec homilia prior.*

ዘቄርሎስ ፡ ሊቀ ፡ ጳጳስ ፡ ዘእለ ፡ እስክንድርያ ፡ በእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ።

ይቤ ፡ ጳውሎስ ፡[7] ዝመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ሰላም ፡ ካህን ፡ ዘእግዚአብሔር ፡ ልዑል ፡ ዘተራከቦ ፡ ለአብርሃም ፡ ተመይጦ ፡ እምኀበ ፡ ይቀትሎሙ ፡

---

[1] Jes. 6, 1—3. [2] 6, 8—10. [3] Act. 28, 25 seq. [4] ወይትካሐድዎ ፡ A, ወይከሕድዎ ፡ B. [5] ይዜከሩ ፡ A. [6] ነቢይ ፡ AB.
[7] Hbr. 7, 1—10.

ለንግሥት፡ወባረከኒ፡ወወሀበ፡ክፍሎ፡ዓሥራተ፡እምኵሉ፡አብርሃም፤ቀዳሚ፡ትርጓሜሁ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ወእምህየ፡ንጉሠ፡ሰላም፡ዘትርጓሜሁ፡ንጉሠ፡ሰሌም፡ዘይእቲ፡ኢየሩሳሌም፤አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወአልቦ፡ጽሒፈት፡ለልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንተ፡መዋዕሊሁ፡ወአልቦ፡ማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡በአምሳሉ፡ለወልደ፡እግዚአብሔር፡ይነብር፡ካህነ፡ለዝሉፉ። ነጽሩ፡ዕበዮ፡ለዝንቱ፡ዘሎቱ፡ዓሥራተ፡አብርሃም፡ወሀበ፡እምህርካሁ፡ሊቀ፡አበው። ወእለሰ፡እምውሉደ፡ሌዊ፡ለክህናት፡ይነሥኡ፡ሥርዐተ፡በሙ፡ይንሥኡ፡ዓሥራተ፡እምሕዝብ፡በከመ፡ሕገ፡ሙሴ፡እምአኀዊሆሙ፡ለእለ፡ወፅኡ፡እምሐቌሁ፡ለአብርሃም። ወዘሰ፡ኢተጽሕፈ፡እምነገዶሙ፡ነሥአ፡ዐሥራተ፡እምአብርሃም፡ወለዘቦ፡ተስፋ፡ርስት፡ባረከ። ወጥዩቅሰ፡ዘእንበለ፡ካሕድ፡ዘይንእስ፡እምዘየዐቢ፡ይትባረክ፡ወበዝየሰ፡ሰብእ፡መዋቲ፡ይነሥእ፡ዓሥራተ፡ወበህየሰ፡ዘቦ፡ስምዕ፡ከመ፡ሕያው። ቡብሂል፡[1] በእንተ፡አብርሃም፡ወሌዊ፡ዘዓሥራተ፡ይነሥእ፡ውእቱ፡ዐሠረ፡እንዘ፡ዓዲ፡ውስተ፡ሐቌ፡አቡሁ፡ሀሎ፡ሌዊ፡ሶበ፡ተራከቦ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ለአብርሃም፡ይቤ።[2] ዘቄርሎስ። ወይእዜኒ፡ደቂቅየ፡ጽሁቃን፡መጻእክሙ፡ዝየ፡ወመላእክሙ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ጽሙኣን፡አንትሙ፡ከመ፡ትትረወዩ፡ማየ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን፡ወይፍረይ፡ልብክሙ፡ፍሬ፡ሠናየ። በከመ፡ሀብተ፡ማይ፡ያበቍል፡ፍሬሃ፡ለምድር፡ዘወትረ፡ይሰቅይዎ፡ከማሁ፡ቃሎሙ፡ወትምህርቶሙ፡ለአበው፡እለ፡ተመሀሩ፡በኵሉ፡ጥበብ፡ወአእምሮ፡ይበውእ፡ውስተ፡አልባበ፡ሰብእ፡ለመድኀኒት። ይእዜኒ፡ንዑ፡ጽሙኣን፡ወናረውየክሙ፡ጽምአክሙ፡ነሢአነ፡እምጳውሎስ፡ጠቢብ፡ማየ፡እስመ፡ነቅዐ፡መድኀኒት፡ውእቱ። ይቤኬ፡እንከ፡ጳውሎስ፡በእንተ፡ክቡር፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዝመልከ፡ጼዴቅ፡ንጉሠ፡ሳሌም፡ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ወዘተጽሕፈ፡በእንቲአሁ፡ኵሉ። ብዙኅ፡እንከ፡ለብዙኃን፡ዘበእንቲአሁ፡ኮነ፡ነገር፡በከመ፡ውእቱ፡ጳውሎስ፡ቦ፡ኀበ፡ይቤ፡[3] ዕጹብ፡ፍካሬሁ፡ወኢኮነ፡ቀሊለ፡ወፈድፋደሰ፡

---

[1] ὡς ἔπος εἰπεῖν Hbr. 7, 9. [2] Hbr. 7, 1—10. [3] Hbr. 5, 11.

ለእለ፡ኢይሴብዉ፡ወከኑ፡ድንዙዛነ፡ለሰሚዕ ። ባሕቱ፡ዘከመ፡ሀሎ፡በእ
ንቲአሁ፡እነግር፡እስመ፡ቦ፡እለ፡ይቤሉ፡ኢኮነ፡ሰብአ፡ከማነ፡አላ፡መን
ፈስ፡ቅዱስ፡ውእቱ፡አው፡እግዚአብሔር ። ጌገዩኬ፡ወወፅኡ፡እምኀ
ሊና፡እለ፡ዘንተ፡ከመዝ፡ይኄልዩ፡ወመፍትውኬ፡እንከ፡ዘንተ፡ናቅ
ድም፡ነጊሮቶሙ፡እምኵሉ ። እፎ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ከመ፡ካህኑ፡ለእግዚ
አብሔር፡ትቤልዎ፡መንፈሰ፡ቅዱሰ፡አው፡እግዚአብሔር፡እስመ፡ኢ
ኮነ፡በሢመተ፡ክህነት፡መንፈስ፡ቅዱስ፡ዘኀቡር፡ወዕሩይ፡ምስለ፡አብ፡
ወወልድ፡በህላዌሁ፡ወኢይትመሰል፡ወኢይትዋደድ፡ሎቱ፡ግሙራ፡
ስመ፡ክህነት፡ወግብሩሂ፡ኢለመለኮት፡ይደሉ ። ወለመኑ፡እንከ፡ይትከ
ሀን፡በከመ፡ትቤሉ፤ ለዘየዐብዮኑ፡ወለዘይፌደፍዶ፡ወይትሌዐል፡እም
ኔሁ፤ መኑ፡ይትሌዐሎ፡ዘእምኵሉ፤ ወዘተሠይመሰ፡በክህነት፡ኢኮነ፡ለር
እሱ፡ይትቀነይ፡ወይትከሀን፤ ለእመሰ፡ርቱዐ፡ትኄልዩ፡ለዘየዐብዮ፡ወይ
ትሌዐሎ፤ ለእግዚአብሔርሰ፡ዕዉቅ፡እስመ፡በከመ፡ጽሑፍ፡[1] መላእ
ክት፡ወሊቃነ፡መላእክት፡ወመናብርት፡ወሥልጣናት፡ይትቀነዩ፡በክህ
ነት፡ለቅድስት፡ወኀብርተ፡ህላዌ፡ሥላሴ፡ወውእቱሰ፡ሥላሴ፡ለመኑ፡እ
ንከ፡ይቀውም፡ወይትቀነይ ። ከዐበ፡ይብሉ፡ጽሑፍ፡በእንተ፡ወልድ፡[2]
ርእይዎ፡ለሐዋርያነ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ዘእምነትነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፤
ወከዐበ፡ይብሉ፡[3] ሐዋርያ፡ኀበ፡ቦአ፡ቀዳማይ፡በእንቲአነ፡ኢየሱስ፡ክር
ስቶስ፡በከመ፡ሢመቱ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሊቀ፡ካህናት፡ከዊና፡ለዓለም ።
እነግሮሙ፡ወፅአ፡ኀሊናክሙ፡እምፍኖት፡ርትዕት፡ዘክቡር፡ወዐቢይ፡
ምስጢር፡ዘትስብእቱ፡ለዋሕድ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፤ እፎ፡እ
ንከ፡ኢኀለይክሙ፡ከመ፡ኢተሰምየ፡[4] ላእከ፡ወሊቀ፡ካህናት፡ወልድ፡
እንበለ፡አመ፡ኮነ፡ሰብአ፡ወአትሐተ፡ርእሶ፡እንዘ፡ኢይትበዐድ፡ወኢይ
ትመየጥ፡ወኢይትከሀል፡ግሙራ፡ዝንቱ፡ይርከቦ፡አላ፡እስመ፡አትሐተ፡
ርእሶ፡በአምጣነ፡ሰብእ፡ወነድየ፡ምስሌነ፡እንዘ፡ባዕል፡ውእቱ፡ወአም

[1] 1 Petr. 3, 22; Col. 1, 16. [2] Hbr. 3, 1. [3] Hbr. 6, 20.

[4] ኢተሠይመ፡ B.

ላከ ። ወትሕትናሰ ፡ ወንዴተ ፡ እንቲአሁ ፡ ንብል ፡ በተሰምዮ ፡ ሐዋርያ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወዝንቱ ፡ ኵሉ ፡ ይደሉ ፡ ለአርአያ ፡ ገብር ፡ ወለመስፈርተ ፡ ሰብእ ፡ ሐዋርያሂ ፡ ወሊቀ ፡ ካህናት ፡ እስመ ፡ ሰብአ ፡ ኮነ ፡ ከማነ ። ወይእዜሂ ፡ ለእመኑ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ተሰብአ ፤ ለይትከሀን ፡ ውእቱኒ ፡ ወሚመተ ፡ ላእከ ፡ ለይርከበ ፡ በከመ ፡ ወልድ ፡ ምሒሮ ፡ ኪያነ ፡ ኮነ ። ወለእሙሰ ፡ ዝንቱ ፡ ብሂል ፡ ዕርፈት ፡ ውእቱ ፡ ወውፁእ ፡ ወኢይመስል ፡ ግሙራ ፡ ለቅዱሳት ፡ መጻሕፍት ፡ ለምንት ፡ ይሥሕጹ ፡ ላዕለ ፡ ስብሐተ ፡ መለኮት ፡ ወአኮዘ ፡ ባሕቲቶ ፡ አላ ፡ ዓዲ ፡ ያስተዋርድዎ ፡ ውስተ ፡ አምጣነ ፡ ገብር ፡ ለመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ዘውእቱ ፡ ይሰፍኖ ፡ ለኵሉ ፡ ምስለ ፡ አብ ፡ ወወልድ ፡ ወኵሉ ፡ ፍጥረት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ወኵሉ ፡ ካህናት ፡ ይኬልልዎ ፡ በሰማይ ፡ ወበምድር ። አላ ፡ ይብሉ ፡ ካዕበ ፡ ተሰምየ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡[1] ዘትርጓሜሁ ፡ ከማሁ ፡ ስሙ ፡ ወዓዲ ፡ ንጉሠ ፡ ሳሌም ፡ ወሰብእ ፡ ዘከማነ ፡ ውእቱ ፡ ኢይትከሀል ፡ ይኩን ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወንጉሠ ፡ ሰላም ፡ አላ ፡ ዝንቱ ፡ ይደሉ ፡ ለመለኮት ። ወንሕነኒ ፡ ንነግሮሙ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ንቅሁ ፡ ንስቲተ ፡ ወጸበለ ፡ አዕይንተ ፡ ልብክሙ ፡ ተኀጊበክሙ ፡ ኅሡ ፡ ዘበእንተዝ ፡ ኀሊና ፡ ርቱዐ ። እመ ፡ አማነ ፡ መንፈሰ ፡ ቅዱሰ ፡ ታመስልዎ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ይኩን ፡ ወበዕበይ ፡ ወበስብሐት ፡ ተአምንዎ ፡ ዘመለኮት ፡ በእንተ ፡ ዘተሰምየ ፡ ንጉሠ ፡ ጽድቅ ፡ ወሰላም ፤ እፎ ፡ እንከ ፡ ኢትኄልዩ ፡ እስመ ፡ ዘበስብሐተ ፡ መለኮት ፡ በእንተ ፡ ነጊሥ ፡ ለጽድቅ ፡ ወሰላም ፡ ኢይትከሀሉ ፡ ግሙራ ፡ ይትቀነይ ፡ ወኢየሀሉ ፡[2] ውስተ ፡ መለኮት ። ወተጽሕፈሰ ፡ በእንተ ፡ ቅዱሳን ፡ መላእክት ፡[3] እስመ ፡ አእላፈ ፡ አእላፍ ፡ ይትቀነዩ ፡ ለእግዚአብሔር ፤ ወካዕበ ፡ ይቤ ፡[4] ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵልክሙ ፡ መላእክቲሁ ፡ ጽኑዓን ፡ በኀይል ፡ እለ ፡ ትገብሩ ፡ ቃለ ፡ ዚአሁ ፤ ባርክዎ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ኵሉ ፡ ኀይሉ ፡ ላእኩ ፡ እለ ፡ ይገብሩ ፡ ፈቃዶ ። ይእዜ ፡ እመ ፡ አኮ ፡ አውረድዎ ፡ እመንበረ ፡ መለኮቱ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ወአኀበርዎ ፡ ምስለ ፡ መላእክት ፡ ወኢይፈደፍድ ፡ እምኔ

---

[1] ጻድቅ ፡ AB. [2] ወኢሀሉ ፡ AB. [3] Dan. 7, 10. [4] Ps. 102 (hbr. 103), 20. 21.

ሆሙ፡ወኢምንተሂ፤እሙ፡አኮ፡ዘንተ፡ብሂለ፡ወኀልዮ፡ሥሕጸት፡ው
እቱ፡ወኢትትኄየልዋ፡ለጽድቅ፡እንዘ፡ትሁቡ፡ሢመተ፡ለዘኢኮነ፡ፍጥ
ረት። እፎ፡እንከ፡እንዘ፡ጥቀ፡ይጤበቡ፡ወይመስሉሙ፡ዘይጠናቀቁ፡
መጻሕፍተ፡እግዚአብሔር፡ጌገዩ። እስመ፡አኮ፡በጸዊረ፡ስም፡ይከውን፡
ህላዌሁ፡በከመ፡ስሙ፤ወእንግር፡ዘእምድኅረ፡ሙሴ፡ዘተሠይመ፡ለእስ
ራኤል፡ኢየሱስሃ፡ተሰምየ፡ወትርጓሜሁ፡ለዝስም፡መድኅኔ፡ሕዝብ፡
ወኢይሳተፍ፡ዝስም፡ለአድኅኖ፡አላ፡ለእግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡
ለባሕቲቱ፡ዘውእቱ፡መድኅኒነ፡ይደልዎ። እስመ፡ከቡር፡ገብርኤል፡
ሶበ፡ይነግራ፡ለቅድስት፡ድንግል፡[1] ናሁ፡ትፀንሲ፡ወትወልዲ፡ወልደ፡
ወትሰምዮ፡ኢየሱስ፡እስመ፡ውእቱ፡ያድኅን፡ሕዝቦ፡እምኀጢአቶሙ።
ይእዜኒ፡እንከ፡ዘእምድኅረ፡ሙሴ፡ተሠይመ፡ለእስራኤል፡ተሰምየ፡ኢየ
ሱስ፤ውእቱኑ፡እንከ፡ዘተሠይመ፡ለመድኅኒተ፡ኵሉ፡ዓለም፤አልቦ፤
ኢኮነ፡ውእቱ፡አላ፡ጸዋሬ፡ስም፡ኮነ፡ወዝንቱ፡ስም፡ለእግዚእነ፡ኢየ
ሱስ፡ክርስቶስ፡ባሕቲቱ፡ደለወ፡በአማን። ወካዕበ፡ስሙ፡ለእስራኤል፡
ትርጓሜሁ፡ኅሊና፡ዘይሬእዮ፡ለእግዚአብሔር፡ወተሰምየ፡ከመዝ፡ዘበ
ሥጋ፡እስራኤል፡ወኢነጸርዎ፡ለእግዚአብሔር፡በአዕይንተ፡ልቦሙ፡
አላ፡አምለኩ፡ለግብረ፡እደ፡ሰብእ፡ወአኮ፡ለፈጣሪሆሙ፤እፎ፡እንከ፡
ኅሊና፡ዘይሬእዮ፡ለእግዚአብሔር፡ተሰምዩ፡ወኢነጸርዎ፡ለእግዚአብ
ሔር። ንሕነኬ፡ሰብእ፡ተሰመይነ፡አማልክተ፡ወደቂቀ፡ልዑል፤[2] ወኢ
ኮነ፡በህላዌነ፡አማልክተ፡አላ፡በክብር፡ተሠየምነ፡እምኀበ፡እግዚአብ
ሔር፡ከማሁ። ወካዕበ፡ይብሉ፡በእንተ፡መልከ፡ጼዴቅ፡አልቦ፡አብ፡ወ
አልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢማኅ
ለቅተ፡ሕይወቱ፡ወእሉሰ፡ወዘከመዝሰ፡ኢይመስል፡ሰብአ። አነሂ፡ር
ቱዐ፡እነግረከሙ፡ይቤ፡ቄርሎስ፡አምልኡ፡ዘይቤ፡ጳውሎስ፡ከመ፡ትር
አዩ፡ርቱዐ፤አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልቦ፡
ጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡በአምሳለ፡ወልደ፡እግዚአብ

[1] Luc. 1, 31; Matth. 1, 21. [2] Ps. 81 (hbr. 82), 6.

ሔር ። እፎ ፡ እንከ ፡ ዘአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ይመስሎ ፡ ለወልደ ፡ እግዚአብሔር ፤ እመሰ ፡ አልቦ ፡ አብ ፡ ክርስቶስ ፡ ወልደ ፡ እግዚአብሔር ፡ ይመስሎ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ አላ ፡ በኀቤነሰ ፡ ቦቱ ፡ አብ ፡ እስመ ፡ ተወልደ ፡ እምእግዚአብሔር ። ወከዐበ ፡ እመሂቦ ፡[1] ወልደቱሂ ፡ ተጽሕፈ ፡ እስመ ፡ እምኔነ ፡ ነሥአ ፡ እምእንተ ፡ ኢታአምር ፡ ሰብሳበ ፡ እምድንግል ፡ ተወልደ ፡ ወጽሑፍ ፡ በማቴዎስኒ ፡[2] በእንቲአሁ ፡ ልደቱ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ ከመዝ ። ይእዜኒኬ ፡ ንነግር ፡ መኑ ፡ ውእቱ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ዳግመ ፡ ተጋቢአነ ፡ በዝየ ። እስመ ፡ በአኀጽር ፡ ይኄይስ ፡ ድርሳናት ፡ ከመ ፡ ጽሙአኒክሙ ፡ ትምጽኡ ፡ ወትትረወዩ ፡ በሕቁ ፡ ቃላቲሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ከመ ፡ እምብዝኁ ፡ ኢያህኪክሙ ፡ ወኢይፃእ ፡ ኀሊናክሙ ፡ እምሰሚዐ ፡ ነገርነ ፡ ወዘሂ ፡ ትጽህቁ ፡ ትትመሀሩ ። ለያትሉ ፡ ለነ ፡ ዘብዑል ፡ ጸጋሁ ፡ ለኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ መድኀኒነ ፡ ዘቦቱ ፡ ወምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ወመንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ስብሐት ፡ ወእኂዝ ፡ ለዓለመ ፡ ዓለም ፡ አሜን ።

c) *Cyrilli de Melchisedec altera.*

ዓዲ ፡ ካልእ ፡ ድርሳን ፡ ዘቅዱስ ፡ ቄርሎስ ፡ በእንተ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ።

እለ ፡ ይለምዱ ፡ በስራሐ ፡ ተድላዝ ፡ ዓለም ፡ ወበብዝኁ ፡ ብዕሎሙ ፡ ይሰርሑ ፡ ወይትፌሥሑ ፡ በሕቁ ፡ በብዝኁ ፡ ዕንቆሙ ፡ ክቡር ፡ ዘብሔረ ፡ ሀንደኬ ፡ ወኪያሁ ፡ ዕንቈ ፡ የዐቅቡ ፡ ውስተ ፡ ቀምጠራት ፡ ዘጊሐሙ ፡ ጽኑዐ ፡ ወይትዔበዩ ፡ በአዕናቆሙ ፡ ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ በመንፈስ ፡ ስራሖ ፡ ለዝ ፡ ዓለም ፡ ኀላፊ ፡ ወምክሐ ፡ ዘኢይበቍዕ ፡ አርሒቀነ ፡ ወመልዕልተዝ ፡ ረስየነ ፡ ኀሊናነ ፡ ንትጌበር ፡ ክቡረ ፡ ባሕርየ ፡ ዘበአማን ፡ ዘውእቱ ፡ ክርስቶስ ፡ ወዘበእንቲአሁ ፡ አእምሮ ፡ ዘውእቱ ፡ ማሕየዊ ፡ ወዘለዓለም ፡ ይሁበነ ፡ ክብረ ። እስመ ፡ ንዜከር ፡ ዘጽሑፍ ፡ ውስተ ፡ ወንጌል ፡ ዘይቤለነ ፡ ክርስቶስ ፡ ለሊሁ ፡[3] ትመስል ፡ መንግሥተ ፡ ሰማያት ፡ ብእሴ ፡ ሠያጤ ፡ ዘኀለፈ ፡ ይኀሥሥ ፡ ባሕርየ ፡ ሠናየ ፡ ወረኪቦ ፡ አሐተ ፡ ባሕርየ ፡ ዘብዙኅ ፡ ሤጡ ፡ ሖረ ፡ ወሤጠ ፡ ኵሎ ፡

---

[1] i. e. matrem quoque habet.   [2] Matth. 1.   [3] Matth. 13, 45. 46.

ዘበ፡ ወተማየጠ፡ ለውእቱ፡ ብሕርይ፡ ክቡር፡ ወብዙኅ፡ ሤጡ። ፀከመ፡
ይቤ፡ ንዝግብ፡ ለርእስነ፡ ወንረክቦ፡ ሶበ፡ ንሔውጽ፡ ውስተ፡ መጻሕፍት፡
ዘቅዱሳን፡ አበው፡ ዘ፩እምኔሆሙ፡ ውእቱ፡ ብፁዕ፡ ወጠቢብ፡ ጳውሎስ፡
ዘቡብዙኅ፡ ፈከረ፡ ለነ፡ ዘበአማን፡ ዘክርስቶስ፡ ምስጢረ። ወይእዜ፡ ለሊሁ፡
ጳውሎስ፡ አፍለጠ፡ ወአርአየ፡ ከመ፡ በአምሳሉ፡ ወበአርአያ፡ ክህነቱ፡ ለክ
ርስቶስ፡ ውእቱ፡ መልከ፡ ጼዴቅ። ወበቀዳማይኒ፡ ተራኪበነ፡ ብዙኀ፡ ዘበ
እንተ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ነገርኩክሙ፡ እንዘ፡ አርእየክሙ፡ ኀሊናሆሙ፡ ለ
ዕልዋን፡ እስመ፡ ይብሉ፡ ኢኮነ፡ ሰብአ፡ ከማነ፡ አላ፡ እግዚአብሔር፡ ው
እቱ። ወይእዜሰ፡ ሀለወኒ፡ እንግርክሙ፡ መኑ፡ እንከ፡ ውእቱ፡ ዘበአማን፡
መልከ፡ ጼዴቅ፡ ወአርእየክሙ፡ አምሳለ፡ ዘቦቱ፡ ተመሰለ፡ መድኀኒነ፡ ኢየ
ሱስ፡ ክርስቶስ። ይቤ፡ ጳውሎስ፤ ወበሕቱ፡ ያጽህቀኒ፡ ዘንተ፡ አቅድም፡
ነጊረ፡ ምንተ፡ ኀሊዮ፡ ጳውሎስ፡ ዘንተ፡ ይጽሕፍ፡ ወምንተ፡ ፈቲዎ፡ ያስተ
ራትዕ፡ ወዘመኑ፡ ይትባአስ፡ ያክፍእ፡ ነገረ፡ አምሳለ፡ ወአርአያ፡ ዘክርስ
ቶስ፡ ይሬስዮ፡ ለመልከ፡ ጼዴቅ። ያርኢኬ፡ ጳውሎስ፡ በኵሉ፡ ከመ፡ ክህ
ነት፡ ዘኦሪት፡ እንተ፡ በደም፡ ወጢስ፡ ከመ፡ ጽንጽንት፡ ይእቲ፡ ወኢትበ
ቍዕ፡ ወአልባቲ፡ ኀይለ፡ ግሙራ፡ ለአንጽሖ፡ ኀጢአት፡ አላ፡ እንተ፡ ክርስ
ቶስ፡ ኀይለ፡ ጽድቅ፡ እንዘ፡ ይትዌከፍ፡ እሙነ፡ በአሚን፡ ወበህላዌሁ፡ ተፍ
ጻሜተ። እስመ፡ ሊቀ፡ ክህናት፡ ይሰምዮ፡ በኵለሄ፡ ወይቤ፡ ገሃደ፡ ለእለ፡
አምኑ፡ በቱ፡ [1] ርእይዎ፡ ለሐዋርያነ፡ ወሊቀ፡ ክህናት፡ ዘእምነትነ፡ ኢየሱስ፡
ምእመን፡ ውእቱ፡ ለዘፈነዎ፤ ወካዕበ፡ ይቤ፡ [2] እንዘ፡ ብነ፡ ሊቀ፡ ክህናት፡ ዐ
ቢይ፡ ዘዐደወ፡ ሰማያተ፡ ኢየሱስ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ናጽንዕ፡ አሚነ፡
እስመ፡ አልብነ፡ ሊቀ፡ ክህናት፡ ዘኢይክል፡ ሐሚመ፡ ሕማመነ፡ አላ፡ ም
ኩር፡ በኵሉ፡ በአምሳልነ፡ ዘእንበለ፡ ኀጢአት። ወካዕበ፡ ብዙኀ፡ ተናገረ፡
ጳውሎስ፡ በእንተ፡ ጽላሎተ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ከመ፡ አልባቲ፡ ኀይለ፡ ለአን
ጽሖ፡ ኀጢአት፡ በከመ፡ ንቤ፡ ቀዳሚ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡ [3] ኵሎሙ፡ እለ፡ በ
ሕገ፡ ኦሪት፡ ሀለዉ፡ ውስተ፡ መርገም፡ ይነብሩ፡ እስመ፡ ጽሑፍ፡ ርጉም፡

---

[1] Hbr. 3, 1. 2. [2] Hbr. 4, 14. 15. [3] Gal. 3, 10.

ውእቱ፡ ኵሉ፡ ዘኢዐቀበ፡ ቃሎ፡ ዘጽሑፍ፡ ውስተ፡ መጽሐፈ፡ ኦሪት፡ ከመ፡ ይግበሮ ። ወካዕበ፡ ይብል፡ [1] ኦሪትኑ፡ ትነሥቶ፡ ለትእዛዘ፡ እግዚአብሔር፤ ሐሰ ፤ ሶበሰ፡ ተውህበ፡ ሕግ፡ ዘይክል፡ አሕይዎ፡ እምከነ፡ ጸዲቀ፡ [2] ቦቱ፡ አላ፡ ዘገሐ፡ መጻሕፍት፡ ለኵሉ፡ ውስተ፡ ኀጢአት፡ ከመ፡ ትእዛዝ፡ በአሚን፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ይትወሀብ፡ እለ፡ የአምኑ፡ ቦቱ ። ወዓዲ፡ እንዘ፡ ዝኒ፡ ወሰከ፡ ጳውሎስ፡ ወይቤ፡ [3] እስመ፡ በሕገ፡ ኦሪት፡ አልቦ፡ ዘይጸድቅ፡ በኀበ፡ እግዚአብሔር፡ እሙን፡ [4] ወጻድቅሰ፡ በአሚን፡ የሐዩ ። ዘኬ፡ ትምህርት፡ እንዘ፡ ይሜህሮሙ፡ ጳውሎስ፡ ተዋሥእዎ፡ ዕብራውያን፡ እንዘ፡ ይትመረጐዙ፡ ሕገ፡ ኦሪት፡ ዘሙሴ፡ ወይብልዎ፡ ኢይትከሀል፡ ክህነተ፡ ካልእት፡ ትኩን፡ ወትሰመይ፡ ለእመ፡ ኢኮነ፡ እንተ፡ እምኀቤሆሙ፡ ወኢይክውን፡ ወኢመኑ፡ ይትከሀን፡ እመ፡ ኢኮነ፡ እምዘመዱ፡ ለሌዊ ። ወአከ፡ ለጳውሎስ፡ ባሕቲቱ፡ ዘተካሐድዎ፡ [5] አላ፡ ዓዲ፡ ለእግዚእነ፡ ወመድኀኒነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ ፤ አመ፡ [6] እንዘ፡ ይበውእ፡ ውስተ፡ ምኵራብ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ረከበ፡ እለ፡ ይሠይጡ፡ አባግዐ፡ ወአልህምተ፡ ወአርጋበ፡ ነሚአ፡ ሐብለ፡ ገብረ፡ መቅሠፍተ፡ ወሰደዶሙ፡ ወይቤሎሙ፡ አውዕኡ፡ ዘንተ፡ እምዝየ፡ ወኢትረስዩ፡ ቤተ፡ አቡየ፡ ቤተ፡ ምሥያጥ፡ ወሶቤሃ፡ መዐት፡ ዐቢይ፡ ኀነቆሙ፡ ዘኢይክሉ፡ ጸዊረ፡ [7] ለመምህራኒሆሙ፡ ወለካህናቲሆሙ፡ ለአይሁድ፡ ወተንሥኡ፡ ላዕሌሁ፡ በቅንዐት፡ መሪር፡ እንዘ፡ ይጸርኁ፡ ወይብሉ፡ በአይ፡ ሥልጣን፡ ዘንተ፡ ትገብር፡ ወመኑ፡ ወሀበከ፡ ዘንተ፡ ሥልጣነ፡ እስመ፡ ለነ፡ ለባሕቲትነ፡ ይከውን፡ ንሥራዕ፡ ቤተ፡ እግዚአብሔር፡ ወአንተሰ፡ እንዘ፡ አልብከ፡ ሢመተ፡ ክህነት፡ እፎ፡ ዘንተ፡ ትገብር ። ወበእንተዝ፡ ኵሉ፡ ካሕዶሙ፡ ወወከሐቶሙ፡ ለዕብራውያን፡ አርአዮሙ፡ ጠቢብ፡ ጳውሎስ፡ እምዲበ፡ ቅዱሳት፡ መጻሕፍቲሆሙ፡ ከመ፡ አርአያ፡ ወአምሳል፡ ለክህነተ፡ ክርስቶስ፡ ውእቱ፡ መልከ፡ ጼዴቅ፡ ወይጸህቅ፡ ፈውሶቶሙ፡ ከመ፡ እንዘ፡ ጥቀ፡ ኢያስተርአየት፡ ክህነት፡ እንተ፡ ኦሪት፡ ሀሎ፡

[1] Gal. 3, 21. 22. [2] ጸዲቅ፡ A. [3] Gal. 3, 11. [4] እሙን፡ AB.
[5] ዘትክሕድዎ፡ AB. [6] Joh. 2, 14 seq. [7] ሐዊረ፡ A.

ካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡አሜሃ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወባረከ፡ለአብርሃም፡ወ
ዐሥሮ ። ሀቡኬ፡እንከ፡ይእዜ፡ንፈክር፡ነገሮ፡ከመ፡ገሃደ፡ታእምሩ፡ዘተ
ኀሥሡ ። ንነግር፡ከመ፡ሰብእ፡ዘበአማን፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዘን
ጉሥ፡ዘሀገረ፡ሳሌም፡ወካህኑ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡ባሕቱ ። ወአሜ
ሃሰ፡[1] እለ፡ያመልኩ፡አማልክተ፡ግብት፡ብዙኃን፡እለ፡ስሕቱ፡ፍኖተ፡
ወኵሉ፡በበኀሊናሁ፡ያመልክ፤ወቦሂ፡እለ፡ያመልክዎ፡ለእግዚአብሔር፡
ልዑል፡ወየአምኑ፡ከመ፡ፈጣሪ፡ወገባሬ፡ኵሉ፡ውእቱ፡ልዑል፡ወይሴ
ብሕዎ፡ወይትዌከሉ፡ቦቱ ። አሜሃ፡ተራከበ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ለአብር
ሃም፡አመ፡ተመይጠ፡እምድኅረ፡ቀተለ፡፭ነገሥተ፤ባረከ፡እንዘ፡ይብል፡[2]
ቡሩክ፡ለእግዚአብሔር፡ልዑል፡አብርሃም፡ዘገብረ፡ሰማየ፡ወምድረ፡ወ
ቡሩክ፡እግዚአብሔር፡ልዑል፡ዘመጠወከ፡ጸላእተከ፡ውስተ፡እዴከ ።
ወዘንተ፡በረከተ፡ሰሚዖ፡ብፁዕ፡አብርሃም፡ወአእሚሮ፡ከመ፡ላእከ፡ወ
ካህን፡ውእቱ፡ወአኮ፡ለአማልክተ፡ግብት፡አላ፡እግዚአብሔር፡ልዑል፡
አክበሮ፡ወአምኆ፡ወአብአ፡ሎቱ፡ዓሥራተ፡እምኵሉ፡ዘከመ፡ጽሑፍ ።
ወባሕቱ፡ሥርው፡ወዐዘቅት፡ዘትውልደ፡ሌዊ፡እንተ፡ክህነተ፡ኦሪት፡
ይእቲ፡አብርሃም፡አክበሮ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሕገ፡ዘየዐብዮ፡ሎቱሂ፡ወ
ለዘእምድኅሬሁ፡ውሉደ፡ሐቋሁ ። በጥበብኬ፡እንከ፡ብፁዕ፡ጳውሎስ፡ይ
ሜህሮሙ፡ከመ፡ይድኅኑ፡እለ፡ይሰምዑ፡ወይፌክር፡ሎሙ፡ከመ፡አም
ሳል፡ወአርአያ፡ለክህነተ፡ክርስቶስ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፤ቀዳማይ፡
ትርጓሜሁ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ብሂል፡ወዘሳሌም፡ሀገር፡
ኀበ፡ነግሠ ። ባሕቱ፡ስመ፡ጸረ፡ውእቱ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ወኢኮነ፡ህላዌሁ፡
በከመ፡ስሙ፤እግዚእነ፡ወመድኀኒነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡ዘበአማን፡ው
እቱ፡ንጉሠ፡ጽድቅ፡ወንጉሠ፡ሰላም ። ወዝንቱ፡ሰላም፡[3] ኮነ፡ለነ፡እም
ኀበ፡እግዚአብሔር፡አቡሁ፡ወውእቱ፡አርአየነ፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡በወን
ጌል፡ወኮነ፡ለነ፡ሰላም፡እስመ፡ኮነነ፡በአተ፡ኀበ፡አብ፡ወውእቱ፡ነሠተ፡[4]

---

[1] ወአሜሃ፡በ፡ B. [2] Gen. 14, 19. 20. [3] ወዝንቱሰ፡ A.
[4] Eph. 2, 14. 15.

ጥቅመ፡ዘማእከል፡ሐጹር፡ወተኀድገት፡ትእዛዘ፡ሕገ፡ኦሪት፡ወተሐደስነ፡፪ሕዝብ፡በ፩ብእሲ፡ሐዲስ፡ዘማእከሌነ፡ክርስቶስ፡እስመ፡ውእቱ፡ሰላመ፡ዚአነ፡ወከህንነ፡ዐቢይ፡ንጹሕ፡ወጻድቅ፡ወየዋህ፡ወአልቦ፡ነውር፡ወፍሉጥ፡እምኃጥአን፡ወልዑል፡[1] እምሰማያት፡ከዊኖ። ወመልከ፡ጼዴቅሰ፡አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወአልቦ፡ጥንተ፡መዋዕል፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡ወይብሉ፡ዕልዋን፡ለእመ፡ሰብእ፡ውእቱ፡እፎ፡አልቦ፡አብ፡ወአልቦ፡እም፡ወኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ወኢጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ። ይስምዑኬ፡እምኀቤነ፡ካዕበ፡ፍካሬ፡ነገሩ። ዐቀብተ፡ሕግ፡ወጸሐፍቶሙ፡ለ፲ወ፪ አንጋደ፡እስራኤል፡ተሠይሞሙ፡ለለነገዶሙ፡ወየኀሥሡ፡አስተሓሚሞሙ፡ወይጽሕፉ፡ዘተወልደ፡ለመኑ፡ወእመኑ፡ተወልደ፡ማእዜ፡ተወልደ፡ወማእዜ፡አዕረፈ። ወዘንተ፡ይገብሩ፡በዘይጠናቀቁ፡ወበዘይትፈለጡ፡በበአንጋዶሙ፡ወበበዘመዶሙ፡ወፈድፋደሰ፡ከመ፡ያእምሩ፡ዘተወልደ፡እምአዝማደ፡ሌዊ፡ወኢይትከሀን፡ዘኢኮነ፡እምነ፡ሌዊ፡እስመ፡ኢይከውኖ፡ለባዕድ፡ይትከሀን፡ለእግዚአብሔር፡በሕገ፡ኦሪት። ወእንዘ፡ከመዝ፡ሥርዐቶሙ፡ጽህቀ፡ጳውሎስ፡ጠቢብ፡ፈውሰቶሙ፡ወአርእዮቶሙ፡ከመ፡ሀሎ፡ክህን፡ዘእግዚአብሔር፡መልከ፡ጼዴቅ፡ዘኢኮነ፡ጽሑፈ፡ውስተ፡ልደቶሙ፡ለሌዋውያን፡ወበከመ፡ሕጎሙ፡ኢተጽሕፈ፡ልደቱ፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ወኢጥንተ፡መዋዕሉ፡ወኢማኅለቅተ፡ሕይወቱ፡ወኢዘወለዶ፡ወማእዜ፡ተወልደ፡ወማእዜ፡አዕረፈ፡እስመ፡ኢኮነ፡እምቤተ፡እስራኤል። ወበሕቱ፡ዓሥራተ፡ወሀበ፡አብርሃም፡ለመልከ፡ጼዴቅ፡ሕገ፡ዘየዐቢ፡ክህነቱ፡እምክህነተ፡ኦሪት፡እንዘ፡ሀሎ፡ዓዲ፡ውስተ፡ሐቌ፡አቡሁ፡ሌዊ፡ሶበ፡ተራከበ፡መልከ፡ጼዴቅ፡ለአብርሃም። ወይእዜኒ፡አምጽኡ፡ነገሮ፡ንብጻሕ፡መንገለ፡እግዚእነ፡ኢየሱስ፡ክርስቶስ። ኮነ፡ሊቀ፡ክህናት፡ዘእምነትነ፡ወአብአነ፡ኀበ፡ልዑል፡አቡሁ፡ወውእቱሰ፡ክርስቶስ፡ኢኮነ፡እምዘመዱ፡ለሌዊ፡አላ፡እምነገዱ፡ለይሁዳ፡ዘኢጸሐፈ፡ሙሴ፡

[1] ወልዑል፡ AB; vid. Hbr. 7, 26.

እምዘመደ ፡ ይሁዳ ፡ ክህነት ፡ በከመ ፡ ይቤ ፡ ጳውሎስ ። ወይእዜኒ ፡ በከመ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ ውስተ ፡ ዘመዶሙ ፡ ለሌዋውያን ፡ ከማሁ ፡ ክርስቶስ ፡ ኢተጽሕፈ ፡ በሙ ። ወአልቦ ፡ አብ ፡ ወአልቦ ፡ እም ፡ ወአልቦ ፡ ጥንተ ፡ መዋዕሉ ፡ ወኢማኅለቅተ ፡ ሕይወቱ ፡ ውስተ ፡ መጽሐፈ ፡ ዘመደ ፡ ሌዋውያን ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ወክህነቱሰ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኢይሰዐር ፡ ለዓለም ፡ ወድልወት ፡ ላቲ ፡ እንበለ ፡ ማኅለቅት ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ትባርኮ ፡ ለክህነተ ፡ አሪት ፡ ወትንሣእ ፡ እምኔሃ ፡ ዓሥራተ ። እስመ ፡ ዘእንበለ ፡ ክሕድ ፡ ዘይንእስ ፡ እምዘ ፡ የዐብዮ ፡ ይትባረክ ፤ እመሰ ፡ ሰብእ ፡ መዋቲ ፡ ጥቀ ፡ እለ ፡ እምዘመደ ፡ ሌዊ ፡ ይነሥኡ ፡ በሕገ ፡ አሪት ፡ ዓሥራተ ፡ እፎ ፡ ፈድፋደ ፡ ዘኢይማስን ፡ ወሕያው ፡ ለዓለም ፡ ወማሕየዊ ፡ ሊቀ ፡ ካህናት ፡ ወሐዋርያ ፡ ዘእምነትነ ፡ መፍትው ፡ ይንሣእ ፡ እምኀበ ፡ ኵሉ ፡ መባአ ። ዘሂ ፡ አእምሩ ፡ ምስለ ፡ ኵሉ ፡ ዘንቤ ፡ እስመ ፡ አውፅአ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ኅብስተ ፡ ወወይነ ፡ ወእግዚእነሂ ፡ ኢየሱስ ፡ ክርስቶስ ፡ በእሉመ ፡ አክበረነ ፡ ወበዝምስጢር ፡ ዘበረከቱ ፡ አጥረየነ ፡ ወአልዐለነ ፡ እሞት ፡ ወእሙስና ፡ ባልሐነ ። አርአይናከሙኬ ፡ ገሃደ ፡ ወከሡተ ፡ ከመ ፡ አርአያ ፡ ወአምሳለ ፡ ክህነቱ ፡ ለክርስቶስ ፡ ኮነ ፡ መልከ ፡ ጼዴቅ ። ከሠቶ ፡ እግዚአብሔር ፡ ለቅዱሳን ፡ አበው ፡ ወለአብርሃም ፡ እለ ፡ እምእስራኤል ፡ ለኀይለ ፡ ምስጢር ። ወአብርሃምሰ ፡ በዓሥራት ፡ ወበመባእ ፡ አክበሮ ፡ ለአምሳለ ፡ ክህነተ ፡ ክርስቶስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፤ ወእለሰ ፡ ቦቱ ፡ አምኑ ፡ ነሢኦሙ ፡ ጥምቀቶ ፡ ኢፈተዉ ፡ ያእምሩ ፡ ክቡረ ፡ ወልዑለ ፡ ምስጢረ ፡ ከመ ፡ ዘይቤሎ ፡ ጳውሎስ ፡ ለመልከ ፡ ጼዴቅ ፡ ከመዝ ፡ ወኢያእመሩ ፡[1] ጽድቀ ፡ ዘእግዚአብሔር ፤ ዘዚአሆሙ ፡ ኅሊና ፡ ፈተዉ ፡ ያቅሙ ፡ ወኢገብሩ ፡ ለጽድቀ ፡ እግዚአብሔር ። እስመ ፡ ተፍጻሜቱሰ ፡ ለአሪት ፡ ክርስቶስ ፡ በጽድቅ ፡ ለኵሉ ፡ ዘየአምን ፡ ቦቱ ። ወንሕነሰ ፡ እለ ፡ አመነ ፡ ጸደቅነ ፡ ወሀሎነ ፡ በተስፋሁ ፡ ከመ ፡ ንንግሥ ፡ ምስሌሁ ፡ ለክርስቶስ ፡ ዘሎቱ ፡ ምስሌሁ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ አብ ፡ ስብሐት ፡ ወእኂዝ ፡ ምስለ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ ለዓለም ፡ አሜን ።

---

[1] ወኢያእመሮሙ ፡ AB.

d) *Homilia Severi, episcopi Synnadorum.*

ድርሳን፡ዘደረሰ፡ሳዊሮስ፡ጳጳስ፡ዘሀገረ፡ሲኖዶን፡ዘፍርግያ፡በቤተ፡
ክርስቲያን፡ዘስማ፡ማርያ፡በኤፌሶን፡በሰንበተ፡ክርስቲያን፡አመ፡
፲ወ፩ለሠርቀ፡ሐምሌ፡በጽርዕ።

የሐምም፡ሥጋየ፡ወተምህሮ፡ልሳን፡ኢያቀውመኒ፡ለተናግሮ፡አላ፡
ባሕቱ፡ተምኔተ፡ፍቅርክሙ፡ወጸሎትክሙ፡ለቅዱሳን፡አበው፡ያሴስል፡
ሕማመ፡ወይጼጉ፡ኀይለ፤በእንቲአሁ፡አነኒ፡አስተዔግሥ፡ሕማመ፡ርእ
ይየ፡ፍቅረክሙ፡ወእመውአ፡ለሕማም፡እስመ፡አአርር፡በቍዐ።[1] ሀሉ፡
ዘለዝላፉ፡[2] ይሄሉ፡እግዚእ፡ወአልቦ፡አመ፡ኢሀሉ ። ወይኬልሐ፡ገሃደ፡
ለዛቲ፡ክብርት፡ወምልክት፡ማኅበረ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡እንዘ፡ይብል፡አ
ንተ፡ኲሎሕ፡ወበዛቲ፡ኲሎሕ፡አሐንጻ፡ለቤተ፡ክርስቲያን፡ወአናቅጸ፡
ሲኦል፡ኢይኄይልዋ ። እስመ፡ቦ፡እለ፡ይዜለፉ፡ወይትመውኡ፡ስኢ
ኖሙ፡ወበእንቲአሁ፡ይትነሃኅ፡ዝየ፡[3] ዲያብሎስ፡ወይትሀወክ፡ወየኅ
ፍር፡ወዲቀ፡ወቀዊመሂ፡ኢይክል፡ወበዘይመውእ፡ኢይረክብ፡ወተመ
ውኦሂ፡የኀፍር ። ወትእምርቶሰ፡ለኢየሱስ፡በምግባር፡ንሬኢ፡ፈድፋደ፡
እምቃላቲሁ፡ወይጸንዓ፡ቃላቲሁ፡በምግባር፡ወአልቦ፡ስኡን፡በኀቤሁ፡
ለዘኵሉ፡ይክል፤ወዘይነግር፡በቃሉ፡ይፌጽም፡በተአምሪሁ ። ኅዳጠ፡
ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምራተ፡ይገብር፡[4] ወንሕነሰ፡ሰብእ፡ብዙኀ፡ንት
ናገር፡ከመ፡ንግበር፡ወኅዳጠ፡ገቢረ፡ኢንክል ። ወውእቱሰ፡ከሃሊ፡በ
ኵሉ፡እግዚእ፡ኅዳጠ፡ይትናገር፡ተዋሪዶ፡በትስብእቱ፡ወዐበይተ፡ይገ
ብር፡በመለኮቱ፡ወሰማዕተ፡ቃላቲሁሰ፡ምግባሩ ። ወምንተ፡ይቤ፡አነ፡
ውእቱ፡ፍኖት፤አነ፡ውእቱ፡ብርሃን፤አነ፡ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወአነ፡

---

[1] በቍዐ፡ B. [2] ለዝላፉ፡ A. [3] ዝ፡, eraso የ, B. [4] In B additur: ትሑታተ፡ይትናገር፡ወዐበይተ፡ተአምረ፡ይገብር፤

ውእቱ፡ሕይወት፤[1] አነ፡ውእቱ፡ትንሣኤ ። ወእለሰ፡ውስተ፡ምስማዕ፡ ኅዳጥ፡አላ፡ባሕቱ፡ውስተ፡ምግባር፡ዐበይት፡አስተርአያ፡[2] ተአምረ ። ይቤ፡ አነ፡ውእቱ፡ፍኖት፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ሐንካስ፡ሐይዎ፡እንዘ፡የሐ ውር፡ውስተ፡ፍኖት ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ሕይወት፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡አ ልዐዛር፡ሐይዎ፡እሙታን ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡በትር፡ወሰማዕተ፡ኮኑ፡[3] አጋንንት፡ተዘቢጠሙ፡እንዘ፡ይብሉ፡ኅድግ፤ ምንት፡ብነ፡ምስሌከ፡ወ ልደ፡እግዚአብሔር፤ መጻእከ፡ቅድመ፡ዘመኑ፡ታመነድበነ ።[4] ይቤ፡አነ፡ ውእቱ፡ዕፀ፡ወይን፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ማይ፡ተመይጠ፡ውስተ፡ወይን ። ይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ኅብስት፡ወሰማዕተ፡ከንዎ፡፶፻ሰብእ፡ጸጊቦሙ ። ይቤ፡ አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ፡ወሰማዕተ፡ከኖ፡ጴጥሮስ፡ተወፈዮ፡መራኁተ፡መን ግሥት፡ዘይቤ ። አወፈየነ፡ምስጢረ፡ዚአሁ፤ ኢናማስን፡ኀይለ፡ምስ ጢሩ፡በመሪር፡አፍ፡ደረሰነ ። እንዘሰ፡[5] በዐቅም፡ንደርስ፡ምስጢር፡ው እቱ፤ እመሰ፡ግንጽሊተ፡ደረስዎ፡ይትከፈእ፡ጸጋሁ፡ለምስጢር ። ኢን ግድፍ፡ዘቅዱሳን፡አበው፡እምነተ፤ ኢንግድፍ፡ምስጢረነ፡ከመ፡ኢይብ ጽሐነ፡መቅሠፍቱ፡ለሶምሶን፤ ኢናዕርቅ፡ምስጢረ፡ከመ፡ኢንትረገም፡ ከመ፡ከናአን ። ወባሕቱ፡አእኁየ፡መፍትው፡ዘየዐቢ፡እምዝ፤ ሐሰ፡ንሕ ነሰኬ፡አላ፡[6] እስመ፡መፍትው፡ድካምነሂ፡[7] ናእምር፡ኅደግነ፡ብዕለ፡ቃላ ቲሆሙ፡ለአበው፡ተአኪለነ ። ጸልዩ፡በእንቲአነ፡በክርስቶስ፡ዘሎቱ፡ስ ብሐት፡ለዓለመ፡ዓለም ።

e) *Homilia Juvenalis, Hierosolymitani.*

ድርሳን፡ዘዮባናሊስ፡ዘኢየሩሳሌም፡ብይእቲ፡ዕለት፡ዘደረሰ ።

ናእኵቶ፡ለጸጋዊ፡ዐቢያት፡[8] እግዚአብሔር፡ለዘመጠነዝ፡ዐቢያት፡ ሠናያት፡ጸገወነ፡ወእምይእዜኒ፡ዘየዐቢ፡ይጼግወነ፡ወበጽሐነ፡ዘመኑ፡

[1] In B additur: አነ፡ውእቱ፡ንጉሥ፤ [2] ያስተርአያ፡ B, per emend. [3] ከኖ፡ B. [4] sic in A et B. [5] እመ፡ B per emend. [6] አላ፡ deest in A. [7] sic in A et B pro ድካመነሂ፡ [8] ለጸጋዌ፡ ዐቢያት፡ B.

ዘምሮ፡ምስለ፡ብፁዕ፡ዳዊት፡እንዘ፡ንብል፡አዕበየ፡ገቢረ፡ለነ፡እግዚአብ
ሔር፡ወኮነ፡ፍሡሓነ፤[1] ወካዕበ፡ይቤ፡እግዚአ፡ኀያላን፡ምስሌነ፡ወምስ
ካይነ፡አምላኩ፡ለያዕቆብ።[2] ወበእንተ፡ምንት፡ዝንቱ፤ምዝማርነ፡ነ
ቢይ፡እንዘ፡ይብል፡[3] ወድቀ፡ቤል፡ወተቀጥቀጠ፡ዳጎን፤፩ወድቀ፡ወ፩ተ
ቀጥቀጠ፡ወውእቱኒ፡ይወድቅ፡ለእመ፡ኢያስመከ፡በኀይለ፡መንፈስ።
እስመ፡ኢኮነ፡ተስፋነ፡በሰብእ፡አላ፡በእግዚአብሔር፡ዘተሰብአ፤ወዝ
ሙረ፡ቃላቲየ፡ነቢይ፡ኤርምያስ፡[4] ቦአለ፡ይፀርፉ፡ቃለ፡እግዚአብሔር፡
ወበሰብእ፡ይትዌከሉ፤ርጉም፡ብእሲ፡ዘይሴፎ፡ላዕለ፡ሰብእ፡ዘወዕአት፡
እምእግዚአብሔር፡ልቡ፡ወይከውን፡ከመ፡ኳሂላ፡ዘገዳም፡በምድር፡ጽ
ምእት፡ወይብስት፡እንተ፡ኢትሬኢ፡ሠናይተ፡ሶበ፡ይመጽእ፤ወለነሰ፡
ይነግር፡ቡሩክ፡ብእሲ፡ዘይትዌከል፡በእግዚአብሔር፡ወኮነ፡ተስፋሁ፡
በእግዚአብሔር፡ወይከውን፡ከመ፡ዕፅ፡ዘበማያት፡ስሙር፤በዓመት፡
እንተ፡አልባቲ፡ዝናም፡ኢትፈርህ፡ወይከውን፡አዕጹቂሁ፡ስሙረ፤እ
ስመ፡ዕሙቅ፡ልብ፡እምኵሉ። ወእመሰ፡ጠቢባን፡መምህራን፡ደረሱ፡
ብዙኃ፡በእንተ፡ትሥጉቱ፡ለክርስቶስ፡ሀብ፡ንሕነኒ፡ምስሌሆሙ፡ናብእ፡
በአምጣነ፡ኀይልነ፡ወንንግር፡ወድቀ፡ሰብእ፡በእንተ፡ኀጢአቱ፡ወተ
ሰደ፡እምገነት፡በእንተ፡ኢሰሚዕ፤በጽሐነ፡መፍቀሬ፡ሰብእ፡እስመ፡ይ
ጸርኁ፡ነቢያት፡እንዘ፡ይብሉ፡ሠረይነ፡ወኢሐይወ፡እስመ፡ሰብእ፡ስእነ፡
አሕይዎ። ያበስረነ፡ነቢይ፡[5] እንዘ፡ይብል፡አኮ፡ተንባል፡ወአኮ፡መል
አክ፡አላ፡ውእቱ፡እግዚአብሔር፡ይመጽእ፡ወያድኅነነ። ወዳዊትኒ፡[6]
ያስተበቍዕ፡እንዘ፡ይብል፡ዘይሬዕዮሙ፡ለእስራኤል፡ነጽር፤ዘይመርሐ፡
ከመ፡አባግዕ፡ለዮሴፍ፤ዘይነብር፡ላዕለ፡ኪሩቤል፡አስተርአየ፤አንሥእ፡
ኀይለከ፡ወነዓ፡አድኅነነ። ወእስመ፡ጸውዖ፡ለኖላዌ፡እስራኤል፡በጽሐ፡
ወአስተርአየ፡በምድር፡ወይቤ፡አነ፡ውእቱ፡ኖላዊ፡ኄር።[7] አጽነነ፡ሰማ

---

[1] Ps. 125, 4 (hbr. 126, 3). [2] Ps. 45, 7 (hbr. 46, 8). [3] Jes. 46, 1.
[4] Jer. 17, 5—9. [5] Jes. 63, 9. [6] Ps. 79, 1—3 (hbr. 80, 2. 3).
[7] Joh. 10, 11.

ያተ፡ ወወረደ፡ ወቆባር፡ ታሕተ፡ እገሪሁ፤ ተጽዕነ፡ ላዕለ፡ ኪሩቤል፡ ወሰረረ
ወሰረረ፡ በክንፈ፡ ነፋስ፤[1] ክርስቶስ፡ መጽአ፡ ወኮነ፡ ሰብአ፡ ከመ፡ በጸጋሁ፡
ይረስዮሙ፡ ለሰብእ፡ አማልክተ፤ እስመ፡ ውእቱ፡ ይቤ፡ በነቢይ፡[2] አንሰ፡
እቤ፡ አማልክት፡ አንትሙ፡ ወደቂቀ፡ ልዑል፡ ኵልክሙ ። ኢየሀውልይ
ምኬ፡ ለክርስቶስ፡ ኃጥኣን፡ እለ፡ ኢይሰግዱ፡ ለስብሐቱ ። እመሰ፡ እንዘ፡
ኢይፈትዉ፡ ይሰግዱ፡ ሎቱ፡ ከመ፡ ጽሑፍ፡[3] ሎቱ፡ ይሰግዱ፡ ኵሉ፡ ብ
ርከ፡ ዘበሰማይ፡ ወዘበምድር፡ ወዘበመዓምቅኒ፡ ወንሕነሰ፡ ንትሜከሕ፡ በዕ
በየ፡ ጸጋሁ፡ ለእግዚአብሔር፡ አክሊለ፡ ሃይማኖት፡ ጸዊረነ፡ ወትረ፡ ወባቲ፡
ንሄሉ፡ ወአልቦ፡ አመ፡ ነኀድጋ፡ አላ፡ ዘልፈ፡ ባቲ፡ መዊአነ፡ ንነግር፡ ለዕል
ዋን፡[4] አእምሩ፡ አሕዛብ፡ ከመ፡ ትትመውኡ፡ ወእመኒ፡ ጸናዕክሙ፡ ካዕበ፡
ትትመውኡ፡ ወኵሉ፡ ምክረ፡ ዘመከርክሙ፡ እግዚአብሔር፡ ይስዕር፡ እ
ስመ፡ ምስሌነ፡ እግዚአብሔር፡ ዘይሁበነ፡ አክሊለ፡ ወስብሐተ፡ ለዓለመ፡
ዓለም፡ አሜን ።

f) *Homilia Eusebii, episcopi Heracleae.*

ዘአውሴብዮስ፡ ጳጳስ፡ ዘኤራቅልያ፡ ዘጶንጦስ፡ በይእቲ፡ ዕለት ።

ኣጠብዕ፡ እነሂ፡ እምዘሀለዉ፡ ላዕሌየ፡ ቃላት፡ እለ፡ ተመሀርኩ፡ እመ
ንፈሳውያን፡ እሉንተ፡ መምህራን፡ ተራኪብየ፡ ኪያሆሙ፡ ኀዳጠ፡ እነግር፡
ለፍቁረ፡ እግዚአብሔር፡ ሕዝብ፡ እንዘ፡ ያኄይሰኒ፡ ትእዛዘሙ፡ ለአበው፡
እለ፡ አስተጋብኦሙ፡ እግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ብርሃናተ፡[5] ለኵሉ፡
ዓለም፡ ወዘእምግብጽኒ፡ እምኀበ፡ ውእቱ፡ ተጸውዐ፡ እስመ፡ ይቤ፡ እምግ
ብጽ፡ ጸዋዕክዎ፡ ለወልድየ ።[6] ወበአይቴ፡ አስተጋብአሙ፤ ኀበ፡ ዘይትፈ
ቀር፡ እምኔሁ፡ ረድእ፡ ዮሐንስ፡ እንዘ፡ ያርኢ፡ ከመ፡ ሎሙኒ፡ ዕሩየ፡ ምስ
ሌሁ፡ ያፈቅሮሙ ። ዘአስተጋብአሙሰ፡ አኮ፡ ከመ፡ ዮም፡ ይትመሀሩ፡ ሰ

---

[1] Ps. 17, 11. 12 (hbr. 18, 10. 11). [2] Ps. 81, 6 (hbr. 82, 6).
[3] Jes. 45, 23; Phil. 2, 10. [4] Jes. 8, 9. 10. [5] sic in AB. [6] Hos. 11, 1; Matth. 2, 15.

ቢከ፡ሃይማኖት፡እስመ፡እምንእሰሙ፡ተመሀሩ፡ኵሎሙ፡ቅዱሳተ፡መጻሕፍተ፡አላ፡ከመ፡ይንሥቱ፡ትዕቢተ፡ዲያብሎስ፡አንተ፡በቈለት፡ከመ፡አሜከላ፡ላዕለ፡ጽድቅ፡ወሃይማኖተ፡ቅዱሳን፡አበው፡አንተ፡ተውህበት፡በጐሚያቱ፡ለከይሲ፡ወይስዐሩ፡[1] በጽንዕ፡ቀጥቂጠሙ፡ርእሶ፡ለዕሩፍ፡ከይሲ፡ወለተኵላ፡ዘይለብስ፡ሠናየ፡ልብሰተ፡ዘበግዕ፡ሕስወ፡ያርእዩ፡እምበግዕ፡ወለኖላዊ፡ከመ፡ሕስው፡[2]ኖላዊ፡ወለዐቃቢ፡ሰራቂ፡[3]ወለፈዋሲ፡ቀታሊ፡[4] አኮ፡ዘይፌውስ፡አላ፡ዘይዌስከ፡ቍስለ፡ነፍስ፡ወአኮ፡ዘይዌስከ፡[5] ለመክሊት፡አላ፡ይሰርቅ፡ወሀየንተ፡ኅብስት፡እብነ፡ይሜጡ፡ለዘሰአለ፡ወሀየንተ፡ዓሣ፡አርዌ፡ምድር፡ዘውእቱ፡ሀየንተ፡ሃይማኖት፡ኢአሚን። አማን፡ይእዜሰ፡ዘመነ፡ትፍሥሕት፡በጽሐ፤ ኢኮነ፡ከመ፡ትፍሥሕት፡ዘከመ፡ተፈሥሑ፡እስራኤል፡አመ፡ይወድቅ፡አሞራዊ፡ሴዎን፡ወሀውክ፡ንጉሠ፡ባሳን፡አላ፡ፈድፋደ፡እምዝንቱ፡መሰፈርት፡መጠነ፡ዘየዐቢ፡ዘዮም፡እምአሜሃ። እስመ፡ዘተሰዕረ፡ፀረ፡ነፍሳት፡ውእቱ፡ወእፎ፡ኢኮነ፡ፀረ፡ነፍስ፡ዘዐመፃ፡ዲበ፡ልዑል፡ይትናገር፡ወጠብዐ፡ሀውልዮቶ፡ለዋሕድ፡በዘተሠገወ፡ወተሰብአ፡ወሐመ። በምንት፡ንሕነ፡ተመለክነ፡አኮኑ፡በዘአምላክነ፡ተሰብአ፡ለዓለመ፡ዓለም።

g) *Homilia Theodoti, episcopi Ancyrae.*

ዘቴዎዶጦስ፡ጳጳስ፡ዘአንቂራ፡[6] ዘገላትያ፡በይእቲ፡ዕለት።

ብሩሀ፡ወፍሡሐ፡እሬእዮ፡ለዝጉባኤ፡ወበገድለ፡ሃይማኖት፡ጽኑዐ፤ እስመ፡ተጋደልክሙ፡ሠናየ፡ወበገጽክሙ፡ያስተርኢ፡ፍሥሓ፡ገድል፤ ከመ፡ዐይን፡ያስተሐይጽ፡[7] ነፍሰ፡[8] ወትሬኢ፡በገጽ፡ዘከመ፡ሀለወት። ተፈሥሑ፡ውሉድ፡ኄራን፡በጉባኤሆሙ፡ለኄራን፡ወዘቅዱሳን፡አበው፤ ተፈሥሑ፡ንጹሓን፡ውሉደ፡ሃይማኖት፤ ተሐሠዩ፡ እንዘ፡ትሬ

---

[1] scriptum ወይስዕሩ፡ [2] ሕስወ፡ B. [3] ሰራቄ፡ B. [4] ቀታሌ፡ B. [5] ዘይዌስክ፡ B. [6] ዘዕንቆራ፡ B. [7] ታስተሐይጽ፡ B. [8] ነፍስ፡ A et B. [9] ተሐሥዩ፡ A et B.

እይዎ፡ ለክርስቶስ፡ ይሴብሖ። አክሊልክሙ፡ ውእቱ፡ ዝንቱ፡ ድርገተ፡ አበው፡ ወሀሎ፡ ማእከሌሁ፡ እብን፡ ክቡር፡ ዘእምግብጽ፡ በጽሐ፡ እምዕበየ፡ ጸጋሁ፡ ለእግዚእ። ኢለዘመጠነዝ፡ ሀብት፡ እንተ፡ ትከት፡ ግብጽ፤ ዮም፡ ሰማየ፡ ኮነት፡ እስመ፡ ኢይበርህ፡ ከመዝ፡ ብርሃነ፡ ፀሓይ፡ በሰማይ፡ መጠነ፡ ትበርህ፡ ግብጽ። ቀዳሚሰ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ዲቤሃ፡ ሕፃን፡ ኢየሱስ፡ ጐያየ፡ ከዊኖ፡ በእንቲአነ፡ ለእመኒ፡ ይጼዕሉ፡ ጕየቶ፡ እለ፡ ኢያአምርዎ፡ ለትስብእቱ፤ ሕፃነ፡ ዘበእንቲአነ፡ ጐየ፡ ተወክፈት፡ ግብጽ፡ ወአሜሃ፡ ከብረት፡ በሕፃን፡ ዘውእቱ፡ ገባሬ፡ ኵሉ፡ ዓለም፡ ወበእንቲአነ፡ ኮነ፡ ሕፃነ። ኢትነጽር፡ ከመ፡ ጐየ፡ አዕልው፡ አላ፡ ነጽር፡ ከመ፡ ጕየተ፡ ሕፃን፡ አጕየዮ፡ ለዲያብሎስ፡ እስመ፡ ኢጐየየ፡ ፈሪሆ፡ አላ፡ ያስተአምን፡ ትስብእቶ፡ እስመ፡ ኮነ፡ ሰብአ፡ በእንቲአከ፡ ያስተአምን፡ በሕማማቲሁ፡ በዘአስተርአየ፤ ኢተሀውልይኬ፡ ሕማማተ፡ እስመ፡ በን፡ ያስተአምን፡ ትስብእቶ። ወአሜሃሰ፡ ከብረት፡ ነፍስ፡[1] ግብጽ፡ እንዘ፡ ሀሎ፡ ዲቤሃ፡ ሕፃን፡ በሥጋ፡ ኢየሱስ፡ እስመ፡ ሕፃነ፡ ኮነ፡ ከመ፡ ኪያከ፡ ይረሲ፡ ሕፃነ፡ በየውሀና። ወዮምሰ፡ ሀሎ፡ ዲቤሃ፡ ዘምስሌሁ፡[2] ለመድኀን፡ ይበርህ፡ በማእከለ፡ አክሊል፡ ወያበርህ፡ ነፍሳተ፡ በጽድቅ፡ ደሪሶ፡ ሃይማኖተ።[3] በአማንኬ፡ ይእዜኒ፡ ተፈሥሐ፡ ወተሐሠዩ፡ አበው፡ ንጹሓን፡ ነጺረክሙ። ወዓዲ፡ አነ፡ ካልአ፡ ትፍሥሕተ፡ እሬኢ፡ ለክሙ፡ ሀሎኩ። አይ፡ ዝንቱ፤ ብዙኀ፡ መዋግዱ፡ ለኢአሚን፡ ወስእኑ፡ አንቀልቅሎ፡ ወለካሕደ፡ ሃይማኖትክሙ፡ ብዙኀ፡ ባእሱ፡ ወአልቦ፡ ዘይደክም፤ አሕጻ፡ ተነድፈ፡ ወአልቦ፡ ዘቈስለ፤ ተዳበለ፡ ፀራዊ፡ ወተመዊአ፡ ጐየ፡ አንኪሮ፡ ጽንዐ፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ወሃይማኖታ። አነክር፡ ወእትቄዐር፡ ጥበበ፡ ለዘሐነጻ፡ ክርስቶስ፡ ሐናጺ፡ ወኰኵሖ፡ ይእቲ፡ እንተ፡ ባቲ፡ ተሐንጸት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን። ትፈቱኑ፡ ታእምራ፡ ለኰኵሐ፡ እንተ፡ ባቲ፡ ተሐነጽክሙ፡ ወኢታንቀለቅሉ። መድኀኒነ፡ እንዘ፡ ይትናገር፡ ምስለ፡ አርድእቱ፡ ይቤ፡ መነ፡ ይብለኒ፡ ሰብአ፡ ለወልደ፡ እጓለ፡ እመሕያው፤ ኢይነግር፡ በእንተ፡ ከበታየ፡ አላ፡ በዘያስተርኢ፤ መነ፡ ይብለኒ፡

---

[1] ነፍስ፡ erasum est in B. [2] ወምስሌሁ፡ AB. [3] Dicit Cyrillum.

ሰብእ፡ለወልደ፡እጓለ፡እመሕያው ። ኢታአምርኑ፡እግዚእ፡አልባበ፡ሰ
ብእ፡ዘአንተ፡ትደምሕ፡[1] ኀሊናነ ፤ ኢታአምርኑ፡ልበነ ፤ ምንተ፡ኢእ
ሙር፡በኀቤከ፡ዘአንተ፡ታአምር፡ዘይመጽእ፡ዘእንበለ፡ይኩን ። መኑ፡
ይብለኒ፡ሰብእ፡ለወልደ፡እጓለ፡እመሕያው፡ኪያየ፡ዘያስተርኢ ፤ በል፡
መኑ፡ይብለኒ፡ሰብእ ። ቦ፡እለ፡ይብሉከ፡ኤልያስ፡[2] ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡
ኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡፩እምነቢያት፡ዘክቡራን፡ውእቶሙ፡አላ፡
አንትሙ፡ኰኵሓ፡ለቤተ፡ክርስቲያን ። አይቴ፡ሀሉ፡ዘይቤሉ፡ለክርስ
ቶስ፡ሰብእ፡ክቡር፡ውእቱ፡ወኢየአምኖ፡አምላከ፡ዘተሰብአ ። ሶበሰ፡
ሰብእ፡ክቡር፡ውእቱ፡እምአከሉ፡ዝንቱ፡ክብረ፡ነቢያት፡ወእመሰ፡ኢ
አከሉ፡አምላከ፡ውእቱ፡ዘተሰብአ ። መኑ፡ይብለኒ፡ለወልደ፡እጓለ፡እመ
ሕያው፡ሰብእ ፤ ቦእለ፡ይብሉከ፡ኤልያስ፡ወቦእለ፡ይብሉከ፡ኢሳይያስ፡
ወቦእለ፡ይብሉከ፡ኤርምያስ፡ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡፩እምነቢያት ። አንት
ሙኬ፡መኑ፡ትብሉኒ ፤ ዘያስተርኢ፡አኮ፡ዘይትከበት ፤ ወአውሥአ፡ጴጥ
ሮስ፡ነገረ፡ዘውእቱ፡ኮነ፡መሠረተ፡ወኰኵሐ፡ዘቤተ፡ክርስቲያን ። ወም
ንተ፡አውሥአ ፤ አንተ፡ውእቱ፡ክርስቶስ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ሕ
ያው ። ወለዘያስተርኢሰ፡ወልደ፡እግዚአብሔር፡ሕያው፡ሰመዮ፡ወኢ
ገሠጸ፡ከመ፡ዘአክበሮ፡ፈድፋደ፡እምሀላዌሁ፡አላ፡አስተብጽዖ፡ለጴጥ
ሮስ ፤ አማን፡አማን፡አውሥአ፡ወይቤሉ፡ብፁዕ፡አንተ፡ስምዖን፡ወልደ፡
ዮና፡ዘኢከሠተ፡ለከ፡ዘሥጋ፡አላ፡አቡየ፡ዘበሰማያት ። አዕልው፡ኩን፡
ብፁዐ፡ወኢትኩን፡ኅጉነ ። ብፁዕ፡አንተ፡ወልደ፡ዮና፡እስመ፡ሥጋ፡
ወደም፡ኢከሠተ፡ለከ፡ወእስመ፡ኪያየ፡ዘያስተርኢ፡እግዚአብሔርሃ፡
ቃለ፡ሰመይከ፡ወለምስጢረ፡ትሥጉት፡አማን፡አእመርከ፡ወለዘበአር
አያ፡ገብር፡እግዚአ፡ሰመይከ፡ንሣእ፡አንተኒ፡ዕሴተ፡እምኀበ፡እግዚእ፡
ወእምይእዜ፡እሁበከ፡ሥልጣነ፡ዘእምኩብር፡ወአነኒ፡እነግረከ፡አንተ፡
ጴጥሮስ፡ወበዛቲ፡ኰኵሕ፡አሐንጽ፡ለቤተ፡ክርስቲያን ። ዛቲኬ፡ኰኵሕ፡
መሠረትነ፡ይእቲ፡ወበእንቲአሁ፡መዋግደ፡ጌጋይ፡ኢያንቀለቅሉ፡መሠ

---

[1] ታደምን፡ A. [2] In B additur: ወቦ፡እለ፡ይብሉከ፡ኢሳይያስ፡

ረተ፡ ሕንጸትነ፡[1] ወላዕሌሃ፡[2] ኵልነ፡[2] ናሰምክ ። በዛቲ፡ ኵሎሙ፡ ዘሃይማ
ኖት፡ ንትሐነጽ፡ ወንኩን፡ በክርስቶስ፡ ኢየሱስ፡ እንዘ፡ ነአምን፡ ፩መ ። ነአ
ምን፡ ዋሕደ፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ እንዘ፡ ኢንከፍሎ፡ ወኢንሌልዮ፡
ለ፩ እስመ፡ ዘተደመረ፡ ኢይትፈለጥ፡ ወዘደመረ፡ ጸጋ፡ ኢይፈልጥ፡ ኀ
ሊና ። ለምንት፡ ትኴሲ፡ ትስብእተ፡ አብእሲ ፤ ደመረ፡ ርእሰ፡ እግዚአብ
ሔር፡ ምስለ፡ ሰብእ ። ወለምንት፡ ትቀንእ፡ ለትውልደ፡ ሰብእ፡ ወታዔሪ፡
ርእሰከ፡ ምስለ፡ አርዌ፡ ምድር፡ እስመ፡ ውእቱኒ፡ ቀንአ፡ እምግብረ፡ እግዚ
አብሔር፡ እመሬት፡ አምሳለ፡ ርእሱ፡ ገቢሮ፡ ወአንተሂ፡ ዮም፡ ትቀንእ፡
ሶበ፡ ረሰያ፡ ለአምሳሉ፡ ኅቡረ፡ መንበሩ ። ወኢታንክር፡ በዝንቱ ፤ ወእ
መሰ፡ አማኒ፡ ትቀንእ፡ ቅናአ፡ ለዘቀዳሚ፡ በአርአያ፡ እግዚአብሔር፡ ተገ
ብረ ። በእሉኬ፡ ቃላት፡ ንትሐነጽ፡ በዲበ፡ ዛቲ፡ ኵሎሙ፡ ዐባይ፡ ወሰብ
ሕዎ፡ ለዘበኵሉ፡ አምላክ፡ እንዘ፡ ታጸንዑ፡ ኀሊናተ፡ ርእስክሙ ።[3] ተጋ
ደሉ፡ ፍቁራንየ፡ በእንተ፡ ጽድቅ፡ እስመ፡ ዘእንበለ፡ ገድል፡ ኢይትኬለል ።
ወበእንተዝ፡ ንትዐሰይ፡ ሥነ፡ ሀየንተ፡ ሕማም ። ወለይኩን፡ ለኵልነ፡ በጸ
ጋሁ፡ ለእግዚእነ፡ ክርስቶስ፡ ንብዛኅ፡ ውስተ፡ ቅድስት፡ ቤቱ፡ ለክርስቶስ፡
ኢየሱስ፡ ተሐኒጸነ፡ በመሠረቶሙ፡ ለሐዋርያት፡ ወለነቢያት ።

h) *Homilia Firmi, episcopi Caesareae.*

ዘፈርሞን፡ ጳጳስ፡ ዘቄሳርያ፡ በይእቲ፡ ዕለት፡

እለ፡ ይመውኡ፡ በገድሎሙ፡ እምህየ፡ ያጠርዩ፡ ትፍሥሕቶሙ ። እ
ስመ፡ ትንሥእ፡ ላዕሌነ፡ ፀራዊ፡ ወተመዊአ፡ ኀለፈ ። ነበበ፡ ፍኖተ፡ ከንቱ፡
በጌጋይ ፤ ዘጸሮ፡ ላዕለ፡ ቃል፡ ተኀየለ ፤ በእንቲአሁ፡ ቃልኒ፡ ትሑተ፡ ረሰዮ ።[4]
እምኵሉ፡ ተለዐለ፡ ዐቢየ፡ ከመ፡ እምልዑል፡ ይደቅ፡ በድቀቱ ። ተመ
ሲሎ፡ ለአቡሁ፡ ዲያብሎስ፡ አንሥአ፡ ልበ፡ መልዕልተ፡ ሰማይ ፤ በእንቲ

[1] ሕንጻት፡ B. [2] scriptum ወለይኩን፡ ለኵልነ፡ [3] በርእስ ክሙ፡ B. [4] ረሰይዎ፡ AB.

አሁ፡እምልዕልናሁ፡ወዲቆ፡ተስዐረ፡እምሢመቱ፡ወተሰደ፡ከመ፡ይት
ከየድ፡እምኵሉ፤ለስሐ፡ጼው፡አኮ፡በህላዌሁ፡አላ፡በግዕዙ። ተቀብአ፡
ሰአልሂ፡ለንጊሥ፡አላ፡አንስሐ፡[1] ለዘቀብአ፡ሊነቢሮ፡በፍና፡መንግሥቱ።
እንቲአከሙኬ፡መዊአ፡እስመ፡ሞእክሙ፡ለነ፡እለ፡አወፈይክሙነ፡መ
ስቀለ፡ዚአሁ፡ለአምላክነ፤ወእለሰ፡ክሕዱ፡ለነ፡ለእለ፡አመነ፡ረሰዩነ፡ጥ
ሪተ። ሞአ፡ለዐማሌቅ፡እስራኤል፤[2] ማእዜ፤ሶበ፡በአምሳለ፡መስቀል፡
ይትሜሰል፡ሙሴ፤ወሶበ፡ያቴሕት፡እዴሁ፡ፀር፡ይኄይሎሙ፡ለእስራ
ኤል። ምንት፡ዝንቱ፡ነገር፡ዘይቤ፤ኀበ፡ይትረአስ፡መስቀል፡ህየ፡መ
ዊእ። አኮ፡ተሠይሚተነ፡ዲበ፡ብእሲ፡ንትናገር፡እስመ፡መፍትው፡ንሕ
ዝን፡እስመ፡እጕ፡ማሰነ፤ወአኮ፡በቅንአት፡ዘንትነሣእ፤አላ፡እስመ፡አ
በየ፡ለዘያስተሐምም፡ተሰሰለ፡ፈውሱ።

---

[1] sic A et B. [2] Ex. 17, 8 seq.

9. Carmina.

a) *Sapiens Sapientium.*

ጠቢበ፡ጠቢባን ።

1. ኦእግዚአብሔር፡ጠቢበ፡ጠቢባን፡ከሃሊ፡
እስከ፡ለዓለም፡እምጥንት፡እንተ፡ኢትበሊ ፤
ድኩመ፡ኃሊና፡ገብርከ፡ወፈራሀ፡ልብ፡ኢተኀባሊ፡
እስመ፡ኀቤከ፡እግዚኦ፡ጸሎተ፡አድኅኖ፡እጼሊ፡
አድኅነኒ፡ወባልሐኒ፡እምኵሉ፡ቀታሊ ።

2. ኦፈጣሬ፡ዓለማት፡በኀይለ፡አርምሞ፡ወነቢብ፡
እምጥንተ፡ቀዳማይ፡እሑድ፡እስከ፡ሰርከ፡ሰዱስ፡ዐርብ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡እግዚአብሔር፡ጠቢብ፡
ቀደሱከ፡ደርገ፡አሜሃ፡ትጉሃን፡ሰማይ፡ወኪሩብ፡
እስመ፡እንበለ፡አብ፡ተረከብከ፡ባሕቲትከ፡አብ ።

3. ኦዘነፃኀከ፡ለዲያብሎስ፡በትዕቢቱ፡
ወምስለ፡ሚካኤል፡አልዐልከ፡ለመንፈሰ፡ገብርኤል፡በተትሕቶቱ፡
እግዚአብሔር፡እምኵሉ፡እስመ፡ትሕትና፡ትፈቱ፡
መሀረኒ፡ሕገ፡ትሕትና፡ዘእምኀቤከ፡ፀአቱ፡
ትዕቢትሰ፡እምሰይጣን፡ውእቱ ።

4. ኦዘሞቃሕከሙ፡ በቈላተ፡ ብካይ፡ ወወይሌ፡
ለአባስያን፡ መላእክት፡ እንዘ፡ ታወድቆሙ፡ እምሉዓሌ፡
እግዚአብሔር፡ ቀዋሚ፡ ለዓለመ፡ ዓለም፡ በኢስሳሌ፡
አውድቆሙ፡ ለጸላእትየ፡ ወአቅንቶሙ፡ ብልባሌ፡
ከመ፡ በዝንቱ፡ ያእምሩ፡ ኀይለከ፡ ከሃሌ ።

5. ኦዘፈጠርከ፡ እመሬተ፡ ምድር፡ ለአዳም፡
እንዘ፡ ትጠበልሎ፡ በማእስ፡ ወታስተጣግዖ፡ በዐፅም፡
መንፈሰ፡ ሕይወት፡ ነፋኀከ፡ ላዕሌሁ፡ እግዚአብሔር፡ ፍጹም፤
ፍጥረኒ፡ በአምሳሊከ፡ በውስተ፡ ሐዳስ፡ ዓለም፡
ከመ፡ እርሳዕ፡ ህላዌየ፡ ዘሥጋ፡ ወደም ።

6. ኦዘትቤ፡ ንግበር፡ ሎቱ፡
ለእጓለ፡ እመሕያው፡ ቢጸ፡ ከመ፡ ኢይንበር፡ ባሕቲቱ፡
እግዚአብሔር፡ መጋቢ፡ ወሠራዒ፡ ዓለም፡ በበሥርዐቱ፡
ሥርዐኒ፡ ኀበ፡ ፈቀድከ፡ እምጸታ፡ ፈቃዳት፡ ክልኤቱ፡
ሣልሳዊሰ፡ ግብር፡ እምሰይጣን፡ ውእቱ ።

7. ኦዘአድኀንከ፡ እምአበሳ፡ ርእሱ፡ ለብእሲ፡
እስመ፡ አመክነየት፡[1] ብእሲት፡ ወይእቲኒ፡ በምክረ፡ ከይሲ፡
በአድኅኖትከ፡ ዝንቱ፡ እግዚአብሔር፡ ተዓጋሢ፡
ሥኀተኒ፡ አዕርፍ፡ እግዚኦ፡ እምቅንየተ፡ ሥጋ፡ አባሲ፡
እስመ፡ ነግድ፡ አነ፡ ወበግብር፡ ፈላሲ ።

8. ኦዘአቅለልከ፡ ትክዛተ፡ አዳም፡ አበ፡ ኵልነ፡
እምቅንየ፡[2] ስደቱ፡ እምገነት፡ እንዘ፡ ታሴፍዎ፡ግዕዛነ፡

---

[1] እስከ፡ አመክነየ፡ scriptum est. [2] እምቅኔ፡ BC.

እግዚአብሔር፡አቅልል፡ዘአጸርከኒ፡ሐዘነ ፤
ትካዘ፡ዓለምሰ፡በበመዳልው፡ከነ፡
ባሕቱ፡ለሐዘንየ፡ኀጣእኩ፡ወሰነ ።

9. ኦዘተወከፍከ፡ዘአቤል፡ቍርባነ፡
እስከ፡ብእሴ፡ቅንአት፡ቀተሎ፡እንዘ፡ይወግር፡እብነ፡[1]
እግዚአብሔር፡ኩነኒ፡እምስኩረ፡ቅንአት፡ጸወነ፡
እስመ፡ዕዉረ፡ልብ፡ውእቱ፡ቀናኢ፡ወኢይሬኢ፡ብርሃነ፡
ወላዕለ፡እኁሁ፡የዋህ፡የሐቂ፡አስናነ ።

10. ኦመንፈሴ፡ሴት፡ህየንተ፡አቤል፡ዘኖመ፡
ወዘአለበውከ፡ለሄኖስ፡ጸውሎተ፡ስምከ፡ቅድመ፡
እግዚአብሔር፡ክድነኒ፡መንዲለ፡በረከት፡እኑመ፡
ወርግም፡ጸላእትየ፡በከመ፡ቃየን፡ተረግመ፡
ሶበ፡ነፍሰ፡ጻድቅ፡ቀተለ፡ወከዐወ፡ደመ ።

11. ኦዘዐቀብከ፡ምስለ፡ንጹሓን፡ሕዝቡ፡
አመ፡ደቂቀ፡ሴት፡ወረዱ፡ኀበ፡አንስተ፡ቃየን፡በወርኀ፡ምግቡ፡
እግዚአብሔር፡ለያሬድ፡በደብረ፡መዛግብት፡ደብረ፡ምስካቡ ፤[2]
ዕቀበኒ፡በምሕረትከ፡ኢይምስወኒ፡በላህቡ፡
ገሃነማዊ፡እሳት፡ለጽልመት፡መዝገቡ ።

12. ኦዘኀባእከ፡ለነቢይከ፡ሄኖክ፡
ወብሔረ፡ሕያዋን፡ወሰድከ፡እምገጸ፡ሞት፡ድሩክ፡
እግዚአብሔር፡ሕያው፡ዘኢትመውት፡አምላክ፡

---

[1] Vid. Liber Jubil. ed. Dillmann p. 19. [2] Vid. Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes, in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 87 seq.

ኅብአኒ፡ በጽላሎትከ፡ እምሰብአ፡ ምንሳዌ፡ ወሀውከ፡
እስመ፡ ተወከልኩ፡ በኀይልከ፡ ፈጣሬ፡ ቡሩክ ።

13. ኦዘወሀብከ፡ ኑኅ፡ መዋዕል፡ ለመቱሳላ፡
ወለአበወ፡[1] ሕዝብ፡ ኵሎሙ፡ እለ፡ ውስተ፡ ፍጽም፡ ወከዋላ፡
እግዚአብሔር፡ ወይንየ፡[2] ለብርሃን፡[3] ልብየ፡ ቀላዔ፡ ግላ፡
አስከረኒ፡ በጣዕምከ፡ ኑኅ፡ መዋዕልየ፡ ኵላ፡
ወበስቴከ፡[4] መስተፍሥሒ፡ አርብሐኒ፡ ተድላ ።

14. ኦዘኀባእከ፡ ውስተ፡ ከርሠ፡ ታቦት፡ ለኖኅ፡
ደቂቀ፡ ቃየን፡ ወሴት፡ አመ፡ ተሰጥሙ፡[5] በአይኅ፡
እግዚአብሔር፡ መሓሪ፡ ወእንበለ፡ ቂም፡ የዋህ፡
ለኃጥእ፡ ገብርከ፡ እግዚኦ፡ ኢትቅሥፈኒ፡ በፍትሕ፡
እስመ፡ እምኀጢአት፡ አልቦ፡ ብእሲ፡ ንጹሕ ።

15. ኦዘኀደርከ፡ ውስተ፡ ቤተ፡ ጻድቅ፡ ሴም፡
እንዘ፡ ተኀሪ፡ ኪያሁ፡ እምነ፡ ያፌት፡ ወካም፡
ለመቅደሰ፡ ነፍስየ፡ ሐዳስ፡ ኢየሩሳሌም፡
እግዚአብሔር፡ ኅድር፡ ላዕሌሃ፡ በሥነ፡ ተዋሕዶ፡ ሕሩም፡
ከመ፡ ነባቢት፡ ነፍስ፡ ተኀድር፡ በደም ።

16. ኦዘአማዕቀብከ፡ ቀበረ፡ አዳም፡ አቡነ፡
ለመልከ፡ ጼዴቅ፡ ንጹሕ፡ እንዘ፡ ትሰምዮ፡ ካህነ፡[6]
እግዚአብሔር፡ ኩነኒ፡ ለዐቃቤየ፡ መድኅነ፡

---

[1] ወለአበው፡ BC. [2] ኀይልየ፡ C. [3] ወብርሃን፡ AC. [4] ወበሰትዮትከ፡ AC (pro ወበአስትዮትከ፡). [5] ተኀንቁ፡ C, ተአንቁ፡ B.

[6] vid. supra p. 16, et Gadela Adam vel das christliche Adambuch des Morgenlandes in Ewald Jahrbuch der biblischen Wissenschaft V p. 111 seq.

ላዕሌየ፡ ሰብአ፡ ነገር፡ እመ፡ አንሥኡ፡ ተስናነ፡
ወከመ፡ አርዌ፡ ርግምት፡ አብልኆ፡ ልሳነ ።

17. ኦዘዘረውከ፡ ልሳነ፡ ኵሉ፡ አንጋድ፡
ኀበ፡ ኰልቄ፡ ሰብዓ፡ ወክልኤ፡ እምቃለ፡ ዕብራዊ፡ ዋሕድ፡
ሰበ፡ እምድኅረ፡ አይኅ፡ ወጠኑ፡ ሐኒጸ፡ ልዑል፡ ማኅፈድ፡
ዝርዎሙ፡ ለአዕራርየ፡ ከመ፡ ሐሠረ፡ እክል፡ እምዐውድ፡
ወከመ፡ በነፋስ፡ ኀያል፡ ይዘረው፡ ሐመድ ።

18. ኦዘአውፃእከ፡ እምከላውዴዎን፡ ምድረ፡ ርስቱ፡
ወጸዋዕከ፡ እምካራን፡ እማእከለ፡ አፍላግ፡ ክልኤቱ፡
እግዚአብሔር፡ አሐዱ፡ ለአብርሃም፡ ሃይማኖቱ፡
ጸውዐኒ፡ ኀበ፡ አሚን፡ እምአምልኮ፡ ጣዖት፡ ከንቱ፡
እስመ፡ ሐውዛተ፡ ምድር፡ ኵሎሙ፡ ጣዖታት፡ አሙንቱ ።

19. ኦፈናዌ፡ እሳት፡ ዲበ፡ አህጉር፡ ኀምስቱ፡
ወመድኅነ፡ ጻድቅ፡ ሎጥ፡ በእደ፡ መላእክት፡ ክልኤቱ፡
አድኅኖተ፡ ዚአየ፡ ሥመር፡ እግዚአብሔር፡ አምላከ፡ ዝንቱ፡
ወሚጣ፡ ኀበ፡ ዕድውየ፡ ዘይጸልአኒ፡ በከንቱ፡
እንተ፡ አንደዳ፡ ላዕሌየ፡ ትብልዮ፡ እሳቱ ።

20. ኦዘወሀብከ፡ ድኅረ፡ ግዕዘ፡ እንስት፡ ኀደጋ፡
ለብእሲተ፡ አብርሃም፡ ሳራ፡ ወልደ፡ በረከት፡ መላኤ፡ ንትጋ፡
እግዚአብሔር፡ ሀበኒ፡ ዘኢ.ሰአልኩከ፡ ፍድፋዴ፡ ጸጋ፤
ቅድመኒ፡ በእዴከ፡ ፈጣሬ፡ ኵሉ፡ እንግልጋ፡
እንበለ፡ እስአልከ፡ አነ፡ ከደንከኒ፡ ሥጋ ።

21. ኦዘአድኅንከ፡ ለይስሐቅ፡ እምተጠብሖ፡

አመ፡ አዕረጎ፡ አብርሃም፡ ላዕለ፡ ዕፀ፡ ምሥዋዕ፡ እንዘ፡ ይሞቅሖ፡
እግዚአብሔር፡ ፍጹም፡ በኂሩት፡ ወተራኅርኆ፡
አድኅነኒ፡ ወባልሐኒ፡ እምኵሉ፡ እኩይ፡ ዘእፈርሆ፡
ለፀርኒ፡ ፍና፡ ሀጕል፡ ምርሖ።

22. አዘአድኅንኮ፡ እምቀትለ፡ ዔሳው፡ እኁሁ፡
ወአመ፡ ላባ፡ ዴገኖ፡ እንበይነ፡ ክልኤሆን፡ አዋልዲሁ፡
ለወልደ፡ ርብቃ፡ ያዕቆብ፡ እግዚአብሔር፡ ዐቃቢሁ፡
አድኅነኒ፡ በምሕረትከ፡ ወዕቀበኒ፡ ከማሁ፡
እስመ፡ ጸላእትየ፡ ጥቀ፡ ፈድፈዱ፡ ወበዝኁ።

23. አፈታኔ፡ ኢዮብ፡ በደዌ፡ ተጽናስ፡ ወዐበቅ፡
እስመ፡ አመክርከ፡ ለሰይጣን፡[1] ሃይማኖተ፡ ዝንቱ፡ ጻድቅ፡
እግዚአብሔር፡ አንተ፡ ማእምረ፡ ዘውስተ፡ ልበ፡ ባሕር፡ ዕሙቅ፡
ኢትፍትነኒ፡[2] በሕማም፡ ወበጽንዐ፡ ንዴት፡ መጽዕቅ፡
እስመ፡ ድኩመ፡ ኀይል፡ አነ፡ ውብእሲ፡ ውዱቅ።

24. አዘአዕበይኮ፡ ለዮሴፍ፡ በብሔረ፡ ግብጽ፡
ድኅረ፡ አኀዊሁ፡ ሤጥዎ፡ በብሩረ፡ ቅንአት፡ ሕጹጽ፡
ወዘአኰነንከ፡ ለሙሴ፡ ዐራቄ፡ ፪አብያጽ፡
አዕብየኒ፡ ላዕለ፡ ሥጋየ፡ እመንገለ፡ ጸባብ፡ አንቀጽ፡
ወአኰንነኒ፡ በካልእ፡ ገጽ።

25. አዘፈነውከ፡ እምብሔረ፡ ምድያም፡ ለሙሴ፡
አርብዓ፡ ዓመተ፡ ድኅረ፡ ነበረ፡ ፈላሴ፡
ሕዝበ፡ እስራኤል፡ ያግዕዝ፡ እምግብርናተ፡ ፈርዖን፡ ንጉሠ፡ ራምሴ፡

---

[1] አመከሮ፡ ሰይጣን፡ B. [2] ኢታፍትነኒ፡ B.

ፈኑ፡ ሊተ፡ ከማሆሙ፡ ዘያግዕዘኒ፡ ብእሴ፡
እምቅንየተ፡ ሕማም፡ ፀዋግ፡ ወጽኑዕ፡ ዝልጋሴ።

26. ኦዘሰማዕከ፡ ገዓረ፡ ሕዝብከ፡ እስራኤል፡
ወብሔረ፡ ግብጽ፡ ወረድከ፡ ትባልሖሙ፡ በኀይል፡
ከመ፡ ተናገርከ፡ ለሙሴ፡ እማእከለ፡ እሳት፡ ወቈጽል፡
ከማሆሙ፡ ስማዕ፡ ገዓርየ፡ ወአድኅነኒ፡ እምሀጕል፡
በእድ፡ ጽንዕት፡ ወበመዝራዕት፡ ልዑል።

27. ኦዘአድኀንከ፡ አንጋደ፡ ኤፍሬም፡ ወምናሴ፡
አመ፡ ግብጻውያን፡ ተቀሥፉ፡ በኍልቈ፡ ዐሠር፡ መቅሠፍተ፡ ሙሴ፡
እስመ፡ መስተዐግሥ፡ አንተ፡ ወኢታስተፋጥን፡ ለድምሳሴ፡
ሊተሰ፡ ጽንሐኒ፡ እግዚኦ፡ እስከ፡ እከውን፡ ኍሣሜ፡
ፍኖተ፡ ዚአከ፡ ዘምሉእ፡ ቅዳሴ።

28. ኦዘከፈልከ፡ ባሕረ፡ ኤርትራ፡ ግሩመ፡
ወአዕደውከሙ፡ ቦቱ፡ ለሕዝበ፡ እስራኤል፡ ገዳመ፡
እስከ፡ አስጠምከ፡ ለፈርዖን፡ ምስለ፡ ሰራዊቱ፡ ፍጹመ፡
አዕድወኒ፡ ባሕረ፡ እሳት፡ እንዘ፡ ትገብር፡ መድምመ፡
እግዚአብሔር፡ በጽድቅ፡ ዘትኴንን፡ ዓለመ።

29. ኦዘተሰባሕከ፡ በአስጥሞተ፡ ፈርዖን፡ ውስቴቱ፡
ለባሕረ፡ ቍልዝም፡ ዕሙቅ፡ ዘኢይትዌሰን፡ መስፈርቱ፡[1]
ለአእላፈ፡ ሙሴ፡ ሕዝብከ፡ እንዘ፡ ታዐድዎሙ፡ ቦቱ፡
ተሰባሕ፡ ዲበ፡ ፀርየ፡ እስመ፡ ተመያኒ፡ ውእቱ፡
እግዚአብሔር፡ አሐዱ፡ ወአኮ፡ ክልኤቱ።

[1] መሠረቱ፡ B.

30. አዘአጽለልከሙ፡እምሐሩረ፡መዓልት፡በደመና፡
ወበነደ፡እሳት፡ሌሊተ፡ዘመራሕከሙ፡በፍና፡
ለእለ፡ሙሴ፡ሕዝብከ፡እግዚአብሔር፡አምላከ፡ሲና፡
ጸለለኒ፡በረድኤትከ፡ከመ፡ኢይርአይ፡ሙስና፡
ወሶበ፡እርኅብ፡ከማሆሙ፡ሴስየኒ፡መና።

31. አዘሴሰይከሙ፡አርብዓ፡ዓመተ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡መና፡ሰማያዌ፡ኅብስተ፡
እምዐይነ፡ኰኵሐ፡ኮሬብ፡ማየ፡እንዘ፡ታስትዮሙ፡ግብተ፡
እግዚአብሔር፡በዓለ፡ጸጋ፡እንበለ፡ታኅጥአኒ፡ምንተ፡
መፍቅዳተ፡ሥጋ፡ወነፍስ፡ሴስየኒ፡አንተ።

32. አዘቀደስከ፡ለአሮን፡ክህነቶ፡
ወኀረይከ፡ለከ፡እምቤተ፡ያዕቆብ፡ቤቶ፡
እግዚአብሔር፡ቀድስ፡ለኀሊናየ፡መልእክቶ፡
ወበላዕሌየ፡ቀናኢ፡ለእመ፡ነበበ፡ከንቶ፡
በእሳተ፡ቍሬ፡አውዕዮ፡ወደምስስ፡ሕይወቶ።

33. አዘወሀብከሙ፡ለሕዝበ፡እስራኤል፡ዘተቀደሱ፡
አህጉረ፡ሠላሳ፡ነገሥት፡ለትውልደ፡ትውልድ፡ይረሱ፡
እግዚአብሔር፡ዘሙሴ፡እግዚአብሔር፡ዘኢያሱ፡
አብእኒ፡ውስተ፡ምድረ፡ርስትከ፡አንተ፡ተዋረሳ፡በነፍሱ፡
ጻድቅ፡አብርሃም፡ለአሚን፡ርእሱ።

34. አዘአቀምከ፡ተከዜ፡ዮርዳኖስ፡ቀዳሚ፡
ከመ፡ኢያሱ፡ይዕድዎ፡ምስለ፡ተረፈ፡ዮሴፍ፡ወብንያሚ፡
እግዚአብሔር፡ወማኒ፡እግዚአብሔር፡ፈጻሚ፡

እስከ፡ተኀልቅ፡መብዝኀቶሙ፡ለዕድዋንየ፡አረሚ፡
ለፀሓይ፡በላ፡በገባኦን፡ቁሚ።

35. ኦዘአዘዝከሙ፡እምድምፀ፡ጽራኖሙ፡እስከ፡ንኀለ፡
አእላፈ፡እስራኤል፡ይዑዱ፡ጥቅመ፡ኢያሪኮ፡ልዑለ፡
እግዚአብሔር፡ረስዮ፡ለዕጸብየ፡ቀሊለ፡
ሰይጣንሰ፡ማዕቅፍየ፡ዘያቀብጸኒ[1]፡ሣህለ፡
ጻጹተ፡ትእዛዛት፡ይነጥፍ፡ወይውኅጥ፡ገመለ።

36. ኦዘአድኀንካ፡ለብእሲተ፡ብሔር፡አሐቲ፡
አመ፡ዐላውያን፡ተሀጕሉ፡በመቅሠፍትከ፡እንታክቲ፡
ቃለ፡ሰብአ፡ዐይን፡ከልኤ፡እስመ፡ተወከፈት፡ይእቲ፡
በምሕረትከ፡ከማሃ፡አመ፡ይነቅህ፡መዋቲ፡
እግዚአብሔር፡አድኅና፡ለነፍስየ፡ዛቲ።

37. ኦዘአበእኮሙ፡ኀበ፡ምድረ፡ተስፋ፡ዘይሜኒ፡
ለወልደ፡ነዌ፡ኢያሱ፡ወለካሌብ፡ወልደ፡ዮፎኒ፡
እግዚአብሔር፡ድኅረ፡ርስተ፡ነፍስ፡ጻድቃን፡ክፍለኒ፡
ዮምኒ፡እግዚኦ፡በዘአሐዩ፡ሥርዐኒ፡
አምጣነ፡እሱር፡አነ፡በሥጋ፡ማሳኒ።

38. ኦዘአድኀንከሙ፡በእደ፡ፊንሐስ፡ቀናኢ፡
ለሕዝበ፡እስራኤል፡እምብድብድ፡ወእምአፈ፡ኲናተ፡ጸባኢ፡
እግዚአብሔር፡ኀይሎሙ፡ወመድኅኔ፡ገጸሙ፡ኢተመዋኢ፡
ከማሆሙ፡ተንሥእ፡ታድኅነኒ፡ለዘዚአከ፡ገባኢ፡
ሶበ፡ላዕሌየ፡ይትነሣእ፡ጸላኢ።

---

[1] ለዘያቀብጸኒ፡ A, በዘያቀብጸኒ፡ C.

39. አመድኅን፡እስራኤል፡አንተ፡ትቀትሎ፡ለሲሳራ፡
በእደ፡ኢያዔል፡ብእሲት፡አመ፡ምስፍና፡ባርቅ፡ወዲቦራ፡
እግዚአብሔር፡መዋኢ፡ዘኢትትመዋእ፡ለግሙራ፡
አድኅነኒ፡እምእዴሆሙ፡ለደቂቀ፡ነኪር፡ሐራ፡
እለ፡ይፈቅዱ፡ያኅስሩ፡ለነፍስየ፡ክብራ።

40. አአምላከ፡ጌዴዎን፡ወመዊእ፡[1] መስፍን፡ዮፍታሔ፡
ወኀይለ፡ሳምሶን፡ወልደ፡ማኑሔ፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡ሶበ፡እጼውዐከ፡ውስተ፡ኵለሄ፡
እመኒ፡መጽኡኒ፡ኢሎፍሊ፡ወሞቅሐኒ፡ሙቃሔ፡
እትአመን፡አንሰ፡ኀይለከ፡ፈታሔ።

41. አመድኅን፡እስራኤል፡በእደ፡ሳሙኤል፡ድኅረ፡ኤሊ፡
ወበ[illegible]፡ንጉሥ፡ሳኦል፡አንተ፡አድኅንከሙ፡እምኢሎፍሊ፡
እግዚአብሔር፡ወትረ፡መግቦተ፡ዚአየ፡ኀሊ፡
ወሥመር፡አድኅኖትየ፡በረድኤትከ፡ከሃሊ፡
እምአፈ፡መታሪ፡መጥባሕት፡ወኩናት፡ቀታሊ።

42. አዘአድኅንኮ፡ለኢሎፍላዊ፡ጎልያድ፡እምእዴ፡
ወእምኩናተ፡ሳኦልኒ፡ወእምአቤሴሎም፡ወልዱ፡
እግዚአብሔር፡ለዳዊት፡አንተ፡ኢትርሕቅ፡እምነ፡ዐውዱ፡
አድኅነኒ፡እምጸላእትየ፡ለእመ፡ኪያየ፡ሮዱ፡
እስመ፡እሙንቱ፡አእላፍ፡ወአነ፡አሐዱ።

43. አዘሰረይከ፡ኀጢአተ፡ዳዊት፡መተንብል፡
ሶበ፡ቃለ፡ብካይ፡አምረረ፡በሞተ፡ኦርዮ፡ቅቱል፡

[1] ወመዋኢ፡ BC.

አናብዒሃ፡ከማሁ፡እንዘ፡ትትዌከፍ፡ልዑል፡
ለነፍስየ፡ስረይ፡ጌጋያ፡እምቅድመ፡ይጸውዓ፡ቃል፡
ነፍስ፡እግዚአብሔር፡ፍጡነ፡ብጽሒ፡ዘይብል ።

44. አዘረሰይከ፡ላዕለ፡ነገሥተ፡ምድር፡መከብበ፡
ለወልደ፡ዳዊት፡ሰሎሞን፡ዘምሳሌ፡ኵሉ፡ነበበ፡
ሀበኒ፡እግዚኦ፡እምኔከ፡ጥበበ፡
ዘባቲ፡ነገሥት፡ይነግሡ፡እለ፡ይኴንኑ፡ሕዝበ፡
ወኀያላን፡ያጸንዑ፡ምግበ ።

45. አዘሰማዕከሙ፡ሶበ፡ኀቤከ፡ሰአሉ፡
ነገሥተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡ዘተንሥኡ፡በበመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡መዋኤ፡ኀያላን፡ኵሉ፡
ከማሁ፡[1] ትስማዕ፡ነገርየ ፤[2] አእዛነ፡ርኅራኄከ፡ጽሉ፡
ወአድኅኖትከ፡ወትረ፡ምስሌየ፡ተሀሉ ።

46. አዘኀረይከሙ፡ለነቢያተ፡እስራኤል፡ወይሁዳ፡
ዕሴተ፡ጻድቃን፡ይርአዩ፡ወዘኃጥኣን፡ፍዳ፡
መንፈሰ፡ላእክኒከ፡እሉ፡ቅኑታነ፡ማእሰ፡ወአነዳ፡
ጸግወኒ፡ሊተ፡ለገብርከ፡ዘፈጻሜ፡[3] ስምከ፡ቴዳ፡
እግዚአብሔር፡ለጽድቅ፡ዐምዳ፡ወድዳ ።

47. አዘተበቀልከ፡እምቤተ፡አከዓብ፡ከሡተ፡
በቀለ፡ናቡቴ፡በግፍዕ፡በይነ፡ዐጸደ፡ወይኑ፡ዘሞተ፡

---

[1] ከማሆሙ፡ BC.
[2] ጸሎትየ፡ BC.
[3] ዘፍጻሜ፡ BC.

እግዚአብሔር፡ፈታሒ፡እንዘ፡ታነውኅ፡መቅሠፍተ፡
አርአየኒ፡በጸላእትየ፡ወኢትቅትሎሙ፡ጉብተ፡
እመ፡ቀተልከሙ፡ሰ፡ይረክቡ፡ሣኅተ ።

48. ኦዘትቤ፡ርኢከኑ፡ኤልያስ፡
ከመ፡በሕቁ፡ደንገፀ፡ልበ፡አክዐብ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ጸናሒ፡ወመስተዐግሥ፡
ርኢ፡አንተ፡ከማሁ፡ድንጋጼ፡ነሳሒት፡ነፍስ፡
ዘትሰግድ፡ለከ፡በአብራከ፡ወርእስ ።

49. ኦመድኀኒ፡ኤልያስ፡እምእደ፡ኤልዛቤል፡ዘሰማርያ፡
እስከ፡ብሔረ፡ሕይወት፡ወሰድከ፡ዐይነ፡መልአከ፡ሞት፡እንተ፡ኢ
ርእያ፡
ወሐጹረ፡ነቢይ፡ኤልሳዕ፡አመ፡ዐገትዎ፡ሰብአ፡ሶርያ፡
ሐጹረ፡መድኀኒት፡ኩነኒ፡ከማሁ፡እማዕገተ፡እኩይ፡ጕሕልያ፡
እግዚአብሔር፡ኀያል፡ወጠቢብ፡ኬንያ ።

50. ኦዘአውፃእከ፡እምድኅረ፡ውኅጠ፡ዐንበሪ፡
ሶበ፡ጸውዐከ፡ዮናስ፡በቃለ፡ጽራኅ፡ተናጋሪ፡
እግዚአብሔር፡ትጉህ፡ዘኢትነውም፡ፈጣሪ፡
አውፅአኒ፡በጥበብከ፡እምአንቀጸ፡መጥባሕት፡መታሪ፡
እስመ፡አምላከ፡ጽድቅ፡አንተ፡ወእግዚእ፡መሓሪ ።

51. ኦእግዚአብሔር፡ባላሒ፡አንጋድ፡[1] ከልኤቱ፡
አመ፡ስልምናሶር፡ንጉሥ፡ዔወዎሙ፡ለዐሥርቱ፡
ወአመ፡ሰናክሬም፡ዐርገ፡በዘመነ፡ሕዝቅያስ፡እምድኅረ፡ዝንቱ፡

---

[1] አናግድ፡ A.

አድኅንኒ፡ ዘአድኅንከሙ፡ እንበለ፡ ጸባኢት፡ በከንቱ፡
አምላከ፡ ሙሴ፡ ወአሮን፡ እስመ፡ አንተ፡ ውእቱ።

52. ኦዘርኢከ፡ ለሰናክሬም፡ ትዕይርቶ፡
በመቅሠፍተ፡ መልአክ፡ ኅቡእ፡ እስከ፡ አህጐልከ፡ ሰራዊቶ፡
ለጻድቅ፡ ሕዝቅያስ፡ ተወኪፈከ፡ ስእለቶ፡
ትዕይርተ፡ ፀርየ፡ ርኢ፡ ከማሁ፡ ወአርእየኒ፡ ድቀቶ፡
እስመ፡ ሐሳዊ፡ ውእቱ፡ ወያፈቅር፡ ከንቶ።

53. ኦዘፈታሕከ፡ እሙቃሔ፡ እግሩ፡ ወእዱ፡
ሶበ፡ ምናሴ፡ ጸለየ፡ እንዘ፡ ያዜክረከ፡ ብዝኀ፡ እበዱ፡
እግዚአብሔር፡ ፍትሐኒ፡ ለኀጢአትየ፡ እምጽንዐ፡ ጕንዱ፡[1]
ወኢታሙተኒ፡ ግብተ፡ በከመ፡ አሞጽ፡[2] ወልዱ፡
እንበለ፡ አሥምርከ፡ በዘመን፡ ዘሕጹጽ፡ ፍቅዱ።

54. ኦዘአንጻሕከ፡ ለኢሳይያስ፡ እምለምጽ፡
እንዘ፡ ታለክፎ፡ አፉሁ፡ በፍሕመ፡ እሳት፡ ብቍጽ፡
እግዚአብሔር፡ አዝዝ፡ መላእክቲከ፡ አብያጽ፡
ይውሥርዎ፡ ለፀርየ፡ እማእከለ፡ አእጋር፡ ወገጽ፡
እስከ፡ ይሠጥቅዎ፡ በሞሠርት፡ ዘዕፅ።[3]

55. ኦዘተወከፍከ፡ ለኢዮስያስ፡ በፓሳ፡
አመ፡ ሦዐ፡ ለከ፡ መሥዋዕተ፡ ፈቃድ፡ በኅሠሣ፡
እግዚአብሔር፡ ተወከፍ፡ ቍርባነ፡ ጸሎትየ፡ እንዘ፡ ትቄድሳ፡
ወአጕይይ፡ ጸላእትየ፡ እምገጸ፡ ፩ዐንበሳ፡
ከመ፡ ይጐይዩ፡ አእላፍ፡ እንስሳ።

---

[1] i. e. እ''፡ ጕ''፡ ለኀ''፡ [2] 4 Reg. 21, 23 sec. LXX. [3] Vid. Asc. Jes.

56. ኦዘአውፃእከ፡እምገበ፡ዐምዐም፡ለኤርምያስ፡
ዘወደይዎ፡ጸስከር፡ወሴዴቅያስ፡ንጉሥ፡
እግዚአብሔር፡ዘሥጋ፡እግዚአብሔር፡ዘነፍስ፡
አውዕአኒ፡በረድኤትከ፡እምአንቀጸ፡ተስናን፡ወባእስ፡
ከመ፡አውፃእከኒ፡አንተ፡ቀዳሚ፡እምከርሥ ።

57. ኦዘአትረፍከ፡ነዳያነ፡ሕዝብከ፡ ውስቴታ፡
ለአብዐልተ፡ብሔርሰ፡አውረድከሙ፡ምድረ፡ዴብላታ፡
ለኢየሩሳሌም፡ቤትከ፡ናቡከደነጾር፡አመ፡ነሠታ፡
አትርፈኒ፡እምተጊውዎ፡በውስተ፡ዓለግት፡መንታ፡
እግዚአብሔር፡ጸወን፡ወሥሙር፡ወሌታ ።

58. ኦዘአድኀንከ፡ነፍሳተ፡፫ ደቂቀ፡
አመ፡በእንቲአከ፡በኡ፡ግእከለ፡እቶን፡ዕሙቀ፡
እንዘ፡ትከውኖሙ፡ጠለ፡ህየንተ፡ዋዕይ፡ወሞቅ፡
አድኅነኒ፡እምነበልባል፡ወእምአየራዊ፡መብረቅ፡
እግዚአብሔር፡መሐሪ፡ወአምላክ፡ጻድቅ ።

59. ኦዘሰዐርከ፡ለናቡከደነጾር፡ዕዘዘ፡
እስከ፡አርዌ፡ገዳም፡ረሰይከ፡እንዘ፡እምቅኔ፡ሰብእ፡ታግዕዘ፡
ሕዙነ፡ሕዙናን፡ገብርከ፡እብለከ፡በተዐንብዘ፡
ትክልኑ፡እግዚአብሔር፡ነፍሰ፡ዚአየ፡ናገዘ፡
ወለሐራውያን፡ሥጋየ፡ከመ፡ትወልጥ፡ግዕዘ ።

60. ኦዘወሀብከ፡ለናቡከደነጾር፡ልባዌ፡
መጠነ፡ጂዓመት፡ድኅረ፡ተአንሰሰ፡በግዕዘ፡አርዌ፡
ወአግባእከ፡ያእኵትከ፡ውስተ፡ምድረ፡ንግሠ፡ነነዌ፡

ጸግወኒ፡ አእምሮትከ፡ ዘመልዕልተ፡ ኵሉ፡ ገጸዊ፡
እግዚአብሔር፡ ሀልው፡ በዋሕድ፡ ሀላዌ ።

61. ኦዘአድኀንኮ፡ እምእደ፡ ረበናት፡ ከልኤቱ፡
ለወለተ፡ ካህናት፡ ሶስና፡ ለዳንኤል፡ አመ፡ እብሬቱ፡
እንዘ፡ ኪያሃ፡ ታጸድቅ፡ በፍትሐ፡ ነቢይከ፡ ዝንቱ፡
እግዚአብሔር፡ አድኅነኒ፡ እምዕድዋንየ፡ ተሰዐቱ፡
እንበለ፡ ንስሓ፡ ነፍሰሙ፡ ኢትቅትል፡ ባሕቱ ።[1]

62. ኦዘአድኀንኮ፡ እምአፈ፡ ዐናብስት፡ ርኁባን፡
አመ፡ ወገርዎ፡ በግብ፡ ሐራ፡ ዳርዮስ፡ መስፍን፡
ለነቢይከ፡ ዳንኤል፡ እግዚአብሔር፡ መድኅን፡
አንግፈኒ፡ እምአራዊት፡ ኢይውግኡኒ፡ በቀርን፡
ወኢይንስኩኒ፡ በክልኤ፡ አስናን ።

63. ኦዘአጸርኮ፡ ምሳሐ፡ ዳንኤል፡ ዘመዱ፡
እስከ፡ ግበ፡ ባቢሎን፡ ይሰድ፡ እምኢየሩሳሌም፡ ምድረ፡ ሙላዱ፡
ወአግበእኮ፡ ፍጡነ፡ ለዕንባቆም፡ ውስተ፡ ዐጸዱ፡
አግብኦ፡ ለኀሊናየ፡ እምእንስሳዊ፡ እበዱ፡
ኀበ፡ ጥበብከ፡ ፍጣሬ፡ አሐዱ ።

64. ኦአምላከ፡ ሕዝቅኤል፡ መንሥኤ፡ አዕፅምት፡ እለ፡ ሞቱ፡
ወዘአርአይከ፡ በሕልም፡[2] ህላዌ፡ እንስሳከ፡ አርባዕቱ፡
እግዚአብሔር፡ ገጸከ፡ አርእየኒ፡ ለለሰዐቱ፡
መንበርከኒ፡ እንተ፡ ይነቅዕ፡ እምታሕቱ፡
ባሕረ፡ ተደሞ፡ ግሩም፡ ዘክልኤ፡ ፍኖቱ ።

---

[1] በከንቱ፡ A. [2] በህልው፡ A.

65. ኦዘአልዐልከ፡ ኀበ፡ እለ፡ ሄኖክ፡ ተልዕሉ፡
ለገብርከ፡ ዕዝራ፡[1] እምጣነ፡ አሥመረከ፡ በመዋዕሉ፡
እግዚአብሔር፡ ንሥአኒ፡ በአግዋረ፡ ገነት፡ አሀሉ፡
እስመ፡ አንተ፡ በዓለ፡ ጸጋ፡ አንተ፡ ተአከል፡ ለኵሉ፡
ወመጥኖ፡ ሀብትከ፡ አምላክዊ፡ ፍጡራን፡ ኢይክሉ፡ ።

66. ኦዘፈታሕከ፡ ለኢኮንያ፡ እማእሰሩ፡
አመ፡ በባቢሎን፡ ነግሠ፡ ኤምልማርዴቅ፡ በኵሩ፡
ለናቡከደነጾር፡ ዘሞተ፡ ወፈለሰ፡ እምኔ፡ ክብሩ፡
ፍትሐ፡ ለኀሊናየ፡ እማእሰረ፡ እዱ፡ ወእግሩ፡
እግዚአብሔር፡ ኄር፡ ለዳዊት፡ ፍቁሩ፡ ።

67. ኦዘመተርከ፡ ርእሰ፡ ብልጣሶር፡ መዐምፅ፡
አመ፡ አውፃእከሙ፡ ክዕበ፡ ለዕብራውያን፡ አብያጽ፡
እምሀገረ፡ ሕማም፡ ባቢሎን፡ እንተ፡ ተመሰለት፡ በግብጽ፡
እግዚአብሔር፡ ምትር፡ እምልብየ፡ አፍቅሮተ፡ ዓለም፡ ሕጹጽ፡
ከመ፡ በማሕጼ፡ ይትመተር፡ ወይትገዘም፡ ዕፅ፡ ።

68. ኦዘአስተጋባእከ፡ ማኅበረ፡ እስራኤል፡ ወከዋላ፡
በእደ፡ ንጉሠ፡ ፋርስ፡ ቂሮስ፡ ፈጻሜ፡ ብፅዓት፡ ወመሐላ፡
እምጣነ፡ ተዘርዉ፡ ቅድመ፡ እመዋዕለ፡ ሆሴ፡ ወልደ፡ ዔላ፡
አስተጋብእ፡ ኀበ፡ ሀለወ፡ ፍቅረ፡ ዚአከ፡ ገደላ፡
አንሰርተ፡ ልብየ፡ እምአድባር፡ ወቈላ፡ ።

69. ኦዘሜጥከሙ፡ ለሰብአ፡ ይሁዳ፡ እምፄዋዌ፡
በፍጻሜ፡ ሰብዓ፡ ዓመት፡ ምስለ፡ ዘሩባቤል፡ ሰርዌ፡

---

[1] 4 Esr. 14, 7. 53 (sec. Aeth. vers.).

እግዚአብሔር፡ሚጠኒ፡እምግዕዝ፡አበድየ፡ኀበ፡ልባዌ፡
ለነቢይከ፡ዮናስ፡በስብከቱ፡ከመ፡ተመይጠት፡ነነዌ፡
እስከ፡እመቅሠፍት፡ድኅነት፡ወሐይወት፡እምደዌ።

70. ኦዘወሀብከሙ፡ምህርከ፡ነኪራን፡ሰብአ፡ጎግ፡
ለዘሩባቤል፡ወዮሴዕ፡ሊቃውንቱ፡ኄራን፡አእሩግ፡
ከመ፡ምዝባሬሃ፡ይሕንጹ፡በመቅደሰ፡ብሊት፡ሕግ፡
ሀበኒ፡ብዕለ፡ጺጋከ፡ዘኢይዌስኖ፡ድንጋግ፡
እግዚአብሔር፡የዋህ፡እምእከይ፡ወፁግ።

71. ኦዘቀተልከ፡ለሆሎፎርኒስ፡ብእሴ፡ደም፡
በእደ፡ዮዲት፡ብእሲት፡ፅብስተ፡አባል፡ወዐፅም፡
እግዚአብሔር፡ርድአኒ፡በቀቲለ፡ሰይጣን፡ርጉም፡[1]
እስመ፡አከ፡መንክር፡መዊኦቱ፡ኀያል፡ግሩም፡
መንክርሰ፡ለእመ፡ሞአ፡በኀይል፡ድኩም።

72. ኦዘአድኀንከሙ፡በቀቲለ፡ፀሮሙ፡ሐማ፡
ለአዝማዲሃ፡እስራኤል፡ወለመርዶኬዎስ፡ሱታፌ፡ደማ፡
እግዚአብሔር፡ለአስቴር፡ሶበ፡ርኢከ፡ሕማማ፡
ስቅሎ፡ለጸላእትየ፡በመስቀለ፡ሕማም፡ወጻማ፡
እስመ፡ቃለ፡ነፍስየ፡ራሔል፡ተሰምዐ፡በራማ።

73. ኦዘአድኀንከሙ፡እመልእከ፡ሳምር፡ሰንባላጥ፡
አመ፡እለ፡ዕዝራ፡ወጠኑ፡ሐኒጸ፡አረፍት፡ውሉጥ፡
እንዘ፡ታረድኦሙ፡ኀይለ፡እምወልደ፡አስቴር፡ሥሉጥ፡[2]

---

[1] ሕርቱም፡ BC. [2] Artaxerxen dicere videtur.

እግዚአብሔር፡ አድኅንኒ፡ ሉብእሴ፡ ንስሓ፡ ቅጥቁጥ፡
እምቀትለ፡ ሕዋሳት፡ ዘአፍአ፡ ወፍርሃት፡ ዘውስጥ ።

74. ኦዘአፍራሀከ፡ በርእየተ፡ መልአክ፡ ጸዋሬ፡ ሰይፍ፡
ለንጉሠ፡ ነገሥት፡ እስክንድር፡ ወዮናናዊ፡ ፍልሱፍ፡
ለሊቀ፡ ካህናቲከ፡ ይስግድ፡ ምስለ፡ አምኃ፡ ትሩፍ፡[1]
አፍርሆሙ፡ ለጸላእትየ፡ ወአደንግፆሙ፡ ዘዘልፍ፡
በመብረቀ፡ ቃል፡ መለኮታዊ፡ ዘይነጥር፡ እምአፍ ።

75. ኦዘአጽናዕከ፡ እምዘመነ፡ በጥሊሞስ፡ ዮናኒ፡
እስከ፡ አመ፡ ትወልድ፡ ድንግል፡ ለስምዖን፡ ተአማኒ፡[2]
እግዚአብሔር፡ ኅዳጠ፡ ዕድሜ፡ ንስሓ፡ ጽንሐኒ፡
ብዙኅሰ፡ ኢይብለከ፡[3] በከመ፡ ቃየን፡ ሀበኒ፤
እሙስና፡ አእሩግ፡ አኮኑ፡ መቃብር፡ ይሜኒ ።

76. ኦዘአድኅንከሙ፡ ለደቂቀ፡ መቃቢ፡[4] መቃብያን፡
እምአንጥያኮስ፡ ፀራዊ፡[5] ተመሳሌ፡ ንኡስ፡ ቀርን፡
በእንቲአየ፡ በሎሙ፡ ለላእካኒከ፡ ኄራን፡
ይደልዎ፡ ይደልዎ፡ ይደልዎ፡ ድኂን፡
እመከራ፡ ዝንቱ፡ ዘመን፡ ለዝንቱ፡ ምስኪን ።

77. ኦዘአጥባዕከሙ፡ በእንተ፡ ስምከ፡ ይሙቱ፡
ለአልዓዛር፡ ወለመከብዩ፡ ወለደቂቆሙ፡ ሰብዐቱ፡
በመብስለ፡ ብርት፡ ርሱን፡ ለአንጥያኮስ፡ አመ፡ መንግሥቱ፡[6]

---

[1] Vid. Pseudojosephum Aeth.; Jos. Gorionides ed. Breithaupt p. 85 et 86.
[2] Vid. Thilo cod. apocr. N. T. I. p. 386; Eutychii Annales ed. Pocok. p. 297.
[3] I p. S. [4] መከብዩ፡ BC. [5] ጸርዓዊ፡ A. [6] Sec. Pseudojosephum et Libros Maccabaeorum, quos circumferunt, spurios.

አጥብዖ፡ ለኅሊናየ፡ ወአስተዋድድ፡ ውስቴቱ፡
ጸሊአተ፡ ዝንቱ፡ ዓለም፡ ዘርኩስ፡ ፍኖቱ ።

78. ኦዘኀረይካ፡ እምአንስተ፡ ዓለም፡ ዘአሜሃ፡
ማኅደረ፡ ቃልከ፡ ትኩን፡ እስመ፡ ርቱዕት፡ ፍናዊሃ፡
ለወለትከ፡ ማርያም፡ እግዚአብሔር፡ አቡሃ፡
ነፍስየ፡ ቀድስ፡ እግዚኦ፡ በዘቀደስከ፡ ኪያሃ፡
ወሥጋየ፡ አንጽሕ፡ በንጽሐ፡ ሥጋሃ ።

79. ኦዘፈነውከ፡ ከመ፡ ይልበስ፡ ሥጋ፡ ሰብእ፡
ውስተ፡ ከርሠ፡ ድንግል፡ ሕርምተ፡ ሩካቤ፡ ወዘርአ፡
ለቀዳሚ፡ ቃልከ፡ ክርስቶስ፡ ወየማንከ፡[1] ጽኑዕ፡[1]
ፈኑ፡ ሊተ፡ ረድኤትከ፡[2] እግዚአብሔር፡ እግዚእ፡
በዘቦቱ፡ እድኅን፡ ገብርከ፡ ኃጥእ ።

80. ኦዘአርአይኮሙ፡ ለኖሎት፡ ብዙኀ፡ መራዕይ፡
ሰብሐተ፡ ልደቱ፡ ለክርስቶስ፡ በሀገረ፡ ዳዊት፡ ዐባይ፡
እንዘ፡ ኑኀ፡ ሌሊት፡ ታበርህ፡ ከመ፡ መዓልታዊ፡ ፀሐይ፡
አርእየኒ፡ መለኮተከ፡ በመጽሔት፡ አሚን፡ ጽሩይ፡
እግዚአብሔር፡ ስፉሕ፡ ወረቂቅ፡ ባሕርይ ።

81. ኦዘአዘዝከ፡ ከመ፡ ይፈጽም፡ አሬተ፡
ወከመ፡ አይሁድ፡ ይትገዘር፡ በሰሙኑ፡ ልደት፡ ግዝረተ፡
ለአካለ፡ ቃልከ፡ ክርስቶስ፡ አመ፡ አልበስከ፡ ትስብእተ፡
እንዘ፡ ትገዝር፡ በእዴከ፡ ዘኀሊናየ፡ ቍልፈተ፡
እግዚአብሔር፡ ዘለከ፡ ረስየኒ፡ ቤተ ።

---

[1] ወባሕርይከ፡ ኀቡእ፡ BC. [2] Pro ረድኤተከ፡

82. ኦዘመራሕከሙ፡ በኮከበ፡ ልደት፡ ሐዲስ፡
ሐቅለ፡ ቤተ፡ ልሔም፡ ይዕርጉ፡ መሰግላን፡ እምፋርስ፡
ከመ፡ የሀብዎ፡ ወርቀ፡ ለዘተወልደ፡ ክርስቶስ፡
ምርሐኒ፡ ወአዕርገኒ፡ ኀበ፡ ደብርከ፡ ቅዱስ፡
እግዚአብሔር፡ ነባቢ፡ መንፈስ።

83. ኦዘአዘዝከ፡ ለዮሴፍ፡ ትኩዝ፡ ገጽ፡
ሕፃን፡ ያጕይይ፡ እመፀተ፡ ሄሮድስ፡ ሕጹጽ፡
እግዚአብሔር፡ ኀያል፡ በስረተ፡ ቃልከ፡ ሐጽ፡
ስድዶሙ፡ ለአጋንንት፡ እምብሔረ፡ ልብየ፡ ገብጽ፡
ወርእሰ፡ ጣዖቶሙ፡ ቀጥቅጥ፡ ፀበትርከ፡ ዕፅ።

84. ኦዘአድኀንከ፡ ለዮሐንስ፡ መጥምቅ፡
ከመ፡ ኢይቅትሎ፡ ሄሮድስ፡ ቀታሌ፡ ሕፃናት፡ ደቂቅ፡
ሶበ፡ ኢረከቦ፡ ለክርስቶስ፡ እጓለ፡ ማርያም፡ ማዕንቅ፡
ተማሕፀንኩ፡ በደመ፡ ገፍዑ፡ ለዘከርያስ፡ ጻድቅ፡
ከመ፡ ታድኅነኒ፡ እምጋኔን፡ ወድድቅ።

85. ኦዘሰባሕከ፡ በሐይቀ፡ ዮርዳኖስ፡ ወፀደብር፡
ለክርስቶስ፡ ወልድከ፡ እግዚአብሔር፡
እምነ፡ መጥምቁ፡ ዮሐንስ፡ ከመ፡ ውእቱ፡ ክቡር፡
ሰብሐኒ፡ በስብሐቲከ፡ መልዕልተ፡[1] ኵሉ፡ ነገር፡
ዘአንተ፡ በሰማይ፡ ወአንተ፡ በምድር።

86. ኦዘወሀብከ፡ ለትስብእተ፡ ክርስቶስ፡ መዊአ፡
ሰይጣን፡[2] ሥሥዕት፡ ምስሌሁ፡ አመ፡ ተጻብአ፡

---

[1] ዘመልዕልተ፡ B. [2] ሰይጣነ፡ B.

ቀኖና፡ጸሎት፡ወጾም፡ድኅረ፡በገዳም፡ሠርዐ፡[1]
ሊተኒ፡ለገብርከ፡እስከ፡ዕለታት፡አርብዓ፡
ሀበኒ፡ጾመ፡ወአከ፡መብልዐ።

87. ኦዘአርአይከሙ፡ምስጢረ፡ቍርባን፡እንግዳ፡
በምሴተ፡ኀሙስ፡ለአርድእት፡እምቅድመ፡ይፃእ፡ይሁዳ፡
በእደ፡ወልድከ፡ክርስቶስ፡እግዚአብሔር፡አጽናሔ፡ፍዳ፡
ሀበኒ፡እንሣእ፡ሥጋሁ፡እንበለ፡ኵነኔ፡ወዕዳ፡
ወደሞ፡ክቡረ፡ምስለ፡ማይ፡ጸዐዳ።

88. ኦዘፈነውከ፡ኀበ፡ወልድከ፡አእኪተ፡
ዘያጸንዖ፡መልአከ፡እስከ፡ጽዋዐ፡ይሰቲ፡
እግዚአብሔር፡ከማሁ፡እቤለከ፡ወልደ፡መዋቲ፡
አባ፡አኅልፍ፡እምኔየ፡ለጽዋዐ፡መስቀል፡እንታክቲ፡
ባሕቱ፡ለትኩን፡ፈቃድከ፡ዛቲ።

89. ኦዘሰባሕከ፡ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ዘሀሎ፡
ለክርስቶስ፡ወልድከ፡መሠረታተ፡ምድር፡በአንቀልቅሎ፡
እስከ፡ጲላጦስ፡አንከረ፡ወመስፍን፡፻ዘይመስሎ፡
ሰብሐኒ፡በዕለተ፡ደይን፡ወአልዕለኒ፡አልዕሎ፡
እግዚአብሔር፡በርትዕ፡አመ፡ትኴንን፡ኵሎ።

90. ኦዘነሣእከ፡ነፍሰተ፡ኃጥአን፡እምተሀጕሎ፡
ወኢረሳዕከ፡ለአዳም፡በደብረ፡መዘግብት፡ዘሀሎ፡[2]
ትረስዕኑ፡እግዚአብሔር፡ተሣህሎ፡

---

[1] Matth. 4, 2. [2] Vid. Gadela Adam; coll. 1 Ptr. 3, 19. 20.

ወትደፍንኑ፡ባሕረ፡ምሕረታቲከ፡ኵሎ፡
በመዐትከ፡ዘይጸንዕ፡እምዐውሎ።

91. ኦዘአንሣእከ፡እምነ፡ሙታን፡ባቲ፡
በዕለተ፡እሑድ፡ዐባይ፡ወበኵረ፡ዕለታት፡አሐቲ፡
እግዚአብሔር፡አኩት፡ለወልድከ፡አእኳቲ፡
በኪነ፡ጥበብከ፡ኅብእት፡ዘኢያእምራ፡መዋቲ፡
አንሥአተ፡ነፍስየ፡ምክር፡ወተጠበብ፡ላቲ።

92. ኦዘአዕረጎ፡ነፍሳተ፡ጻድቃን፡ኀበ፡ኢዐርጋ፡
ወአንበርከ፡ፍጹመ፡ውስተ፡የማንከ፡መላኤ፡ንትጋ፡
እምነ፡ምውታን፡ለክርስቶስ፡እንዘ፡ታነሥእ፡በሥጋ፡
አዕርገኒ፡ወአብእኒ፡ሀገረ፡ንጹሓን፡እንገልጋ፡
እግዚአብሔር፡ኄር፡አቡየ፡በጸጋ።

93. ኦዘፈነውከ፡ጰራቅሊጦስሃ፡መጽንዔ፡
ኀበ፡ሐዋርያት፡ሀለዉ፡እንዘ፡ይገብሩ፡ጉባኤ፡
በፍጻሜ፡፶ዕለት፡እምአመ፡ኮነ፡ትንሣኤ፡
አስትየኒ፡ዘንተ፡ወይነ፡ኀይል፡መጥለሌ፡
እግዚአብሔር፡ዘትነግሥ፡ለዓለም፡ክልኤ።

94. ኢታርእየኒ፡እግዚኦ፡ገሃነመ፡እሳት፡ውዑየ፡
ወኢትስድደኒ፡እጹር፡ምስለ፡ኃጥኣን፡ሥቃየ፡
እግዚአብሔር፡ወልድከ፡አመ፡ይኴንን፡ዕሩየ፡
ወይብሎሙ፡ለጻድቃኒሁ፡ንዑ፡ኀቤየ፡
ቡሩካኒሁ፡ለቡሩክ፡አቡየ።

95. ሶበ፡እዜከር፡ምጽአተ፡ወልድከ፡ለኰንኖ፡አግብርት፡እለ፡ናፈቁ፡

በግርማ፡ መለከት፡ መፍርሀ፡ ወመደንግፅ፡ በሕቁ፡
እግዚአብሔር፡ ኀያል፡ አምላከ፡ አዳም፡ ወደቂቁ፡
ተኀጠኒ፡ ምድር፡ እስእላ፡ እንዘ፡ አፉሃ፡ ታበቁ፡
ወእብሎሙ፡ ለአድባር፡ ላዕሌየ፡ ደቁ ።

96. ኦእግዚአብሔር፡ አምላክ፡ ኑዳያን፡ ሕዝብ፡
ኦእግዚኦ፡ ተስፋ፡ ቅቡዳን፡ መዝገብ፡
ኦእግዚኦ፡ መቅለሌ፡ ነገር፡ ዕጹብ፡
ኦዘትሰምዕ፡ በርኅራኄ፡ ዐውያተ፡ ኵሉ፡ ምንዱብ፡
ስእለተ፡ ኃጥእ፡ ገብርከ፡ ኢትመንን፡ ኣብ ።

97. ኦአምላከ፡ ጴጥሮስ፡ ወአምላከ፡ ጳውሎስ፡ አምላክነ፡
ዘአጽናዕከሙ፡ በገድሎሙ፡ ወኢከንከሙ፡[1] መድኅነ፡
ከማሆሙ፡ አኀድር፡ መንፈሰ፡ ትዕግሥት፡ ላዕሌነ፡
እመሰ፡ በኵሉ፡ አድኅኖትከ፡ ሰፈነ፡
ነሢአ፡ ዕሤት፡ በነፍስ፡ በአይቴ፡ እምከነ ።

98. ኦዘኀደጎሙ፡ አምሳለ፡ ብሩር፡ ይትፈተኑ፡
ለሐዋርያት፡ ወሰማዕታት፡ እለ፡ አስተርአዩ፡ በበዘመኑ፡
በቀኍዔተ፡ ሥቃይ፡ ሎሙ፡ በዘአሥመሩከ፡[2] አከኑ፡
ከመ፡ ይበቀኍዮ፡ ለብሩር፡ አጽርዮተ፡ እሳት፡ በርስኑ፡
ሊተኒ፡ እምትዕግሥቶሙ፡ ይሁበኒ፡ መኑ ።

99. ከመ፡ ኢይበሉ፡ አሕዛብ፡ አይቴ፡ ውእቱ፡ አምላኪሙ፡
እምአፈ፡ ዐናብስት፡ ወእሳት፡ መድኅኔ፡ ሥጋ፡ ከንክሙ፡

---

[1] ወከንከሙ፡ C, ወዘከንከሙ፡ B.
[2] በዘአእመርከ፡ AC.

ወንሣኢ፡ አክሊል፡ በንፍስ፡ ከመ፡ ኢይፀራዕ፡[1] ፀሙ፡
ዘገደፍክሙ፡ ለሰማዕታት፡ በብዙኅ፡ ሥቃያት፡ ይሕምሙ፡
እግዚአብሔር፡ ተባረክ፡ ለኂሩት፡ ማኅተሙ ።

100. አከ፡ በዝንቱ፡ ልሳነ፡ ሥጋ፡ ተናጋሪ፡
ወኢበዝ፡ ቃለ፡ ሕንጻ፡ ተመዝባሪ፡
አላ፡ በዝንቱ፡ ቃለ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ነባሪ፡
በዝ፡ ዓለም፡ አአኰተከ፡ ፈጣሪ፡
በዘይመጽእኒ፡ በዓለም፡ ደኃሪ ።

b) *Congregatio fidelium.*

ማኅበረ፡ ምእመናን ።

1. ማኅበረ፡ ምእመናን፡ ወምእመናት፡ እለ፡ ኪያከ፡ ተአምኑ፡
ለነሢአ፡ ሥጋከ፡ ወትረ፡ ኀበ፡ ተዐየኑ፡
ወልደ፡ አብ፡ ክርስቶስ፡ ዘኢትትፈለጥ፡ እምሕፅኑ፡
እስብከ፡ ሎሙ፡ ሕማመከ፡ ወመስቀለከ፡ እዜኑ፡
ጸጋ፡ መንፈስ፡ ቅዱስ፡ ሊተ፡ እምሰማይ፡ ፈኑ ።

2. ዝውእቱ፡ ጊዜ፡ ባርከት ፤ እምኵሉ፡[2] ንሣእ ፤
ወዕርገተ፡ ቍርባን፡ ቅዱስ፡ መልዕልተ፡ ምሥዋዕ፡
ኦክርስቶስ፡ ተቅዋመ፡ ስድስቱ፡ አብራዕ፡
አዑድ፡ የማነከ፡ በማእዝኒሁ፡ አርባዕ፡
ለባርክ፡ ዝንቱ፡ ኅብስት፡ ወዝንቱ፡ ጽዋዕ ።

3. አምሳለ፡ ብእሲ፡ ዘይጼሊ፡ በውሳጤ፡ ቤት፡ ወየዐጹ፡ ኆኅቶ፡
አስተጋቢአነ፡ ልበ፡ እምኀሊና፡ እበድ፡ ወአስትቶ፡

---

[1] ኢይዕራዕ፡ AC. [2] እምኵሎን፡ A.

ለሊሁ፡ክርስቶስ፡ከመ፡[1] አዘዘ፡አርድእቶ፡
ንዑ፡ንስተይ፡ጽዋዮ፡ወንብላዕ፡ኅብስቶ፡
እንዘ፡ሕማሞ፡ንኄሊ፡ወንዜከር፡ሞቶ።

4. ለኂሩተ፡እግዚእ፡ክርስቶስ፡በዘታአምሩ፡ዐቅሞ፡
አምጣነ፡ትበልዑ፡ሥጋሁ፡ወለለ፡[2] ትሰትዩ፡ደሞ፡
ኀልይዎ፡እስኩ፡በትጋህ፡ወአሰተሐምሞ፡[3]
ይፍትሖሙ፡እምሕማማት፡ለእለ፡የአምኑ፡ሕማሞ፡
ከመ፡አፍተዎ፡በመስቀል፡[4] ለመዊት፡አደሞ።

5. ተዘከርዎ፡ለክርስቶስ፡ወሠናያቲሁ፡ኢትርስዑ፡
ትሳተፍዎ፡በሞቱ፡ወበትንሣኤሁ፡ትትነሥኡ፡
አምጣነ፡ትሰትዩ፡ደሞ፡ወለለ፡ሥጋሁ፡ትበልዑ፡
ይቁም፡ቅድሜክሙ፡ተዝካረ፡መስቀሉ፡ወግፍዑ፡
ከመ፡ለሊሁ፡አዘዘ፡ለጳውሎስ፡ረድኡ።

6. ተዘከር፡እግዚኦ፡ተአምኖተነ፡ብከ፡
ወአጥብዖተነ፡ጥቀ፡በአፍቅሮትከ፡
መለያልዩ፡አሐዱ፡ከመ፡ንኩን፡ለከ፡
ናሁ፡በሥጋነ፡ንዴምር፡ሥጋከ፡
ወበደምነ፡ንቶስሕ፡ደመከ።

7. በከመ፡ኀደጉ፡ለነ፡ደቂቀ፡እስራኤል፡አምሳለ፡
አመ፡በልብሰሙ፡ገብሩ፡ትእምርተ፡ደርከኖ፡ፍቱለ፡
በጥብሐ፡ሥጋሁ፡ወደሙ፡ጊዜ፡ንገብር፡በዓለ፡

---

[1] አመ፡ AB. [2] ወለእለ፡ A. [3] ወ deest in utroque cod.
[4] scriptum est መስቀለ፡

ክርስቶስሃ፡ ንኤጽር፡ ስቁለ፡
እንዘ፡ ዲበ፡ ርእሱ፡ ይጸውር፡ ዘአሥዋክ፡ አክሊለ ።

8. ትእዛዘ፡ አምላክ፡ ይዘከሩ፡ ወኢይርስዑ፡ ኪዳኖ፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ አሰሩ፡ በዘፈረ፡ ልብሶሙ፡ ፈትለ፡ ደርከኖ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ጊዜ፡ ናዐርግ፡ ቍርባኖ፡
ይንጦላዕ፡ ቅድመ፡ ገጽነ፡ መጽሔተ፡ ከዊኖ፡
በዘሕማሞ፡ ንኄሊ፡ ወንኤጽር፡ በድኖ ።

9. ቅንዋተ፡ እደዊከ፡ ወእገሪከ፡ ወአክሊለከ፡ ዘሦክ፡
ሶበ፡ ንኤጽር፡ ውቱረ፡ በመሥዋዕተ፡ ጽባሕ፡ ወሰርክ፡
ተዘከረነ፡ እግዚኦ፡ ወመሐረነ፡ በበክ፡
በከመ፡ ተዘከርኮ፡ ለፈያታዊ፡ በማዕርገ፡[1] ፍቁር፡ ወዐርክ፡
እስከ፡ ትሕትናከ፡ ያነክር፡ መልአክ ።

10. ተዝካረ፡ ፀአቶሙ፡ እምድረ፡ ግብጽ፡ ወግዕዛኖሙ፡ እምግብርናት፡
ደቂቀ፡ እስራኤል፡ ገብሩ፡ በመሥዋዕተ፡ በግዕ፡ ዘዓመት፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ በኵሉ፡ ሰዓት፡
ንዜክር፡ ሕማመከ፡ ወጥብሐተከ፡ ለሞት፡
ለባርኮ፡ ዝንቱ፡ ጽዋዕ፡ ወዝንቱ፡ ኅብስት ።

11. ኦመ፡ ዐሡረ፡ ወርኅ፡ ታስዕ፡[2] ይበክዩ፡ ለለዓሙ፡
ሶበ፡ ይዜክሩ፡ አይሁድ፡ ምዝባሬ፡ ሀገሮሙ፡ ዘቀዲሙ፡
ንሕነሰ፡ ለክርስቶስ፡ ንበኪ፡ ለለ፡[3] ጌሰሙ፡

---

[1] በመዓርገ፡ A. [2] sic scriptum est in utroque codice; cfr. Jer. 52, 4 secundum LXX. [3] ለእለ፡ A.

ሶበ፡ንኤጽሮ፡ለምሥዋዕ፡ዘተቀደሰ፡በስሙ፡
እንዘ፡መሴሊቱ፡ይትከፈል፡ወይትከዐው፡ደሙ።

12. እንዘ፡ብዙኃን፡ንሕነ፡እምጸታ፡ዘመን፡ዘዚአሁ፡
ነአምን፡ሞቶ፡ወንሴር፡በትንሣኤሁ፡
ለእግዚእነ፡[1] ክርስቶስ፡ዘኢይትአተት፡ጸጋሁ፡
መለያልየ፡አሐደ፡ይረስየነ፡ምስሌሁ፡
በአጽናፈ፡ዓለም፡ይጠባሕ፡አሐዱ፡ሥጋሁ።

13. ኦክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡መድኀኒት፡አሐዱ፡
ካህነ፡ወንጌል፡ሥጋከ፡ለለ፡ጊዜ፡ይሠዋዕ፡በፈቃዱ፡
ለተዝካረ፡ሞትከ፡ባሕር፡ለልበ፡ምእመናን፡ምእላዱ፡
ነፉሰ፡ኀሊና፡መንፈሳዊ፡ሶበ፡ይነፍኀ፡በፀውዱ፡
ከመ፡ነበልባል፡ይትነሣእ፡ሞገዱ።[2]

14. ጊዜ፡ይሠዋዕ፡ኅብስተ፡ሥጋከ፡እመልከአ፡ሥጋ፡ፍሉጥ፡
ወደምከ፡ወይን፡እምደመ፡ጠባይዕ፡ውሉጥ፡
ፍጹመ፡መድኀኒት፡ክርስቶስ፡ለስርየተ፡ኀጢአት፡ሥሉጥ፡
ንሕነሰ፡በዐይነ፡ሃይማኖት፡ምሡጥ፡
ፍጹመ፡ሥጋዌከ፡ንሬኢ፡እምውስጥ።

15. አብርሃም፡ተመነየ፡ወተፈሥሐ፡ወተነበየ፡
ምስጢረ፡ሞትከ፡ክርስቶስ፡አመ፡በበግዕ፡ርእየ፡
ብጹዓን፡ንሕነ፡እምኔሁ፡ዘአፈድፈድናሁ፡ዕበየ፡

---

[1] ለእግዚአብሔር፡ A, ንሕነሰ፡ለ B. [2] sc. ለባሕር፡ምእላዱ፡ ለልበ፡ምእመናን፡, quod est ለተዝካረ፡ሞትከ፡

ጊዜ፡ንሠውዐከ፡ለለዕለቱ፡ወንጠብሐከ፡ዝየ፡
ወበደምከ፡ንኅፅብ፡ጌጋየ።

16. በመንፈቀ፡ሳብዕ፡ወርኅ፡በዓለ፡መጸለት፡ይገብሩ፡
ተድላ፡ንብረቶሙ፡በገዳም፡እንዘ፡እስራኤል፡ይዜክሩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ንበኪ፡ለለ፡[1] አሚሩ፡
ንዜከር፡ሕማመከ፡ዘኅቱም፡ምስጢሩ፡
ወግብረ፡ሞትከ፡ዘዕጹብ፡ነገሩ።

17. ናሁ፡ማእከሌነ፡ወማእከሌከ፡ሥዩም፡
ትእምርተ፡መሐላ፡ሥጋከ፡ወቀስተ፡ኪዳንከ፡ደም፡
ኢየሱስ፡ክርስቶስ፡መሥዋዕተ፡ሰላም፡
በከመ፡ተገብረ፡ቀስተ፡ደመና፡አመ፡ተአይኅ፡ዓለም፡
ዝናመ፡ጌጋይየ፡ይዕጹ፡ጥብሕከ፡ልኅም።

18. ደቂቀ፡እስራኤል፡ቅድመ፡በንስከተ፡አርዌ፡ደወዩ፡
ወበርእየ፡አርዌ፡ዘብርት፡እምነ፡ሕማሞሙ፡ጥዕዩ፡
ንሕነሰ፡ለክርስቶስ፡ሱቱፋነ፡ደሙ፡ወማዩ፡
ኢነሐምም፡በዓለም፡ከመ፡ኢየሐምም፡ባሕርዩ፡
ወለእመ፡ነሥአነ፡ሞት፡ዳግመ፡ነሐዩ።

19. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡ወጸውዑ፡ስሞ፡
ኢትፍልጡ፡እሞ፡
ምእመናን፡አኀው፡ወትረ፡በኢያርምሞ፡
ተዘኪረክሙ፡በመልዕልተ፡መስቀል፡ሕማሞ፡
በእንቲአነ፡ዘከዐወ፡ደሞ።

---

[1] ለእለ፡ A.

20. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፡እስመ፡ለዓለም፡ምሕረቱ፡
ዐቢይ፡ኀይሉ፡ወብዙኅ፡አኰቴቱ፡
እምልብክሙ፡በቀለ፡እንዘ፡ታአትቱ፡
ስረዩ፡[1] አበሳክሙ፡ሰአልዎ፡ሎቱ፡
እስመ፡መሓሪ፡ውእቱ፡ወጻድቅ፡በሕቲቱ።

21. ግነዩ፡ለእግዚአብሔር፤ኀበ፡ማርያም፡[2] ሰአሉ፡
እስመ፡ንጽሕት፡አንቲ፡[3] ኵለንታሁ፡አበሉ፡[4]
ኀሊናክሙ፡ሰማየ፡እንዘ፡ታሌዕሉ፡
ከመ፡ትትባልሑ፡እምግባረ፡እከይ፡ኵሉ፡
መሐረነ፡አምላክነ፡አቡነ፡በሉ።

c) *Effigies Mariae.*

መልክአ፡ማርያም።

1. እግዚአብሔር፡ወሃቤ፡ብርሃን፡ዘይሜለስ፡በአካሉ፡
እንዘ፡ተዋሕዶ፡ያጸንዕ፡በመለኮቱ፡ወኀይሉ፡
ዐይነ፡ልቡናየ፡ያብርህ፡በማኅቶተ፡ጥበብ፡ሥነ፡ጸዳሉ፡
ከመ፡እርአይ፡ገጸ፡ነገር፡ለኪዳንኪ፡ዘይደሉ፡
ማርያም፡እግዝእተ፡ኵሉ፡ዘታሕቱ፡ወላዕሉ።

2. ሰላም፡ለዝክረ፡ስምኪ፡ዘአስተማሰልዎ፡በኮከብ፡
ሶበ፡ብርሃኖ፡ተከድኑ፡ጽልሙታነ፡ራእይ፡ሕዝብ፡
ኪዳነ፡አምላክ፡ማርያም፡ወተስፉ፡መድኀኒት፡ዘዐርብ፤

---

[1] ከመ፡ይኅድግ፡ B. [2] ኀበ፡ክርስቶስ፡ B. [3] Emendandum videtur ይእቲ፡ [4] አንተ፡ይእቲ፡ሥጋሁ፡ወንጽሕት፡አበሉ፡ B.

ተናዘዘ፡ ብኪ፡ አኮኑ፡ ኀሊና፡ ቀዳማይ፡ አብ፡
አመ፡ እምገነቱ፡ ተሰደ፡ በሐዘን፡ ዕጹብ።

3. ሰላም፡ ለሥዕርተ፡ ርእስኪ፡ ዘፈትለ፡ ሜላት፡ ዘውጋ፡
ወምልእት፡ ይእቲ፡ እምጠለ፡ ሠናይት፡ እንበለ፡ ንትጋ፤
ለዘተካየድኪ፡ ማርያም፡ ቅድመ፡ ማኅበር፡ ወእንግልጋ፡
ሰአልዮ፡ ሕይወተ፡ ነፍስ፡ ይጸግወኒ፡ በጸጋ፤
አምሳለ፡ ኤልያስ፡ አኮ፡ ያሐይወኒ፡[1] በሥጋ።

4. ሰላም፡ ለርእስኪ፡ ዘሀሎ፡ ወይሄሉ፡
ዲበ፡ ጠባይዓት፡ ኵሉ፡
ተካየድኒ፡[2] ማርያም፡ ኪዳነ፡ ምሕረት፡ ዘይደሉ፤
ምስለ፡ ሞትሰ፡ ተካየድነ፡ ወተማሐልነ፡ ዘይብሉ፡[3]
ከንቶ፡ ነበቡ፡ ወነፍሶሙ፡ ሀጕሉ።

5. ሰላም፡ ለገጽኪ፡ ገጸ፡ ቅድስና፡ ስቡሕ፡
ዘይበርህ፡ ሥኑ፡ እምጸዳለ፡ ፀሓይ፡ ወወርኅ፡
ትእምርተ፡ ኪዳን፡ ማርያም፡ ወቀስተ፡ ደመና፡ ብሩህ፡
እምኀበ፡ አምላክ፡ መሓሪ፡ እምአመ፡ ነሥአኪ፡[4] ኖኅ፡
አማስኖታ፡ ለምድር፡ ኢ.ደገመ፡ አይኅ።

6. ሰላም፡ ለቀራንብትኪ፡ ንጻሬ፡ አዕይንት፡ ለዑቃቤ፡[5]
እለ፡ ሥዩማት፡ እማንቱ፡ ሀየንተ፡ ምስዋር፡ ወግልባቤ፤
ማርያም፡ በሊዮ፡ ለዘወለድኪዮ፡ በኢ.ሩከቤ፡

---

[1] ያሕይወኒ፡ B. [2] ተካየድነ፡ B. [3] Jes. 28, 15.
[4] scriptum ነማእኪ፡ [5] i. e. ለዑ" ፡ ን" ፡ አዕ" ፡

አይቴኑ፡ቃልከ፡እግዚኦ፡እምሕር፡ለከ፡ዘይቤ፡
እመ፡ኃጥአን፡ጸውዑ፡ስመኪ፡ነባቤ ።

7. ሰላም፡ለአዕይንትኪ፡አምሳለ፡ክልኤቱ፡ቀናዲል፡
እንተ፡ሰቀሎን፡ኬንያ፡በማኅፈደ፡ሥጋ፡ልዑል ፤
ማርያም፡አንቲ፡ንቅዐ፡ተራኅርኆ፡ወማህል፡
አድኅንኒ፡በኪዳንኪ፡ወባልሕኒ፡እምሀጕል፡
እስመ፡ዘእንበሌኪ፡አልቦ፡አድኅኖ፡ዘይክል ።

8. ሰላም፡ለአእዛንኪ፡እለ፡ተበስራ፡ኪዳነ፡
እምአፈ፡ፈጣሪ፡ወልድኪ፡ዘበባሕርይኪ፡ተከድነ ፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡ከመ፡ኢታርእይኒ፡ደይነ፡
እንበለ፡ምግባር፡ባሕቲ፡ለእመ፡ኢይጸድቅ፡አነ፡
ዐቢ፡ለከንቱ፡ኪዳንኪ፡ኮነ ።

9. ሰላም፡ለመላትሕኪ፡ጽጌያተ፡ሮማን፡እለ፡ይመስላ፡
ባሕቱ፡መጽለዋ፡በእሳተ፡አንብዕ፡በነበልባላ፡
በኪዳንኪ፡ማርያም፡አዕርግኒ፡ዐጸደ፡ተድላ፡
ወይ፡ለነ፡አሌ፡ለነ፡አመ፡ውስተ፡ደይን፡ይብላ፡
ነፍሳተ፡ክልኤቲ፡አሐቲ፡ሀሊብ፡[1] ወሀላ ።[2]

10. ሰላም፡ለአእናፍኪ፡መሳክወ፡ሕይወት፡ምንታዌ፡
ዘአስተዋደዶን፡አምላክ፡በአጽባዕተ፡ጥበብ፡ወልባዌ ፤
ማርያም፡ሕጽርኒ፡በኀይለ፡ኪዳንኪ፡እምንሳዌ፡
ወቀጥቅጢ፡ርእሶ፡በበትረ፡ሕማም፡ወደዌ፡
ለእመ፡አፉሁ፡አብቀወ፡የኀጠኒ፡አርዌ ።

---

[1] Hez. 23, 4. [2] pro ወካልእታ፡ሀላ፡

11. ሰላም፡ለከናፍርኪ፡በእንተ፡ኃጥአን፡እለ፡ሰአላ፡
እምኀበ፡አምላክ፡መሐሪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ወመሐላ፡
ውስተ፡ጎልጎታ፡ማርያም፡አመ፡ገይሶትኪ፡[1] እምገሊላ፤
ለጽድቀ፡ዛቲ፡ኪዳንኪ፡ለለ፡ጊዜ፡ይከውን፡በዓላ፡
ዲበ፡ርእሰ፡ኃጥእ፡ገብርከ፡አንብሪ፡አክሊላ።

12. ሰላም፡ለአፉኪ፡አፈ፡በረከት፡ትሩፍ፡
አንቀጸ፡[2] ቅዱስ፡መጽሐፍ፡
ተማሕፀንኒ፡ማርያም፡በኪዳንኪ፡ውኩፍ፡
ኢይትኀፈር፡ቅድመ፡ወልድኪ፡ወመላእክቲሁ፡አእላፍ፡
አመ፡ሥርወ፡[3] ልሳን፡ይትመተር፡ወይትኀተም፡አፍ።

13. ሰላም፡ለአስናንኪ፡ከመ፡መራዕይ፡እለ፡ተቀርፃ፡[4]
እለ፡ወፅአ፡እምኀፃብ፡እንዘ፡ይትባየጻ፤
ማርያም፡ንሥእኒ፡ኪዳንኪ፡ሀየንተ፡ሞፃ፤
ወለዕድውየ፡ግብጻዊ፡ዘፍትወተ፡ልቡ፡ዐመፃ፡
መዝራዕተ፡ጸሎትኪ፡ሙሴ፡ይድፍኖ፡በኖጻ።[5]

14. ሰላም፡ለልሳንኪ፡ዘአፈድፈደ፡ቅዳሴ፡
እምካህናተ፡ሰማይ፡ሱራፌል፡እለ፡ይቀውሙ፡ቅድመ፡ሥላሴ፡
አዘክሪ፡ሊተ፡ማርያም፡ተዝካረ፡ኪዳንኪ፡አመ፡ድምሳሴ፡
በእንተ፡እስራኤል፡በገዳም፡ከመ፡አዘከረ፡አውሴ፡
ኪዳነ፡አብርሃም፡ይስሐቅ፡ወያዕቆብ፡ወጽድቀ፡ለሙሴ።

---

[1] scriptum est ገይሶተኪ፡ [2] ወአንቀጸ፡ B.
[3] እምሥርወ፡ A, አመ፡ሥጋ፡ወ B. [4] Cant. 4, 2.
[5] Ex. 2, 12.

15. ሰላም፡ለቃልኪ፡ተሰጣዌ፡ቃል፡ለቃሉ፡
ለመልአከ፡ብስራት፡[1]ገብርኤል፡ዘጸዳለ፡ብርሃን፡መንዲሉ፤
ማርያም፡ቅድስት፡ለእግዚአብሔር፡መካን፡ኀይሉ፡
እንቋዕ፡ተውህበኪ፡ኪዳን፡ምሕረቱ፡ወሣህሉ፡
በዘቦቱ፡ጸዲቀ፡ኃጥአን፡ይክሉ።[2]

16. ሰላም፡ለእስትንፋስኪ፡ነፋሰ፡ጥዒና፡ፈዋሲ፡
ነፍሳተ፡ብዙኃን፡ሰብእ፡እለ፡ቄስሉ፡በሕምዝ፡ከይሲ፤
በኪዳንኪ፡ማርያም፡ኅጣውእየ፡ደምሰሲ፤
እንበለ፡ኪዳንኪሰ፡ወመስቀለ፡ክርስቶስ፡ወራሲ፡
አልቦ፡እምሲኦል፡ዘይድኅን፡ብእሲ።

17. ሰላም፡ለጕርዔኪ፡ሠናይ፡ወአዳም፡
እንተ፡ይትፌለጡ፡ቦቱ፡ጸዋትወ፡መሪር፡[3]ወጣዕም፤
ምንተ፡እግበር፡ማርያም፡እስመ፡ኀይልየ፡ድኩም፤
ሐጸኒ፡ግብር፡እምኵለሄ፡ወጸበኒ፡ዓለም፤
ባሕቱ፡በኪዳንኪ፡ናዝዝኒ፡እም።

18. ሰላም፡ለክሳድኪ፡ዘማኅፈደ፡ዳዊት፡ርእዮታ፡[4]
ዲበ፡ተልፍዮስ፡ጠቢባን፡ዘአስተናደፉ፡መሠረታ፤
ማርያም፡በልዮ፡ውስተ፡እዝነ፡ነፍስየ፡ለናዝዞታ፡
ለምንት፡ብዙኀ፡ትሰርሒ፡ነፍስ፡ዚአየ፡ማርታ፡[5]
እስመ፡ኅዳጥ፡የአክል፡እምብዙኅ፡ሐተታ።

---

[1] ምስጢር፡ A. [2] ኢይክሉ፡ A.

[3] scriptum est ጸዋተ፡ወመሪር፡ [4] Cant. 4, 4.

[5] Luc. 10, 41.

19. ሰላም፡ለመታከፍትኪ፡ግዕዛነ፡በረከት፡እለ፡ተወክፉ፡
ሀየንተ፡[1] መርገም፡ወዘለፋ፤
ማርያም፡ጹርኒ፡ለጽድቀ፡ኪዳንኪ፡ዲበ፡መትከፉ፡
ወንሥእኒ፡ዐሥራተ፡እድ፡እመሬተ፡ወልድኪ፡አልፉ፡
እስመ፡ሃይማኖትየ፡አንቲ፡ወዘብየ፡ተስፋ።

20. ሰላም፡ለዘባንኪ፡በወርኃ፡ተሰዶ፡ቀዲሙ፡
ምዕራፈ፡አምላክ፡ዘኮነ፡ውስተ፡ፍኖተ፡ቍስቋም፡ጊዜ፡ድካሙ፤
ማርያም፡ስመኪ፡ለዘጾረ፡መልዕልተ፡ስሙ፡
በዕለተ፡ኵነኔ፡እመ፡ኢያስለጠ፡ደሙ፡
ዐሥራተ፡ኪዳንኪ፡ንሥእዮ፡መሐሪት፡እሙ።

21. ሰላም፡ለእንግድአኪ፡ወለሕፅንኪ፡ካልእታ፡
ወለአእዳውኪ፡መንታ፤
አምሕለኪ፡ማርያም፡በነጸፍጻፈ፡[2] ደም፡ዘኀልኀታ፡
ለነፍስየ፡ምስለ፡ነፍስኪ፡ታስተዳልዊ፡መከፈልታ፡
አመ፡መሬታዊት፡ሥጋየ፡ትትከደን፡መሬታ።

22. ሰላም፡ለመዛርዒኪ፡ወለኵርናዕኪ፡ምዕንጋዕ፡[3]
ዘሐቀፉሁ፡ለክርስቶስ፡ባሕርየ፡መለኮት፡ኅቡእ፤
ማርያም፡ኀሪት፡እመላእክት፡ወሰብእ፡
ተዝካረኪ፡ለእመ፡ገብረ፡በተአምኖ፡ጽኑዕ፡
በመንግሥተ፡ሰማይ፡ምስሌኪ፡ይነግሥ፡ኃጥእ።

23. ሰላም፡ለእመታትኪ፡ለቤተ፡መቅደስ፡ቀዋሚ፡
እለ፡አሠነያ፡ወርቀ፡ምስለ፡ፈትለ፡ሜላት፡ግብረ፡አናሚ፤

---

[1] እምቅኔ፡ B. [2] በጸፍጻፈ፡ B. [3] ምዕጋዕ፡ B.

ማርያም፡ላዕሌየ፡ኪዳነ፡ምሕረትኪ፡ፈጽሚ፡[1]
ወቅትሊ፡ዕድወ፡ነፍስየ፡እስመ፡ውእቱ፡ረጋሚ፡
ከመ፡በጥበቡ፡ሰሎሞን፡ቀተሎ፡ለሳሚ።[2]

24. ሰላም፡ለእራሓትኪ፡ተመጣዌ፡ኀብስት፡ወማይ፡
ሶበ፡ያመጽኡ፡ለኪ፡መላእክተ፡ሰማይ፡
እንዘ፡ሀሎኪ፡ማርያም፡በመቅደሰ፡አሪት፡ዐባይ፤
ይትወከፍ፡ሊተ፡ኪዳንኪ፡ከመ፡መሥዋዕተ፡ሰርክ፡ኅሩይ፡
እመ፡ሕፍነ፡ማይ፡አስተይኩ፡ለጽሙእ፡ነዳይ።

25. ሰላም፡ለአጻብዕኪ፡ወለአጽፋርኪ፡ጽዕድው፡
ወለአጥባትኪ፡ክልኤ፡አንቀዕተ፡ሐሊብ፡ፍትው፤
ማርያም፡ጽጌ፡ዘዘመንኪ፡መፀው፡[3]
ተማሕፀንኩ፡በአጥባትኪ፡ወበሥንኪ፡ምጽልው፡
በኀይለ፡ጸሎትኪ፡እድኅን፡እምእሳት፡ድልው።

26. ሰላም፡ለገቦኪ፡መንገለ፡ለፌ፡ወለፌ፡
እለ፡ተረሰያ፡ደርገ፡ሐመልማለ፡ወርቅ፡አኊላፌ፤
ማርያም፡ምጥቅኒ፡በገቦ፡ኪዳንኪ፡ምስለ፡ሑቃፌ፡
ሶበ፡ይወርዱ፡ኃጥኣን፡ብሔረ፡ጽልመት፡ጸናፌ፡
እለ፡በሕይወቶሙ፡ጸልኡ፡ዘጻድቃን፡ሱታፌ።

27. ሰላም፡ለከርሥኪ፡ለከርሠ፡[4] መላእክት፡ዘውጉ፡
ኀብስተ፡ሰማይ፡ወትረ፡ዘይሴሰይ፡ዐቅመ፡ምዕራጉ፤
ማርያም፡በጽዮን፡[5] ለእግዚአብሔር፡ታቦተ፡ሕጉ፡

---

[1] scriptum est ፈጻሚ፡ [2] 3 Reg. 2, 41 seq. [3] ምጽልው፡ A.
[4] ከርሠ፡ AB. [5] ጽዮን፡ A.

ያንጽሐኒ፡እምፍቅረ፡ወይን፡ለማየ፡ኪዳንኪ፡ዐይት፡
እስመ፡ፍቅረ፡ወይን፡ተብህለ፡ለሰይጣን፡ኄረገ።

8. ሰላም፡ለልብኪ፡ስንአወ፡ዘፈያት፡ወኀሊና፡
ወለአማዑትኪ፡ሰላም፡ምስለ፡ንዋየ፡ውስጥኪ፡በዕሪና፤
ውስተ፡ምድረ፡ርስት፡አብእኒ፡ማርያም፡ዐምደ፡ደመና፡
በብርሃን፡እሳት፡ኪዳንኪ፡እንዘ፡ትመርሕኒ፡ፍና፡
ወትሴስይኒ፡እምፍቅርኪ፡መና።

9. ሰላም፡ለሕንብርትኪ፡ምሳሌ፡ፍሑቅ፡ግዕከ፡[1]
ወለማሕፀንኪ፡ንጹሕ፡ምስለ፡ሐቌኪ፡ቡሩክ፤
ማርያም፡ቅድስት፡ወላዲተ፡ቅዱስ፡አምላክ፡
ተዐየኒ፡ዐውደ፡ነፍስየ፡እስከ፡ማሌሳዊ፡ፈለክ፡
አመ፡ተቃወማ፡በአየር፡ቀናኢ፡መልአክ።

0. ሰላም፡ለድንግልናኪ፡መከብበ፡ሕዋሳት፡ኀምሱ፡
ወለአቍያጽኪ፡ከልኤ፡አዕማደ፡ነቢይት፡መቅደስ፤
ማርያም፡ታቦት፡ወጽላተ፡ኪዳን፡ሐዲስ፡
ቅብእኒ፡ርጢነ፡ጾም፡እስከ፡ሰኩና፡እግር፡ወርእስ፡
እስመ፡ጾም፡ትፌውስ፡ሕማማ፡ለነፍስ።

1. ሰላም፡ለአብራክኪ፡ጊዜ፡አስተርእዮ፡[2] ወተንብሎ፡
ምስለ፡አእጋርኪ፡ደርገ፡እለ፡ይሰግዱ፡በኢያቦሞሎ፡
ማርያም፡በቃልኪ፡[3] እስመ፡ተሰተፍኪ፡ቃሎ፡
ሰአልዮ፡ለወልድኪ፡ይጸግወኒ፡ሣህሎ፡
አመ፡ውስተ፡እሳት፡ይወዲ፡ኃጥአነ፡ምድር፡ኵሎ።

---

[1] Cant. 7, 3. [2] emendandum አስተስርዮ፡ [3] ለቃልኪ፡ AB.

32. ሰላም ፡ ለሰኰናኪ ፡ ወለመከየድኪ ፡[1] እለ ፡ ሖራ ፡
ውስተ ፡ ደብረ ፡ ቍስቋም ፡ ለደቂቅ ፡ አመ ፡ ቀተልምሙ ፡ ሐራ ፤
ለአምላከ ፡ ሰማይ ፡ በሊዮ ፡ ማርያም ፡ ወለተ ፡ ዕዝራ ፡
አማንኑ ፡ ትኄንና ፡[2] በእንተ ፡ ፴ነገራ ፡
ለዘ ፡ ታፈቅረኪ ፡ ነፍስ ፡ በኵሉ ፡ ምግባራ ።

33. ሰላም ፡ ለአጻብዕኪ ፡ አቅርንተ ፡ አእጋር ፡ ከልኤቲ ፡
ወለአጽፋሪሆን ፡ ለለአሐቲ ፤
በኪዳንኪ ፡ ማርያም ፡ ኀጢአትየ ፡ ክብቲ ፤
ሰብእሰ ፡ ካልእየ ፡ እንዘ ፡ ከማየ ፡ መዋቲ ፡
በጽዋዐ ፡ ልሳን ፡ ደምየ ፡ ቀዲሖ ፡ ይሰቲ ።

34. ሰላም ፡ ለቆምኪ ፡ አየረ ፡ ትሩፋት ፡ ዘሐፀኖ ፡
ወዐውሎ ፡ ኀጢአት ፡ ዘኢያጽነኖ ፤
በክንፈ ፡ ኪዳንኪ ፡ ክድንኒ ፡ ማርያም ፡ እምተኰንኖ ፤
ሶበ ፡ ኪዳንኪ ፡ ምክንያተ ፡ ድኂን ፡ ኢኮኖ ፡
ነፍሰ ፡ በላዔ ፡ ሰብእ ፡ መኑ ፡ እምክህለ ፡ አድኅኖ ።

35. ሰላም ፡[3] ለመልክአ ፡ ሐና ፡ ወኤልሳቤጥ ፡
ዘብዑድ ፡ ሥኑ ፡ ወልምላሜሁ ፡ ፍሉጥ ፤
ማርያም ፡ ድንግል ፡ ድንግልተ ፡[4] አፍአ ፡ ወውስጥ ፡
ቤዛ ፡ ይኩነኒ ፡ ኪዳንኪ ፡ በገጸ ፡ ፈጣሪ ፡ ሥሉጥ ፡
አመ ፡ ወርኀ ፡ ንግድ ፡[5] የኀልቅ ፡ ወይፀራዕ ፡ በሤጥ ።

---

[1] ወለመከየድኪ ፡ B.
[2] ተኰነና ፡ A.
[3] B addit ለመልክእኪ ፡
[4] ቅድስተ ፡ B.
[5] ነገድ ፡ A, ዕድሜ ፡ B.

6. ሰላም ፡ ለፀአተ ፡ ነፍስኪ ፡ በንጽሮ ፡ ብርሃን ፡ ዘየኀቱ ፡
መልአከ ፡ አፍርሆ ፡ ጸሊም ፡ እንበለ ፡ ያደንግፅኪ ፡ በጽላሎቱ ፤
አምሕለኪ ፡ ማርያም ፡ ለእግዚአብሔር ፡ በመለኮቱ ፡
ከመ ፡ ያድኅነኒ ፡ በኪዳንኪ ፡ እመደንግፃን ፡ ሠለስቱ ፡
አመ ፡ ይፌልጠኒ ፡ ሞት ፡ እምሥጋየ ፡ ዝንቱ ።

7. ሰላም ፡ ለበድን ፡ ሥጋኪ ፡ ዘኢጐንደየ ፡ በምስካብ ፡
እስመ ፡ አንሥኦ ፡ ፍጡነ ፡ መንፈስ ፡ ሕይወቱ ፡ ለአብ ፤
ኢይትነከር ፡ ለኪ ፡ ማርያም ፡ አድኅኖተ ፡ ጻድቃን ፡ ሕዝብ ፡
እመሰ ፡ አድኅንኪ ፡ ኃጥአነ ፡ በኪዳንኪ ፡ ጥቡብ ፡
ዝኬ ፡ መንክር ፡ ወዝኬ ፡ ዕጹብ ።

8. ሰላም ፡ ለግንዘተ ፡ ሥጋኪ ፡ በመዋጥሐ ፡ ከታን ፡ ወከርቤ ፡
ላዕለ ፡ እደ ፡ ጴጥሮስ ፡ ብእሴ ፡ ይባቤ ፤
ተሣሀልኒ ፡ ማርያም ፡ ወኢትበልኒ ፡ አመ ፡ ምንዳቤ ፡
ለምንት ፡ ታአክት ፡ ኪዳንየ ፡ ወረድኤትየ ፡ ዐቃቤ ፡
ቅብአ ፡ ኃጥአን ፡ አከኑ ፡ ኢይትቀባእ ፡[1] እቤ ።

9. ሰላም ፡ ለመቃብርኪ ፤ እለ ይትጋብኡ ፡ ቦቱ ፡
ለአሕዛብ ፡ ኵሎሙ ፡ እስመ ፡ ምክሖሙ ፡ አንቲ ፤[2]
ማርያም ፡ ብጽሕኒ ፡ ለሰዐተ ፡ ሞትየ ፡ ለመዊት ፤
እምነፍሰ ፡ ክርስቲያን ፡ አከኑ ፡ ሰበ ፡ ይመውት ፡ አሐቲ ፡
ለናዝዞታ ፡ ፍጡነ ፡ ትበጽሒ ፡ አንቲ ።

---

[1] I p. S.

[2] i. e. እስመ ፡ ምክሖሙ ፡ ለአሕዛብ ፡ እ" ፡ ይ" ፡ ቦ" ፡ አንቲ ፡

40. ሰላም፡ለትንሣኤኪ፡ለትንሣኤ፡ክርስቶስ፡አምሳሊሁ፡
አንቀጸ፡መቃብር፡ዝጉሐ፡እንዘ፡ኢያርኁ፤
ማርያም፡አንቲ፡ለአዳም፡ጥንተ፡ተስፋሁ፤
ሶበ፡አከ፡ጸሎትኪ፡ወኪዳንኪ፡ምስሌሁ፡
ውስተ፡ዕመቀ፡ሀጕል፡እምከነ፡በነፍሱ፡ወሥጋሁ።

41. ሰላም፡ለፍልሰተ፡ሥጋኪ፡ኀበ፡መካነ፡ሕይወት፡ዘተሐደሰ፡
እምቅድመ፡ዝኒ፡ኀቤሁ፡ሥጋ፡ወልድኪ፡ፈለሰ፤
ቤዛዊተ፡ዓለም፡ማርያም፡አስተበቍዐኪ፡አንሰ፡
ትቤዝዊ፡በኪዳንኪ፡ዘጸላእትየ፡ነፍሰ፡
እስመ፡በሥራይኪ፡ለቍስልየ፡ቀባእክኒ፡ፈውሰ።

42. አአኵቶ፡ለእግዚአብሔር፡ለዘጸውዐኒ፡ጽዋዔ፡[1]
ተዝካረ፡[2] ኪዳንኪ፡ንግበር፡ማእከለ፡ምንዱባን፡ጉባኤ፤
ተመጠዊዮ፡ባሕቱ፡ማርያም፡አመ፡ትንሣኤ፡
ወአንብሪ፡በርእሰ፡ነፍሱ፡አክሊላተ፡መንግሥት፡ሱባዔ፡
ለነባቤ፡ዝንቱ፡ድርሰት፡አርብዓ፡ወክልኤ።

ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡አድባር፡ወአውግር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡ዕፀዋት፡ወሣዕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡ቀለያት፡ወባሕር፡
ስብሐት፡ለኪ፡ማርያም፡በኍልቈ፡ኵሉ፡ፍጡር፡
ምሉእ፡ስብሐትኪ፡በሰማይ፡ወምድር።[3]

---

[1] በጽዋዔ፡ B. [2] ተግባረ፡ A. [3] Haec stropha deest in B.

d) *Salâm ad Mariam.*

1. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ተስፋየ፡ዘታጸድቂ፡ኃጥአ፡
ወዘተኀሥሢ፡አሐደ፡በግዐ፡
ዘተገድፈ፡እምነ፡ተስዓ፡፡

2. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡ሐውልት፡ዘተከለኪ፡እግዚእ፡
ትእምርተ፡አድኅኖ፡ትኩኒ፡ለኵሉ፡ኃጥእ፡
ፍቅርኪ፡ዘያጸንዕ፡፡

3. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡በማይ፡ዘታጸንኒ፡መድሎተ፡
ተአምኖተኒ፡ብኪ፡ረስዩ፡ሊተ፡
ገድልኪ፡ወትሩፋተ፡፡[1]

4. ሰላም፡ለኪዳነ፡ምሕረት፡ወርቅ፡ወመዝገበ፡ኵሉ፡ንዋይ፤
አንቲ፡ውእቱ፡ምስካበ፡ነዳይ፡
ወብዕል፡[2] ዘበሰማይ፡፡

5. ሰላም፡ለኪ፡ሶበ፡ስእንኩ፡ጸዲቀ፡በምግባረ፡ሠናይ፡ወገድል፡
አስመኩ፡ብኪ፡ኪዳነ፡ድንግል፡
መድኀኒተ፡ነፍስየ፡እምነ፡ሀጕል፡፡

6. ሰላም፡ለኪ፡ኪዳነ፡ምሕረት፡አንቲ፡አረበነ፡መንፈስ፡ዘላዕሉ፤
ዘያፈቅረኪ፡በተስፉ፡ይሄሉ፡
እስከ፡አመ፡ይከውን፡ትንሣኤ፡ኵሉ፡፡

---

[1] i. e. ወት"፡ገ"፡ [2] rectius ወብዕሉ፡

7. ሰላም፡ለኪ፡በስመ፡ኪዳንኪ፡ቤተ፡ለዘሐነጸ፡ገብርኪ፡
ወለእመ፡ጸለይነ፡በስምኪ፡
ማርያም፡ፈትቲ፡እምበረከትኪ፡
ሰአሊ፡ኀበ፡ኄር፡ወልድኪ።

c) *Gloria tibi.*

ስብሐት፡ለከ።

1. ስብሐት፡ለከ፡እግዚአብሔር፡አብ፡ጥንተ፡መዋዕል፡ወዕድሜ፡
ለመለኮትከ፡ዘአልቦ፡ትርጓሜ፡
ወለመንግሥትከ፡ግብረ፡ፈጻሚ።

2. ስብሐት፡ለከ፡ለመንፈስከ፡ሰጊድ፡ወለወልድከ፡ይደሉ፡
እግዚአብሔር፡ከሃሌ፡ኵሉ፡
ዘሀሎከ፡ወዘትሄሉ።

3. ስብሐት፡ለከ፡መዝገበ፡ርኅራኄ፡ወሣህል፡እግዚአብሔር፡አቡነ፡
ክርስቶስሃ፡ወልደከ፡መድኅነነ፡
ዘፈኖከ፡ቤዛ፡ዚአነ፡

4. ስብሐት፡ለከ፡መዛግብተ፡ወልድ፡ሀበነ፡እግዚኦ፡እንበለ፡ሕጸጽ፡
ወንትጋ፡
እስመ፡በእንቲአነ፡ሞተ፡ድኅረ፡ሐመ፡በሥጋ፡
ወልድከ፡ቀዳሚ፡ጸጋ።

5. ስብሐት፡ለከ፡ኀይለ፡ትዕግሥት፡ሀበነ፡እግዚኦ፡አመ፡[1] ወርኀ፡[1] ጽ
ንዐ፡[1] ተስናን፡

[1] Scriptum est ከመ፡ወርኀ፡ጽንዕ፡

ወእመንፈስከ፡መንፈሰ፡ሥልጣን፡
እግዚአብሔር፡ወላዴ፡ሥን።

6. ስብሐት፡ለከ፡ኅበ፡ሰማያዊት፡ማኅበር፡ከመ፡ነሀሉ፡ምስሌከ፡
ቀድሰነ፡አባ፡በሥነ፡ጽድቅከ፡
ሥነ፡ጽድቅ፡ቃለ፡ዚአከ።

7. ስብሐት፡ለከ፡ዘኢትፈቅድ፡አምላክ፡ሞተ፡ኃጥእ፡ብእሲ፡
ቀትረ፡መዓልትነ፡ቅድመ፡ይምሲ፡
እግዚአብሔር፡አብ፡ተሠሃሲ፡
ጌጋይየ፡በማህልከ፡አናሕሲ።

10. Antiphonae in festum Joannis Baptistae,

primo anni Abyssinorum die,

quo eodem Requies Bartholomaei Apostoli commemoratur.

ዋዜማ፡ ዘቅዱስ፡ ዮሐንስ ። ግዕዝ፡ በ፩ ። ብጹዕ፡ አንተ፡ ዮሐንስ፡
ዘሀለወከ፡ ታእምር፡ ወተሐውር፡[1] ቅድመ፡ እግዚአብሔር፡ ጸሊ፡ በእንቲ
አነ ፤ ውስተ፡ ርእሰ፡ ዐውደ፡ ዓመት፡ ተጽሕፈ፡ ተዝካርከ ፤ ባርከኒ፡ እን
ሣእ፡ በረከተከ ። ምልጣን፡ ውስተ፡ ርእሰ፡ — በረከተከ ። ለእግዚአ
ብሔር፡ ምድር፡ በምልኣ ።[2] ይቤ፡ ዮሐንስ፡ ለልየ፡ ርኢኩ፡ ወአነ፡ ሰግ
ዕቱ፡ ወውእቱ፡ አንሰ፡ ኢያአምሮ፡ ዳእሙ፡ ከመ፡ ያእምርዎ፡ እስራኤል፡
አንሰ፡ መጻእኩ ። ምልጣን፡ ይቤ፡ ዮሐንስ፡ — መጻእኩ ። እግዚአ
ብሔር፡ ነግሠ ።[3] ጸርኀ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤ፡ ድኅረ፡ እምነቢያት፡ እምቅድመ፡
ምጽአተ፡ ወልድ፡ ቤዛ፡ ኀጢአቶሙ፡ አጥምቅ፡ በማይ፡ አንሰ፡ ተፈኖኩ ።
ምልጣን፡ ጸርኀ፡ ዮሐንስ፡ — ተፈኖኩ ። እግዚኦ፡ ጸራኅኩ፡ ኀቤከ፡
ስምዐኒ ።[4] እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ ሰ
ገደ፡ ወአንፈርዐጸ ። ምልጣን፡ እምከርሠ፡ እሙ፡ አእመረ፡ —
ወአንፈርዐጸ ። ይትባረክ ።[5] ዋዜማ፡ ጸርኀት፡ ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ኀበ፡
ዮሐንስ፡ ወትቤሎ፡ አንተኑ፡ ክርስቶስ፡ ወይቤላ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፤

[1] Exspectaveris ወትሐር፡ [2] Ps. 23 (hbr. 24). [3] Ps. 92. 96. 98. (hbr. 93. 97. 99). [4] Ps. 140 (hbr. 141). [5] Preces Zachariae Luc. 1, 68 seq.?

ነዋ ፡ በግዑ ፡ ለእግዚአብሔር ፡ ዘያአትት ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ። ምልጣን ፡
ነዋ ፡ በግዑ ፡ ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ መጥምቅ ፡ ሶበ ፡ ርእዮ ፡ ለክርስቶስ ፡ ሊቅ ።
ምልጣን ፡ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡ ዓለም ፡ ዘያአትት ፤ ነዋ ፡ በግዑ ፡ ኀጢአተ ፡
ዓለም ፡ ዘያአትት ። ሰላም ፡ በ፩ ። ዘመጠነዝ ፡ ትርሲተ ፡ ክብር ፡
ፈሪሀ ፡ ልዑል ፡ ትሕትና ፡ ወፍቅር ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዘመላእ
ክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፡ ኀይለ ፡ ልዑላን ፡ ኪያሁ ፡ ይሴብሑ ፤ ዘምስለ ፡ እግ
ዚኡ ፡ ኪዳነ ፡ ዘአቀመ ፡ ወብዙኃነ ፡ አሕዛበ ፡ አእመነ ፤ ውስተ ፡
ሐቋሁ ፡ ቅናቱ ፡ ዘአዲም ፡ ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወኵሉ ፡ ነገሩ ፡ በሰ
ላም ። ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከለሎ ፤ ዮም ፡ በም
ድር ፡ ተዝካሩ ፡ በሰማያት ፡ በላዕሉ ። ይቤሎ ፡ መድኅኒነ ፡ ለዮሐንስ ፡ ዕዉ
ራን ፡ ይሬእዩ ፡ ወጽሙማን ፡ ይሰምዑ ፤ እለ ፡ ለምጽ ፡ ይነጽሑ ፡ እለ ፡ መ
ጽኡ ፡ ኀቤየ ። ምልጣን ፡ ርእዩ ፡ ዕበዮ ፡ ለዮሐንስ ፡ እግዚኡ ፡ ዘከመ ፡ ከ
ለሎ ፤ ዘመላእክት ፡ ይሰግዱ ፡ ሎቱ ፤ ውስተ ፡ ሐቋሁ ፡ ቅናቱ ፡ አዲም ፡
ንብረቱ ፡ ገዳም ፡ ወነገሩኒ ፡ ሰላም ። ምልጣን ፡ ዘነግሀ ፡ ወአንተኒ ፡
ሕፃን ፡ ነቢየ ፡ ልዑል ፡ ትሰመይ ፤ ዐርኩ ፡ ለመርዓዊ ፡ ትሰመይ ፤ ወአዝማዱ ፡
ቢ፡ሥጋ ፡ ትሰመይ ፤ ተፈኖከ ፡ ታርኁ ፡ አናቅጸ ፡ ጽድቅ ። ዘተሣሀለኒ ።
ዮሐንስ ፡ ጸሊ ፡ በእንቲአነ ፡ ጸሎትከ ፡ መትረ ፡ ይብጽሐነ ። አርያም ፡
ቀዳሚ ፡ ዜማ ፡ ዮሐንስኒ ፡ ሀሎ ፡ በል ። ይገብሩ ። ሰመዮ ፡ ብርሃነ ፡ በው
ስተ ፡ ጽልመት ፡ ለዘተወልደ ፡ እምብእሲት ፡ አእሚሮ ፡ እምከርሠ ፡ እሙ ፡
ሰገደ ፡ ወልደ ፡ መካን ፡ ለወልደ ፡ ድንግል ። በዜማሁ ፡ ቃለ ፡ ዐዋዲ ፡
በል ። ይቤ ፡ ዮሐንስ ፡ ለልየ ፡ ርኢኩ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡ እንዘ ፡ ይወርድ ፡
ከመ ፡ ርግብ ፡ ውስተ ፡ ምጥማቃት ። ዮሐንስ ፡ ካህን ፡ እምነቢያት ፡ ተለ
ዐለ ፡ ረሰየ ፡ ሲሳዮ ፡ ቄጽለ ፡ ወጠለ ፡ ሰበከ ፡ ለሐራ ፡ ዘወንጌል ፡ ቃለ ፡
አጥመቀ ፡ ነበልባለ ፡ ዘአልቦ ፡ መምሰለ ። ሰባኬ ፡ ወንጌል ፡
በጥዑም ፡ ልሳኑ ፡ ርስነ ፡ መለኮት ፡ ገሰሰት ፡ የማኑ ፡ ጸጕረ ፡ ገመል ፡
ተከድነ ፡ ዘባኑ ፡ ለዮሐንስ ፡ ኢሩቶ ፡ ንዜኑ ፡ ንዜኑ ። ብጹዕ ፡ ዮሐንስ ፡
ዘአጥመቀ ፡ ወልደ ፡ በአዕይንቲሁ ፡ ርእየ ፡ ገሃደ ፡ መንፈስ ፡ ቅዱስ ፡
እምሰማይ ፡ ወረደ ፡ በአምሳለ ፡ ርግብ ፡ ዮርዳኖስ ፡ ያደ ። ተከ

ሥተ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡
በብርሃኑ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል፡ተፈናከ፡ቅድሜሁ፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሰማያዊ። በዜማሁ፡አጥመቆሙ፡በል። ዮሐንስ፡
እምከርሠ፡እሙ፡በል። ኀላፊ፡ንሴብሕ፡ወንዜምር፡ለአምላክ፡ሰማይ፡
ለዘአጥመቆ፡በማይ፡ ዮሐንስ፡ኀሩይ። በዜማሁ፡ዮሐንስ፡
ስሙ፡በል። ተሰፍሐ፡ዐቢይ፡ነቢይ፡ ዮሐንስ፡ኀሩይ፡ እስተ
ፍሥሐ፡ለነዳይ፡ አዘዘ፡ይሑሩ፡በፍኖት፡ሠናይ፡ ለስርየት፡አ
በሳ፡አጥመቀ፡በማይ። ዮሐንስኒ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡ሃ፡[1] ለወ
ልድ፡ንዜምር፡ሃ፡ወለመንፈስ፡ቅዱስ፡ንሴብሕ፡ወንዜምር፤ኪያሁ፡መ
ድኅነ፡አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ። ግነዩ፡ይቤ
ልዎ፡ሕዝብ፡ለዮሐንስ፡ሃ፡መኑ፡አንተ፡ብእሲ፡ዘታጠምቅ፡ሃ፡ወይቤ
ሎሙ፡ዮሐንስ፡ለሕዝብ፡አንሰ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘእሰብክ። ረኪቦሙ፡
ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፡ሃ፡አጥመቆሙ፡ዮሐንስ፡
ለሕዝብ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብርሃኑ። ጽድቅ፡መካን፡ተበሠረት፡
ዮሐንስሃ፡ድንግል፡በገዳመ፡ዮርዳኖስ፡ዘገብረ፡ተአምረ። ካህን፡ወድ
ንግል፡እንዘ፡ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡ወይቤሎሙ፡ለሐራ፡ጺሑ፡ፍ
ኖቶ፡ለልዑል። ትጉሃን፡ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ሃ፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለል
ዑል፡ሃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ሌዋዊ፡ሃ፡ወይቤሎሙ፡እመኑ፡በብ
ርሃኑ። አዋልደ፡ዮሐንስ፡ወልደ፡አምላክ፡ረሰየከ፡ዐርከ፡ ወኢ
ሳይያስ፡ሰመየከ፡መልአከ፡ ለመጸብሐን፡ፍኖተ፡ጽድቅ፡ሰበከ፡
በዲበ፡ባሕር፡ዘአጥመቀ፡አምላከ። ካህን፡ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ዮሐንስ፡ወንጌላዊ፡
ምጽአቶ፡ትዜኑ፡ፈነወከ፡ቃል፡ ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዮሐንስ፡
ወንጌላዊ፡ ተሰመይከ፡ነቢየ፡ልዑል። ጸወን፡ዮሐንስ፡ክቡር፡
ዐርኩ፡ለቃል፡ ተንብል፡ተንብል፡ ለምሕረት፡ወለሣህል።
በሥራ፡ለመካን፡ ዮሐንስ፡ካህን፡ ፍሬ፡ዘእምጻድቃን፡

---

[1] ሃሌሉያ፡

ሰማዕቱ፡ለብርሃን ። ዮሐንስ፡እዴከ፡መጥወኒ፡ ወበርተሎሜዎስ፡አቡየ፡ለባርከ፡ቅረበኒ ። ዐቢይ፡ዜማ፡ይቤልዎ፡በል ። ማኅ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ወንጌላዊ፡ገዳማዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡እግዚኡ፡ዘአጥመቀ፡በዮርዳኖስ ። ዮሐንስ፡ክቡር፡ገዳመ፡ሲና፡ነበረ፡ለፍጻሜ፡ስምዑ፡በመጥባሕት፡ተመትረ ። ሕንጼ፡ንዜኑ፡ዮም፡ለዮሐንስ፡ዕበዮ፡ መክብሮ፡ ወልደ፡አምላክ፡ለሊሁ፡ዘሠምሮ ። ዮሐንስ፡ካህን፡እምከርሠ፡መካን፡ዘተበሥረ፡ ቃላተ፡ወንጌል፡ለሕዝብ፡መሀረ ። ወንጌለ፡መንግሥት፡በርተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ለብሔረ፡አልዋሕ፡ መምህረ፡ሕግ፡ዜናዊ፡ንጹሕ ። አረጋ፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፡ጥምቀተ፡ለንስሓ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በእንተ፡ብርሃን፡እንዘ፡ይብል፡ነስሑ፡ወተጠመቁ፡ወእመኑ፡በወልደ፡እግዚአብሔር ። በመዳል፡ቃለ፡ዐዋዲ፡ሰበከ፡ሎሙ፡ሃ፡ሕዝበ፡እስራኤል፡ከመ፡ይእመኑ፡ሃ፡ሃ፡ዮሐንስ፡ካህን፡ነቢየ፡ልዑል፡ሰባኬ፡ቃለ፡ወንጌል ። ጸለየ፡ .... ስብከቱ፡ገዳመ፡ያዋኪ፡ ምስጢረ፡ወንጌል፡በጽድቅ፡ምእመኑ፡በጽድቅ፡ሰበኪ፡ሃ፡ ለወልድ፡መላኪ፡ እምነቢያት፡ዮሐንስ፡የዐቢ፡ በእደዊሁ፡ዘተጠምቀ፡ረቢ ። አዳም፡በገዳም፡ይጸርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ ሰባኬ፡ብርሃን፡ ዮሐንስ፡ካህን ። ለዘገብርኤ፡ለቃለ፡ዐዋዲ፡ዕበዮ፡ንዜኑ፡ሃ፡ መዝገበ፡ፍሥሓ፡ዘርእየ፡በዐይኑ፡ሃ፡ በዲበ፡ባሕር፡ርስነ፡መለኮት፡ገሰሰት፡የማኑ፡አማን፡ለወልደ፡አብ፡ካህኑ ። እምኀበ፡መንፈስ፡ነሢአ፡እሳተ፡ሃ፡

ምህሮ፡ሃይማኖት፡ለሕዝብ፡ከሠተ፡ ለብሔረ፡አልዋሕ፡በርተሎሜዎስ፡ሰበከ፡ዘወንጌል፡ቃላተ፡ ካህን፡በጽድቅ፡ኮነ፡ሰማዕተ ።

መዝሙ፡በ፳ሃሌ፡ሉያ ። ጸርኅት፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ወትቤሎ፡አንተኑ፡ክርስቶስ፡ወይቤላ፡ኢኮንኩ፡ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡ሰባኬ፡ቅድሜሁ ። ክርስቶስኑ፡ኤልያስኑ፡ነቢይኑ ፤ ወይቤ፡ዮሐንስ፡ተፈኖኩ፡አንሰ፡አጥምቅ፡በማይ፡ በዮርዳኖስ፡ቀላይ ። በ፳ወሰሚያ፡ዮሐንስ፡ምግባሮ፡ለኢየሱስ፡በቤተ፡ሞቅሕ፡ለአከ፡፪እምአርዳኢሁ፡እንዘ፡ይብል፡አንተኑ፡ትመጽእ፡ወቦኑ፡ካልእ፡ዘንሴፎ፡ባዕደ፡

ንግረነ፡ገሃደ። አውሥአ፡ኢየሱስ፡ወይቤሎሙ፡ሐዊረክሙ፡ዜነውዎ፡ለዮሐንስ፡ዘሰማዕክሙ፡ወዘርኢክሙ፡ወበልዎ፡ዕዉራን፡ይሬእዩ፡ወሐንካሳን፡ርቱዐ፡የሐውሩ፤ሙታን፡ይትነሥኡ፤እለ፡ለምጽ፡ይነጽሑ፡ወጽሙማን፡ይሰምዑ። በ፪ ወበውእቱ፡መዋዕል፡መጽአ፡ዮሐንስ፡መጥምቅ፡ወሰበከ፡ጥምቀተ፡በገዳመ፡ይሁዳ፡ወይቤ፡ነስሑ፡ወእመኑ፡በብርሃኑ፡ወመጽአ፡ኀቤሁ፡ሰብአ፡ኢየሩሳሌም፡ወኵሎሙ፡ሰብአ፡ይሁዳ፡ወኵሎሙ፡ማያተ፡ዮርዳኖስ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይትአመኑ፡ኀጣውኢሆሙ፡ብዙኃን፡እምፈሪሳውያን፡ብዙኃን፡እምሰዱቃውያን፡እለ፡መጽኡ፡ኀቤሁ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ወይቤሎሙ፡ግበሩ፡እንከ፡ፍሬ፡ዘይደልወክሙ፡ለንስሓ፡ወአነ፡አጠምቀክሙ፡በማይ፡ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡ዘኢይደልወኒ፡[1] ውእቱኬ፡ያጠምቀክሙ፡በመንፈስ፡ቅዱስ፡አሜሃ፡መጽአ፡ኢየሱስ፡እምገሊላ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡ከመ፡ያጥምቆ፡በፈለገ፡ዮርዳኖስ፡አበዮ፡ዮሐንስ፡ወይቤሎ፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡ወአንተ፡ትመጽእ፡ኀቤየ፡ይቤሎ፡ኢየሱስ፡ኅድግ፡ንፈጽም። በ፭ ይቤሎሙ፡ዮሐንስ፡ለእሙንቱ፡ሕዝብ፡ለእለ፡መጽኡ፡ከመ፡ያጥምቆሙ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፡እምእሳት፡ዘይወፅእ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ይትነፋኅ፡ቀርን፡እምአርእስተ፡አድባር፡እንዘ፡ይብል፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤መጽአ፡ንጉሥ፡ሰስሉ፡ዕልዋን፤ውእቱሰ፡መሥዔ፡እሳት፡ውስተ፡እዴሁ፡የአርር፡ዐውዶ፡ወሥርናዮሰ፡ይመልእ፡ውስተ፡መዛግብቲሁ፡ወሐሠርሰ፡ያውዒ፡በእሳት፡ዘኢይጠፍእ፡ለዓለም። እመሰ፡ሰማዕክሙ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእኤዝዘክሙ፡አነ፡ታመሥጡ፡እመቅሠፍት፤እመሰ፡አበይክሙኒ፡ዘንተ፡ትእዛዘ፡ዘእቤለክሙ፡አነ፡አልብክሙ፡ኀበ፡ታመሥጡ፡እምእዴሁ፡ለአኃዜ፡ኵሉ። እስመ፡ለዓለም፡ብፁዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡ስምዐ፡ቆመ፡ለከ፡ወአንተኒ፡ሰማዕቱ፡ለሊከ፡እፎ፡አጥመቆ፡በመይ፡መሬታዊ፡ለሰማያዊ፡ከመ፡ይትቀደስ፡ማይ፡በዮርዳኖስ፡ቀላይ። ብፁዕ፡አንተ፡ዮሐንስ፡ዘእግዚእከ፡

[1] sc. እፍታሕ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ።

ስምዐ፡ቆመ፡ለከ፤ብጹዕ፡ዮሐንስ፡ዐርከ፡መርዓዊ፡ተሰመይከ፡
አብያተ፡ዘውቅሮ፡መኒንከ፡ በተዘክሮ፡ማኅደር፡ዘበሰማያት፡ጸጕረ፡
ገመል፡ረሰይከ፡ዐራዘከ። ብጹዕ፡ዮሐንስ፡እግዚኡ፡ዘአጥመቀ፡ወፍ
ኖተ፡ጼሐ፡ እግዚኡ፡መርሐ፡ ዮርዳኖስ፡አብጽሐ፡ ወበ
ሀየ፡ዮሐንስ፡ፍጹመ፡ተፈሥሐ። ምል፡እግዚኡ፡መርሐ፡ — ተፈ
ሥሐ። ወለአከ፡ዮሐንስ፡፪እምአርዳኢሁ፡ኀበ፡ክርስቶስ፡ሀገረ፡
ገሊላ፡ወሰበከ፡እስከ፡አድያሚሃ፡ለዮርዳኖስ፡ከመ፡ይብጻሕ፡ቃለ፡መጽ
ሐፍ፡ዘተፈነወ፡አንተኑ፡ትመጽእ፡ወበኑ፡ካልእ፡ዘንሴፎ፡ባዕደ፡
ንግረነ፡ገሃደ፡ ሰባኬ፡ወንጌል፡ፍሥሓ፡ዘይዜኑ፡ለውሉደ፡ሰብእ፡
ዐቢይ፡ነቢይ፡ዘተፈነወ። ቃለ፡ዐዋዲ፡በገዳም፡ጺሑ፡ፍኖቶ፡ለልዑል፤
ዮሐንስ፡መጽአ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡ ስምዑኒ፡እ
ሙነ፡እመኑ፡በብርሃኑ። ዮሐንስሂ፡ሀሎ፡ያጠምቅ፡በሄኖን፡በቅሩበ፡
ሰሌም፡በማዕዶተ፡ዮርዳኖስ፤ሰምዐት፡ወተፈሥሐት፡ጽዮን፤ሰሚዓ፡
ተፈሥሐት፡ጽዮን። በ፳ ልዑለ፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ወ
ይሰብክ፡ቃለ፡ወንጌል፡በቤታንያ፡በማዕዶተ፡ዮርዳኖስ፡ወሶበ፡ርእዮ፡
ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ከልሐ፡ወይቤ፡ነዋ፡በግዑ፡ለእግዚአብሔር፡ወ
ልዱ፡ለአብ፡መድኅኔ፡ዓለም፡ነስሑ፡ወእመኑ፡በብርሃኑ። ጸርኀ፡ኢ
የሱስ፡ኀበ፡ዮሐንስ፡እንዘ፡ይብል፡አነ፡እፈቅድ፡አንተ፡ታጥምቀኒ፡
ወወሪዶሙ፡ዮርዳኖስ፡ኢየሱስ፡ወዮሐንስ፡ተቀደሰት፡ማይ፡በጥም
ቀቱ፡ወተጠምቀ፡መድኅኔ፡ዓለም፡ወተከሥተት፡ብርሃን። አላ፡ዮሐ
ንስ፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዕቱብ፡ወጻሊ፡ፍሬሃ፡ለምድር፡ቀዳማዊ፡ሣዕረ፡
ዕቱብ፡ወጻሊ፡ዳኅራዊ፡ሰብለ፡በእንተ፡ዘይዘርእ፡ወየአርር፡ዕቱብ፡ወ
ጻሊ፡ፍሬሃ፡ለምድር። ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይሰብክ፤ዘአምኑ፡አጠምቅ፤ወ
ይቤ፡መጻእኩ፡ከመ፡ይእመኑ፡ቦቱ፤በእንተ፡ብርሃን፡ከመ፡ይሥራዕ፡
ሕዝበ፡መሀረ፡ወይቤ፡አንሰ፡መጻእኩ፡ሰባኬ፡ተፈኖኩ። አንሰ፡አጠ
ምቀክሙ፡በማይ፡ወማእከሌክሙ፡ይቀውም፡ሀሎ፡ዘኢታአምርዎ፡አ
ንትሙ፡ዘኢይደልወኒ፡እፍታሕ፡ቶታነ፡አሣእኒሁ፡እምእገሪሁ፡ናሁ፡
ይመጽእ፡እምድኅሬየ፡ዘሀሎ፡እምቅድሜየ፡አንሰ፡ኢያአምሮ፡እስመ፡

ውእቱ፡ቀደመኒ ። ወይቤልዎ፡ረቢ፡ዝሰኩ፡ዘምስሌከ፡ ዘአንተ፡ ስ
ምዐ፡ ኮንከ፡ በእንቲአሁ፡ ሀሎ፡ ያጠምቅ፡ ወይቤ፡ ዮሐንስ፡ ዐርኩ፡ ለመ
ርዓዊ፡ ፍሥሓ፡ ይትፌሣሕ፡ በእንተ፡ ቃለ፡ መርዓዊ፡ ወዘሰ፡ መጽአ፡ እ
ምላዕሉ፡ እመልዕልተ፡ ኵሉ ። ወይቤልዎ፡ ረቢ፡ ዝሰኩ፡ ዘምስሌከ፡ ዘ
ለሊከ፡ ስምዐ፡ ኮንከ፡ በእንቲአሁ፡ ሀሎ፡ ያጠምቅ፡ ወይቤሎሙ፡ አልቦ፡
ዘይክል፡ ሰብእ፡ ነሢአ፡ እመ፡ ኢተውህበ፡ ሎቱ፡ እምሰማይ ፤ አንትሙ፡
ሰማዕትየ፡ ዘእቤለክሙ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡ ቅድሜሁ፡
አጥምቅ፡ በማይ ። አጥመቆ፡ ዮሐንስ፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ፡ ወይቤሎ፡
ዮሐንስ፡ባዕደ፡ ሰበ፡ አጠምቅ፡ በስምከ፡ አጠምቅ፡ ወኪያከ፡ ሰበ፡ አጠ
ምቅ፡ እግዚኦ፡ ምንተ፡ እብል ፤ ወልዱ፡ለቡሩክ፡ ከሣቴ፡ ብርሃን፡ እግዚ
አብሔር፡ ተሣሀለኒ፡በል፡ርእዩከ፡ማያት፡ በውስተ፡ ምጥማቃት፡ፈልሑ፡
ማያት፡ላዕለ፡ዲበ፡ርእሱ፡ ወተቀደሰት፡ ማይ፡ በጥምቀቱ ። ተሰአልዎ፡
ሌቃነ፡ ካህናት፡ ወሌዋውያን፡ ወይቤልዎ፡ ክርስቶስኑ፡ አንተ፡ ኤልያ
ስኑ፡ አንተ፡ነቢይኑ፡ አንተ፡ ዘናየድዖሙ፡ ለእለ፡ ፈነዉነ፡ ወይቤሎሙ፡
አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡ ተፈኖኩ፡ ቅድሜሁ፡ አጥምቅ፡ በማይ ። ዮሐ
ንስ፡እምነቢያት፡ መኑ፡ከማከ፡ ልዑል፡ ካህን፡ ወነቢይ፡ ድንግል፡ ወሰማ
ዕት፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘይሰብክ፡ ጥምቀተ፡ ለንስሓ ። ሰበከ፡ ሎሙ፡ ጥም
ቀተ፡ ለንስሓ፡ ለኵሎሙ፡እስራኤል፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ ወይጠመቁ፡ ወይነ
ስሑ፡ በከመ፡ ይቤ፡ መድኅኒነ፡ በወንጌል፡ አልቦ፡ ዘየዐብዮ፡ ለዮሐንስ፡
መጥምቅ፡ዘተወልደ፡እምአንስት ። ዝንቱ፡ውእቱ፡ዮሐንስ፡ዘይሰመይ፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ አልቦ፡ ዘየዐብዮ፡ ለዮሐንስ፡ መጥምቅ፡ ዘተወልደ፡
እምአንስት፡ እግዚኦ፡ ዘአጥመቀ፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ፡ እንዘ፡ ይጸርኅ፡ ወ
ይሜህር፡ ጥምቀተ፡ ዖደ፡ እስከ፡ አድያሚሃ፡ ለዮርዳኖስ ። አሜሃ፡ መ
ጽአ፡ ኢየሱስ፡ እምገሊላ፡ ኀበ፡ ዮሐንስ፡ ከመ፡ ያጥምቆ፡ በፈለገ፡ ዮርዳ
ኖስ ፤ አበዮ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤሎ፡ እፎኑ፡ እክል፡ አጥምቆተከ ፤ አይኑ፡
ማይ፡ እግዚኦ፡ ዘይጸውረከ፤ አንሰ፡ እፈቅድ፡ አንተ፡ ታጥምቀኒ፡ ዘልዑል፡
አንተ፡ እምሰማያት፡ ወንጹሕ፡ እምኀጢአት ። ዓ፡ ዘአንተ፡ ቃለ፡ አብ፡
ዘእምኔሃ፡ ለቅድስት፡ ማርያም፡ ተሰባእከ፡ ወብዉሕ፡ ለከ፡ ትኅድግ፡ ኀ

ጢአተ፡ መትቤሎ፡ ለመፃኮዕ፡ ተንሥእ፡ ንሣእ፡ ዐራተከ፡ ተኀድገ፡ ለከ፡
ኀጢአትከ ። ዓ፡ ይቤሎ፡ ኢየሱስ፡ ለዮሐንስ፡ ኅድግ፡ ንፈጽም፡ ኵሎ፡
ጽድቀ ። ዓ፡ አንሰ፡ እፈቅድ፡ ጥምቀተ፡ ከመ፡ እቀድስ፡ ማያተ፡ ወከመ፡
እረሲ፡ መድኀኒተ ። ነአምን፡ ክርስቶስሂ፡ መድኀኒነ፡ ዘዮሐንስ፡ አጥ
መቀ፡ በዮርዳኖስ፡ ተጠምቀ ፤ ነዓ፡ ይቤሎ፡ ኢየሱስ፡ ለዮሐንስ፡ አጥም
ቀኒ፡ በማይ፡ ከመ፡ ይትቀደስ፡ ማይ፡ ወይኩን፡ መድኀኒተ፡ ለውሉደ፡
ሰብእ ። ዓ፡ አበዮ፡ ዮሐንስ፡ ወይቤሎ፡ ባዕደ፡ ሶበ፡ አጠምቅ፡ በስመ፡ ዚ
አከ፡ አጠምቅ፡ ወኪያከ፡ ሶበ፡ አጠምቅ፡ እግዚአ፡ ምንተ፡ እብል ። ነ፡
ወልዱ፡ ለቡሩክ፡ ከሣቴ፡ ብርሃን፡ ወልደ፡ እግዚአብሔር፡ ተሣሀለኒ፡ በል፡
አጥመቀ፡ ዮሐንስ፡ በሄኖን፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ ። ኢይሰቲ፡ ወይነ፡ ወሜሰ ፤
ክቡር፡ ውእቱ፡ በኀበ፡ ኢየሱስ፡ ክርስቶስ፡ ወይሰብክ፡ ቃለ፡ ወንጌል፡ ወያ
ጠምቅ፡ በፈለገ፡ ዮርዳኖስ፡ ወይቤሎሙ፡ ዮሐንስ፡ አንሰ፡ ተፈኖኩ፡ ሰማ
ዕተ፡ እኩን፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ ሕዝብ፡ በብርሃኑ ። ዮሐንስ፡ መጽአ፡ ሰማ
ዕተ፡ ይኩን፡ በእንተ፡ ብርሃን፡ ወብርሃኒ፡ ጽድቅሰ፡ ውእቱ፡ ኢየሱስ፡ ክር
ስቶስ፡ ወይቤሎሙ፡ ዮሐንስ፡ ለሕዝብ፡ ዘበ፡ ፪ክዳናት፡ የሀብ፡ ፩ለዘአል
ቦቱ ። ካዕበ፡ ይቤ፡ ግበሩ፡ ፍሬ፡ ዘይደሉ ። በከመ፡ ይቤ፡ በወንጌል፡ ል
ብሱ፡ ለዮሐንስ፡ ጸጕረ፡ ገመል፡ ውስተ፡ ሐቌሁ፡ ቅናቱ፡ ዘአዲም፡ ምንተ
ኑመ፡ ትትሐዘቡኒ፡ አንሰ፡ ኢኮንኩ፡ ኪያሁ፡ አንሰ፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘእሰ
ብክ፡ በገዳም ። ዮሐንስ፡ ገዳመ፡ ነበርከ፡ ጸጕረ፡ ገመል፡ ረሰይከ፡
ዐራዘከ፡ ህየንተ፡ ቅናት፡ ዘወርቅ፡ አዲም፡ ውስተ፡ ሐቌከ፡
አንበጣ፡ ወመዓረ፡ ጸደና፡ ተሴሰይከ፡ ነቢየ፡ ልዑል፡ ተሰመይከ ።
ዮሐንስ፡ ዘእምነገደ፡ ሌዊ፡ ገዳማዊ፡ ዐርኩ፡ ለመርዓዊ፡ ምጽአቶ፡ ትዜ
ንው፡ ለወልደ፡ እግዚአብሔር፡ በከመ፡ ተብህለ፡ በኢሳይያስ፡ ነቢይ፡ ቃለ፡
ዐዋዲ፡ በገዳም፡ ጺሑ፡ ፍኖቶ፡ ለልዑል ። ዮሐንስ፡ ሰበከ፡ እንዘ፡ ይብል፡
ናሁ፡ ይመጽእ፡ እምድኅሬየ፡ ዘሀሎ፡ እምቅድሜየ፡ ብርሃን፡ ውእቱ፡ ዘያበ
ርህ፡ ለኵሉ፡ ዓለም ፤ አንሰ፡ ቃለ፡ ዐዋዲ፡ ዘእሰብክ፡ ጥምቀተ፡ ለንስሓ ።
ናሁ፡ በጽሑ፡ ሰብአ፡ ኢየሩሳሌም፡ ሰሚዖሙ፡ ምግባሮ፡ ለዮሐንስ፡ ከመ፡
ያጥምቆሙ፡ ወይቀድሶሙ ፤ አጥመቆሙ፡ ከመ፡ ይእመኑ፡ አሚኖሙ፡ አ

ሜን፡ብሂሎሙ፡ተፈሢሖሙ፡በዮሐንስ፡ወልደ፡ዘካርያስ ። ሙሴ፡ክህ
ነተ፡ወዮሐንስ፡ጥምቀተ፡ኀቢሮሙ፡ፈጸሙ፡ሥርዐተ፡እለ፡ኀብሩ፡ወአ
ርትዑ፡ሃይማኖተ ፤ ለካህናት፡ነገሩ፡ሥርዐተ፡ከመ፡ያዕርጉ፡መሥዋዕተ፡
ጸሎተ፡ርትዕተ፡ሃይማኖተ፡ኀቢሮሙ፡ለእግዚአብሔር፡ያዐርጉ ። ቅንዋ፡
ዲበ፡ዕፀ፡መስቀል፡ተቀነወ፡ወዲበ፡ምዕንጋዕ፡ተጠብለለ፡ዘዮሐንስ፡ሰ
በከ፡ጥምቀቶ ። መጽአ፡ዮሐንስ፡ሰማዕተ፡ይኩን፡በእንተ፡ብርሃን፡መ
ጽአ፡ዮሐንስ፡በፍኖተ፡ጽድቅ፡ወኢአመንዎ፡ወንሕነኒ፡እለ፡አመነ፡በ
መስቀሉ፡ድኅነ ። በ፩ምንትኑመ፡መጻእክሙ፡ትርአዩ፡ገዳመ፡ብርዐኑ፡
ዘይትሐወስ፡እምገጸ፡ነፋስ፡ወሚመ፡ብእሴ፡ዘርሱይ፡በቀጠንት፡አልባስ፡
ነቢየኑ፡እወ፡አሜን፡እብለክሙ፡የዐቢ፡እምነቢያት፡ፍሡሕ፡ወልድ ።
በ፩ዮሐንስ፡ክቡር፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ሃሌ፡መንክር፡
ዘኢይትገመር፡መንክርኬ፡ዘኢይጸወር፡ተጸውረ ፤ ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡ሃሌ፡
ተጠምቀ፡ሰማያዊ፡በእደ፡መሬታዊ ። በ፪ዮሐንስ፡ክቡር፡ዐርኩ፡ለመር
ዓዊ፡ዮሐንስ፡ብእሲ፡ወንጌላዊ፡ዮሐንስ፡ወአዝማዱ፡በሥጋ፡ተሰምየ፡
ዮሐንስ ፤ አጥመቆ፡ዮሐንስ፡ለኢየሱስ፡ዮሐንስ፡ወስእነ፡ጠይቆቶ ። በ፫
ሃሌ፡ሉያ፡ሃሌ፡ሃሌሉያ፡ዖደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እንዘ፡ይጸርኅ፡ዐቢይ፡
ነቢይ፡ዘልዑል፡ይሰርር፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃለ፡ወንጌል ። ዖ፡እምከ
ርሠ፡እሙ፡አእሚሮ፡ሰገደ ፤ ቃለ፡አብ፡በእዝኑ፡ሰምዐ ። ዖ፡ኢይሰቲ፡
ወይነ፡ወሜሰ ፤ ይመልእ፡ላዕሌሁ፡መንፈስ፡ቅዱስ ። ዖ፡መጽአ፡ዮሐንስ፡
ወሠረጸ፡ጽድቀ፡ወበእንተዝ፡ይረድአ፡ኀይል፡ዘአቡሁ፡ካህን፡ወእሙ፡
መካን፡ዮሐንስ፡ይጸርኅ፡ከመ፡ቃለ፡ቀርን፡ዖደ፡አድያመ፡ዮርዳኖስ፡እ
ንዘ፡ይጸርኅ፡ወይሜህር፡ቃላተ፡ወንጌል፡ለንስሓ ። በ፫ቃለ፡ዐዋዲ፡ዘይ
ሰብክ፡ጥምቀተ፡ከመ፡ይእመኑ፡ሕዝብ፡በብርሃኑ ። ቃ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡
ዐርኩ፡ለመርዓዊ፡ ዘእምነገደ፡ሌዊ፡ ብእሲ፡ወንጌላዊ ። ቃ፡ወገ
ሰሰ፡ርስነ፡ቅድስተ፡እንተ፡ኢትትገሰስ፡ወአጥመቆ፡በዮርዳኖስ፡ቃለ፡
ዐዋዲ፡ቃለ፡ዘይሰብክ፡በገዳም ። ሰላም፡ዕ፡ዮሐንስ፡ክቡር፡ነቢይ፡ል
ዑል፡ብእሴ፡ሰላም፡ ዘንብረቱ፡ገዳም ።

GLOSSARIUM.

ሁ፡ num, -ne, an? (gr. § 161. 198). De usu ejus in enunciationibus conditionalibus vid. gr. § 205, 2.

ሂ፡ (gr. § 168, 3. 200, 1. 206) 1) etiam, quoque, item (seinerseits, andererseits); እመሂ፡ etiamsi. 2) et, -que (sive ሂ፡ sive ወ—ሂ፡; cum negatione: nec); ሂ፡—ወ, vel ሂ፡ —ወ—ሂ፡ et—et (cum negatione: nec—nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ሃ፡ nota Accusativi (gr. § 143).

ሄ፡ gr. § 160, a; vid. ኵሉ፡

ሆሄ፡ pl. ሆህያት፡ sonus et litera alphabeti; elementum.

ሀላ፡ 'Οολά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሃሌሉያ፡ et ሃሌ፡ ሉያ፡ alleluia (nonnunquam ሃሌ፡).

ሀሊባ፡ 'Οολιβά (Hez. 23, 4), p. 138.

ሀለወ፡ et ሀሎ፡ I, 2 (gr. § 91) 1) fuit, exstitit, est. a) c. c. Acc. vel Nom. praedicati (gr. § 177 s. f.). b) verbo finito additur durationi actionis notandae (gr. § 181, β), p. 104 l. 18. c) fuit = praeteriit, p. 78 l. 22. 2) instat, futurus est, μέλλει (de constructione vid. gr. § 89). 3) se habuit, se habet, ἔχει (p. 90 l. 1). 4) duravit, mansit, vixit, p. 57; 68 l. 3 et 23; 75 l. 6 et 14; 91. 5) seq. በ፡ versatus est in re p. 36 l. 20; tenuit alqd p. 72. 94. 98. 102. 6) adfuit, praesens fuit. — ሀላዊ፡ qui vel quod est, exsistens; qui vere est, stabilis; በሀላዊ፡ re vera. — ሀላዌ፡ essentialis, substantialis. — ሀሉና፡ essentia. — ህላዌ፡ 1) essentia, exsistentia, substantia, natura; ኅቡረ፡ህላዌ፡ ὁμοούσιος, consubstantialis. 2) praesentia p. 55 l. 9.

ሆሎፎርኒስ፡ Holofernes, p. 124.

ሀርበደ፡ I furuit.

ሀረከ፡ rad. inus. — ምህርክ፡ praeda. — ማህረከ፡ I captivum duxit, praedam egit.

ሄሮድስ፡ Herodes.

ሆሴዕ፡ Hosea; etiam ሆሴ፡ p. 123.

ሆሳዕና፡ Hosianna.

ሀበበ፡ — ተሀበ፡ III, 1 infamavit, conviciatus est.

ሁባት፡ et ሁባሁባ፡ vid. ወሀበ፡

ሀበወ፡ — ሀበ፡ ros copiosus.

ሆባይ፡ pl. ሆባያት፡ accipiter; pl. አህቡይ፡ simia.

ሄኖስ፡ Enos p. 110.

ሄኖን፡ Αἰνών (Joh. 3, 23), p. 152. 155. 157.

ሄኖክ፡ Henoch.

ህንዴኬ፡ India, p. 93.

ሀከክ፡ tumultus, perturbatio, turbae.

ሀከየ፡ — አሀከየ፡ II, 1 languidum, segnem reddidit, taedium attulit. — **ተሀከየ፡** III, 1 segnitiae se dedidit, otiosus fuit, languit, cessavit, intermisit, c. Acc. rei p. 11; seq. **ከመ፡** c. Subj. p. 29. — **ሀካይ፡** segnis, otiosus, deses, piger. — **ሀኬት፡** segnitia, inertia, pigritia.

ሀውለየ፡ quadrl. I ludibrio habuit, irrisit, cavillatus est.

ሀውክ፡ Og, rex Basan, p. 103.

ሆከ፡ I, 1 subj. **ይሁክ፡**, movit, commovit, agitavit, perturbavit, excitavit. — **ተሀውከ፡** III, 1 agitatus, perturbatus est. — **ሀውክ፡** motus, perturbatio, turbae, tumultus. — **ሁከት፡** agitatio, perturbatio, turbae.

ሀየ፡ ibi, illic, illuc; **በሀየ፡** ibi, illic; **እምሀየ፡** inde, illinc; deinde p. 6 l. 23; 89 l. 2; **እንተ፡ሀየ፡** per, praeter illum locum.

ሀየል፡ pl. **ሀየላት፡** cervus.

ሄላ፡ botrus palmae.

ሀይማኖት፡ vel **ሃይማኖት፡** fides qua creditur, fidelitas; fides quae creditur (religio, confessio); is in quem quis credit (Gegenstand des Glaubens) p. 112 str. 18; 141 str. 19. — **መሃይምን፡**, f. **መሃይምንት፡** fidus, fidelis.

ሀየንተ፡ loco, vice, pro (statt, anstatt, für); pro = sicut p. 137 str. 6.

ሀይከል፡ templum, sacrarium.

ሀየየ፡ — አሀየየ፡ II, 1 fecit ut non videret, videndo praetermitteret. — **ተሀየየ፡** III, 2 neglexit, praetermisit, non curavit, c. c. Acc. — **ሀየት፡** inscitia, imprudentia, memoriae defectus, p. 6 l. 8.

ሄደ፡ I, 1 subj. **ይሄድ፡** vi abstulit, rapuit, diripuit. — **ተሀይደ፡** III, 1 pass. et refl. — **ሀይድ፡** rapina, res rapta. — **ሀያዲ፡** rapax, raptor.

ሄጸ፡ I, 1 jaculando attigit, ferit. — **ተሀይጸ፡** III, 1 pass. — **ሄጸት፡** emissio teli.

ሀደመ፡ — ተሀደመ፡ III, 2 (an 1?) somnolentus fuit, somno obrutus est. — **ሀድመት፡** somnus gravis. — **መሀደምት፡** deliramentum, alucinatio, ineptiae, fabulae fatuae.

ሀድአ፡ I, 1 subj. **ይህዳእ፡**, tranquillus fuit, sedatus, compositus est. — **አሀድአ፡** II, 1 tranquillavit, sedavit, composuit. — **ሀድአት፡** 1) tranquillitas (**በሀድአት፡** sedate, leniter p. 44). 2) modestia, mansuetudo. — **ሀዱእ፡** tranquillus, animo sedatus, modestus.

ሀጕለ፡ I, 1 periit, interiit; **ሀጕለ፡** et **ሀጐለ፡** I, 1 perdidit, detrimentum fecit. — **አሀጐለ፡** II, 1 disperdidit, pessum dedit, delevit. — **ተሀጕለ፡** III, 1 pessum ivit, perditus, deletus est. — **ሀጕል፡** perditus, amissus. — **ሀጕል፡** perditio, interitus, exitium. — **ማህጕል፡** vel **ማህጐሊ፡** perdens, perditor, perniciosus.

ሀገር፡ pl. **አህጉር፡** 1) terra habitata, regio, provincia, patria. 2) urbs, oppidum, civitas; **፭አህጉር፡** Pentapolis; **ግዓዚ፡ሀገር፡** civitas libera, municipium, p. 70. —

ሀገሬት፡ 1) civitas, cives. 2) familiaris.

ሀኮሬ፡ minium, rubrica.

ሀግሬጳስ፡ Agrippa.

ሀፈወ፡ I, 1 caluit, sudavit. — **ሀፍ፡** vel **ሃፍ፡** calor, sudor.

ሀፐለ፡ — **መሀፒል፡** fullo.

ለ፡ conj. insep., seq. Subj. verbi, nota Jussivi vel Cohortativi (gr. § 169, 7. 199, b).

ለ፡ praep. insep. 1) versus, ad, in. 2) in, ad-usque (de tempore), p. 14 l. 10. 3) in (ʒu, post verba fiendi, faciendi, sumendi p. 89 l. 7). 4) in, ad (de fine actionis; creberrime Infinitivo praepositum, gr. § 183, a). 5) nota Dativi. 6) ab (vel Dat. Latinorum, post verbum passivum, p. 45 l. 24). 7) nota Genitivi, p. 13 l. 17; 14 l. 8; 47 l. 8. 8) in, erga, contra. 9) nota relationis, qua nomen ad pronomen suffixum vicarium refertur; gr. § 172, c. 10) nota Accusativi (gr. § 179, 1): p. 2 l. 6; 42 l. 26; 43 l. 13; 73 l. 7; 81 l. 10; 103 l. 5. — **ለለ፡** i. e. **ለ፡** duplicatum 1) praep., qua Latinorum vox *singuli* exprimitur (gr. § 159, g. 164, 2). 2) conj.: quotiescumque, p. 132 str. 4 (etiam **ለእለ፡** scriptum).

ላሀም፡ pl. **አልሀምት፡** bos (taurus, vacca).

ልሀሰ፡ I, 1 evanuit, abiit. — **ተልሀሰ**: III, 1 elapsus est, evanuit. — **ተላሀሰ፡** III, 3 labendo vel rependo se motitavit.

ልሀቀ፡ I, 1 subj. **ይልሀቅ፡**, 1) crevit, adolevit. 2) senuit. 3) natu major fuit (seq. pron. suff., gr. § 176, d). — **አልሀቀ፡** II, 1 caus. — **ልሂቅ፡**, f. **ልሀቅት፡** aetate provectus, senex, senior. — **ሊቅ፡** pl. **ሊቃን፡**, pl. pl. **ሊቃናት፡** et **ሊቃውንት፡** senior (dignitate et munere), magister, princeps, praepositus, ἀρχι- (in qualibet dignitate vel vitae genere). — **ልሀቃት፡** aetas provectior, jus natu majoris. — **ልሀቅና፡** aetas provectior, primogenitura; dignitas senioris. — **መልሀቅት፡** seniores, principes.

ለሀበ፡ I, 1 flammam edidit. — **አልሀበ፡** II, 1 inflammavit, adussit. — **ላህብ፡** flamma, ardor.

ለሀየ፡ — **አልሀየ፡** II, 1 solatus est, a sollicitudine abduxit. — **ተላሀየ፡** III, 3 invicem sese oblectavit, collusit, lusit tempus.

ለለ፡ vid. sub **ለ፡**

ለለ፡ c. pron. suff. (gr. § 150, c) ipse.

ላሕ፡ vid. sub **ለሐወ፡**

ለሐሐ፡ — **አልሕሐ፡** II, 1 humectavit. — **ላሕልሐ፡** quadrl. I humectatus, refrigeratus est.

ልሕመ፡ I, 1 tener, debilis fuit. — **ልሑም፡** vid. sub **ቤተ፡ልሑም፡**

ለሐሰ፡ I, 1 subj. **ይልሐስ፡** linxit, lambit; siti fatiscit; mussitavit.

ለሐቀ፡ — **መልሕቅ፡** ancora.

ለሐኰ፡ I, 1 subj. **ይልሐኵ፡** finxit (ex luto), formavit, plasmavit. — **ተልሕኰ፡** III, 1 pass. — **ለሐኳ፡** figulus, formator. — **ልሕኵት፡** plasma, fictile, testa.

ለሐወ፡ — **ላሐወ፡** I, 3 planxit, luxit, deflevit (c. Acc. prs.). — **ል**

ሐው፡ et ሉሐው፡ plangens, lugens. — ላሕ፡ planctus, luctus.

ለሐሰሰ፡—አልሐሰሰ፡ quinquel. II susurravit, mussitavit.— ለሐሰስ፡ susurrus, mussitatio, loquela submissa.

ለሐየ፡ I, 1 nitidus, venustus fuit. — ላሕይ፡ f. ላሕይት፡ nitidus, speciosus, venustus. — ላሕይ፡ nitor, forma, venustas.

ልሕዩ፡—ልሑዩ፡ tener, mollis, delicate habitus.

ለሐጸ፡ I, 1 decorticavit. — ልሕጽ፡ cortex.

ለሐፈ፡—ተልሕፈ፡ III, 1 moeruit, sollicitus fuit. — ተልሐፍ፡ curae, sollicitudo.

ለምለመ፡ quadrl. I gemmas egit, germinibus viruit; tener, lentus fuit.— ልምላሜ፡ viror; mollities, teneritas.

ለምስንያ፡ λαψάνη vel λαμψάνη, olera agrestia, p. 59.

ለምዐ፡—ተለምዐ፡ III, 1 splenduit, enituit.

ለመደ፡ I, 1 subj. ይልመድ፡, consuetus, solitus fuit. — አልመደ፡ II, 1 assuefecit; in usu habuit. — ልሙድ፡ assuetus, suetus, familiaris. — ልማድ፡ consuetudo, mos (seq. verbo finito, Indic., p. 66. 67).

ለመጸ፡ I, 1 laevis, glaber, lubricus fuit. — ልሙጽ፡ laevis, glaber, lubricus. — ለምጽ፡ lepra; ዘለምጽ፡ leprosus.

ለስሐ፡ I, 1 subj. ይልስሕ፡, insulsus, fatuus, insipidus fuit vel factus est. — ልሱሕ፡ insulsus, fatuus, insipidus.

ልሳን፡ pl. ልሳናት፡ lingua; sermo.

ሊቀ፡ vid. sub ልህቀ፡

ለቅሐ፡ I, 2 mutuum dedit. — ተለቅሐ፡ III, 2 mutuum petiit vel accepit. — ልቃሕ፡ mutuum, res mutuo data vel accepta.

ለብሐ፡—ለብሓ፡ fictile. — ለብሓዊ፡ figulus.

ላባ፡ i. q. ላባን፡ Laban, p. 113.

ለብሰ፡ I, 1 subj. ይልበስ፡, induit, indutus fuit, c. Acc. vestis. — አልበሰ፡ II, 1 vestivit, c. dupl. Acc. — ተለብሰ፡ III, 1 refl. et pass. — ልቡስ፡ indutus, vestitus. — ልብስ፡ pl. አልባስ፡ vestis. — ልብሰት፡ indutus, -us, vestitus, -us. — መልበስ፡ et መልበስት፡, pl. መላብስ፡ vestimentum, tunica.

ለበበ፡ — ልብ፡, pl. አልባብ፡ 1) cor; medium rei p. 80. 113. 2) animus, sentiendi ratio; mens, ratio, intellectus (memoria p. 20 l. 24).— ልቡብ፡ prudens, placatus, moderatus.

ልብን፡ styrax.

ላባን፡ Laban.

ሊባኖስ፡ Libanus.

ለበወ፡ I, 2 1) animo percepit, comprehendit, cognovit, perspexit; intelligens fuit vel factus est; compertum vel perspectum habuit (seq. እምነ፡ e re p. 87 l. 13). 2) animum attendit, providit. — አለበወ፡ II, 2 intelligentem reddidit; edocuit, c. dupl. Acc. — ተለበወ፡ III, 2 perceptus, intellectus est. — ልቡው፡ prudens, intelligens, peritus. — ለባዊ፡ prudens, intelligens. — ልባዌ፡ intelligentia, mens.—

ልቡና፡ prudentia, peritia, intelligentia, mens, ratio.

ለበየ፡ I, 1 et 2 in dicendo erravit, offendit, lapsus est.

ለበጠ፡ I, 1 subj. ይልብጥ፡, obduxit, induxit, illevit. — ልቡጥ፡ obductus, illitus.

ለቢጦን፡ lebitonarium, colobium sine manicis. — ለቢጦናር፡ id. (forma vocis latina).

ለትሐ፡ — መልታሕት፡, pl. መላትሕ፡ maxilla, (mala, gena).

ለተመ፡ contudit. — ልቱም፡ contusus.

ለተተ፡ — ተለተተ፡ III, 2 balbutiit, lallavit. — ልቱት፡ balbus, lingua haesitans. — ለታት፡ id.

ላኅልኅ፡ quadrl. I languit. — ልኁሉኅ፡ laxus, remissus, languidus, mollis. — ልኅላኄ፡ languor, mollities, impotentia.

ለንጽ፡ λέντιον, linteum.

ለእለ፡ nonnumquam scriptum pro ለለ፡ (vid. sub ለ) p. 132. 133. 135.

ለእመ፡ vid. sub እመ፡

ለእስክንድርያ፡ vid. sub እለእስክንድርያ፡

ለአከ፡ I, 1 subj. ይልአክ፡ legavit, nuntium misit (c. Acc. prs. et Acc. nuntii, p. 9 annot.). — ተልእከ፡ III, 1 ministravit, famulatus est (c. Acc. vel Dat. ejus, cui ministratur). — ላእክ፡, pl. ላእክን፡ minister, famulus (collective, p. 91). — መልአክ፡, pl. መላእክት፡ 1) nuntius, legatus. 2) angelus. 3) praefectus, princeps, dux, summus. — መልእክት፡, pl. መልእክታት፡ 1) missio, legatio, nuntius. 2) epistola, literae. 3) ministerium, munus, res gerenda.

ሊእፍ፡ esca.

ሊኲ፡ vid. ለኰየ፡

ልኵንት፡, ልኵትንት፡ lecythus, ampulla.

ለከወ፡ I, 1 hebescit, caligavit (oculus).

ለከአ፡ I, 1 impressit, inscripsit, consignavit. — ተለክአ፡ III, 1 1) affixus est, inhaesit. 2) signatus est (impressis signis). 3) impressus, inscriptus est. — ልኩእ፡ affixus; impressus, inscriptus. — መልክእ፡ effigies, imago, figura, character.

ለኰየ፡ — ተላኰየ፡ III, 3 altercatus, rixatus est. — ሊኲ፡ altercatio, jurgium, rixa.

ለከፈ፡ I, 1 subj. ይልክፍ፡ tetigit, attigit. — አልከፈ፡ II, 1 tangere vel attingere fecit. — ተለክፈ፡ III, 1 pass.

ሌዊ፡ Levi; ሌዋዊ፡ Levita.

ሎለወ፡ quadrl. I 1) micare fecit, inflammavit. 2) motitavit (linguam). — ሉል፡ margarita.

ለውሕ፡ tabula (lignea), asser.

ሎሰ፡ I, 1 subegit massam, depsuit.

ለወወ፡ — ለዋው፡ perversus (animo), malignus, pravus, saevus.

ሌዋዊ፡ vid. ሌዊ፡

ለውዝ፡ amygdalus arbor.

ለዐለ፡ I, 1 altus, superior fuit. — አልዐለ፡ II, 1 et አለዐለ፡ II, 2 1) exaltavit, elevavit, sustulit, sursum eduxit (seq. እምነ፡ p. 98). 2) laudibus extulit. — ተለዐለ፡ et

ተልዕለ፡ III, 2 1) se extulit, exaltatus, elevatus, sursum elatus est. 2) altior, superior fuit alqo (seq. እምነ፡ vel pron. suff.). — ልዑል፡ altus, excelsus, sublimis, superior, summus; ልዑለ፡ sursum p. 155. — ላዕል፡ altitudo; ላዕለ፡ adv. sursum; በላዕሉ፡ supra, superne; እምላዕሉ፡ desuper, e supernis, a summo; ዘላዕሉ፡, f. እንተ፡ላዕሉ፡ superus, superior. — ላዕለ፡ praep. 1) super, supra, über, auf; (in specie post voces tegendi, tuendi, onerandi, imperandi, eminendi, inhabitandi p. 76; ዘላዕሌሁ፡ሀለወት፡ in quo scriptum erat = qui continet p. 73 l. 21; res est ላዕሌሁ፡ = rem habet p. 83 l. 19; 102 l. 16; de ላዕለ፡እዴ፡ vid. እድ፡). 2) ob, propter (post verba ridendi p. 6, flendi p. 10, providendi p. 12; irandi p. 22), pro (precari pro p. 72). 3) ad, in, an (ante p. 28 l. 21). 4) contra, adversus, in, erga. — በላዕለ፡ super, in, ad, contra, adversus. — እምላዕለ፡ desuper, ab, ex. — ሉዓሌ፡ altitudo, loca sublimia. — ልዕልና፡ altitudo, celsitudo. — ላዕላይ፡ superior, summus, celsus, elatus. — መልዕልት፡ locus editus, altitudo, cacumen, fastigium; መልዕልተ፡ praep. sursum in, super, supra, ultra (supra = unâ cum, neben, zu — hinzu p. 141 str. 20); እመልዕልተ፡ supra p. 156.

ላዕልዐ፡ — ተላዕልዐ፡ balbutiit. — ላዕላዕ፡ balbus, blaesus.

ለዐት፡ capulus gladii.

ለዘገብርኤ፡ siglum (e ለ, ዘ et ገብርኤል፡) p. 153.

ለይ፡ coccum, coccinum.

ሌሊት፡, pl. ለያልይ፡ nox; ሌሊተ፡ vel በሌሊት፡ noctu. — አሌለየ፡ quadrl. II noctem transegit, noctu fecit, antelucanis horis surrexit.

ሌለየ፡ quadrl. I 1) separavit, disjunxit. 2) distinxit. — ተሌለየ፡ III, 1 pass. et refl. — ሊሉይ፡ separatus, diversus, discretus. — መሌሊት፡, pl. መለያልይ፡ membrum, artus.

ልደት፡ vid. sub ወለደ፡

ለጐመ፡ I, 1 subj. ይልጕም፡ frenavit, infrenavit, refrenavit. — አልጐመ፡ II, 1 freno cohibuit, refrenavit. — ተለጐመ፡ III, 1 pass. — ልጓም፡ frenum.

ልገት፡ vid. sub ወለገ፡

ለገገ፡ — ልጐት፡, pl. ልጐታት፡ profundum maris, vorago, abyssus.

ሎጥ፡ Lot.

ልጥር፡ λίτρα, libra.

ለጽሊጽ፡ lingua vel examen bilancis.

ለጸቀ፡ I, 1 adhaesit, affixus est. — አልጸቀ፡ II, 1 prope accessit, appropinquavit, prope abfuit, seq. ለ፡ c. Inf. p. 25. — ተላጸቀ፡ III, 3 cohaesit, connexus est inter se, confinis fuit, se applicuit. — አስተላጸቀ፡ IV, 3 cohaerere fecit, conjunxit, agglutinavit. — ልጹቅ፡ adhaerens, addictus, confinis, continuus. — ላጽቄት፡ et ለጽቄት፡ stellio.

ለጸየ፡ — ላጸየ፡ I, 3 rasit, abrasit, totondit. — ተላጸየ፡ III, 3 sibi rasit; rasus, tonsus est. — መላጺ፡ novacula.

ለፌየ፡ — ለፌ፡ latus; a) ለፌ፡ — ወለፌ፡ utrimque, huc — illuc, hic — illic; መንገለ፡ለፌ፡ወለፌ፡ utroque. b) ማዕዶት፡ ለፌ፡ citra, p. 60.

ለፌጸ፡ i. q. ሉስ፡

ሌፋፍ፡ fascia, taenia.

ሐለለ፡ — አሕለለ፡ II, 1 torruit, adussit, arefecit. — መሐልል፡ pigmentarius.

ሐለመ፡ I, 1 somniavit. — ተሐለመ፡ III, 2 somniis studuit. — ሕልም፡, pl. አሕላም፡ somnium.

ሐለስትዮ፡ onager; simiae species.

ሕልቀት፡ annulus.

ሐለበ፡ I, 1 subj. ይሕልብ፡ mulsit. — ሐሊብ፡ 1) lac. 2) succus.

ሐለየ፡ I, 1 subj. ይሕሊ፡ cecinit, cantavit. — ሐላዪ፡ cantor. — ማሕሌት፡ (et ማሕልይ፡ p. 11 annot. 7), pl. መሓልይ፡ cantus, canticum, cantilena; modi musici; instrumentum musicum. — ማሕሌታይ፡ canendi peritus, musicus.

ሐለየ፡ — አሐለየ፡ II, 2 dono corrupit. — ተሐለየ፡ III, 2 dono corruptus est. — ሕልያን፡ donum quod corruptionis causa datur.

ሐለፌ፡ — ተሐለፌ፡ III, 1 exsecratus, dira precatus est.

ሐማ፡ Haman, Aman, p. 124.

ሐምል፡, pl. አሕማል፡ olus, viride. — ሐመለ፡ I, 1 olera collegit. — ሐምሌ፡ mensis Abyssinorum undecimus, qui VII° Julii sec. Cal. Greg. incipit.

ሐመልመለ፡ — አሕመልመለ፡ quinquel. II 1) viruit. 2) virescere fecit. — ሐመልሚል፡, f. ሐመልማል፡ viridis. — ሐመልማል፡ viror, viriditas, (flavum).

ሐሜላት፡ et ሐሜለት፡ ἡ μηλωτή, pellis hispida (ovina).

ሐመ፡ (ሐመመ፡) I, 1 subj. ይሕመም፡ et ይሕምም፡ doloribus arsit, morbo laboravit, aegrotavit; doluit, passus est; labores subiit, afflictus, tribulatus, miseria pressus est. — አሕመመ፡ II, 1 dolore, morbo affecit; aegritudine affecit; male habuit, vexavit. — አስተሐመመ፡ IV, 3 (etiam አስተሐመመ፡ scriptum, p. 107; vid. gr. § 48, 4) curam adhibuit; diligentiam, sollicitudinem impendit, sollicite studuit vel curavit. — ሕሙም፡ aeger, morbo laborans, dolens, afflictus. — ሐማሚ፡ patiens; aeger, invidus. — ሕማም፡, pl. ሕማማት፡ 1) aegritudo, morbus; dolor, dolores. 2) passio, (in specie Christi et Christianorum; ዘእንበለ፡ሕማም፡ ἀπαθής, impatibilis). 3) afflictio, aerumna, miseria. 4) aegritudo, animi affectio vel perturbatio p. 28 l. 24. — ማሕምም፡ 1) dolorem efficiens, p. 25. 2) dolor, dolores parturientis.

ሐምሐም፡ cucurbita.

ሐመር፡, pl. አሕማር፡ navis.

ሐመር፡ tamarindus.

ሕምስ፡ uterus, matrix.

ሐመሰ፡ I, 2 (= حمض) lambit sal, depastus est plantam amaram et salsam, p. 67.

ሐሙስ፡ p. 8 vid. sub ኀሙስ፡

ሐመቀ፡ — አስተሐመቀ፡ IV, 1

stultum reputavit. — ሕሙቅ፡ stultus, fatuus.

ሕመት፡ fuligo; ማየ፡ሕመት፡ atramentum.

ሐመወ፡—ተሓመወ፡ III, 3 affinitatem contraxit. — ሐም፡, pl. አሕማው፡ 1) socer. 2) gener. — ሐማት፡ 1) socrus. 2) nurus. — ታሕማ፡ affinitas.

ሐሞት፡ fel.

ሕምዝ፡ 1) aestus irae, furor. 2) amaritudo, fel. 3) venenum, virus.

ሐመየ፡ I, 1 et 2 conviciatus est, maledixit, contumelia affecit. — ሐማዪ፡ et ሐማይ፡ conviciator, calumniator, susurro. — ሐሜት፡ convicium, contumelia, calumniatio.

ሐመዳ፡ pruina, nix.

ሐመድ፡ cinis (pulvis). — ሐምደ፡ I, 1 et ተሐምደ፡ III, 1 in cinerem versus est.

ሐመገ፡ I, 1 turbavit, turbidam reddidit (aquam). — ተሐምገ፡ III, 1 pass. — ሕሙግ፡ turbidus, turbulentus.

ሐሠመ፡ I, 1 foedus, turpis, malus fuit, displicuit. — አሕሠመ፡ II, 1 1) turpiter egit. 2) turpem, malum reddidit. 3) male habuit, injuria affecit. — ሕሡም፡ 1) foedus, turpis, malus. 2) malus, pravus, nequam. 3) noxius. — ሕሠም፡, pl. ሕሠማት፡ 1) turpitudo, deformitas. 2) laesio, malum. 3) foeditas, malefactum, dedecus.

ሐሠር፡ 1) culmus aridus, stipula. 2) palea, gluma.

ሐሠየ፡—ተሐሠየ፡ et ተሐሥየ፡ III, 1 laetatus est, exsultavit laetitia. — ሐሤት፡ laetitia, exsultatio, gaudium.

ሐራ፡ vid. ሐረረ፡

ሐረመ፡ I, 1 1) a communi usu prohibuit, dicavit Deo. 2) illicitum censuit. — ሐረመ፡ I, 2 anathematizavit. — አሕረመ፡ II, 1 1) Deo sacravit. 2) Deo devovit, anathematizavit. 3) illicitum dixit, vetuit, prohibuit. — ተሐረመ፡ III, 2 1) interdictum est, prohibitus est. 2) abstinuit re tamquam illicita. 3) sacra coluit, religionem secutus est. — ሕሩም፡ 1) sacratus, sacer. 2) anathematizatus. 3) illicitus, interdictus. 4) abstinens p. 126. — ሕርመት፡, pl. ሕርመታት፡ opus sacrum, ritus sacer, caeremonia. — ምሕራም፡, pl. ምሕራማት፡ sacrum, delubrum, templum (idolorum). — ትሕርምት፡ devotio, abstinentia.

ሐሪሥ፡ rhinoceros.

ሐረረ፡ vel ሐረ፡ I, 1 subj. ይሕርር፡ et ይሕረር፡ aruit, adustus est. — አሕረረ፡ II, 1 caus. — ሐሩር፡ ardor, fervor, aestus.

ሐሪር፡ sericum (album).

ሐረረ፡—ሐራ፡ 1) milites, exercitus, copiae. 2) praefecti militum. — ሐራዊ፡ 1) liber, nobilis, ingenuus. 2) praefectus militum. 3) miles.

ሐረሰ፡ I, 1 subj. ይሕርስ፡ aravit. — ተሐርሰ፡ III, 1 pass. — ሐራሲ፡ et ሐረሳዊ፡ arator. — ማሕረስ፡, pl. መሓርስ፡ aratrum.

ሐረሰ፡, ሐርሰ፡, ሐራሰ፡ incantationis vel magiae genus. — ሐራሲ፡ et ሐረሳዊ፡ incantator.

ሐርተመ፡ quadrl. I aerumnosus,

miserabilis, perditus fuit. — ኅርቱም፡ deperditus et scelestus, miserrimus, infelix. — ኅርትምና፡ conditio scelesti et deperditi, perditio, miseriae et aerumnae.

ሐረውያ፡, pl. አሕርው፡ sus, porcus.

ሐረደ፡ I, 1 subj. ይሕርድ፡ jugulavit, mactavit, dilaniavit. — ተሐርደ፡ III, 1 pass.

ሐረግ፡ palmes vitis, vitis.

ሐርጌ፡, pl. ሐረጌት፡ aries, hircus, caper.

ሐርገጽ፡ (et ሐገጽ፡), pl. ሐርገጻት፡ crocodilus.

ሐረፀ፡ I, 1 subj. ይሕርፅ፡ 1) contrivit, comminuit. 2) moluit. — ተሐርፀ፡ III, 1 pass. — ሐሪፅ፡ farina, massa farinacea. — ማሕረፅ፡ mola; catillus.

ሐረፋ፡ pituita.

ሓሰ፡ et **ሐሰ፡** absit! (ሓሰ፡ ንሕ ንሰኬ፡ nos autem minime sc. hoc faciamus, p. 100 l. 16).

ሐሰለ፡ I, 1 capistro duxit. — ኅሳል፡ et ሐሳል፡ capistrum. — ሐሰል፡ saccus frumentarius.

ሐሰት፡ vid. sub ሐሰወ፡

ሐሰበ፡ I, 1 1) supputavit, computavit. 2) imputavit. 3) putavit, aestimavit, respexit. — ተሐሰበ፡ III, 1 pass. — ተሓሰበ፡ III, 3 rationem rei 1) requisivit; 2) reddidit; 3) inivit. — ሐሳብ፡ 1) supputatio, computus. 2) quantitas, pretium. 3) ratio quam alqs reddit vel reposcit. 4) ratio, proportio: በሐሳብ፡ pro ratione.

ሐሰወ፡ I, 2 1) mentitus est, fidem fefellit. 2) infitiatus est. — አሐሰወ፡ II, 2 mendacii arguit. — ተሐሰወ፡ III, 2 mendacii convictus, falsus repertus est. — ኅሰው፡ mendax, fallax, falsus, simulator. — ሐሰት፡ mendacium. — ሐሳዊ፡ mendax.

ሐሰዐ፡ — ማሕስዕ፡ (et መሐስዕ፡), pl. መሓስዕ፡ agnus, capellus, hoedus.

ሐሰየ፡ I, 1 subj. ይሕሲ፡ fricuit, confricuit, trivit.

ኅቅ፡ vid. sub ሐቀቀ፡

ኅቍ፡ juniperus, pinus, cupressus, thya.

ሐቅል፡, pl. አሕቁል፡, አሕቃል፡, አሕቅልት፡ 1) ager, campus; ንዋየ፡ ሐቅል፡ arma. 2) loca vasta et deserta. — ሐቃሊ፡ qui agros colit, rusticus.

ሐቀረ፡ — አስተሐቀረ፡ et አስታሐቀረ፡ IV, 1 contemsit, vilipendit, dedecoravit, ludibrio habuit. — ኅቁር፡ contemtus, vilis.

ሐቀቀ፡ — ኅቅ፡ 1) modicus, mediocris, paulum, aliquantulum. 2) በኅቁ፡ a) sufficienter, satis. b) valde, admodum, perquam. c) intente, diligenter. d) omnino. 3) ኅቅ፡ paulum, paulo, aliquantulum, paulisper. 4) በበኅቅ፡ sensim, paulatim. 5) ኅቅ፡ ከመ፡ ዘእም፡ haud multum abfuit quin.

ሐቀወ፡ — ሐቌ፡, pl. ሐቌያት፡ lumbus, lumbi.

ሐቀየ፡ I, 1 1) stridit, frenduit dentibus, c. Acc. dentium. 2) contrivit manducando. — አሕቀየ፡ II, 1 caus.

ሐቀፈ፡ I, 1 subj. ይሕቅፍ፡ 1) complicuit (manus). 2) amplexus,

complexus est. 3) alis amplexa est, fovit (avis). — ተሓቀፈ፡ III, 3 recipr. — ሑቃፌ፡ amplexus, us.

ሐበለ፡ I, 1 1) religavit. 2) dolum intendit, insidiatus est. 3) prave egit. — ሐብል፡, pl. አሕባል፡ funis, funiculus, laqueus. — ሐብለት፡ plectile, tortile. — ሕቡል፡ dolosus, perversus, pravus. — ሕብል፡ dolus, fraus, perversitas, pravitas.

ሐብለየ፡ quadrl. I 1) defraudavit. 2) expilavit, despoliavit, praedatus est. — ተሐብለየ፡ III, 1 sibi praedatus est. — ሕብልያ፡ praeda, rapina, res spolio capta.

ሕብር፡, pl. ሕበር፡ et ሕብራት፡ color. — ሕቡር፡ versicolor, variegatus. — አሕበረ፡ II, 1 mundavit, polivit.

ሐብረተ፡ quadrl. I mundavit, polivit.

ሐብቀቀ፡ — ተሐብቀቀ፡ et ተሐብቄቄ፡ quadrl. III, 1 commixtus, immixtus, conturbatus est. — ሕብቁቅ፡ contaminatus; ሕብቅቅት፡ intemperantia. — ሕብቃቄ፡ contaminatio.

ሐበየ፡ — ተሐበየ፡ III, 1 et 2 1) tutelam, curam suscepit. 2) sponsorem, vadem se dedit, fidejussit (c. Acc. prs. = pro alqo, c. እምነ፡ ejus, cui quis se dat, p. 25). 3) promisit. — ሐቢ፡, pl. ሐበይት፡ procurator, praefectus. — ሕቢት፡ procuratio, fidejussio, vadimonium. — ተሐባዪ፡ sponsor, fidejussor.

ሐበጠ፡ I, 1 intumuit, extuberavit. — ተሐበጠ፡ III, 2 intumuit, inflatus est. — ሕበጥ፡ tumor, extuberatio, ulcus.

ሐተተ፡ I, 1 subj. ይሕትት፡ 1) scrutatus est, investigavit, exploravit. 2) inquisivit, cognovit, ad cognitionem vocavit. — ተሐተተ፡ III, 1 refl. et pass. — ሐታት፡ scrutatio, (cura p. 140 str. 18), exploratio; cognitio, inquisitio. — ማሕተት፡ testimonium, testis, testes.

ሐና፡ Hanna, Anna.

ሕንቅርት፡ 1) fornax, focus liquatorius. 2) struma.

ሕንባል፡, pl. ሕንባላት፡ clitellae.

ሕንብርብሬ፡ vitiligo alba, impetigo.

ሕንብርት፡ umbilicus.

ሕንባብ፡, pl. ሕንባባት፡ acinus, bacca; granum; gutta.

ሐነከ፡ I, 1 intellexit, percepit.

ሐንከሰ፡ quadrl. I claudicavit. — ሐንካስ፡ claudus. — ሕንካሴ፡ claudicatio.

ሐነወ፡ — ሐናት፡, pl. ሐዋኒት፡ taberna, macellum, caupona.

ሐንዘር፡, ሕንዚር፡, pl. ሐናዚር፡ porcus, aper.

ሐንገገ፡ supercilia; pubes.

ሐነጸ፡ I, 1 subj. ይሕንጽ፡ aedificavit, exstruxit, (restituit aedificando p. 124). — ተሐንጸ፡ III, 1 pass. — ሕንጸት፡ (var. ሕንጻት፡) aedificatio, aedificium. — ሕንጻ፡ aedificatio (fundatio); aedificium (p. 131 str. 100, ubi corpus aedificio assimilatur). — ሐናጺ፡ aedificator, architectus. — ሕንጼ፡ p. 153 est siglum.

ሐንፈጸ፡ quadrl. I ventilando purgavit.

ሐከመ፡ — **ተሐከመ፡** III, 1 se cohibuit, continuit.

ሐከከ፡ I, 1 subj. **ይሕክክ፡** scabit, scalpsit. — **ሕክክ፡** prurigo.

ሐው፡ vid. sub **ሐውየ፡**

ሐውልት፡ columna.

ሐወለ፡ — **ተሓወለ፡** III, 3 communionem, societatem, commercium inivit vel habuit cum alqo.

ሖረ፡ I, 1 subj. **ይሑር፡** et **ይሖር፡** 1) ivit, profectus est, abiit (**ለዘ፡ ሖሮ፡** etiam ei ad quem permeaverit sc. **ዝክርሙ፡**, p. 72 l. 22). 2) iter fecit, peregrinatus est. 3) ambulavit i. e. vitae rationem aliquam secutus est. 4) coivit, inivit, c. Acc. prs. — **አሖረ፡** II, 1 caus. — **አስተሐውረ፡** IV, 1 nuntio misso retulit alqd. — **ሑረት፡** 1) itio, itus. 2) abitus, profectio. 3) ambulatio i. e. sentiendi agendique ratio. — **ሕዋር፡** ambulacrum, porticus. — **ሐዋሪ፡** 1) incedens, viator. 2) bajulus. — **ምሕዋር፡**, pl. **ምሕዋራት፡** eundi spatium, iter, cursus. — **ሐዋርያ፡**, pl. **ሐዋርያት፡** 1) viator, cursor (— **ቀዳማይ፡** πρόδρομος p. 90). 2) missus, legatus, nuntius. 3) apostolus; vir apostolicus. (**ግብረ፡ ሐዋርያት፡** Acta apostolorum, nec non **ሐዋርያት፡** nude, p. 85).

ሖሰ፡ — **አሖሰ፡** II, 1 movit, quassit, concussit. — **ተሐውሰ፡** III, 1 se movit, motus, commotus, agitatus est (**ዘይትሐወስ፡** reptilia). — **ሑሰት፡** motus, motio. — **ሕዋስ፡**, pl. **ሕዋሳት፡** sensus, sentiendi facultas. — **ሐዊሳ፡** papae! euge! macte!

ሐወዘ፡ I, 2 gratus, jucundus, suavis fuit, placuit, delectavit. — **አስተሐወዘ፡** IV, 1 delectatus est. — **አስተሐወዘ፡** IV, 2 1) oblectavit. 2) gratum, jucundum censuit alqd. — **አስተሓወዘ፡** IV, 3 id. q. IV, 2. — **ሐውዝ፡**, pl. **ሐውዛት፡** jucunditas, voluptas, deliciae. — **ሐዋዝ፡** jucundus, amoenus, gratus, suavis.

ሐውየ፡ — **ሐው፡** ignis. — **ሕዋይ፡** rubor coeli vespertini.

ሐወጸ፡ I, 2 1) spectavit, introspexit, invisit, speculatus est. 2) inspexit, visit, visitavit. 3) providit, prospexit alicui (c. **በእንተ፡** p. 8; **ላዕለ፡** p. 12; Acc. p. 48. 52.). 4) recensuit. — **ተሐወጸ፡** III, 2 pass. — **ሐዋጺ፡** inspiciens, perspiciens, visitans, providens. — **ሕዋጼ፡** 1) speculatio, exploratio. 2) visitatio, providentia.

ሐዘለ፡ I, 1 gestavit, bajulavit (sinu, dorso, humeris). — **ተሐዝለ፡** III, 1 pass. — **ሐዛሊ፡** bajulus.

ሐዝሐዝ፡ locus glareosus, glarea; stagnum.

ሕዝቅኤል፡ Hezekiel, Ezechiel.

ሕዝቅያስ፡ Hizkia, Ezechias.

ሐዘበ፡ I, 1 putavit, opinatus, suspicatus est. — **ተሐዝበ፡** III, 1 (p. 157) et **ተሐዘበ፡** III, 2 1) putavit (c. dupl. Acc. p. 157), opinatus, imaginatus est (seq. oratione recta, sine **ከመ፡**, p. 77). 2) suspicatus est, exspectavit. 3) diffisus est, metuit, cavit. 4) sollicitudine affectus est, curavit. — **ትሕዝብት፡** opinio, exspectatio, suspicio, metus.

ሕዝብ፡, pl. **ሕዘብ፡** et **አሕዛብ፡** 1) populus, gens, natio, tribus. 2) multitudo hominum, homines (et **ሕዝብ፡** et **አሕዛብ፡**); concio, coetus;

plebs; incolae (urbis p. 6. 12); laici, grex.

ሐዘነ፡ I, 1 subj. ይሕዝን፡ et ይሐዝን፡ aeger animi, tristis, moestus fuit, contristatus est. — አሕዘነ፡ II, 1 1) contristavit, moerore affecit. 2) sollicitum reddidit, curae fuit. — ሕዙን፡ tristis, moestus.— ሐዘን፡ 1) tristitia, moeror. 2) aerumnae. 3) cura, sollicitudo. — መሕዝን፡ contristans, moerorem afferens.

ሕዝእት፡ 1) latibulum. 2) sepimentum, stabulum. 3) pascuum circumseptum.

ሐዘዘ፡— አሕዘዘ፡ II, 1 1) scabrum reddidit. 2) exasperavit (fauces).

ሔሰ፡ I, 1 subj. ይሒስ፡ 1) vituperavit, reprehendit. 2) incusavit, increpuit, objurgavit. — ተሐይሰ፡ III, 1 vituperatus est.— ሒስ፡ vituperatio, reprehensio; increpatio, objurgatio.

ሐይቅ፡, pl. ሐይቃት፡ litus, ora, regio maritima.

ሔበ፡ I, 1 hausit (aquam). — መሕየብ፡ haustrum, situla, urna.

ሔከ፡ I, 1 mandit, manducavit.

ሐይወ፡ I, 1 subj. ይሕየው፡ 1) vixit. 2) revixit. 3) revaluit, consanuit, sanatus est. 4) salvus factus, salvatus est.— አሕየወ፡ II, 1 1) vivificavit, vivum servavit. 2) revivificavit, in vitam revocavit, sanavit. 3) salvum reddidit, salvavit. — ሕያው፡, f. ሕያውት፡ 1) vivus, vivens. 2) sanus, salvus, incolumis; (de እምሕያው፡ vid. እም፡). — ሕይወት፡ 1) vita. 2) vivendi ratio. 3) sanatio, sanitas, valetudo bona. 4) salus, salvatio. 5) resurrectio. — መሐይው፡ et መሕየዊ፡ vivificans, salvans, salutifer, salvator.

ሐይዝት፡ vid. sub ውሒዝ፡

ሐየጸ፡ — አስተሐየጸ፡ IV, 3 1) speculatus est, exploravit, accurate observavit. 2) aucupatus, insidiatus est. 3) speculandum tradidit vel speculanti prodidit alqd (p. 103 l. 21: sicut oculus animam speculanti prodit et vides). — ሑያጼ፡ speculatio.

ሐደሰ፡ I, 2 1) renovavit, instauravit. 2) novavit, innovavit, novum produxit.— ተሐደሰ፡ III, 2 pass.— ሐዲስ፡, f. ሐዳስ፡ 1) novus, recens (በሐዲስ፡ሢመቱ፡ postquam munus novum suscepit p. 33). 2) inauditus.— ሐዳሲ፡ renovans, redintegrator.

ሐዳፍ፡ cervix.

ሐግል፡ numella, vinculum.

ሕጕር፡ uva passa.

ሐጋይ፡ ver, aestas.

ሐገገ፡ I, 1 legem dedit. — ሕግ፡, pl. ሕገግ፡ 1) lex, statutum (ሕገ፡ e lege p. 96 l. 16; 97 l. 21). 2) foedus, testamentum. 3) regula, norma, mos, consuetudo. 4) instituta, sacra, religio.

ሐገፋ፡ clypeus, scutum.

ሐጠበ፡ I, 1 subj. ይሕጥብ፡ 1) ligna fidit vel cecīdit. 2) lignatus est. — ሐጥብ፡ fissio (ligni), fissum (lignum). — ሐጣብ፡ et ሐጣቢ፡ qui ligna findit, lignator.

ሐጽ፡ vid. sub ሐጸየ፡

ሐጸረ፡ I, 1 subj. ይሕጽር፡

1) circumsepsit, sepimento conclusit, obstruxit. 2) praemunivit, circumvallavit, obsedit. — ተሐጸረ፡ III, 1 pass. — ሐጸር፡ circumseptio, circumvallatio. — ሐጹር፡ sepes, maceria, munitio, circumvallatio, vallum.

ሐጸየ፡—ሐጽ፡, pl. አሕጻ፡ et አሕጻት፡ sagitta. — ማሕጼ፡ ascia, securis.

ሐጸጸ፡ et ሐጸ፡ I, 1 subj. ይሕጽጽ፡ 1) minutus, imminutus est, defecit, decrevit. 2) minor, minimus, inferior, mancus fuit. — አሕጸጸ፡ 1) minuit, deminuit. 2) justo minus fecit vel habuit. 3) detraxit. — ሕጹጽ፡ 1) deficiens, mancus. 2) minutus, parvus, minor, minimus, inferior. — ሕጸጽ፡ deminutio, decrementum, defectus, exiguitas. — ሕጸት፡ id. — ሐጹጼ፡ deminutio, defectio. — ታሕጻጽ፡ defectus, conditio inferioris.

ሐፀነ፡ I, 1 subj. ይሕፅን፡ 1) sinu fovit. 2) nutrivit, nutricavit, educavit. 3) fovit, incubavit (avis). — ተሐፅነ፡ III, 1 pass. — ሕፅን፡, pl. ሕፀን፡ sinus, gremium. — ሕፅንት፡ nutritio. — ሕፃን፡, pl. ሕፃናት፡ infans, parvulus, -a, puer, puella. — ሐፃኒ፡, f. ሐፃኒት፡ nutritor, altor, tutor. — ማሕፀን፡, pl. መሓፅን፡ et ማሕፀናት፡ uterus, matrix. — ማሕፀንት፡ quidquid tutelae, custodiae, fidei alcjs committitur, depositum. — አማሕፀነ፡ qdrl. II custodiae, fidei commisit, concredidit, deposuit. — ተማሕፀነ፡ III, 1 1) in tutelam vel custodiam se commisit, refugit ad alqm. 2) in fidem, clientelam, tutelam recepit, tuitus est, defendit. — ምምሕፃን፡ refugium, asylum.

ሐፈየ፡ I, 1 subj. ይሕፊ፡ donum sponsalicium dedit, dono sponsalicio emit. — ሕፄ፡ 1) donum sponsalicium. 2) dos.

ሐፈሠ፡ I, 1 comprehendit, arripuit, abstulit. — ሐፍሥ፡ (manipulus) munusculum, honorarium.

ሕፍን፡ pugnus, pugillus.

ሙ፡ particula enclitica, de qua vid. gramm. § 162; occurrit p. 6. 71. 98. 105. 157. 158.

ሚ፡ (gr. § 147, b) 1) quid? 2) quam! quantopere! — De ሚመጠን፡ vid. መጠን፡

መሀረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይምሀር፡) docuit, instituit, erudivit (c. c. Acc. rei et pers., nec non c. Acc. prs. et ውስተ፡ rei p. 17. 88; c. Acc. rei et ለ፡ prs. p. 153; c. Acc. prs. et ከመ፡ seq. Subj. p. 55); ምሀር፡ (infin.) doctrina p. 153. — ተመሀረ፡ et ተመሀረ፡ III, 1 et 2 institutus est, didicit (c. Acc. rei et c. በ፡ rei p. 89; c. እምነ፡ pers. = ab alqo p. 27. 41; c. Acc. Infin. p. 73. 102). — ምሁር፡ doctus, institutus, peritus, gnarus. — መምህር፡ doctor, magister, praeceptor (est titulus honorificus prioris monasterio praepositi p. 64—66). — ትምህርት፡, pl. ትምህርታት፡ 1) doctrina, disciplina, scientia, literae, ars; dogma. 2) institutio, eruditio, ingenii animique cultus.

ማሀረከ፡ vid. ሀረከ፡

መህና፡ μαναά מִנְחָה donum, tributum, oblatio.

መህከ፡ et **ምህከ፡** I, 1 pepercit (c. Acc. p. 52). — **መሃኪ፡** parcens, clemens.

ምህወ፡ I, 1 liquit, liquefactus, dilapsus est. — **ማህው፡** vitrum, vas vitreum.

ምል፡ siglum p. 155 (pro **ምልማን፡**).

መልሐ፡ I, 2 sallit. — **ተመልሐ፡** III, 1 et 2 pass. — **ምልሒ፡** sapor, judicium.

መለሰ፡ I, 1 1) laevigavit, polivit. 2) splenduit, fulsit.

ሚሊቆት፡ μαλάκια (γυναικεῖον κοσμάριον, Hesych.), canistri (secundum interpretem Aethiopem, quippe qui vocem μαλάκια verbis sequentibus τὰ σπυριδάλια τὰ μικρά expositam putaverit) p. 60.

ሜሊት፡ purpura (byssus).

መልኀ፡ I, 1 subj. **ይምልኅ፡** 1) evulsit, extraxit. 2) evaginavit. 3) eradicavit. — **ተመልኀ፡** III, 1 pass. — **ምሉኅ፡** part. pass.

መለንስ፡ melanthium, nigella.

መልአ፡ I, 1 subj. **ይምላእ፡** 1) implevit, re-, complevit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. rei et **ውስተ፡** loci et vasis p. 154). 2) impletus, completus, multiplicatus est, plenus fuit, abunde exstitit, abundavit (c. **ውስተ፡** loci p. 19; c. **ላዕለ፡** prs. p. 158). — **አምልአ፡** II, 1 1) implendum curavit. 2) completum reddidit, supplevit, p. 92. — **ምሉእ፡** 1) plenus, repletus, c. Acc. rei p. 2. 114; c. **እምነ፡** p. 23. 137); completus, vollständig p. 52. 146. 2) abundans (c. **በ፡** rei, p. 73). 3) implens (c. Acc. rei, p. 87. 88). — **ምልአ፡** plenitudo; c. **በ፡** et pron. suff.: universus, totus, p. 150. — **ምልአት፡** impletio, plenitudo, p. 53. — **መላኢ፡** implens, completor.

መለከ፡ I, 1 subj. **ይምልክ፡** 1) possedit, occupavit, potitus est, dominio tenuit. 2) dominatus est, regnavit. — **አምለከ፡** II, 1 1) caus. 2) Deum vel deos coluit, divinis honoribus affecit (denom. ab **አምላክ፡**; c. c. Acc., vel c. **ለ፡** p. 92). — **ተመልከ፡** III, 1 1) possessus, dominio subjectus est. 2) dominus constitutus est (an: divinus factus est?) p. 103. — **መላኪ፡** possessor, herus, dominus, dominator. — **ምሉክ፡** 1) occupatus, possessus, subjectus. 2) εὐσεβής, pius p. 70. 99. — **አምላክ፡**, pl. **አማልክት፡** deus. — **አምላካዊ፡** divinus. — **ምልክና፡** dominium, potestas, auctoritas, majestas. — **መለኮት፡** 1) dominatio. 2) divinitas, deitas. — **መለኮታዊ፡** divinus. — **መምለኪ፡** Deum vel Deos colens, divinus.

መልከ፡ጼዴቅ፡ Melchisedec.

መሎኪ፡ μαλάχη malva.

መልዐ፡ I, 2 propere transiit, cursum tetendit, perrexit. — **አምልዐ፡** et **አመልዐ፡** II, 2 porro ivit, protenus profectus est. — **ተማልዐ፡** III, 3 secum abstulit (c. Acc.).

መለጠ፡ I, 1 derasit, destrinxit, depilavit. — **ተመልጠ፡** III, 1 pass.

ምልጣን፡ alternatio vel iteratio canendi, cantus alternus.

መሐለ፡ I, 1 subj. **ይምሐል፡**

juravit. — አምሐለ፡ II, 1 1) ad jusjurandum adegit. 2) adjuravit, obsecravit, obtestatus est. — ተማሐለ፡ III, 3 coñjuravit, jurejurando foedus sanxit. — መሐላ፡ juramentum, jusjurandum, foedus juramento sanctum. — ተማሕለለ፡ quadrl. III, 1 suppliciter oravit, supplicavit. — ምሕልላ፡ preces supplices.

መሐረ፡ et ምሕረ፡ I, 1 subj. ይምሐር፡ 1) misericors fuit, misertus est (c. Acc., vel c. ለ፡ prs. p. 138 str. 6). 2) misericordia ductus donavit. — አምሐረ፡ II, 1 caus. — ተምሕረ፡, ተመሐረ፡ III, 1 misericordia affectus est. — አስተምሐረ፡ IV, 1 1) misericordem se praebuit (p. 9.). 2) commiserationem petiit, intercessit. 3) ad misericordiam adduxit. — ምሕረት፡, pl. ምሕረታት፡ misericordia, miseratio. — መሐሪ፡ misericos, miserator, misericordiae amans.

መሐን፡ corium tenuiter confectum, aluta. — ምሕን፡ radius textorius.

መሐወ፡ I, 1 subj. ይምሐው፡ vulsit, avulsit, evulsit. — ተምሕወ፡ III, 1 pass.

መሐዘ፡ — ተማሐዘ፡ III, 3 1) amores junxit, mutuis amoribus fruitus est. 2) sodalitatem iniit. — መሐዝ፡ et ማሕዝ፡, pl. ማሕዛን፡ 1) fervor studii. 2) amasius, amator, amatrix. — መሐዛ፡, pl. መሐዛት፡ 1) juventus. 2) juvenis, adolescens. 3) amator, amatrix. — ማሕዝን፡ amores meretricii.

መሐጸ፡ I, 1 percussit.

ማኅፀን፡ vid. sub ሐፀነ፡

ሚመ፡ (gr. § 161, a. 198, c) 1) num, utrum? 2) ወሚመ፡ an?

መምዐ፡ I, 2 pavit, trepidavit, consternatus fuit. — ምምዓ፡ trepidatio, pavor, consternatio.

ምሣር፡ vid. sub ወሠረ፡

መሥኵዐ፡ — አመሥኵዐ፡ qdrl. II ruminavit.

መሠጠ፡ I, 1 subj. ይምሥጥ፡ 1) avulsit, deripuit. 2) discerpsit, dilaniavit. 3) diripuit, rapuit. 4) raptim abstulit, vel deduxit. — አምሠጠ፡ II, 1 aufugit, se abstulit, evasit. — ተመሥጠ፡, ተመሠጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ተማሠጠ፡ III, 3 recipr. — ምሡጥ፡ raptus. — መሣጢ፡, pl. መሠጥ፡ rapax, dilacerans. — መምሠጥ፡ ansula, uncina, vectis.

መርሐ፡ I, 1 subj. ይምራሕ፡ 1) viam monstravit, duxit (c. Acc. prs., et praep. loci vel c. Acc. viae p. 113 str. 21). 2) praeivit, dux fuit. 3) monstravit. — ተመርሐ፡ III, 1 ductus, ducem secutus est. — መርሕ፡, pl. አምርሕት፡ dux, rector. — መራሒ፡ ductor, dux. — ተመራሒ፡ ducem sequens.

መረረ፡ et መረ፡ I, 1 subj. ይምርር፡ (et ይምርር፡) amarus fuit vel factus est; exacerbatus est dolore vel ira. — አምረረ፡ II, 1 1) amarum, acerbum reddidit. 2) amare, acerbe egit. 3) exacerbavit, moerore affecit, irritavit. 4) exacerbatus est. — መሪር፡, f. መራር፡ 1) amarus, acerbus. 2) exacerbatus. — ምረር፡, pl. ምረራት፡ amaritudo, acerbitas. — ምረት፡ id.

መርሰ፡ vid. sub ረሰወ፡

መረሰ፡ — **ተመርሰ፡** III, 1 putruit.

መርሰሰ፡ qdrl. I palpavit, palpando quaesivit.

ምርስኔ፡ myrtus.

ምራቅ፡ vid. sub **ወረቀ፡**

ማርቆስ፡ Marcus.

መረብ፡ ingluvies; **አዱገ፡ መረብ፡** pelecanus onocrotalus.

ሜሮቦጵዮስ፡ Meropius, p. 33.

መሬት፡ pulvis terrae, humus. — **መሬታዊ፡** terrenus.

ማርታ፡ Martha.

ሜሮን፡ μύρον, unguentum, chrisma.

መራናት፡ vid. **መናረት፡**

መርዐ፡ I, 1 lasciviit, libidinosus fuit. — **ምሩዕ፡** libidinosus, lascivus, impudicus. — **ምርዐት፡** luxuria, lascivia, libido.

መርዓ፡, **መርዓት፡** vid. sub **ረዐወ፡**

ማሬ፡, pl. **ማርያን፡**, **ማርያት፡**, **ማሬይት፡** sacerdos ethnicus, sacrificulus, hariolus, fatidicus. — **ተመረየ፡** III, 2 et **ተማረየ፡** III, 3 hariolatus est, divinavit.

ማርያም፡, etiam **ማርያ፡** p. 71. 99, Maria.

መረደ፡ I, 2 raptim cucurrit, insiliit, incursionem vel impetum fecit. — **ምራድ፡**, **መራድ፡** 1) incursio bellica, impetus. 2) turma irruentium.

መርዶኬዎስ፡ Mardochai, p. 124.

መረገ፡ I, 1 tectorio obduxit, calce illevit. — **መርግ፡** calx tectoria, tectorium.

መረግድ፡ smaragdus.

መርጡር፡, **መርጡል፡** μαρτύριον, testimonium.

ሙሴ፡ Moyses.

መሰለ፡ et **መስለ፡** I, 1 subj. **ይምስል፡** 1) similis fuit vel factus est (c. Acc.); consentaneus fuit, convenit (c. **ለ፡** p. 91 l. 6; c. Acc. p. 92 l. 23). 2) putatus, visus est (seq. Acc. praed., vel **ዘ፡** vel **ከመ፡**). — **መሰለ፡** I, 2 assimilavit 1) comparavit. 2) figuravit. 3) parabolam proposuit. — **አምሰለ፡** II, 1 1) similem fecit. 2) similem putavit i. e. habuit, putavit, existimavit (c. dupl. Acc. p. 15; seq. Subj. verbi p. 91 l. 16). — **አመሰለ፡** II, 2 id. (p. 15 annot. 3). — **ተመስለ፡** III, 1 et **ተመሰለ፡** III, 2 assimilatus est, a) similis factus est, aequiparavit (c. Acc., vel **ለ፡** vel, **በ፡**, vel **ከመ፡**). b) imitatus est. c) se transformavit, speciem alius induit (seq. **ከመ፡**, **በ፡**, **ለ፡**, **በአምሳለ፡**, Acc.). d) similis visus est (seq. Nom. praed. p. 66 l. 9). e) comparatus est (c. **ለ፡**, **በ፡**, **ምስለ፡**, **ከመ፡**, Acc.). f) effigiatus, repraesentatus est (imagine). — **ተማሰለ፡** III, 3 rcpr. — **አስተማሰለ፡** IV, 3 assimilavit, similem putavit, comparavit, ad similitudinem rei effinxit, imaginem rei repraesentavit (p. 50). — **ምስል፡**, pl. **ምሰል፡**, **አምሳል፡**, **ምስላት፡** similitudo, proverbium, imago, effigies, simulacrum. — **አምሳል፡** (formâ plur., significatu sing.) 1) similitudo, simile („homines istis peccatoribus similes“ p. 67 l. 4); **አምሳለ፡** vel **በአምሳለ፡** sub specie, instar, tamquam, quasi. 2) imago, typus, imitatio. 3) parabola, proverbium. —

ምስለ፡ praep. (gr. § 166, 12. 167, 3) cum (ዘረሰዮ፡ ምስሌከ፡ „quem tibi adjunxit", p. 30 l. 6. 7; unâ cum p. 67 l. 21; „filius cum patre" = communicans patri, p. 27 l. 8). 2) erga, contra. 3) apud, ad, juxta; penes, inter. 4) ad, praeter. 5) non obstante (bei, trotz). — ምሳሌ፡, pl. ምሳልያት፡ et ምሳሌያት፡ similitudo, simile; parabola, proverbium; typus, exemplum. — መምስል፡ et መምሰል፡ id quod alicui simile est.— ተመሳሊ፡ assimilatus, comparatus, comparabilis.

መስሐ፡ I, 1 epulatus est, prandit. — አምሰሐ፡ II, 1 caus. — ምሳሕ፡ epulae lautae; cibus meridianus, prandium. — መሲሕ፡ unctus, Messias, Christus. — መሲሓዊ፡ Christianus.

ምስር፡ vid. ምዝር፡

ማሰነ፡ qdrl. I 1) corruptus est, putruit, fracuit. 2) pessum ivit, interiit, evanuit. 3) exstinctus, vastatus, desolatus est. 4) depravatus est. — አማሰነ፡ II 1) corrupit, depravavit, vitiavit. — 2) perdidit, delevit, vastavit, desolavit.— ተማሰነ፡ III, 1 pass. — ሙሱን፡ corruptus, perditus. — ማሳኒ፡ corruptibilis, fragilis. — ሙስና፡ corruptio, laesio, putrefactio, pravitas, perditio, pernicies, exitium, vastatio.

መሰከ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum.

ምስኪን፡ pauper, egenus, inops.— ምስኪንት፡ paupertas.

መሰወ፡ I, 1 subj. ይምሱ፡ liquavit, liquefecit, dissolvit, diluit. — ተመስወ፡ III, 1 liquefactus, dilapsus, dissolutus est, diffluit, tabuit.

መስዕ፡ aquilo, septemtrio, plaga septemtrionalis.

መስየ፡ I, 1 subj. ይምሰይ፡ et ይምሲ፡ (p. 149) vesperavit (መሲዮ፡ vesperascente coelo). — ምሴት፡, pl. ምሴታት፡ vespera (በምሴት፡ ጥቀ፡ pervesperi, p. 60).

ምስጢር፡, pl. ምስጢራት፡ mysterium, arcanum, secretum, sacramentum (elementum sacramenti p. 24. 26).

ምቍር፡ fructus (aceto) condītus (Eingemachtes), p. 59.

መቃርስ፡ Macarius; in vocativo መቃሬ፡ p. 32.

መቈሰ፡ I, intercīdit, praecīdit, deminuit. — ተመቈሰ፡ III, 2 sibi denegavit, denegatus est.

መቃቢ፡ Maccabaeus.

መቍዐል፡, pl. መቋዕል፡ et መቋዕልት፡ pecus pingue, altile, saginatum.

መበለ፡ I, 2 dominatus est, potestatem habuit.

መበለት፡ vid. sub በለለ፡

መበሕት፡ vid. sub በሐ፡

ምት፡, pl. አምታት፡ maritus, vir.

መተሀ፡ I, 1 specie fefellit. — ምትሀት፡, pl. ምትሀታት፡ phantasia, species imaginaria, spectrum, phantasma.

ሞተለሚ፡ nomen viri Abyssini infidelis, p. 36 (an arabicum a لمع?).

መትረ፡ I, 1 subj. ይምትር፡ 1) desecuit, abscidit, amputavit, decollavit. 2) excīdit. 3) dissecuit. 4) deposuit, removit munere. 5) intermīsit, interrupit. 6) diremit, decrevit.—

ተመተረ፡ III, 1 pass. — ምቱር፡ part. pass. — ምትረት፡ n. act. — ምታር፡ segmentum, fragmentum. — መታሪ፡ sector, secans (acutus).

መቱሳላ፡ Mathusala.

መትን፡, pl. አምትንት፡ nervus, chorda.

ማቴዎስ፡ Matthaeus.

ማኅ፡ est siglum p. 153 (pro ማኅበር፡?).

መኑ፡ (gr. § 147, b. 198, e; Acc. መነ፡ et መኑ፡ p. 105 l. 3) 1) quis? 2) adjecto ሂ፡ aliquis; c. neg.: nemo.

መና፡ manna.

ማኑሔ፡ Manue, pater Simsonis, p. 117.

መናረት፡ et መሬናት፡ candelabrum.

ምናሴ፡ Manasse.

ምንት፡ (gr. § 147, b. 198, e) 1) quid? (ምንት፡ ብነ፡ ምስሌከ፡ quid nobis est tecum sc. negotii? p. 100; ምንት፡ ዘ፡ quid est quod? p. 25 l. 8); ለምንት፡, በእንተ፡ ምንት፡, ምንት፡ cui rei, cur, quare, quid? 2) adjecto ኒ፡ vel ሂ፡ aliquid, quidquam, ullum; c. neg.: nihil.

መንተወ፡ qdrl. I 1) geminus fuit. 2) geminos peperit. — አመንተወ፡ II geminavit. — መንታ፡, pl. መናትው፡ gemini, gemelli. — ምንታዌ፡ geminatio; gemini (p. 138 str. 10).

መነነ፡ I, 2 repudiavit, rejecit, aspernatus est, sprevit. — ተመነነ፡ III, 2 pass. — ምኑን፡ reprobatus, rejiciendus, spretus, vilis, nequam. — ምናኔ፡ 1) repudiatio. 2) nequitia.

ምናን፡ mina.

መነከስ፡, pl. መነከሳት፡ monachus, monacha. — መንኰሰ፡ qdrl. I vitam monasticam ingressus est vel egit. — መነከሰይት፡ monacha. ምንኵስና፡ monachatus, vita monastica.

መንዝር፡ spurius.

ምንዙኅ፡ vid. መዙኅ፡

መነየ፡ — እምነ፡ et እም፡ praep. (gr. § 164, 3. 167, 3) 1) ab, ex, de, procul a (de discessu, separatione, distantia, et negatione: „sedavit vel sedatum est aliquid ab aliquo = ei", p. 21. 47; ሐሰው፡ እም በግዕ፡ „falsus procul ab ove, ovis falsa" p. 103 l. 5; እምብዙኅ፡ ሐተታ፡ „nec opus est multa cura", „pro multa cura" p. 140 str. 18; post verba tuendi et tegendi). 2) ex, ab (de egressu, origine, materia, auctore — „factum est a te" p. 25 l. 25 —, causa efficiente et instrumentali — „laudaris laudibus" p. 46 l. 18 —, causa remotiore:) ob, propter (p. 1. 22. 37. 77. 93. 103; de norma). 3) ex (de parte: እምውእቱ፡ እስመ፡ p. 22 l. 19; 30 l. 13). 4) prae, quam (comparative). 5) inde a, ex, abhinc, post (de tempore). 6) aliis praepositionibus nec non conjunctionibus praefigitur. — ምኔት፡, pl. ምኔታት፡ monasterium, coenobium.

መነየ፡ — ተመነየ፡ III, 2 exoptavit, in votis habuit. — ተምኔት፡ optatum, votum, desiderium.

መንዲል፡ 1) mantile. 2) stola.

መንደበ፡ vid. ነደበ፡

መንገን፡, pl. መናግንት፡ 1) ma-

china. 2) machinatio, mala ars. — ተመንገነ፡ qdrl. III, 1 machinatus est.

መንጢጥ፡ turtur, palumbes.

መንፉ፡ Memphis.

ማእስ፡, pl. አምእስት፡ cutis, pellis, corium.

ምእት፡, pl. አምአት፡ centum, centuria.

መአከ፡ — ተምእከ፡ et ተመአከ፡ III, 2 minatus, comminatus est. — ምኡክ፡ minax, trux. — ተምእክት፡ minae.

ማእዜ፡ quando?

ማእድ፡, pl. ማእዳት፡ 1) mensa. 2) coena p. 69 l. 1.

መክሐ፡ — ተመክሐ፡ III, 2 gloriatus est, se jactavit. — ምክሕ፡ et ትምክሕት፡ gloriatio, jactatio; causa gloriationis. — መክሒ፡ gloriosus.

መከረ፡ I, 1 subj. ይምክር፡ 1) exploravit, tentavit. 2) consilium cepit, decrevit, sibi proposuit. 3) consultavit, deliberavit. — አምከረ፡ II, 1 1) suasit, consilium dedit. 2) raro i. q. II, 2 (p. 9 annot.). — አመከረ፡ II, 2 1) exploravit, examinavit, experimento probavit, tentavit. 2) tentare fecit (c. dupl. Acc. p. 113 str. 23). — ተመከረ፡ III, 2 exploratus, tentatus, probatus est (c. Acc. = in alqa re, p. 61). — ተማከረ፡ III, 3 1) consultavit, deliberavit. 2) consilium iniit, communi consilio decrevit. — ምኩር፡ probatus, tentatus. — ምክር፡, pl. ምክራት፡ 1) consilium, consilia. 2) consideratio, prudentia. 3) sententia, sentiendi ratio. 4) voluntas. — መካሪ፡ 1) suasor, consiliarius. 2) consultus, gnarus. — መክራ፡, pl. መክራት፡ 1) probatio, examinatio. 2) experimentum. 3) tentatio, πειρασμός. — መምክር፡, pl. መምክራን፡ et መማክርት፡ consiliarius (መማክርት፡ etiam pro singulari usurpatur p. 44).

መክሲሞስ፡ Maximus.

መክስሚያኖስ፡ Maximianus.

መክብዩ፡ Maccabaeus.

መከነ፡ I, 1 subj. ይምክን፡ 1) sterilis fuit. 2) liberis orbatus est. — መከነ፡ I, 2 et አምከነ፡ II, 1 orbavit. — ምክንት፡ sterilitas. — መክን፡ sterilis, infecunda.

መካን፡ locus vid. sub ኮነ፡

መክንየ፡ vid. sub ክንየ፡

ሚካኤል፡ Michael.

ሞቀ፡ I, 1 caluit, incaluit, calefactus est. — አሞቀ፡ II, 1 calefecit, fovit. — አስተማወቀ፡ IV, 3 fecit ut calefieret. — ምዉቅ፡ 1) calidus. 2) fervens. 3) fotus. — ሞቅ፡ calor. — ሙቀት፡ calor.

ሞቅሕ፡ vid. sub ወቅሕ፡

ሞተ፡ I, 1 subj. ይሙት፡ mortuus est (etiam de rebus). — አሞተ፡ (et አመተ፡) II, 1 1) mori jussit, mortem attulit, interfecit. 2) enecavit, mortificavit. — ምዉት፡ et ምውት፡, pl. etiam ሙታን፡, mortuus. — ሞት፡ 1) mors, (nex, supplicium). 2) morbus letalis, pestis. — ሙተት፡ mors, obitus. — ማውታ፡ 1) morticinum, cadaver. 2) mortui; እጓለ፡ማውታ፡ orbus, -a, pupillus, -a, orbi. — መዋቲ፡ mortalis.

ሞአ፡ I, 1 subj. ይማእ፡ vicit. — አሞአ፡ (et አምአ፡) II, 1 1) victorem

reddidit, victoriam praebuit. 2) victum vel inferiorem reddidit alqm aliquo (c. Acc. et ለ፡ p. 44). — ተመውአ፡ III, 1 victus est (seq. እምዝንቱ፡ = victi abstiterunt hac re p. 28 l. 23). — ምዉእ፡ victus, inferior. — ሙአት፡ 1) victoria. 2) devictio. — መዋኢ፡ victor, vincens. — ተመዋኢ፡ qui vincitur, victus. — ተምውአት፡ devictio.

ሞገስ፡ vid. ወገሰ፡

ሞፃ፡ vid. ወፅአ፡

መዓልት፡ vid. ወዐለ፡

ምዕር፡, pl. ምዕራት፡ 1) momentum, ictus temporis; ምዕረ፡ jam, modo, paulisper. 2) vicis; ምዕረ፡ semel; በምዕር፡ uno ictu, uno eodemque tempore.

መዓር፡ mel. — መዐርዒር፡ dulcis, mellitus. — አማዕረረ፡ qdrl. II 1) dulcem fecit. 2) dulcis fuit.

ማዕቀብ፡ vid. ዐቀበ፡

መዐት፡ vid. መዐዐ፡

ማዕተብ፡ vid. ዐተበ፡

ምዕኖ፡ coenum, lutum.

መዐወ፡ — አማዑት፡, pl. አማዕዋት፡ viscera, intestina.

መዐዐ፡ — አምዕዐ፡ II, 1 ad iram concitavit, irritavit. — ተምዕዐ፡ vel ተምዐ፡ III, 1 iratus est. — መዐት፡ vel መዓት፡ ira.

ምዕዘ፡ I, 1 bene oluit. — አምዐዘ፡ II, 1 1) bonos odores diffudit. 2) suavibus odoribus perfudit vel suffivit. — ተምዕዘ፡ III, 2 suavibus odoribus perfusus est, bonos odores exhalavit. — ምዑዝ፡ odorus, bene olens, suavis. — መዐዝ፡, pl. መዐዛት፡ odor bonus, suavis.

መዐደ፡ vel ምዕደ፡ I, 1 subj. ይምዐድ፡ admonuit, adhortatus est. — ተምዕደ፡ III, 1 refl. et pass. — መዓዲ፡ hortator, monitor. — ምዕዳን፡, pl. ምዕዳናት፡ adhortatio, admonitio.

መዝሙ፡ est siglum (pro መዝሙር፡) p. 153.

መዝመዘ፡ qdrl. I abstersit, detersit. — ተመዝመዘ፡ III, 1 pass.

ምዝር፡ et ምዝር፡ potus ex frumento paratus, cerevisia. — መዘሬ፡ pincerna.

መዝበረ፡ vid. ዘበረ፡

መዝኀ፡ — አስተማዝኀ፡ IV, 3 delicatius tractavit. — ምዙኅ፡ et ምንዙኅ፡ deliciis assuetus.

ሚዛን፡ libra, bilanx. — ተመዘነ፡ III, 2 ponderatus est.

መዝገን፡ vid. ዘገነ፡

ማይ፡, pl. ማያት፡ aqua.

ሜስ፡, pl. አምያስ፡ vinum facticium, mulsum, sicera. — መያሲ፡ caupo, tabernarius.

ሜነ፡ — ተመየነ፡ III, 2 1) solertia, prudentia usus est. 2) callide, astute egit, subdolus fuit. 3) dolo circumvenit. 4) falsavit, ad fraudem abusus est. — ሚን፡ fallacia, fraus. — ተመያኒ፡ callidus, subdolus, praestigiator. — ተምያን፡ subditicium, spurium, falsum. — ትምይንት፡ astutia, versutia, calliditas, fraus. — መስተመይን፡ astutus, vafer, fraudulentus.

ሜዓ፡, ሚዓ፡ stacte.

ሚያዝያ፡ nomen mensis Abyssinorum octavi, qui VIII° Aprilis sec. Cal. Greg. incipit.

ሜጠ፡ I, 1 subj. **ይሚጥ፡** 1) vertit a) avertit. b) advertit, convertit. 2) revertit, reduxit, restituit, revocavit, reddidit (p. 41), remisit (p. 22 l. 10). 3) transformavit, mutavit, pervertit (p. 76). 4) irritum fecit. — **ተመየጠ፡** III, 1 1) se vertit, versus est, a) se avertit, b) se advertit, convertit, conversus est. 2) reversus est, a) se retro vel circum vertit, b) rediit, c) recessit, d) resipuit. 3) transformatus, mutatus est. — **ሚጠት፡**, pl. **ሚጠታት፡** conversio, aversio, reversio, reditus, responsum, transformatio, mutatio (τροπή p. 75). — **መየጢ፡** 1) convertens. 2) reductor. 3) inconstans. — **ምየጤ፡**, **ሙየጤ፡** conversio, mutatio, vicissitudo.

ምድር፡, pl. **አምዳር፡** et **ምድራት፡** 1) terra, a) orbis terrarum, b) continens, c) regio, d) terrae tractus, ager, e) humus, f) terrae elementum vel materia. 2) solum, fundus. — **ምድራዊ፡** terrenus, terrester.

ምዳቍ፡ dorcas, antilope.

መደብ፡ vid. **ደበበ፡**

ምድያም፡ Midian.

መግል፡, pl. **አምግልት፡** pus, pustula, vibex.

ምጕሕያ፡ vid. **ጕሕየ፡**

መገበ፡ I, 2 1) circumdedit, cinxit. 2) tuitus est, defendit. 3) procuravit, administravit, dispensavit. — **አመገበ፡** II, 2 rebus gerendis praefecit, curam mandavit, administratorem constituit. — **ተመገበ፡** III, 2 pass. — **ምግብ፡** administratio, munus, procuratio. — **መጋቢ፡** 1) administrator, dispensator, oeconomus. 2) praefectus cujusvis generis.

መጋቢት፡ nomen mensis Abyssinorum septimi, qui IX^{0} Martii sec. Cal. Greg. incipit.

መግዝአ፡ vid. **ገዝአ፡**

መጠቀ፡ I, 1 subj. **ይምጥቅ፡** in altum tulit vel traxit. — **ተመጥቀ፡** III, 1 pass. — **ምጡቅ፡** elatus, sublimis. — **መምጠቅ፡** corium fundae.

ምጡቅ፡ dulcis. — **ምጥቀት፡** dulcedo.

መጥነ፡ I, 1 decuit, convenit. — **መጠነ፡** I, 2 1) mensus, demensus est. 2) emensus est mente. — **ተመጠነ፡** III, 2 mensuratus est. — **መጠን፡**, pl. **አምጣን፡** 1) dimensio, modus, mensura. 2) quantitas. 3) ratio, proportio, rhythmus. 4) dignitas (gradus honoris p. 90. 91), meritum, id quod convenit vel sufficit, sat est. — **መጠነ፡** (i. e. **መጠን፡** in st. c.; gr. § 157) 1) circumscribendis pronominibus quantitatis adhibetur: tantus quantus, quantum (p. 104 l. 4), quot, quantumvis; **መጠንዝ፡** tantus, tot (at p. 104 l. 22 **መጠንዝ፡** = tam); **ዘመጠንዝ፡** id. 2) in acc. et st. c. a) circiter, fere. b) per (de tempore, während, p. 31. 121). c) secundum, pro. d) **መጠነ፡ ዘ፡** = quanto, p. 103 l. 12. — **አምጣነ፡** 1) nonnumquam id. q. **መጠነ፡** 2) **አምጣነ፡** et **በአምጣነ፡** a) praep.: secundum, pro. b) conj.: quantum, quoad, quatenus, quamdiu, quoties, prout. — **ሚመጠን፡** 1) quantus? quantum? quot? 2) quantopere? quam! quamdiu? quoties? — **ም**

ጣኔ ፡ 1) extensio, dimensio, modi. 2) ratiocinatio, analogia.

መጠወ ፡ I, 2 porrexit, praebuit, tradidit, in manus dedit, reddidit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ). — ተመጠወ ፡ III, 2 accepit; cepit, comprehendit; recepit, resumsit; suscepit, excepit. — ምጡው ፡ traditus. — ተመጣዊ ፡ is qui accipit vel accepit.

መጸለት ፡ vid. ጸለለ ፡

መጽለወ ፡ qdrl. I marcuit, flaccuit, languit. — አመጽለወ ፡ II caus. — ተመጽለወ ፡ III, 1 marcidus factus est; faciem corrugavit. — ምጽሉው ፡ marcidus, flaccidus.

መጸረ ፡ I, 1 et 2 mandit, masticavit.

መጽአ ፡ I, 1 subj. ይምጻእ ፡ venit; a) supervenit alicui (c. Acc. p. 117). b) ዘይመጽእ ፡ venturus i. e. futurus. c) provenit. d) ad exitum venit, evenit. — አምጽአ ፡ II, 1 attulit, adduxit, tulit; pertulit, perduxit; obtulit; in medium protulit (c. Acc. rei p. 97 l. 23; c. በ ፡ rei p. 81 l. 22); evenire jussit; provenire jussit. — አስተማጽአ ፡ IV, 3 attulit rem super vel praeter aliam. — ምጽአት ፡ adventus, eventus. — ምምጻእ ፡ locus unde provenit alqd, locus originis.

ምጽዋት ፡ eleemosyna; beneficientia, bonitas. — መጽወተ ፡ qdrl. I eleemosynas dedit. — ተመጽወተ ፡ III, 1 eleemosynas accepit.

መፀው ፡ ver.

መጺፅ ፡ acidus, acerbus.

ሠሀለ ፡ — ተሣሀለ ፡ III, 3 clemens fuit, propitium se praebuit, ignovit, condonavit (c. Acc. prs.). — ሣህል ፡ clementia, lenitas, benignitas. — ምሥሃል ፡ propitiatorium. — መስተሣህል ፡ 1) clemens, venia facilis. 2) placans, pians p. 55.

ሣህር ፡, pl. አሥሀርት ፡ nova luna.

ሣሀበበ ፡ qdrl. I mucuit. — ሥሀቡብ ፡ mucidus.

ሠለሰ ፡ I, 2 tertiavit, triplicavit (triplicem fecit vel dixit sc. laudem p. 47. 49. 50). — ተሠለሰ ፡ III, 2 tertius, triplex factus est, trinus fuit. — ሥሉስ ፡ triplex, tergeminus, trinus. — ሠለስ ፡ (fem.) tres. — ሠለስቱ ፡ (m.) tres. — ሥልስ ፡ 1) tres. 2) triens. 3) ሥልሰ ፡ et ሥልሰ ፡ ter. — ሣልስ ፡ tertius. — ሣልሳዊ ፡, ሣልሳይ ፡ tertius. — ሠሉስ ፡ 1) tres dies, tertius dies. 2) feria tertia. — ሠላሳ ፡ triginta. — ሥላሴ ፡ trias, trinitas. — መሥልስት ፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) triental (mensurae genus). — ተሥላስ ፡ tabulatum tertium, contignatio superior. — ትሥልስት ፡ 1) triplum, triplex ordo. 2) trinitas. — ተሥላሴ ፡ trinus p. 149 str. 7 (ni ተሠላሴ ፡ emendare malueris).

ሠለጠ ፡ I, 2 potestatem habuit. — አሥለጠ ፡ II, 1 et አሠለጠ ፡ II, 2 caus. — ተሠልጠ ፡ III, 1 et ተሠለጠ ፡ III, 2 potestatem nactus est vel habuit, dominatus est. — ሥሉጥ ፡ potestate, auctoritate praeditus. — ሥልጣን ፡, pl. ሥልጣናት ፡ potestas, facultas, auctoritas, potentia; ሥልጣናት ፡ angeli cujusdam ordinis p. 90. — አሠልጠነ ፡ qdrl. II potestatem commisit alicui.

ሠሐቀ፡ et **ሥሕቀ፡** I, 1 subj. **ይሥሐቅ፡** risit, a) c. Acc. vel **ላዕለ፡** derisit, irrisit, b) jocatus est. — **አሥሐቀ፡** II, 1 caus. — **ሣሕቅ፡** et **ሠሐቅ፡** 1) risus. 2) irrisio. — **ምሥሓቅ፡** theatrum ludicrum.

ሥሕጸ፡ I, 1 protervus fuit, ferociter contemsit, frivole locutus est (seq. **ላዕለ፡** p. 91). — **ሥሑጽ፡** ferox, insolens, frivolus. — **ሥሕጸት፡**, pl. **ሥሕጸታት፡** ferocitas, protervitas, convicium protervum.

ሠምረ፡ et **ሠመረ፡** I, 1 subj. **ይሥመር፡** 1) gratum habuit, probavit, delectatus est (c. **በ፡** vel Acc.). 2) voluit, dignatus est. 3) assensit, annuit, acquievit. — **አሥመረ፡** II, 1 placuit, gratus et acceptus est alicui (c. Acc.). — **ተሠምረ፡** III, 1 et **ተሣመረ፡** III, 3 convenit, consensit (c. alqo de re). — **ሥሙር፡** 1) gratus, acceptus. 2) jucundus, pulcher. 3) libens, promtus. — **ሥምረት፡** benevolentia, beneplacitum, voluntas, arbitrium, assensus. — **መሥመሪ፡** gratus, acceptus, placens.

መሥመር፡ linea, versus scripturae; euthygrammus.

ሠምዕ፡, pl. **ሠምዓት፡** 1) cera. 2) cereus, candela.

ሠሥዐ፡ I, 2 1) insatiabilis fuit. 2) nimis cupidus, avidus, avarus fuit. — **ሥሡዕ፡** insatiabilis, vorax, avidus. — **ሥሥዐት፡** insatiabilitas ventris; aviditas; intemperantia.

ሠርሐ፡ I, 2 prosperum successum dedit, secundavit (c. Acc.). — **ተሠርሐ፡** III, 2 prosperum successum habuit. — **ሥሩሕ፡** prosper, bene succedens, prospero successu usus.

ሠርም፡, pl. **አሥራም፡** gurges, abyssus. — **ተሠርመ፡** III, 1 in abyssum submersus est.

ሠረረ፡ I, 1 altus fuit. — **ሥር፡**, **ሠር፡** altitudo, longitudo.

ሣረረ፡ I, 3 fundavit. — **ተሣረረ፡** III, 3 pass. — **ሡሩር፡**, **ሥሩር፡** fundatus, stabilitus. — **ሡራሬ፡** fundatio. — **ሣራሪ፡** fundator, (auctor p. 46). — **መሠረት፡**, pl. **መሠረታት፡** 1) fundamentum. 2) fundus (maris) p. 114. — **አመሥረተ፡** qdrl. II fundavit. — **ተመሥረተ፡** III, 1 pass.

ሠረቀ፡ I, 1 subj. **ይሥርቅ፡** ortus, exortus est, illuxit (p. 49 l. 8 **መድኀኒት፡** Acc. appos. videtur, nec est quod stirpem I, 2 causativam statuas). — **አሥረቀ፡** II, 1 oriri jussit. — **ሠርቅ፡**, pl. **አሥራቅ፡** 1) ortus (sideris). 2) oriens (plaga). 3) luna nova, novilunium, calendae mensis (p. 99). — **ሠረቅ፡** oriens (plaga). — **ሥርቀት፡** ortus, apparitio. — **ሠረቃዊ፡** orientalis. — **ምሥራቅ፡**, pl. **ምሥራቃት፡** oriens, regio orientalis.

ሠረበ፡ I, 1 sorbuit, absorpsit, imbibit.

ሥሩግ፡ splendens, magnificus. — **ሠርግ፡**, **ሥራጌ፡**, **ሡራጌ፡** splendor, magnificentia.

ሥርናይ፡ triticum; frumentum.

ሢራክ፡ rubrica, tabella, series tabellae.

ሥርው፡, pl. **ሥረው፡**, **አሥራው፡**, **ሥርዋት፡** 1) nervus, musculus. 2) radix. — **ሠረወ፡** I, 1 et 2 eradicavit, exstirpavit. — **ተሠርወ፡**

III, 1 et ተሠረወ III, 2 pass. — ምሩዌ፡ eradicatio, exstirpatio. — ሠርዌ፡, pl. ሠሩዊት፡ trabs, tignum.

ሠርዐ፡ I, 1 subj. ይሥራዕ፡ 1) disposuit, instruxit, ordinavit (exstruxit mensam). 2) statuit, constituit, instituit, composuit, sanxit, definivit, praefinivit, praecepit. 3) administravit, dispensavit. — ተሠርዐ፡ III, 1 pass. — ሥሩዕ፡ dispositus, ordinatus, institutus, constitutus. — ሥርዐት፡, pl. ሥርዐታት፡ 1) dispositio, ordinatio, ordo. 2) institutio et institutum a) praeceptum, mandatum, b) lex statutum, c) foedus, pactum, testamentum, d) regula, e) ritus, usus, mos, consuetudo, f) sacramentum, mysterium, g) ratio, modus, h) sors, conditio. 3) administratio, dispensatio. — ሠራዒ፡ dispositor, institutor, legislator (divinae legis internuntius, ϑεσπέσιος p. 74). — ሥራዕ፡, pl. ሥራዓት፡ velum navis.

ሠረየ፡ — ሣሬት፡ aranea.

ሠረየ፡ I, 1 et 2 1) medicinam adhibuit, sanavit. 2) veneficiis infecit, incantavit. — ሥራይ፡, pl. ሥራያት፡ 1) ars medicina, medicamentum, pharmacum; ዐቃቤ፡ሥራይ፡ medicus, medicamentarius. 2) veneficium, incantamentum; ዘሥራይ፡ veneficus, pharmacus. — መሠርይ፡, መሠሪ፡ veneficus, incantator. — Vid. ሤረየ፡

ሠርግ፡, pl. አሥራግ፡ rivulus, incile.

ሠረጸ፡ et ሠርጸ፡ I, 1 subj. ይሥርጽ፡ et ይሥረጽ፡ 1) pullulavit, germinavit (c. Acc. rei p. 158). 2) processit (Spiritus S.). — አሥረጸ፡ II, 1 caus. — ሠርጽ፡ germen, surculus, propago.

ሠቅ፡, pl. ሠቃት፡ et አሥቃቅ፡ saccus, cilicium. — ሠቅሠቅ፡ 1) opus reticulatum. 2) cancelli, clathri, clathri fenestrae. — ምሥቅሡቅ፡ reticulatus.

ሣቀየ፡ I, 3 afflixit, vexavit, male habuit, cruciavit. — ተሣቀየ፡ III, 3 pass. — ሥቃይ፡, pl. ሥቃያት፡ vexatio, cruciatus, tormentum. — መሥቄ፡ 1) stimulus. 2) pecten textorius.

ሠብሐ፡ I, 1 pinguis, obesus, opimus fuit vel factus est. — አሥብሐ፡ II, 1 caus. — ሥቡሕ፡ part. — ሥብሕ፡ pinguedo, adeps. — መሥብሕ፡, pl. መሣብሕት፡ id.

ሠብሣብ፡ sporta.

ሠበጠ፡ — አሥበጠ፡ II, 1 coena excepit alqm. — ሥበጥ፡, ሥበጥ፡, cibus coctus, ferculum, coena.

ሠተረ፡ I, 1 subj. ይሥትር፡ laceravit, laniavit. — መሥተር፡ et መሥትር፡ scalprum, scutica ferrata.

ሠኀተ፡, ሥኀተ፡ I, 1 relaxatus fuit, requievit, tolerabaliter se habuit. — ሠኀተ፡ I, 2 requiescere sivit, relaxavit. — አሠኀተ፡ II, 2 id. — ተሥኀተ፡ III, 2 pass. — ሥኁት፡ relaxatus, sublevatus. — ሣኀት፡ relaxatio, tranquillitas.

ሠነቀ፡ I, 1 subj. ይሥንቅ፡ commeatum, viaticum paravit vel sumsit. — አሥነቀ፡ II, 1 commeatu instruxit, viaticum suppeditavit. — ሥንቅ፡ commeatus, viaticum. — መሥ

ንቅ፡, መሥንቅ፡, መሥንቅት፡, pl. መሣንቅ፡ et መሣንቅት፡ pera viatoria, saccus.

ሥንት፡ vid. ሤኒ፡

ሠነነ፡ — ሥን፡ 1) forma, venustas, pulchritudo. 2) bonitas, praestantia; a) bona (p. 106 l. 14). b) virtus (p. 80 l. 18; 111 str. 15; 149 str. 5).

ሠነየ፡ I, 2 1) pulcher, speciosus fuit. 2) bonus, praestans, (melior, optimus) fuit. — አሠነየ፡ II, 2 1) pulchrum reddidit, exornavit. 2) bonum reddidit, bene vel recte egit vel perfecit; beneficio affecit, benefecit. 3) meliorem fecit, emendavit, reconcinnavit. — ተሠነየ፡ III, 2 ornatus est, se exornavit. — አስተሣነየ፡ IV, 3 ornavit, bene paravit, reparavit. — ሠናይ፡ 1) pulcher, speciosus, jucundus, gratus. — 2) bonus, a) praestans, b) aptus, saluber, c) faustus, prosper, d) honestus, rectus, e) benignus, f) rectus, verus; ሠናይ፡ et ሠናይት፡ bonum, honestum, benefactum, bona; በሠናይ፡ bene; ሠናየ፡ bene, recte. — ምሥናይ፡ locus optimus, pars optima. — መሠንይ፡ optimum (in quavis re).

ሥኔ፡ vel ሰኔ፡ nomen mensis Abyssinorum decimi, qui VII° Junii sec. Cal. Greg. incipit.

ሥእበ፡ I, 1 seminis fluxu pollutus est. — ሥኡብ፡ pollutus, contaminatus. — ሥእበት፡ pollutio, contaminatio.

ሣእን፡, pl. አሥእን፡, አሥኣን፡ (አሣእን፡ gr. § 47) solea, calceus. — አሥእነ፡ II, 1 soleas subligavit alicui (c. Acc.). — ተሥእነ፡ III, 1 sibi soleas subligavit.

ሠወነ፡ I, 2 spumavit. — አሠወነ፡ II, 2 caus.

ሦክ፡, pl. አሥዋክ፡ 1) spina, spinae. 2) aculeus.

ሠውዐ፡ I, 1 sacrificavit. — ተሦዐ፡ III, 1 pass. — ሡዕ፡ fomes, linum, linamentum. — ሠዋዒ፡ sacrificulus, sacerdos. — መሥዋዕት፡, pl. መሥዋዕታት፡ et መሣውዕ፡ 1) sacrificium (መሥዋዕት፡ መድኀኒት፡ σωτήριον pro salute; መሥዋዕት፡ ሰላም፡ εἰρηνικόν pacificum). 2) altare. — ምሥዋዕ፡, pl. ምሥዋዓት፡ 1) altare. 2) sacrificium.

ሠወየ፡ I, 1 maturuit frumentum. — ሠዊት፡ spica.

ሦጠ፡ I, 1 reduxit, restituit. — አሦጠ፡ II, 1 reduxit, reportavit. ተሠውጠ፡ III, 1 reversus est, rediit, revenit.

ሦጠጠ፡ — አንሦጠጠ፡ qdrl. V 1) riguit, horruit, cohorruit. 2) fecit ut cohorresceret. — ንሦጣጥ፡ horror.

ሠዐለ፡ I, 1 subj. ይሥዐል፡ 1) formavit, figuravit. 2) delineavit, adumbravit. 3) pinxit, effinxit. — አሥዐለ፡ II, 1 caus. — ተሥዕለ፡ III, 1 refl. — ሥዑል፡ part. pass. — ሥዕል፡, pl. ሥዕላት፡ imago, effigies, simulacrum, pictura. — ሠዓሊ፡ plastes, pictor. — መሥዕል፡ id.

ሥዕረ፡ I, 1 herbescit. — ሣዕር፡, pl. አሥዕርት፡ herba, gramen. — ሥዑር፡ herbidus, graminosus. — ሥዕርት፡, pl. አሥዕርት፡ 1) pilus. 2) capillus, crines, coma.

ሠዐዐ፡ — ተሥዕዐ፡ III, 1 dissipatus, discussus est

ሠወየ፡ I, 1 dissipavit, ventilavit.— መሥዊ፡ vannus, ventilabrum.

ሠዘየ፡ I, 1 et 2 abstraxit, se suasve res seorsim tenuit.

ሤመ፡ I, 1 subj. ይሢም፡ posuit, imposuit, praeposuit, constituit (ordinavit clericum). — ተሠይመ፡ III, 1 pass. — ሥዩም፡ positus, repositus, constitutus, praepositus, praefectus. — ሢመት፡, pl. ሢመታት፡ positio; impositio (manus), ordinatio (clerici); munus, officium, functio, administratio. — መሥየም፡, pl. መሣይምት፡ 1) repositorium, corbis, canistrum. 2) constituti, praepositi. — ምሥያም፡ 1) munus. 2) horreum, corbis. — ተሠይመተ፡ qdrl. III, 1 auctoritatem sibi sumsit, se praeponendum censuit.

ሤረየ፡ qdrl. I et ሠረየ፡ tril.: colore infecit, tinxit. — ተሤረየ፡ qdrl. III, 1 et ተሠርየ፡ III, 1 pass.— ሢሩይ፡ infectus (colore). — ሥርየት፡ tinctura. — ሢራይ፡, pl. ሢራያት፡ vestis pretiosissimi generis.

ሤበ፡ I, 1 canuit. — ሢበት፡, pl. ሢበታት፡ canities, capillus canus.

ሤነ፡ I, 1 minxit. — ሥንት፡ urina.

ሤጠ፡ I, 1 subj. ይሢጥ፡ vendidit. — አሠየጠ፡ II, 2 et አሣየጠ፡ II, 3 venum dedit (c. dupl. Acc.). — ተሠይጠ፡ III, 1 venditus est. — ተሣየጠ፡ III, 3 mercatus est, emit. — ሥዩጥ፡ venditus. — ሤጥ፡ 1) mercatura, emtio et venditio; merx. 2) pretium. — ሠያጢ፡, pl. ሠየጥ፡ venditor, mercator. — ተሣያጢ፡ emtor. — ምሥያጥ፡, pl. ምሥያጣት፡ 1) emporium, forum. 2) mercatus, nundinae.

ሠገረ፡ I, 1 et 2 1) gradus fecit, gressus est. 2) grassator, planus fuit. — አሥገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 intercalavit. — ምሥጋር፡ gressus, passus. — ሠግር፡ intercalatio.

ሠገረ፡ — አሥገረ፡ II, 1 et አሠገረ፡ II, 2 laqueis, retibus, hamis cepit; illaqueavit, irretivit. — ተሠገረ፡ III, 1 pass. — ሠገርት፡ lictores, carcerum custodes. — አሥጋሪ፡ laqueator, venator, piscator.— መሠግር፡ piscator.— መሥገርት፡, pl. መሣግር፡ laqueus, rete, plaga, sagena.

ሠገወ፡ — ሥጋ፡, pl. ሥጋት፡ 1) caro. 2) corpus. 3) corpus mortui, cadaver. — አሥገወ፡ II, 1 incarnavit. — ተሠገወ፡ III, 1 incarnatus, corporatus est. — ሥግው፡ incarnatus. — ሥጋዊ፡ carnalis, corporeus. — ሥጋዌ፡ 1) incarnatio. 2) natura (Christi) corporea vel humana. — ተሥገውት፡ incarnatio, corporatio.

ሠጠቀ፡ I, 1 subj. ይሥጥቅ፡ scidit, discidit, fidit, dirupit. — ተሠጥቀ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥጡቅ፡ scissus, fissus. — ሥጥቀት፡ scissio, fissura, rima.

ሠጠየ፡ — ተሠጥየ፡ III, 1 1) a recta via aberravit, evagatus, effusus est (in libidinibus). 2) aberravit mente, consternatus est. — ሥጥየት፡ effrenatio, intemperantia.

ሠጠጠ፡ I, 1 subj. ይሥጥጥ፡ scidit, discidit, divellit, dirupit. — ተሠጠ፡ III, 1 pass. et refl. — ሥ

ሥጡቅ፡ scissus, ruptus, lacer. — ሥጠት፡ scissio, diruptio, scissura, pars abscissa.

ሠጸረ፡ I, 2 (raro I, 1) fidit, diffidit. — ተሠጸረ፡ III, 2 pass. — ሥጸር፡ assula.

ሣጹን፡, pl. ሣጹናት፡ scrinium, cista, arca, loculus.

ሮ፡ ῥῶ litera alphabeti Graeci XVII[a], p. 58.

ራሔል፡ Rachel.

ረሐለ፡ vid. ረሐነ፡

ርሕሰ፡ I, 1 maduit, humidus fuit. — አርሐሰ፡ II, 1 caus. — ርሑስ፡ humidus, madidus.

ርሕቀ፡ I, 1 subj. ይርሐቅ፡ 1) procul abfuit, remotus, longinquus fuit, distitit. 2) recessit, discessit, destitit, abstinuit. — አርሐቀ፡ II, 1 procul amovit, removit. — ተርሕቀ፡ III, 1 et ተራሐቀ፡ III, 3 se removit, se sejunxit, discessit, (defecit, abhorruit, destitit). — አስተርሐቀ፡ IV, 1 et አስተራሐቀ፡ IV, 3 amovit alium ab alio, sejunxit a se invicem res. — ርሑቅ፡ remotus, longinquus, distans; እምርሑቅ፡ e longinquo, procul, eminus; ርሑቀ፡ procul, longe. — ርሕቀት፡ discessus, longinquitas, intervallum.

ርሕበ፡ I, 1 subj. ይርሐብ፡ amplus, latus, spatiosus fuit vel factus est. — አርሐበ፡ II, 1 amplum, latum fecit, dilatavit, late aperuit. — ተርሕበ፡ III, 1 dilatatus, ampliatus est. — ርሑብ፡ latus, amplus, spatiosus, late patens. — ርሕብት፡, f. ረሓብ፡ id. — ርሕብ፡ amplitudo, latitudo. — ራሕብ፡ id. — ርሕበት፡ dilatatio, amplitudo. — መርሕብ፡, pl. መራሕብት፡ 1) locus amplus, planities. 2) platea, vicus, forum.

ረሐነ፡ et ረሐለ፡ I, 1 stravit, instravit jumentum.

ረሐየ፡ — ርሒ፡ odor suavis; planta odorata.

ርሕፀ፡ vel ረሐፀ፡ I, 1 copiosius sudavit.

ራማ፡ Rama, oppidum Palaestinae.

ሮሜ፡, etiam ሮም፡ p. 26, Roma; ሮማዊ፡ Romaeus, Graecus.

ረምሕ፡, pl. አርማሕ፡ lancea, hasta.

ረመመ፡ — አርመመ፡ II, 1 1) tacuit, contacuit, siluit. 2) quievit. 3) ad silentium redegit. — ተረመ፡ III, 1 silentio praetermissus est. — አስተራመመ፡ IV, 3 1) ad silentium redegit. 2) tranquillavit, sedavit. — መርምም፡ tacitus, silens. — አርማሚ፡ taciturnus.

ረመረ፡ — መርመሬ፡ pera.

ረምስ፡, pl. አርማስ፡ ratis.

ራምሴ፡ Ramesses, urbs Aegypti.

ረምሰሰ፡ — አረምሰሰ፡ qdrl. II palpavit, contrectando quaesivit.

ሮማን፡, pl. ሮማናት፡ malus punica, malum punicum.

ረመየ፡ I, 1 icit, jaculando petiit. — ተረምየ፡ III, 1 pass. — ርምየት፡ et ርሚት፡ ictus, vulnus, plaga, ulcus.

ረመፀ፡ I, 1 torruit. — አርመፀ፡ II, 1 adussit, extorruit.

ረሥአ፡ I, 1 senuit, aetate confectus est. — **አርሥአ፡** II, 1 caus. — **ርሥእ፡**, **ርሥእት፡**, **ርሥአን፡**, **ርሥኣና፡** senectus, senium.

ረስሐ፡ I, 1 1) squaluit, sordidus, pollutus fuit. 2) reus fuit vel factus est. — **አርስሐ፡** II, 1 1) sordidum reddidit, inquinavit. 2) reum convicit, condemnavit. — **አርሰሕስሐ፡** quinql. II id. — **ርሱሕ፡** 1) squalidus, sordidus. 2) reus. — **ርስሐት፡**, pl. **ርስሐታት፡** 1) pollutio, sordes, macula. 2) culpa, crimen.

ርስት፡ vid. **ወረሰ፡**

ረሰነ፡ I, 1 ferbuit, igne canduit, igne adustus est. — **አርሰነ፡** II, 1 igne candefecit, igne probavit, adussit. — **ርሱን፡** 1) ignitus, igne fervens. 2) igne probatus. 3) maturus. — **ረስን፡** et **ርስን፡** candor, ardor, fervor, ustio; **ማዕተበ፡ ዘርስን፡** signum inustum, stigma (καυστήρ) p. 58.

ረሰወ፡ — **አርሰወ፡** II, 1 appulit in portum. — **መርሶ፡** portus. — **መርስ፡** portus, tranquillum.

ረስዐ፡ I, 1 1) oblitus est (c. Acc.). 2) errorem commisit, deliquit. 3) impius, scelestus fuit. — **አርስዐ፡** II, 1 caus. — **ተረስዐ፡** III, 1 1) in oblivionem venit, memoriâ excidit, latuit alqm. 2) in impietatem incidit. — **ሩስዕ፡** 1) obliviosus. 2) impius. — **ረሲዕ፡** impius, injustus, scelestus. — **ርስዐት፡** 1) oblivio. 2) impietas. — **ርስዓን፡** et **ርስዕና፡** impietas.

ረሰየ፡ I, 2 1) posuit, a) injecit, indidit (p. 147 str. 3; p. 19 l. 8). b) apposuit, attulit (p. 75 l. 24), adjunxit (p. 30). c) constituit, praeposuit. d) paravit. e) imputavit, attribuit (p. 79 l. 7). 2) fecit a) perpetravit, instituit (p. 157). b) alicui alqd = affecit alqm re, intulit alicui alqd (p. 34). c) c. dupl. Acc.: fecit, reddidit, convertit alqm in alqd. („sua ipsius facit = sibi ipsi adscribit quae corporis propria sunt“, p. 75 l. 16; „eos qui non credunt nobis credentibus fecerunt obnoxios,“ p. 107 l. 5); etiam seq. Acc. et Subj. verbi vel **ከመ፡** et Subj. d) censuit, putavit, habuit, declaravit (c. dupl. Acc., p. 75. 87. 94.). e) simulavit (p. 24). f) c. Acc. et **ለ፡** dignum fecit alqm re („et magnam curam, ecclesiae impensam, memoria quoque dignam faciunt“ p. 72 l. 21. 22). — **አርሰየ፡** II, 1 appulit in portum. — **ተረሰየ፡** et **ተረሰየ፡** III, 1 et 2 sibi induit, amictus est, se ornavit (c. Acc. rei), accinctus est, se paravit. — **አስተርሰየ፡** et **አስተረሰየ፡** IV, 1 et 2 amixit, instruxit, ornavit, paravit. — **ርሱይ፡** indutus, instructus, ornatus, paratus. — **ትርሲት፡** 1) factio seu adoptio (filii, p. 81.), nec non: adoptati (p. 52 l. 21). 2) amictus, habitus, paratus, ornatus. 3) quidquid pompae, magnificentiae est.

ረቀቀ፡ I, 1 subtilis, tenuis fuit. — **አርቀቀ፡** II, 1 caus. — **ረቂቅ፡**, f. **ረቃቅ፡** subtilis, tenuis. — **ርቅቀት፡** subtilitas, tenuitas. — **ረቅ፡** charta pergamena.

ረቀየ፡ I, 1 et 2 1) incantavit, fascinavit. 2) exorcizavit. 3) aqua lustrali purgavit. — **ተረቅየ፡** III, 1 pass. — **ረቃዪ፡** incantator. — **ርቅ**

የት፡ et ርቂት፡ incantatio, exorcismus.

ረቀየ፡ — መርቄ፡ 1) calor gravis. 2) regio torrida, aestuosa.

ረቢ፡ ῥαββί Rabbi.

ረብሐ፡ I, 1 subj. ይርባሕ፡ 1) lucratus est, lucrifecit. 2) lucrosus, utilis fuit. — አርብሐ፡ II, 1 caus. — ርባሕ፡ et ረባሕ፡ lucrum; usura, quaestus; utilitas, commodum, emolumentum. — ይርባሕ፡ vel ያርብሐ፡ gigas, gigantes.

ርብቃ፡ Rebecca.

ረበበ፡ I, 1 pandit, expandit, extendit. — ተረበ፡ III, 1 pass. — ርብት፡ expansio. — መርበብት፡ rete majus, sagena, verriculum. — ረበን፡, pl. ረበናት፡ et ረበናት፡ 1) senior Judaeorum. 2) magister, antistes. — ረበዋት፡ (a ረበ፡), pl. myriades.

ረብዐ፡ I, 2 quatuor confecit. — ርቡዕ፡ quadratus; quadruplex. — አርባዕ፡ f. quatuor. — አርባዕቱ፡ m. quatuor. — ርብዕ፡ 1) quatuor; 2) ርብዕ፡ vel ርብዐ፡ quater. — ራብዕ፡ quartus. — ራብዓዊ፡ id. — ረቡዕ፡ quatuor dies; quartus dies; feria quarta. — አርብዓ፡ quadraginta. — ርባዔ፡ tetras. — መርብዕት፡ 1) quadrum, quatuor partes quadri. 2) quadrans. — ትርብዕት፡ quadruplum, quadrum, quadrans.

ረትዐ፡ I, 1 subj. ይርታዕ፡ 1) rectus, directus, erectus fuit. 2) restitutus, recte dispositus est. 3) verus fuit, recte dixit. 4) justus fuit; justum, aequum, rectum fuit vel visum est. — አርትዐ፡ II, 1 1) erexit. 2) rectum fecit, direxit. 3) justum, probum, verum fecit; verum dixit, recte egit. — አስተራትዐ፡ IV, 3 1) in ordinem redegit, correxit, composuit, reformavit. 2) rectum vel verum probavit alqd. — ርቱዕ፡ 1) erectus, rectus, planus. 2) probus, sincerus, integer. 3) verus, fidus. 4) justus, aequus, congruens; impers.: decet, convenit, par est (ርቱዕ፡ ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον dignum et justum est, p. 46. 48. 49). 5) ርቱዕ፡ p. 92 et ርትዕት፡ p. 71 = id quod rectum, verum est. 6) ርቱዐ፡ recte, recta via, in rectum, rite, bene, vere, jure. — ራትዕ፡ probus, sincerus, integer, verax. — ርትዕ፡ rectitudo; probitas, integritas; rectum, jus fasque; justitia, aequitas; verum, veritas. — ርትዐት፡ rectitudo. — መስተራትዕ፡ lictores, speculatores.

ሩኅርኅ፡ — አሩኅርኅ፡ qdrl. II tenerum reddidit, mitigavit, lenivit. — ተሩኅርኅ፡ III, 1 teneriorem, leniorem se praebuit; amore molliore, misericordia motus fuit. — ርኅሩኅ፡ teneri amoris plenus; lenis, mitis. — ርኅራኄ፡ teneritas, lenitas; amor mollior, misericordia.

ርኅበ፡ I, 1 subj. ይርኅብ፡ esurivit. — አርኀበ፡ II, 1 caus. — ርኁብ፡ esuriens, famelicus, fame enectus. — ረኀብ፡ et ረኃብ፡ fames.

ረኀወ፡ — አርኀወ፡ II, 1 patefecit, aperuit, reseravit. — ተርኅወ፡ III, 1 refl. et pass. — ርኁው፡ apertus, patens. — መርኆ፡, pl. መራኁት፡ clavis.

ረኀጸ፡ — ረኃጽ፡ tener corpore, delicatus.

ርእስ፡, pl. **አርእስት፡** 1) caput. 2) c. pron. suff.: ipse. 3) summum, cacumen, fastigium; summus, caput, princeps. 4) summa. 5) pars anterior, principium, initium. 6) caput libri, pericope, titulus. — **ሩእስ፡** id. — **ርኡስ፡** summus, princeps, praefectus. — **ትርእስ፡**, pl. **ትርእሳት፡** 1) quidquid ad caput est. 2) cervical. — **መትርእስ፡** cervical. — **ርእሰ፡** I, 1 caput, princeps fuit. — **አርእሰ፡** II, 1 caus. — **ተርእሰ፡** III, 1 capitis instar vel supremo loco constitutus est.

ርእየ፡ I, 1 impf. **ይሬኢ፡**, subj. **ይርአይ፡** 1) vidit (**ርእዮት፡** visio, aspectus, p. 140 str. 18). 2) spectavit, intuitus est, adspexit. 3) habuit, censuit (für etwas ansehen). 4) visit. 5) intellexit, cognovit. 6) vidit = expertus est, interfuit. — **አርአየ፡** II, 1 impf. **ያሬኢ፡** et **ያርኢ፡** videre fecit, a) monstravit, ostendit; b) significavit, exposuit, demonstravit; c) manifestum fecit, revelavit; d) notum fecit, certiorem reddidit; e) cum voluptate videre fecit, c. **በ፡** rei (p. 119 str. 47). f) experiri fecit (erleben lassen), affecit. — **ተርእየ፡** III, 1 visus, conspectus est, conspiciendum se praebuit, apparuit. — **ተራአየ፡** III, 3 rcpr. — **አስተርአየ፡** IV, 1 1) se conspiciendum praebuit, comparuit, apparuit, manifestatus, revelatus est, visibilis, conspicuus fuit (**ዘያስተርኢ፡** visibilis, p. 13. 104; c. neg.: invisibilis p. 46. 49, ubi fem. = neutr.); visus est (φαίνεσθαι); speciem praebuit, similis fuit. 2) visibilem, notum, conspicuum, manifestum fecit, ostendit, revelavit. — **ሬእይ፡** videns, vates. — **ራእይ፡**, pl. **ራእያት፡** 1) visio, visum; revelatio, revelatum. 2) visus, vultus, species, forma. — **ርእየት፡** visus; adspectus, facies, species; visio, apparitio. — **ረአዪ፡** et **ረአይ፡** spectator, vates. — **አርአያ፡** species, visio (p. 19), imago, similitudo (**በአርአያ፡** et **አርአያ፡** ceu, tamquam, instar); forma; norma, exemplum, spectaculum, typus.

ርኳም፡ marmor.

ረኰሰ፡ I, 1 subj. **ይርኩስ፡** impurus, immundus fuit, contaminatus est. — **አርኰሰ፡** II, 1 contaminavit, inquinavit, polluit, profanavit, impurum censuit vel declaravit. — **አስተራኩሰ፡** IV, 3 sibi vel aliis impurum censuit, respuit. — **ርኩስ፡** impurus, immundus, contaminatus, profanus. — **ርኵስ፡** impuritas, res immunda, detestabilis, turpis.

ረከበ፡ I, 1 subj. **ይርክብ፡** et **ይርከብ፡** 1) adeptus, nactus, assecutus, potitus est (acquisivit, possedit, occupavit, assecutus est mente). 2) invenit, reperit, deprehendit, recuperavit, a) vidit, percepit, censuit, comperit; b) incidit alicui vel in alqm. c) contigit, accidit, obvenit alicui, invasit alqm; d) cecidit in alqm, ei convenit (**ረኪቢሙ፡** p. 152 est siglum). — **አርከበ፡** II, 1 caus. — **ተረክበ፡** III, 1 pass. — **ተራከበ፡** III, 3 sibi invicem occurrit, convenit, concurrit, congressus est (c. **ምስለ፡** vel c. Acc.; p. 58 l. 15 pro **ተራከቡ፡** e Graeco emendandum videtur **ተረክበ፡**); coivit, concubuit; accidit, contigit. — **አስተርከበ፡** IV, 1 1) applicuit. 2) vacavit, operam dedit rei, versatus est in re (c. **ውስተ፡** p. 87).

3) opportunitatem, otium habuit vel praebuit. — አስተራከበ፡ IV, 3 fecit ut sese invicem recuperarent, attingerent, convenirent. — ርኩብ፡ inventus; contiguus, connexus. — ርክበት፡ inventio. — ሩካቤ፡ coitus, concubitus. — አርኩብት፡ cameli feminae. — ምርኩብ፡ 1) res acquisita, quaestus, victus, stipendium. 2) res inventa. — አስተርኩብ፡ vacans rei.

ሮሐ፡ I, 1 flabello ventulum fecit. — መረዋሕት፡ 1) flabellum. 2) aspergillum.

ሮስ፡ mas, masculus.

ሮተ፡ I, 1 fricuit, defricuit.

ረወየ፡ et ረዎየ፡ I, 1 subj. ይርወይ፡ potu satiatus est, largius bibit; irrigatus est. — አርወየ፡ II, 1 potu satiavit, sitim explevit, inebriavit; irrigavit. — ተረወየ፡ III, 1 et 2 potu satiatus est (c. Acc. rei); irrigatus est. — ርዉይ፡ part. pass.

ሮደ፡ I, 1 subj. ይሩድ፡ incursavit, invasit; insectatus, persecutus est.

ሮጸ፡ I, 1 subj. ይሩጽ፡ cucurrit (ac-, in-, praeter-, discurrit). — አሮጸ፡ II, 1 ad cursum impulit, currentem incitavit. — ተራወጸ፡ III, 3 concurrit, undique accurrit; discursavit. — ርዉጽ፡ currens, citatus. — ሩጸት፡ cursus, motus rapidus. — ረዋጺ፡ cursor; citus, velox, pernix. — ምርዋጽ፡ spatium cursus, curriculum.

ረዐመ፡ — አርዐመ፡ II, 1 tonuit. — ራዕም፡ fremitus. — ረዓም፡ tonitru; strepitus.

ረፀወ — አርዑት፡ jugum. — መርዓ፡ nuptiae, convivium nuptiale. — መርዓዊ፡ nuptiator, sponsus, (gener). — መርዓት፡, pl. መራዕው፡ sponsa, sponsa nuptialis; nurus. — ተመርዐወ፡ qdrl. III, 1 nuptiis sibi adjunxit (sponsam).

ርዕየ፡ (ረዐየ፡) I, 1 impf. ይርዒ፡ et ይሬዒ፡, rubj. ይርዐይ፡, 1) pavit. — 2) pastus est. — ተርዕየ፡ III, 1 pastus, depastus est, pastum ivit. — ተራዐየ፡ III, 3 conjunctim vel alternatim pastus est. — መርዔት፡, pl. መራዕይ፡ et መርዔታት፡ 1) grex. 2) pascuum. — ምርዓይ፡ 1) pascuum. 2) pastus, custodia pastoralis. — ረዐይት፡ gigantes.

ርዕደ፡ I, 1 subj. ይርዐድ፡ tremuit, contremuit. — አርዐደ፡ II, 1 tremefecit, tremulum fecit. — ርዑድ፡ tremebundus, tremulus. — ረዓድ፡, ረዐድ፡ tremor. — ርዕደት፡ id.

ሩዝ፡ oryza.

ረዘመ፡ — መርዝም፡ titubatio, vertigo, tremor.

ሬመ፡ — አርያም፡ pl. excelsa, sublimia, coelum excelsum (ማኅሌተ፡አርያም፡ p. 35 et አርያም፡ቀዳሚ፡ዜማ፡ sunt voces musicae technicae).

ረየፀ፡ I, 2 condocefecit, domuit. — ተረየፀ፡ III, 2 exercitus, condocefactus, institutus est. — ርዩፅ፡ part. pass.

ረዳ፡ rosa.

ርደት፡ vid. sub ወረደ፡

ረድአ፡ I, 1 juvit, adjuvit, auxiliatus est (c. Acc.). — አርድአ፡ II, 1 1) adjuvare fecit vel jussit. 2) opem tulit, adjumento fuit. — ተረድአ፡ III, 1 adjutus, auxilium nactus est. — ተራድአ፡ III, 3 1) mutuam sibi

opem tulit. 2) communi auxilio adjuvit (c. Acc.). — ረድእ፡ 1) auxilium. 2) f. ረድእት፡, pl. አርዳእ፡ et አርድእት፡ adjutor, minister, discipulus. — ረዳኢ፡ adjutor, auxiliator. — ረድኤት፡ auxilium, adjumentum. — መርድእ፡ adjutor, socius. — መርድእ፡ auxilium, instrumentum.

ረደየ፡ — ተረድየ፡ III, 1 usuras cepit, fenori dedit. — ተራደየ፡ III, 3 fenus cepit vel imposuit. — ርዴ፡ fenus, usura.

ረግሐ፡ — መርግሕ፡ saxum, lapis magnus. — አመርግሐ፡ qdrl. II saxa provolvit.

ረገመ፡ I, 1 subj. ይርግም፡ exsecratus est, diris devovit, maledixit. — ተረግመ፡ III, 1 refl. et pass. — ተራገመ፡ III, 3 recipr. — ርጉም፡ diris devotus, maledictus. — ርግመት፡ exsecratio. — ረጋሚ፡ dirarum jactator, exsecrator. — መርገም፡, pl. መርገማት፡ exsecratio, dirae, maledictum.

ርግብ፡, pl. አርጋብ፡ columba.

ራግናት፡ pl. ratis, scapha.

ረግዐ፡ I, 1 concrevit, coagulatus, spissatus, congelatus est. — አርግዐ፡ II, 1 caus. — ርጉዕ፡ part.

ረገዘ፡ I, 1 subj. ይርግዝ፡ transfixit, confodit; occidit, jugulavit (hasta, gladio). — ተረግዘ፡ III, 1 refl. et pass. — ተራገዘ፡ III, 3 recipr. — ርጉዝ፡ part. pass. — ርግዘት፡ perfossio, ictus. — ራግዛት፡ pl. postes (januae). — ምርጕዝ፡ baculus, scipio. — ተመርጐዘ፡ qdrl. III, 1 innixus est (baculo, et in genere).

ረገፀ፡ I, 1 pedem supplosit, pede percussit, calcitravit. — ተራገፀ፡ III, 3 pedibus obnixus est. — አስተራገፀ፡ IV, 3 fecit ut palpitans pedes jactaret. — ትርጋፅ፡ quidquid ad pedes est, locus ad pedes.

ረገፈ፡ — ርጉፍ፡ 1) colore distinctus, variegatus. 2) (pro ርጕፍ፡) opus tesselatum.

ረጠበ፡ I, 1 humidus, succosus fuit, viruit. — አርጠበ፡ II, 1 caus. — ርጡብ፡ 1) humidus, succosus, virens. 2) humidum, humor. — ርጥበት፡ humiditas.

ርጢን፡ ῥητίνη resina, gummi, resina medicatrix, balsamum, medicamen.

ረፈቀ፡ I, 1 subj. ይርፍቅ፡ reclinavit, accubuit, discubuit (ad mensam). — አርፈቀ፡ II, 1 caus. — መርፈቅ፡ superliminare, limen. — ምርፋቅ፡ 1) locus accubitus. 2) convivium, compotatio.

ረፍአ፡ I, 1 consuit, sarsit. — ተረፍአ፡ III, 1 pass. — ርፍእት፡ sutura. — ረፋኢ፡ sartor, reparator (medicus). — ርፍእ፡ opus sartorium. — መርፍእ፡, pl. መራፍእት፡ acus.

ረፈደ፡ — አርፈደ፡ II, 1 largum fecit, abunde, large praebuit (?), p. 61.

ሰ፡ (gr. § 168, 5. 200, 2) part. suff.: certe, vero, quidem, autem; ወ—ሰ፡ autem, sed.

ሶ፡ (gr. § 162) part. suff.: quaeso, δή.

ሰለመ፡ — ተሳለመ፡ III, 3 1) pacem composuit. 2) consalutavit. — አስተሳለመ፡ IV, 3 1) pacem com-

posuit, reconciliavit, pacavit. 2) consalutare fecit. — ሰላም፡ pax, salus, salutatio (በሰላም፡ tempore pacis p. 73 l. 10). — ሰላማዊ፡ pacificus, concors, pacatus.

ሰላማ፡ Salâmâ, primus Abyssiniae metropolita.

ሳሌም፡ et ሰሌም፡ Salem, urbs Melchisedeci, et Σαλείμ (p. 155; Joh. 3, 23); p. 88 seq. nomina ሰሌም፡ et ሰላም፡ a librariis promiscue adhibita sunt.

ሰሎሞን፡ Salomo.

ሰልምናሶር፡ Salmanassar.

ሰለቀ፡ — ተሳለቀ፡ III, 3 1) jocatus est, lusit. 2) illusit, irrisit, ludibrio habuit. — ሰላቅ፡ jocus, illusio, irrisus, ludibrium. — መስተሳልቅ፡ illusor, irrisor.

ሰለበ፡ I, 1 subj. ይስልብ፡ 1) exuit. 2) spoliavit. 3) rapuit, abripuit (mentem). — ተሰልበ፡ III, 1 refl. et pass. — ስልበት፡ actus exuendi.

ሲላውቅያ፡ Seleucia.

ስላት፡ gaudium et ludibrium ob aliorum calamitates.

ሰሊኖት፡ cassia (aromatica).

ሰሊክ፡, ሰሊክ፡ cassia.

ሳሌዳ፡, ሰሌዳ፡, ሰሊዳ፡ tabula.

ሰለጠ፡ I, 1 et 2 1) I, 1: integer, perfectus fuit. 2) I, 1 et 2: a) integrum accepit vel reportavit. b) persolvit, rependit. c) absolvit, consummavit, perfecit. — አስለጠ፡ II, 1 1) complevit, absolvit, perfecit. 2) peregit, efficax fuit, profuit. — ተሰልጠ፡ III, 1 et ተሰለጠ፡ III, 2 1) completus, consummatus, finitus est. 2) efficax fuit, profecit, peregit. — ስሉጥ፡ completus, absolutus, perfectus. — ስላጤ፡ 1) profectus, perfectio. 2) officium alicui praestitum. 3) utilitas, finis.

ሰሐለ፡ I, 1 subj. ይስሕል፡ acuit. — ተሰሕለ፡ III, 1 pass. — ስሑል፡ acutus. — አንሳሕለለ፡ qdrl. V extrivit, calcando detrivit.

ሳሕሰሐ፡ — አንሳሕሰሐ፡ qdrl. V 1) se movit, motus est. 2) movit, commovit, concitavit. — ንስሕሳሕ፡ motus.

ሰሐበ፡ I, 1 subj. ይስሐብ፡ 1) traxit (sursum traxit, attraxit, ex-, de-, dis-, con-, protraxit, humi traxit, captivum traxit, intendit, adduxit). 2) induxit, pellexit. — ተሰሕበ፡ III, 1 pass. — መስሐብ፡ pala.

ስሕተ፡ I, 1 subj. ይስሐት፡ 1) erravit, aberravit, errorem commisit. 2) in errorem inductus, seductus, deceptus est. 3) peccavit, deliquit, offendit. — አስሐተ፡ II, 1 errare fecit, seduxit, decepit, in peccatum induxit, scandalizavit. — ተስሕተ፡ III, 1 erratum, delictum est (c. Acc. prs. = ab aliquo). — ስሑት፡ errore captus, seductus. — ስሕተት፡, pl. ስሕተታት፡ error, errores, peccatum, delictum. — መስሕት፡ impostor, seductor, fallax. — አስሐትያ፡ nix, pruina, grando, gelicidium.

ስሕከ፡ I, 1 asper, scaber, raucus fuit vel factus est. — አስሐከ፡ II, 1 caus. — ስሑክ፡ asper, scaber. — ስሕክ፡ asperitas, scabrities.

ሰሕወ፡ I, 1 subj. **ይሰሐው፡** expansus, dilatatus est.— **አሰሐወ፡** II, 1 caus.— **ሳሕው፡** expansio, dissipatio.

ሰሐግ፡ — **ምስሐግ፡** vel **መስሐግ፡** 1) stragulum vile, storea. 2) luctus, cultus lugubris. 3) lamentum, carmen lugubre.

ሰሐጠ፡ et **ሰሕጠ፡** I, 1 subj. **ይሰሐጥ፡** laesit, violavit, nocuit, malum intulit.

ስም፡ vid. **ሰመየ፡**

ሴም፡ Sem.

ሳሚ፡ Semei.

ሰምረ፡ I, 1 subj. **ይሰመር፡** uber, fertilis fuit, frugibus abundavit, laete provenit. — **አሰመረ፡** II, 1 caus. — **ስሙር፡** uber, fertilis, frugibus abundans. — **ሰምር፡** et **ሰመር፡** proventus uberior.

ሳምር፡ (p. 124), plerumque **ሰማርያ፡** Samaria urbs.

ሶምሶን፡ et **ሳምሶን፡** Simson.

ሳሚሳጢ፡ Samosatenus.

ሰመነ፡ — **ሰማኒ፡** f. octo. — **ሰማኒቱ፡** et **ሰማንቱ፡** m. octo. — **ሰምን፡** octo. — **ሳምን፡** octavus. — **ሳምናዊ፡** id. — **ሰሙን፡** octo dies, octavus dies, hebdomas, septimana.— **ሰማንያ፡** octoginta.

ሰሜን፡ 1) plaga australis, meridies. 2) Semên, regio montana Abyssiniae. 3) septentrio (vid. **ደቡብ፡**).

ሳሙኤል፡ Samuel.

ሰመከ፡ — **አሰመከ፡** II, 1 1) imposuit ut incumberet; inniti fecit, fulsit. 2) nixus, innixus est, se reclinavit, incubuit. 3) confisus est.— **ተሳመከ፡** III, 3 se invicem fulsit, continuit. — **መስመክ፡** vel **መስመክት፡** 1) fulcrum, fulcimen. 2) latus, eris. — **ምስማክ፡** 1) adminiculum, fulcrum. 2) latus.

ሰምዐ፡ I, 1 subj. **ይስማዕ፡** 1) audivit; a) auribus percepit, comperit, b) auscultavit, aures dedit, c) exaudivit, d) obedivit (**ኢሰሚዕ፡** inobedientia p. 101), e) admisit, assensit, f) audita intellexit. 2) testatus est. — **አስምዐ፡** II, 1 1) fecit ut audiret vel audiretur, nuntiavit. 2) testatus, contestatus, obtestatus est. — **ተሰምዐ፡** III, 1 1) auditus est, ad aures pervenit. 2) percrebuit, in vulgus emanavit. 3) nominis famam adeptus est. — **ስሙዕ፡** auditus, fama clarus, famosus; **ስሙዓት፡** res auditae, rumor, fama. — **ስምዕ፡**, pl. **ስምዓት፡** 1) res audita, rumor, nuntius. 2) testimonium, martyrium. 3) testis, testes, martyr, martyres. — **ሰማዒ፡** 1) pl. **ሰማዕያን፡** audiens, auditor, exauditor, obediens. 2) pl. **ሰማዕት፡** (quod et ipsum pro singulari accipitur), pl. pl. **ሰማዕታት፡** testis, testes, martyr, martyres. — **መስማዕት፡** obedientia. — **ምስማዕ፡**, pl. **ምስማዓት፡** 1) auditus, aurium sensus. 2) obedientia. 3) auditorium.

ስምዖን፡ Simon, Simeon.

ሰመየ፡ I, 1 subj. **ይሰሚ፡** nominavit, appellavit, nomine vocavit. — **አስመየ፡** II, 1 inclaruit, inclytus fuit.— **ተሰምየ፡** III, 1 nominatus, appellatus est (c. Acc. vel Nom. praedic.); inclytus fuit. — **ስም፡**, pl. **አስማት፡** nomen; fama, nomen celebre. — **ስሙይ፡** nominatus, vocatus; inclytus.

ሰማይ፡, pl. ሰማያት፡ coelum (Aegyptus ሰማየ፡ ኮነት፡ „coeli instar claruit", p. 104 p. 4). — ሰማያዊ፡ coelestis, coelicola.

ሰመቅ፡ lumbi.

ሳራ፡ Sara.

ሰርሐ፡ I, 1 subj. ይስራሕ፡ 1) laboravit, labore confectus, defatigatus est. 2) afflictus, molestia pressus est, miseria vel aerumnis laboravit. — አሰርሐ፡ II, 1 fatigavit (etiam precibus), laborem vel molestiam exhibuit, negotium facessivit, afflictavit, ursit. — ስሩሕ፡ laborans, fatigatus, vexatus. — ስራሕ፡, pl. ስራሓት፡ labor, molestia, fatigatio, afflictio, sollicitudo.

ሰረረ፡ I, 1 subj. ይስርር፡ 1) in-, as-, pro-, exsiliit. 2) volavit. — አሰረረ፡ II, 1 caus. — ስሩር፡ volans, volaticus, fugax. — ስረት፡ volatus. — ሰራሪ፡ volaticus, volatilis.

ሰረቀ፡ I, 1 subj. ይስርቅ፡ furatus est, surripuit; furto expilavit, furto subduxit. — አሰረቀ፡ II, 1 caus. — ተሰርቀ፡ III, 1 pass. et refl. — ስርቅ፡, ሰርቅ፡ furtum. — ሰራቂ፡, pl. ሰረቅት፡ fur; latro.

ሰረበ፡ — አስራብ፡ pl.: dejectus aquae, cataractae, imbres.

ሰራብዮን፡ Serapion.

ሰርክ፡ vespertinum, crepusculum.

ሰርዌ፡, pl. ሰራዊት፡ 1) copiae militares, exercitus. 2) poet.: dux militum, satrapa (p. 123 str. 69).

ስርዋጽ፡ assula, schidiae.

ሰረየ፡ I, 1 subj. ይስረይ፡ et ይስሪ፡ remisit, ignovit, condonavit (peccatum, delictum); expiavit. — ተሰርየ፡ III, 1 pass. — አስተስረየ፡ IV, 1 veniam petiit (peccati), expiavit, deprecatus est. — ስርየት፡ remissio (peccati); expiatio. — ሰራዪ፡ remissor, ignoscens. — መስተስርይ፡ expiator, expiatorius. — ምስትስራይ፡ locus expiationis.

ሶርያ፡ Syria.

ሰረገላ፡, pl. ሰረገላት፡ currus (cujusvis generis); rota, rotae.

ሰርገወ፡ — አሰርገወ፡ qdrl. II ornavit, comsit, exornavit. — ተሰርገወ፡ III, 1 refl. et pass. — ስርግው፡ comtus, ornatus. — ሰርጕ፡, pl. ሰርጓት፡ ornatus, comtus, mundus muliebris, ornamentum. — ስርጋዌ፡ ornatio, ornatus.

ሱራፌን፡ et ሱራፌል፡ Seraphim.

ስሳ፡, ስሱ፡ vid. ሰደሰ፡

ሰሰለ፡ I, 2 discessit, recessit, abstitit, remotus, sublatus est. — አሰሰለ፡ II, 2 removit, amovit, sustulit. — ተሰሰለ፡ III, 2 remotus est. — ስሳሌ፡ secessio, amotio, abolitio; በኢስሳሌ፡. sine intermissione.

ሲሳራ፡ Sisara (Jud. 4).

ሶስና፡ Susanna.

ሰሱዊር፡, ሳሱዊር፡, ሱሳዊር፡ nomen oppidi Aegypti.

ሰቀለ፡ I, 1 subj. ይስቅል፡ 1) suspendit. 2) crucifixit. — ተሰቅለ፡ III, 1 1) suspensus, crucifixus est. 2) pependit, pendulus fuit, adhaesit, affixus fuit. — ስቁል፡ suspensus, crucifixus, pendulus, pendens ab alqo = devinctus alicui. — ስቅለት፡ suspendium, crucifixio. — ሰቀላ፡, pl. ሰቃልው፡ tabernaculum, taberna. —

መስቀል፡ crux; patibulum p. 124; ገብረ፡መስቀል፡ servus crucis, n. pr. regis Aethiopici.

ሰቀል፡, ስቀል፡, ሰቀሉ፡, ሰቀሉስ፡ siclus.

ሰቈረ፡ I, 1 subj. ይስቍር፡ perforavit, excavavit, perfodit. — ተሰቍረ፡ III, 1 pass. — ስቁር፡ part. pass. — ስቍረት፡ foramen. — መስቀር፡ res excavata, navis Noae.

ሰቈረረ፡ — አስቈረረ፡ vel አስቆረረ፡ qdrl. II abhorruit, abominatus, detestatus est. — ሰቆራር፡ abominatio, abominandum.

ሶቅራጥ፡ Socrates.

ሰቈቈ፡ — ተሰቈቈ፡ III, 1 appetiit bona aliena, intervertit.

ሰቆቀወ፡ — አስቆቀወ፡ quinql. II lamentatus est, planxit, lessum fecit. — ሰቆቃው፡ lamentatio, lessus, threnus: — መስቆቅው፡ lamentans, plangens.

ሰቀየ፡ I, 1 subj. ይስቂ፡ rigavit, irrigavit. — ተሰቅየ፡ III, 1 pass.

ሶበ፡(ሶቤ፡) 1) conj. a) (gr. § 204, 4): quum, ubi, postquam, quando, quoties, si quando (እስከ፡ሶበ፡ usque dum; ወአልቦ፡ሶበ፡ nec est quando = nec umquam, nec mox, p. 5 l. 16). b) (gr. § 205, 2): si = לו (seq. እመ፡ vel እም፡ in apodosi). c) o si, utinam! (gr. § 199, e). 2) ሶቤሃ፡ (gr. § 166, 38) adv.: eo tempore, tunc, tum, illico.

ሰብለ፡ I, 1 spicas emisit. — ሰብል፡ spica. — ሰንቢል፡ et ሰንበልት፡ spica aromatica.

ሳቤልዮስ፡ Sabellius.

ሰብሐ፡ I, 2 1) laudavit, magnificavit, celebravit (c. Acc.). 2) laudes dixit, hymnos celebravit (c. ለ፡ prs.). 3) glorificavit, clarificavit (verklären). — ተሰብሐ፡ III, 2 1) laudatus, magnificatus est. 2) magnificum, laudabilem se praestitit, glorificatus est. 3) splendore circumfusus, clarificatus est. — ስቡሕ፡ 1) laudatus, celebratus. 2) gloriosus, magnificus. 3) splendidus, clarus. — ስብሒ፡ laudatio, hymnus, glorificatio. — ስብሐት፡ et ስብሓት፡, pl. ስብሐታት፡ 1) laudatio, cantatio laudis. 2) laus, laudes. 3) hymnus. 4) gloria, magnificentia, splendor.

ሰበረ፡ I, 1 subj. ይስብር፡ 1) fregit, confregit, perfregit. 2) infregit, debilitavit. — ሰበረ፡ I, 2 intens. — ተሰብረ፡ III, 1 1) fractus, confractus est (ተሰበርኩ፡በሐመር፡ naufragium feci, p. 81). 2) profligatus, clade affectus est. — ስቡር፡ fractus, (etiam: is cujus membrum fractum est). — ስብር፡ fragmentum. — ስበር፡ id. — ስብረት፡ fractio, fractura.

ሰብሳብ፡ vid. ወሰበ፡

ሰበበ፡ I, 1 infusus est.

ሰበበ፡ — አስበብ፡ excubiae, excubitores.

ሰበን፡ sabanum, sudarium, fascia capiti circumvoluta.

ሰብእ፡ homo, homines, genus humanum; seq. Gen. a) domestici, familiares, cognati (p. 43 l. 10); b) cives, incolae; c) is qui pertinet ad alqd: ሰብእ፡በርበር፡ praedones p. 22; — ማኅበር፡ conventuales p. 59; — ነገር፡ linguosi p. 112; — ዐይን፡ speculator p. 116; — ቤተ፡ክርስቲያን፡ Christiani p. 20. — ሰ

ብእዊ፡ humanus. — ሰብአት፡ cognatio, cognati. — ሰብእና፡ natura humana. — ተሰብአ፡ III, 1 homo factus est. — ትስብእት፡ assumtio humanae naturae; natura humana, humanitas.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይስብክ፡ fudit, conflavit (metalla). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብክ፡, pl. ስብክዋት፡ opus e metallo fusum, fusile. — መስብክ፡ hydria. — ምስበክ፡ officina fusorum, catinus liquatorius.

ሰበከ፡ I, 1 subj. ይስብክ፡ proclamavit, praedicavit, annuntiavit (verbum Dei, evangelium; c. Acc., vel c. በ፡, p. 17. 34.). — ተሰብከ፡ III, 1 pass. — ስብከት፡ praedicatio. — ሰባኪ፡, pl. ሰባክያን፡ praedicator.

ሰብዐ፡ I, 2 septem fecit. — ሰብዑ፡, f. septem. — ሰብዐቱ፡ vel ሰባዕቱ፡, m. septem. — ስብዕ፡ 1) septem. 2) ስብዕ፡ vel ስብዐ፡ septies. — ሳብዕ፡ septimus. — ሳብዓዊ፡ id. — ሰቡዕ፡ 1) septem dies, septimus dies. 2) feria septima. 3) septimana. — ሰብዓ፡ septuaginta. — ሱባዔ፡, pl. ሱባዔያት፡ 1) numerus septenarius, septem (poët.). 2) hebdomas. — ምስብዒት፡ septuplum.

ስብዕ፡ vel ስብዐት፡ incantatio. — መሳብዒ፡ incantator.

ሰብድዓት፡ vipera.

ሴት፡ Seth.

ሰተረ፡ I, 1 occultavit, abscondit.

ሰተተ፡ — አስተተ፡ II, 1 1) missum fecit, neglexit, (አስትቶ፡ incuria, p. 131). 2) nihili fecit, contemsit. — ተሰተ፡ III, 1 pass. — መስትት፡ 1) negligens. 2) res contemtui obnoxia.

ሰትዐ፡ — አስትዓ፡ munus, donum, tributum.

ሰትየ፡ I, 1 subj. ይስተይ፡, imper. ስተይ፡ et ስቲ፡ bibit. — አስተየ፡ II, 1 bibendum dedit, propinavit (c. Acc. et ለ፡, vel c. dupl. Acc.). — ተሰትየ፡ III, 1 pass. — ስት፡ papyrus (planta). — ስቴ፡ potio, potus. — ስታይ፡ potatio, potus, compotatio. — ሰታይ፡ et ሰታዪ፡ bibax, potor, potator. — መስቴ፡ potio, potus. — ምስታይ፡ locus bibendi.

ሰተፈ፡ — ተሳተፈ፡ III, 3 societatem inivit, commercium habuit, socius, particeps, consors fuit, communicavit (c. በ፡ vel Acc. rei; c. Acc. pers.; ኢይሳተፎ፡ ዝስም፡ „ei non commune vel par est hoc nomen“ p. 92). — አስተሳተፈ፡ IV, 3 participem fecit, participavit (c. dupl. Acc.). — ሱቱፍ፡ socius, consociatus, particeps, consors. — ሱታፌ፡ 1) communio, societas. 2) socius, sodalis, collega, particeps, (ante pron. suff. ሱታፍ፡ p. 16; ሱታፌ፡ ደማ፡ „consanguineus ejus“ p. 124).

ስኅነ፡ I, 1 subj. ይስኅን፡ caluit, calefactus est. — ስኂን፡ incensum, thus. — መስኅንት፡ culina.

ስን፡ vid. ሰነነ፡

ሲና፡ Sinai mons.

ሰንሐ፡ — ስንሐት፡ calvitium sincipitis.

ስናም፡ vel ሰናም፡ gibbus.

ሰንሰል፡, pl. ሰናስል፡ catena. —

አሰንሰለ ፡ qdrl. II concatenavit. — ተሰናሰለ ፡ III, 3 concatenatus est. — ስንሳሌ ፡ concatenatio.

ሰንሰሬቍ ፡ vestis serica.

ሰንቀወ ፡ qdrl. I tibiis vel fidibus cecinit, instrumentorum musicorum concentum edidit. — መሰንቈ ፡, pl. መሰናቁት ፡ instrumentum musicum, cithara. — ሰንቃዊ ፡ et መሰንቃዊ ፡ musicus.

ሰንቢል ፡ vid. ሰብለ ፡

ሰንባላጥ ፡ Sanaballat.

ሰንበት ፡, pl. ሰናብት ፡ et ሰንበታት ፡ 1) sabbatum. 2) dominica, plerumque ሰንበተ ፡ ክርስቲያን ፡ 3) septimana, hebdomas. — አሰንበተ ፡ qdrl. II feriatus est, die sabbati vel dominicae.

ሰንቡእ ፡ pulmo.

ሰነን ፡ — ስን ፡, pl. ስነን ፡ et አስናን ፡ dens. — ተሰነነ ፡ III, 2 et ተሳነነ ፡ III, 3 litigavit, judicio contendit, altercatus est. — ተስናን ፡ litigium, lis, controversia.

ሰንእ ፡ — ስንእ ፡ et ስንእ ፡ 1) pax, concordia, consensus. 2) concors, amicus, socius, pace junctus. — ተሰናአወ ፡ qdrl. III, 3 1) pacem vel concordiam junxit. 2) consensit, concordavit. 3) convenit de re, pactus est. — አስተሰናአወ ፡ IV, 3 concordes reddidit, fecit ut consentirent. — ስንእው ፡ pace junctus, consociatus, consentiens. — ስንእዊ ፡ pacis studium, concordia.

ሰንአለ ፡ — ተሰንአለ ፡ qdrl. III 1 et ተሰናአለ ፡ III, 3 veniam abeundi petiit vel nactus est, valedixit.

ሰናክሬም ፡ Sennacherib.

ስንክሳር ፡ synaxaria, acta Sanctorum.

ሰንከዐፉር ፡ lilium.

ሰኑይ ፡ — ሳኒት ፡, plerumque cum â suff., ሳኒታ ፡ postera (dies vel nox). — ሰኑይ ፡ 1) biduum, secundus dies. 2) feria secunda.

ስንዳሌ ፡ simila, similago.

ሲኖዶስ ፡, pl. ሲኖዶሳት ፡ 1) synodus, concilium. 2) canones vel constitutiones conciliorum et patrum.

ሲኖዶን ፡ Synnada, urbs Phrygiae.

ስንዱን ፡, ስንዶን ፡ sindon, lintei tenuissimi species.

ሰንጕግ ፡ — ሰንጕግ ፡ solidus, firmus (massiv).

ስናፔ ፡ sinapi.

ሰንፔር ፡ sapphirus.

ሰአለ ፡ I, 1 subj. ይስአል ፡ 1) petiit, rogavit (c. Acc. prs. et rei); a) precibus oravit, precatus est (c. ኀበ ፡ pers.). b) intercessit (c. ለ ፡ vel በእንተ ፡). c) mendicavit. d) veniam petiit (p. 61). 2) raro: interrogavit. — ተስእለ ፡ et ተሰአለ ፡ III, 2 interrogavit (c. Acc. prs.; c. በእንተ ፡ rei; p. 58 l. 7 lectio corrupta videtur). — ስእለት ፡ 1) rogatio, petitio, petitum. 2) precatio, oratio.

ሲኦል ፡ orcus, inferna.

ሳኦል ፡ Saul, rex Israelis.

ሳእር ፡ et ስእር ፡ uter (aquae, lactis).

ስእነ ፡ I, 1 subj. ይስአን ፡ non potuit, nequivit (c. Acc., vel Acc. Inf.), impotens, impar fuit. — ተስ

እነ፡ III, 1 fieri non potuit, impossibile fuit. — ስኡን፡ 1) impotens, debilis. 2) impossibilis. — ስእነት፡ impotentia.

ሰከለ፡ — አስከል፡, pl. አስከላት፡ uva, uvae.

ሰከመ፡ I, 1 bajulavit, humeris portavit. — አስከመ፡ II, 1 onus imposuit humeris alcjs (c. Acc. prs.). — ተሰከመ፡ III, 1 1) in humeros suscepit. 2) se invicem sustinuit.

ሰከረ፡ I, 1 subj. ይስክር፡ et ይሰክር፡ inebriatus est, ebrius fuit. — አስከረ፡ II, 1 inebriavit. — ስኩር፡ ebrius, temulentus. — ስክር፡ 1) ebrietas, crapula. 2) vinolentia. 3) potus inebrians. — ስክረት፡ inebriatio, ebrietas. — ሰካሪ፡ ebriosus, vino deditus. — ሱከር፡ saccharum.

ሰኰሰ፡ I, 2 cessavit, languit, defecit.

ሰከበ፡ et ሰክበ፡ subj. ይስክብ፡ et ይሰክብ፡ 1) cubuit, cubitum ivit, dormivit. 2) concubuit. — አስከበ፡ II, 1 fecit ut cubaret vel jaceret, prostravit, posuit. — ስኩብ፡ cubans, jacens. — ምስክብ፡, pl. ምስክባት፡ cubile, lectus, requietorium.

ሰኰት፡, ሰከት፡, pl. አስኳት፡ platea, vicus.

ስከትት፡ pedamentum, basis.

ሰከተየ፡ — ተሰከተየ፡ III, 3 conjuravit, conspiravit.

ሰኰና፡, pl. ሰኳንው፡ planta seu solum pedis, calx, ungula.

ሰከንድርያ፡ vid. እለ፡ ስከንድርያ፡

ሰከወ፡ — መስኮት፡, pl. መሳክው፡ fenestra.

ሰከዐ፡ I, 1 filum in acum inseruit. — ስኩዕ፡ perforatus filo inserendo. — ሰኳዕት፡ formicarum species.

ሰከየ፡ I, 1 subj. ይስኪ፡ 1) confugit ad alqm. 2) questus est; reum fecit, accusavit, egit in alqm. — ተሰከየ፡ III, 1 pass. — ሰካዪ፡ actor, accusator. — ስከየት፡ actio, accusatio („simus in actione = admittamur ad actionem", p. 49 l. 20). — ምስካይ፡ refugium, asylum.

ሰኰየ፡ I, 1 et ሳኰየ፡ I, 3 erravit, oberravit, vagatus est.

ሸዋ፡ Schoa, provincia Abyssiniae.

ሰም፡ et ሰውም፡ onyx, sardonyx.

ሰመት፡ allium.

ሰር፡, pl. አስዋር፡ 1) taurus. 2) p. 11 l. 15 ሰር፡ nomen ficticium, e syllaba ጸር፡ vocis ናቡከደ ነጸር፡ petitum, esse videtur.

ሰወረ፡ I, 2 1) occuluit, operuit; velavit. 2) texit, protexit. — ተሰወረ፡ III, 2 1) se occuluit, opertus est, latuit. 2) se abscondidit, disparuit. 3) tectus est. — ስዉር፡ occultus, tectus, absconditus, arcanus. — መሰውር፡ protector. — ምስዋር፡ 1) locus occultus, locus tegens. 2) velum, tegumentum, praesidium. 3) operculum.

ሳዊርስ፡ Severus.

ሰዊርያኖስ፡ Severianus.

ሰሰወ፡ — አንሶሰወ፡ V 1) gressus est, ambulavit, incessit, obambulavit. 2) adegit, impulit. — ሰውሰው፡, pl. ሰዋስው፡ 1) gradus scalae, scala, scalae. 2) vocabularium. — ንሶሳው፡ ambulatio, incessus. — አን

ስሳ፡ quadrupedes, jumenta, pecus; quadrupes, bestia. — እንስሳዊ፡ bestialis, animalis. — ተእንሰሰ፡ qdrl. III, 1 obbrutuit, pecori assimilatus est.

ሰቀ፡ I, 1 subj. ይሱቅ፡ fulsit, sustentavit.— ተሳወቀ፡ III, 3 rcpr.— ስዋቅ፡, ሰዋቅ፡, pl. አስዋቅ፡ fulcrum, adminiculum. — መስወቅ፡ fulcimentum, columen.

ሰበ፡ — መሱብ፡ 1) canistrum. 2) capsa, discus major.

ሴዎን፡ Sehon, rex Amorrhaeorum.

ሰደ፡ I, 1 ignem fecit seu tulit (in acerra).— መስወድ፡ acerra, batillus.

ሰጠ፡ I, 1 subj. ይሱጥ፡ 1) fudit, ef-, pro-, in-, superfudit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተሰውጠ፡ III, 1 refl. et pass. — ስዊጥ፡ fusus, effusus, infusus. — ሱጠት፡ effusio, exinanitio.

ሰውጥ፡, pl. አስዋጥ፡ scutica, flagellum.

ሳዕ፡ hora, tempus. — ሰዐት፡ vel ሰዓት፡, pl. ሰዐታት፡ hora; pars temporis; tempus.

ሰዐለ፡ tussivit. — ሰዓል፡ tussis.

ሰዐመ፡ I, 1 subj. ይስዐም፡ osculatus est. — ተስዕመ፡ III, 1 pass. — ተሳዐመ፡ III, 3 recpr. — ስዕመት፡ osculum.

ሰዐረ፡ I, 1 subj. ይስዐር፡ 1) rescidit, dirupit, violavit. 2) dissolvit, abolevit, abrogavit, irritum fecit. 3) abscidit, removit, cessare fecit; removit a munere. 4) dimisit (concionem). 5) exscidit, delevit. 6) ስዕረ፡ abruptus, abolitus, irritus factus est. — ተስዕረ፡ III, 1 pass. — ስዕረት፡ 1) ruptio, violatio. 2) abrogatio. 3) remotio, expulsio (a munere).

ሳዕስዐ፡ — አንሳዕስዐ፡ V ebullire fecit.

ሰዐት፡ vid. ሳዕ፡

ሰየዘዘ፡ — አስየዘዘ፡ quinql. II 1) torpore, stupore, spasmo affecit. 2) rigidum, refractarium fecit. 3) torpuit, spasmo affectus est. — ሰየዘገዝ፡ torpedo, spasmus.

ሰዘረ፡ spithama mensus est. — ስዝር፡ spithama.

ሰይል፡ 1) malum magnum. 2) vae!

ሰይል፡ fetus, embryo.

ሴሐ፡ — ሰየሐ፡ I, 2 tabescere fecit. — ሲሒ፡ tabes, phthisis. — ስያሕ፡ crater, pelvis, patera.

ሴሰየ፡ qdrl. I aluit, nutrivit, cibum vel victum praebuit (c. dupl. Acc.).— ተሴሰየ፡ III, 1 alitus, nutritus est, cibum sumsit, vixit re (c. Acc. cibi). — ሲሳይ፡ alimenta, cibus, victus. — ሲሲት፡ alimentum, cibus. — መሴስይ፡ altor, nutritor.

ሰይእ፡ facinus malum vel turpe, flagitium.

ሰይጣን፡, pl. ሰይጣናት፡ satanas, diabolus, daemon, adversarius.— ሰይጣናዊ፡ diabolicus.

ሰይፍ፡, pl. አስያፍ፡ et አስይፍት፡ gladius, ensis. — ሰየፈ፡ I, 1 et 2 gladio percussit, concidit.

ሲድራኮስ፡ Sidracus, n. viri.

ሰደሰ፡ — ስሱ፡ f. sex. — ስድስቱ፡ m. sex.— ስድስ፡ sex; ስድሰ፡ sexies. — ሳድስ፡ sextus. — ሳድሳዊ፡ id. — ሰዱስ፡ sex dies, sextus dies. — ስሳ፡ sexaginta.

ሰደቀ፡ I, 1 stipavit, coacervavit. — **ተሰደቀ፡** III, 1 pass.

ሰዱቃዊ፡ Sadducaeus.

ሴዴቅያስ፡ Sedecias, rex Isr.

ሰደደ፡ I, 1 subj. **ይስድድ፡** 1) propulit, expulit, protrusit, exturbavit, in exilium misit, abegit, dispulit. 2) persecutus, insectatus est. — **ተሰደ፡** III, 1 pass. — **ስዱድ፡** part. pass. — **ስደት፡**, pl. **ስደታት፡** expulsio, exilium, persecutio. — **ሰዳዲ፡** expulsor, abigens, persecutor.

ሰገለ፡ — **አሰገለ፡** II, 1 divinavit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — **አስተሰገለ፡** IV, 1 1) id. 2) divinatores consuluit. — **ሰገል፡** divinatio, hariolatio. — **መሰግል፡**, pl. **መሰግላን፡** divinator, hariolus, magus.

ሰግላ፡, pl. **ሰጋልው፡** sycaminus, sycomorus.

ሰግላጥ፡ 1) vestis pretiosae genus. 2) floris odoriferi genus.

ሰገመ፡ — **ስጉም፡** mutus. — **ስግመት፡** status muti.

ሰገም፡ et **ስገም፡** hordeum.

ስጕርድ፡ porrum.

ሰገኖ፡ struthiocamelus.

ስግድ፡ amygdala arbor.

ሰገደ፡ I, 1 subj. **ይስግድ፡** se prostravit, adoravit, submisse vel precibus veneratus est (seq. **ለ፡** prs.). — **አስገደ፡** II, 1 caus. — **ተሰግደ፡** III, 1 adoratus est. — **ስጉድ፡** prostratus, in genua provolutus. — **ስግደት፡** ritus adorandi solemnis. — **ሰጋዲ፡** adorator. — **ምስጋድ፡** locus adorationis, templum, delubrum.

ሰጥሐ፡ I, 1 1) pandit, expandit. 2) spectaculo exposuit. — **ተሰጥሐ፡** III, 1 refl. et pass. — **ስጡሕ፡** expansus (siccando), expositus (spectaculo), patens.

ሰጠመ፡ — **አስጠመ፡** II, 1 1) demersit, submersit. 2) aquâ obruit. — **ተሰጥመ፡** III, 1 pass. — **ስጡም፡** part. pass. — **ስጥመት፡** submersio. — **መስጥም፡** submergens, obruens.

ሰጠወ፡ — **ተሰጥወ፡** III, 1 1) excepit, suscepit, accepit, admisit. 2) respondit; obtemperavit, exaudiit. 3) acceptus est. — **ተሰጣዊ፡** responsor, respondens.

ሰፌልያ፡ malleus.

ሰፍሐ፡ I, 1 subj. **ይስፋሕ፡** 1) se extendit, expandit. 2) ex-, dis-, protendit, expandit, ad largiendum = aperuit, p. 44. 3) dilatavit. — **ተሰፍሐ፡** III, 1 pass. (p. 152 **ተሰፍሐ፡** siglum est). — **ስፉሕ፡** 1) extensus, expansus. 2) latus, amplus, patens. 3) simplex, integer, sincerus. 4) liberalis. — **ስፍሕ፡** 1) extensio, latitudo, tractus. 2) res expansa. 3) simplicitas. 4) stamen (telae). — **ስፍሐት፡** 1) extensio. 2) amplitudo, capacitas. — **መስፍሕ፡** malleus, incus.

ሰፈረ፡ I, 1 mensus, dimensus est. — **ተሰፍረ፡** III, 1 pass. — **ተሳፈረ፡** III, 3 commensus est, metiendo distribuit. — **ስፉር፡** mensurâ definitus. — **መስፈርት፡**, pl. **መሳፍር፡** mensura, (modius, satum).

ሰፈረ፡ — **አስፈር፡** icterus. — **ሰፈር፡ከል፡** vel **ሰፈርጎል፡** malum cydonium.

ሰፈነ፡ I, 1 subj. **ይስፍን፡** 1) in-

valuit, praevaluit, superior evasit. 2) dominatus, moderatus est, principatum tenuit (c. ላዕለ፡, ዲበ፡, ለ፡, Acc.). — ሰፍን፡ (quantitas) 1) aliquot. 2) interrog.: quantus, quot? ስፍን፡ quoties? — እስፍንቱ፡ 1) quot? 2) እስፍንተ፡ quamdiu, quantum? — ሰፋኒ፡ moderator, praefectus; praecipuus. — መስፍን፡, pl. መሳፍንት፡ 1) princeps, praefectus, moderator, dux, hegumenos; መስፍን፡፻ centurio. 2) judex (Israëlitarum). — ምስፍና፡ 1) principatus, ducatus, praefectura. 2) judicatus (Israëlitarum).

ሰፍንግ፡, ሰፍነግ፡ spongia.

ሰፈወ፡ — አሰፈወ፡ II, 2 spem fecit, promisit, pollicitus est (c. Acc. prs. et rei). — ተሰፈወ፡ III, 2 exspectavit, speravit, confisus est (c. Acc., ላዕለ፡, በ፡). — አስተሰፈወ፡ IV, 2 sperare fecit, spe lactavit. — ተስፋ፡, pl. ተስፋት፡ 1) spes, exspectatio. 2) promissio, promissum.

ሰፈየ፡ I, 1 subj. ይስፊ፡ suit, consuit, sarsit. — ተሰፍየ፡ III, 1 pass. — ስፉይ፡ part. pass. — ስፍየት፡ sutura. — ሰፋይ፡ et ሰፋዪ፡ sutor, sartor. — መስፌ፡ subula.

ሰፈጠ፡ — አስፈጠ፡ II, 1 pellexit, seduxit, suadendo movit, decepit. — ተሰፍጠ፡ III, 1 pass. — ስፍጠት፡ seductio. — ሰፋጢ፡ seductorius, deceptor.

ሰፈፈ፡ I, 1 subj. ይስፍፍ፡ se extendit, increvit, percrebuit, abundavit.

ቃ፡ p. 158 siglum est.

ቃህም፡ formicarum species.

ቃል፡ vid. ቆለ፡

ቈላ፡, pl. ቈላት፡ vallis, locus depressus, profundum.

ቀለለ፡ I, 1 levis fuit, exiguus, facilis, tolerabilis, celer fuit. — አቅለለ፡ II, 1 1) levavit, onus minuit, de onere remisit. 2) celerem, pernicem reddidit. 3) vilipendit. — አቀለለ፡ II, 2 levem existimavit, levavit. — አስተቃለለ፡ IV, 3 1) levavit. 2) nimis levem existimavit, vilipendit, contemsit. — ቀሊል፡, f. ቀላል፡ levis, exiguus, facilis, celer. — መቅለሊ፡ qui levem, facilem reddit.

ቈልሕ፡ calyx, folliculus florum.

ቀለም፡, pl. አቅላም፡ 1) calamus scriptorius. 2) calamarium. — ቅልመት፡ macula.

ቀለምጽጽ፡ et ቀለምጺጽ፡ scintilla, scintillae.

ቀለሰ፡ — ተቃለሰ፡ III, 3 colluctatus est.

ቀልቀለ፡ — አንቀልቀለ፡ qdrl. V 1) commotus, concussus, labefactatus est, vacillavit. 2) commovit, concussit, labefactavit. — ንቅልቃል፡ commotio, concussio, agitatio.

ቈልቈለ፡ qdrl. I vibravit, vibratus est. — ተቈልቈለ፡ III, 1 1) devolutus est, declivis fuit. 2) ad occasum vertit (sol). — ቀልቀል፡ locus declivis, praecipitium. — ቍልቍሊት፡ deorsum.

ቀለበ፡ I, 1 versavit horsum prorsum, sursum ac deorsum.

ቀለወ፡ I, 1 torruit, frixit. — ተቀለወ፡ et ተቈለወ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) stigmatus est.

ቀልዐ፡ I, 1 subj. **ይቅላዕ፡** revelavit, retexit, detraxit, exuit. — **ተቀልዐ፡** III, 1 pass. — **ቀላዒ፡** revelans, retegens, detrahens.

ቀልዐ፡ — **መቅልዕ፡** funda.

ቍልዔ፡, pl. **ቍልዔያት፡** famulus, domesticus. — **ቍልዔት፡** famula.

ቈለዘ፡ abscidit. — **መቍለዝ፡** securis bellica.

ቍልዝም፡ Qulzum, Κλύσμα, castellum ad mare rubrum situm.

ቀለየ፡ I, 1 torruit vel ussit i. e. pupugit, condemnavit (conscientia).

ቀለየ፡ I, 1 profundus fuit. — **አቀሌለየ፡** quinql. II exploravit profundum, scrutatus est.— **ቀላይ፡**, pl. **ቀላያት፡** et **ቀለያት፡** profundum, abyssus, vorago.

ቀለድ፡ — **መቅለድ፡**, **መቅልድ፡** labrum, pelvis. — **ቀልደድ፡** (arcus); **ቀልደደ፡ዐይን፡** supercilium.

ቀለጸ፡ I, 1 et **ቀልጸጸ፡** qdrl. I hiante ore excepit, avide dentibus arripuit.

ቈለፈ፡ — **ቍልፍ፡**, pl. **ቍልፋት፡** pessulus, sera. — **ቍልፈት፡**, pl. **ቍልፈታት፡** praeputium. — **ቈላፍ፡** et **ቈላፊ፡** praeputiatus, incircumcisus.

ቃሕቀሐ፡ qdrl. I sonitum, strepitum edidit, murmuravit.

ቀሐወ፡ I, 1 contendit, nisus, aemulatus est. — **ተቃሐወ፡** III, 3 1) aemulatus, zelo prosecutus est, contendit. 2) invidit. 3) contentiosus fuit, rixatus est. — **ቃሕው፡** certatio, certandi libido, invidia, zelotypia.

ቃማ፡ torques, monile.

ቍማል፡ pediculus. — **ቀመለ፡** I, 1 expediculavit.

ቀምሐ፡ I, 1 pabulum carpsit, pastus est. — **አቀምሐ፡** II, 1 pabulum praebuit, pavit. — **ቀምሕ፡**, pl. **አቀማሕ፡** et **አቀማሕት፡** proventus, fruges, fructus, poma, olera, legumina. — **ምቅማሕ፡** pastus; praesepe.

ቀመረ፡ I, 1 1) concameravit, fornicavit. 2) orbiculavit. — **ቀመር፡**, pl. **አቀማር፡** 1) camera, fornix. 2) orbis, circulus, cyclus. 3) luna (قمر).

ቆሞስ፡ hegumenos, judex ecclesiae.

ቀምጠራ፡, pl. **ቀምጠራት፡** 1) arca, capsa, loculus, fiscus. 2) fibula.

ቀምቀዐ፡ — **አቀምቀዐ፡** qdrl. II occavit, complanavit.

ቀሚጽ፡ et **ቀሚስ፡**, pl. **ቀማይጽ፡** tunica, interula, camisia (clericorum).

ቀሠመ፡ I, 1 subj. **ይቅሥም፡** collegit, decerpsit, vindemiavit, racematus est. — **ተቀሥመ፡** III, 1 pass. — **ቀሥም፡** decerptio, a) vindemia, messis pomorum. b) pl. **አቀሣም፡** res decerpta: **አቀሣመ፡ ዐጸድ፡** λεπτολάχανα, p. 59. — **ቀሣም፡** et **ቀሣሚ፡** collector fructuum, vindemiator.

ቀሣር፡ squama, squamae.

ቀሥት፡ vid. **ወቀሠ፡**

ቀሡት፡, pl. **ቀሡታት፡**, **ቀሣውይ**, **ቀሣውት፡** hydria, urceus, urna.

ቀሠጠ፡ I, 1 subj. **ይቅሥጥ፡** subduxit, surripuit, intervertit.

ቀሠፈ፡ I, 1 subj. **ይቅሥፍ፡** 1) virga, flagello percussit, castigavit, verberavit. 2) plagam inflixit, punivit, castigavit (Deus). — **ተቀሥፈ፡** III, 1 pass. — **ቅሡፍ፡** part. pass. — **ቅሥፈት፡** verberatio, flagellatio, verbera, plaga. — **መቅሠፍት፡**, pl. **መቅሠፍታት፡** 1) flagellum, scutica, virgae. 2) verber, plaga. 3) castigatio divina, poena a Deo inflicta, calamitas.

ቀሥፍ፡ quidquid foris est. — **ቀሥፈ፡** foris, in latrina. — **ቀሠፋይ፡** exterior, qui foris est.

ቆሬ፡ Core (Num. 16).

ቄርሎስ፡ Cyrillus.

ቀርሐ፡ I, 2 calvum fecit tondendo.

ቀረመ፡ — **ተቀረመ፡** III, 2 spicas legit, racematus est. — **ቀሪም፡** spicae, racemi, fructus in agris relicti. — **ተቅራም፡** spicilegium, racematio.

ቈረረ፡ et **ቈረ፡** I, 1 frigidus fuit vel factus est; deferbuit. — **አቈረረ፡** II, 1 1) frigefecit, refrigeravit. 2) frigore affecit. 3) defervescere fecit, lenivit. — **ቍር፡** frigus. — **ቈሪር፡**, f. **ቈራር፡** frigidus, frigore necatus. — **ቍረት፡** frigedo, frigus.

ቂሮስ፡ Cyrus.

ቆሮስ፡ corus (mensura).

ቀርበ፡ I, 1 subj. **ይቅረብ፡** 1) appropinquavit, propinquus fuit, prope abfuit. 2) accessit ad altaris communionem, p. 56. — **አቅረበ፡** II, 1 1) fecit ut appropinquaret vel accederet vel appeteret. 2) admovit, attulit, apposuit. 3) aditum patefecit. 4) obtulit. 5) ad communionem altaris admisit alqm, eucharistiam administravit alicui. — **አቅረበ፡** II, 2 obtulit (sacrificia). — **ተቃረበ፡** III, 3 aggressus, congressus est, conterminus fuit, prope accessit, adjunctus est. — **አስተቀረበ፡** IV, 2 et **አስተቃረበ፡** IV, 3 admovit, adjunxit. — **ቅሩብ፡** propinquus; **ቅሩብ፡** et **በቅሩብ፡** prope, haud procul; **በቅሩብ፡ሰሌም፡** prope a Salem p. 155. — **ቍርባን፡**, pl. **ቍርባናት፡** oblatio; sacrificium; sacramentum altaris, eucharistia.

ቀርን፡, pl. **አቅርንት፡** cornu; a) buccina; b) apex, extremum p. 144. — **ተቃረነ፡** III, 3 oppositus, contrarius fuit, repugnavit. — **ተቃራኒ፡** et **ተቀራኒ፡** contrarius, adversarius. — **መስተቃርን፡** id.

ቅርንብ፡, **ቀርነብ፡**, pl. **ቀራንብት፡** pili oculorum, cilium, palpebra.

ቈርነንዓት፡, **ቈርናንዓት፡** ranae.

ቀራንዩ፡ et **ቀራንዮ፡** κρανίου τόπος, calvariae locus.

ቆርንጦስ፡ Corinthus.

ቀረጸ፡ et **ቈረጸ፡** I, 1 incidit, insculpsit. — **ተቀርጸ፡**, **ተቈረጸ፡** III, 1 pass. — **ቅርጸት፡** et **ቍርጸት፡** 1) incisio. 2) apex vel ductus literae.

ቀረፀ፡ et **ቈረፀ፡** I, 1 1) abscidit, resecuit. 2) totondit, rasit. — **ተቀርፀ፡** III, 1 pass. et refl. — **ቀራፂ፡** tonsor.

ቀረፈ፡ I, 1 decorticavit. — **ቅርፍት፡** cortex.

ቃስ፡ feminalia.

ቈሰለ ፡ I, 1 vulneratus, sauciatus est. — አቍሰለ ፡ II, 1 vulneravit, sauciavit, dolore affecit. — ቍሱል ፡ part. pass. — ቍስል ፡, pl. ቍሰል ፡ et ቍስላት ፡ 1) vulnus, (plaga, vibex). 2) ulcus. 3) dolor, morbus. — መቍሰሊ ፡ vulnerator.

ቀሰመ ፡ I, 2 sapidum reddidit, condivit. — ተቀሰመ ፡ III, 2 pass. — ቅሱም ፡ part. pass. — መቅስም ፡, pl. መቃስም ፡ cibi conditi.

ቀሰመ ፡ — አስተቀሰመ ፡ IV, 1 et አስተቃሰመ ፡ IV, 3 sortibus definivit, ominatus, auguratus, hariolatus est. — መቅሰም ፡, pl. መቃስም ፡ et መቃስምት ፡ 1) sortilegium, augurium, divinatio. 2) honorarium divinatoris.

ቄሳርያ ፡ Caesarea, urbs.

ቀሰሰ ፡ — ቀሲስ ፡, pl. ቀሳውስት ፡ presbyter, sacerdos (christianus). — ቅስስና ፡ et ቅስና ፡ dignitas presbyteri, sacerdotium.

ቍስቋም ፡ Kuskam, oppidum Aegypti superioris.

ቈስቈስ ፡, ቍስቍስ ፡ supellex, vasa omnis generis.

ቀስት ፡, pl. አቅስስት ፡ et አቅስት ፡ arcus (ቀስተ ፡ ደመና ፡ iris). — ቀስተወ ፡ qdrl. I arcu jaculatus est. — ቀስተም ፡ 1) arcus. 2) pedum.

ቍስያት ፡ pl. cucumeres.

ቈስጥ ፡ costus.

ቈስጠንጢኖጲሊስ ፡ Constantinopolis.

ቂቄሮስ ፡ Cicero.

ቀቍብ ፡ vagina (gladii).

ቀቀኖን ፡ cygnus.

ቈቍዐ ፡ I, 2 durus fuit, riguit, torpuit. — አቈቍዐ ፡ II, 2 durum fecit, emarcescere fecit.

ቀቡለ ፡ I, 1 evacuatus, exhaustus, exinanitus est. — ቅቡል ፡ evacuatus, vacuus.

ቀበለ ፡ — ተቀበለ ፡ III, 2 1) obviam ivit vel venit, occurrit (c. Acc.). 2) accepit, excepit, recepit; gratum accepit. — ቀበላ ፡ occursus.

ቀበረ ፡ I, 1 subj. ይቅብር ፡ sepelivit, humavit. — ተቀብረ ፡ III, 1 pass. — ቀብር ፡ sepultura: a) funus, exsequiae; b) sepulcrum. — መቅበርት ፡, pl. መቃብር ፡ sepulcrum; pl. መቃብር ፡ 1) sepulcretum. 2) sepulcrum.

ቆበር ፡, pl. ቆበራት ፡ caligo, tenebrae.

ቀብአ ፡ I, 1 subj. ይቅባእ ፡ 1) illevit, oblevit. 2) unxit (c. dupl. Acc.). — ተቀብአ ፡ III, 1 1) se vel sibi oblevit vel unxit. 2) illitus, unctus, ungendo consecratus est. 3) oleum factum est. — ቅቡእ ፡ part. pass. — ቅብእ ፡ 1) oleum. 2) unguentum. 3) butyrum. — ቀብአት ፡ unctio.

ቀበወ ፡ aqua intercute laboravit. — ቅቡው ፡ hydropicus.

ቆብዕ ፡, pl. ቀዋብዕት ፡ 1) mitra, cidaris (sacerdotum). 2) cucullus (monachorum).

ቀብጸ ፡ I, 1 subj. ይቅበጽ ፡ et ይቅብጽ ፡ 1) contractus est, defecit. 2) abjecit, vel despondit animum, (seq. ተስፋ ፡) desperavit alqd. 3) desperavit alicui, dereliquit, destituit. — አቅበጸ ፡ II, 1 fecit ut spem abjiceret, desperaret (c. dupl. Acc.). —

ቅቡጽ፡ desperatus, exspes. — ቅቡጸት፡ desperatio.

ቀተለ፡ I, 1 subj. ይቅትል፡ 1) interfecit, occidit; a) supplicio necavit; b) profligavit (hostes). 2) pugnavit, impugnavit (p. 124 str. 71), expugnavit. — ተቀትለ፡ III, 1 interfectus, expugnatus est. — ተቃተለ፡ III, 3 1) sese invicem occidit. 2) bellum gessit, pugnavit. — ቅቱል፡ occisus. — ቀትል፡ 1) caedes, interfectio. 2) bellum, pugna. — ቅትለት፡ 1) occisio. 2) impugnatio. — ቀታሊ፡ occisor, interficiens (seq. Acc.), homicida, caedis reus. — መስተቃትል፡ pugnax, bellator, pugnae aptus et strenuus.

ቀተረ፡ I, 2 clavis, pessulo clausit, obseravit. — ቅቱር፡ part. pass. — ቅትራት፡ pl. 1) clavi. 2) stimulus.

ቀትረ፡ I, 1 tempus meridiei fuit. — ቀትር፡ meridies i. e. tempus meridianum.

ቅታሬ፡ suffitus, suffimentum.

ቀቱት፡ pactum, foedus.

ቀተወ፡ — አቅተወ፡ II, 1 1) rem praestandam imposuit, exegit. 2) certantibus constituit praemium. — ቀቶት፡ praemium certantium sponsione facta constitutum.

ቅኑም፡, pl. አቃኒም፡ hypostasis, persona (divina).

ቅናሞን፡ cinnamomum, cinnamum.

ቍናመት፡, ቍናማት፡ crumena, marsupium.

ቍንቍኒ፡ tinea, blatta. — ቈንቈነ፡ qdrl. I tineis corruptus est.

ቀነተ፡ I, 1 subj. ይቅንት፡ se vel sibi cinxit, accinxit (c. Acc. rei et ውስተ፡ membri, c. Acc. membri et በ፡ rei). — አቅነተ፡ II, 1 cinxit, accinxit, cingulo ornavit (c. dupl. Acc.). — ቅኑት፡ cinctus, accinctus. — ቅናት፡, pl. ቅናታት፡ et ቅናውት፡ cingulum, zona.

ቀኖና፡, pl. ቀኖናት፡ 1) canon, regula. 2) canon poenitentialis, poenitentia a sacerdote imposita. — ቀነነ፡ I, 2 poenitentiam imposuit vel subivit.

ቀንአ፡ I, 1 subj. ይቅናእ፡ 1) zelotypus fuit, invidit (c. ለ፡ pers., p. 106; c. እምነ፡ ob p. 106). 2) zelavit. 3) aemulatus est (c. Acc. rei, p. 72). — አቅንአ፡ II, 1 incitavit ad invidiam, zelum, aemulationem. — ተቃንአ፡ III, 3 rcpr. — አስተቃንአ፡ IV, 3 caus. recipr. — ቅንአ፡ et ቅንአት፡ zelotypia; invidia, aemulatio; amor ardens, ira ardens. — ቀናኢ፡ zelotypus, zelotes, invidus.

ቀንአት፡ galbanum.

ቀነወ፡ I, 1 et 2 clavis affixit vel perfodit; clavos fixit. — ተቀነወ፡ III, 1 et 2 pass. — ቅንው፡ part. pass. — ቀኖት፡, pl. ቀኖታት፡ et ቅንዋት፡ 1) aculeus. 2) clavus. 3) vulnus clavis factum. — ቅንዋ፡ p. 158 siglum est.

ቀነወ፡ — ተቀነወ፡ III, 1 cantus liturgicos cantavit. — ቃና፡ vox canora, melodia.

ቍንዘዐት፡, pl. ቈናዝዕ፡ cincinnus, cirrus.

ቃነየ፡ I, 3 modulatus est, concentum fecit. — ቅኔ፡ cantus modulatus, ecclesiasticus.

ቀነየ፡ I, 1 subj. ይቅኒ፡ 1) in

potestatem vel servitutem redegit, subegit, imperio tenuit. 2) ad laborem vel opus faciendum adegit. — አቅነየ፡ II, 1 servire fecit vel subegit alqm alicui. — ተቀንየ፡ III, 1 1) subactus, subditus, in servitutem redactus est. 2) serviit, servus fuit. 3) famulatus est, ministravit (Deo), sacra peregit vel administravit. 4) operatus est (c. Acc. rei = alicui, p. 59), coluit (agrum, c. Acc., p. 60). — ቅኑይ፡ subjectus, servus. — ቅኔ፡ (in st. c. ቅንየ፡ pro ቅኔ፡ p. 109 str. 8) 1) servitus, servitium, („ad modum servitii quidem" p. 59 l. 6). 2) labor, opera, opus. 3) muneris functio, ministerium, officium, λειτουργία. — ቅንየት፡ 1) dominatio, dominium, actus subjugandi. 2) servitus. 3) creatura serva.

ቀንዲል፡, pl. ቀናዲል፡ lucerna, lampas.

ቄንደየ፡ — ተቄናደየ፡ III, 3 superbivit, fastum fecit.

ቅንጣቄ፡ dolor ventris.

ቀነጸ፡ I, 1 et 2 saliit, ab-, ex-, pro-, insiluit. — ቍንጽ፡ pulex.

ቍንጽል፡, pl. ቈናጽል፡ thos, vulpes.

ቍንፍዝ፡ erinaceus.

ቃለ፡ — ቃል፡, pl. ቃላት፡ 1) vox, sonus vel strepitus cujusvis rei; በቃለ፡ ex persona vel in nomine alcjs p. 71. 75. 2) sermo, oratio. 3) verbum, verba (mandatum, promissum, effatum, nuntius, ὁ Λόγος). 4) causa, res.

ቆመ፡ I, 1 subj. ይቁም፡ stetit (c. ለ፡ prs. = alicui, serviendi causa, p. 54. 68/9. 90; adstitit, praesens fuit p. 56). — አቀመ፡ II, 1 stare fecit; a) statuit, erexit; b) collocavit, posuit; d) prodire fecit, excitavit (p. 99); e) instituit, constituit; f) stabilivit, confirmavit, ratum fecit. g) subsistere fecit, cohibuit, inhibuit; h) praesentavit (alqd alicui p. 78). — ተቃወመ፡ III, 3 1) se opposuit, restitit, adversatus est (c. Acc. prs.). 2) sustinuit impetum alcjs. 3) propugnavit, defendit (c. ለ፡ prs.). — ቃዋሚ፡ protector, patronus. — ቆም፡ statura, altitudo. — ቀዋም፡ procerus, erectus. — ቀዋሚ፡ 1) stans. 2) stabilis, permanens. 3) protector. 4) antistes. — ምቅዋም፡ 1) locus standi, statio, locus. 2) basis, fundamentum. 3) stagnum. 4) sectio libri. — ተቅዋም፡ 1) statumen, basis. 2) candelabrum, lychnuchus.

ቀውቅሀ፡ — ቆቃሀ፡ perdix. — እንቍቅሆ፡ ovum, ova.

ቀውዕ፡, ቆዕ፡ 1) flos vitis. 2) omphax.

ቋዕ፡, pl. ቋዓት፡ corvus, cornix.

ቀዐነ፡ — ተቃዐነ፡ III, 3 se invicem coangustavit. — መቅዐን፡ locus angustus, angustiae.

ቃዕደወ፡ — አንቃዕደወ፡ qdrl. V 1) prospectavit, sursum respexit. 2) sustulit, elevavit oculos, mentem.

ቄሐ፡ I, 1 rubuit. — ቀይሕ፡ et ቀዩሕ፡, f. ቀያሕ፡ ruber. — ቄሕት፡ rubor. — አቀየሕይሕ፡ quinql. II 1) subrubicundum fecit. 2) subrubuit.

ቀየመ፡ — ተቀየመ፡ III, 2 et 1 ultionis cupidus fuit, vindictam paravit, succensuit (c. Acc. prs., et c.

በ፡ pro). — ቂም፡ ultionis cupiditas, simultas. — ተቀያሚ፡ et መስተቀይም፡ ultionis studiosus.

ቄቅሕ፡, ቄቃሕ፡ flos farinae, simila.

ቄቀየ፡ qdrl. I avarus, tenax fuit, avaritiâ ductus detraxit alicui alqd (c. እምን፡ opum et ለ፡ prs., p. 44). — ቂቁይ፡ avarus, tenax.

ቃየን፡ Cain.

ቃይናን፡ Cainan (Gen. 11, 13, sec. LXX).

ቂአ፡ I, 1 subj. ይቂእ፡ vomuit. — ቀያእ፡ vomitus.

ቍይጽ፡, pl. ቍየጽ፡ et አቍያጽ፡ crus, tibia.

ቀድሐ፡ I, 1 subj. ይቅዳሕ፡ 1) hausit (aquam). 2) infudit (miscuit vinum). — ተቀድሐ፡ III, 1 pass. — ቀዳሒ፡ 1) haustor. 2) pocillator. — መቅድሐት፡ urna, hydria.

ቀደመ፡ I, 1 subj. ይቅድም፡ 1) praeivit, anteivit (c. Acc. vel ለ፡). 2) praevenit. 3) prior fuit (tempore, ordine), antea vel prius fecit (sive seq. ወ፡ c. verb. fin., p. 1; sive seq. Acc. Inf.). 4) initium fecit, incepit. — አቀደመ፡ II, 1 1) priorem reddidit, praemisit. 2) praevenit. 3) prius vel antea fecit (seq. Acc. Inf.). 4) praetulit. — ተቀደመ፡ III, 1 et 2 praevenit, praevertit. — ቅድም፡ pars anterior, initium („ab initio mundi" p. 48 l. 8), tempus praeteritum, antiquitas, prioratus. — ቅድመ፡ adv.: primo loco, antea (seq. እምን፡ = ante p. 58 l. 22), prius, primum, primo, olim (ወቅድመሰ፡ ante omnia autem p. 78 l. 13). — ቅድመ፡ praep.: ante, prae, coram, ex adverso; በቅድመ፡ id.; እምቅድመ፡ e conspectu, ab, ex, ante, abhinc, a parte adversa, ob, propter. — ቅድመ፡ et እምቅድመ፡ conj.: priusquam, (seq. Subj. verbi). — ቀዲሙ፡ (gr. § 163, 2) primum, primo, antehac, prius, olim; ዘቀዲሙ፡ prior, pristinus, priscus. — ቀዳሚ፡, pl. ቀዳምያን፡ et ቀደምት፡ 1) primus, prior; primordialis, pristinus, antiquus; princeps. 2) ቀዳሚ፡ et ቀዳሚት፡ subst. initium, principium; primum cujusvis generis („initium Zionis i. e. tamquam primam Zionem" p. 35 l. 11; „quod est in primo = quod est summa rei" p. 71 l. 5. 6). 3) adv.: primum, primo, prius, antea, olim, pridem. — ቀዳማዊ፡ et ቀዳማይ፡ primus, prior, antecedens (ሐዋርያ፡ — praecursor p. 90; አበ፡ — proavus p. 136). — መቅደም፡ et መቅድም፡ primum, principium, exordium; መቅድመ፡ primo, primum, primitus, potissimum; praep.: ante, coram.

ቄድሮስ፡ cedrus.

ቀደሰ፡ I, 2 1) sanctum habuit vel declaravit, sanctificavit. 2) consecravit. 3) sacra administravit, sacramentum altaris celebravit. — ተቀደሰ፡ III, 2 1) sanctum se praestitit. 2) sanctus praedicatus, sanctificatus est. 3) consecratus est. — ቅዱስ፡ sanctus, sacer. — ቅድሳት፡ 1) sanctitas, sanctimonia (honoris causa episcopi compellantur ቅድሳቲክሙ፡ ἡ ὑμετέρα ὁσιότης p. 72. 73. 76). 2) sanctificatio (p. 55), sancti praedicatio (p. 47 l. 2). 3) res sacra (ut ምስጢራተ፡ ቅድሳት፡

„mysteria sacra“ p. 24. 26. 30). — ቅዳሴ፡, pl. ቅዳሴያት፡ et ቅዳስያት፡ 1) sanctificatio, sanctimonia. 2) sanctitatis praedicatio. 3) consecratio. 4) consecratio eucharistiae, precatio sacrificii altaris, missa, liturgia. — ቅድስና፡ sanctimonia, sanctitas. — መቅደስ፡ sacrum, sanctuarium, sacrarium, templum. — ምቅዳስ፡ id.

ቀደወ፡ I, 1 purus, candidus fuit. — ቅዱው፡, pl. ቀደውት፡ purus, candidus, sincerus, praestantissimus (in quovis genere).

ቀደፈ፡ I, 1 remigavit.

ቃግስት፡ vipera, cerastes.

ቅጥራን፡ pix liquida.

ቀጥቀጠ፡ qdrl. I confregit, contrivit, comminuit. — ተቀጥቀጠ፡ III, 1 pass. — ቅጥቁጥ፡ part. pass. — ቅጥቃጤ፡ comminutio, contritio, clades.

ቀጠነ፡ — ቀጢን፡, f. ቀጣን፡ 1) tenuis, subtilis; pl. ቀጠንት፡ vestes tenues et pretiosae. 2) p. 33 ቀጢን፡ = قطين servi et ancillae, domestici. — ቅጥነት፡ tenuitas, exilitas, subtilitas. — መቃጥን፡ pl. hamus.

ቈጥዐ፡ — ተቈጥዐ፡ III, 2 et 1 impatiens, pertaesus fuit, taedio habuit, fastidivit. — አስተቈጥዐ፡ IV, 2 caus. — ቍጡዕ፡ indignabundus, stomachosus. — ቍጥዓ፡ fastidium, indignatio, stomachus.

ቈጠጠ፡ — አቍጠጠ፡ II, 1 tenuem, gracilem fecit. — ቍጥ፡ cuspis. — ቈጢጥ፡ tenuis, gracilis.

ቈጽርስስ፡ cypressus.

ቆጽን፡ ocrea, caliga.

ቀጸለ፡ — ቈጽለ፡, pl. አቍጽል፡ folium, folia, frons, frondes. — ቍጹል፡ et ቈጽል፡ frondosus. — ተቀጸለ፡ III, 2 sibi redimivit, coronam vel diadema sibi imposuit, coronatus est. — አስተቀጸለ፡ (አስተቈጸለ፡) IV, 2 redimivit caput alcjs, coronavit (c. dupl. Acc.). — ቀጸላ፡ 1) serta, diadema, corona. 2) (folium) lamina.

ቀጺመት፡ calamus odoratus.

ቀጸረ፡ I, 1 circumsepsit, circumvallavit. — ቅጽር፡ et ቀጽር፡, pl. አቅጽር፡ 1) sepes, maceria. 2) moenia, munimentum.

ቈጸረ፡ I, 1 1) constrinxit, colligavit. 2) corrugavit, austere contraxit, tetricum fecit vultum. 3) nexuit consilia, dolum. — ቍጽር፡ ligamentum, nodus, dolus, insidiae. — ቍጽሮ፡ opus nodatum.

ቀጽቀጸ፡ qdrl. I dolore diruptus est.

ቀጸበ፡ I, 1 subj. ይቅጽብ፡ innuit, nutu significavit, nictavit. — ተቃጸበ፡ III, 3 oculis nictavit, sannis delusit, subsannavit. — ቅጽበት፡ 1) nutus. 2) nictus oculi = momentum, punctum temporis. — ተቃጻቢ፡ oculis nictans, subsannator.

ቀጽዐ፡ I, 1 depressit, humiliavit, incurvavit; complanavit (viam); consternavit. — ተቀጽዐ፡ III, 1 pass.

ቀፀዐ፡ I, 1 secando aptavit (pannum).

ቀፀወ፡ — መቅፀውት፡, pl. መቃፀው፡ olla.

ቀፈለ፡ I, 1 subj. ይቅፍል፡ obduxit (alqd metallo), inauravit. —

አቀፈለ፡ II, 1 caus. — ቅፉል፡ part. pass. — ቀፍሎ፡ lamina.

ቀፍር፡ capitulum columnae.

ቀፎ፡ cophinus, qualus; alveare.

ቀፈጸ፡ I, 1 retexit, nudavit, denudavit, revelavit. — ተቀፍጸ፡ III, 1 pass. —

ቀፈፈ፡ — ቀፈት፡ rigor, durities; pertinacia.

በ፡ præp. insep.: 1) de loco: in; ad, juxta. 2) de tempore: in vel Abl., per, intra et inter. 3) de statu: in („qui in recta fide est = orthodoxus“ p. 76 l. 17). 4) de comitatu: cum, inter (cum alqa re = ea non obstante). 5) de instrumento et pretio: Abl. (jurat alqs በ፡ i. e. per, p. 13. 141); በኢ፡ sine p. 137 str. 6. 6) de auctore et causa efficiente: a, per, Abl. 7) de causa remotiore: ob, propter. 8) de norma: secundum, pro, ex, Abl. 9) de ratione et modo: Abl. vel Adv. (ut በእኪት፡ male). 10) objecto in verbum referendo: in, auf, an, contra („respondit በነገር፡ ad orationem alqm“ p. 87 l. 13 et 20). — በበ፡ (gr. § 159, g) ἀνά, κατά c. Acc.; et numeralibus et aliis nominibus praepositum vim distributivi infert. — ቦ፡ (gr. § 167, 1, b. 176, 3, h) cum pron. suff. omnium personarum conjunctum significat: penes alqm est i. e. habet, ut: ብነ፡ habemus; res, quam quis habet, sive in Nom. sive in Acc. ponitur; is qui habet, in Nom. apponitur („hi habent monasterium“ p. 60 l. 8; 87 l. 5—7. 12). — ቦ፡ et ቦቱ፡ (gr. § 167, 1, b. 192, 1, b) 1) est, exstat (seq. Nom. vel Acc.). 2) ቦዘ፡, ቦ፡እለ፡ est qui, sunt qui, quidam; ቦ፡እለ፡ — ቦ፡እለ፡ alii — alii; እመቦ፡ዘ፡ si quis, si quid; si quando (p. 63 l. 14); ቦ፡ኀበ፡ alicubi; ቦኑ፡ numquid?

ብሀለ፡ I, 1 (gr. § 92. 152) dixit (c. Acc. prs., vel c. ኀበ፡ ad p. 82; c. dupl. Acc. p. 104. 105). a) ዘ ይብል፡ = hoc, folgendes p. 57 l. 12; ብሂል፡ dictum, verbum p. 91 l. 6; ከመዝ፡ብሂል፡ quasi hoc verbum = tamquam si dixisset p. 82 l. 17; በብሂል፡ ὡς ἔπος εἰπεῖν p. 89; „dicere: faciamus, multorum est“ p. 83 l. 1; ዝንቱ፡ውእቱ፡ብሂል፡ hoc est dicere = „hoc significat“ vel „hoc est“ p. 81. 82. 84; „interpretatio Melchidec (vocis) vox rex justitiae est“ p. 96 l. 20. b) dixit = significavit, meinen p. 91 l. 1. c) dixit = vocavit, nominavit. d) dixit = jussit, seq. Subj. verbi, p. 64. — አብለ፡ II, 1 caus.; እሆ፡አብለ፡ annuere fecit, persuasit. — ተብሀለ፡ III, 1 dictus (pronuntiatus, vocatus, narratus, mandatus) est; dicitur, refertur; („quomodo dici non poterit“? p. 75 l. 7). — ተባሀለ፡ III, 3 1) collocutus est. 2) disputavit, contradixit. — ባሀል፡, pl. ባሀላት፡ dictum, propositio, disputatio.

ብሀመ፡ I, 1 subj. ይብሀም፡ obmutuit, mutus fuit. — በሃም፡ mutus. — ብሀመት፡ loquendi impotentia.

ባሀነነ፡ — ተባሀነነ፡ III, 1 se inanem praebuit; irritus factus est. — ብሀኑን፡ inanis, vanus.

በል፡ vid. **ብህለ፡**

ቤል፡ Belus, numen Babyloniorum.

በለለ፡ — **መበለት፡**, pl. **መበለታት፡** 1) viduitas. 2) vidua. 3) vidua ecclesiastica, virgo monialis.

በልሐ፡ — **ባልሐ፡** I, 3 eripuit (e periculo), liberavit, servavit. — **ተባልሐ፡** III, 3 pass. — **ባላሒ፡** liberator, vindex (p. 85 l. 18 pro **ባላሒ፡** emendandum erit **በሊኅ፡**, e libro Sap.).

በለስ፡, pl. **በለሳት፡** et **አብላስ፡** ficus (arbor et fructus).

በለሳን፡ balsamum, chrisma.

በለቅ፡, pl. **አብላቅ፡** marmor.

ብልባሌ፡ vestis detrita seu vilis, saccus.

በልኀ፡ I, 1 acutus fuit. — **አብልኀ፡** II, 1 acuit. — **ብልኀ፡** acies, mucro, cuspis. — **በሊኅ፡** acutus; acer.

ብለኔ፡ balneum.

በልዐ፡ I, 1 subj. **ይብላዕ፡** edit, comedit, consumsit. — **አብልዐ፡** II, 1 comedendum dedit, cibavit. — **ተበልዐ፡** III, 1 pass. — **ተባልዐ፡** III, 3 rcpr. — **ብላዕ፡** res comesta. — **ብልዐት፡** comestio. — **በላዒ፡** edens, comedens, vescens, edax, vorax. — **መብልዕ፡**, pl. **መባልዕት፡** et **መባልዕ፡** edulium, cibus, cibatus, pabulum.

በልየ፡ I, 1 subj. **ይብሊ፡** vetustate consumtus est, consenuit; antiquatus est. — **አብለየ፡** II, 1 caus. — **ብሉይ፡**, f. **ብሊት፡** 1) vetus, vetustus. 2) inveteratus, antiquus. — **ብልየት፡** vetustas.

ባሉጥ፡ quercus.

ብልጣሶር፡ Baltassar.

ባሕ፡, **ባሐ፡**, **በሐ፡** ave! χαῖρε (pron. suff. admittit); **ባሐ፡ ብህለ፡** salutavit.

ብሔር፡, pl. **በሓውርት፡** 1) locus. 2) regio, terra, provincia, fines. 3) patria (seq. Gen.).

ባሕር፡, pl. **አብሕርት፡** mare, (fluvius magnus p. 36. 63). — **ባሕርይ፡**, pl. **ባሕርያት፡** 1) margarita. 2) natura, essentia, substantia, hypostasis.

ባሕረረ፡ — **አባሕረረ፡** qdrl. II pavorem incussit.

ባሕሩስ፡ arundo.

ባሕብሐ፡ — **አንባሕብሐ፡** qdrl. V strepuit, cum murmure lapsus est. — **ምንባሕባሕት፡** cataracta, dejectus aquae.

ብሕተ፡ I, 1 potestatem, facultatem habuit. — **መባሕት፡** vid. sub **በሐ፡**

በሐተ፡ — **ብሑት፡** unicus, solus, solitarius. — **ባሕቱ፡** (gr. § 163, 2. 168, 8) 1) solum, tantum. 2) **ባሕቱ፡** et **ወባሕቱ፡** at, sed, autem, tamen, attamen, verum tamen. 3) quin, imo, potius (vielmehr). — **ባሕቲት፡** (solitudo, gr. § 157, 2. 163, 2) 1) seq. pron. suff.: solus. 2) praemissa praep. **በ፡** vel **እንተ፡** et seq. pron. suff.: seorsum, separatim, solitarie. 3) **ባሕቲቱ፡** solum, tantum; praemissa negatione, sequente **አላ፡** vel **ዓዲ፡** = non tantum — sed etiam. — **ባሕተወ፡** qdrl. I solus, separatus, solitarius fuit. — **ተባሕተወ፡** III, 1 solitarius fuit, in solitudinem se recepit. — **ብሕትው፡** solus, sejunctus, solitarius. — **ባሕ**

ታዊ፡ solitarius, solivagus, anachoreta. — ብሕትውና፡ vita solitaria, vita anachoretae.

ብሕአ፡ I, 1 fermentatus est, acorem contraxit. — አብሕአ፡ II, 1 fermentavit. — ተብሕአ፡ III, 1 pass. — ብሑእ፡ 1) fermentatus, acidus. 2) fermentum et fermentatum. — ብሕእ፡ fermentum. — ብሒእ፡ 1) acidus. 2) acetum. — ብሕአት፡ fermentatio.

በሐኵ፡, pl. አብሓኵ፡ aries, hircus.

በመጽሐ፡ (pro በመጽሐፉ፡) est siglum p. 153.

በርሀ፡ I, 1 subj. ይብሩህ፡ luxit, illuxit. — አብርሀ፡ II, 1 1) lucidum reddidit, illuminavit, collustravit. 2) lucem emisit, luxit. — ብሩህ፡ 1) lucens, lucidus, clarus, splendidus. 2) hilaris, serenus. — በርህ፡ lux, claritas. — ብርሃን፡, pl. ብርሃናት፡ 1) lux, lumen. 2) luminare. — ብርሃናዊ፡ luminosus. — ብርሃና፡ charta pergamena, membrana.

በርሀየ፡ qdrl. I in terram incultam mutatus, vastatus est.

ቢረሌ፡ beryllus; crystallum.

በሩሕ፡ calvus. — ብርሐት፡ calvitium.

ብርሞስ፡ = ይብሪ፡ ርም፡ = πα-ρωμεοc p. 26.

ብሩር፡ argentum.

በረረ፡ I, 1 pertransivit, penetravit, (perforavit).

ብርስን፡ lens, lentes.

በረቀ፡ I, 1 subj. ይብርቅ፡ fulsit, fulguravit. — አብረቀ፡ II, 1 fulgere fecit, fulminavit. — መብረቅ፡, pl. መብረቅት፡ fulgur, fulmen.

በርቅ፡ Barac, judex Israëlis.

በርቃ፡ Barca, regio Africae septentrionalis.

በርቢር፡ fovea, profundum.

በርበረ፡ qdrl. I praedatus est, diripuit, expilavit. — ተበርበረ፡ III, 1 pass. — በርበር፡ et በርብር፡ 1) praeda, rapina; ሰብአ፡ በርበር፡ praedatores, praedones. 2) praedones, latrones, barbari.

ብርት፡ aes.

በርተሎሜዎስ፡ Bartholomaeus.

በርናባስ፡, በርናባስ፡ Barnabas.

በረከ፡ I, 1 in genua procubuit. — ባረከ፡ I, 3 1) laudavit (genibus flexis), celebravit, veneratus est (Deum). 2) fausta precatus est, benedixit (benedicendo consecravit, fortunavit). 3) salutavit, valedixit. — ተባረከ፡ III, 3 pass. — አስተብረከ፡ IV, 1 in genua procubuit. — ብርክ፡, pl. አብራክ፡ genu. — ቡሩክ፡ laudatus, benedictus, fortunatus, praestans, bonus. — በረከት፡, pl. በረካት፡ laudatio, benedictio, dona fausta, bona, prosperitas, fortunae. — ቡራኬ፡ benedictio, hymnus, fausta precatio, donum bonum.

ባሮክ፡ Baruch.

በረዘ፡ — ተባረዘ፡ III, 3 alvum exoneratum ivit.

ብርዕ፡, pl. አብራዕ፡ calamus, arundo; canalis vel brachium (candelabri) p. 131.

በረየ፡ — ተባረየ፡ III, 3 alter alteri successit, alternis vicibus egit. —

አብሬት፡ alternatio, vicissitudo, vices; a) vices functionis, functio; b) በአብሬት፡ sub (administrante alqo); per (auspiciis alcjs); propter, causa.

በረድ፡ grando, (pruina; crystallus).

በረጸ፡ — ተበረጸ፡ III, 3 confulsit, scintillavit.

በሰለ፡ I, 1 1) coctus est. 2) maturuit. — አብሰለ፡ II, 1 coxit. — ብሱል፡ coctus; maturus. — ተብሲል፡ coctum, ferculum. — መበስል፡ et መብስል፡ coquus, coqua. — መብሰል፡ et መብስል፡ olla, lebes.

በሰረ፡ — አብሰረ፡ II, 1 laeto nuntio exhilaravit. — ተበሰረ፡ III, 1 1) laetus nuntius allatus est. 2) laeto nuntio exhilaratus est (c. Acc. nuntii). — ብስራት፡ nuntius laetus; evangelium.

ቢሶስ፡, ብሶስ፡ byssus.

በስበሰ፡ — አንበስበሰ፡ V cum impetu se movit, micuit, coruscavit.

በሳን፡ Basan.

በቀለ፡ — ተበቀለ፡ III, 2 1) ultionem, poenam petiit vel sumsit (seq. እምነ፡ ab alqo). 2) vindicavit, ultus est (c. ለ፡ alqm). — በቀል፡ ultio, vindicta; ultionis studium. — ተበቃሊ፡ et መስተበቀል፡ ultor, vindex, ulciscendi cupidus.

በቅል፡, pl. አብቅል፡ et አብቅልት፡ mulus, mula.

በቈለ፡ et በቍለ፡ I, 1 germinavit, pullulavit, crevit. — አብቈለ፡ II, 1 caus. — በቍል፡, pl. በቍላት፡ planta, herba, olus. — በቀልት፡ palma dactylifera.

በቀወ፡ — አብቀወ፡ II, 1 distendit, aperuit os; hiavit.

በቍዐ፡ I, 1 1) profecit, utilitatem percepit. 2) profuit, juvit, utilis fuit (c. Acc. prs. vel ለ፡). 3) idoneus, aptus fuit. 4) se utilem praebuit, gratificatus est (c. Acc. prs.); ብቍዐኒ፡ obsecro, quaeso. — አስተብቍዐ፡ IV, 1 sibi gratiam petiit, precibus appellavit, rogavit, supplicavit (c. Acc. pers.; c. ለ፡ Dei; c. በእንተ፡ pro p. 11; per p. 13); intercessit, consolatus est. — በቍዕ፡ utilis, fructuosus (p. 85 e libro Sap. legendum erat በቋዒ፡), idoneus, aptus; (utile, utilitas p. 99 ann. 1). — በቍዕ፡ usus, utilitas. — በቋዒ፡ 1) utilis, frugi, idoneus. 2) gratificator, benefactor. — በቍዔት፡ usus, utilitas, commodum.

በቍጸ፡ I, 1 congessit, accendit prunas. — ብቍጹ፡ part. pass.

በቢሎን፡ Babylon.

በብኑጺ፡ Paphnutius.

በበየ፡ I, 2 jubilavit.

በበይናት፡ vid. በይን፡

በትር፡, pl. አብትር፡ 1) virga. 2) baculus, scipio, pedum.

ቢታንያ፡ Bithynia.

ቤታንያ፡ Bethania (Joh. 1, 28).

በተከ፡ I, 1 subj. ይብትክ፡ rupit, dirupit, divellit. — ተበተከ፡ III, 1 pass. — ብትክ፡ discerptum, dilaniatum.

ብኄ፡ et ቢሓ፡ hippopotamus.

በኍበኈ፡ qdrl. I putruit, cariosus fuit vel factus est.

በኑ፡ vid. በ፡, በ፡

በነተ፡ I, 2 tributum contulit. — ብንት፡ tributum, vectigal.

ብንት፡ pupilla oculi.

ብንያሚ፡ Benjamin.

ብእሰ፡ I, 1 (asper,) malus, pejor fuit vel factus est; displicuit; nocuit. — ተበአሰ፡ III, 3 vires contendit; pugnavit, dimicavit, certavit. — በአስ፡ contentio, luctatio, conflictio, pugna. — ብእሲ፡ 1) vir (de ብእሲሁ፡ vid. gr. § 172, 1, b). 2) maritus. 3) homo. — ብእሲት፡ 1) femina, mulier. 2) uxor, conjux.— መብእስ፡ salebra. — መስተበአስ፡ impugnator, bellator, pugnax.

በአተ፡ vid. ቦአ፡

በእንተ፡ vid. እንተ፡

በከ፡ vid. በከየ፡

በከመ፡ vid. ከመ፡

በኰሐ፡ I, 1 sufflavit ignem. — አብኰሐ፡ II, 1 sufflavit, inflavit, efflavit. — መብኵሒ፡ et ምብኳሒ፡ follis.

በኵረ፡ — ተበኰረ፡ III, 1 1) primum edidit partum. 2) primogenitus fuit. — በኵር፡ primogenitura; primogenitus, a, um, (primitius, p. 129 str. 91). — ብኵርና፡ primogenitura.

በከየ፡ I, 1 subj. ይብኪ፡ flevit, deflevit, deploravit (c. ላዕለ፡ prs. vel rei; c. ለ፡ vel Acc. prs.). — አብከየ፡ II, 1 caus. — ተበከየ፡ III, 3 flevit alius cum alio, comploravit.— ብካይ፡ fletus, ploratus. — መብካይ፡ solemniter deflens.

በከየ፡ I, 1 vacuus fuit, evanuit. — በከ፡ (vacuitas,) vacuus, inanis; በከ፡ inaniter, frustra, temere, nude, solum, gratis; በበከ፡ gratis.

በሐ፡ — አብሐ፡ II, 1 permisit, concessit; potestatem dedit (c. ለ፡ vel Acc. prs.). — ተበውሐ፡ III, 1 potestatem habuit vel nactus est. — አስተበውሐ፡ IV, 1 et አስተበውሐ፡ IV, 3 veniam petiit; veniam nactus est. — ብወሒ፡ vel ብውሕ፡ 1) potestatem habens. 2) permissus, licitus. 3) licet (seq. Subj. verbi). — መብሕት፡ facultas, auctoritas, permissio.

ቦአ፡ I, 1 subj. ይባእ፡ intravit, ingressus est, (venit, penetravit, incidit, admissus, receptus est), c. Acc. loci vel c. praep. — አብአ፡ II, 1 introduxit, induxit (c. Acc. prs. et rei p. 37), adduxit; introtulit, importavit, immisit; attulit; obtulit (munus, sacrificium). — በአት፡, pl. በኣታት፡ 1) introitus, aditus. 2) spelunca, caverna. — ምብዋእ፡ et ሙባእ፡ ingressus, introitus, aditus. — መባእ፡, pl. መባአት፡ oblatio.

በዐ፡ — በዕ፡ spithama.

ብዕለ፡ I, 1 dives fuit vel factus est. — አብዐለ፡ II, 1 1) locupletavit, divitem reddidit. 2) festum celebravit. — ብዑል፡ dives, locuples, (largus). — ብዕል፡ divitiae, opulentia, (abundantia). — በዕል፡, f. በዕልት፡, pl. አብዕልት፡ 1) dives, opulentus. 2) possessor, dominus, herus.— በዓል፡, f. በዓልት፡ possessor, dominus. — በዓል፡, pl. በዓላት፡ festum, solemnia.

በዐረ፡ — ብዕራዊ፡, ብዕራይ፡, ብዕራ፡, pl. አብዕር፡ bos, armentum.

ቡዕዛ ፡ et ቡዒዛ ፡ cornu, buccina.

በዐደ ፡ I, 1 mutavit. — ተበዐደ ፡ III, 1 et ተበዐደ ፡ III, 3 1) se amovit, sedem mutavit, migravit. 2) mutatus, alius factus est, (c. Acc. prs.: mutatus visus est alicui p. 5). — ቡዑድ ፡ 1) diversus, alienus. 2) varius, versicolor. — በዕድ ፡ alius, caeteri (seq. እምነ ፡ praeter, p. 58; በዕድ ፡ ዘከነ ፡ alius quicumque fuerit).— ቡዕድና ፡ 1) mutabilitas. 2) diversitas.

በዘተ ፡ I, 2 carminavit.

በዝኀ ፡ I, 1 subj. ይብዛኅ ፡ multus fuit, multiplicatus, auctus est, crevit; plus, plurimus fuit. — አብዝኀ ፡ II, 1 multiplicavit, auxit, multum fecit vel comparavit. — ተበዝኀ ፡ III, 3 se invicem multiplicavit. — አስተበዝኀ ፡ IV, 3 caus. — ብዙኅ ፡ multus, abundans (plus, plurimus); ብዙኀ ፡ multum, valde, pluries, saepe, diu; በብዙኅ ፡ multifariam. — ብዝኀ ፡ multitudo, copia.— ምብዝኀት ፡ pars major vel maxima, plurimi.

በዝግና ፡ ornamentum colli, torques.

ቤተ ፡ I, 1 subj. ይቢት ፡ pernoctavit. — አቤተ ፡ II, 1 caus. — ቤት ፡, pl. አብያት ፡ 1) domus, domicilium, a) tentorium; b) cella, cellula p. 57 seq.; c) aedes, templum; d) ቤተ ፡ ክርስቲያን ፡ ecclesia (tam aedificium quam congregatio fidelium; pl. አብያተ ፡ ክርስቲያን ፡ vel ክርስቲያናት ፡). e) ቤተ ፡ ማኅበር ፡ monasterium; ቤተ ፡ ሞቅሕ ፡ carcer. 2) familia, prosapia, progenies, gens. 3) theca. — አብያታዊ ፡ domesticus.

ቤተ ፡ ልሔም ፡ Bethlehem.

ቤነ ፡—በየነ ፡ I, 2 discrevit, perspexit, animadvertit.— አበየነ ፡ II, 2 perspicuum reddidit. — በይነ ፡ 1) inter. 2) ob, propter. — እንበይነ ፡ ob, propter, causa. — በበይነ ፡ 1) inter. 2) ob, propter. — በበይናት ፡ seq. pron. suff.: inter.

ቤዝ ፡, pl. አብያዝ ፡ stella lucida, lucifer, phosphorus.

ቤዘወ ፡ qdrl. I redemit. — አቤዘወ ፡ II caus. — ተቤዘወ ፡ III, 1 1) sibi redemit. 2) redemtus est. — ቤዛ ፡ 1) redemptionis pretium, piaculum. 2) praep.: pro. — ቤዛዊ ፡ redemptor, liberator. — መቤዝው ፡ id.

በየጸ ፡ I, 2 separavit, decrevit. — ተበየጸ ፡ III, 3 consociatus, par, aequalis, sodalis fuit vel factus est; ተበይጸ ፡ societatis vel sodalitatis vincula, p. 40. — ቢጽ ፡, pl. አብያጽ ፡ 1) singulus, singuli, quidam e multitudine. 2) par, aequalis, socius, sodalis, consors, collega. 3) quivis alius quocum vivimus, (Nächster).

በደረ ፡ I, 1, properavit, praecurrit, praevenit, praevertit. — አብደረ ፡ II, 1 anteposuit, praetulit, praeoptavit, maluit, prae caeteris dilexit, (seq. verbo fin.: lubentissimo animo, p. 8 l. 9/10). — ተበድረ ፡ III, 1 praelatus, optabilior visus est. — ተበደረ ፡ III, 3 praevenire studuit, (currendo) certavit, contendit. — ብድር ፡ cursus, certamen.

በድበደ ፡ qdrl. I interiit, periit. — ብድብድ ፡ pernicies, pestis, lues.

በድን ፡, pl. አብድንት ፡ corpus mortuum, cadaver, mortuus.

በድወ፡ I, 1 vastus, desertus, incultus fuit vel factus est. — **አብደወ፡** II, 1 caus. — **በድው፡** locus vastus, incultus, desertum. — **በዳ፡** id.

በግዕ፡, f. **በግዕት፡**, pl. **አባግዕ፡** et **አባግዕት፡** ovis; agnus, aries.

ቤጣ፡ βῆτα litera alphabeti Graeci II*.

በጠለ፡ I, 1 subj. **ይብጠል፡** 1) inanis, irritus, incassum fuit; vanus factus est, evanuit. 2) abolitus fuit. — **አብጠለ፡** II, 1 1) vanum, irritum reddidit. 2) cessare fecit, desistere fecit, interrupit. 3) irritum declaravit, abolevit. — **ብጡል፡** vanus, inanis, irritus.

በጥሊሞስ፡ Ptolemaeus.

በጥሐ፡ I, 1 scalpello secuit, incisiones fecit, scarificavit.

ብጥም፡, **ቡጥም፡** terebinthus.

በጸለ፡ I, 2 laceravit, discerpsit. — **ተበጽለ፡** III, 1 et **ተበጸለ፡** III, 2 pass. — **በጸል፡** cepa. — **ብጻል፡** pars rei laceratae.

በጸሎተ፡ሚካኤል፡ „precibus Michaëlis", n. pr. viri Abyssini.

በጽሐ፡ I, 1 subj. **ይብጻሕ፡** 1) pervenit, advenit (c. Acc. loci et pers. vel c. praep.). 2) de tempore: venit, appetiit, adest; evenit, ad exitum pervenit. 3) attigit, pertigit, assecutus est. 4) supervenit, obvenit, obtigit, accidit (c. Acc. vel **ላዕለ፡** prs.). — **አብጽሐ፡** II, 1 1) adduxit, perduxit, attulit, pertulit; duxit, induxit. 2) fecit ut attingeret, appropinquaret. 3) perduxit i. e. pervenit ad, assecutus est p. 33 l. 20. 4) retulit, nuntiavit, demonstravit. — **ብጹሕ፡** qui pervênit, provectus, assecutus, congruus. — **ብጽሐት፡** perventio, adventus.

በጽዐ፡ vel **በፅዐ፡** I, 1 subj. **ይብጻዕ፡** 1) definivit, aestimavit. 2) vovit. — **አብጽዐ፡** II, 1 1) beatum fecit. 2) beatum praedicavit. 3) voto potitus, felix factus est. — **አስተብጽዐ፡** IV, 1 beatum praedicavit. — **ብጹዕ፡** 1) votus. 2) felix, fortunatus, beatus. — **ብጽዐት፡** vel **ብጽዓት፡** votum. — **ብጹዓዊ፡** ad beatos pertinens, beatus. — **ብጽዓን፡** beatitudo, beatificatio.

በፀወ፡ I, 1 dormitavit. — **ብፃው፡** somnus, dormitio; deliramentum.

በዐዐ፡ — **ብፃውዕ፡** pl. somnia vel commenta hariolorum.

ትልም፡, pl. **ትለም፡** et **አትላም፡** sulcus.

ተልሚድ፡ discipulus.

ትለቤ፡ linum herba.

ተለወ፡ I, 1 subj. **ይትሉ፡** 1) adhaesit. 2) secutus est (c. Acc., vel **ለ፡** p. 74; **በተሊወ፡ነገር፡** ordinem orationis sequendo). 3) persecutus est. — **አትለወ፡** II, 1 caus. — **ተታለወ፡** III, 3 rcpr. — **ትልወት፡** et **ትሉት፡** 1) secutio. 2) dos. — **ተላዊ፡** secutor; sectator, discipulus; successor. — **መትልው፡** sequens. — **መትልዉ፡** et **መትሉ፡** 1) id quod sequitur, sequentia, caetera; **መትልወ፡** deinceps, porro, proxime post. 2) ordo, tenor.

ተላዕ፡ pectus, pectusculum brutorum.

ተልፍዮስ፡ ϑαλπιώϑ (Cant. 4, 4), p. 140.

ተሐለ፡ — ተተሐለ፡ III, 1. 2 et ተታሐለ፡ III, 3 vagus oberravit.

ትሕተ፡ I, 1 humilis, humilior factus est. — አትሐተ፡ II, 2 humiliavit, demisit, dejecit, depressit, submisit. — ተትሕተ፡ III, 2 1) se humiliavit, submisit; ተትሕቶት፡ animi submissio. 2) humiliatus, dejectus, demissus est. 3) inferior, vilior, infimus fuit. — ትሑት፡ humilis, vilis, ignobilis; depressus, afflictus; submissus, modeste de se sentiens; obediens; inferior. — ታሕተ፡ 1) adv.: infra, subtus, deorsum. 2) praep.: sub, infra; በታሕተ፡ id.; እምታሕተ፡ id. — ታሕታዊ፡, ታሕታይ፡ inferior, infimus. — ትሕትና፡ humilitas, animus submissus, modestia, mansuetudo. — መትሕት፡ 1) pars vel locus inferior, infimus, ima, inferna. 2) መትሕተ፡ praep.: sub, infra.

ተሐግ፡ herba agrestis.

ትማልም፡ heri.

ተምር፡ dactylus. — ተመርት፡ palma dactylifera, dactylus.

ተመን፡ serpens ingens, draco.

ተምዐ፡ vid. sub መዐዐ፡

ተርሙስ፡ lupinus.

ታሪክ፡ 1) aera, epocha. 2) chronicon, historia.

ትርያ፡ pleiades.

ተርጐመ፡ qdrl. I exposuit, interpretatus est, transtulit (e lingua in linguam). — ተተርጐመ፡ III, 1 pass. (ዘኢይትረጐም፡ inenarrabilis). — ትርጓሜ፡ interpretatio, expositio. — መተርጐም፡ interpres, translator.

ተርፈ፡ et ተረፈ፡ I, 1 subj. ይትረፍ፡ et ይትርፍ፡ 1) reliquus fuit vel factus est; superfuit, restitit. 2) redundavit, superfluus fuit. 3) remansit. — አትረፈ፡ II, 1 1) reliquum fecit, reliquit. 2) reposuit, reservavit. 3) reliquum i. e. abunde habuit. — ትሩፍ፡ 1) reliquus; a) abundans; b) supervacaneus (p. 57). 2) praestans, eximius, egregius; ትርፍት፡, pl. ትሩፋት፡ virtus, praestantia. — ተረፍ፡ et ተርፍ፡ 1) reliqua pars, reliquiae, reliquum, supplementum. 2) superfluum, abundantia. 3) id quod redundat, lucrum. — ተራፍ፡, pl. ተራፋት፡ reliqua pars, reliquiae.

ተስዑ፡, ትስዑ፡ f. novem. — ተስዓቱ፡, ተሳዕቱ፡, ትስዐቱ፡ m. novem. — ትስዕ፡ novem; ትስዐ፡ novies. — ታስዕ፡ nonus. — ተሱዕ፡ novem dies, nonus dies. — ተሱዐት፡ vel ተሱዓት፡ hora nona. — ተስዓ፡ et ትስዓ፡ nonaginta.

ተቅጻ፡ coriandrum.

ተቤሳ፡ fascia.

ታቦት፡, pl. ታቦታት፡ arca (Noae, legis; Abyssini arcam templi Zionis in ecclesiam Axumae cathedralem perlatam perhibent, p. 36).

ተቡሌ፡, ተቡልያ፡ superhumerale.

ተብዐ፡ I, 1 constans, fortis, virilis fuit. — ትብዕ፡ fortitudo, virtus. — ትብዐት፡ id. — ተባዕት፡, pl. አትባዕ፡ mas, masculus. — ተ

በዕ፡ et ተበዒ፡ fortis, strenuus. — ተባዕታይ፡, ተባዕታዊ፡ masculinus.

ተበይስ፡ Thebais.

ታኅሣሥ፡ mensis Abyssinorum quartus, qui IX° Decembris sec. Cal. Greg. incipit.

ተነነ፡ — ተን፡ vapor, fumus.

ተንበለ፡ qdrl. I oratoris munere functus est, intercessit, oravit pro alqo; patronum adiit alqm. — ተንበል፡, ተንባል፡, ተንቡል፡, pl. ተናቡል፡, ተንበልት፡ orator, interpres, legatus, intercessor, deprecator. — መተንቡል፡ intercessor, deprecator, advocatus.

ተንተነ፡ qdrl. I vacillavit, labavit, titubavit; animo percussus est. — አተንተነ፡ II caus. — ትንታኔ፡ vacillatio, nutatio.

ትንንያ፡ culices, sciniphes.

ተከለ፡ I, 1 infixus est, penetravit (p. 35). — ተከለ፡ I, 1 subj. ይትክል፡ 1) fixit, infixit; statuit, stabilivit. 2) plantavit (plantam); plantis consevit (terram). 3) substituit. — አትከለ፡ II, 2 de-, pro-, extrusit, contudit. — ተተክለ፡ III, 1 fixus, infixus, statutus, plantatus est. — ትኩል፡ fixus, statutus, plantatus. — ተክል፡, pl. አትክልት፡ et ተክላት፡ planta, plantarium; ተከለ፡ pro, loco. — ተክለ፡ ሃይማኖት፡ „planta fidei", n. pr. viri Abyssini. — መትክል፡ paxillus, clavus.

ተኵላ፡, pl. ተኵላት፡ et ተኳሉት፡ lupus.

ተኬሳ፡ scapula.

ተከተ፡ I, 1 menstruis laboravit. — ትክት፡ menstrua (femina). — ትክቶ፡ menstruum (profluvium).

ተከተ፡ — አትከተ፡ II, 1 et አትከተ፡ II, 2 tempus lucrari voluit. — ትካት፡ 1) tempus pristinum, antiquum, vetus memoria; ዘትካት፡ pristinus, vetus, priscus, antiquus; እምትካት፡ vel እምትካቱ፡ antiquitus, antehac, olim. 2) adv.: pridem, prius, antehac, olim.

ተክዘ፡ I, 2 1) moeruit, aeger animi, tetricus fuit, contristatus est. 2) curis vel sollicitudine affectus est. — አትከዘ፡ II, 2 caus. — ትኩዝ፡ moestus, tristis, morosus, aeger animi, afflictus. — ትካዝ፡, pl. ትካዛት፡ 1) moeror, tristitia. 2) sollicitudo, cura. 3) res qua opus est, necessitas. 4) negotium, occupatio, opus, res.

ተከዚ፡ flumen, fluvius, amnis.

ተከፌ፡ — መትከፍት፡ et መትከፍ፡, pl. መታክፍት፡ humerus, scapula.

ቶራ፡, pl. ቶራት፡ bubalus.

ቶስሐ፡ qdrl. I miscuit, ad-, com-, permiscuit, temperavit (c. dupl. Acc.; c. Acc. et በ፡): — ተቶስሐ፡ III, 1 pass. — ቱሱሕ፡ mixtus, temperatus. — ቱስሕት፡ mixtura, temperatio, commixtio (κρᾶσις, φυρμός). — ቱሳሔ፡ id.

ቶታን፡, pl. ቶታናት፡ corrigia.

ተወን፡ 1) auctumnus. 2) pluvia tempestiva.

ቴዎዶጦስ፡ Theodotus.

ተይ፡ et ትይ፡ sulphur.

ቴነ፡ — ቴን፡ extensio (longitudo, latitudo, crassities).

ተይፌን፡, pl. ተያፍን፡ et ተያፍንት፡ juvencus bos.

ቴጳ፡ θῆτα, nomen literae graecae Θ.

ተግሀ፡ I, I 1) vigilavit, insomnis fuit. 2) invigilavit, vigilanter attendit, intentus fuit. — **ትጉህ፡** 1) vigil, pervigil. 2) vigilanter attentus, (**ትጉሃን፡** p. 152 siglum est). — **ትጋህ፡** 1) vigilia, insomnia. 2) vigilantia, attentio, cautio, sedulitas.

ትፋሕ፡, **ትፉሕ፡** malum (fructus).

ተፍአ፡ I, 1 spuit. — **ትፍአት፡** sputum.

ተፈየ፡ I, 1 confisus est, fiduciam posuit.

ኀለለ፡ — **ኀለት፡** canna, arundo.

ኀልቀ፡ I, 1 subj. **ይኀለቅ፡** et **ይኅልቅ፡** 1) defecit, interiit, confectus, consumtus est, desiit. 2) praeteriit, ad finem perductus, consummatus est. — **አኅለቀ፡** II, 1 1) consumsit, absumsit, confecit. 2) ad finem perduxit, consummavit, perfecit. — **ኅልቀት፡** consumtio, interitus, consummatio. — **ማኅለቅት፡** 1) finis, terminus. 2) summa rei. 3) exitium. 4) peractio, exsecutio p. 35.

ኈለቈ፡ I, 2 1) numeravit. 2) annumeravit (c. Acc. et **ምስለ፡**), imputavit. 3) recensuit. — **ተኈለቈ፡** III, 2 et 1 pass. — **ኍሉቍ፡** et **ኍሉቍ፡** part. pass. — **ኍልቍ፡** et **ኈልቍ፡**, pl. **ኍለቍ፡** numerus; summa. — **ኍላቌ፡** numeratio, numerus.

ኀለወ፡ I, 2 excubias egit, custodivit.

ኀለየ፡ I, 2 1) cogitavit, meditatus est, consideravit, reputavit, in animo habuit, respexit. 2) sollicitus fuit, curavit (p. 441. 26), prospexit. 3) intellexit, percepit, sensit. 4) putavit. — **አኀለየ፡** II, 2 fecit ut cogitaret, mentem injecit alicui. — **ተኀለየ፡** III, 2 cogitatus est, in mentem venit. — **ኀሊና፡**, pl. **ኀሊናት፡** 1) cogitatio, cogitatum, sententia. 2) mens, intellectus. 3) sentiendi ratio, animus. 4) voluntas, consilium.

ኀለፈ፡ I, 1 subj. **ይኅልፍ፡** 1) transiit, a) praeterivit, praetergressus est; b) pertransiit, obiit; c) transgressus est, trajecit; d) discessit, abiit. 2) praeteriit, elapsus est, periit, evanuit. — **አኅለፈ፡** II, 1 caus. — **ተኀለፈ፡** III, 1 se subduxit alicui. — **ተኃለፈ፡** III, 3 huc illuc transiit. — **አስተኃለፈ፡** IV, 3 1) circummisit (nuntios, praecones). 2) decussatim posuit. — **ኀሉፍ፡** transiens. — **ኀላፊ፡** transiens, periens, fluxus, caducus (p. 152 l. 4 siglum est). — **ኀላፊት፡** agmen praetereuntium. — **ኅልፈት፡** 1) transitus. 2) abitus. 3) interitus, exitus, finis. — **ምኅላፍ፡** locus transitus, transitio pervia.

ኀመሰ፡ I, 2 quinque fecit. — **ኀምስ፡** f., **ኀምስቱ፡** m. quinque. — **ኅምስ፡** quinque; **ኅምስ፡** et **ኅምሰ፡** quinquies. — **ኃምስ፡** et **ኃምሳዊ፡** quintus. — **ኀሙስ፡** 1) quinque dies, quintus dies. 2) feria quinta. — **ኀምሳ፡** quinquaginta. — **ታኅማስ፡** 1) quinio. 2) quinta pars. — **ትኅምስት፡** quintuplum, quinque partes. — **ምኅምስት፡** quintuplum.

ኀመዘ፡ — **ምኅማዝ፡** furnus.

ኀመየ ፡ I, 1 et 2 vinculis constrinxit, vinxit. — **ተኀምየ ፡** III, 1 pass. (p. 67 ann. 5, ubi **ኤ** e gr. § 19 annot. exponendum est). — **ማኅሚ ፡** vinculum.

ኀሠሠ ፡ I, 1 subj. **ይኅሥሥ ፡** 1) quaesivit. 2) sciscitatus est. 3) scrutatus est, investigavit. 4) petiit, postulavit, requisivit. 5) operam dedit, studuit. — **ተኀሠ ፡** III, 1 1) quaesitus, investigatus, postulatus est. 2) sibi quaesivit, scrutatus est, requisivit rationem. — **ተኃሠሠ ፡** III, 3 disputavit, controversiam habuit, altercatus est. — **ኀሣሢ ፡** quaesitor, investigator, studiosus. — **ኅሠሣ ፡**, pl. **ኅሠሣት ፡** 1) petitio, desiderium, studium. 2) percontatio, quaestio. — **ማኅሠሥ ፡** petitum, desiderium; controversia. — **መኅሥሥ ፡** fuscina, forceps. — **ታኅሣሥ ፡** vid. sub **ተ**.

ኀሠወ ፡ I, 1 sedatus est, siluit. — **አኅሠወ ፡** II, 1 sedavit, restinxit.

ኀሠፈ ፡ I, 1 scabiosus fuit. — **ኅሡፍ ፡** scabiosus.

ኀረመ ፡ — **ኅርመት ፡** ductus literae, litera, syllaba.

ኀረሠ ፡ I, 1 et 2 bene nutrivit. — **ተኀረሠ ፡** III, 2 pass.

ኀረሰ ፡ I, 1 parturiit, in puerperio cubuit. — **ኅርስ ፡** partus, puerperium. — **ኀራሲ ፡** puerpera.

ኀረወ ፡ I, 1 caelavit, sculpsit. — **ተኀረወ ፡** III, 1. 2 pass. — **ኅሩው ፡** part. pass. — **ኅርወት ፡** 1) sculptura. 2) caelum, cestrum. 3) foramen.

ኀርየ ፡ et **ኀረየ ፡** I, 1 subj. **ይኅረይ ፡** e-, se-, delegit, praetulit. — **ተኀርየ ፡** III, 1 pass. — **ኅሩይ ፡** 1) electus, selectus. 2) acceptus, gratus. 3) arbiter, conciliator. — **ኅርየት ፡** optio, electio.

ኀረጸ ፡ i. q. **ቀረጸ ፡**

ኀሪፍ ፡ annus praesens.

ኀሰረ ፡ I, 1 subj. **ይኅስር ፡** 1) depressus, in conditionem viliorem dejectus, miseria afflictus est. 2) imminutus, ad paucitatem redactus est. 3) ignominia, dedecore affectus est. — **ኀሰረ ፡** I, 2 ignominia, injuria affecit (p. 21, ni **አኅሰረ ፡** legere malueris). — **አኅሰረ ፡** II, 1 1) humilem, vilem reddidit. 2) ad paucitatem redegit; mulcta, poena affecit. 3) ignominia, dedecore affecit, vilipendit. 4) vitiavit, stupravit. — **ኅሱር ፡** 1) vilis, inferioris ordinis. 2) contemtus, probrosus. 3) miser. 4) depravatus. — **ኅሳር ፡** conditio vilis, miseria, ignominia, dedecus, convicium.

ኀበ ፡ praep. 1) apud, juxta, penes. 2) ad, versus, in; **ኀበ ፡ ዘ ፡** ubi, quo, ubicumque („nec corpus ejus, ubicumque sit = nec corporis ejus partem quamlibet" p. 62 l. 11), quocumque. — **ለኀበ ፡** ad, versus, in, erga, ad modum, instar. — **በ ኀበ ፡** ad, apud, juxta, παρά c. Gen. = ab; penes; coram; e sententia alcjs; ad modum, secundum, pro, prae, instar. — **እምነ ፡ ኀበ ፡** vel **እምኀበ ፡** ab, ex, a parte, e vicinia alcjs, per. — **እንተ ፡ ኀበ ፡** praeter, per.

ኀበ ፡ adv. rel.: ubi, quo; ubicumque, quocumque; ibi ubi vel quo; eo ubi vel quo; **በ ፡ ኀበ ፡** alicubi, uspiam. — **በኀበ ፡** ubi; ibi ubi; ubi-

cumque. — እምኀበ፡ vel እምነ፡ ኀበ፡ unde, ibi unde, eo unde; inde ubi vel quo. — እንተ፡ ኀበ፡ a qua parte, ubi.

ኀበለ፡ — ተኀበለ፡ III, 1 ausus est. — ኀቡል፡ et ተኀባሊ፡ audax.

ኀበረ፡ et ኅበረ፡ I, 1 subj. ይኅበር፡ 1) consociatus est, se adjunxit. 2) consensit; congruit; conspiravit. 3) e communi consensu, conjunctim, unâ, communiter fecit alqd (c. Acc. rei; c. Acc. Inf. vel ለ፡ seq. Inf.). — አኀበረ፡ II, 1 1) conjunxit, connexuit, (conflavit p. 66). 2) consociavit. 3) consentire, consonare fecit, conspirationem fecit. 4) societatem iniit. — ተኀበረ፡ III, 1 conjunctus, consociatus est. — ኅቡር፡ conjunctus, consociatus, consentiens, concors, consors; ኅቡረ፡ ህላዌ፡ consubstantialis; ኅቡረ፡ ክህነት፡ collega sacerdos; ኅቡረ፡ መንበር፡ σύνθρονος. — ኅቡረ፡ unâ, simul, conjunctim, unanimiter. — ኅብር፡ 1) funis. 2) tractus. 3) latus. 4) caterva. 5) fascinatio. — ኅብረት፡ 1) consociatio, communio. 2) consensus, consonantia, concordia. — ማኅበርት፡ junctura, commissura. — ማኅበር፡ 1) congregatio, conventus, coetus, concio; a) concilium; b) conventus monachorum, ordo monachicus; ሰብአ፡ ማኅበር፡ conventuales; ቤተ፡ ማኅበር፡ monasterium. c) agmen, turba, classis, ordo, τάγμα p. 58. 2) socii, collegae. — ማኅበራዊ፡ conventualis.

ኅብስት፡ vid. ኀበዘ፡

ኀበበ፡ — ማኅበብት፡ lacus torcularis.

ኀበኔ፡ vel ኀበኒ፡ limbus vestis.

ኀብአ፡ I, 1 subj. ይኅባእ፡ 1) abscondidit, occultavit, abdidit. 2) celavit (c. dupl. Acc.). — ተኀብአ፡ III, 1 refl. et pass. — ኅቡእ፡ occultus, absconditus, (apocryphus), arcanus; በኅቡእ፡ in occulto, clam; ኅቡኣት፡ arcana, mysteria. — ምኅባእ፡ locus absconditus, latibulum.

ኀበዘ፡ I, 1 subj. ይኅብዝ፡ coxit panem. — ኅብስት፡, pl. ኅበውዝ፡ panis; placenta panis. — ኀባዚ፡ pistor. — ምኅባዝ፡ pistrina.

ኀበይ፡ seria.

ኀተመ፡ I, 1 subj. ይኅትም፡ sigillo clausit, signavit, obsignavit, (sigillum impressit p. 81). — ተኀተመ፡ III, 1 pass. — ኅቱም፡ signatus, obsignatus. — ኀታሚ፡ signator, obsignator. — ማኅተም፡ et ማኅተምት፡ sigillum, signaculum.

ኀተወ፡ I, 1 accensus est, arsit et luxit. — አኅተወ፡ II, 1 1) accendit. 2) illuminavit. 3) lumen emisit. — ኅቱው፡ accensus, lucens. — ማኅቶት፡, pl. መኃትው፡ 1) lucerna, lampas. 2) lychnuchus. 3) fax.

ኀነቀ፡ I, 1 subj. ይኅንቅ፡ anxit, suffocavit; suffocando necavit. — ተኀንቀ፡ III, 1 refl. et pass.

ኀንበዝ፡ instrumentum quo corpus torquetur.

ኀንጸጸ፡ qdrl. I folliculis extraxit (grana).

ኈናፊ፡, ኀናፊ፡ ethnici, haeretici.

ኈሠ፡ — ተኈሠ፡ III, 1 commixtus est. — ኅዉሥ፡ mixtus, commixtus. — ኍሠት፡ commixtio, confusio.

ኆኅ፡ prunus.

ኆኅት፡, pl. ኆኃት፡ et ኀዋኅው፡ ostium, janua, porta.

ኆጻ፡ arena.

ኀዘዘ፡ — አኅዘዘ፡ II, 1 animam interclusit alicui.

ኄለ፡ I, 1 invaluit. — ኀየለ፡ I, 2 1) fortis, potens fuit; roboratus est. 2) superior fuit (c. Acc.: aliquo), praevaluit, praepolluit. — አኅየለ፡ II, 2 corroboravit. — ተኃየለ፡ III, 2 1) fortem vel fortiorem se praebuit, vires contendit; corroboratus est. 2) praevaluit, praepolluit, dominatus est. 3) vim adhibuit vel intulit, vi oppressit (c. Acc. prs.; „Verbo, quod eum sursum tulerat, vim intulit“ p. 106 l. 21). — ኃያል፡ fortis, validus. — ኀይል፡, pl. ኀይላት፡ 1) vis, vires, robur, potentia. 2) virtus. 3) opes. 4) facinus virtute, robore factum. 5) copiae, exercitus. — ኀያል፡ fortis, potens, validus.

ኀይመት፡ tentorium, tabernaculum.

ኄረ፡ — ኄር፡, f. ኄርት፡ bonus, (probus, pius,) praestans. — ኂሩት፡ bonitas, praestantia, benignitas, virtus. — ኄረወ፡ qdrl. I bonus, praestans fuit.

ኀየሰ፡ I, 2 melior, praestantior fuit vel factus est. — አኅየሰ፡ II, 2 praestantiorem, magis idoneum reddidit alqm i. e. virtutem addidit alicui (c. Acc. pers., p. 102). — ኂሳን፡ praestantia, excellentia.

ኄጠ፡ I, 1 subj. ይኂጥ፡ pellexit, seduxit, decepit. — ተኀየጠ፡ III, 1 pass. — ኂጠት፡ seductio, deceptio.

ኀደረ፡ I, 1 subj. ይኅድር፡ 1) consedit; devertit. 2) habitavit, incoluit, commoratus est. — አኅደረ፡ II, 1 caus. — ኃዲር፡ qui consedit, habitans, commorans. — ኅድረት፡ habitatio. — ኀዳሪ፡ inquilinus, advena. — ማኅደር፡, pl. መኃድር፡ habitatio, habitaculum, domicilium, (cella monachi p. 59 seq.).

ኀዳር፡ mensis Abyssinorum tertius, qui IX° Novembris sec. Cal. Greg. incipit.

ኀደገ፡ I, 1 subj. ይኅድግ፡ a) trans. 1) reliquit; deseruit. 2) commisit alicui alqd. 3) dimisit. 4) remisit, condonavit. 5) omisit, praetermisit, intermisit, neglexit; α) missum fecit, abstinuit; β) destitit, desiit. 6) sivit, permisit, concessit (c. Acc. vel ለ፡ pers.; seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.). b) intrs.: remisit, cessavit. — አኅደገ፡ II, 1 caus. — ተኅድገ፡ III, 1 pass. (defuit, non comparuit, p. 62). — ኅዱግ፡ part. pass. — ኅድገት፡ relictio, dimissio, (abjectio p. 80); remissio. — ኅድጋት፡ repudium, divortium.

ኀዳጥ፡ vid. ኀጠጠ፡

ኀደፈ፡ I, 2 (et 1) gubernavit. — ኅዳፍ፡ remus, gubernaculum; gubernatio. — ኀዳፊ፡ remex, gubernator. — ማኅደፍ፡ remus, gubernaculum.

ኀጥአ፡ I, 1 1) non reperit. 2) non habuit, destitutus est re (c. Acc. rei); ኅጢእ፡ inopia, defectus. 3) raro: peccavit. — አኅጥአ፡ II, 1 1) privavit (c. dupl. Acc.). 2) exper-

tem esse voluit alqm rei, egere vel carere fecit. 3) peccare fecit. — ተኀጥአ፡ III, 1 1) se subduxit, aufugit. 2) abfuit, defuit, non repertus est. — ኅጡእ፡ 1) expers, indigus, inops. 2) fugitivus. — ኃጥእ፡ peccator, (impius, improbus). — ኀጣእ፡ defectus, inopia. — ኀጢአት፡, pl. ኀጣውእ፡ et ኀጣይእ፡ peccatum, (delictum, crimen).

ኀጠጠ፡ — ኀጠት፡ granum. — ኅዳጥ፡, pl. ኅዳጣን፡ 1) exiguus, paucus. 2) paulum, paululum, aliquantulum.

ኀጸረ፡ I, 1 subj. ይኅጽር፡ brevis fuit vel factus est, (brevior alqo, c. Acc. p. 45). — አኅጸረ፡ II, 1 breviorem reddidit, decurtavit, („cum aequalia perficerent ita ut alius alio minus non proficeret“ p. 32/33). — ኅጹር፡ contractus, brevis. — ኀጺር፡, f. ኀጻር፡ brevis, curtus.

ኀጺን፡, pl. ኀጻውንት፡ ferrum; a) instrumentum ferreum; b) gladius. c) ልብሰ፡ኀጺን፡ lorica.

ኀጸወ፡ I, 1 castravit. — ኅጽው፡ castratus, eunuchus.

ኍጻድ፡, ኈጻድ፡ uncinus, fibula.

ኀፀበ፡ I, 1 subj. ይኅፅብ፡ lavit, abluit. — ተኀፅበ፡ III, 1 pass. et refl. — መኅፀብ፡ 1) pelvis, labrum. 2) balneum. — ምኅፃብ፡ locus lotionis, lavacrum, piscina.

ኀፈረ፡ I, 1 subj. ይኅፈር፡ 1) erubuit, puduit alqm (seq. Acc. Inf.). 2) reveritus est. 3) pudore, ignominia affectus est (seq. Acc. Inf., ut: „ignominia cadendi afficitur“ p. 99). — ተኀፍረ፡ et ተኀፈረ፡ III, 1 pudefactus, pudore, ignominia affectus est. — አስተኀፈረ፡ IV, 1 caus. — ኀፉር፡ pudefactus, pudicus. — ኅፉር፡ et ኅፉሬ፡ pudibundus, pudicus. — ኀፍረት፡ 1) pudor. 2) turpitudo, dedecus, ignominia. 3) pudenda.

ኀፈረ፡ — ማኅፈር፡ propinqui, amici, familiares; amicus, familiaris.

ኀፈደ፡ — ማኅፈድ፡ turris, (ναός templum p. 71).

ኀፈጠ፡ I, 1 percussit, planxit.

ነ፡ p. 157 l. 8 siglum cst.

ኑ፡ num, -ne, an? (gr. § 161, a; 198, 2, a). a) ኢ — ኑ፡, አልቦኑ፡ አኮ፡—ኑ፡ nonne? annon? b) ቦኑ፡ numquid? c) etiam pronominibus et adverbiis interrogativis annectitur („et, si natus est, quando natus sit“? p. 97 l. 11).

ኒ፡ (gr. § 168, 4; 200, 1; 206) 1) etiam, quoque, item (seinerseits, andererseits); እመኒ፡, ወእመኒ፡ etsi, quamvis. 2) et, -que, autem (sive ኒ፡, sive ወ — ኒ፡, cum negatione: nec); ኒ፡ — ወ፡ — ኒ፡ et — et, tam — quam (cum negatione: nec — nec). 3) vocibus interrogativis annexum vim indefinitorum tribuit.

ኔ፡, ነ፡ gr. § 160, a.

ናሁ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነሀበ፡ I, 1 metalla exercuit, fabricatus est. — ነሃቢ፡ faber aerarius, argentifex. — ምንሃብ፡ officina aeraria.

ንህብ፡, pl. አንሃብ፡ et አንህብት፡ apis, apes.

ንህከ፡ I, 1 gemuit. — ነህክ፡, ናህክ፡ gemitus.

ንሀየ፡ I, 1 se levatum sensit, respiravit. — **አንሀየ፡** II, 1 refocillavit, consolatus est. — **ተናሀየ፡** III, 3 confessus est peccata. — **ናሀይ፡** tranquillitas, pax, solamen.

ነሀገ፡ — **አንሀገ፡** II, 1 minavit gregem.

ናላ፡ cerebrum.

ናሕስ፡, pl. **አንሕስት፡** tectum.

ናሕስ፡ aes.

ነሐሴ፡ mensis Abyssinorum XII^us^, qui VI° Augusti sec. Cal. Greg. incipit.

ናሕሰየ፡ — **አናሕሰየ፡** qdrl. II ignovit, condonavit.

ናሕንሐ፡—**ተናሕንሐ፡** qdrl. III, 1 agitatus, concussus est. — **ንሕኑሕ፡** concussus.

ነምር፡, pl. **አናምርት፡** pardus, tigris.

ነሠተ፡ I, 1 subj. **ይንሥት፡** 1) destruxit, demolitus est, evertit. 2) disjecit, dirupit. — **ተነሥተ፡** III, 1 pass. — **ንሡት፡** destructus. — **ንሥተት፡** destructio.

ነሥአ፡ I, 1 subj. **ይንሣእ፡** 1) sustulit, extulit, suscepit. 2) abstulit, ademit. 3) cepit, prehendit, occupavit. 4) sumsit, petiit, secum duxit, assumsit. 5) accepit. — **አንሥአ፡** II, 1 1) extulit, sustulit. 2) surgere jussit, excitavit, suscitavit, resuscitavit (mortuum). 3) erexit, restituit, 4) i. q. **ተንሥአ፡** exsurrexit p. 22 ann. — **ተነሥአ፡** III, 1 pass. stirpis I, 1. — **ተንሥአ፡** III, 1 refl. stirpis I, 1: surrexit, ex-, in-, resurrexit, se extulit. — **አስተናሥአ፡** IV, 3 1) extulit, restituit. 2) ex-, in-, suscitavit. 3) se extulit, superbivit. — **ንሥአት፡** sumtio, assumtio, acceptio. — **ትንሣኤ፡** surrectio, resurrectio. — **መንሥኢ፡** is qui surgere facit, suscitat; resuscitator.

ነሠገ፡ I, 1 repagulo occlusit. — **መንሠግ፡** et **መንሥግ፡** repagulum, pessulus.

ናርዶስ፡ nardus.

ነስሐ፡ I, 2 poenituit alqm, poenitentiam egit. — **አንስሐ፡** II, 1 et **አነስሐ፡** II, 2 ad poenitentiam induxit, p. 107. — **ተነስሐ፡** III, 2 poenitentiam egit. — **ንስሓ፡** poenitentia. — **ነሳሒ፡** poenitentiam agens.

ንስር፡, pl. **አንስርት፡** aquila, vultur.

ንስቲት፡ vid. **ንእስ፡**

ንስኅት፡ foetor.

ኔሳን፡, **ኒሳን፡** Nisan, mensis Hebraeorum primus.

ነስነሰ፡ qdrl I adspersit, conspersit.

ነሰከ፡ I, 1 subj. **ይንስክ፡** momordit. — **ተነሰከ፡** III, 1 pass. — **ንስከት፡** morsus.

ነሰወ፡ — **መንሱት፡**, pl. **መናስው፡** 1) tentatio. 2) periculum. 3) calamitas, poena a Deo inflicta. — **አመንሰወ፡** qdrl. II in tentationem, calamitatem induxit. — **ተመንሰወ፡** III, 1 pass. — **ምንሱው፡** tentationi, calamitati obnoxius. — **ምንሳዌ፡** tentatio, periculum.

ናስጥሮስ፡ Nestorius.

ነቅሀ፡ I, 1 subj. **ይንቃህ፡** 1) evigilavit, experrectus est. 2) sobrius, cautus, attentus fuit. — **አንቅሀ፡**

II, 1 expergefecit, suscitavit, resuscitavit. — ንቁህ፡ experrectus, sobrius, vigilans, attentus. — ንቅሀት፡ evigilatio, cautio, attentio.

ነቀለ፡ I, 1 evulsit, eradicavit.

ነቈረ፡ I, 1 effossus, erutus est oculus. — አንቈረ፡ II, 1 caus. — ነቋር፡ luscus, cocles. — አንቀር፡ interior pars oris et narium. — አንቍራ፡ cellae favorum.

ንቃቅ፡ rima, fissura.

ነቀበ፡ I, 1 se avulsit, abalienatus est ab alqo.

ንቍበት፡ succinctorium.

ናቀት፡ camela.

ነቈጐ፡ — አንቈጐ፡ exclusit pullos ex ovis.

ነቀወ፡ I, 1 et 2 sonum vel vocem edidit (res, animal). — ንቃው፡ sonus, vox animalium quaelibet.

ነቅዐ፡ I, 1 1) fissus, diruptus est, rimas egit. 2) erupit, prorupit, scaturiit. — አንቅዐ፡ II, 1 caus. — ንቁዕ፡ fissus, rimosus. — ነቅዕ፡, pl. አንቅዕት, fons, scaturigo. — ንቅዐት፡ fissura, rima, hiatus. — መንቅዕት፡ femur.

ነቀዘ፡ I, 1 cariem contraxit. — ንቁዝ፡ vermiculosus. — ነቀዝ፡ et ነቅዝ፡ caries, teredo, vermiculatio.

ኒቅያ፡ Nicaea.

ነቅጸ፡ I, 1 exaruit. — ንቁጽ፡ aridus, durus.

ነቀጸ፡ vel ነቀፀ፡ — አንቀጽ፡ vel አንቀፅ፡, pl. አናቅጽ፡ porta.

ነቀፈ፡ I, 1 decussit corticem. — ንቅፈት፡ maculatio, macula.

ነበልባል፡ flamma (p. 151 infra, Christus dicitur flamma). — አንበልበለ፡ quinql. II flammavit, flammam edidit.

ናብሊስ፡ nablium.

ነብሐ፡ I, 1 latravit.

ነበረ፡ I, 1 subj. ይንበር፡ 1) sedit, consedit. 2) mansit, permansit, perseveravit. 3) habitavit, incoluit, commoratus est. — አንበረ፡ II, 1 1) sedere jussit vel fecit. 2) posuit, collocavit, imposuit, ap-, reposuit, deposuit (ut: vestem p. 58). 3) habitare, manere fecit. — አስተናበረ፡ IV, 3 bene disposuit vel composuit. — ንቡር፡ 1) sedens. 2) positus. 3) manens. 4) incolens. — ንብረት፡ 1) sessio. 2) positio, dispositio, impositio. 3) status, conditio, vivendi ratio, victus. 4) habitatio, commoratio. — ነባሪ፡ 1) manens, stabilis. 2) habitans, incolens. 3) verna, famulus domesticus. — መንበር፡, pl. መናብርት፡ sedes, sella, thronus („throni" = unus ex ordinibus angelorum); at p. 79 l. 8 = Mambre (Gen. 18, 1). — ምንበር፡ locus, sedes, basis. — መንበርት፡ status, vita, victus.

ነበበ፡ I, 1 subj. ይንብብ፡ locutus est (c. Acc. prs. = alicui). — አንበበ፡ II, 1 1) legit. 2) recitavit, cantavit. 3) meditatus est. — ተነበ፡ III, 1 recitatus, cantatus, lectus, enuntiatus est. — ተናበበ፡ III, 3 collocutus, locutus est, dixit. — ንባብ፡ loquela, sermo. — ነባቢ፡ loquendi facultate et ratione praeditus; locutor, orator, auctor vel poëta (p. 146); linguosus, vaniloquus. — አንባቢ፡ lector. — ምንባብ፡ lectio.

ናቡቴ፡ Naboth.

ናቡከድነጸር፡ Nebucadnezar.

ነብዐ፡ — አንብዐ፡ II, 1 lacrymatus est. — አንብዕ፡, pl. አናብዕ፡ lacryma, lacrymae.

ነቢይ፡, pl. ነቢያት፡ propheta. — *ነቢይት፡ et ነቢት፡ prophetissa. — ተነበየ፡ III, 2 propheta constitutus est, prophetavit. — ትንቢት፡ prophetia, vaticinium.

ነበጠ፡ — አንበጣ፡, pl. አናብጥ፡ locusta, locustae.

ነት፡ coccum, coccinum.

ነተነ፡ — አስተንተነ፡ IV, 1 intente vel assidue occupatus est re.

ነተዐ፡ I, 1 in fugam inclinatus est, fugit. — አንተዐ፡ II, 1 fugavit. — ነትዕ፡ tentorium, aulaeum.

ነተገ፡ et ነተገ፡ I, 1 decrevit, imminutus est, defecit, desiit. — አንተገ፡ II, 1 1) demsit, detraxit, deminuit. 2) intermisit, cessavit. — ንቱግ፡ mancus, imperfectus. — ንትጋ፡ 1) defectus, lacuna. 2) intermissio, cessatio. — ትንታግ፡ titio, torris.

ነተፈ፡ I, 1 et 2 discerpsit, dilaceravit. — ተነተፈ፡ III, 1 pass.

ነኀለ፡ I, 1 subj. ይንኀል፡ corruit, collapsus, dirutus, devastatus est. — አንኀለ፡ II, 1 destruxit, diruit, subvertit. — ንኁል፡ part. pass.

ነኀረ፡ I, 1 rhonchissavit. — መንኀር፡ antlia, haustrum, follis.

ነነዌ፡ Ninive.

ንእሰ፡ I, 1 minor, minimus fuit. — አንእሰ፡ II, 1 parvum, minorem reddidit, extenuavit, minorem aestimavit. — ንኡስ፡ parvus, minor (etiam numero, aetate, auctoritate; minus perfectus p. 59). — ነእስ፡ parva, minor, puella. — ንእስ፡ infantia, pueritia, adolescentia. — ናእስ፡ parvitas, pusillitas. — ንስቲት፡ 1) paulum, aliquantulum; በበንስቲት፡ vel በበንስቲት፡ ንስቲት፡ paulatim. 2) pusillus, exiguus, aliquot, pauci.

ንእከ፡ I, 1 gemuit. — ናእክ፡ gemitus.

ናእክ፡ plumbum, stannum.

ናእክ፡ macula.

ንእደ፡ I, 1 laudavit. — ተንእደ፡ III, 1 pass.

ነከረ፡ — አንከረ፡ II, 1 1) peregrinum, insolitum invenit. 2) miratus, admiratus est (c. በእንተ፡, እምነ፡, በ፡, c. Acc.). — ተነከረ፡ III, 1 mirandus, mirus fuit. — ነኪር፡, f. ነከር፡ et ነኪርት፡ 1) peregrinus; etiam neutr.: peregrinum, p. 11. 2) alienus, seq. እምነ፡ ab (p. 76 l. 5. 6). 3) alius, mutatus. 4) inauditus, mirus. — መንከር፡ 1) part.: mirabilis, admirandus. 2) subst., pl. መንከራት፡ res mirabilis, miraculum.

ነከሰ፡ — መንከስ፡ maxilla.

ነከበ፡ — መንኩብያት፡ flexurae brachiorum et pedum.

ነክነከ፡ qdrl. I concussit, excussit.

ነክዕ፡, pl. አናኩዕ፡ bruchus, attelabus.

ነከየ፡ I, 1 laesit, nocuit, c. Acc. — ተነከየ፡ III, 1 pass.

ነዋ፡ (gr. § 160, 1, a) ecce, en!

ነዌ፡ Naue vel Nun, pater Josuae.

ኖላዊ፡, pl. ኖሎት፡ pastor. —

ተኖለወ፡ qdrl. III, 1 pastor fuit, duxit et custodivit gregem.

ኖመ፡ I, 1 subj. ይኑም፡ 1) dormivit. 2) obdormivit i. e. vita defunctus est. — አነመ፡ et አኖመ፡ II, 1 caus. — ንዉም፡ dormiens. — ንዋም፡ somnus.

ነወረ፡ — አንወረ፡ II, 1 notam inussit, macula aspersit, vitium irrogavit (c. Acc. prs.). — ነውር፡, pl. ነውራት፡ macula, labes, vitium.

ኖትያዊ፡, pl. ኖትያት፡ nauta.

ኖኅ፡ Noë, Noah.

ኖኀ፡ I, 1 subj. ይኑኅ፡ 1) longus, longior fuit vel factus est. 2) procerus, altus fuit vel factus est. 3) resedit. — አንኀ፡ II, 1 1) longum fecit, prolongavit, produxit. 2) procerum, altum fecit. 3) in altum crevit, p. 14 l. 14. — ኑኅ፡ 1) longitudo. 2) altitudo. — ነዊኅ፡ et ነዋኅ፡, f. ነዋኅ፡ 1) longus; ነዋኅ፡ diu. 2) longinquus, ነዋኅ፡ longe, procul. 3) procerus, altus.

ንዋይ፡, pl. ንዋያት፡ 1) vas, vasa; ንዋየ፡ውስጥ፡ intestina. 2) instrumentum, -ta, utensilia, apparatus; ንዋየ፡ሐቅል፡ arma. 3) sarcinae. 4) res quas quis possidet, opes, bona, pecunia.

ነዓ፡, ንዒ፡, ንዑ፡, ነዓ፡ (gr. § 160, 1, a) 1) veni, venite! 2) age, agite!

ንዑልት፡ fratria quam levir uxorem ducit.

ነዐወ፡ I, 1 subj. ይንዐው፡ 1) venatus est. 2) aucupatus est, avide inhiavit. — ነዓዊ፡ 1) venator. 2) venatorius. — ናዕዌ፡, ነዐዌ፡ venatio.

ንዝህላል፡ vid. ዝህለለ፡

ነዘረ፡ I, 1 et 2 momordit.

ነዝኀ፡ I, 1 con-, aspersit. — ተነዝኀ፡ III, 1 pass. — ንዝኀት፡ conspersio, aspersio.

ነዝኀ፡ — አንዝኀ፡ II, 1 visit (ut videtur; aliâs non occurrit, at vid. locum in meo Lexico Aeth. c. 677 e Phlx. 89 allatum).

ነዝነዘ፡ — ተነዝነዘ፡ III, 1 vexatus est.

ነዝዐ፡ I, 1 evulsit.

ነዘዘ፡ — አመንዘዘ፡ qdrl. II insultavit, probrose dictis proscidit.

ናዘዘ፡ I, 3 solatus, consolatus est. — ተናዘዘ፡ III, 3 solatium admisit, solatio erectus est. — ናዛዚ፡ solator. — ኑዛዜ፡ consolatio, solatium.

ነዝፈ፡ — ተነዝፈ፡ III, 1 exhaustus, evacuatus est.

ነየ፡ ecce me! ነያ፡ ecce eam! caet. (vid. gr. § 160, 1, a).

ናእት፡ panis infermentatus, azymus.

ንድለት፡ caverna.

ነድሐ፡ I, 1 trusit, impulit.

ነደቀ፡ I, 1 struxit, exstruxit, aedificavit. — ተነድቀ፡ III, 1 pass. — ንድቅ፡ structura, opus latericium, murus. — ነዳቂ፡ aedificator.

ነደበ፡ — አመንደበ፡ qdrl. II afflictavit, in calamitatem et periculum induxit, vexavit, persecutus est. — ተመንደበ፡ III, 1 pass. — ምንዱብ፡ afflictus, calamitatibus et difficultatibus pressus. — ምንዳቤ፡ af-

flictio, calamitas, aerumnae, periculum.

ነድአ፡ I, 1 egit gregem, propulit, abegit, exegit. — ተነድአ፡ III, 1 pass. — ነዳኢ፡ exactor.

ነድየ፡ I, 1 subj. ይንዲ፡ inops, egenus, pauper fuit vel factus est. — አንደየ፡ II, 1 caus. — ነዳይ፡ pauper, egenus, inops. — ንድየት፡ et ንዴት፡ paupertas, inopia.

ነደደ፡ et ነደ፡ I, 1 arsit, exarsit, incensus fuit. — አንደደ፡ II, 1 1) accendit, incendit. 2) combussit. — ነድ፡ flamma; ardor. — ምንዳድ፡ focus, culina.

ነደፈ፡ I, 1 jaculatus est, icit. — ተነድፈ፡ III, 1 1) jaculando emissus est. 2) ictus, ictu vulneratus est. — አስተናደፈ፡ IV, 3 fundamentum jecit. — ንድፈት፡ jaculatio; ictus. — ነዳፊ፡ jaculator, sagittarius. — ምንዳፍ፡ spatium jactus teli.

ነጌ፡ elephas.

ነግሀ፡ I, 1 illuxit dies. — አንግሀ፡ II, 1 mane fecit, mane venit vel profectus est. — ነግህ፡ prima lux, tempus matutinum; በነግህ፡ mane, bene mane.

ነገለ፡ — መንገለ፡ 1) versus, ad, in. 2) quod attinet ad. — ለመንገለ፡ id. — በመንገለ፡ versus, juxta, ad. — እመንገለ፡ 1) a parte. 2) ratione habita, quod attinet ad.

ነግሠ፡ I, 1 subj. ይንግሥ፡ 1) regnavit, rex fuit (c. ለ፡, ላዕለ፡, ዲበ፡). 2) regnum, imperium adeptus est. — አንገሠ፡ II, 1 regem, imperatorem constituit. — ንጉሥ፡, pl. ነገሥት፡ rex, imperator. — ንግሥት፡, pl. ንግሥታት፡ regina, imperatrix. — ንግሥ፡ regimen, regia dignitas. — ነጋሢ፡, pl. ነገሥት፡ rex, dynasta. — መንግሥት፡, pl. መንግሥታት፡ regnum, imperium.

ነገረ፡ I, 1 subj. ይንግር፡ 1) locutus est, dixit (c. Acc. prs. vel ለ፡ alicui). 2) recitavit, narravit, retulit, enarravit, exposuit, enuntiavit (addixit: „quas decet, divinae Christi naturae addicimus“ p. 71 l. 24). — ተነግረ፡ III, 1 pass. — ተናገረ፡ III, 3 collocutus, locutus est (c. ምስለ፡, ኀበ፡, Acc. pers.; c. በእንተ፡, በ፡, Acc. rei); a) disseruit, dixit; b) enarravit. — ነገር፡, pl. ነገራት፡ 1) sermo, oratio, verbum, verba, (ሰብአ፡ነገር፡ linguosi). 2) sermocinatio, enarratio, relatio, expositio. 3) res, causa, res gesta (quatenus narratur). — ተናጋሪ፡ 1) loquens, orator. 2) rationalis. — መስተናግር፡ patronus causae, intercessor (seq. ለ፡ pers.).

ነግዐ፡ — አንጕዕ፡ medulla. — አንጐዐ፡ II, 1 emedullavit.

ነገደ፡ I, 1 peregre abiit vel fuit, peregrinatus est, iter fecit, mercaturam fecit. — ንግድ፡ peregrinatio, mercatura. — ነግድ፡, pl. ነግዳን፡ peregrinus, advena, hospes, (exsul, exsules p. 9 annot.). — ነጋዲ፡ peregrinator, mercator. — መንገድ፡ 1) via publica. 2) iter, profectio, peregrinatio. — እንግዳ፡, pl. አናግድ፡ peregrinus, hospes, advena. — ተእንገደ፡ qdrl. III, 1 peregrinatus, deversatus est, hospes fuit.

ነገድ፡, pl. አንጋድ፡ et አናግድ፡ gens, stirps, tribus.

ነጐድጓድ፡ vid. ጐድጐደ፡

ነገፈ፡ I, 1 excussit, decussit. — አንገፈ፡ II, 1 1) excussit, eripuit, liberavit. 2) seq. ላሐ፡ fecit ut luctum deponeret. — ተነግፈ፡ III, 1 1) decussus est, decĭdit. 2) foliis nudatus est. — ንጉፍ፡ decussus, deciduus.

ነፐረ፡ I, 1 scintillavit, fulsit. — ንፐር፡ scintillae, fulguratio.

ነፐበ፡, ነጠበ፡ I, 1 stillavit. — ነፐብ፡ gutta, stilla; punctum. — አንጠብጠበ፡ quinql. I 1) destillavit. 2) guttatim demisit. — ነጠብጣብ፡ stillicidium, stilla, gutta.

ነፐዐ፡ — አንፐዐ፡ II, 1 abrupit.

ነጠየ፡ — አንጠየ፡ II, 1 importune ursit, defatigavit, molestus fuit alicui. — አንጣዪ፡ et መንጠዪ፡ molestus, importunus.

ነጠፈ፡ I, 1 colavit, defaecavit. — ንጡፍ፡ colatus, defaecatus, purus. — መንጠፍት፡ colum, cribrum.

ነጸለ፡ — ተነጽለ፡ III, 1 evulsus vel abruptus excĭdit.

ነጽሐ፡ I, 1 purus fuit, purificatus est. — አንጽሐ፡ II, 1 1) purgavit, purificavit. 2) purum, insontem declaravit. — አስተናጽሐ፡ IV, 3 inter-, ex-, de-, repurgavit. — ንጹሕ፡ purus; immaculatus, incorruptus, innocens, castus, sanctus, sincerus, serenus. — ንጽሕ፡ 1) purgatio. 2) puritas, castitas, continentia, innocentia, sanctimonia, serenitas. — ንጽሕና፡ puritas, innocentia, castitas. — መንጽሒ፡ purificator, purgatorius.

ነጸረ፡ I, 2 1) intuitus est, spectavit, in-, con-, aspexit. 2) respexit, rationem habuit; attendit (c. ለ፡ vel Acc. p. 85). — ተናጸረ፡ III, 3 recpr. — ንጸሮ፡ 1) intuitus. 2) obtutus, visus. — መንጸር፡ regio ex adverso sita; መንጸረ፡ 1) adv. ex adverso, in adversum, coram, manifesto. 2) praep.: e regione. — አንጸረ፡ praep. ex adverso, e regione.

ነጸብራቅ፡ vid. ጸብረቀ፡

ነጸየ፡ I, 1 vellit, evellit.

ነጸፈ፡ I, 1 stravit, substravit. — ተነጽፈ፡ III, 1 refl. et pass. — ንጹፍ፡ stratus. — መንጸፍ፡ stratum, stragulum.

ነጸፍጻፍ፡ vid. sub ጸፍጸፈ፡

ነፀረ፡ I, 1 et 2 dirupit, discussit.

ነፅኀ፡ I, 1 1) contudit, discussit. 2) prostravit, dejecit, detrusit, terrae impegit. — ተነፅኀ፡ III, 1 pass. (prostratus, detrusus jacuit).

ነፅፈ et ነፀፈ፡ I, 1 defecit, exaruit, exsiccatus est, fluere desiit.

ነፈረ፡ I, 1 aëstuavit, bullivit.

ነፍሰ፡ I, 1 spiravit, flavit (ventus). — አንፈሰ፡ II, 1 1) exhalavit. 2) respiravit. 3) recreavit, refocillavit. — አስተንፈሰ፡ IV, 1 1) respiravit. 2) inspiravit. — ነፍስ፡, pl. ነፍሳት፡ anima, animus; nonnumquam = animans; c. pron. suff. = ipse, p. 67. — ነፋስ፡, pl. ነፋሳት፡ 1) ventus. 2) aër, aurae. 3) halitus, spiritus p. 140 str. 16. — ነፍስት፡ 1) corpus. 2) pudenda. — መንፈስ፡, pl. መናፍስት፡ et መንፈሳት፡ spiritus (tam halitus, ventus, anima, quam vis vel natura rationalis, Geist); እለ፡ መንፈስ፡ πνευματικοί. — መንፈሳዊ፡ spiritualis. — እስትንፋስ፡ spiratio, halitus.

ነፈቀ፡ I, 1 diffidit, divisit, bipartitus est. — **ናፈቀ፡** I, 3 1) divisit, dimidiavit. 2) ambiguus fuit animo, dubitavit, hypocrita, incredulus fuit.— **ተነፍቀ፡** III, 1 1) divisus fuit. 2) sibi divisit. — **ተናፈቀ፡** III, 3 in partes vel factiones discessit, dissedit. — **ንፉቅ፡** fissus, divisus, bifidus.— **ኑፉቅ፡** dubitans, hypocrita.— **ነፍቅ፡** arca, scrinium, loculus. — **ንፍቅ፡** dimidia pars. — **ኑፋቄ፡** 1) divisio. 2) dissensio, διχόνοια p. 70—73. 3) hypocrisis, incredulitas. — **መንፈቅ፡** dimidia vel media pars.

ነፍኀ፡ I, 1 subj. **ይንፋኅ፡** flavit, spiravit, afflavit, inspiravit, sufflavit, inflavit (**በቀርን፡** = buccinavit p. 4). — **ተነፍኀ፡** III, 1 flatus, inflatus est, intumuit. — **ንፍኅት፡** flatus, afflatus, inflatio.

ነፍነፈ፡ qdrl. I roravit. — **ንፍንፍ፡**, **ነፍኒፍ፡** roratio, tenuis pluvia.

ነፈየ፡ I, 1 cribravit. — **መንፎ፡** cribrum.

ነፍጥ፡ 1) naphtha. 2) bombarda, sclopetum.

ነፍጸ፡ I, 1 subj. **ይንፍጽ፡** aufugit, effugit. — **አንፈጸ፡** II, 1 abegit, fugavit. — **ነፋጺ፡** profugus, fuga elapsus. — **ነፋጺት፡** quidquid e clade superstes est.

አ፡ vid. gr. § 162 s. f.

ኢ፡ 1) non. 2) seq. Subj.: ne. 3) nominibus praepositum vim ἀ privativi (= in-) habet, ut: **ኢሰሚዕ፡** inobedientia.

ኦ፡ o! interj. dolentis, minantis, mirantis, acclamantis; quibusdam nominibus suffigitur (gr. § 142).

አህ፡ ah, eheu! intrj. dolentis et gementis.

አሆ፡ utique, esto, bene, sic (ja); **አሆ፡ ብሀለ፡** obtemperavit, annuit, morem gessit (c. Acc.: alicui); **አሆ፡ አበለ፡** persuasit.

አላ፡ sed, at (p. 74 l. 9 **አላ፡** inde exponitur, quod in **ዘእንበለ፡** negatio continetur); nisi (p. 4 l. 21); tamen (post **እንዘ፡** quamvis) p. 75 l. 4.

እለ፡ pl. vocis **ዘ፡**; **እሉ፡ እላ፡** pl. vocis **ዝ፡**

አሌ፡ vae! seq. Dat.

ኤሊ፡ Eli, judex Israël.

ኤልዛቤል፡ Jezabel.

ኤልሳቤጥ፡ Elisabeth.

እለ፡ ስክንድርያ፡ i. q. **እለ፡ እስክ"፡**

ኤልሳዕ፡ Elisaeus.

አልቦ፡ 1) non est penes eum = non habet (gr. § 167, 1, b; 176, h), c. c. Acc. vel Nom. rei, quam quis habet; is qui habet in Nominativo apponitur (ut p. 89 l. 4. 5; 92 l. 22; 93 l. 2); **ዘአልቦ፡** qui non habet = sine. 2) **አልቦ፡** vel **አልቦቱ፡** non est; **አልቦ፡ ዘ፡** nemo, nihil, non est quod; **አልቦ፡ አመ፡** nunquam; **አልቦ፡ ሶበ፡** non est quando = non mox p. 5. 3) **አልቦ፡** non, minime, nequaquam.

እልባልተሬቦን፡ pater noster (corruptum ex اب et πάτερ ἡμῶν) p. 31.

እሎንቱ፡, **እላንቱ፡** pl. vocis **ዝንቱ፡**

እሊአሁ፡ pl. vocis **ዚአሁ፡**

እለአላዳ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Ge-

sellschaft, Bd. VII. p. 344 nr. 11 et 29).

እለ፡እስክንድርያ፡ Alexandria (praefixa voce **ዘ፡**, **በ፡**, **ለ፡** illud **እ** initiale omittere licet).

እለ፡አዝጓጓ፡ n. regis Abyssiniae (cfr. Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII. p. 344 nr. 15).

እሌኩ፡, **እሌክቱ፡** pl. vocis **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

እሌዋሕ፡, **አሌዋሕ፡** n. terrae, ubi Bartholomaeus evangelium praedicasse dicitur.

እሌዐዛር፡ Eleazar, Lazarus.

ኤሌያስ፡ (Acc. ἐλαίας) oleae.

ኤሌያስ፡ Elias.

አለደ፡ I, 2 legit, collegit. — **ተአለደ፡** III, 2 pass. — **ምእላድ፡** collectaculum, receptaculum.

እልፍ፡, pl. **አእላፍ፡** myrias, decem millia. — **ትእልፌት፡**, **ምእልፌት፡** decem millium multitudo.

አልፋ፡ litera alphabeti Graeci prima (p. 58); cognomen Christi (ex Apoc. 1, 8) p. 141.

ኢሎፍሊ፡ ἀλλόφυλοι Philistaei; **ኢሎፍላዊ፡** Philistaeus.

አሐ፡ boves.

አሐዱ፡, f. **አሐቲ፡** 1) unus; **፩፩** singuli, unusquisque; **አሐተ፡** semel. 2) aliquis, quidam (p. 13. 18—20. 24 al.).

አመ፡ 1) adv. rel. temporis: quo, qua, quibus, quum; **አልቦ፡አመ፡** numquam. 2) conj.: quo tempore, tum quum, ubi; **እምአመ፡** ex quo; **እስከ፡አመ፡** usque dum, donec; **ዘ አመ፡** quum. 3) praep. temporis: tempore, in, Abl.; **እምአመ፡** abhinc, inde a; **እስከ፡አመ፡** usque ad. 4) **አሜሃ፡** et **አሜሁ፡** tunc, tum.

እመ፡ et **ለእመ፡** (gr. § 170, 1; 205) 1) conj. condit.: si; c. neg.: si non, nisi; **እመሰ፡** si vere, si quidem; **ወእመሰ፡** sin; **እመቦ፡ዘ፡** si quis, si quid, si quando, si forte; **እመኒ፡**, **ለእመኒ፡**, **ወእመኒ፡**, **እመሂ፡**, **ወለእመሂ፡** etsi, quamvis, (at p. 81 l. 14 et si, si quidem); **እመ፡ — ወእመኒ፡**, **እመሂ፡ — ወእመሂ፡**, **እመኒ፡ — ወእመኒ፡**, **እመሂ፡ — አው፡** sive — sive; **ወእመ፡አኮ፡**, **ወእመ፡አኮሰ፡**, **ወእማእኮ፡** si vero non, sin minus, aut; **እመ፡አኮ፡ — እመ፡(ወእመ፡)አኮ፡** aut — aut; **እምከመ፡** vid. sub **ከመ፡** 2) part. interrg.: an, num, -ne? (tam in interrg. directa quam in obliqua); etiam adjecto **ሁ፡**, **ኑ፡**, ut **ለእመኑ፡**

እመ፡ vel **እም፡** 1) ἄν in apodosi enunciationis condit., si quidem in protasi **ሶበ፡**, rarius si **እመ፡** (p. 130) adhibitum est. 2) optative: ὤφελον, debebam, ut: **እምያስተረክቡ፡** „vacare debebant“, p. 87.

እም፡ i. e. **እምነ፡** vid. sub **መነየ፡**

እም፡ mater vid. sub **አመመ፡**

አምሐራ፡ Amhara, provincia Abyssiniae.

እምሔው፡, f. **እምሔውት፡**, pl. **እምሔዋት፡**, **እምሔዋን፡**, **አማሑት፡** avus, avia; proavus, proavia.

እመሕያው፡ vid. sub **እም፡**

አመመ፡ — እም፡, pl. **እማት፡** mater; **እመሕያው፡** i. e. **እመ፡ሕያው፡** mater vivi i. e. mater viventium, seu mater generis humani.

አመመ፡ — **እመት፡**, pl. **እመታት፡** cubitus, ulna (cum pars brachii anterior, tum mensura).

አመረ፡ I, 2 monstravit, ostendit, significavit, indicavit, notum fecit (etiam c. Acc. prs.: alicui). — **አእመረ፡** II, 1 1) cognovit, novit, scivit, agnovit; c. neg.: nescivit, ignoravit (**ዘኢያእመረ፡አባስ፡** quod nescit Abbas = nesciente Abbate); **አቅደመ፡አእምሮ፡** praescivit, praenovit; (p. 60 l. 3 „e singulis signis literarum suarum singuli horas suas norunt"; at emendandum est **ይኤምሮ፡** „singula signa literarum singulas horas indicant"). 2) percepit, comperit. 3) intellexit, comprehendit. 4) sciens, gnarus, intelligens fuit; **አእምሮ፡** et **አእምሮት፡** cognitio, scientia, intelligentia, disciplina. — **አአመረ፡** II, 2 demonstravit, edocuit, scientia impertivit. — **ተአምረ፡** III, 1 cognitus, agnitus, dignotus est, se cognoscendum praebuit, innotuit. — **ተአመረ፡** III, 3 rcpr.: familiaritatem contraxit. — **እሙር፡** 1) notus, cognitus. 2) noscibilis. 3) certior factus. 4) constitutus, status, certus. — **አሚር፡** 1) sol. 2) dies; **ኵሎ፡አሚረ፡** quotidie, totum diem; **ለለአሚሩ፡** quotidie. — **ማእምር፡** 1) scitus, sciens, gnarus. 2) intelligens, prudens, sapiens. 3) familiaris. — **ትእምርት፡**, pl. **ተአምር፡** (quod et ipsum pro Sing. usurpatur), et **ትእምርታት፡**, pl. pl. **ተአምራት፡** signum, a) nota, indicium; b) documentum; c) monumentum; d) miraculum, prodigium; e) typus.

አሞራዊ፡ Amoraeus.

አመት፡, pl. **አእማት፡** serva, ancilla.

እመት፡ vid. sub **አመመ፡**

አምኀ፡ I, 2 salutavit. — **ተአምኀ፡** III, 3 1) osculatus est. 2) consalutavit. 3) salutavit. — **አምኃ፡** 1) osculum. 2) salutatio. 3) munus, donum, munera (venerationis causa oblata).

አምነ፡ I, 1 subj. **ይእመን፡** 1) fidem habuit, confisus est. 2) credidit (**እመኒ፡** crede! p. 8 l. 1), nec non: ad finem conversus est. 3) confessus est (ὁμολογεῖν); **አሚን፡** πίστις et ὁμολογία. — **አእመነ፡** II, 1 1) persuasit. 2) ad fidem convertit. — **ተአምነ፡** et **ተአመነ፡** III, 1 a) refl.: 1) confisus est, fiduciam vel spem posuit. 2) credidit. 3) confessus est. 4) bono et confidenti animo fuit. b) pass.: creditus est. — **አስተአመነ፡** IV, 1 fidem fecit rei, persuasit, confirmavit, asseruit. — **እሙን፡** 1) fidus, fide dignus. 2) verus; **እሙነ፡** vere, re vera. 3) confisus. — **አማን፡** 1) fidus. 2) verus; subst.: verum, veritas; adv.: **አማን፡**, **አማነ፡**, **በአማን፡** vere, revera, recte, sane, profecto; **አማን፡ብሂል፡** verum dicere, (ἀληθεύειν); **ዘበአማን፡** verus. — **አሜን፡** ἀμήν, certo, profecto, ita sit! — **እምነት፡** fiducia, fides (qua creditur, seq. **በ፡** rei; quae creditur; „tempore regni Zaguaeorum in fide i. e. ad fidem conversorum" p. 37 l. 25). — **ምእመን፡** et **ማእምን፡** confidens, credens, fidelis, fidus, fide dignus. — **ተአማኒ፡** 1) fidelis, credens. 2) confessor.

እምነ፡ vid. **መንየ፡**

እሙንቱ፡, **እማንቱ፡** pl. vocis **ውእቱ፡**

አምአ፡ vid. **ሞአ፡**

እማእከ፡ vid. **እመ፡**

አሜከላ፡ tribulus, herba mala.

እምከመ፡ vid. **ከመ፡**

አማዑት፡ vid. **መዐወ፡**

እምዝ፡ vid. **ዝ፡**

አሞጽ፡ 1) Amos, pater Isaiae. 2) Amon, filius Manasse (4 Reg. 21, 23 sec. LXX).

አሠር፡, pl. **አሠራት፡** vestigium.

እራኅ፡, pl. **እራኃት፡** palma manus cum carpo, manus.

አረሚ፡ ethnici, ethnicus. — **አረማዊ፡** ethnicus.

ኤርምያስ፡ Jeremias.

አረረ፡ I, 1 decerpsit, messuit, demessuit, collegit. — **ማእረር፡** messis.

አራራይ፡ vid. **አርአረ፡**

አርስው፡ n. ignotum viri, p. 17.

አርስጦላኦስ፡ Aristolaus.

አርስጣጣሊስ፡ Aristoteles.

ኤራቅሊያ፡ Heraclea, urbs Ponti.

አረቦን፡ arrhabo, pignus.

ኦሪት፡ lex Mosaica.

ኤርትራ፡ erythraeus.

አሮን፡ Aaron.

አርአረ፡ — **አራራይ፡** nomen unius e tribus canendi modis (vid. **ዕዝል፡** et **ግዕዝ፡**).

አርዌ፡, pl. **አራዊት፡** bestia; **አርዌ፡ ምድር፡** et **አርዌ፡** serpens. — **ተአርወየ፡** qdrl. III, 1 efferatus est, saeviit.

አርዑት፡ vid. **ረዐወ፡**

አርዝ፡ cedrus.

አረየ፡ I, 1 legit, collegit, conquisivit.

ኦርዮ፡ Urias.

አረገ፡ — **አረጋዊ፡** et **አረጋይ፡**, f. **አረጋይት፡** et **አረጊት፡**, pl. **አእሩግ፡** grandaevus, senex, senior; vetula, anus.

አረጋ፡ p. 153 est siglum.

አርጌንስ፡ Origenes.

አርጋኖን፡ organum, instr. musicum.

አረፍት፡, pl. **አረፋት፡** 1) paries. 2) murus.

አስሐትያ፡ vid. **ሰሐተ፡**

እስመ፡ 1) quod, quia, ὅτι (weil, daß; sicut ὅτι orationi directae praemittitur). 2) nam, enim, etenim; nempe, scilicet.

አሰረ፡ I, 1 subj. **ይእስር፡** 1) ligavit, al-, de-, col-, religavit (c. **ውስተ፡** vel **በ፡** rei, cui quid alligatur). 2) vinxit, devinxit. — **ተአስረ፡** III, 1 pass. — **እሱር፡** 1) ligatus, alligatus. 2) vinctus. — **እስረት፡** 1) ligatio, vinctio. 2) fascis. — **ማእሰር፡**, **ማእስር፡**, **ማእሰርት፡** ligamen, vinculum.

እስራኤል፡ Israël (de p. 27 l. 6 vid. Joann. 1, 48). — **እስራኤላዊ፡** Israëlita.

አስቄጥስ፡ Sceticus, Sceticum desertum.

እሳት፡ ignis.

አስቴር፡ Esther.

ኢስታዎስ፡ εἷς θεός, p. 18.

እስከ፡ 1) conj.: a) donec, usque dum; b) adeo ut, ita ut. 2) praep.:

a) usque ad, usque in (= ad, in, p. 8 l. 22). b) intra, per (temporaliter). 3) እስከ፡ለ፡ usque ad, in.

እስኩ፡ part. excitandi: δή, tandem, -dum, quaeso!

አሰከ፡—እስኪት፡, pl. አሰክት፡ testiculi, scrotum.

አስኬማ፡ σχῆμα, stola vel vestis monastica.

እስክሬን፡ scrinium.

እስክንድር፡ Alexander; እስክንድርያ፡ Alexandria.

አሰወ፡ — አሶት፡ medela, sanatio, ars medendi.

አሰየ፡ — ትእሲት፡ scoriae.

ኢሳይያስ፡ Isaias.

አስጳኖስ፡ corruptum ex εἰς Πάνος i. e. Panos, Panopolis, oppidum Aegypti (el-Achmim) p. 59.

አስፈሬዳ፡, አስፉሪዳ፡, pl. "ዳት፡ sporta, sportula.

እስፍንቱ፡ vid. ሰፈነ፡

አቀመ፡ vid. ቆመ፡

ኣብ፡ (gr. § 154, d) pl. አበው፡ pater (proprie et translate); አቡነ፡ ዘበሰማያት፡ Pater noster; titulo አቡነ፡ insignitur Metropolita Abyssiniae; አበው፡ parentes p. 20. 23. 24. 26; praepositi monachorum p. 62 l. 3; ሊቀ፡አበው፡ patriarcha. — አባ፡ 1) Vocativus vocis ኣብ፡ (gr. § 142 s. f.). 2) titulus honorificus virorum reverendorum. — አባስ፡ abbas monasterii.

አበለ፡ vid. ብህለ፡

አባል፡, pl. አባላት፡ 1) membrum, membra. 2) corpus, persona, ipse (c. pron. suff., p. 136 str. 21).

አቤል፡ Abel.

ኣብሐ፡ vid. በሐ፡

አቤሜሌክ፡ Abimelech, corruptum ex Ἀβδεμέλεχ, p. 3 seq.

እቤር፡, pl. እቤራት፡ 1) grandaeva, anus. 2) vidua.

ኣብርሃ፡ n. regis Abyssiniae (Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII S. 344/5).

ኣብርሃም፡ Abraham.

ኣብሬት፡ vid. በረየ፡

አበሰ፡ I, 2 crimen commisit, peccavit. — እቡስ፡ criminis reus, improbus. — አባሲ፡, pl. አባስያን፡ peccator, improbus. — አበሳ፡, pl. አበሳት፡ peccatum, improbitas, culpa peccando contracta, crimen. — መኣብስ፡ peccator, maleficus.

አባስ፡ vid. ኣብ፡

አቤሴሎም፡ Absalom.

ኣብቅራጥ፡ Hippocrates.

ኣብን፡, pl. እበን፡ et አእባን፡ lapis, lapides.

ኣብአ፡ vid. በአ፡

አበው፡ vid. ኣብ፡

አበየ፡ I, 1 subj. ይእበይ፡ 1) noluit, seq. Acc. Inf. 2) recusavit, denegavit alicui alqd (c. Acc. prs.). 3) noluit obtemperare, repugnavit (c. Acc. vel እምነ፡ rei, c. Acc. vel ለ፡ pers.).

ኣብደ፡ I, 1 subj. ይእበድ፡ (oberravit), amens, stultus fuit, furuit, rabiosus fuit. — አእበደ፡ II, 1 caus. — አስታእበደ፡ IV, 1 contemsit, illusit, ludibrio habuit. — እቡድ፡ 1) rabiosus. 2) insanus, vecors. — እበድ፡ amentia, stultitia, insipientia. — አ

ብድ፡, pl. አብዳን፡ 1) stultus, amens, insipiens, disciplinae expers. 2) insanus.

አትሮኖስ፡, አትሮንስ፡ thronus, sella.

አተተ፡ I, 1 a-, re-, submotus, ablatus est, recessit. — አአተተ፡ II, 1 a-, re-, submovit, abstulit. — ተአተተ፡ III, 1 et 2 1) pass. 2) dis-, abs-, recessit. — እቱት፡ remotus, amotus, distans.

እቶን፡, pl. እቶናት፡ clibanus, furnus, fornax.

አትናቴዎስ፡ Athanasius.

አተወ፡ I, 1 subj. ይእቱ፡ domum ivit vel venit, revenit, reversus est. — አአተወ፡ II, 1 caus. — አተዊት፡ reditus.

ኢትዮጵያ፡ Aethiopia. — ኢትዮጵያዊ፡ Aethiops.

እኁ፡ vid. እኅው፡

እኂል፡ massa ficuum (vel dactylorum) compressa.

አኀረ፡ I, 2 retardavit. — አአኀረ፡ II, 1 post se reliquit. — አኃሪ፡ posterior; አኃሪት፡ extremum, exitus.

እኅት፡ vid. እኅው፡

እኅው፡, እኁ፡ (gr. § 154, d) pl. አኀው፡ frater (sensu strictiori et latiori, proprie et translate). — እኅት፡, pl. አኃት፡ soror. — ተአኀወ፡ III, 1 et ተአኃወ፡ III, 3 fraterno vinculo junctus fuit, amorem fraternum coluit, foedus amicitiae junxit. — ታአኃ፡ necessitudo fratrum, amicitia; fratres, amici.

አኀዘ፡ I, 1 impf. ይአኀዝ፡, subj. ይእኅዝ፡ et የአኀዝ፡ 1) prehendit, com-, apprehendit, cepit (c. Acc. rei; c. በ፡ manus); a) አኀዘ፡ ሥርወ፡ radices cepit p. 14 ann. 7. b) prehendit i. e. aggressus est alqm p. 42. 2) tenuit; occupavit, possedit, potitus, dominatus est; inde እኂዝ፡ potentia, dominatio; pl. እኂዛት፡ virtutes vel potentiae (coelorum; angeli) p. 79 l. 4. 3) coepit, incepit (seq. Subj. verbi). — ተአኀዘ፡ III, 1 pass. — ተአኃዘ፡ III, 3 1) coagmentatus, confinis fuit. 2) pugnam commisit, aggressus est. — እኁዝ፡ 1) prehensus, captus, detentus, occupatus. 2) tenens. 3) contiguus. — አኀዝ፡ et እኅዝ፡ pignus. — አኀዝት፡ apprehensio, occupatio, dominatio. — አኃዚ፡ potens, dominator, potestate praeditus. — ምእኃዝ፡ confinium; ምእኃዘ፡ juxta, proxime.

አነ፡, pl. ንሕነ፡ ego; አንሰ፡ i. e. አነ፡ et ሰ፡ (gr. § 171).

አነመ፡ I, 1 texuit. — ተአንመ፡ III, 1 pass. — እኑም፡ textus. — እንመት፡ textura, ars textrina. — አናሚ፡ textor. — ማእነም፡ opus textorium. — ምእናም፡ jugum textorium, textrina.

አንሰ፡ vid. አነ፡

እንስሳ፡ vid. ሰወሰወ፡

አንስት፡ sing. et coll., pl. አእኑስ፡ femina, mulieres, feminae. — አንስቲያ፡, አንስትያ፡, mulieres, feminae; uxores, maritae.

አንቀ፡ forma amharizans e. q. ኀነቀ፡ p. 111 ann. 5.

አንቂ፡ accipiter.

አንቂራ፡ Ancyra Galatiae.

እንቋዕ፡ eia, evax, euge!

አንቀጽ፡ vid. **ነቀጸ፡**

እንቢ፡, **እንብየ፡** (gr. § 162) nolo, rccuso; **እንብየ፡ብህለ፡** noluit, recusavit.

እንበለ፡ et **ዘእንበለ፡** 1) conj., seq. Subj. verbi: a) nisi, praeterquam. b) ita ut non, quin, quamvis non. c) priusquam, antequam. d) post sententias negativas: nisi, sed. 2) praep.: a) praeter, excepto. b) sine, absque.

እንበይነ፡ vid. **በይነ፡**

አንበጣ፡ vid. **ነበጠ፡**

አንተ፡, f. **አንቲ፡**, pl. **አንትሙ፡**, f. **አንትን፡** tu.

እንተ፡ 1) f. vocis **ዘ፡** q. v. 2) conj. a poetis usitata: quod (= **ዘ፡**, **እስመ፡**), dum, cum (= **እንዘ፡**). 3) praep.: a) versus, a (in der Richtung von). b) per (sensu locali). c) ad modum, instar (**እንተ፡ቅኔ፡ጥቀ፡** wenigstens als Dienst p. 59 l. 6). d) aliis praepositionibus loci praemittitur (gr. § 166, 19). — **በእንተ፡** praep.: 1) quod attinet, de (**ወበእንተ፡ዘ፡** et quod attinet id quod p. 6 l. 16; **ዘበእንተ፡ርእስከ፡** τὰ κατὰ σεαυτόν p. 57; **ዘበእንተ፡ሰላም፡** τὰ περὶ τῆς εἰρήνης p. 71; **ዘበእንተዝ፡** quod attinet hoc p. 91 l. 14). 2) ob, propter, causa, gratia; **በእንቲአሁ፡**, **በእንተ፡ዝንቱ፡**, **በእንተዝ፡** propterea, propter hoc; **በእንተ፡ዘ፡** quia. 3) in gratiam alcjs, pro, ὑπέρ c. Gen.; per (in formulis obtestandi, p. 13. 50). 4) per, διά p. 89 l. 13.

አንተለ፡ — **ተአንተለ፡** qdrl. III, 1 pertaesus, impatiens fuit vel factus est, indignatus est.

እንቲአየ፡ vid. **ዘ፡**

እንትኩ፡, **እንታክቲ፡** vid. **ዝኩ፡**, **ዝክቱ፡**

አንጎ፡ vid. **ኖጎ፡**

እንከ፡ (gr. § 169, 2) 1) οὖν, igitur, ergo; **እንከሰ፡** igitur, jam, jam vero. 2) adhuc, porro, amplius, diutius.

እንዘ፡ (gr. § 170, 5. 190) dum, cum, Part. vel Gerund. Latinorum, (**እንዘ፡ዝኒ፡** haec cum ita sint p. 95 l. 5. 6); a) quamdiu, dum adhuc; b) quamvis, etsi.

አንያኖስ፡ Anianus.

አነዳ፡ cutis; pellis, corium.

እንዳዒ፡ vid. **የድዐ፡**

እንጋ፡ (gr. § 169, 3) ἄρα.

እንግልጋ፡ vid. **ገለገ፡**

አናጕንስጢስ፡ anagnosta.

አንጕዕ፡ vid. **ነግዐ፡**

እንግድአ፡ vid. **ጕድአ፡**

እንጦንዮስ፡ Antonius.

አንጥያኮስ፡ Antiochus.

አንጢዮኪያ፡ Antiochia.

እንጳንጼ፡ pustulae, ulcera elephantiaci.

አንጾኪያ፡ Antiochia.

አንጻዋ፡, pl. **አናጹት፡** mus.

አንፍ፡, pl. **አእናፍ፡** nasus.

አነፈ፡ — **ማእነፍ፡** tryblium, patella.

አኮ፡ (gr. § 162. 197, b) part. neg., ad negandas singulas sententiarum voces vel in sententiis nominalibus adhibita: non; **አኮ፡ዘ፡** non est quod = non; **አኮ፡በሕቲቱ፡** — **አላ፡ዓዲ፡** non tantum — sed etiam; **እመ፡አኮ፡** vid. **እመ፡**; **አኮኑ፡** nonne? annon?

አከለ፡ — **እክል፡** 1) cibus, pabulum. 2) frumentum, fruges; **ዐውደ፡እክል፡** area.

አከለ፡ I, 1 subj. **ይእክል፡** et **ይእክል፡** reichen 1) effecit summam, fuit circiter, fere, plus minus. 2) sufficit, satis fuit (c. Acc. vel **ለ፡** pers.: = alicui; c. **ውስተ፡** ad, p. 71 l. 12, ubi **ተውሳኪው፡** subjectum sententiae est). — **አአከለ፡** II, 1 satis habuit. — **ተአከለ፡** III, 1 contentus fuit, satis habuit. — **እኩል፡** sufficiens. — **አካል፡**, pl. **አካላት፡** 1) corpus, statura. 2) substantia, hypostasis, persona. — **ማእከል፡** medium, media pars, medius locus; (**ማእከለ፡አፍላግ፡ክልኤቱ፡** Mesopotamia p. 112 str. 18), **ዘማእከል፡** medius. — **ማእከለ፡** praep.: in medio, in medium, inter, (**ማእከሌነ፡ኮነ፡** μεσιτεύων mediator factus est p. 73; **ዘማእከሌነ፡** mediator noster p. 97); **በማእከለ፡** in medio, inter; **እማእከለ፡** e medio („per medios pedes et faciem" p. 120 str. 54). — **ማእከላዊ፡** et **ማእከላይ፡** 1) medius. 2) mediator. — **አማእከለ፡** qdrl. II ad medium pervenit, medium tenuit.

አክሊል፡ vid. **ከለለ፡**

አክሱም፡ Axuma, metropolis Abyssiniae.

አኰተ፡ — **አአኰተ፡** II, 1 1) laudibus celebravit. 2) gratias egit (c. Acc. prs. = alicui). — **ተአኰተ፡** III, 1 laudibus, gratiarum actione celebratus est. — **እኩት፡** part. pass. — **አእኳቲ፡** qui gratias referre, laudibus celebrare solet. — **አኰቴት፡** 1) laudatio, laus, gloria. 2) gratiarum actio, gratiae; **አኰቴተ፡ቍርባን፡** oratio eucharistica.

እኩት፡ sciniphes, muscae caninae.

ኢኮንያ፡ Jechonias.

አክኪዮስ፡ Acacius.

አክዓብ፡ et **አክዐብ፡** Achab.

አከየ፡ I, 1 subj. **ይእክይ፡** malus, pejor, deterior fuit vel factus est. — **አእከየ፡** II, 1 1) male egit. 2) malum reddidit. 3) male habuit. — **አስተአከየ፡** IV, 3 vilipendit, dedecoravit. — **እኩይ፡**, f. **እኪት፡** malus; subst. **እኩይ፡** vel **እኪት፡** malum; **በእኪት፡** male. — **እከይ፡**, pl. **እከያት፡** mala indoles, pravitas, malitia, facinus malum.

አው፡ aut, vel, -ve; **አመኒ፡** — **አው፡** sive — sive; **አው፡** — **አው፡** aut — aut, vel — vel; in quaestione disjunctiva **አው፡** vel **ወአው፡** an?

እወ፡ sane, utique, profecto; a) in responsione: sic, ita, etiam; b) in rogatione: utique, quaeso (o ja doch p. 13. 56).

አውል፡ vapor, nebula.

ኤዊልመርዶክ፡ Evilmerodach.

አውልዕ፡ oleaster.

አውሴ፡ Hosea = Josua p. 139.

አውሲም፡ اوسيم Ausim, Usim, ⲂⲞⲨϢⲎⲘ Letopolis.

አውሴብዮስ፡ Eusebius.

አውስት፡ vultur.

አዘበ፡ — **አስተአዘበ፡** minxit.

አዙብ፡, **አዙብ፡** hyssopus.

አዜብ፡ auster, regio australis.

እዝን፡ silex.

እዝን፡, pl. **አዛን፡** et **አእዛን፡** auris. — **ማእዝን፡**, **ማእዘን፡**, **ማእዝንት፡**, **ማእዘንት፡** angulus.

አዘዘ፡ I, 2 jussit, praecepit, man-

davit (c. Dat. vel Acc. prs., c. Acc. rei vel seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.); testamentum fecit; ኢአዘዘ፡ non permisit, vetuit. — ተአዘዘ፡ III, 1 1) jussus est. 2) paruit, obedivit. — እዙዝ፡ 1) jussus. 2) mandatus, statutus. — ትእዛዝ፡, pl. ትእዛዛት፡ 1) praeceptum, mandatum, jussus; በትእዛዝ፡ jussu. 2) testamentum p. 95. 3) potestas, imperium p. 11 ann. 1. 4) obedientia. — ተአዛዚ፡ 1) mandato instructus, praefectus. 2) obediens, se subjiciens.

አይ፡ 1) አይ፡ vel አይኑ፡ qui? qualis? 2) አይ፡ vel አይሂ፡ quilibet, quisquis, qualiscumque.

አይሁድ፡ vid. ይሁዳ፡

ኤመ፡ — ምእያም፡ caula.

አየር፡, pl. አየራት፡ aër, aether.— አየራዊ፡ aërius.

ኡዮር፡ aër, aether.

ኤሰ፡ I, 1 tabuit, liquit.

ኢያሱ፡ Josua.

ኢየሱስ፡ 1) Jesus. 2) Josua.

ኢዮስያስ፡ Josias.

ኢዮብ፡ Job.

ኢዮቤል፡ 1) jubilum. 2) annus jubili.

አይቴ፡, etiam adjecto ኑ፡ አይቴኑ፡, ubi? quo? — ኀበ፡ አይቴ፡ quorsum? — እምአይቴ፡ unde? — በአይቴ፡ ubi? qui? quomodo? — ወኢአይቴኒ፡ nec usquam, nec quopiam.

አይኅ፡ diluvium. — ኤኅ፡ I, 1 diluvio obrutus est.

ኢያኤል፡ Jahel (Jud. 4, 17 seq.).

አየየ፡ — ተአየየ፡ III, 1 aequalis, comparabilis fuit. — አያይ፡ 1) aequalis, socius. 2) species, imago. — አያት፡ et አያያት፡ similitudo, simile.

እድ፡, pl. እደው፡ et አእዳው፡ (gr. § 154, d) manus. a) በእደ፡ et በእደወ፡ per; ዲበ፡ እደወ፡ vel ላዕለ፡ እደ፡ على يد sub auspiciis alcjs, per. b) brachium, armus. c) pars (ዐሥራተ፡ እድ፡ pars decima p. 141 str. 19). d) latus, locus; እደ፡ ubi.

አድል፡ indumentum, tunica.

አዳም፡ 1) Adam. 2) homo (poët.).

አዲም፡ (ruber), corium (und als ihre Gürtel Leder p. 57 l. 19).

ኤዶም፡ Eden (Gen. 2, 8).

አደመ፡ I, 2 placuit (c. Acc. = alicui). — አስተአደመ፡ IV, 2 et 1 jucundum, gratum censuit, probavit, delectatus est (c. Acc. rei). — አዳም፡ jucundus, amoenus, suavis, gratus. — መአድም፡ placens, voluptate afficiens, delectans.

አድማስ፡ adamas.

አድስዮስ፡ Aedesius.

አደው፡ vid. እድ፡

አደወ፡ I, 1 verrit, everrit. — አዳው፡ purgamenta, quisquiliaė.

አድግ፡, f. አድግት፡, pl. አእዱግ፡ asinus, -a.

እጕል፡, pl. እጎል፡, pl. pl. እጎላት፡ pullus, suboles, proles. — እጎልት፡, እጕልት፡, pl. እጎላት፡, እጕላት፡ vitula, juvenca. — እጓል፡, pl. እጓላት፡ proles, suboles, pullus et pulli, natus; እጓለ፡ ማውታ፡ pupillus, pupilli; እጓለ፡ እመሕያው፡ homo, homines, genus humanum.

እገሌ፡ ὁ δεῖνα, certus quidam.

እግር፡, pl. እገር፡ et እእጋር፡ pes. — እጋር፡ et እጋሬ፡ pedes, pedester.

እግዚእ፡ vid. ገዘእ፡

እገዳ፡ crus, armus, tibia.

ኤጲስ፡ቆጶስ፡, pl. ኤጲስ፡ቆጶሳት፡ episcopus; ዘዲበ፡ኵሉ፡ኤ"፡ πανεπίσκοπος omnia prospiciens p. 85.

ኤጲቅጢጦስ፡ Epictetus.

ኤጲፋንያ፡ epiphania festum.

እጽብሃ፡ n. regis Abyssiniae, qui socius erat regis አብርሃ፡

እፍ፡ vid. አፈወ፡

እፎ, etiam እፎኑ፡ quomodo? a) quam, quantopere! b) qui? quid quod? quomodo fit vel fiat ut? cur? c) እፎ፡ፈድፋደ፡ quanto magis? d) ዘከመ፡እፎ፡ qualis? — እፎእፎ፡ quomodo?

አፍላጦን፡ Plato.

ኤፍሬም፡ Ephraim.

አፍሪቃ፡ Africa.

አፍርንጅ፡ Franci i. e. Romani.

ኤፌሶን፡ Ephesus.

አፍቶኒ፡ Aphthonius.

አፍአ፡ vid. አፈወ፡

አፋኪያ፡ circuli, annuli.

አፈወ፡ — አፍ፡, pl. አፈው፡ (gr. § 154, d) 1) os, oris. 2) ostium; acies gladii. — አፈ፡፡ወርቅ፡ Chrysostomus. — አፍአ፡ et አፍአ፡ 1) adv. forâs, foris, extra; በአፍአ፡ id., እንተ፡አፍአ፡ extrinsecus; ዘአፍአ፡ extraneus, exterior. 2) praep., (sive አፍአ፡, በአፍአ፡ simplex, sive seq. እምነ፡) extra („nec extra nec aliud quid praeter mensam aspiciet" p. 58 l. 20). — አፍአዊ፡ exterior, externus, extraneus. — አፈው፡, pl. አፈዋት፡ aroma, odor suavis.

ኬ፡ 1) igitur, ergo; (in epanalepsi:) inquam; (ubi ad novi aliquid proceditur) jam, jam vero, porro, proinde. 2) utique, quidem, vero (ad distinguenda vocabula ea, in quae vis orationis cadit), sane. (Bis in eâdem sententiâ legitur p. 83).

ከሀለ፡ I, 1 imprf. ይክል፡ subj. ይክሀል፡ 1) potuit, valuit (seq. Acc. rei, vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). 2) praevaluit, superavit (c. Acc. pers.). — አክሀለ፡ II, 1 caus. — ተክሀለ፡ III, 1 possibile fuit, fieri potuit (c. ለ፡ vel Acc. pers. = alicui; seq. Nom. vel Acc. Inf. vel Subj. verbi). — ከሃሊ፡ potens, validus; ከሃሌ፡ኵሉ፡, ከሃሊ፡በኵሉ፡ omnipotens.

ኰዴል፡ quisquiliae, purgamenta; at p. 101 in loco e Jer. 17, 6 sumto ἀγριομυρίκη ‎ﺍﻻﺛﻞ‎ respondet.

ካህን፡, pl. ካህናት፡ sacerdos (tam Judaicus quam Christianus); ሊቀ፡ካህናት፡ et ካህን፡ዐቢይ፡ sacerdos summus; de ፳ወ፬ካህናት፡ሰማይ፡ p. 35 vid. Apoc. 4, 4. — ተክህነ፡ III, 1 sacerdotio functus est, sacra peregit. — ክህነት፡ sacerdotium, munus sacerdotale.

ከለለ፡ — ኵሉ፡ (gr. § 157, 2) omnis, omnes; quivis, unusquisque; quilibet, ullus, c. neg.: nullus, nihil. 2) totus. 3) subst.: omnia, universum. 4) ኵሉ፡ vel በኵሉ፡ prorsus, omnino. — ኵልዬ፡, ኵልዬ፡

quoquoversus, ubivis, ubique; በኵሉ፡, ውስተ፡ኵሉ፡ id.; እምኵሉ፡, እንተ፡ኵሉ፡ ab omni parte, undique. — ኵለንታ፡ (gr. § 157, 2) c. pron. suff.: totus.

ከለለ፡ I, 2 coronavit, coronae instar cinxit. — ተከለለ፡ III, 2 pass. ክሉል፡ part. pass. — አክሊል፡, pl. አክሊላት፡ corona. — ተክሊል፡ consecratio nuptialis, nuptiae.

ከልሐ፡ I, 1 et 2 clamavit, ex-, proclamavit, vociferatus est. — ከላሕ፡ clamor, vociferatio.

ከለሜዳ፡ chlamys.

ክልስስት፡ manipulus frugum, merges.

ከሌብ፡ Caleb.

ከልብ፡, pl. ከለባት፡, አክልብት፡, አክላብ፡ canis.

ከልአ፡ I, 1 subj. ይክላእ፡ 1) cohibuit, retinuit. 2) prohibuit, („ut prohibeat τὰ τοῦ διακόνου p. 82 l. 10), impediit, vetuit (c. Acc. rei et pers.). 3) recusavit, denegavit. — ተከልአ፡ III, 1 1) cohibitus est. 2) prohibitus, vetitus est (c. Acc. Inf. p. 75 l. 23; „longitudinem verborum vetitus sum" p. 75 l. 25; ዘኢይትከላእ፡ ἀκώλυτος p. 85). 3) refl.: aversatus est, abstinuit (seq. እምነ፡). — ክልኤ፡ duo, duae, ambo. — ክልኤቱ፡, ክልኤቲ፡ duo, duae. — ካልእ፡ 1) diversus. 2) alius, alter. 3) secundus, alter. 4) quivis alius (quocum vivimus), socius, proximus.

ከልከለ፡ qdrl. I retinuit, impedivit.

ከልዐ፡ I, 1 exuit, detraxit.

ከለየ፡ — መክሊት፡, pl. መክልይ፡ talentum.

ኵሌት፡, pl. ኵልያት፡ ren.

ከለዴዎን፡, ከለውዴዎን፡, ከለዳውያን፡ Chaldaei.

ከሐ፡, ከሓ፡, ከሐከ፡, ከሓከ፡, ከሓክ፡ 1) illuc, illic. 2) ultra, ulterius, supra, amplius.

ኲሐ፡, ኵሓ፡ salix.

ኰሐለ፡ I, 1 illevit oculos, fucavit stibio. — ተኵሕለ፡, ተኰሐለ፡ III, 1 refl. et pass. — ኵሕል፡ collyrium, stibium.

ከሓክ፡ vid. ከሓ፡

ክሕደ፡ I, 1 subj. ይክሐድ፡ negavit, abnegavit; a) infidelis fuit, non credidit; b) perfide egit, descivit. c) abjuravit, apostata factus est. — አክሐደ፡ II, 1 1) falsi arguit, contradixit. 2) ad apostasiam induxit.— ተክሕደ፡ III, 1 1) pass. 2) i. q. III, 3 p. 88 ann. 4. — ተካሐደ፡ III, 3 contradixit, disputavit, altercatus est (c. Acc. = alicui, cum alqo); in controversiam, dubium vocavit.— ክሕደት፡ negatio, contradictio, controversia, infidelitas, inobedientia. — ከሓዲ፡ abnegator, infidelis (ungläubig), rebellis, apostata.

ከመ፡ 1) adv. rel.: ut, sicut, quemadmodum. a) በከመ፡ id.; በከመ፡ — ከመዝ፡ vel ከማሁ፡ ut — ita. b) ዘከመ፡ sicut; quomodo (in orat. indir.). 2) praep.: ut, sicut, instar, tamquam. a) በከመ፡ secundum, juxta, pro. b) ዘከመ፡ vel ከመ፡እንተ፡ instar, secundum, juxta, ad modum. c) Componitur cum pronominibus, α) ከመዝ፡, ከመ፡እንተ፡ quasi, tamquam; ከመ፡ዝ፡ — ከማሁ፡ ut — ita p. 66. β) ከመዝ፡, ከማሁ፡ et ዘከመዝ፡ talis, tale, talia.

γ) ከማሁ፡ et ከመዝ፡ eodem modo, sic, ita, pariter; ከመዝ፡ tam, tantopere, (ከመዝ፡ — መጠን፡ tantum — quantum p. 104 l. 4). 3) conj.: a) ὅτι, daß, Nom. vel Acc. c. Inf. Latinorum; etiam orationi directae praemittitur sicut ὅτι p. 29. b) seq. Ind.: ὡς, ὥστε ita ut, so daß. c) seq. Subj.: ut; ከመ፡ ኢ፡ ne. — እምከመ፡ (raro ለእምከመ፡) ἐάν si; ὅταν, ἡνίκα ἄν, cum, quando, quotiescumque, quamdiu, ut primum, simul ac.

ከመ፡ 1) fere, propemodum. 2) pronominibus postpositum: -met, -dem, ipse. 3) tantum, solum, modo (p. 87 l. 12 nomini suo antepositum est, neque emendandum videtur ከመ፡ ንሬስዮ፡).

ካም፡ Cham.

ካምር፡, pl. አከምር፡ acervus.

ከመሰ፡ — አክሞሰሰ፡ qnql. II subrisit, leniter risit.

ከሚን፡, ከሚን፡ cuminum.

ከሠተ፡ I, 1 subj. ይክሥት፡ 1) re-, detexit, nudavit. 2) aperuit, patefecit. 3) revelavit, manifestum fecit, evulgavit. — ተከሥተ፡ III, 1 pass. — ክሡት፡ retectus, apertus, manifestus, revelatus; ክሡተ፡ aperte, manifesto. — ከሣቲ፡ revelator, manifestator.

ኰሥኰሥ፡ variegatus, versicolor.

ኰርሀ፡ I, 1 invitum adegit. — ኵርሀ፡ aversatio, animus invitus.

ከርመ፡ et ከረመ፡ I, 1 1) hibernavit. 2) annotinus fuit. — ክረምት፡ 1) tempus pluvium, hiems. 2) annus. — ክረሚ፡ annotinus. — መስከረም፡ mensis Abyssinorum primus, qui X° Septembris sec. Cal. Greg. incipit.

ከሪር፡ collis rotundus.

ከርሥ፡, pl. ከርሣት፡ 1) venter; stomachus. 2) uterus. 3) alveus, cavum rei.

ክርስቶስ፡ Christus. — ክርስቲያን፡ Christiani; ቤተ፡ ክርስቲያን፡ ecclesia, vid. ቤት፡; ሰንበተ፡ ክርስቲያን፡ dominica. — ክርስቲያናዊ፡ Christianus. — ክርስትና፡ Christianismus, religio Christiana.

ከረበ፡ — ምኵራብ፡ templum Judaeorum; delubrum, fanum ethnicorum. — ኵርባት፡ amuletum.

ከረበ፡ corbis, sporta.

ከርቤ፡ myrrha.

ኪሩብ፡ Cherub, Cherubim. — ኪሩቤል፡ Cherubim, Cherub. — ኪሩባዊ፡ Cherubicus.

ኮሬብ፡ Horeb mons.

ክርታስ፡ charta.

ካራን፡ Harran (Gen. 11, 31. 32).

ኵርናዕ፡, pl. ኵርናዓት፡ ulna, cubitus.

ኰረኪ፡ grus.

ከርከረ፡ — መከርከር፡ molens, molaris.

ኰርኰረ፡ — አንኰርኰረ፡ qdl. V 1) volutus, rotatus est. 2) volvit, volutavit. — ንኰርኳር፡ rotatio, turbo. — መንኰራኵር፡ rota.

ከርከንድ፡ rhinoceros.

ከርካዕ፡ nux, amygdalus.

ኰርዐ፡ I, 1 et 2 percussit caput

alcjs pugnis. — ተኰርዐ፡ III, 1 pass.

ከረየ፡ I, 1 1) fodit, ef-, de-, per-, suffodit. 2) fodicavit. — ተከርየ፡ III, 1 pass. — መክርይ፡ pala, bipalium.

ከርዳድ፡ lolium, zizania.

ኵርጓኔ፡ circulus, chors, aula.

ኰስሐ፡ I, 1 cacavit. — ኵስሕ፡ stercus, excrementa.

ከሰበ፡ I, 1 circumcidit. — ከስበት፡ circumcisio.

ኰስተረ፡ qdrl. I de-, repurgavit, verrit, interpurgavit.

ኵስኵስ፡, pl. ኰሳኵሳት፡ urceus, guttus aquarius.

ኰሰየ፡ I, 1 discidit, dissolvit, diluit, refutavit. — ተኰሰየ፡ III, 1 pass.

ኰሰየ፡ I, 1 ejusdem familiae fuit, idem nomen habuit. — መኵሲ፡ cognominis.

ከሳድ፡, pl. ከሳውድ፡ et ከሳዳት፡ collum, cervix.

ከብረ፡ I, 1 subj. ይክበር፡ 1) honoratus, magni aestimatus est, gloriosus fuit. 2) pretiosus fuit. — አክበረ፡ II, 1 1) magni aestimavit, honoravit, honore prosecutus est. 2) honoratum reddidit, ad gloriam et dignitatem evexit. — ተከብረ፡ III, 1 pass.— ክቡር፡ 1) honoratus, magni aestimatus, reverendus. 2) gloriosus, spectatus et honestus, illustris, nobilis, inclytus. 3) pretiosus. — ክብር፡ 1) honor. 2) gloria.

ከበሮ፡ tympanum.

ከብሪት፡ sulphur.

ከበሰ፡ — ተከብሰ፡ III, 1 sibi crines redimivit.

ክብስ፡ aqua intercus.

ከበበ፡ I, 1 in orbem circumstitit, circuivit.— ክቡብ፡ rotundus. — ክበብ፡ circulus, orbis; glomus. — ምክብብ፡ 1) circulus, concio, coetus. 2) summa, universitas. — መክብብ፡ concionator, ecclesiastes.

ከበተ፡ I, 1 subj. ይክብት፡ 1) abdidit, occultavit. 2) celavit. — ተክብተ፡ III, 1 occultus fuit, latuit.— ክቡት፡ occultus, celatus, arcanus. — ክብቶ፡ res occulta, indoles latens.

ክብክብ፡ nuptiae, solemnia nuptiarum.

ክብደ፡ I, 1 gravis, gravior fuit.— አክበደ፡ II, 1 1) gravem fecit, (አክበዱ፡ሰሚዐ፡ aurium gravitate laborant p. 88). 2) gravavit, oneri fuit. — ክቡድ፡ gravis. — ክብድ፡ gravitas. — ክብድ፡ 1) jecur. 2) venter.

ከተም፡ — ከተማ፡ extremitas, summitas, fastigium, vertex. — ተንከተም፡ pons.

ክታብ፡ libellus, syngraphus, diploma, pittacium.

ክታን፡ linum, linteum; tunica.

ከተፈ፡ — ኵትፌት፡ constrictio.

ከነሰ፡ — ተከንሰ፡ III, 1 ad sacra obeunda (in ecclesia) congregatus est.

ከንቱ፡ (gr. § 157, 2) vanum, vanitas, inanitas; በከንቱ፡ et ከንቶ፡ a) incassum, frustra; b) temere; c) gratis.

ኲናት፡ vid. ከየነ፡

ኰነነ፡ I, 2 1) judicavit; a) dam-

navit; b) poenis vel supplicio affecit, cruciavit. 2) imperium tenuit, dominatus est (c. Acc. pers.). — አኰነነ፡ II, 2 caus. — ተኰነነ፡ III, 2 1) judicatus, condemnatus, punitus, cruciatus est. 2) imperio subjectus fuit, serviit, paruit. — ኵኑን፡ judicatus, damnatus, punitus. — ኵነኔ፡ 1) judicium. 2) condemnatio, poena, supplicium, cruciatus. 3) causa forensis. 4) jus. — መኰንን፡, pl. መኳንንት፡ 1) judex. 2) dominator, praefectus, magistratus. — ምኵናን፡ 1) tribunal. 2) locus poenae. 3) ditio, provincia, praefectura.

ከናአን፡ Chanaan.

ከነየ፡ — ምክንያት፡ 1) causa falsa, praetextus, ambages, excusatio. 2) occasio. 3) causa, ratio, αἰτία. — አመክነየ፡ qdrl. II causatus est, praetexuit, praetendit.

ክንፍ፡, pl. ክነፍ፡ et አክናፍ፡ ala. — ክንፊፍ፡ ora, margo.

ከንፈር፡, pl. ከናፍር፡ 1) labrum, labium. 2) ora, margo.

ኳኳ፡ coccum, coccinum.

ኰኵሕ፡ rupes, petra, saxum.

ከከማት፡ caldaria.

ከወለ፡ I, 2 clausit agmen. — ከወላ፡ et ከዋላ፡ pars rei postica, extremum agmen.

ከል፡, pl. አከዋል፡ 1) mālum. 2) mālus.

ከለለ፡ — አንከለለ፡ V 1) vertigine circumactus est. 2) vertiginem fecit. — ነከላል፡ vertigo.

ከሠ፡ i. q. ኈሠ፡

ከረ፡ — ተከወረ፡ III, 2 gubernaculum rexit, clavum tenuit.

ከሬ፡ poculum; phiala.

ከውር፡ fornax.

ከሰ፡ i. q. ሐሰ፡

ኮነ፡ I, 1 subj. ይኩን፡ 1) factus est, γίγνεσθαι, (ምንት፡ ዘኮነ፡ እምኔኪ፡ quid factum est a te? p. 25); a) accidit, evenit; b) absolutus, consummatus est; c) ortus est; d) conversus est in alqd (c. Acc.); e) factus est alqs alqd = accidit ei alqd (ut: ምንተ፡ ኮንከ፡ quid tibi accidit? p. 2; አልቦ፡ ዘኮኑ፡ nihil iis accidit p. 80 l. 15). 2) fuit (c. Acc. praed.; raro c. Nominat.). a) Perf. ኮነ፡ Imperfecto alius verbi praemissum significat Imperfectum Latinorum (ut: ኮኑ፡ ይጼልዩ፡ precabantur, erant precantes p. 17.19.21 al.). b) c. Dat.: fuit alicui = habuit, p. 23. 25. c) c. ለ፡ vel Acc. rei: fuit in rem i. e. rei alicui (dienen, gereichen zu). d) c. በ፡ rei: versatus est in re, occupatus est re (p. 67 l. 3), habuit (p. 90 l. 7). e) ዘኮነ፡ quicumque, quidquid sit vel fuerit (p. 61 l. 23; 62; 63; ኀበ፡ ዘኮነ፡ ubicumque sit p. 62 l. 11); idem significat ዘኮነ፡ ከዊኖ፡ (p. 64. 67). f) ኢኮነ፡ (sicut አኮ፡) ad negandas singulas enunciationis voces usurpatur (p. 90 l. 11; 103 l. 10; ኢኮነ፡ በሕቲቱ፡ — አላ፡ non tantum — sed etiam p. 78. 82. 83). 3) a) c. pron. suff.: satis fuit, suffecit alicui. b) c. Dat. prs.: decuit alqm. c) possibile fuit, seq. Acc. vel Nom. Inf. d) permissum, licitum fuit, seq. Inf. vel Subj. verbi vel ከመ፡ c. Ind. vel Subj. (p. 6. 58. 95. 97). — NB.: pronomina person. huic verbo suffixa Dativo exponenda sunt. — ኩነት፡

ortus, status, conditio. — መከን፡, pl. መከናት፡ locus.

ኮክ፡ prunum, prunus.

ኮከብ፡, pl. ከዋክብት፡ stella.

ክዋው፡ volubilis.

ከውከወ፡ — መንከከት፡ axis.

ክዕሴ፡ fimus, merda.

ከዐበ፡ — ክዑብ፡ duplex. — ከዕብ፡ 1) alter, secundus. 2) duplum. — ከዕበ፡ 1) bis. 2) iterum, rursus, secundo; vicissim, etiam. — ክዕበት፡ duplum. — ምክዕቢት፡ duplum; Acc.: dupliciter, bifariam. — ተመከዐበ፡ qdrl. III, 1 duplicatus, duplo auctus est.

ከዐወ፡ I, 1 subj. ይክዐው፡ fudit, ef-, profudit. — ተክዕወ፡ III, 1 refl. et pass.

ኪያ፡ c. pron. suff., plerumque verbo (in Acc.) subjunctum: 1) ipse. 2) idem. 3) Accusativum pronominum personalium majore vel minore cum emphasi significat (gr. § 150, a).

ክይሲ፡, pl. አክይስት፡ 1) draco, serpens. 2) litera graeca ξῖ, p. 58.

ከየነ፡ — ኵናት፡, etiam ኲናት፡, pl. ኲያንው፡ et ኵያንው፡ hasta, spiculum, mucro, ensis.

ከየነ፡ — ኪን፡ ars, ars operosa, opificium, artificium. — ኬንያ፡, pl. ኬንያት፡ et ኪነት፡ artifex, opifex. — ተኬነወ፡ qdrl. III, 1 arte confecit, artificiose fabricatus, machinatus est.

ኬደ፡ I, 1 subj. ይኪድ፡ 1) calcavit (c. Acc.), pedes imposuit (c. ውስተ፡ loci). 2) con-, proculcavit, contrivit. 3) trituravit. — አኬደ፡ II, 1 1) calcare fecit. 2) trituravit. — ተከይደ፡ III, 1 pass. — መከይድ፡ et መከየድ፡ 1) scabellum, suggestus. 2) planta, solum pedis, vestigium. 3) basis. — ምክያድ፡ 1) res conculcata. 2) area, torcular. 3) basis. 4) vestigium, planta pedis.

ኬደ፡ — አኬደ፡ II, 1 contestatus est. — ተካየደ፡ III, 3 1) obtestatus est. 2) foedus pepigit, pactus est. 3) spopondit, promissa fecit (c. Acc. = alicui). — ኪዳን፡, pl. ኪዳናት፡ 1) stipulatio, testamentum. 2) foedus, pactum, (Maria ipsa vocatur ኪዳነ፡ አምላክ፡, ኪ፡" ምሕረት፡ testamentnm vel foedus Dei, misericordiae, etiam ኪ"፡ ድንግል፡ testamentum virginis. Preces matutinae ኪዳን፡ ዘነግህ፡ testamentum horae matutinae vocantur, quia e libro ኪዳን፡ ዘእግዚእነ፡ ኢየሱስ፡ inscripto sumtae sunt, p. 46). 3) promissio (in specie: promissio Sanctis moribundis a Deo facta de iis, qui eorum memoriam qualibet ratione celebraturi sunt).

ከደነ፡ I, 1 subj. ይክድን፡ 1) texit, operuit, cooperuit. 2) protexit. 3) condonavit (peccata) p. 12. — ተከድነ፡ III, 1 refl. et pass. — ክዱን፡ part. pass. — ክዳን፡, pl. ክዳናት፡ tegumentum, indumentum, tunica. — ክድነት፡ protectio p. 8. — ክዳኒ፡ tector, protector.

ከፈለ፡ I, 1 subj. ይክፍል፡ 1) divisit, partitus est. 2) distribuit, tribuit, assignavit, participem fecit (c. dupl. Acc.). — ተከፍለ፡ III, 1 1) divisus, distributus est; (divisus est animus = dubitavit, haesitavit p. 54). 2) inter se divisit et distri-

buit. — ተካፈለ፡ III, 3 inter se divisit et distribuit. — ክፉል፡ divisus („gratiâ in multos divisus", πολυμερής p. 85). — ክፍል፡, pl. ክፍላት፡ 1) pars, portio, pars rata, sors. 2) sectio, classis. — መክፈልት፡ pars, portio, sors.

ከፈር፡, pl. አክፉር፡ cophinus, canistrum, modius.

ኰፉር፡ infula.

ከፍአ፡ I, 1 hebes fuit, obtusus est. — አክፍአ፡ II, 1 hebetavit, re-, obtudit. — ተከፍአ፡ III, 1 pass.

ከፈየ፡ — መክፈዎ፡ fascia.

ወ፡ 1) et, -que, atque; ወ — ኢ፡ nec. a) et — quidem, idque (p. 6 l. 15; 73 l. 5; 75 l. 5; 105 l. 21). b) ad subjungendas enunciationes secundarias, quibus status vel conditio alcjs describitur (gr. § 200, 1). 2) etiam, quoque (ut p. 35 l. 11; 89 l. 13, al.). 3) vel. 4) autem, sed. 5) consecutive: et statim, tum, igitur, ut (e. g. p. 10 l. 15 al.); ad introducendam apodosin (ut p. 7 12. 18. 21. 24 al.); ad epanalepsin orationis post verba absolute praemissa (ut p. 97 l. 10).

ወሀበ፡ I, 1 imprf. ይሁብ፡ subj. የሀብ፡ dedit (c. Acc. vel Dat. prs.); a) መኑ፡ይሁበኒ፡ utinam! p. 130. b) ሀብ፡, ሀቡ፡ age! agite! quaeso! c) praebuit. d) concessit, permisit. e) attribuit (p. 92 l. 2). — ተውህበ፡ III, 1 datus, traditus est (c. ለ፡ vel Acc. pers.). — ሀብት፡, pl. ሀብታት፡ donum. — ወሃቢ፡ dator, donator. — ሀብሀብ፡ donum (mulieri datum).

ቀሀውሀ፡ — ተቀሀውሀ፡ qdrl. III, 1 nituit; hilaris fuit.

ወላርዮስ፡ Valerianus.

ወልብ፡ ova.

ወልታ፡ scutum, clypeus, arma. — ተወልተወ፡ qdrl. III, 1 se armavit, armatus est.

ወልወለ፡ — ተወልወለ፡ qdrl. III, 1 trepide festinavit, consternatus est. — ተወላወለ፡ III, 3 huc illuc agitatus, consternatus, perturbatus, animo ambiguus fuit. — ውልቀሌ፡ perturbatio, trepidatio.

ወለደ፡ I, 1 subj. ይልድ፡ 1) peperit. 2) genuit, procreavit. — አውለደ፡ II, 1 caus. — ተወልደ፡ III, 1 1) natus est. 2) genitus, generatus, ortus est. — ተዋለደ፡ III, 3 liberos procreavit, progenie numerosus factus est. — ውሉድ፡ natus, filius. — ወልድ፡, pl. ውሉድ፡ 1) filius. 2) pl.: liberi, progenies. 3) filius = alumnus, discipulus, addictus; ውሉደ፡ቤተ፡ክርስቲያን፡ catechumeni p. 21 l. 5; ውሉደ፡ጥምቀት፡ p. 21 baptizati; ውሉደ፡ሃይማኖት፡ fideles p. 103. 4) puer, adolescens. 5) famulus, servus. — ወለት፡, pl. አዋልድ፡ 1) filia. 2) puella, adolescentula. 3) ancilla, serva; አዋልደ፡ p. 152 est siglum. — ልደት፡ partus, nativitas, generatio. — ወላዲ፡, f. ወላዲት፡ parens, genitor, -trix, pater, mater; ወላድያን፡ parentes. — መወልድ፡ obstetrix. — ሙላድ፡ 1) locus natalis, patria. 2) progenies. — ትውልድ፡, pl. ትውልዳት፡ 1) progenies. 2) gens, stirps, familia, genus (እምትውልደሙ፡ inde a stirpe vel familia sua

i. e. secundum vel juxta familiae suae rationem p. 72 l. 20). 3) homines eadem aetate degentes, aetas.

ወለገ፡ — ሌገት፡ tugurium, casa.

ወለጠ፡ I, 2 mutavit, com-, per-, immutavit (ይወሌጥ፡ርእሶ፡ mutet i. e. convertat caput suum p. 61 l. 12; „ut carnis meae indolem convertas in liberorum sc. indolem, p. 121 str. 59). — ተወለጠ፡ III, 2 pass. (p. 76 l. 3 እምዘ፡ partitive „ex iis quae ibi continentur" sumendum est). — ውሉጥ፡ mutatus, immutatus, transformatus, diversus. — ውላጤ፡ mutatio, ἀλλοίωσις. — መወሌጥ፡ numularius. — ተውላጥ፡ 1) mutatio. 2) ἄλλαγμα, pretium.

ወሐሰ፡ — አውሐሰ፡ II, 1 commodavit. — ተውሕሰ፡ III, 1 commodato accepit, mutuatus est. — ሕሰት፡ commodum, commodatum.

ወሐከ፡ I, 2 lacessivit, irritavit.

ዋሕውሐ፡ — ተዋሕውሐ፡ qdrl. III, 1 obambulavit, obiit.

ውሕዘ፡ I, 1 subj. የሐዝ፡ fluxit, manavit, effluxit. — አውሐዘ፡ II, 1 caus. — ውሒዝ፡, pl. ውሒዛት፡ et ወሓይዝት፡, nec non ሓይዝት፡ (p. 51) fluctus, torrens, rivus, fluvius, flumen. — ውሕዘት፡ fluxus, fluxio. — ሙሓዝ፡, pl. ሙሓዛት፡ alveus, rivus, canalis, aquaeductus.

ወሐየ፡ I, 1 circumiit, obiit. — ዋሐየ፡ I, 3 1) obambulavit. 2) perlustravit, inspexit, visitavit, recognovit. — ዋሕይ፡ et ዋሒ፡ (st. c. ዋሐ፡ pro ዋሕየ፡) inspiciens, prospiciens. — ውሓይ፡ et ውሐዮ፡ inspectio, visitatio.

ወሐደ፡ — ተውሕደ፡ III, 1 unitus est. — ተዋሐደ፡ III, 3 adunatus, in unum conjunctus est; ተዋሕዶ፡ unitio, unio. — ዋሕዱ፡ unicus, unigenitus.

ወሠረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውሥር፡, ይሥር፡, ይሠር፡) serra secuit vel dissecuit. — ሞሠርት፡ serra. — ምሣር፡ ascia, securis.

ወሥአ፡ — አውሥአ፡ II, 1 1) locutus est, verba fecit, (p. 29 l. 12). 2) respondit (c. Acc. prs. = alicui; c. በ፡ *ad* alqd p. 87 l. 13. 14. 19. 20). — ተዋሥአ፡ III, 3 oblocutus est, contradixit (c. Acc. prs.). — ሞሣእ፡, pl. መዋሥአት፡ responsoria, antiphonae. — ሣእሣእ፡ facundia, eloquentia.

ወረሰ፡ I, 1 subj. ይረስ፡ heres fuit, hereditate accepit, nactus est tamquam partem assignatam; occupavit. — አውረሰ፡ II, 1 caus. — ተወርሰ፡ III, 1 hereditate nactus est, sibi occupavit. — ተዋረሰ፡ III, 3 hereditatem cum aliis partitus vel nactus est. — ርስት፡, pl. ርስታት፡ hereditas, patrimonium, portio (hereditate) assignata. — ወራሲ፡ heres. — ዋረስ፡ 1) heres institutus, coheres. 2) hereditas.

ወረቀ፡ I, 1 et 2 spuit, exspuit. — ምራቅ፡ sputum, saliva.

ወርቅ፡ 1) aurum, 2) pecunia. — አፈ፡ወርቅ፡ Chrysostomus.

ወርኅ፡, pl. አውራኅ፡ 1) luna. 2) mensis. 3) tempus (apud poëtas, p. 110. 141. 144. 148).

ወርእ፡ — ሞራእ፡ subligaculum.

ወረወ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውሩ፡), jecit, con-, in-, e-, de-, pro-

jecit. — ተወርወ፡ III, 1 et ተወረወ፡ III, 2 pass.

ወርዘወ፡ qdrl. I adolevit, juvenuit. — ውርዙው፡ adultus, juvenilis. — ወሬዛ፡, pl. ወራዙት፡ juvenis, adolescens. — ውርዙት፡ et ውርዝና፡ juventus, adolescentia.

ወረደ፡ I, 1 subj. ይረድ፡ descendit, delapsus, demissus, delatus est, devolavit. — አውረደ፡ II, 1 caus.: deduxit, demisit, detrusit, dejecit, deposuit; c. እደ፡ manum admovit, intulit p. 61. — ተዋረደ፡ III, 3 se demisit vel submisit.— አስተዋረደ፡ IV, 3 in inferiorem ordinem dejecit vel detrusit. — ረደት፡ descensio, descensus. — ሙራድ፡ locus declivis, descensus.

ወርድ፡ et ወረድ፡ latitudo.

ወሰቀ፡ I, 1 et 2 tetendit arcum, nervo imposuit (sagittam).

ወሰበ፡ — አውሰበ፡ II, 1 1) in matrimonium duxit (uxorem). 2) nupsit. — አስተዋሰበ፡ IV, 3 in matrimonium dedit (c. dupl. Acc.). — ሰብሳብ፡ matrimonium, conjugium.

ውስተ፡ vid. ወሰጠ፡

ወሰነ፡ I, 2 definivit, terminavit, circumscripsit. — ተወሰነ፡ III, 2 pass. — ወሰን፡ terminus, limes, finis.

ወሰከ፡ I, 2 1) addidit, adjecit (c. pron. suff. = alicui, et ለ፡ ad p. 45). 2) addendo auxit. — ተወሰከ፡ III, 2 1) se adjecit, adjunxit. 2) additus est. 3) auctus est, increvit. — ተውሳክ፡ id quod additur vel adjicitur.

ወሰደ፡ I, 1 subj. ይውስድ፡, ይስድ፡, ይሰድ፡ duxit, ab-, de-, ad-, induxit; tulit, at-, ob-, abstulit.

ወሰጠ፡ — ውስጥ፡ medium, intimum, interiora, a) penetrale; b) ንዋየ፡ ውስጥ፡ intestina; c) እም ውስጥ፡ intrinsecus, እንተ፡ውስጥ፡ intrinsecus, intus; ዘእንተ፡ውስጥ፡ qui intus est. — ውስተ፡ praep.: in c. Abl., in c. Acc., ad, versus, super, inter. — በውስተ፡ intus in, in, super, inter (tam localiter quam temporaliter p. 60 l. 23). — እምውስተ፡ e medio, ex, de, a, inter (ዘ እምውስቴቶሙ፡ quod unum ex iis est p. 59 l. 15). — እንተ፡ውስተ፡ per medium, per. — ውሳጤ፡ 1) pars interior. 2) conclave interius, penetrale. — ውሳጢ፡, ወሳጢ፡ interior, intimus.

ወቀሐ፡ — ሞቅሕ፡, pl. መዋቅሕት፡ vinculum, catena, carcer; ቤተ፡ ሞቅሕ፡ carcer. — ሞቅሐ፡ qdrl. I vinxit, in vincula conjecit. — ተሞቅሐ፡ III, 1 pass. — ሙቁሕ፡ in vincula conjectus, captivus. — ሙቃሔ፡ vinctura, captivitas, vincula.

ወቀሠ፡ I, 1 verba opposuit, redarguit, litigavit, causam suam defendit. — ተዋቀሠ፡ III, 3 litigavit, altercatus est, causam defendit.— ቀሥት፡ et ቅሥት፡ 1) litigatio, altercatio, controversia. 2) vindicatio sui juris. 3) lis, causa.

ወቀረ፡ I, 1 et 2 excavavit, excidit, cecīdit. — ተወቅረ፡ III, 1 pass. — ውቁር፡ part. pass. — ውቅሮ፡ opus lapicidae; lapides caesi.

ወቅዐ፡ I, 1 contudit, tutudit fustibus (spicas).

ወቅዐ፡ I, 1 excoriavit.

ወቀየ፡ — አውቀየ፡ II, 1 am-

putavit, abscidit. — ተወቅየ፡ III, 1 pass.

ወቄት፡ uncia.

ወቅፍ፡, pl. አውቃፍ፡ armilla, brachiale.

ወተረ፡ I, 1 nervum adduxit. — አውተረ፡ II, 1 1) intendit, attendit, vires intendit. 2) continuavit, perseveravit, assiduus fuit. — ውቱረ፡ continenter, assidue. — ወትር፡, pl. አውታር፡ nervus, chorda, funiculus. — ወትር፡ spatium temporis continuum; ዘወትር፡ perpetuus, quotidianus, jugis; ከመ፡ ወትር፡ sicut perpetuo et semper (p. 47); ወትረ፡ perpetuo, assidue, semper.

ወተገ፡ I, 1 effugit, evasit.

ውኅደ፡ I, 1 deminutus est, paucus fuit. — አውኅደ፡ II, 1 caus. — ውኁድ፡ paucus, exiguus. — ውኅዳት፡ paucitas, exiguitas.

ውኅጠ፡ et ወኅጠ፡ I, 1 subj. የኅጥ፡ voravit, devoravit.

ወነየ፡ — ተወነየ፡ III, 2 et ተዋነየ፡ III, 3 lusit (jocando, saltando, canendo, irridendo). — ተውኔት፡ oblectatio, libido, ludus, lusus, illusio.

ወንጌል፡ evangelium; ጸሎተ፡ ወንጌል፡ oratio evangelica. — ወንጌላዊ፡ 1) evangelista. 2) evangelicus.

ውእቱ፡, f. ይእቲ፡, pl. እሙንቱ፡ እማንቱ፡, ውእቶሙ፡ ውእቶን፡ 1) is, ea, id (ዘውእቱ፡ ut qui, quippe qui p. 3; = እንዘ፡ ውእቱ፡ p. 91); እምውእቱ፡ እስመ፡ unum ex iis est quod p. 22 l. 19). 2) ipse, (p. 1 l. 14, al.). 3) idem (p. 8. 71. 79. 80. 100. 102). 4) Usurpatur in sententiis nominalibus pro copula verbali. 5) ὁ, ἡ, τό.

ውእዴ፡ adv. 1) በውእዴ፡, መንገለ፡ ውእዴ፡ ad latus, juxta. 2) ውእዴ፡ adv. rel.: ubi, ubicumque.

ወከለ፡ — ተወከለ፡ III, 2 fiduciam posuit, fretus, confisus est (c. በ፡, vel ዲበ፡ vel Acc.). — ውኩል፡ confisus, fretus. — ተውክልት፡ confisio, fiducia.

ወከሐ፡ — ተዋከሐ፡ III, 3 rixatus, altercatus est, contendit (c. ምስለ፡ vel Acc.). — ወክሕ፡ et ወክሕ፡ contentio, rixa. — ወክሐት፡ id. (p. 95 l. 22). — ተዋከሒ፡ in controversiam vocans, pertinaciter negans.

ወከተ፡ I, 1 et አውከተ፡ II, 1 clamorem edidit, vociferatus est.

ወከዐ፡ — አውከዐ፡ II, 1 defatigavit.

ዋከየ፡ I, 3 refulsit, splenduit. — አዋከየ፡ II, 3 resplendere fecit, collustravit. — ዋከ፡ splendor, fulgor.

ወከፈ፡ — አውከፈ፡ II, 1 excepit manu. — ተወክፈ፡ III, 1 et ተወከፈ፡ III, 2 1) refl.: excepit, suscepit, recepit, accepit (gratum accepit, assensit, aurem praebuit; obsecundavit; sustentavit, opitulatus est). 2) pass.: exceptus, ac-, susceptus est. — ውኩፍ፡ acceptus, gratus.

ወውዐ፡ I, 2 alta voce clamavit, magnum clamorem edidit. — ውውዓ፡ clamor magnus, vociferatio tumultuantium.

ውዕል፡ damae vel dorcadis species.

ወዐለ፡ et ውዕለ፡ I, 1 diem egit,

tempus transegit, commoratus est, mansit. — ዕለት፡, pl. ዕለታት፡ dies (quatenus est pars temporis); ዕለተ፡ vel በዕለተ፡ eo die quo = quum vel quo die p. 37. — ወዓሊ፡ stator, apparitor, satelles, lictor. — መዓልት፡ (ምዓልት፡), pl. መዋዕል፡ 1) dies (opp. nocte), tempus diurnum, meridianum; በመዓልት፡ et መዓልተ፡ interdiu. 2) pl.: a) dies. b) tempus. c) vitae tempus. — መዓልታዊ፡ diurnus, meridianus.

ወበረ፡ — ተወበረ፡ III, 2 mente comprehendere nequivit, obstupuit ob alqd (c. Acc. rei). — ዋዕር፡ difficilis intellectu, paradoxus.

ውዕየ፡ I, 1 subj. የዐይ፡ 1) combustus, igne consumtus, conflagratus est. 2) arsit. — አውዐየ፡ II, 1 1) combussit, concremavit. 2) ussit, adussit. — ውዑይ፡ 1) ardens, fervens, incensus. 2) ustus. 3) concrematus. — ዋዕይ፡ 1) incendium. 2) ardor, fervor, aestus.

ዋዜማ፡ modus quidam cantandi hymnos ecclesiasticos; hymnus hoc modo cantatus.

ወይ፡ heu, proh, vae!

ወይሌ፡ calamitas, infortunium, vae.

ወይን፡, pl. አውያን፡ 1) vitis, vinea; ዐጸደ፡ ወይን፡ vinea. 2) vinum.

ወይጠል፡, pl. ወይጠላት፡ caprea, capreae.

ወደሰ፡ I, 2 laudavit, collaudavit (c. Acc.), laudes dixit (c. Dat.). — ተወደሰ፡ III, 2 laudatus, laudem meritus est. — ውዳሴ፡ laudatio, laus, laudes, encomium.

ወድቀ፡ I, 1 subj. ይደቅ፡ 1) cecidit (de-, in-, superin-, con-, excidit). 2) procidit, se prostravit. — አውደቀ፡ II, 1 caus., dejecit, projecit. — ውዱቅ፡ cadens, lapsus, jacens. — ድቀት፡ casus, lapsus, clades; casus = res fortuita, eventum. — ድንቀት፡ casus, res fortuita, subita; ድንቀተ፡ casu, improviso, subito, ex tempore p. 78.

ወድአ፡ I, 2 perfecit, consummavit, consumsit; seq. alio verbo finito (gr. § 88): jam, dudum. — ተወድአ፡ III, 2 pass.

ወደየ፡ I, 1 subj. ይደይ፡ indidit, injecit, immisit, imposuit. — ተወድየ፡ III, 1 pass. — አስተዋደየ፡ IV, 3 objecit crimen, criminatus est, accusavit. — ውዴት፡ criminatio, calumnia, accusatio. — ሙዳይ፡ vas quodlibet, receptaculum. — መስተዋድይ፡ calumniator, criminator.

ወደደ፡ — አውደደ፡ II, 1 immisit, inseruit, indidit. — ተዋደደ፡ III, 3 concinne conjunctus, co-, adaptatus est, congruit (seq. ለ፡ p. 90). — አስተዋደደ፡ IV, 3 apte inseruit, bene commisit, concinnavit. — ዱድ፡, pl. ዱዳት፡ 1) commissura. 2) basis, fundamen.

ወዲፌት፡ lacinia.

ወገረ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውግር፡ et ይገር፡) 1) jecit, injecit, projecit. 2) lapidibus petiit, lapidibus obrutis necavit. — ተወገረ፡ III, 1 et 2 pass. — ወግር፡, pl. አውግር፡ collis, tumulus, clivus.

ወገሰ፡ — ሞገስ፡ gratia, χάρις (tam favor, benevolentia, quam venustas, suavitas). — ሞገሰ፡ qdrl. I

favit. — ተሞገሰ፡ III, 1 gratia affectus, favorem consecutus est.

ወገበ፡ — አውገበ፡ II, 1 subito supervenit, improviso invasit. — ግብት፡ accidens improvisum; ዘግብት፡ temere vel recens inventus, fortuitus (πρόςφατος); ግብተ፡ subito, improviso.

ወግአ፡ I, 1 subj. ይውጋእ፡ 1) ferit cornu, arietavit. 2) icit, confodit, contudit. — ውጉእ፡ 1) ictus. 2) tusus. — ሞግእ፡, ሞጋእ፡ 1) mortarium. 2) aries machina.

ወግዐ፡ I, 1 lacte aluit.

ወገዘ፡ — አውገዘ፡ II, 1 1) excommunicavit, anathematizavit. 2) diris devovit. — ተወግዘ፡ III, 1 pass. — ውጉዝ፡ part. pass. — ግዘት፡ excommunicatio, anathematismus, dirae.

ወገደ፡ — ሞገድ፡, pl. መዋግድ፡ unda, fluctus.

ወገዳ፡ et ወግዳ፡ regio Schoae, (regionem hujus nominis in Amhara sitam exhibet Ludolfus in Hist. Aeth. I, 3, 10).

ወጥሐ፡ I, 2 in struem congessit, struendo coacervavit. — ሞጣሕት፡, pl. መዋጥሕ፡ linteamen, indumentum, velamen, velum. — ተሞጥሐ፡ qdrl. III, 1 amictus est indumento exteriore.

ወጠሰ፡ I, 2 accendit.

ወጠነ፡ I, 1 et 2 (subj. I, 1 ይውጥን፡) coepit, incepit (seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj., vel Inf.). — ተወጥነ፡ III, 1 et ተወጠነ፡ III, 2 coeptum, inceptum est. — ጥንት፡ initium, principium. — ወጣኒ፡ inceptor, inchoator.

ወጽሐ፡ — አውጽሐ፡ II, 1 1) infudit, libationem effudit. 2) stillas emisit. — ሞጻሕት፡ 1) libatio. 2) vas spondeum. — ጸሕጸሕ፡ stillicidium.

ወጽሐ፡ — ሞጻሕት፡ trabs, tignum.

ወጸበ፡ — ውጽብ፡, pl. አውጸብ፡ inauris.

ወጽአ፡ I, et 2 praevaluit, vicit in proelio.

ወፅኅ፡ — ተወፅኅ፡ III, 2 dolores parturientis passus est.

ወፅአ፡ I, 1 subj. ይፃእ፡ exiit, egressus est; a) emigravit p. 13. b) processit p. 76. c) progenitus, exortus est. d) excessit, decessit, recessit, declinavit (p. 75 l. 23; 90. 93. 101). e) expulsus est (p. 52). f) exclusus, privatus, expers factus est (p. 90 l. 3). g) exiit = ad finem venit p. 61. — አውፅአ፡ II, 1 exire jussit, eduxit, ejecit, expulit, emisit, extraxit, eripuit; foras extulit; produxit p. 14; exuit vel deposuit (vestes p. 61); in vulgus extulit, evulgavit p. 44; expendit, erogavit. — ውፁእ፡ 1) oriundus. 2) excedens, alienus, contrarius, absonus. 3) expers, destitutus. — ፀአት፡ exitus, egressus, a) origo, b) emigratio, c) discessus, decessus. — ሞፃ፡ donum, quod abeunti datur. — መውፃእ፡ locus unde alqd exit. — ፃእፃእ፡ 1) abortus, embryo. 2) sumtus, impensae.

ወፀፈ፡ I, 1 et 2 funda projecit. — ወፃፊ፡ funditor. — ሞፀፍ፡ funda.

ወፈረ፡ I, 1 subj. ይውፍር፡ et ይፋር፡ rus iit, in agros exiit, ruri

fuit. — ወፍር፡ rus, agri, praedium, fundus. — ምፈርት፡ instrumentum rusticum. — ውፉር፡ 1) agri, praedium rusticum. 2) pascua.

ወረየ፡ — አወረየ፡ II, 2 et አውረየ፡ II, 1 tradidit, commisit, in potestatem permisit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et ለ፡). — ተወረየ፡ III, 2 et 1 traditum vel commissum accepit. — ትውረት፡ traditio, παράδοσις.

ወረጠ፡ igne torruit vel coxit.

ዓ፡ p. 156/7, ዖ፡ et ዕ፡ p. 158 est sive siglum sive nota musica.

ዔላ፡ Ela, pater Hoseae regis (4 Reg. 17, 1).

ዐለለ፡ I, 2 separavit, distinxit. — አዕለለ፡ II, 1 segregavit, excommunicavit. — ዕሉል፡ separatus, distinctus, versicolor.

ፀለመ፡ I, 2 consignavit literis.

ዓለም፡, pl. ዓለማት፡ 1) aevum, saeculum, tempus antiquum; ቅድመ፡ vel እምቅድመ፡ ዓለም፡ πρὸ αἰώνων p. 71. 78. 2) tempus futurum, saecula, aeternitas; ለዓለም፡ in aeternum vel perpetuum; ዘለዓለም፡ aeternus; እስከ፡ ለዓለም፡ in perpetuum; ለዓለመ፡ ዓለም፡ in saecula saeculorum. 3) mundus, a) rerum universitas, res creatae, res mundo contentae. b) orbis terrarum, οἰκουμένη p. 72. c) mundus vel saeculum, quatenus opponitur Deo, rebus divinis et ecclesiasticis et vitae monachorum; ዘዓለም፡ saecularis, weltlich.

ዐለስ፡ zea.

ዐለቅት፡ hirudo.

ዕለት፡ vid. ወዐለ፡

ዐለወ፡ I, 1 subj. ይዕሉ፡ 1) pervertit, depravavit. 2) praevaricatus, transgresssus est, migravit (praeceptum). 3) perfide egit, rebellis, refractarius fuit. — አዕለወ፡ II, 1 1) pervertit. 2) transtulit e lingua in linguam. 3) transscripsit, descripsit p. 76. — ዕሉው፡ perversus, pravus, refractarius, ἑτερόδοξος, haereticus, apostata. — ዕልወት፡ 1) catastropha. 2) perversa et haeretica opinio, haeresis, apostasia. 3) apographum, transscriptum. — ዐላዊ፡ perversus, perfidus, transgressor, infidelis, haereticus.

ዐልዋ፡, ዓልው፡ aloe.

ዐለየ፡ — ማዕሌት፡ defectio, rebellio, reipublicae conversio.

ዐለገ፡ — ዕልገት፡ victoriae signum, tropaeum.

ዓም፡ annus; ለለዓመ፡ quotannis. — ዓመት፡, pl. ዓመታት፡ annus.

ዐማሌቅ፡ Amalec.

ዐመቀ፡ I, 1 subj. ይዕምቅ፡ vel ይዕመቅ፡ profundus fuit vel factus est. — አዕመቀ፡ II, 1 profundum fecit, altius penetravit. — ዕሙቅ፡ profundus. — ዕመቅ፡ profunditas, profundum. — ማዕምቅ፡, pl. መዓምቅ፡ profundum, abyssus.

ዐምዐም፡ limus, stagnum.

ዐምድ፡, pl. አዕማድ፡ columna. — ምዕማድ፡ basis, stylobates.

ዐመፀ፡ I, 2 inique egit, injustus fuit, injuria affecit. — ዐማፂ፡ injustus, iniquus, improbus. — ዐመፃ፡

injustitia, injuria, improbitas. — መ ዐምፅ፡ inique agens, injustus.

ዓሣ፡, pl. ዓሣት፡ piscis.

ዐሠረ፡ I, 2 coetum convocavit, invitavit. — ዐሡር፡ convivium.

ዐሠረ፡ I, 2 decimam partem dedit; d. p. sumsit (c. Acc. = ab alqo). — ዐሥር፡ decem p. 114 str. 27. — ዐሥሩ፡, f. ዐሠርቱ፡ m. decem. — ዕሥር፡ decem. — ዓሥር፡ decimus. — ዐሡር፡ decem dies, decimus dies. — ዕሥራ፡ viginti. — ዓ ሥራት፡, ዐሥራት፡ decima pars, decimae; tributum, oblatio.

ዐሪሥ፡ umbraculum, tabernaculum.

ዐረር፡ plumbum.

ዐርቀ፡ et ዐረቀ፡ I, 1 1) nudus fuit. 2) vacuus fuit, evacuatus est. 3) orbatus, privatus est. — አዕረቀ፡ II, 1 1) nudavit, denudavit. 2) evacuavit, exinanivit. — ተዐርቀ፡ III, 1 se nudavit, nudatus, privatus est. — ዕሩቅ፡ 1) nudus. 2) vacuus. — ዕ ራቅ፡ c. pron. suff.: 1) nudus (merus, solus p. 64). 2) vacuus, inanis. — ዕርቃን፡ nuditas; pudenda.

ዐረቀ፡ I, 1 1) aequalis, congruus fuit. 2) coaequavit; reconciliavit, gratiam composuit. — ተዐረቀ፡ III, 1 et ተዓረቀ፡ III, 3 reconciliatus est, in gratiam rediit. — ዕርቅ፡ reconciliatio. — ዐራቂ፡ reconciliator, arbiter, mediator.

ዐርበ፡ et ዐረበ፡ I, 1 occidit (sol, sidus). — ዐራብ፡ occidens. — ዐ ርብ፡ feria sexta. — ምዕራብ፡ occidens, plaga occidentalis.

ዐረብ፡ Arabes. — ዐረብያ፡ Arabia.

ዐረበ፡ — ማዕረብት፡ locus mercatus, emporium.

ዐራት፡, pl. ዐራውት፡ lectus.

ዐረከ፡ — ተዓረከ፡ III, 3 amicitia vel familiaritate junctus est. — ዐርክ፡, f. ዐርክት፡, pl. አዕርክት፡, m. ዐርክን፡, f. ዐርክት፡ amicus, a.

ዐረዘ፡ I, 2 vestitum paravit vel praebuit (c. Acc. prs.). — ዐራዝ፡, pl. ዐራዝት፡ vestimentum, indumentum.

ዐረየ፡ I, 2 et 1 1) aequalis fuit vel factus est (c. Acc.), congruit. 2) exaequavit, conciliavit. — አዐረየ፡ II, 1 coaequavit, parem et aequalem reddidit. — ተዐረየ፡ III, 2 exaequatus, aequiparatus est. — ዕሩይ፡ aequalis, par; ዕሩየ፡ pariter, aeque. — ዕሪና፡ aequalitas, coaequalitas; በዕ ሪና፡ aequaliter.

ዐርገ፡ I, 1 subj. ይዕረግ፡ et ይ ዕርግ፡ ascendit, escendit. — አዕረገ፡ II, 1 1) ascendere fecit. 2) sursum duxit vel tulit. 3) obtulit (Deo sacrificium). — ዕርገት፡ ascensio, (oblatio). — ማዕርግ፡, pl. መዓርግ፡ gradus, scala; በማዕርገ፡ in gradu alcjs = sicut, tamquam p. 133 str. 9. — ምዕራግ፡ 1) ascensus, locus clivus. 2) gradus.

ኀሪግ፡ decipula, tendicula, cavea.

ዐረፈ፡ — አዕረፈ፡ II, 1 1) intr.: quievit, requievit; a) quietem nactus est; b) resedit, commoratus est; c) obdormiit, obiit; d) intermisit, cessavit. 2) trs.: quiescere fecit, quietem dedit (c. Acc. prs.). — ዕሩፍ፡ quietus, considens, commorans, defunctus. — ዕረፍት፡ quies, requies; obitus; intermissio. — ምዕ

ረፍ፡ 1) locus quietis, locus quo quis residet. 2) stadium, milliarium. 3) sectio vel caput libri.

ዕርፍ፡ 1) cochlear. 2) vomer, aratrum.

ዕሱቅ፡ inter-, intextus, versicolor. — ዐስቅ፡ textura artificiosa, vestis versicolor.

ዐሰበ፡ I, 1 mercede conduxit. — ዐስብ፡ merces; pretium; praemium.— ዐሳብ፡ mercenarius.

ዐሰበ፡ — መዐሰብ፡, መዕሰብ፡, pl. መዓስብ፡ 1) viduatus. 2) caelebs, viduus, vidua.

ዔሳው፡ Esau.

ዐስየ፡ I, 1 rependit, retribuit, remuneratus est (c. Acc. prs.). — ተዐስየ፡ III, 1 praemium vel remunerationem accepit. — ዕሴት፡ remuneratio, praemium.

ዐቀለ፡ — አዕቀለ፡ II, 1 aquas collegit in piscina. — ምዕቃል፡, pl. ምዕቃላት፡ piscina.

ዐቀመ፡ I, 2 et 1 1) coërcuit, compescuit. 2) modum statuit, terminis circumscripsit, definivit. — ዕቁም፡ statutus, definitus, praefinitus. — ዐቅም፡ 1) modus, a) mensura, b) moderatio, temperantia; በ ዐቅም፡ moderate, temperanter; c) proportio; ዐቀመ፡ ምዕረጊ፡ secundum gradum ejus p. 142 str. 27; d) justa, definita ratio; ዐቅመ፡ ውርዝው፡ justa juventus vel aetas. 2) finis, terminus. — ዕቃሚ፡ constitutio, statutum.

ዐቈረ፡ I, 1 involvit, colligavit.— ተዐቍረ፡ III, 1 pass. — ዕቍር፡ fasciculus, marsupium, crumena.

ዐቃር፡, pl. ዐቃቊር፡ pharmacum.

ዐቅረብ፡, pl. ዐቃርብት፡ scorpio.

ዐቀበ፡ I, 1 subj. ይዕቀብ፡ 1) custodivit. 2) cautionem adhibuit, cavit. 3) servavit, observavit. 4) reservavit, con-, asservavit. 5) in animo, memoria tenuit. — አዕቀበ፡ II, 1 1) caus. 2) custodiendum vel asservandum tradidit (ከመ፡ ዘአዕቀበ፡ tamquam id quod ei asservandum tradidit = in depositum p. 62 l. 18). — ተዐቀበ፡ et ተዐቅበ፡ III, 1 1) custoditus, servatus, asservatus est. 2) se custodivit, se abstinuit, cavit, attendit.— ዕቁብ፡ part. pass.— ዕቅብት፡, pl. ዕቁባት፡ concubina, pellex. — ዑቃቤ፡ custodia, tuitio (p. 137 str. 6 vim Infinitivi habet); cautio; observatio; id quod observandum est. — ዐቃቢ፡, pl. ዐቃብያን፡ et ዐቀብት፡ custos; tutelaris p. 145 str. 38; ዐቃቤ፡ሥራይ፡ medicus. — መዐቀብ፡ custodia, excubiae. — አመዐቀበ፡ qdrl. II custodiendum commisit, c. dupl. Acc.

ዐቀብ፡ locus acclivis, clivus.

ዐቀብ፡ et ዐቃብ፡ spinae.

ዕቋን፡ lac spissum, butyrum.

ዐቀደ፡ — ዕቁድ፡ constrictus, ligatus.

ዐቀጸ፡ I, 2 illaqueavit, intricavit. — አዕቀጸ፡ II, 1 illaqueavit, supplantavit, defraudavit. — ተዐቀጸ፡ III, 1 pass.

ዐቀፈ፡ — አዕቀፈ፡ II, 1 impedivit, offendiculo fuit, scandalum praebuit (c. Acc. prs.). — ተዐቀፈ፡ III, 1 1) impeditus est. 2) offendit. 3) offensionis causam habuit, scandalizatus est.— ዕቅፍት፡, pl. ዕቅፍታት፡

offensio, offendiculum, scandalum. — ማዕቀፍ፡ et ማዕቅፍ፡ id.

ዐበለ፡ — ማዕበል፡ instrumentum, in specie: ferreum.

ዐበለ፡ — ማዕበል፡, pl. ማዕበላት፡ fluctus, unda, undae.

ዐብረ፡ I, 1 subj. ይዕብር፡ aridus, sterilis fuit vel factus est. — ዕቡር፡ aridus, sterilis. — ዐበር፡ sterilitas, penuria annonae.

ዕብራዊ፡ Hebraeus. — ዕብራይስጥ፡ Hebraice.

ዐበቅ፡ scabiei vel leprae species.

ዐብየ፡ I, 1 subj. ይዕበይ፡ magnus, major fuit vel factus est (c. pron. suff. = aliquo); ዘየዐቢ፡ magnus, major, maximus. — አዕበየ፡ II, 1 magnum fecit (አዕበየ፡ገቢረ፡ magna fecit p. 100), magnificavit, exaltavit, ad dignitatem evexit. — ተዐበየ፡ III, 2 1) refl.: se extulit, se jactavit, superbus fuit. 2) exaltatus, magnificatus est. — ዕቡይ፡ superbus, arrogans, insolens. — ዕበይ፡ magnitudo. — ዐቢይ፡, f. ዐባይ፡, pl. ዐበይት፡, m. ዐቢያን፡, f. ዐቢያት፡ magnus, (ካህን፡ዐቢይ፡ sacerdos summus; በዐቢይ፡ቃል፡ alta voce; ዐቢያት፡ vel ዐበይት፡ magnalia); ዐቢየ፡ adv. valde, alte, p. 106. — ትዕቢት፡ superbia, insolentia, arrogantia.

ዐበጠ፡ I, 2 ad angarias vel opus praestandum coëgit.

ዐተመ፡ — መዐትም፡ iracundus, ad iram propensus. — መዐትማዊ፡ id. (p. 45).

ዐተር፡ faba.

ዐተበ፡ I, 1 subj. ይዕትብ፡ et ይዐትብ፡ obsignavit, signo crucis signavit et consecravit. — ተዐተበ፡ III, 1 pass. — ማዕተብ፡ signaculum, signum. — አማዕተበ፡ qdrl. III, 1 signo crucis signavit, in formam crucis posuit manus.

ዐንሰበ፡ — መዐንስብ፡ hariolus, incantator.

ዐነቀ፡ I, 1 collo circumdedit vel suspendit rem. — ዕንቍ፡, pl. አዕናቍ፡ gemma. — ማዕነቅ፡ et ማዕንቅ፡ turtur.

ዕንቆራ፡ Ancyra in Galatia.

ዐንበሪ፡ et ዐንበር፡ bellua marina, cetus.

ዐንበሳ፡, pl. ዐናብስት፡ leo.

ዕንባቆም፡ Habacuc.

ዐንበዘ፡ qdrl. I defecit animo, despondit. — ተዐንበዘ፡ III, 1 id. (p. 121 str. 59). — ዕንቡዝ፡ part. — ዕንበዜ፡ defectio mentis, desponsio.

ዐንዘረ፡ qdrl. I fidibus, tibia cecinit. — ዕንዚራ፡ instrumentum musicum cujusvis generis. — መዐንዝር፡ musicus, fidicen, tibicen.

ዐነግ፡, pl. አዕኑግ፡ inauris.

ዕንጕት፡ mandragora.

ዐንጕግ፡, ዐንጐጕ፡ lacerta aquatica.

ዕንፎራ፡ anaphora.

ዐከከ፡ — ማዕከክ፡ pelvis, labrum, crater.

ዐከወ፡ — ቃዕክ፡ castra regia, arx, palatium.

ዓው፡ acetabulum (femoris).

ዐውሎ፡ turbo, procella.

ዕዋል፡ pullus, in specie: asellus.

ዖመ፡ — ዖም፡, pl. አዕዋም፡,

pl. pl. አዕዋማት፡ 1) densa arborum, silva, nemus, lucus. 2) arbores. 3) arbor.

ዖረ፡ I, 1 caecus fuit vel factus est. — አዖረ፡ II, 1 caus. — ተዐወረ፡ III, 2 1) connivit. 2) neglexit. 3) despexit, contemsit. — ዕዉር፡ caecus. — ዑረት፡ caecitas.

ዖቀ፡ I, 1 (custodivit) attendit, providit, cavit. — አዖቀ፡ II, 1 1) cognoscere fecit. 2) notum, manifestum fecit, demonstravit. — ተዐውቀ፡ III, 1 1) animadversus (c. pron. suff. = alicui, p. 35), cognitus, agnitus est. 2) innotuit, manifestatus, revelatus est. 3) evidens fuit, apparuit. — ዕዉቅ፡ notus, bene notus.

ዖነ፡ — ምዕዋን፡ septentrio, plaga septentrionalis.

ዐውከከ፡ qdrl. I aberravit, declinavit.

ዐውየወ፡ qdrl. I flebilem clamorem edidit, ploravit, ejulavit. — ዐውያት፡ ejulatio, flebilis clamor, ploratus.

ዖደ፡ I, 1 subj. ይዑድ፡ 1) se circumvertit. 2) circumivit, circumvolavit, obiit. 3) cinxit, circumvenit, circumstetit. — አዖደ፡ II, 1 circumvertit, circumduxit. — ዐውድ፡ 1) circuitus, orbis, circulus; periodus. 2) area (sive ዐውድ፡ sive ዐውደ፡ እክል፡). 3) consessus judicum, forum. — ዐውደ፡ praep.: circa. — ዐዋዲ፡ circuitor, praeco. — ምዕዋድ፡ ambitus, circuitus, orbis.

ዖገ፡ — ተዐውገ፡ III, 1 subsannavit, irrisit.

ዖፍ፡, pl. አዕዋፍ፡ aves; avis.

ዕዝል፡ unus e tribus cantandi modis, quibus Abyssini utuntur, p. 35.

ዐዘረ፡ — ማዕዘር፡, ማዕዝር፡ nimbus splendens.

ዕዝራ፡ Esdras.

ዐዘቅት፡ puteus, cisterna.

ዐዘዘ፡ I, 2 validus, fortis, robustus fuit. — ዐዚዝ፡ 1) validus, potens. 2) summe venerandus, eximius. — ዕዘዝ፡ robur, potentia, dignitas dominatoris.

ዔለ፡ I, 1 et ዐየለ፡ I, 2 circum-, ob-, pererravit, vagus fuit.

ዐየረ፡ — ተዐየረ፡ III, 2 probro affecit, exprobravit, conviciatus est. — ትዕይርት፡ probrum, convicium.

ዐይን፡, pl. አዕይንት፡ 1) oculus; ሰብአ፡ ዐይን፡ explorator, speculator p. 116. 2) fons. — ዐየነ፡ I, 2 intente contemplatus est, dispexit. — ተዐየነ፡ III, 1 tentoria, castra posuit, turmatim convenit, congregatus est. — ትዕይንት፡, pl. ተዓይን፡ 1) castra. 2) tentorium, tabernaculum. 3) exercitus, copiae, agmen, multitudo congregata.

ዐየየ፡ I, 1 aberravit, mente erravit. — ዕዩይ፡ mente alienatus, amens, delirans.

ዐይግ፡, pl. አዕይግ፡ palus, stagnum. — ዐይገን፡ et ዐይጋን፡ urceus, labrum.

ዓዲ፡ adv. 1) adhuc, etiamnum (ዓዲየ፡ adhuc ego (superstes) sum p. 32). 2) porro, amplius, diutius, iterum, rursus. 3) praeterea, insuper, etiam, (p. 15 l. 7 በእንተዝ፡ vel እስመ፡ post ወዓዲ፡ supplendum est); አላ፡ ዓዲ፡ sed etiam (post አኮ፡ ባሕቲቱ፡).

ዐደመ፡ I, 2 diem vel tempus constituit. — **ዕድሜ፡** tempus constitutum, tempus.

ዐደወ፡ — **ዕድ፡**, pl. **ዕደው፡** viri (vir).

ዐደወ፡ — **ዕዳ፡** 1) res persolvenda, debitum. 2) culpa, reatus.

ዐደወ፡ I, 1 subj. **ይዕዱ፡** 1) transiit, trajecit, pertransiit. 2) excessit, superavit, (excelluit), seq. **እምነ፡** p. 35. — **አዕደወ፡** II, 1 traduxit, trajecit. — **ተዐደወ፡** III, 1 transiit, transgressus est (c. **እምነ፡** p. 41; c. Acc. mandati). — **ዕድው፡**, pl. **ዕድዋን፡** adversarius. — **ተዐዳዊ፡** transgressor, praevaricator. — **ማዕዶት፡** regio opposita, ripa ulterior, ripa; **ማዕዶት፡** trans, ultra; **በማዕዶት፡** trans, (praeter).

ዐጌ፡ linum, linteum.

ዐገለ፡ — **ተዐገለ፡** III, 2 1) fraudavit, defraudavit. 2) injuste et violenter oppressit, vim intulit. — **ተዕግልት፡** fraudatio, defraudatio, oppressio, injuria.

ዐገሠ፡ — **ተዐገሠ፡** III, 2 1) se continuit, abstinuit. 2) perseveravit, constans fuit. 3) mansit, exspectavit (c. Acc.). 4) patiens fuit, patienter tulit, constanter toleravit. — **አስተዐገሠ፡** IV, 2 1) ad continentiam, constantiam, patientiam impulit. 2) patienter sustinuit vel pertulit (p. 99). — **ተዐጋሢ፡** constans, patiens. — **ትዕግሥት፡** 1) continentia, temperantia. 2) constantia, patientia, tolerantia. — **መስተዐግሥ፡** 1) continens. 2) patiens, longanimis.

ዕጕሥታር፡ absinthium.

ዐገተ፡ I, 1 subj. **ይዕግት፡** circumvenit, circumsedit, cinxit. — **ማዕገት፡** 1) circumscriptio. 2) conclusura. 3) circumsessio, insidiae. 4) indago, cassis, plagae.

ዐጠሰ፡ sternutavit. — **ዕጠስ፡** et **ዕጣስ፡** sternutatio.

ዐጠቀ፡ I, 1 adstrinxit, accinxit, arcte cinxit.

ዐጠነ፡ I, 1 subj. **ይዕጥን፡** suffivit, adoluit thus. — **ዕጣን፡** 1) suffimentum, incensum, thus. 2) suffitio. — **ማዕጠንት፡**, pl. **መዓጥን፡** thuribulum.

ዐጠፈ፡ — **ዕጡፍ፡** textus; textum, textura.

ዐጸረ፡ I, 1 expressit.

ዐጽቅ፡, pl. **አዕጹቅ፡** ramus, ramulus.

ዐጸበ፡ I, 1 1) durus, difficilis, molestus fuit (c. pron. suff. = alicui). 2) molestiis laboravit. — **አስተዐጸበ፡** IV, 1 1) durum, difficile, molestum putavit, graviter tulit. 2) mirum putavit, demiratus est. — **ዕጹብ፡** 1) durus, asper. 2) gravis, molestus, vehemens, 3) difficilis, arduus. 4) mirus, mirandus. 5) **እምዕጹብ፡** aegre, difficulter, vix. — **ዕጸብ፡** 1) duritas, gravitas. 2) difficultas, molestia.

ዐጸወ፡ I, 1 subj. **ይዕጹ፡** 1) clausit, obseravit. 2) occlusit, praeclusit, obstruxit. — **ተዐጽው፡** III, 1 pass. — **ዕጽው፡** clausus. — **ዐጻዊ፡** janitor, ostiarius. — **ማዕጾ፡**, pl. **መዓጹት፡** 1) janua, fores. 2) sera, claustrum.

ዐጸወ፡ abscidit, concīdit.

ዐጸድ፡, pl. **አዕጻድ፡** area circum-

septa, area, chors, atrium, aula; aula, septum; ager, praedium, fundus; ዐጸደ፡ወይን፡ vinea; ዐጸደ፡ ሐምል፡ p. 60 et ዐጸድ፡ p. 59 hortus, viridarium.

ዐጸፈ፡ I, 1 complicuit. — ተዐጽፈ፡ et ተዐጸፈ፡ III, 1 se amicuit, amictus est. — ዕጹፍ፡ complicatus, duplicatus, amictus. — ዐጽፍ፡ amictus, amiculum, pallium.

ዐዕም፡, pl. አዕዕምት፡ os, ossis.

ዐፀወ፡ — ዕፅ፡, pl. ዕፀው፡, pl. pl. ዕፀዋት፡ 1) arbor; arbuscula; ዕፀ፡ወይን፡ vitis. 2) patibulum, crux (sive ዕፀ፡መስቀል፡ sive ዕፅ፡). 3) lignum. 4) sors. — ዕፀት፡ arbuscula, frutex. — ተዓፀወ፡ III, 3 sortitus est. — ዕፃ፡ sors. — ዕፃዌ፡, ዑፃዌ፡ sortitio.

ዐፀየ፡ et ዐፅየ፡ I, 1 verminavit, putruit. — ዕፄ፡, pl. ዕፀያት፡ et ዕፄያት፡ vermis, vermiculus; eruca p. 34. 36.

ዐፀደ፡ I, 1 messuit, demessuit. — ተዐፅደ፡ III, 1 pass. — ዐፃዲ፡ messor. — ማዕፀድ፡ falx.

ዐፀፀ፡ injuriam intulit. — ዐፅ፡ sterilitas, terra salebrosa, inculta, vasta.

ዐፈረ፡ — ዕፍረት፡ unguentum. — ማዕፈርት፡ cidaris, mitra, tiara.

ዝ፡, f. ዛ፡, pl. m. እሉ፡, f. እላ፡ et እሎን፡ hic, haec, hoc (ዝኒ፡ Acc.: hoc quoque p. 98 l. 11); tam ዝ፡ quam እሉ፡, እላ፡ pro neutro: „hoc, haec" usurpatur; ከመዝ፡ talis, sic; በእንተዝ፡ ob hoc, propterea; እምዝ፡ post hoc, deinde, deinceps, tum.

ዘ፡ 1) pron. rel. f. እንተ፡, pl. እለ፡ qui, quae, quod; is qui, caet.; quicumque; si quis; (ዘውእቱ፡ quod est, hoc est p. 103; ዘኒ፡ — ዘኒ፡ alius — alius p. 59; ኀበ፡ዘ፡ quocumque p. 26; ዘ፡ ubi p. 84 l. 8; ad quod p. 86 l. 9; quo, in quam p. 121 str. 56). 2) quod, ὅτι, daß. 3) በዘ፡ a) cum, dum (=እንዘ፡). b) eo quod, dadurch daß p. 103. c) qua ratione. d) seq. Imprf. vel Subj.: quo c. Subj., ut. e) quasi, p. 75 l. 12. 4) እምዘ፡ ex quo, postquam.

ዘ፡ (እንተ፡ p. 82, እለ፡) nota Genitivi (gr. § 145. 186); a) τὸ τοῦ, τὰ τοῦ p. 82 l. 10; 103 l. 13. b) res alicujus, ut: ንግበርሰ፡ብሂል፡ዘብዙኃን፡ „faciamus" dicere multorum est, p. 83. c) pertinens ad alqm: እለ፡ሙሴ፡ homines vel coaequales Mosis p. 115. 122. 124; vel: praeditus re, ut: ዘለምጽ፡ lepra affectus. d) ex: ዘብሩር፡ ex argento, argenteus. — ዘዘ፡ (§ 159, g) nota Genitivi cum vi distributiva p. 58.

ዚአየ፡, ዚአከ፡, ዚአሁ፡ caet., እንቲአየ፡ caet., እሊአየ፡ caet. (gr. § 150, b) pron. possessivum: meus, -a, -um, tuus caet. 1) nomini in st. c. posito subjungitur (ut: በኀይለ፡ ዚአሁ፡ vi ejus p. 8), vel nomini suo anteponitur (ut: እሊአከ፡አግብርት፡ tui servi p. 47), nec non Subjecti vel Praedicati locum tenere potest (p. 48. 107). 2) c. ዘ፡ relat.: ዘዚአየ፡ qui mei est = meus (p. 8. 50. 62. 86 al.); at p. 62 l. 18 ዘዚአሁ፡ = cujus est. 3) ዘዘዚአሁ፡ caet. a) vim distributivam habet: suus cujusque, varius, multimodus. b) ab invicem, alius ab alio p. 67.

ዘሀለለ፡ — **አንዘሀለለ፡** qdrl. V languit, emollitus, dissolutus, lasciviae et desidiae deditus est. — **ንዝሀላሌ፡** vita dissoluta, languor, desidia, lascivia, animi levitas.

ዘለለ፡ — **መዝለሌ፡** pertica, vectis tenuior.

ዘልሐ፡ I, 1 hausit.

ዘልገሰ፡ qdrl. I scabie ulcerosa, elephantiasi correptus est. — **ዝልጉስ፡** part. pass. — **ዝልጋሴ፡** lepra maligna, elephantiasis.

ዝሉፍ፡ liquor stillans, stacte.

ዘለፈ፡ — **አዝለፈ፡** II, 1 continuavit, perpetuavit, perseveravit. — **ዝሉፍ፡** 1) continuus; **ለዝሉፉ፡** et **ዝሉፈ፡** in perpetuum, perpetuo, semper. 2) pertinax; temerarius; audax. — **ዘልፍ፡** tempus perpetuum, a) **ዘዘልፍ፡** perpetuus; b) **ዘልፈ፡** perpetuo, indesinenter, semper; crebro; c) **ለዘልፍ፡** in perpetuum. — **ዘላፍ፡** et **ዝላፍ፡** i. q. **ዘልፍ፡**; **ለዝላፉ፡** vel **ለዘላፉ፡** in perpetuum. — **ተዝልፍት፡** pertinacia, temeritas.

ዘለፈ፡ I, 1 arguit, reprehendit, corripuit, admonuit, convicit. — **ተዘለፈ፡** III, 1 et 2 pass. — **ተዛለፈ፡** III, 3 1) argutatus, jurgatus est. 2) redarguit, convicit. 3) reprehendit, corripuit, castigavit. — **ዘለፉ፡** reprehensio, correctio, admonitio.

ዝሕለ፡ et **ዘሐለ፡** I, 1 rubigine obductus est. — **ዛሕል፡** rubigo, aerugo.

ዝሕነ፡ I, 1 sedatus est, tranquillus fuit. — **አዝሐነ፡** II, 1 sedavit, tranquillavit. — **ዝሑን፡** tranquillus. — **ዛሕን፡** tranquillitas, malacia.

ዘሐቀ፡ I, 1 decorticavit, deglupsit.

ዝሕዙሕ፡ superabundans.

ጀማ፡ sc. **ባሕረ፡ጀማ፡** Djemma fluvius Abyssiniae, qui in Abâi amnem effunditur, p. 36.

ዝማም፡ circulus naribus bestiarum alligatus.

ዘመረ፡ I, 2 1) instrumento cecinit, psallit, psalmos cantavit. 2) sancte pronuntiavit, testatus est p. 87 l. 21. — **አዝመረ፡** II, 1 1) sancte professus est, publice praedicavit. 2) provocavit, appellavit ad alqm. — **ዝሙር፡** testis, auctor (Gewährsmann). — **ዝማሬ፡** psalmodia, hymnus sacer, psalmus. — **መዘምር፡** psaltes, cantor ecclesiasticus. — **መዝሙር፡**, pl. **መዝሙራት፡** 1) psalmus, psalmi, psalmodia. 2) psalterium. 3) chorus psallentium. — **ምዝማር፡** testimonium, auctoritas.

ዘመን፡, pl. **አዝማን፡**, pl. pl. **አዝማናት፡** tempus, tempora, tempus statutum.

ዘመወ፡ I, 2 1) scortatus, fornicatus est (c. **ምስለ፡**, vel c. Acc. p. 65). 2) moechatus est. — **አዘመወ፡** II, 2 caus. — **ዝሙት፡** scortatio, stupra, adulterium, impudicitia. — **ዘማ፡**, pl. **ዘማት፡** scortum, meretrix, moecha. — **ዘማዊ፡** scortator, moechus.

ዘመደ፡ — **ተዘምደ፡** III, 1 propinquitatis vinculis conjunctus est. — **ዘመድ፡**, pl. **አዝማድ፡** 1) cognatio, familia, stirps, gens, genus. 2) **ዘመድ፡** et **አዝማድ፡** parentes, consanguinei, cognati; etiam in Sing.: cognatus. —

ተዝምዶ፡ cognatio, stirpes, familiae, gentes; genus.

ዘረፌ፡ n. regionis Abyssinicae.

ዘርቐ፡ fucus, verba fucata, vana.

ዘረቀ፡ — አዝረቀ፡ caeruleus.

ዘሩባቤል፡ Zerubabel.

ዘርቤት፡ tapetum.

ዘራት፡ camelopardalis.

ዘርአ፡ I, 1 sparsit semen, seminavit, sevit. — ተዘርአ፡ III, 1 pass. — ዘርእ፡, pl. አዝርእት፡ 1) sementis, semen, satum, seges. 2) semen virile. 3) proles, suboles. — መዘርእ፡ pl. cophini.

ዘርከየ፡ qdrl. I exprobravit, improperavit, calumniatus, conviciatus est.

ዘረወ፡ I, 1 subj. ይዝሩ፡ 1) sparsit, dispersit, dissipavit. 2) dilargitus est; disperdidit. — ተዘርወ፡ III, 1 pass. et refl. — ዝሩው፡ part. pass. — ዝርወት፡ dispersio. — ዘራዊ፡ 1) dispersor. 2) prodigus.

ዘርዐ፡ — መዝርዕ፡ velum navis. — መዝራዕት፡, pl. መዘርዕ፡ brachium.

ዘርዘረ፡ qdrl. I dispersit, discussit. — ተዘርዘረ፡ III, 1 pass.

ዝርዚቅ፡ opus concatenatum.

ዝሰኩ፡ vid. ዝኩ፡

ዝቅ፡, pl. ዝቃት፡ uter.

ዝብል፡ fimus, stercus.

ዘብሐ፡ I, 1 mactavit ad sacrificandum, sacrificavit. — ዝብሕ፡ victima.

ዘበረ፡ — ዘብርት፡ fragmentum. — መዝበር፡ et መዝብር፡ ruina, rudera, desolatum, vastatum. — መዝበረ፡ qdrl. I dirutus, destructus, vastatus est. — አመዝበረ፡ II diruit, desolavit. — ምዝቡር፡ dirutus, ruinosus. — ምዝባሬ፡ eversio, destructio, ruina, rudera. — ተመዝባሪ፡ destructus, ruinosus.

ዘቢብ፡ uvae passae.

ዘባን፡ dorsum, tergum.

ዘበየ፡ I, 2 emit.

ዘብድ፡, ዘብዳ፡, ዘብድው፡, pl. ዘባድው፡ pellis hispida, melote, cilicium.

ዘበጠ፡ I, 1 verberavit, percussit. — ተዘብጠ፡ III, 1 verberatus, percussus, perculsus est. — ዝብጠት፡ percussio, verberatio, verber, plaga. — ዝብጥ፡ opus malleo ductum.

ዘቲ፡ vid. ዝንቱ፡

ዘትር፡ scaturigo; mel favorum.

ዘኀረ፡ — ተዝኀረ፡ et ተዘኀረ፡ III, 2 1) gloriatus est, se jactavit. 2) rixatus est. — ዝኁር፡ jactabundus, insolens; rixosus. — ትዝኅርት፡ 1) gloriatio, fastus, insolentia, sui admiratio. 2) contentio, rixa.

ዝኅር፡ monumentum sepulcrale, sepulcrum.

ዘነመ፡ I, 1 pluit. — አዝነመ፡ II, 1 caus. — ዝናም፡, pl. ዝናማት፡ pluvia.

ዝናር፡, pl. ዝናራት፡ cingulum.

ዘነብ፡, pl. አዝናብ፡ cauda.

ዘናቢር፡ pl. crabrones, vespae.

ዝንቱ፡, pl. ዘቲ፡, pl. m. እሉንቱ፡, f. እላንቱ፡ hic, haec, hoc; crebro ዝንቱ፡ pro neutro usurpatur.

ዘነየ፡ — ዝንየት፡ et ዝኔት፡ effusio seminis virilis, semen virile effusum.

ዘንገዐ፡ qdrl. I alienatus est mente, deliravit. — **ዝንጉዕ፡** delirus, desipiens, ineptus, stupidus.

ዘንጐጐ፡ qdrl. I subsannavit, irrisit, ludibrio habuit. — **ዝንጓጌ፡** subsannatio, cavillatio, irrisio.

ዝእብ፡, pl. **አዝእብት፡** hyaena.

ዚአሁ፡ vid. **ዘ፡**

ዘእንበለ፡ vid. **እንበለ፡**

ዝኩ፡ et **ዝኩቱ፡**, f. **እንትኩ፡** et **እንታክቲ፡**, pl. **እልኩ፡**, **እልኩቱ፡**, **እልክቱ፡** 1) ille, iste. 2) ὁ ἡ τό. Particulam **ሰ፡** inter **ዝ፡** et **ኩ፡** inserere licet: **ዝሰኩ፡** p. 156 l. 1 et 4.

ዘከመ፡ vid. **ከመ፡**

ዘከረ፡ I, 1 subj. **ይዝክር፡** 1) meminit, recordatus est, memor fuit (c. Acc.). 2) memoravit, mentionem fecit. — **ዘከረ፡** I, 2 1) in memoriam revocavit. 2) memoravit. — **አዘከረ፡** II, 2 1) memorem fecit, in memoriam revocavit, monuit (c. dupl. Acc.; p. 139 str. 14 suppleas: coram Deo). 2) memoravit. — **ተዘከረ፡** III, 2 recordatus est, meminit (c. Acc.). — **ዝኩር፡** 1) memor. 2) memoratus. — **ዝክር፡** 1) memoria, recordatio, mentio. 2) fama. — **ተዝከር፡** memoria, commemoratio, festum commemorationis, monumentum, res memoriae prodita.

ዘካርያስ፡ Zacharias.

ዝኩቱ፡ vid. **ዝኩ፡**

ዘወረ፡ I, 2 perduravit. — **አዘረ፡** II, 1 vertiginem fecit alicui. — **ዘውር፡** gyrus, orbis, circulus.

ዘዐ፡ — **ተዛውዐ፡** III, 3 sermonibus oblectatus, confabulatus est; secum collocutus, meditatus est; fabulatus est. — **ዘውዕ፡** sermones ludicri, nugae, fabulae.

ዘውግ፡ 1) par (i. e. duo vel bini). 2) par, aequalis, socius. — **ተዘውገ፡** III, 1 copulatus, consociatus est. — **ተዛወገ፡** III, 3 1) se consociavit. 2) par, aequalis fuit, aequalem secutus est.

ዘወፌ፡ — **ተዘወፌ፡** III, 2 sui ipsius amore et admiratione tumuit.

ዝዕላ፡ (ذَيْلٌ) villus (p. 58; Gr. habet: κουκουλλία ἄμαλλα).

ዘዘ፡ vid. **ዘ፡**

ዝየ፡ hoc loco, hic; huc; **በዝየ፡** hic; **እምዝየ፡** hinc.

ዜመ፡ — **ዜማ፡** melos, modulatio, cantus modulatus, modi.

ዘይት፡ 1) olea arbor. 2) oliva fructus. 3) oleum.

ዜነወ፡ qdrl. I certiorem fecit, nuntiavit, annuntiavit, narravit, enarravit (c. Acc. vel **በኀበ፡** prs., c. Acc. vel **በእንተ፡** rei). — **ተዜየነወ፡** III, 3 rcpr. — **ዜና፡**, pl. **ዜናት፡** 1) nuntius. 2) rumor, fama. 3) nuntius de valetudine alcjs. 4) narratio, historia, res. — **ዜናዊ፡** annuntiator, nuntius (p. 49 l. 12 **ለ፡** nota Genitivi est).

ዛጔ፡ nomen familiae regum Aethiopiae Zagaeae, de qua vid. Ludolfi Hist. Aeth. II, 5 et Zeitschrift der deutschen morgenl. Gesellschaft Bd. VII p. 350.

ዘጐል፡ concha.

ዘግሐ፡ I, 1 clausit, in-, con-, occlusit. — **ተዘግሐ፡** III, 1 pass. — **ዝጉሕ፡** clausus. — **መዝግሕ፡** 1) claustrum, repagulum. 2) fibula.

ዘገበ፡ I, 1 subj. ይዝግብ፡ coacervavit, recondidit, reposuit. — ተዘግበ፡ III, 1 pass. — መዝገብ፡, pl. መዛግብት፡ thesaurus, a) opes vel copiae collectae. b) promptuarium, apotheca, horreum.

ዘግበ፡, pl. ዘግበት፡ cedrus, cupressus, taxus.

ዘገነ፡ I, 1 pugillo comprehendit.

ዘገነ፡ — አመዝገነ፡ qdrl. II gratiam retulit, gratias egit, contentus fuit (c. በ፡ rei; c. ለ፡ vel pron. suff. prs.); አመዝግኖ፡ animus gratus et contentus. — ምዝጋኖ፡ praemium, gratia, beneficium.

ዘፈር፡, pl. አዝፋር፡ ora, fimbria vestimenti.

ዝፍት፡ pix.

ዘፈነ፡ I, 1 saltavit. — ዘፈን፡ saltatio, chorus. — ዘፋኒ፡, f. ዘፋኒት፡ saltator, -trix. — ምዝፋን፡ locus saltandi.

ዘፍዘፈ፡ — አንዘፍዘፈ፡ qdrl. V expandit (alas).

ዮ፡ heu, ah, au, proh!

ይሁዳ፡ 1) Judas. 2) Juda, tribus Israel. 3) Judaea, Judaei; ሰብአ፡ ይሁዳ፡ Judaei. — አይሁድ፡ Judaei. — ይሁድና፡ Judaismus. — ተይሁደ፡ et ተየሁደ፡ III, 1 et 2 Judaeus fuit vel factus est.

ዮሐንስ፡ Joannes.

የማን፡ dextra manus; dextra pars. — ይምን፡ dextra pars; ይምን፡ dextrorsum. — ይሙን፡ probe, valde, perquam.

ያርብሐ፡, ይርብሕ፡ vid. ረብሐ፡

ያርክላ፡ Heraclas.

ያሬድ፡ Jared, n. viri.

ዮርዳኖስ፡ Jordanes fluvius.

ይስሐቅ፡ Isaac.

ዮሴዕ፡ Josua.

ዮሴፍ፡ Joseph.

ይቤ፡, ይቤሉ፡, ይቡል፡, ይበል፡ vid. ብህለ፡

የብሰ፡ I, 1 subj. ይይበስ፡ siccus, aridus fuit vel factus est. — አይበሰ፡ II, 1 caus. — ይቡስ፡ siccus, aridus. — የብስ፡ aridum vel siccum, terra continens.

የበበ፡ I, 2 et 1 jubilavit, ovavit, laetum clamorem edidit. — ይበቤ፡ jubilatio, jubilum.

ዩብናሊስ፡ Juvenalis.

ይኅአ፡ — አይኅአ፡ II, 1 decidit, descendit coelitus.

ዮና፡ et ዮናስ፡ Jonas.

ዮናኒ፡ et ዮናናዊ፡ Graecus.

ይእቲ፡ vid. ውእቱ፡

ይእዜ፡ hoc tempore, nunc, jam; ይእዜኒ፡, ወይእዜኒ፡ jam vero, jam autem, igitur; ዘይእዜ፡ praesens; እምይእዜ፡ inde ab hoc tempore, amodo; እስከ፡ይእዜ፡ hucusque, adhuc.

ይክል፡ vid. ክህለ፡

የካቲት፡ mensis Abyssinorum sextus, qui VII° Februarii sec. Cal. Greg. incipit.

ያክንት፡ hyacinthus.

የውሀ፡ I, 2 et 1 1) lenem, comem, clementem se praebuit, placide locutus est. 2) permulsit, solatus est, placavit. 3) persuasit, pel-

lexit. — የውሁ፡ i. q. የዋሁ፡ — የዋህ፡ 1) mitis, mansuetus, placidus (ſanftmüthig). 2) submissus, modestus. 3) simplex, sincerus, innocens, integer. — የውሀት፡ 1) lenitas, mansuetudo. 2) simplicitas, sinceritas, integritas. — የዋሀት፡ id. — የውሀና፡ id.

ዮም፡ hodie; nunc.

ዮጊ፡ (gr. § 169, 10) 1) forsitan; num forte, an forte? 2) ne forte (seq. Imprf.).

የውጣ፡ ἰῶτα.

ያዕቆብ፡ Jacob, Jacobus.

ዮዲት፡ Judith.

የድዐ፡ — አይድዐ፡ II, 1 indicavit, narravit, nuntiavit, notum fecit, exposuit (c. Acc. prs.). — ተየድዐ፡ III, 1 pass. — እንዳዒ፡ nescio, nescio an, an forte, quis novit annon? fortasse.

ያፌት፡ Japheth.

ዮፍታሔ፡ Jephte, Jiphtah.

ዮፎኔ፡ Jephunne, pater Calebi.

ዱሉል፡ pampinatus, crispatus.

ድልቅልቅ፡ 1) commotio vehemens. 2) terrae motus vel tremor. — አድለቅለቀ፡ qnql. II 1) commotus, concussus est, contremuit. 2) caus.

ደለወ፡ I, 1 subj. ይድሉ፡ 1) trs.: libravit, pĕpendit, ponderavit. 2) intrs.: a) aequus, congruus, idoneus fuit. b) decuit, par, justum fuit, c. Acc. vel ለ፡ prs.: decuit alqm = dignus fuit, seq. Subj. verbi vel ከመ፡ c. Subj.; ርቱዕ፡ይደሉ፡ ἄξιον καὶ δίκαιον p. 46. 48. c) oportuit, meum tuum ejus fuit. — አድለወ፡ II, 1 1) placuit, satisfecit, favit, gratificatus est (c. Acc. vel ለ፡ pers.). 2) adulatus, nimis admiratus, partium studio ductus est, contra jus et fas respexit alqm. — ተደለወ፡ III, 2 1) se paravit, praeparatus est. 2) omnibus rebus abundavit, bene vixit, delectatus, jucundatus est. — አስተደለወ፡ IV, 2 et አስተዳለወ፡ IV, 3 paravit, prae-, ap-, comparavit. — ድልው፡, f. ድሉት፡ 1) ponderatus. 2) decens, dignus (seq. Subj. verbi p. 30); ድልወ፡ digne, convenienter. 3) paratus (c. ውስተ፡ ad, p. 73). — ድልወት፡ 1) pondus. 2) convenientia, dignitas (seq. Subj. verbi p. 98); ድልወተ፡ pro dignitate, convenienter p. 87 l. 9. — ተድላ፡ 1) paratio. 2) congruentia, decus, dignitas. 3) affluentia rerum bonarum, vita commoda, jucunditates, deliciae, voluptas. — መድሎት፡, pl. መዳልው፡ 1) pondus. 2) መዳልው፡ libra, bilanx (መዳልወ፡እልቡብ፡ = ϣⲓ-ϩⲏⲧ p. 26 l. 10). 3) i. q. دَلْو amphora p. 147 str. 3 (ni በሰማይ፡ pro በማይ፡ legere et መድሎት፡ pro መዳልወ፡ usurpatum putare malueris). — መድልው፡ et መደልው፡ judex iniquus, placendi cupidus, hypocrita.

ደለገ፡ — ተደለገ፡ III, 1 animosum, strenuum se praebuit.

ደልጣ፡ δέλτα p. 58.

ደሐለ፡ — ተድሕለ፡ III, 1 se abstulit, subduxit.

ደሐረ፡ I, 1 subj. ይድሕር፡ repudio dimisit uxorem.

ድሕንጻ፡ pecten, plectrum quo fides pulsantur.

ድሕከ፡ I, 1 repsit, reptavit.

ደሐየ፡ — መድሐይ፡ meta, lapis molaris superior.

ደም፡ sanguis; ብእሲ፡ደም፡ sanguinolentus; ሱታፌ፡ደሙ፡ consanguineus ejus p. 124.

ደምሐ፡ I, 1 infuit, inhabitavit, c. Acc. (p. 104).

ድማሕ፡ vertex (capitis).

ደመመ፡ — ተደመ፡ III, 1 et ተደመመ፡ III, 2 stupuit, obstupuit, miratus est. — መድምም፡ 1) part.: stupendus, admirabilis. 2) subst., pl. መድምማት፡ miraculum, facinus stupendum.

ድሙት፡ felis, catus.

ደመረ፡ I, 2 1) inseruit, indidit. 2) ad-, commiscuit. 3) conjunxit, copulavit, consociavit, univit, communem fecit („earum quasdam communes faciunt tamquam ad unam personam pertinentes“ p. 71 l. 23). — ተደመረ፡ III, 2 1) mixtus, com-, in-, admixtus est. 2) conjunctus, copulatus, consociatus, unitus est. 3) matrimonio conjunctus est, connubium iniit. — ድሙር፡ 1) mixtus, com-, admixtus. 2) consociatus, unitus, communione junctus. — ድማሬ፡ 1) consertio. 2) conjunctio, unitio. — ትድምርት፡ 1) commixtio. 2) conjunctio, copulatio, unitio, unio, commercium. 3) conjugium.

ደመሰ፡ — ድሙስ፡ obscurus, nubilus. — ደምሰሰ፡ qdrl. I exstinxit, delevit; obliteravit; perdidit. — ተደምሰሰ፡ III, 1 pass. — ድምሰ ሳ፡ 1) obliteratio. 2) exstinctio, exitium, pernicies.

ደመቀ፡ I, 1 contudit, contrivit.

ዳሞት፡ Damot, provincia Abyssiniae meridionalis p. 36. 37.

ደሚቴዎስ፡ Dometius (?), p. 26.

ደምኍ፡ — መድምኍ፡ cyathus, patera.

ደመነ፡ I, 2 1) obnubilavit. 2) nubilus fuit vel factus est, obscuratus, obfuscatus est. — አደመነ፡ II, 2 obnubilavit, obscuravit (p. 105 ann. 2, ubi exspectaveris ታደምን፡). — ድሙን፡ nubilus, fuscus. — ደመ ና፡, pl. ደመናት፡ nubes, nubila; ቀ ስተ፡ደመና፡ iris. — ደመንሚን፡ subobscurus p. 84.

ደምዐ፡ — አድምዐ፡ II, 1 assecutus, adeptus, nactus est.

ድምድማ፡ coma, caesaries, capillus.

ድሚጥሮስ፡ Demetrius.

ደምፀ፡ I, 1 ይደምፅ፡ et ይድ መፅ፡ strepuit, sonuit, resonuit, fremuit. — አድመፀ፡ II, 1 caus. — ድምፅ፡ strepitus, murmur, fremitus, sonitus, rumor.

ድርሀም፡ drachma; numus aureus.

ድርማንቅ፡ feminalia.

ደረረ፡ — ተደረ፡ III, 1 et ተደ ረረ፡ III, 2 coenavit. — ድራር፡ coena.

ደረሰ፡ I, 1 subj. ይድርስ፡ commentatus, interpretatus est, explanavit, homiletice vel exegetice tractavit, orationem habuit, composuit. — ድርሰት፡ versus poëmatis, stropha, carmen. — ደራሲ፡ interpres, commentator. — ድርሳን፡ dissertatio,

tractatus, sermo, homilia, commentatio.

ድሩስ፡ et ድርስ፡ δρῦς quercus p. 79.

ደርበየ፡ qdrl. I jaculatus est, tela jecit, telo icit, confixit.

ድርንቅ፡ coturnix, attagen (?).

ደረከ፡ I, 1 asper, trux fuit. — ድሩክ፡ asper, durus, trux, saevus. — መድረክ፡ limen; vestibulum. — ድርኵኵት፡ cardo januae.

ደረከም፡ et ደርከም፡ purpura caerulea, hyacinthina.

ድርዕ፡ lorica, thorax.

ዳርዮስ፡ Darius.

ደረገ፡ I, 1 connexus fuit, cohaesit. — አድረገ፡ II, 1 connexuit, complicuit, junxit. — ደርግ፡ conjunctio; በደርግ፡ et ደርገ፡ conjunctim, unâ, pariter. — ድርገት፡ conjunctio, congregatio, chorus, (sertum, corona p. 103).

ድርግሓ፡ panni pars, panniculus.

ዳስ፡ casa, tugurium.

ድስክን፡ tragelaphus.

ደሰየ፡ — ደሴት፡, pl. ደሰያት፡ insula.

ደቀሐ፡ I, 1 terebravit, perforavit. — መድቅሕ፡ terebra. — መድቅሕ፡ encaenia, initiatio.

ደቀሰ፡ I, 2 dormitavit, somnolentus fuit. — ድቃስ፡ dormitio, somnolentia.

ደቀቀ፡ I, 1 et 2 contrivit, comminuit. — አድቀቀ፡ II, 1 id. — ድቁቅ፡ contritus, tenuis. — ደቂቅ፡, f. ደቃቅ፡ 1) contritus. 2) minutus, tenuis, parvus. — ደቂቅ፡ subst. coll. 1) pueri cum puellis, liberi. 2) plerumque: filii. — ደቅ፡ sing. et coll. 1) parvuli, pueri, filii. 2) famuli, servi.

ድቍንድቍ፡ securis, bipennis.

ዲበ፡ vid. ደበበ፡

ደበለ፡ — ተዳበለ፡ III, 3 se collegit, conglobatus est. — መድበል፡ coetus, chorus, conventus. — መድበለ፡ qdrl. I concilium habuit. — ዳቤላ፡ et ደቤላ፡ (mas pecoris) 1) hircus, caper. 2) taurus, p. 19.

ዴብላታ፡ Deblatha (Hez. 6, 14; 4 Reg. 25, 6 sec. LXX).

ዲቦራ፡ Debora.

ደብር፡, pl. አድባር፡, pl. pl. አድባራት፡ 1) mons, regio montana. 2) regio monasteriorum, monasterium. — ደበርቢር፡ supinus (ὑπτιώτερος) p. 57.

ድቡስ፡, ድንቡስ፡ clava, tudes.

ደበበ፡ — ዲበ፡ 1) super, supra, in, ad. 2) ob, de. 3) adversus, contra, in. — በዲበ፡ 1) super, supra, in, ad. 2) inter (p. 12). — እምዲበ፡ 1) desuper. 2) ex, p. 7 (partitive); p. 95. — ተድባብ፡ 1) tectum, operculum, uraniscus. 2) pinna, lorica pinnata, acroterion. — መደብ፡ suggestus, pulvinus, scamnum, ornamentum prominens.

ደበበ፡ — ድብ፡, pl. ድባት፡ ursus, ursa.

ደቡብ፡ septentrio, plaga septentrionalis, (in codicibus recentioribus substituitur pro ሰሜን፡).

ደብተራ፡, pl. ደባትር፡ tabernaculum, tentorium.

ደበወ፡—ድቡት፡, sc. በድቡት፡

vel ድቡተ ፡ 1) opportune, tempestive. 2) repente, improviso.

ድብዕትል ፡ 1) cavea, carcer bestiarum. 2) funis validus, quo bestiae constringuntur.

ደበየ ፡ I, 1 obrepsit, repente invasit, irrupit.

ደብደበ ፡ I, 1 inquietus fuit, inquietudine consumtus est.

ዲባግ ፡ vestis serica, Attalica, auro intexta.

ደኅረ ፡ — ተድኅረ ፡ et ተደኅረ ፡ III, 2 1) tardus fuit, moratus, cunctatus est. 2) retro relictus est, remansit. — ድኅር ፡ 1) pars rei posterior vel postica; ድኅረ ፡ retro, retrorsum. 2) tempus posterum vel futurum; ድኅረ ፡ postea, posthac, postremo, tandem, (ድኅረ ፡ እምነ ፡ postremo post p. 150 l. 11). — ድኅረ ፡ 1) praep.: a) pone, post; በድኅረ ፡ id.; እንተ ፡ ድኅረ ፡ pone, a parte posteriori. b) post (de tempore) p. 117 str. 41; እምድኅረ ፡ id. (multo crebrius usurpatum quam ድኅረ ፡). 2) conj.: postquam (apud poëtas); እምድኅረ ፡ postquam. — ድኅሬተ ፡ retrorsum. — ደኃሪ ፡ posterior, postremus, futurus, novissimus; ደኃሪ ፡ et crebrius ደኃሪት ፡ novissimum, finis, exitus. — ዳኅራዊ ፡ et ዳኅራይ ፡, ደኃራዊ ፡ et ደኃራይ ፡ posterior, postremus.

ደኅረ ፡ I, 1 fausta imprecatus est, benedixit. — መድኅር ፡ benedictio.

ድኁኅ ፡ excavatus, cavus.

ድኅነ ፡ I, 1 subj. ይድኅን ፡ 1) salvus evasit. 2) salvus, incolumis fuit, servatus, salvatus, liberatus est. — አድኀነ ፡ II, 1 liberavit, servavit, salvum fecit, salvavit, redemit. — ተድኀነ ፡ III, 1 se vadem dedit. — ድኁን ፡ incolumis, salvus, salvatus, immunis. — ዳኅን ፡ 1) adj.: incolumis, bene valens, salvus. 2) subst.: incolumitas, bona valetudo, salus. — መድኅን ፡ et መድኅኒ ፡ servator, liberator, salvator, redemtor. — መድኅኒት ፡ liberatio, redemtio, salus; መሥዋዕተ ፡ መድኅኒት ፡ sacrificium pro salute.

ደኅየ ፡ I, 1 effodit, excavavit; defodit.

ድኅፀ ፡ I, 1 subj. ይድኅፅ ፡ lapsus est in lubrico, fallente vestigio cecidit, lapsavit, falsus est. — አድኅፀ ፡ II, 1 caus. — ዳኅፅ ፡ 1) lapsus. 2) lubricum, offendiculum. 3) abortus.

ዲናር ፡ denarius.

ደነሰ ፡ I, 2 pretium stupri dedit. — ተደነሰ ፡ III, 2 1) conspurcatus est. 2) mercedem meretriciam accepit. — ደነስ ፡ 1) spurcitia, impudicitia. 2) merces meretricia.

ድንቀት ፡ vid. ወድቀ ፡

ደንቀወ ፡ qdrl. I surdaster fuit. — ድንቅው ፡ surdaster, tardus ingenio.

ድንበዝ ፡ 1) vectis. 2) furca. 3) fulcrum.

ደነነ ፡ I, 1 se inclinavit, pronus fuit, corpus incurvavit. — አድነነ ፡ II, 1 incurvavit, deorsum flexit, demisit.

ዳንኤል ፡ Daniel.

ድንዙዝ ፡ hebes, segnis, socors, tardus.

ደንደር ፡ tribulus, spinae genus.

ድንግል ፡, pl. ደናግል ፡ 1) virgo.

2) m. castus, caelebs. — ድንግልት፡ virginalis, casta. — ድንግልና፡ virginitas, castitas.

ደንጐላ፡ lilium, cnicus.

ድንጋግ፡ ora, crepido, ripa; limes. — ድንጋጌ፡ id.

ደንገፀ፡ qdrl. I mente perculsus, perturbatus, consternatus, perterritus est, expavit. — አደንገፀ፡ II caus. — ድንጉፅ፡ part. pass. — ድንጋጼ፡ pavor, terror repentinus, consternatio, perturbatio. — መደንግፅ፡ perterrefaciens, terribilis, horribilis, stupendus.

ድንጽ፡ invidia, rixa invidentium. — ደንጸወ፡ qdrl. I invidus et avarus fuit. — ደንጸዊ፡ invidus, avarus. — ድንጸዌ፡ invidia, avaritia.

ዳእሙ፡ 1) profecto, revera. 2) tantummodo, solum, tantum. 3) contra, potius, immo vero; sed; at, tamen.

ደከመ፡ I, 1 subj. ይድክም፡ et ይድከም፡ 1) lassus, fessus fuit, defatigatus est. 2) infirmus, imbecillus, debilis fuit, viribus defecit. — አድከመ፡ II, 1 caus. — ድኩም፡ 1) tener, mollis. 2) lassus, fessus. 3) infirmus, debilis. — ድክም፡ 1) lassitudo, fatigatio. 2) infirmitas, imbecillitas, debilitas. 3) labor, aerumna.

ደከተመ፡ qdrl. I orbatus est, orbus fuit. — ደከታም፡ orbus, orba, orphani. — ድክትምና፡ orbitas.

ድኩዕ፡ stercus, fimus.

ደወል፡, pl. አድዋል፡ 1) regio circumjacens, territorium, fines. 2) terminus, limes.

ደወል፡ campana.

ዶርሆ፡, pl. ደዋርህ፡ gallus, gallinaceus, gallina.

ዳኬዎስ፡ Decius.

ዳዊት፡ David.

ደወየ፡ I, 1 subj. ይድወይ፡ aegrotavit, morbo affectus est et laboravit. — አድወየ፡ II, 1 caus. — ድዉይ፡, ድውይ፡ aegrotus, invalidus. — ደዌ፡, pl. ደዌያት፡ morbus, aegrotatio.

ደይም፡, inus., pl. አድያም፡, pl. pl. አድያማት፡ loca finitima et vicina, fines, provincia.

ዲያቆን፡, pl. ዲያቆናት፡ diaconus. — ዲቁና፡ munus diaconi.

ዲባ፡ vid. ዶፐ፡

ዲበ፡ vid. ደበበ፡

ዲያብሎስ፡ diabolus.

ደየነ፡ I, 2 judicavit, punivit. — ተደየነ፡ III, 2 et 1 damnatus, punitus est. — ደይን፡ damnatio, judicium, judicium novissimum, poena infernalis.

ዲዮናስዮስ፡ et ድ"፡ Dionysius.

ዶገነ፡ qdrl. I 1) in-, persecutus est. 2) sectatus, secutus est.

ዲዮጋንስ፡ Diogenes.

ዶፐ፡ I, 1 insidiatus est. — ዲፓ፡ et ዲባ፡ insidiae.

ድድ፡ vid. ወደደ፡

ዶዶ፡, pl. ዶዳት፡ et ዶዶያት፡ 1) ostium, porta, fores. 2) vestibulum.

ዲድርክም፡ didrachmum.

ደደቀ፡ I, 2 accidit, casu et fortuito factum est. — ተዳደቀ፡ III, 3 accidit, incidit, supervenit alicui. —

ድድቅ፡ accidens, res fortuita, casus, malum improvisum.

ደደክ፡ frigus recreans, aura frigidula.

ድጓ፡ cantus ecclesiasticus, thesaurus canticorum ecclesiasticorum.

ድጕልማ፡ et ድልጕማ፡ armilla, brachiale, annulus.

ደገመ፡ I, 1 repetiit, iteravit (ይደግሙኒ፡ = ይደግሙ፡ ተስእሎተኒ፡ p. 87). — ዳግም፡ iteratus, secundus, alter; secundarius (δευτερεύων) p. 58. 59; በዳግም፡ secunda vice, iterum; ዳግመ፡ rursus, iterum, denuo. — ዳግማዊ፡ et ዳግማይ፡ secundus, alter.

ድጕር፡ bura.

ደጎብያ፡, var. ዶገብያ፡ bruchus, locusta.

ዳጎን፡ Dagon idolum (cujus nomen prava lectione vocis Ναβώ Jes. 46, 1 sec. LXX irrepsit).

ደጐዓሊ፡ palmae species.

ደግደገ፡ qdrl. I macer, macilentus fuit. — ድግዱግ et ደግደግ፡ macer, macilentus.

ደጐጸ፡ I, 1 et 2 pupugit, fodit. — አስተዳጐጸ፡ IV, 3 falso criminatus, calumniatus est. — መድጕጽ፡ stimulus.

ደፈረ፡ I, 1 ausus est, audax, protervus, irreverens fuit. — ድፍረት፡ audacia, protervitas, irreverentia.

ደፈነ፡ I, 1 subj. ይድፍን፡ operuit, obruit, abscondidit, defodit. — ተደፍነ፡ III, 1 pass. — ዳፍንት፡ et ዳፍንታ፡ panis subcinericius, placenta hujus panis. — መድፍን፡ 1) thesaurus. 2) monumentum sepulcrale.

ደፍዐ፡ I, 1 trusit, pro-, detrusit, prostravit.

ጓ፡ utique, sane.

ገሃሀ፡ 1) plenilunium. 2) idus.

ገሀረተ፡ — ተጋሀረተ፡ qdrl. III, 1 sedulo attentus fuit.

ጕሀን፡ et ጕሀን፡ arcanum, mysterium.

ገሃነም፡ gehenna, infernum. — ገሃነማዊ፡ infernus, tartareus.

ገሀደ፡ I, 1 palam, aperte locutus est vel egit. — አግሀደ፡ II, 1 1) publicavit, e-, divulgavit. 2) dilucidavit, perspicuum fecit. 3) palam, publice, aperte egit vel locutus est. — ግሁድ፡ part. pass. — ገሃድ፡ manifestus, apertus; ገሃደ፡ aperte, palam, publice, perspicue, manifesto (aperte = memoriter p. 21; ἐν παῤῥησίᾳ p. 59).

ጋህገህ፡ qdrl. I cessare fecit, cohibuit.

ገሊላ፡ Galilaea.

ገለበ፡ I, 1 piscatus est. — ገለብ፡ et መግለብት፡ hamus.

ገልበበ፡ qdrl. I velavit, obvolvit, obtexit. — ተገልበበ፡ III, 1 se vel sibi velavit, velamento operuit. — ግልባብ፡ et ግልባቤ፡ velamentum, velum.

ጐለተ፡ I, 1 et 2 legavit vel dicavit in pium usum.

ገላትያ፡ Galatia.

ጋሊኖስ፡ Galenus.

ገለወ፡ I, 1 1) obduxit. 2) velavit. — **ግላ፡** velum, tegumentum, involucrum.

ገልዐ፡, pl. **ገልዓት፡** et **አግልዕት፡** testa.

ገለየ፡ I, 1 resecuit.

ግልየት፡ explanatio.

ጎልያድ፡ Goliath.

ገለደ፡ I, 1 obduxit, constravit.

ገለገ፡ — **አንገለገ፡** V se conglobavit, catervatim congregatus est, concursum, conventum fecit. — **አንግልጋ፡** 1) congregatio, coetus. 2) catervae.

ገልገለ፡ qdrl. I evacuavit. — **ተገልገለ፡** III, 1 in exilium ductus est.

ጎልጎታ፡ Golgotha.

ገለፈ፡ I, 1 sculpsit, ex-, insculpsit, coelavit. — **ተገልፈ፡** III, 1 pass. — **ግሉፍ፡** part. pass. — **ግልፎ፡** sculptile, idolum, statua.

ግሒ፡ hyrax Abyssinicus.

ጉሕሉት፡ dolus, fraus, fraudulentia. — **ተጓሕለወ፡** qdrl. III, 1 dolose, fraudulenter egit, dolo circumvenit. — **ጉሕልያ፡** in dolo et fraude versatus, furator, latro. — **ጉሕላዊ፡** id.

ግሕሠ፡ I, 1 devertit ad alqm. — **አግሐሠ፡** II, 1 1) sevocavit, solum prendit; ad devertendum invitavit; seduxit, avertit. 2) seposuit, semovit, removit. — **ተግሕሠ፡** III, 1 1) viâ declinavit, deflexit, recessit. 2) devertit. 3) abs-, discessit. 4) semotus est.

ጉሕቈ፡ I, 1 incurvatus est, curvus fuit.

ጉሐዩ፡ — **ምጉሕያ፡** herba inutilis.

ገሐፈ፡ I, 1 abstulit, abripuit (ventus). — **ገሐፍት፡** canistrum.

ጉማ፡ sonus canorus, suavis.

ጋማ፡ γάμμα.

ገመል፡, pl. **አግማል፡** camelus.

ገመረ፡ — **አግመረ፡** II, 1 1) perfecit, consummavit. 2) totum comprehendit, complexus est. — **ተገምረ፡** III, 1 pass. — **ግሙራ፡** (gr. § 163, 2) prorsus, omnino, semper, umquam, c. neg.: numquam. — **ለግሙራ፡** prorsus, in perpetuum, semper.

ጋሙስ፡ bubalus.

ግማስ፡ frustum, frustulum. — **ገመስ፡** numus minutus, obolus.

ገመነ፡ I, 2 contaminavit, inquinavit, polluit. — **አግመነ፡** II, 1 id. — **ተገመነ፡** III, 2 pass. et rfl. — **ግማኔ፡** contaminatio; res immunda.

ገምዐ፡ I, 1 et 2 totondit, rasit.

ግምዔ፡ ampulla, lecythus, urceus.

ገመደ፡ I, 1 secuit, abscidit, cecidit, dissecuit. — **ተገምደ፡** III, 1 pass. — **ግምድ፡** segmentum, pars abscisa. — **ግማድ፡** segmentum, frustum.

ገመጸ፡ I, 1 1) flexit, inflexit, inclinavit. 2) flexus est. — **ግምጸት፡** inclinatio.

ገሠገሠ፡ — **አንገሠገሠ፡** V commovit, agitavit.

ጉሥዐ፡ I, 1 eructavit, ebullivit.

ገሠጸ፡ I, 2 castigavit, redarguit, reprehendit, admonuit, correxit, instituit, erudivit. — **ተገሠጸ፡** III, 2

pass. — ተግሣጽ፡, pl. ተግሣጻት፡ reprehensio, castigatio, disciplina, morum conformatio, admonitio.

ግሩ፡ favus; መዓረ፡ግሩ፡ cera.

ገራህት፡, pl. ገራውህ፡ terra arva, arvum, ager arabilis.

ኬርሎስ፡ Cyrillus.

ግርላዎስ፡ Gallus.

ገርሕ፡ merx, mercatura.

ገረመ፡ I, 1 verendus, formidabilis fuit, terruit. — ገረመ፡ I, 2 ex-, perterruit, formidare fecit. — ተገረመ፡ III, 2 verendam prae se tulit speciem, territavit, minatus est. — ግሩም፡ terribilis, formidabilis, timendus, verendus, augustus. — ግርማ፡ terror, magnificentia veneranda, dignitas, gravitas, auctoritas. — ትግርምት፡ res terrorem injiciens, terrores, minae.

ጋርሣ፡ offa.

ገረረ፡ I, 1 se submisit, subjectus est imperio, paruit, subactus est. — አግረረ፡ II, 1 caus. — መግረሪ፡ subactor, domitor.

ግሩርያ፡ n. regionis Abyssiniae.

ግረት፡ species acaciae.

ገርስ፡ cardo januae.

ግሩብ፡ uter, culeus.

ጕርን፡ area frumentaria.

ጕርዒ፡, pl. ጐራዒት፡ guttur, gula, fauces. — ተጐርዐየ፡ qdrl. III, 1 se ipse jugulavit vel strangulavit.

ገርዜን፡ carbasinum, linteum subtilissimum.

ገርገረ፡ — አንገርገረ፡ V 1) volutatus est, se volutavit. 2) caus. — ነገርጋር፡ volutatio, epilepsiae species.

ጐርጐረ፡ — አንጐርጐረ፡ V murmuravit, fremuit, stomachatus est. — ንጐርጓር፡ murmuratio, querela, indignatio. — መንጐርጕር፡ murmurator, querulus.

ጎርጎርዮስ፡ Gregorius.

ጐረጸ፡ — መጕረጽ፡ unguis aduncus.

ገሬፍ፡ verriculum, sagena.

ጌሰም፡ vid. ጌሰ፡

ገሰሰ፡ I, 1 con-, attrectavit, tetigit, attigit. — ተገሰ፡ III, 1 pass. — ግሰት፡ contrectatio, tactus.

ገሰገሰ፡ qdrl. I de-, abrasit.

ገብላ፡ lacus vel canalis potatorius.

ገብሎን፡ Gabala, oppidum Syriae.

ገብረ፡ I, 1 subj. ይግበር፡ 1) egit, efficax, actuosus fuit (wirken). 2) fecit, a) creavit; b) produxit; c) confecit, fabricatus est; d) paravit, subministravit; e) instituit, peregit; f) operatus est, negotium fecit; g) effecit; h) perfecit, peregit, perpetravit, exsecutus est, patravit; i) adhibuit; k) egit, fecit; l) fecit alicui aliqd, affecit, commisit in alqm, c. ለ፡, ምስለ፡, ዲበ፡, ላዕለ፡ prs.; m) fecit vel reddidit alqm alqd, c. dupl. Acc.; n) indidit, illevit p. 18 l. 15). — አግበረ፡ II, 1 caus. — አገበረ፡ II, 2 coëgit, adegit. — ተገብረ፡ III, 1 factus, con-, ef-, perfectus, peractus est. — ተገበረ፡ III, 2 1) opus fecit, operatus est, laboravit. 2) coluit agrum. 3) mercaturam fecit, negotiatus est (c. Acc.

rei). — ግቡር፡ factus, con-, perfectus. — ግብር፡, pl. ግበር፡ et ግብራት፡ 1) labor, operatio, opera; negotium, officium, administratio. 2) opus (quod quis producit), opificium. 3) actio, facinus, opus, agendi ratio, factum, res gesta; ግብረ፡ሐዋርያት፡ Acta Apostolorum (liber). 4) res (p. 24.40.43.64.65.109.140). 5) necessitas: በግብር፡ per vim vel necessitatem=invitus. 6) tributum, vectigal. — ገብር፡, pl. አግብርት፡ servus. — ግብረት፡ confectio, fabricatio, opus. — ገባር፡ operarius, operarii. — ገባሪ፡ factor, creator, auctor, opifex, operator, perpetrator. — ግብርናት፡ servitus, servitium. — ምግባር፡, pl. ምግባራት፡ actio, agendi ratio, institutum vitae, facinora, opus, opera, negotium, officium, res agenda. — ተግባር፡ 1) opus, res creata. 2) labor, labor operosus, agricultura, mercatura, negotium, munus, officium. 3) res labore parta, quaestus, lucrum, opes.

ገብረ፡መስቀል፡ (servus crucis), n. regis Aethiopiae.

ገብርኤል፡ Gabriel.

ግብስስ፡ gypsum.

ገበበ፡ — ግብ፡, pl. ግበብ፡ et አግበብ፡ fovea; caverna.

ግብት፡ vid. ወገብ፡

ጉብንት፡ et ግብንት፡ caseus.

ገብአ፡ I, 1 subj. ይግባእ፡ 1) rediit, reversus est. 2) devenit, transiit in vel ad alqm, se dedidit, traditus est. — አግብአ፡ II, 1 1) revertit, retro vertit. 2) reduxit, retulit, restituit, reddidit, tradidit, prodidit. — ተጋብአ፡ III, 3 1) se contraxit, clausus est, confluxit; se recepit (p. 53 l. 5); collectus est (p. 80 l. 23). 2) convenit, se congregavit, congregatus est. — አስተጋብአ፡ IV, 3 1) ad se recepit, contraxit, recuperavit. 2) collegit (etiam: animum p. 131 str. 3). 3) comprehendit, complexus est. 4) congregavit, convocavit. 4) in suam ditionem redegit, expugnavit. — ጉቡእ፡ comprehensus, congregatus. — ግብአት፡ reditus; proditio. — ገባኢ፡ mercenarius. — ጉባኤ፡ 1) collectio. 2) congregatio, coetus, concilium, synodus. — ምግባእ፡ locus quo quis se recipit, reditus.

ገብኦን፡ Gibeon.

ገቦ፡, pl. ገበዋት፡ latus (corporis).

ገበዝ፡ tutor, -rix, praefectus, -a; epitheton ecclesiae cathedralis Axumiticae.

ጉብጉብ፡ atrium vel vestibulum tentorii.

ጉብዋ፡ vermina, tormina ventris.

ግብጽ፡ Aegyptus. — ግብጻዊ፡ Aegyptius.

ገተተ፡ — ግቱት፡ sartus, resartus. — ግትት፡ vas resartum, vile.

ጌና፡ nativitas Christi, parasceue festi natalitii.

ገንሐ፡ I, 1 truculente objurgavit. — ግናሕ፡ increpatio truculenta.

ጉንብሕ — አበጉንብሕ፡ vel ዖፈ፡ጉንብሕ፡ bucerus Abyssinicus, pelecanus p. 41.

ግንቦት፡ mensis Abyssinorum nonus, qui VIII° Maji sec. Cal. Greg. incipit.

ገነት፡, pl. ገነታት፡ hortus; hortus beatorum, paradisus.

ጋኔን፡, pl. አጋንንት፡ daemon, daemonium.

ጐንኰ፡ I, 1 et 2 congessit, coacervavit (mergites).

ገናዊ፡, pl. ገነውት፡ sacerdos idolorum, sacrificulus.

ገንዕ፡ hydria major, cortina.

ገነዘ፡ I, 1 linteis involvit, pollinxit (mortuum). — ተገንዘ፡ III, 1 pass. — ግንዘት፡ involutio mortui, funus.

ገነየ፡ I, 1 subj. ይግነይ፡ 1) pronum se inclinavit. 2) se submisit, obsequium praestitit. 3) submisse rogavit, supplicavit, humiles gratias egit, humili animo celebravit Deum. (ግነዩ፡ p. 152 est siglum). — አግነየ፡ II, 1 subjecit, domuit. — ተጋነየ፡ III, 3 supplicavit, confessus est (peccatum), veniam (delicti), gratiam petiit. — ግናይ፡ gratiae humiles.

ጕንድ፡, pl. አጕናድ፡ et ጕንዳት፡ 1) stipes, truncus. 2) codex (nervus) quo captivorum pedes conclusi tenentur.

ገንዶር፡ compes; jugi genus.

ጐንደየ፡ qdrl. 1 1) stabilis fuit. mansit, duravit. 2) diu mansit, sero venit, cunctatus, moratus est, tardavit. — አጐንደየ፡ II moratus, cunctatus est, tardavit. — ጕንዱይ፡ cunctabundus, tardus, diuturnus, longus, longinquus.

ገነጸ፡ — ምጕንጻ፡ pharetra.

ገንጸለ፡ qdrl. I in-, pervertit, detorsit (in contrarium). — ግንጽሊተ፡ perverse, inverse.

ገናፊ፡, ገናፌ፡ fullo.

ግንፋል፡ later, lapis coctus.

ግእዘ፡ I, 1 subj. ይግእዝ፡ 1) fastidivit, indignatus est. 2) vituperavit, reprehendit, exprobravit. — ተጋእዘ፡ III, 3 stomachatus, iratus, altercatus, rixatus est, litigavit. — ጋእዝ፡ objurgatio; altercatio, jurgium, rixa.

ጎል፡, pl. አግዋል፡ stabulum, praesepe, caula.

ጎሐ፡ I, 1 erupit lux, di-, illuxit. — ተጋውሐ፡ III, 3 alius post alium, sua quisque vice diluxit. — ጎሕ፡ diluculum, aurora.

ጎር፡, pl. አግዋር፡ 1) vicinus. 2) vicinitas, loca vicina. — ተጋወረ፡ III, 3 1) confinis, vicinus fuit. 2) officio vicini functus est.

ገውዝ፡ nux, juglans.

ጎገወ፡ — አንጎገወ፡ V 1) hinc illinc oberravit, aberravit, animo fluctuatus est. 2) caus. — እንጉግው፡ errabundus, vagans. — ንጎጋው፡ vagatio, fluctuatio, haesitatio.

ግዕረ፡ et ገዐረ፡ I, 1 clamavit, ploravit, gemuit. — አግዐረ፡ II, 1 caus. — ገዐር፡ et ገዓር፡ ploratus, gemitus, ejulatus.

ገዐተ፡ I, 1 in os indidit alimenta.

ጕዕትያ፡ 1) praestigia, artes magicae. 2) inanitas, fallacia.

ግዕዘ፡ I, 1 subj. ይግዐዝ፡ 1) castra movit, migravit, profectus est. 2) manumissus, libertatem adeptus est. — አግዐዘ፡ II, 1 1) transtulit, transposuit; expertem fecit alqm rei (c. Acc. et እምነ፡ p. 121 str. 59). 2) manumisit, libertate donavit, libe-

ravit. — ግዑዝ፡ 1) migrans. 2) libertatem adeptus, liber. — ግዕዝ፡ 1) migratio, ii qui migraverunt et liberi facti sunt i. e. populus Aethiopum, nec non terra Aethiopum, et lingua Aethiopica. 2) ἀναστροφή, agendi et sentiendi ratio, mores, studium, indoles, natura, ratio, modus; ግዕዝ፡ አንስት፡ = menstrua (p. 112 str. 20); በግዕዝ፡ ad modum vel rationem (p. 121 str. 60). 3) nomen primi e tribus canendi modis, quibus Abyssini utuntur i. e. simplex, communis p. 35. 150; forma literarum alphabeti simplex. — ግዕዛን፡ manumissio, liberatio, libertas. — ገዓዚ፡ liber; ገዓዚ፡ ሀገር፡ municipium p. 70 (si quidem lectio sana est). — አግዓዚ፡ 1) liber. 2) hoc nomine Aethiopes ipsi sese nominant; ብሔረ፡ አግዓዚ፡ Aethiopia. — አግዓዝይ፡ liber.

ጉዘ፡ accipiter.

ገዘመ፡ I, 1 cecīdit, abs-, succīdit (arbores, ligna). — ተገዝመ፡ III, 1 pass.

ገዝረ፡ I, 1 circumcidit.— ተገዝረ፡ III, 1 pass. — ግዙር፡ part. pass. — ግዝረት፡ circumcisio. — ግዝር፡ circumcisura.

ገዝአ፡ — እግዚእ፡, pl. አጋእዝት፡ et አጋእስት፡ dominus, herus, possessor, (እግዚአ፡ ኀያላን፡ κύριος τῶν δυνάμεων). — እግዚእ፡ ኀረያ፡ (Dominus elegit eam) n. feminae Abyssinae p. 36. — እግዚአብሔር፡ (Dominus, terrae vel universi) Dominus, Deus S. S. — እግዝእት፡ et እግዚእት፡ domina, hera. — እግዚእና፡ dominatus, dominium.

ገዝአ፡ I, 1 ministravit convivis. — ግዝእ፡, ገዝእ፡ convivium, epulae.— ገዛእ፡ et ገዛኢ፡ minister inter epulas, pocillator.

ገዝአ፡ — መግዝእ፡ saginatum, altile. — አመግዝአ፡ qdrl. II saginavit.

ገዝዐ፡ I, 1 serra secuit. — መግዝዕ፡ serra.

ገዘዘ፡ — አግዘዘ፡ sepsit.

ጐዘጕዝ፡ pl. stragula villosa.

ገዝፈ፡ I, 1 subj. ይግዝፍ፡ crassus, spissus fuit vel factus est. — አግዘፈ፡ II, 1 crassificavit, spissum reddidit, (rigidum fecit, obfirmavit).— ግዙፍ፡ et ገዚፍ፡ crassus, spissus, corpulentus. — ግዘፍ፡ et ግዝፍ፡ crassitudo, spissitas, densitas.

ጌመ፡ — ጊሜ፡ 1) nebula. 2) tempestas nivalis.

ግዩር፡ advena, hospes peregrinus.

ገየረ፡ calce obduxit. — መገይር፡ caementarius.

ጌራ፡ 1) galea, cassis. 2) mitra, diadema.

ጌሰ፡ I, 1 subj. ይጊስ፡ mane surrexit vel venit vel egit vel profectus est. — ጌሰም፡ dies posterus, crastinus; ለለጌሰሙ፡ quovis mane (p. 133 str. 11); ጌሰመ፡ et ጌሰም፡ cras.

ገይብ፡ calix, scyphus.

ጊዜ፡, pl. ጊዜያት፡ 1) tempus definitum, certum, justum, opportunum; tempus. a) crebro ጊዜ፡ Acc. = praep. temporis; ውእተ፡ vel ይእተ፡ ጊዜ፡ eo tempore, tunc, statim; በኵሉ፡ vel ኵሉ፡ ጊዜ፡ omni tempore, semper; በጊዜሃ፡ statim, illico,

confestim. b) ጊዜ፡ conj. temporis: quo tempore, quum, quando, quandocumque, simul ac; ለለ፡ ጊዜ፡ quandocumque. 2) hora. 3) vicis, vices: ብዙኀ፡ ጊዜ፡ saepenumero.

ጐየ፡ et ጐየየ፡ I, 1 subj. ይጕየይ፡ et ይጕይይ፡ fugit, aufugit. — አጕየየ፡ II, 1 1) fugavit. 2) fugiendo secum tulit, fugiendo servavit (p. 127). — ጕያ፡ et ጕየት፡ fuga. — ጐያይ፡ et ጐያዪ፡ profugus, fugitivus. — ምጕያይ፡ refugium.

ገይድ፡ velox, cursor (equus).

ጌገየ፡ qdrl. I 1) erravit, oberravit, in errorem inductus est. 2) errorem commisit, deliquit, peccavit. — አንጌገየ፡ V hinc inde oberravit. — ጊጉይ፡ 1) errans, errore captus. 2) peccator, impius, scelestus. — ጌጋይ፡, pl. ጌጋያት፡ 1) error. 2) delictum, peccatum, peccata, impietas, improbitas, crimen, culpa.

ገየጸ፡ — ተጋየጸ፡ III, 3 1) infensus fuit, insultavit, vexavit. 2) fastidivit.

ገደለ፡ — ተጋደለ፡ III, 3 luctatus, colluctatus, conflictatus est, certavit. — ገድል፡, pl. ገድላት፡ lucta, agon, certamen (martyrum, ascetarum, sanctorum). — መስተጋድል፡ luctator, certator, (miles Christi).

ገደለ፡ I, 1 occidit, mactavit. — ገደላ፡ morticinum, cadaver bestiae.

ጐደለ፡ I, 1 mancus fuit, defecit.

ግድም፡, pl. ግደም፡ 1) latus transversum. 2) latitudo. — ገዳም፡, pl. ገዳማት፡ 1) planities, campus, agri. 2) locus incultus, eremus, desertum. — ገዳማዊ፡ eremita.

ጕድብ፡ securis, ascia.

ጐድአ፡ I, 1 subj. ይጕዳእ፡ percussit, pulsavit. — ተጐድአ፡ III ‘1 percussus, pulsatus, collisus est. — እንግድአ፡ pectus.

ገደወ፡ — ጋዳ፡ donum, munus (superiori oblatum).

ግዱድ፡ 1) praedo. 2) serius, gravis.

ገድገድ፡ maceria, septum.

ጐድጐደ፡ qdrl. I pultavit (fores). — አንጐድጐደ፡ V tonuit, intonuit. — ነጐድጓድ፡ tonitru.

ገደፈ፡ I, 1 subj. ይግድፍ፡ 1) jecit, con-, e-, projecit. 2) rejecit, abjecit, a) repudiavit; b) dereliquit, neglexit; c) missum fecit; d) tradidit; e) amisit, perdidit. — ተገድፈ፡ III, 1 pass.; in specie: amissus, perditus est.. — ግዱፍ፡ part. pass. — ጕድፍ፡ ejectamenta, purgamentum.

ጎግ፡ Gog (Ezech. 38).

ጉጋ፡, ጕጋ፡ nycticorax.

ጋግ፡, ጋጋ፡, pl. ጋጋት፡ collare ferreum, numella.

ጐጕአ፡ I, 2 1) festinavit, properavit. 2) summo studio egit, intentius studuit. — አጐጕአ፡ II, 2 caus. — ጕጉእ፡ properus, festinatus. — ጕጕአ፡ 1) festinatio. 2) trepidatio. 3) summum studium.

ገገጸ፡ I, 2 pavit, formidavit, anxie dubitavit.

ጐጠየ፡ — ምጕጠይ፡ stimulus.

ጐጠጠ፡ — ጕጠት፡ fuscina, forceps.

ገጽ፡, pl. ገጻት፡ 1) facies, (vultus, aspectus, species); ገጸ፡ በገጽ፡ κατὰ πρόσωπον p. 71; በገጸ፡ coram

p. 144: እምገጸ፡ = מִפְּנֵי p. 110. 120. 158. 2) respectus qui habetur alcjs. 3) facies alcjs = a) is ipse, alqs praesens; መድኅኔ፡ገጸሙ፡ p. 116 str. 38 (sumtum e Ps. 41, 7. 16). b) persona p. 22. 71. 4) superficies p. 51. 5) pars anterior; latus, pars; ratio, modus (p. 113 str. 24). — ገጸወ፡ I, 2 repraesentavit. — ግጽዌ፡ 1) expositio, explicatio. 2) synopsis. 3) personalitas, personae.

ጐፃጕዕ፡ 1) salebrae. 2) salebrosus, asper.

ገፍትአ፡ qdrl. I in-, per-, e-, subvertit. — ተገፍትአ፡ III, 1 pass.

ገፍዐ፡ I, 1 1) compressit. 2) oppressit, vim intulit, injuria affecit — ተገፍዐ፡ III, 1 pass. — ግፉዕ፡ 1) oppressus, injuria affectus. 2) violentus. — ግፍዕ፡ oppressio, vis, violentia, injuria. — ገፋዒ፡ oppressor, tyrannus.

ጠሀረ፡ — አጥሀረ፡ II, 1 purgavit. — ጥሀረት፡ purificatio (Judaeorum).

ጠለ፡ I, 1 maduit, pinguis fuit. — አጥለለ፡ II, 1 madefecit, pinguefecit, roravit. — ጥሉል፡ madidus, humidus, roscidus, pinguis, uber; በርሥእን፡ጥሉል፡ (e Ps. 91, 14) p. 39. — ጠል፡ ros. — መጥለሊ፡ humectans (recreans, fecundans), p. 129.

ጠለቀ፡ et ጠልቀ፡ I, 1 1) oblitus, contaminatus est. 2) nausea vel taedio captus est. — አጥለቀ፡ II, 1 nauseam fecit, taedio fuit. — ጥሉቅ፡ inquinatus, pollutus, profanus (βέβηλος). — ጥልቀት፡ contaminatio, macula.

ጠለየ፡ — ጠሊ፡, f. ጠሊት፡, pl. አጣሊ፡ pecus caprinum, capra, caper, capellus, hoedus.

ጠሐለ፡ I, 1 resedit, subsedit. — ጣሕል፡ faex.

ጥሑል፡ projectus.

ጥሕረ፡ et ጠሐረ፡ I, 1 rugiit (leo). — ጣሕር፡ et ጥሕረት፡ rugitus.

ጥሕን፡ polenta, farina hordacea.

ጦማር፡ tomus, codicillus, libellus, literae, diploma.

ጠመቀ፡ — አጥመቀ፡ II, 1 1) intinxit. 2) baptizavit. — ተጠምቀ፡ III, 1 pass. — ጥምቀት፡ 1) intinctio, ablutio. 2) baptismus. — ምጥማቅ፡, pl. ምጥማቃት፡ a) locus baptismi, baptisterium. b) lavacrum (ut videtur) pl 67 l. 9. c) ምጥማቃት፡ piscina. — መጥምቅ፡ baptista.

ጠምዐ፡ I, 1 intinxit, imbuit, immersit. — ተጠምዐ፡ III, 1 pass. — ጥምዐት፡ tinctura, liquor tinctorius.

ጥር፡ mensis Abyssinorum quintus, qui VIII° Januarii sec. Cal. Greg. incipit.

ጠርስ፡ I, 1 stupuit, stupidus factus est dens. — ጥርስ፡ dens molaris.

ጢርስ፡ Tyrus.

ጥሪቡኖስ፡ tribunus.

ጠርቤንስስ፡ vicus Tabennesis ad Tentyritem nomum pertinens, in Thebaide.

ጠርአ፡ I, 1 et 2 clamavit, vo-

ciferatus est. — ጥርኢ፡ et ጥሩኢ፡ vociferatio.

ጥሩዝ፡, pl. ጥሩዛት፡ plagulae, fasciculus chartarum.

ጠረየ፡ — አጥረየ፡ II, 1 1) acquisivit, sibi comparavit. 2) possedit. — ተጠርየ፡ III, 1 pass. — ጥሪት፡ res quaestu partae, possessio, peculium, opes, bona.

ጥሩይ፡ crudus, incoctus.

ጠረጴዛ፡ mensa sacra, altare.

ጠሰየ፡ I, 1 conculcavit, contrivit, perdidit, delevit.

ጣቃ፡ caligo.

ጥቀ፡ vid. ጠቀቀ፡

ጠቀለ፡ I, 1 mentitus, calumniatus est.

ጠቀመ፡ I, 1 muro circumdato limitavit. — ጥቅም፡ maceria, murus, moenia.

ጥቅምት፡ mensis Abyssinorum II^us^, qui X^0^ Octobris sec. Cal. Greg. incipit.

ጠቀር፡ fuligo.

ጠቀሰ፡ I, 1 signum dedit, innuit.

ጠቀቀ፡ — ጥቀ፡ sc. in Acc. ጥቀ፡ 1) accurate, exacte, diligenter. 2) valde, admodum, perquam. 3) adeo, vel, etiam (sogar). 4) saltem, quidem (p. 59); ኢ — ጥቀ፡ vel ጥቀ፡ — ኢ፡ ne quidem. — ጠቃ፡ vel ጥቃ፡ vel በጥቃ፡ praep.: proxime, juxta.

ጠቀበ፡ I, 1 suit, as-, in-, consuit. — ጥቅበት፡ suendi ars, sutura.

ጠቀዐ፡ I, 1 inflavit buccinam, buccinavit (c. በ፡ vel Acc. instr.). — መጥቅዕ፡ tuba, buccina.

ጥቡ፡ vid. ጠበወ፡

ጠብለለ፡ qdrl. I involvit, obvolvit (einwickeln). — ተጠብለለ፡ III, 1 pass.

ጠብሐ፡ I, 1 1) scalpello insecuit, scarificavit. 2) mactavit. — ተጠብሐ፡ III, 1 pass. — ጥብሕ፡ mactatio, pecudes mactatae, victima, sacrificium. — ጥብሐት፡ mactatio. — መጥብሕት፡, pl. መጣብሕ፡ culter, gladius, ensis.

ጠበሰ፡ I, 1 assavit, torruit. — ጥብስ፡ assum, tostum. — መጥበስ፡ focus, craticula.

ጠበቀ፡ I, 1 appactus est, adhaesit, assecutus est. — አጥበቀ፡ II, 1 caus. — ተጣበቀ፡ III, 3 cohaesit, conglutinatus est. — ጥቡቅ፡ conglutinatus, compactus.

ጠበበ፡ et ጠበ፡ I, 1 sapiens, prudens, intelligens, disciplina imbutus, peritus fuit. — አጥበበ፡ II, 1 sapientia et disciplina imbuit. — ተጠበበ፡ III, 1 et 2 1) sapientem vel prudentem se praebuit, sapiens vel prudens sibi visus est. 2) callidus fuit, artibus circumvenit. — ጠቢብ፡, f. ጠባብ፡, pl. m. ጠቢባን፡, f. ጠቢባት፡, ጠባብት፡ c. ጠበብት፡ 1) sapiens, prudens, scientia et disciplina imbutus, philosophus. 2) peritus, gnarus (ex. gr. architectus). — ጥበብ፡, pl. ጥበባት፡ 1) sapientia, prudentia, scientia, disciplina, philosophia. 2) peritia, ars. — መጥበቢ፡ institutor, magister. — ተጥበብ፡ artificia, artes, astutia.

ጠበወ፡ I, 1 suxit (mammas, lac). — አጥበወ፡ II, 1 lactavit

mammas praebuit. — ጥብ፡, pl. አጥባት፡ mamma, uber.

ጠብዐ፡ I, 1 1) lubens fuit animo. 2) ausus est. 3) firmiter sibi proposuit. — አጥብዐ፡ II, 1 1) promtus fuit animo, lubentem se praestitit, voluit, animum induxit (seq. verb. fin. p. 102). 2) perseveravit, constans fuit. 3) confisus est, fortis, imperterritus fuit. 4) caus.: fortem, firmum et constantem reddidit. — ጥቡዕ፡ 1) lubens, promtus, spontaneus. 2) confidens, intrepidus, audax. 3) constans, perseverans.

ጥብዓት፡ pensum, labor imperatus.

ጠባይዕ፡ pl., pl. pl. ጠባይዓት፡ natura; res naturales.

ጠብጠበ፡ — ተጠብጠበ፡ qdrl. III, 1 flagellatus est. — ጥብጣቤ፡ scutica, lorum, flagellum; flagellatio.

ጠንቈለ፡ qdrl. I hariolatus est.

ጠንቀቀ፡ qdrl. I 1) exacte congruit. 2) accurate fecit vel scrutatus est. — ተጠናቀቀ፡ III, 3 1) accuratus, subtilis fuit in facienda vel cognoscenda re, minutius scrutatus est. 2) subtiliter vel accurate cognitus est (sicut III, 1 ተጠንቀቀ፡).— ጥንቁቅ፡ subtilis, accuratus, exactus. — ጥንቃቄ፡ subtilitas, exacta convenientia, scrupulositas.

ጥንቃቅናት፡ fissurae, rimae.

ጥንት፡ vid. ወጠነ፡

ጥንፍ፡ transtillum superimpositum.

ጥንፍሕ፡ limis oculis aspiciens.

ጣእጥአ፡ — አጣእጥአ፡ qdrl. II bene disposuit, ordinavit, concinnavit. — ተጣእጥአ፡ III, 1 pass. — ጥእጡእ፡ bene dispositus, concinnatus, rectus.

ጣእጥአ፡ — አንጣእጥአ፡ V commotus, terrefactus est.

ጠለለ፡ — አንጠለለ፡ V laxus dependit.

ጠለዐ፡ — አንጠለዐ፡ V expandit (veli instar), velo obtendit, velavit. — ተንጠለዐ፡ pass. V, impf. et subj. ይንጠላዕ፡ pro ይትንጠላዕ፡ (p. 51 et 133) pass. — መንጠላዕት፡, pl. መንጠዋልዕ፡ velum, aulaeum, quidquid obducitur rei.

ጠመ፡ I, 1 convolvit, complicuit. — ተጠውመ፡ III, 1 pass.

ጣዎስ፡ pavo.

ጠቀ፡ I, 1 1) angustus, coarctatus fuit. — አጠቀ፡ et አጥወቀ፡ II, 1 1) coangustavit, compressit. 2) oppressit, vexavit. — ተጠውቀ፡ III, 1 pass. et refl.

ጠዐ፡ I, 1 avarus fuit, avare invidit. — ጠዋዒ፡ parcus, avarus, invidus.

ጠወየ፡ I, 1 1) contortus, tortuosus, sinuosus fuit. 2) de-, retorsit, pervertit. — ጠዋይ፡ incurvus, tortus, tortuosus, pravus, perversus. — ጥውይ፡ opus tortile. — መጥወዪ፡ instrumentum torquendi.

ጡጥ፡ gossipium.

ጥዕመ፡ I, 1 subj. ይጥዐም፡ 1) gustavit. 2) sapidus, suavis, dulcis fuit. — አጥዐመ፡ II, 1 caus. — አስተጠዐመ፡ IV, 1 et አስተጣዐመ፡ IV, 3 1) sapidum, dulce, jucundum reddidit alqd. 2) dulce censuit, jucunditatem rei laudavit. — ጥዑም፡ sapidus, gustu jucundus, dulcis,

suavis. — ጣዕም፡, pl. ጣዕማት፡ 1) gustus, sapor; judicium: ዘአልቦ፡ ጣዕም፡ irrationalis p. 74. 2) dulcedo, suavitas. 3) jucunditas, deliciae, voluptas.

ጣዕዋ፡ pullus lactens; vitulus, -a; agnus, -a.

ጣዐወ፡ — ጣዖት፡, pl. ጣዖታት፡ idolum, idola. — አጣዐወ፡ qdrl. II 1) pravam superstitionem secutus est. 2) idola coluit.

ጥዕየ፡ I, 1 imprf. ይጥዒ፡ et ይጠዒ፡ p. 72 annot., subj. ይጥዐይ፡ 1) sanus fuit, bene valuit, belle se habuit, saluber fuit. 2) consanuit, convaluit. — አጥዐየ፡ II, 1 1) sanum, incolumem servavit. 2) sanavit. — ጥዑይ፡ sanus, valens; saluber; incolumis. — ጥዒና፡ 1) sanitas, bona valetudo. 2) salus.

ጠየረ፡ — ተጠየረ፡ III, 2 auguratus, ominatus est. — ተጠያሪ፡ auspex, augur, ominator.

ጤሰ፡ I, 1 subj. ይጠኤስ፡ fumavit. — አጤሰ፡ II, 1 fumigavit. — ጢስ፡ fumus.

ጠየቀ፡ I, 2 1) perspexit, contemplatus est. 2) attendit, animadvertit, cavit. 3) sciscitatus, percontatus est. 4) exploratum habuit, certo scivit, bene cognovit. — አጠየቀ፡ II, 2 1) certiorem fecit. 2) docuit, exposuit, demonstravit. — ተጠየቀ፡ III, 2 1) diligenter sciscitatus est, pro certo cognovit. 2) perspectus, compertus, eventu probatus est. — ጥዩቅ፡ 1) perspicax. 2) subtilis, accuratus. 3) exploratus, certus, indubitatus, evidens.

ጤዐ፡ I, 1 1) ob-, col-, illevit. 2) obturavit.

ጤገን፡ sartago, frixorium. — ጤገነ፡ qdrl. I in sartagine frixit.

ጠግዐ፡ I, 1 subj. ይጥጋዕ፡ compactus, af-, infixus fuit, co-, ad-, inhaesit. — አስተጣግዐ፡ IV, 3 con-, agglutinavit, coagmentavit.

ጥጥ፡ i. q. ጡጥ፡

ጠፍላሕት፡ numus argenteus.

ጠፍሐ፡ I, 1 complosit, plausit.

ጠፈረ፡ I, 1 texit domum, contabulavit, laquearibus texit. — ጠፈር፡ laqueare, tectum.

ጠፍአ፡ I, 1 subj. ይጥፋእ፡ 1) exstinctus est. 2) evanuit, disparuit. 3) deletus, perditus est, interiit, periit. — አጥፍአ፡ II, 1 1) re-, exstinxit. 2) delevit, perdidit, ad nihilum redegit.

ጣፍያ፡ splen, lien.

ጠፈፈ፡ — ጠፍ፡ infans, parvulus.

ጲላጦስ፡ Pilatus.

ጰራቅሊጦስ፡ paracletus.

ጳስኮር፡ Paschur (Jer. 20).

ጰንገለ፡ — አጰንገለ፡ qdrl. II ἀπαγγέλλειν, (memoriter) recitavit, meditatus est; exposuit.

ጳንጦስ፡ Pontus.

ጳንፍልያ፡ Pamphylia.

ጳኵሚስ፡ Pachomius.

ጳኵሲማ፡ paxamas, paximatium, buccella.

ጳጕሜን፡ Epagomenai, mensis Abyssinorum XIIIus.

ጴጥሮስ፡ Petrus.

ጳጳስ፡, pl. ጳጳሳት፡ 1) episcopus, archiepiscopus. 2) metropolita.

3) ሊቀ፡ጳጳሳት፡ (etiam ሊቀ፡ጳጳስ፡ p. 88), pl. ሊቃነ፡ጳጳሳት፡ patriarcha. — ጵጵስና፡ munus a) episcopi, b) metropolitae, c) patriarchae.

ጽሀርት፡, ጸሀርት፡ lebes, ahenum.

ጽሀቀ፡ I, 1 subj. ይጽሀቅ፡ desideravit, desiderio affectus est, studiosus, sollicitus fuit, studuit, curam habuit. — አጽሀቀ፡ II, 1 desiderio affecit, curae fuit. — ጽሁቅ፡ desiderio affectus, studiosus, sollicitus. — ጸሀቅ፡ desiderium, cura, studium, sollicitudo.

ጽሌ፡, pl. ጽላት፡ tabula.

ጸለለ፡ I, 2 1) innatavit, supernatavit. 2) libere latus est, volitavit (in aëre).

ጸለለ፡ I, 2 et 1 1) ob-, inumbravit; umbra protexit; obscuravit. 2) umbraculi instar expandit. — አጽለለ፡ II, 1 1) umbram captavit vel subiit. 2) consedit, habitavit. 3) umbram praebuit. — ተጸለለ፡ III, 2 obscuratus, obtenebratus est. — ጸለሎ፡ fuligo. — ጽላሎት፡ 1) umbra. 2) tenebrae, nigror p. 145. — ምጽላል፡ locus umbrosus; umbraculum. — መጸለት፡ umbraculum, tabernaculum; በዓለ፡መጸለት፡ festum tabernaculorum.

ጸለለ፡ — መጸለት፡ panis merus, azymus.

ጽላልሽ፡ n. loci Abyssinicum.

ጸልሐወ፡ qdrl. I dolose egit. — ጽልሕው፡ dolosus, subdolus, malitiosus. — ጽልሑት፡ 1) dolus. 2) malitia, impietas.

ጸልመ፡ et ጸለመ፡ I, 1 1) obscuratus, tenebris circumfusus fuit, caligavit. 2) niger fuit vel factus est. — አጽለመ፡ II, 1 1) obscurum reddidit, obnubilavit, obfuscavit. 2) nigrum fecit, denigravit. — ጸሊም፡, f. ጸላም፡ niger, ater, fuscus. — ጽልመት፡ 1) obscuratio, eclipsis. 2) tenebrae. — ጸልመተ፡ qdrl. I tenebricavit. — ጽልሙት፡ tenebris circumfusus, tenebricosus.

ጸለበ፡ — ተጸልበ፡ III, 1 crucifixus est. — ጸልብ፡ crux, patibulum.

ጽላት፡ vid. ጽሌ፡

ጸልአ፡ I, 1 subj. ይጽላእ፡ odit. — ተጸልአ፡ III, 1 1) odio habitus est, in odio fuit. 2) sese invicem odit. — ተጸልአ፡ III, 3 rcpr. — ጽሉእ፡ odio habitus, invisus, odibilis. — ጽልእ፡, ጸልእ፡ odium, inimicitia. — ጸላኢ፡, pl. ጸላእያን፡ et ጸላእት፡ osor, inimicus.

ጸለወ፡ I, 1 subj. ይጽሉ፡ 1) inclinavit (aures). 2) auscultavit, audivit. — ጸሎት፡ vid. ጸለየ፡

ጸለወ፡ I, 1 assavit.

ጸልዕ፡, pl. አጽልዕት፡ vulnus, ulcus.

ጸላዕ፡, pl. ጸልዓት፡ et ጸላዕት፡ rupes, saxum.

ጸለየ፡ I, 2 1) precatus est, preces fecit, oravit (c. ኀበ፡ vel በ፡ ad alqm). 2) exoravit, vovit. 3) precibus consecravit vel benedixit (c. Acc., p. 155; ጸለየ፡ p. 153 siglum est). — ጸሎት፡, pl. ጸሎታት፡ 1) precatio, preces, oratio. 2) votum. — ምጽላይ፡ oratorium, sacellum.

ጻሕል፡ 1) patina, lanx, paropsis. 2) acerra, patera.

ጽሕም፡ barba.

ጸሐረ፡ I, 1 perfregit, discussit.

ጸሐበ፡ — አጽሐበ፡ II, 1 1) molestus fuit, defatigavit alqm. 2) ursit, importune institit. — ጻሕብ፡ molestia, difficultas.

ጻሕብ፡, pl. አጽሕብት፡ vas testaceum; urceus, amphora.

ጸሕወ፡ et ጸሐወ፡ I, 1 1) serenum fuit (coelum). 2) evigilavit, crapulam exhalavit, sobrius fuit. — ጽሑው፡ serenus.

ጸሐየ፡ — መጽሐት፡, pl. መጻሕይ፡ speculum. — ተጻሕየየ፡ qdrl. III, 1 in speculum inspexit, in speculo conspexit.

ጻሕየየ፡ qdrl. I runcavit, eruncavit.

ጸሕደ፡ I, 1 laevis, mollis fuit vel factus est. — አጽሐደ፡ II, 1 1) oblevit unguento. 2) laevem reddidit, emollivit. — ጽሑድ፡ laevis, mollis, tener.

ጻሕጻሕ፡ vid. ወጽሐ፡

ጸሐፈ፡ I, 1 subj. ይጽሐፍ፡ scripsit, in-, per-, con-, de-, prae-, ad-, subscripsit. — አጽሐፈ፡ II, 1 caus. — ተጽሕፈ፡ III, 1 pass. — ጽሑፍ፡ scriptus, in-, per-, conscriptus. — ጽሕፈት፡ scriptio, scriptura. — ጸሓፊ፡, pl. ጸሐፍት፡ scriba, notarius, librarius, literatus, legis peritus, scriptor. — መጽሐፍ፡, pl. መጻሕፍት፡ scriptura, inscriptio, literae, liber, epistola; scriptura sacra vel biblia.

ጻማ፡ vid. sub ጻመወ፡

ጸምሀየ፡ qdrl. I et ጸምሀየየ፡ qnql. I marcuit, flaccuit.

ጸምላቅ፡ depalpebratus, lippus.

ጸመ፡ I, 1 surdus fuit, obsurduit. — አጽመመ፡ II, 1 obturavit, surdum reddidit. — ተጸመመ፡ III, 1 1) obmutuit. 2) surdus factus est. 3) surdum vel mutum se praebuit, non audivit, silentio praetermisit (c. ለ፡ vel Acc. prs.). — ጽሙም፡ 1) surdus. 2) mutus.

ጸመመ፡ — ጽም፡ sc. Acc. ጽመ፡ in secreto, in latrina vel -am. — ጽምሚት፡ vel ጽሚት፡ sc. Acc. ጽሚት፡ vel በጽምሚት፡ in secreto, clam, occulte, cum silentio.

ጸመተ፡ — አጽመተ፡ II, 1 internecione delevit.

ጸምአ፡ I, 1 subj. ይጽማእ፡ sitivit. — አጽምአ፡ II, 1 caus. — ጽሙእ፡ sitiens, siticulosus. — ጽምእ፡ sitis.

ጻማ፡ 1) labor, opera. 2) molestia, aerumna. — ጻመወ፡ qdrl. I subj. ይጻሙ፡ laboravit, labore defatigatus est; labores, aerumnas subiit. — አጻመወ፡ II laborem et molestiam attulit (c. Acc. prs. et በ፡ rei); labore defatigavit, afflictavit.

ጽርሕ፡, pl. አጽራሕ፡ et አጽርሕት፡ 1) conclave superius, coenaculum. 2) cubiculum, thalamus. 3) aedes.

ጸሪቅ፡ 1) numus minutus aeneus. 2) aes. — ጸሪቀት፡ placenta tenuis, laganum.

ጸረበ፡ I, 1 dolavit, asciavit, fabricatus est. — ጽርበት፡ fabricatio (lapidaria et lignaria). — ጸራቢ፡ faber, fabricator.

ጸርኀ፡ I, 1 subj. ይጽራኅ፡ clamavit, vociferatus est; acclamavit, inclamavit (c. ለ፡ vel ኀበ፡). — ጽራኅ፡ clamor.

ጽርንዕት፡ porrigo, impetigo.

ጽርዕ፡ Graecia, Graeci; በጽርዕ፡ Graece; ጸርዓዊ፡ Graecus p. 125 ann. 5.

ጸሩዓት፡ pl., lumbi, inguina (bestiae).

ጸርየ፡ I, 1 liquando purgatus est, purus fuit. — አጽረየ፡ II, 1 liquavit, e-, deliquavit, liquando purgavit. — ጽሩይ፡ liquatus, defaecatus, limpidus, merus, purus, sincerus. — ጽርየት፡ limpitudo, puritas, sinceritas. — መጽርይ፡ crocus.

ጸቀወ፡ I, 1 tundendo vel pangendo infixit.

ጸቃውዕ፡ pl. mel favorum liquidum.

ጽቍጽቍን፡ crocodilus terrester.

ጸበል፡ pulvis. — ጽቡል፡ pulverulentus.

ጸብሐ፡ I, 1 subj. ይጽባሕ፡ illuxit, diluxit (ጸቢሖ፡ cum illucesceret dies, p. 4). — ተጸብሐ፡ III, 3 mane salutavit. — ጽባሕ፡ 1) tempus matutinum, mane. 2) oriens, plaga orientalis. — ጸብሓዊ፡ 1) matutinus. 2) orientalis.

ጸብሐ፡ I, 2 tributum, vectigal pependit. — አጸብሐ፡ II, 2 caus. — ጸባሕት፡ tributum, vectigal (p. 14, coll. Hen. 100, 12). — መጸብሕ፡ telonarius, publicanus. — መጸብሒ፡ 1) tributarius, vectigalis. 2) telonarius, publicanus. — ምጽባሕ፡ telonium.

ጸበረ፡ I, 1 subegit lutum. — አጽበረ፡ II, 1 id. — ጽቡር፡ lutum, argilla, coenum.

ጸበርት፡ sing. et coll., pl. ጸበራት፡ frondes palmeae, spathula, palma.

ጸብረቀ፡ — አንጸብረቀ፡ V fulsit, scintillavit, coruscavit. — ንጸብራቅ፡ fulgor, nitor.

ጸበ፡ et ጸበበ፡ I, 1 subj. ይጽበብ፡ angustus, nimis angustus fuit, coangustavit. — አጽበበ፡ II, 1 caus. — ጸቢብ፡, f. ጸባብ፡ angustus, arctus. — ጽብት፡ angustia. — መጽብብ፡ angustum, angustiae (viarum).

ጸበተ፡ I, 1 navit, natavit, tranavit.

ጸብኀ፡ I, 1 1) intinxit. 2) embamma paravit. — ጸብኅ፡ embamma, jusculum, ferculum. — መጽብኅ፡ tryblium, scutella, lanx.

ጸብአ፡ I, 1 subj. ይጽባእ፡ bellum gessit, bellum intulit, bello aggressus est (c. Acc. prs.). — ተጻብአ፡ III, 3 bellum gessit cum alqo (ምስለ፡); bellum intulit alicui (c. Acc.). — ጸብእ፡, pl. አጽባእ፡ bellum. — ጸባኢ፡ bellator, bellicosus. — ጸባኢት፡ exercitus. — ጸባኦት፡ Zebaoth, Deus exercituum.

ጸብአ፡ I, 1 vastus fuit. — ጽቡእ፡ vastus, desolatus.

ጸብዐ፡ — አጽባዕት፡, pl. አጻብዕ፡ digitus (manus et pedis).

ጸበየ፡ I, 1 fluxit; natavit, innavit.

ጼተሉ፡ potus inebrians, zythum.

ጸተመ፡ contudit, contrivit.

ጽኅድ፡ et **ጽኁድ፡** juniperus excelsa, cedrus.

ጸንሐ፡ I, 1 subj. **ይጽናሕ፡** 1) insedit viam, insidiatus est. 2) exspectavit, mansit (c. Acc.). — **አጽንሐ፡** II, 1 caus. — **ጽኑሕ፡** 1) insidians. 2) manens, exspectans. 3) paratus, imminens, instans, reservatus. — **ጸናሒ፡** 1) insessor viae. 2) exspectans, manens. — **አጽናሒ፡** dilator, retardator.

ጽንሐሕ፡ holocaustum, sacrificium, suffimentum. — **አጸንሐሐ፡** qdrl. II igne combussit sacrificium, sacrificavit.

ጸነሰ፡ — **ተጸነሰ፡** III, 2 ad egestatem, inopiam, miseriam redactus est, inopia laboravit. — **አስተጸነሰ፡** IV, 2 caus. — **ጽኑስ፡** inops, egenus, miser, impotens. — **ተጽናስ፡** inopia, egestas, miseria, necessitas.

ጸንቈቈ፡ qdrl. I intingendo inquinavit. — **ጽንቁቅ፡** inquinatus.

ጸናጽም፡ ruta.

ጸነ፡ et **ጸነነ፡** I, 1 se inclinavit, versit. — **አጽነነ፡** II, 1 1) deorsum inclinavit, demisit, deflexit. 2) deorsum versit, inclinatus est, se demisit. — **ጽንት፡** inclinatio, declinatio.

ጸንዐ፡ I, 1 subj. **ይጽናዕ፡** 1) firmus, durus, arduus, difficilis fuit. 2) firmatus est; stabilis, ratus, certus fuit, duravit. 3) confirmatus, corroboratus, confortatus; fortis, validus, potens fuit; praevaluit, superior factus est; vehemens fuit. — **አጽንዐ፡** II, 1 1) durum reddidit, induravit, obfirmavit. 2) firmavit; stabilivit, durare fecit; firme constrinxit; intendit, contendit. 3) confirmavit, confortavit, corroboravit, validum reddidit. 4) firmiter comprehendit, apprehendit, tenuit; prehensum tenuit; memoriâ prehendit; continuit. — **ጽኑዕ፡** 1) durus, rigidus, severus. 2) solidus. 3) firmus; certus, ratus, munitus; **ጽኑዐ፡** firmiter. 4) robustus. 5) fortis, validus, strenuus, potens. 6) validus, vehemens, gravis. — **ጽንዕ፡** durities, firmitas, robur, potentia, fortitudo, virtus, vehementia. — **ምጽናዕ፡** firmamen, firmamentum. — **መጽንዒ፡** corroborans, confortans.

ጽንጕን፡ coenum, lutum.

ጽንጕፍ፡ magnae molis, ponderosus.

ጸንጸወ፡ — **አጸንጸወ፡** qdrl. II compressit; distorsit.

ጸነጽለት፡, pl. **ጸናጽል፡** 1) tintinnabulum. 2) **ጸናጽል፡** cymbala. — **አጸንጸለ፡** qdrl. II sistrum, cymbalum pulsavit.

ጸንጸነ፡ qdrl. I fragilis, putridus fuit. — **ጽንጹን፡** fragilis, caducus, putridus, futilis.

ጽንጽንያ፡, **ጽንጽያ፡** musca.

ጽንፍ፡, pl. **ጽነፍ፡** et **አጽናፍ፡** 1) ora, lacinia, fimbria, limbus. 2) margo, litus. 3) extremitas, finis, terminus. — **ጸናፊ፡** exterior, extremus.

ጸአመ፡ — **መጽአም፡** sonus repercussus, echo, locus vocibus resonans.

ጸአጽአ፡ — **ተጸአጽአ፡** qdrl. III, 1 coluit, veneratus est deos.

ጸመ፡ I, 1 subj. **ይጹም፡** jejunavit. — **ጽዉም፡** jejunans, jejunus. — **ጾም፡**, pl. **አጽዋም፡** jejunium.

ጸማዕት፡, pl. **ጸማዕታት፡** cella, recessus vel sedes anachoretae, monachi.

ጸረ፡ I, 1 subj. **ይጹር፡** 1) portavit, gestavit, bajulavit, tulit, (ferre nomen i. e. inditum habere nomen). 2) pertulit, sustinuit, toleravit. — **አጸረ፡** II, 1 portare jussit, ferendum imposuit (c. dupl. Acc.). — **ተጸውረ፡** III, 1 pass. — **ጽዉር፡** 1) onustus. 2) portatus. — **ጾር፡**, pl. **አጽዋር፡** onus. — **ጸዋሪ፡** gestator, bajulus; ferens, gerens, habens. — **መጽወር፡** sella gestatoria. — **መጽወርት፡** vectis, pertica.

ጸወተ፡ — **ጸታ፡**, pl. **ጸዋትው፡** 1) series, ordo. 2) genus, species, classis. 3) ratio, modus (plures quam e ratione temporis ejus = „quam ejus aequales“ p. 134 str. 12).

ጸወነ፡ — **ተጸወነ፡** III, 2 et 1 1) confugit vel se recepit in tutelam vel praesidium alcjs (c. **በ፡** prs.). 2) pass.: munitus, munitionibus clausus est. — **ጸወን፡** locus tutus, praesidium, refugium, castellum, munimentum, (**ጸወን፡** p. 152 siglum est).

ጸውዐ፡ I, 2 vocavit, ad-, convocavit, invitavit, invocavit. — **ተጸውዐ፡** III, 1 pass. — **ጽዋዔ፡** vocatus, vocatio.

ጽዋዕ፡ poculum, calix.

ጸጥ፡ coenum, lutum.

ጸዐለ፡ I, 2 et 1 contumelia, probris affecit, conviciatus est, maledixit. — **ተጽዕለ፡** et **ተጸዐለ፡** III, 2 pass. — **ጽዑል፡** contumelia affectus. — **ጽዕለት፡** contumelia, convicium, probrum, maledictio. — **ጸዓሊ፡** conviciator, maledicus.

ጽዕረ፡ I, 1 dolores sensit. — **አጽዐረ፡** II, 1 et **አጸዐረ፡** II, 2 dolore affecit, cruciavit, graviter afflixit. — **ተጽዕረ፡** III, 2 pass. — **ጽዑር፡** part. pass. — **ጻዕር፡** cruciatus, tormentum, dolor acerbus vel vehemens, afflictio gravis.

ጽዕቀ፡ — **አጽዐቀ፡** II, 1 coangustavit, coarctavit, pressit. — **ጽዑቅ፡** angustus. — **ጻዕቅ፡** angustia, necessitas. — **መጽዕቅ፡** coarctans, premens.

ጸዐነ፡ I, 1 et 2 imposuit onera (jumentis, plaustris, navibus); oneravit. — **ተጽዕነ፡** III, 2 1) conscendit, inscendit (jumentum, vehiculum). 2) vectus est, equitavit; etiam: insedit vel obsedit alqm daemon (p. 30). — **ጽዑን፡** 1) impositus, insidens. 2) onustus. — **መስተጽዕን፡** eques.

ጸዕደወ፡ qdrl. I candidus, albus fuit vel factus est. — **አጸደወ፡** II caus. — **ጽዕዱው፡** albus. — **ጻዕዳ፡** et **ጸዐዳ፡**, pl. **ጸዓድው፡** albus. — **ጽዕዳዌ፡** albitudo. — **ጸዐድዲድ፡** albicans.

ጸዐጠ፡ I, 1 unguenta condivit, aromata temperavit. — **መጽዕጥ፡** unguentarius, pigmentarius.

ጸዕፍ፡ vinum mustum.

ጼሐ፡ I, 1 subj. **ይጼሕ፡** complanavit, stravit viam. — **ተጼሐ፡** III, 1 pass. — **ጽዩሕ፡** complanatus, stratus, pervius, facilis. — **መጽየሕት፡** via strata, munita, publica.

ጽዮን፡ Sion.

ጼነወ፡ qdrl. I oluit, red-, oboluit, odorem exhalavit. — **አጼነወ፡** II olfecit, odoratus est. — **ጼና፡** odor.

ጼአ፡ I, 1 1) foetidus fuit. 2) putruit, computruit.— **ጽዩእ፡** foetidus, putidus. — **ጼኣት፡** foetor, putor.

ጼው፡ sal.

ጸያፍ፡ balbutiens, blaesus.

ጼጸየ፡ — **መጼጼት፡** corium rubricatum.

ጸደለ፡ I, 1 splenduit, nituit. — **አጽደለ፡** II, 1 lucem sparsit, splendorem emisit. — **ጽዱል፡** splendens, nitens. — **ጸዳል፡** splendor, nitor, claritas.

ጸድቀ፡ I, 1 subj. **ይጽድቅ፡** 1) justus fuit, justificatus est. 2) verus fuit, verum dixit. — **አጽደቀ፡** II, 1 justum reddidit, justum, insontem declaravit, justificavit. — **ተጻደቀ፡** III, 2 sibi justus visus est. — **ጽድቅ፡**, pl. **ጽድቃት፡** 1) rectum, jus et fas; **በጽድቅ፡** jure. 2) justitia, bonum et rectum. 3) veritas; **ዘጽድቅ፡** verus; **በጽድቅ፡** vere, recte, revera. — **ጻድቅ፡** 1) justus. 2) verus.

ጸደና፡ apis terrestris.

ጼዳንት፡ daemonion agreste vel silvestre.

ጸደይ፡ auctumnus; aestas.

ጸድፈ፡ I, 1 in praeceps ruit, praecipitatus est. — **አጽደፈ፡** II, 1 praecipitem dedit, deturbavit, dejecit. — **ጸድፍ፡**, pl. **አጽዳፍ፡** locus praeruptus, praecipitium, vorago, abyssus.

ጸጋ፡ vid. **ጸገወ፡**

ጸጕር፡ pili (hominum et bestiarum; nec non pennae et plumae avium; fibrae palmarum). — **ጸጓር፡** pilosus, hirsutus.

ጸግበ፡ I, 1 1) satiatus est, satur fuit. 2) nausea, taedio captus est. — **አጽገበ፡** II, 1 satiavit. — **ጽጉብ፡** satiatus, satur. — **ጽጋብ፡** 1) satietas. 2) abundantia, ubertas.

ጽግንት፡ vespertilio.

ጸገወ፡ I, 2 beneficia vel gratiam exhibuit, donavit, dona dedit (c. dupl. Acc., vel c. Acc. et **ለ፡**). — **ተጸገወ፡** III, 2 beneficiis affectus est, dono vel gratis accepit. — **ጸጋ፡** 1) gratia. 2) beneficium, donum, dona; **በጸጋ፡** gratis. — **ጸጋ፡ዘአብ፡** (donum Patris) n. viri Abyssini, p. 36. — **ጸጋዊ፡** donator, largitor, liberalis.

ጸገየ፡ I, 1 floruit, flores produxit. — **ጽጉይ፡** florens, floribus ornatus. — **ጽጌ፡**, pl. **ጽጌያት፡** flos.

ጸጐጐ፡ — **ጽጐ፡**, pl. **ጽጐጐ፡** platea, vicus, forum.

ጸሙ፡ sile! **ጸሙ፡ ብህለ፡** siluit, obmutuit.

ጸጺት፡ culex, culices.

ጽፍሕ፡ (= **ስፍሕ፡**) latitudo.

ጽፍር፡, pl. **ጽፈር፡** et **አጽፋር፡** unguis. — **ጸፈረ፡** I, 2 ungues praesecuit.

ጸፈቀ፡ — **አጽፈቀ፡** II, 1 densavit, crebro fecit alqd. — **ተጻፍቀ፡** III, 1 confertus, constipatus fuit. — **ጽፉቅ፡** 1) densus, opacus, confertus. 2) frequens, creber.

ጽፍንት፡ pera.

ጸፍዐ፡ I, 1 percussit palma, alapam duxit (c. Acc. prs.). — **ተጸፍዐ፡** III, 1 pass. — **ጽፍዐት፡** percussio faciei, alapa.

ጸፍጸፈ፡ qdrl. I pavivit, stravit lapidibus (viam). — **ጸፍጸፍ፡** pavi-

mentum e lapidibus stratum, tesselatum.

ጸፍጸፈ፡ — አንጸፍጸፈ፡ V 1) intrs.: stillavit, destillavit. 2) trs.: stillatim effudit vel emisit. — ንጸፍጻፍ፡ stillicidium, guttae. — ጸፍጻፍ፡ id. (p. 141 annot. 2).

ፀሐሰ፡ I, 1 motitavit pedes, tripudiavit. — አፅሐሰ፡ II, 1 supplosit pedem, tripudiavit.

ፀሐይ፡ sol.

ፀመመ፡ I, 1 praeligavit, obligavit (vulnera).

ፀመረ፡ I, 1 et 2 af-, confixit, connexuit. — ተፃመረ፡ III, 3 consociatus est cum alqo, adhaesit alicui. — አስተፃመረ፡ IV, 3 conjugavit, copulavit inter se. — ፅምረት፡ conjunctio, copulatio. — (መፅምር፡ pl.) መፃምር፡ et መፃምርት፡ conjugium, a) compar, socius; b) conjux.

ፀምር፡ lana.

ፀምአ፡ — አፅምአ፡ II, 1 auscultavit, aurem praebuit, audivit (c. Acc.).

ፀመወ፡ — ፅምው፡ tranquillus, animo sedatus, modestus. — ፅሞና፡ tranquillitas, animus sedatus, modestia; ለፅሞናከ፡ τῇ σῇ θεοσεβείᾳ quo titulo honorifico compellatur episcopus p. 71. — ፅሙና፡ 1) tranquillitas. 2) vita tranquilla et solitaria (anachoretae).

ፀመደ፡ I, 1 junxit (curru jumenta), alligavit, subjunxit. — ተፀምደ፡ III, 1 1) alligatus, subjunctus est. 2) se adjunxit vel addixit alicui, cum sectatus est; magistrum sectatus est; assiduus fuit, maxime in exercitationibus sacris, devotus, ascesi deditus fuit. 3) se subjunxit vel submisit, famulatus est, serviit; ministravit Deo. — ፅሙድ፡ 1) subjunctus, subditus. 2) famulus, minister. 3) assiduus. 4) exercitationibus sacris deditus, asceticus, devotus. — ፅምድ፡ jugum, par, biga. — ፀማዲ፡ sectator, addictus, minister. — መፅመድ፡ lorum, funis.

ፀረረ፡ — አፅረረ፡ II, 1 hostilis fuit, rebellavit. — ተፃረረ፡ III, 3 inimicitias suscepit cum alqo, hostili modo pressit, adversatus est. — ፀር፡, pl. አፅራር፡ adversarius, hostis. — ፀራሪ፡ hostilis, inimicus, adversarius.

ፀርሰ፡ I, 1 stupidus, hebes fuit vel factus est dens. — ፅርስ፡, pl. ፅረስ፡ dens molaris.

ፀርቅ፡, pl. አፅርቅት፡ pars vestis lacerae, pannus; ዘፀርቅ፡ pannosus.

ፀርዐ፡ I, 1 cessavit (p. 131 ann. 1). — አፅርዐ፡ II, 1 1) intermisit, cessavit, feriatus est, otiosus fuit. 2) caus.: cessare fecit. — ተፀርዐ፡ III, 1 intermissus est, cessavit, irritus fuit, (ይፀረዕ፡ በሢጥ፡ cessatur i. e. cessatio fit mercaturae p. 144). — ፅሩዕ፡ 1) otiosus, deses, iners. 2) intermissus, abolitus. — ፅርዐት፡ 1) intermissio, cessatio. 2) otium, desidia, inertia. 3) res otiosa vel inutilis.

ፀረፈ፡ et ፀርፈ፡ I, 1 conviciatus est, maledixit, blasphemavit (c. ላዕለ፡ vel Acc.). — ፅሩፍ፡ maledicus, blasphemus, impius. — ፅርፈት፡ convicium, maledictio, blasphemia. — ፀራፊ፡ blasphemator.

ፀቈነ፡ I, 1 sepsit, sepem vel maceriam circumdedit rei. — **ፀቈን፡** et **ፀቍን፡** sepes, maceria.

ፀበሰ፡ I, 1 debilis, infirmus fuit.— **አፅበሰ፡** II, 1 caus. — **ፅቡስ፡** debilis, infirmus, lassus. — **ፅበስ፡** infirmitas, languor.

ፅበን፡ ansa vel annulus.

ፀበጠ፡ I, 1 firmiter prehendit et tenuit. — **ፅቡጥ፡** part. pass. — **ፀባጢ፡** qui comprehendit vel continet.

ፀንሰ፡ I, 1 subj. **ይፅነስ፡** et **ይፅንስ፡** concepit, in utero habuit. — **ተፀንሰ፡** III, 1 conceptus est. — (**ፅኑስ፡** f.) **ፅንስት፡** gravida, praegnans. — **ፅንስ፡** conceptio, graviditas.

ፀንገዐ፡ — **ምፅንጋዕ፡** 1) locus vel pars corporis, ubi quis recumbit i. e. nititur, adminiculum. 2) praesepe.

ፀንፈርት፡ decipula, tendicula.

ፀአት፡ vid. **ወፅአ፡**

ፀኩ፡ vel **ፃኩ፡** coxa, coxendix.

ፆረረ — **አንፆረረ፡** V se torsit, circumactus est. — **ንፆሩር፡** tormenta, dolores vehementes.

ፀወሰ፡ — **አፀወሰ፡** II, 2 debilitavit vel laesit membra alcjs. — **ፅዉስ፡** debilis, debilitatus.

ፆገ፡ I, 1 perversus, malignus, trux fuit. — **ፅዉግ፡** pravus, perversus (φαῦλος p. 72). — **ፁግ፡** perversitas, perversum (opp. **ርትዕ፡** p. 76), malitia, truculentia. — **ፀዋግ፡** pravus, perversus, malignus, saevus, truculentus.

ፀዓዕ፡, pl. **ፀዓዓት፡** fragor tonitrus, fulmen cum tonitru.

ፄወወ፡ qdrl. I cepit armis, captivum fecit, vel duxit vel tenuit, in exsilium abduxit. — **ተፄወወ፡** III, 1 captus est, captivus, exsul fuit vel factus est. — **ፂዉዉ፡** vel **ፄዉዉ፡** captus, captivus. — **ፄዋ፡** 1) captivitas, exsilium. 2) captivi, exsules. — **ፂዋዌ፡** et **ፄዋዌ፡** captivitas, exsilium.

ፂዮት፡ locus graminosus, pratum, pascuum.

ፀጋም፡ sinister, laevus; manus sinistra; latus sinistrum. — **ፅግም፡** pars sinistra, latus sinistrum.

ፀገዐ፡ — **አስተፃገዐ፡** IV, 3 lecto vel rei substratae superimposuit. — **ፅግዕ፡** et **ፅጋዕ፡** pulvillus, culcita. — **ምፅጋዕ፡** i. q. **ምፅንጋዕ፡** — **መፃጕዕ፡** paralyticus.

ፃፄ፡ blatta, tinea.

ፀፈረ፡ I, 1 subj. **ይፀፍር፡** plexuit, texuit, nexuit. — **ተፀፈረ፡** III, 1 rfl. et pass. — **ፅፉር፡** part. pass. — **ፅፍሮ፡** opus plexum, tortile. — **ፅፍረት፡** connexio, contextio. — **መፅፈርት፡** cassis, crates.

ፅፍዕ፡ et **ፀፍዕ፡** excrementa, stercus.

ፈሀረ፡ I, 1 fodit, ef-, defodit.

ፉል፡ faba, cicer. — Vid. **ፈወለ፡**

ፈልሐ፡ I, 1 subj. **ይፍላሕ፡** bullivit, ebullivit, aestuavit. — **አፍልሐ፡** II, 1 caus. — **ፍሉሕ፡** bulliens, aestuans, fervidus.

ፈለሰ፡ I, 1 subj. **ይፍልስ፡** 1) migravit, transiit, excessit, decessit, deportatus, peregrinatus est. 2) trans-

latus, assumtus est. — አፍለሰ፡ II, 1 expulit, ejecit e sede, deportavit, transtulit, removit, amovit. — ተፋለሰ፡ III, 3 huc illuc migravit vel transiit vel translatus est. — ፍልሰት፡ migratio; peregrinatio; exsilium; decessus, obitus; assumtio; translatio. — ፈላሲ፡ extra patriam degens, alienigena, accola, peregrinus, peregrinator.

ፈላስፋ፡ et ፈለስፋ፡ philosophi. — ተፈላሰፈ፡ III, 1 philosophatus est. — ፍልሱፍ፡ philosophus.

ፈለክ፡ orbis coelestis.

ፈለየ፡ I, 1 separavit, divisit.

ፈለግ፡, pl. አፍላግ፡ 1) fluvius, amnis. 2) vallis, (ማእከለ፡አፍላግ፡ ክልኤቱ፡ Mesopotamia).

ፈለጠ፡ I, 1 subj. ይፍልጥ፡ 1) separavit, disjunxit, dissociavit; („divisim attribuunt" p. 71 l. 23). 2) sejunxit, segregavit. 3) discrevit, distinxit, dignovit. — አፍለጠ፡ II, 1 distinctionem fecit, distincte dixit. — ተፈልጠ፡ III, 1 rfl. et pass.; (ተፈልጦ፡ dissidium p. 44). — ተፋለጠ፡ III, 3 rcpr. — ፍሉጥ፡ 1) separatus, disjunctus. 2) segregatus. 3) distinctus, diversus. — ፍልጠት፡ separatio, discessus, dissidium, segregatio, discrimen. — ፍልጣን፡ dissidium, divortium, discrimen, res segregata.

ፊልጶስ፡ Philippus.

ፈለጸ፡ — ተፋለጸ፡ III, 3 minutatim diffractus est.

ፈልፈለ፡ qdrl. I erupit, prorupit, scaturiit (fons, aqua). — አፈልፈለ፡ II caus. — ፈልፈል፡ scaturigo, fons.

ፈልፈል፡ piper.

ፈሐለ፡ I, 1 lascivus, salax, petulans fuit. — ፈሐል፡ et ፋሕል፡ lascivia, salacitas, petulantia.

ፍሕም፡, pl. አፍሓም፡ carbo, pruna.

ፈሐቀ፡ I, 1 1) abstersit, rasit, ab-, derasit. 2) radula expolivit. — ፍሑቅ፡ rasus, caelatus, tornatus. — ፍሕቅ፡ opus rasile, sculptile, toreuma.

ፈሥሐ፡ — ተፈሥሐ፡ III, 2 gavisus, laetatus est, hilaris fuit vel factus est (c. በበይናቲ፡ congratulari, συγχαίρειν ἀλλήλοις p. 74). — አስተፍሥሐ፡ IV, 1 et አስተፈሥሐ፡ IV, 2 gaudio, laetitia, solatio affecit alqm. — ፍሡሕ፡ 1) laetus, gaudens, hilaris. 2) laetabilis, jucundus. — ፍሥሐ፡ gaudium, laetitia, solatium (= χαίρειν, gaudium, salus p. 70. 72; cfr. p. 9 ann.). — ፍሥሐ፡ጽዮን፡ (gaudium Sionis), n. viri Abyssini p. 37. — ተፍሥሕት፡, pl. ተፍሥሓታት፡ gaudium, laetitia, (causa gaudii), solatium, laetus nuntius. — መስተፍሥሒ፡ laetificans, exhilarans, consolator.

ፍሥሕ፡ fauces montanae; locus clivosus, arduus.

ፍሥሕ፡ pascha.

ፈርሀ፡ I, 1 subj. ይፍራህ፡ 1) timuit, metuit. 2) veritus, reveritus est. — አፍርሀ፡ II, 1 metum injecit, terruit. — ፍሩህ፡ timore correptus, timens. — ፈሩህ፡ timidus, pavidus. — ፍርሀት፡ 1) timor, metus. 2) reverentia. — ፈራሂ፡ timens, reverens. — መፍርህ፡ timendus, terribilis.

ፈርምን፡ Firmus.

ፍሬምናጦስ፡ Frumentius.

ፈረሰ፡ — **አፍረሰ፡** II, 1 diruit, destruxit, demolitus est.

ፈረስ፡, pl. **አፍራስ፡** equus, equa. — **ፈረሰኛ፡** eques.

ፋርስ፡ Persia, Babylonia.

ፈሪሳዊ፡ Pharisaeus.

ፈረቀ፡ — **ፈራቂ፡** redemtor, salvator. — **ፍርቃን፡** salus.

ፈርኅ፡ — **አፍርኅት፡** et **አፍኅርት፡** pulli avium.

ፈርነሰ፡ — **ተፈርነሰ፡** qdrl. III, 1 oblectationi se dedidit, laetitia exsultavit.

ፈርዖን፡ Pharao.

ፈርፀጸ፡ — **አንፈርፀጸ፡** V saliit, exsiluit, exsultavit. — **ንፈርጻጼ፡** exsultatio, lascivia.

ፈርዘዘ፡ — **ተፈርዘዘ፡** III, 1 1) ruptus est, se pandit. 2) erupit in cachinnos.

ፈርየ፡ et **ፈረየ፡** I, 1 subj. **ይፍረይ፡** 1) gemmas et flores emisit, floruit. 2) fructum tulit, fructificavit. — **አፍረየ፡** II, 1 1) caus. 2) fructum tulit p. 45. — **ፍሬ**, pl. **ፍሬያት፡** 1) flos. 2) fructus; **ዘያወፅእ፡ ፍሬ፡** fructifer p. 14; etiam: proles p. 152. — **መፍርይ፡** ferax, fructifer.

ፍርግያ፡ Phrygia.

ፍርፋር፡, **ፍርፉር፡** mica, fragmentum panis.

ፍርፍርት፡ coturnix.

ፈሰሰ፡ — **ተፋሰሰ፡** III, 3 1) sortitus est. 2) micuit digitis.

ፋሲካ፡ pascha.

ፈሰው፡ crepitus ventris.

ፈቀረ፡ — **አፍቀረ፡** II, 1 carum habuit, amavit, dilexit. — **ተፈቅረ፡** III, 1 pass. — **ተፋቀረ፡** III, 3 rcpr. — **ፍቁር፡** carus, dilectus, amatus. — **ፍቅር፡** amor, dilectio, caritas (c. **ምስለ፡** erga); amicitia. — **መፍቀሪ፡** amans, amator, studiosus.

ፈቃር፡ 1) cingulum, zona. 2) casula, cucullus.

ፈቅአ፡ I, 1 1) diffidit, diffregit. 2) mulcavit, vulneravit. — **ፍቅአት፡** vulnus, plaga inflicta.

ፈቀደ፡ I, 1 subj. **ይፍቅድ፡** 1) invisit. 2) respexit, reputavit, aestimavit. 3) requisivit, expetiit. 4) cupiit, voluit (c. neg.: noluit), seq. Acc., vel Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj. („ich wünsche ihm nicht zu sehen, nolim eum videre" p. 3 l. 18/19). 5) indiguit, opus fuit alicui (c. Acc. rei, vel Subj. verbi.). — **ተፈቅደ፡** III, 1 pass. (opus, necessarium fuit, desideratum est p. 61). — **ፍቅድ፡** numeratio, computus, numerus. — **ፈቃድ፡**, pl. **ፈቃዳት፡** 1) desiderium, necessarium. 2) voluntas; **በፈቃዱ፡** vel **እምፈቃዱ፡** ultro, sponte, voluntate sua; **ዘእንበለ፡ ፈቃዱ፡** invitus, invite („duae voluntates" p. 109 str. 6; dicit matrimonium et caelibatum). — **መፍቅድ፡**, pl. **መፍቅዳት፡** res desiderata, desiderium; res necessaria, necessitas.

ፈተለ፡ I, 1 subj. **ይፍትል፡** torsit, nevit, fila deduxit. — **ተፈትለ፡** III, 1 pass. — **ፍቱል፡** netus, tortus, contortus. — **ፈትል፡**, pl. **አፍታል፡** et **አፍትልት፡** filum, funiculus. — **ፍትሎ፡** opus filorum.

ፈትሐ፡ I, 1 subj. **ይፍታሕ፡**
1) aperuit. 2) solvit, ex-, resolvit;
absolvit a peccato p. 64. 3) jus di-
xit, judicavit, dijudicavit. — **ተፈ
ትሐ፡** III, 1 pass. — **ተፋትሐ፡**
III, 3 litigavit. — **ፍቱሕ፡** 1) aper-
tus. 2) solutus. 3) absolutus (a
poena). — **ፍትሕ፡** 1) judicium, sen-
tentia judicis. 2) jus, quod justum
et legitimum est. — **ፈታሒ፡** 1)
aperiens, solvens, liberator. 2) judex,
vindex.

ፈተተ፡ I, 1 et 2 1) fregit, in
specie panem. 2) donavit, tribuit
portionem. — **ተፈተተ፡** III, 1 et 2
pass. — **ፍት፡**, pl. **ፍተት፡** 1) fru-
stum, frustulum. 2) portio. 3) mu-
nus, datum. — **ፍታ፡** id. — **ፍተ
ት፡**, pl. **ፍተታት፡** fragmen, frustum,
frustulum.

ፈተነ፡ I, 1 subj. **ይፍትን፡** 1)
scrutatus est, exploravit, investiga-
vit. 2) tentavit, probavit, examina-
vit. — **አፍተነ፡** II, 1 explorandum,
tentandum dedit alqm. — **ተፈትነ፡**
III, 1 pass. — **ፍቱን፡** part. pass. —
ፈታኒ፡ scrutator, explorator, ten-
tans.

ፈተወ፡ I, 1 subj. **ይፍትው፡** et
ይፍቶ፡ cupivit, concupivit, appetiit,
desideravit, exoptavit (seq. Subj.
verbi). — **አፍተወ፡** II, 1 appetitu,
desiderio affecit!, placuit, libuit ali-
cui. — **ፍትው፡** exoptatus, jucun-
dus, suavis. — **ፍትወት፡**, pl. **ፍት
ወታት፡** cupiditas, concupiscentia, li-
bido, desiderium, res desiderata, de-
liciae. — **ፍትወታዊ፡** libidinosus,
voluptarius. — **መፍትው፡** 1) desi-
derabilis, exoptatus, necessarius. 2)
decet, convenit, oportet, seq. Inf. vel
Subj. verbi vel **ከመ፡** c. Subj.

ፈታጎርስ፡ Pythagoras.

ፈኀረ፡ I, 1 subj. **ይፍኅር፡** de-
spondit (feminam). — **ተፍኅረ፡** vel
ተፈኀረ፡ III, 1 pass. — **ፍኅርት፡**
sponsa. — **ፈኃሪ፡** sponsus.

ፍና፡ vid. **ፈነወ፡**

ፊንሐስ፡ Phinees, Pinehas.

ፈንቀለ፡ qdrl. I refodit, rimatus est.

ፈነወ፡ I, 2 1) misit. 2) dimisit,
missum fecit; deduxit, prosecutus est
funus p. 62. — **ተፈነወ፡** III, 2 pass.
— **ተፋነወ፡** III, 3 sibi invicem vale-
dixit. — **አስተፋነወ፡** IV, 3 prose-
cutus est, deduxit abeuntem, vale-
dixit. — **ፍንው፡** missus. — **ፍ
ኖት፡**, pl. **ፍናው፡** et **ፍናዊ፡** via;
iter; vivendi agendique ratio; ratio,
modus. — **ፍና፡** 1) conversio, dire-
ctio, sc. Acc. **ፍና፡** sub, versus. 2) via
(apud poëtas). 3) τρόπος, ratio, mo-
dus, genus. — **ፈናዊ፡** mittens.

ፋእም፡, pl. **አፍእምት፡** et **አ
ፍእምት፡** 1) orificium tunicae. 2)
offa, buccella. 3) trama, subtemen. —
አፍአመ፡ II, 1 in os indidit buc-
cellas, mendicanti panem praebuit. —
ተፍአመ፡ III, 1 1) bucceas deglu-
tivit. 2) panem mendicavit. — **አስ
ተፍአመ፡** IV, 1 mendicavit.

ፈከረ፡ I, 2 interpretatus est,
exposuit, explanavit, explicuit. — **ተ
ፈከረ፡** III, 2 pass. — **ፍክሬ፡**, pl.
ፍክርያት፡ expositio, explanatio, in-
terpretatio. — **መፈክር፡** interpres;
fatidicus, hariolus.

ፈወለ፡ — **ተፋወለ፡** III, 3 omina
captavit, ominatus est. — **ፋል፡**, pl.
ፋላት፡ omen.

ፈወሰ፡ I, 2 sanavit, medicatus est (c. Acc. vel **ለ፡**). — **ተፈወሰ፡** III, 2 pass. (c. Acc. morbi p. 77). — **ፈውስ፡**, pl. **ፈውሳት፡** 1) medela, sanatio, curatio. 2) medicamen, remedium. — **ፈዋሲ፡** medicus, sanans. — **መፈውስ፡** sanator, medicus. — **ምፍዋስ፡** nosocomium.

ፎዘ፡ I, 1 de-, abstersit.

ፈዐወ፡ — **አፍዖት፡** vipera.

ፍያል፡ phiala, crater.

ፈየተ፡ praedatus est, expilavit. — **ተፈየተ፡** III, 1 latrocinatus, praedatus est. — **ፈያት፡** latro, latrones, praedones. — **ፈያታዊ፡** latro, praedo.

ፍዳ፡ vid. **ፈደየ፡**

ፊደል፡, pl. **ፊደላት፡** litera alphabeti.

ፈደየ፡ I, 1 subj. **ይፍዲ፡** 1) persolvit debitum. 2) reddidit, restituit. 3) rependit, retribuit. 4) debuit. — **ተፈድየ፡** III, 1 1) exegit, repetiit sive remunerationem sive poenas. 2) accepit redditum, repensum, praemio vel poena affectus est. — **ፍዳ፡** retributio, remuneratio; poena, vindicta. — **ፈዳዪ፡** et **ፈዳዬ፡** solutor, retributor. — **መፍዴ፡** 1) pecunia. 2) praemium.

ፈድፈደ፡ qdrl. I 1) crevit, multiplicatus est. 2) copiosior, uberior fuit vel factus est, abundavit, superabundavit, redundavit; superavit, excessit (numero) seq. **እምነ፡** rei. 3) superior fuit, excelluit (c. **እምነ፡** vel c. pron. suff.). — **አፈድፈደ፡** II 1) adauxit, cumulavit, magis fecit (seq. Acc. Inf.). 2) superavit, excelluit (c. dupl. Acc. p. 134). — **ፍድፉድ፡** abundans, major, nimius, excellens. — **ፈድፋዴ፡** 1) pars excedens, redundans; praestantia. 2) Acc. **ፈድፋደ፡** a) valde, vehementer, magnopere. b) abundanter, eximie. c) seq. **እምነ፡** magis quam, plus quam, (= praeter p. 62 l. 2/3). d) nimis. e) **እፎ፡ፈድፋደ፡** quanto magis! f) maxime, imprimis; **ወፈድፋደሰ፡** μάλιστα δέ, **ወዓዲ፡ፈድፋደ፡** ferner ganz besonders. — **ፍድፋዴ፡** abundantia, praestantia.

ፈግዐ፡ I, 1 et 2 laute vixit, vitae voluptatibus et jucunditatibus fruitus, luxuriatus est. — **ተፈግዐ፡** III, 1 et 2 id. — **ፍግዕ፡** delectatio, voluptas, vita delicata. — **ፍግዓ፡** id. — **ትፍግዕት፡** id.

ፈገገ፡ graviter oluit. — **ፍጉግ፡** graviter olens, foetidus.

ፈጠረ፡ I, 1 subj. **ይፍጥር፡** 1) creavit (Deus); genuit (p. 40). 2) ex animo suo produxit, excogitavit, ementitus est. 3) literas (magicas) incīdit. — **ተፈጥረ፡** III, 1 1) creatus est. 2) genitus, natura factus est. — **ፍጡር፡** creatus. — **ፍጥረት፡**, pl. **ፍጥረታት፡** 1) creatio, principium, primordia rerum. 2) res creata, creatura, creaturae. 3) natura. 4) origo, ortus, nativitas, generatio. — **ፈጣሪ፡** creator, conditor, auctor. — **ፈጠራ፡** 1) notae vel literae incisae, characteres superstitiosi. 2) res ficta, commentum.

ፈጠነ፡ I, 1 subj. **ይፍጥን፡** celer, velox, properus fuit („ut citior nobis esset" = ut citius rem conficeret, p. 71 l. 3). — **አፍጠነ፡** II, 1 festinavit, properavit (seq. Acc. Inf.). — **አስተፋጠነ፡** IV, 3 festinavit, pro-

peravit, acceleravit. — ፍጡን፡ citus, properus, festinans; ፍጡነ፡ propere, cito, festinanter, mox.

ፈጽሐ፡ I, 1 1) malleo contudit. 2) fidit, cecidit, excidit, (lapides). — **ተፈጽሐ፡** III, 1 pass. — **መፍጽሒ፡** malleus, instrumentum dolatorium, securis.

ፈጸመ፡ I, 2 1) im-, re-, ex-, complevit, πληροῦν. 2) peregit, perfecit. 3) consummavit, finivit, absolvit, ad finem perduxit. — **ተፈጸመ፡** III, 2 pass. — **ፍጹም፡** 1) impletus, plenus. 2) perfectus, absolutus, a) consummatus; b) τέλειος vollkommen; c) integer; **ፍጹመ፡** plene, perfecte, prorsus, plane, penitus. — **ፈጻሚ፡** complens, perfector, consummator, peragens; finalis (p. 148 str. 1, ni malueris **ፍጻሜ፡**). — **ፍጻሜ፡** completio, perfectio, consummatio, finis. — **ተፍጻሜት፡** plenitudo, perfectio, absolutio, consummatio, finis.

ፍጽም፡, pl. **ፍጽማት፡** 1) frons. 2) pars anterior (agminis, primum agmen).

ፈጸየ፡ — **ፉጽ፡** sibilus, susurrus. — **ተፋጸየ፡** III, 3 sibilavit, (exsibilavit, fistula cecinit).

ፈፀመ፡ I, 1 et 2 obstruxit, occlusit, obturavit. — **ተፈፅመ፡** III, 1 et **ተፈፀመ፡** III, 2 1) pass. 2) obmutuit, obsurduit.

ፈፀነ፡ I, 1 febri correptus est vel laboravit. — **ፈፀንት፡** febris.

ፓሳ፡ pascha.

ፒሳ፡ pix.

ፐፒራ፡, **ፒፒራ፡** purpura.

ፔፔሬ፡ piper.

LIPSIAE: IMPRESSIT F. A. BROCKHAUS.

Errata:

Pag.	5 l. 13	legas	እፈርሀ፡ pro እፈረሀ፡
—	19 - 4	—	ይሔውጸ፡ pro ይሔውጽዎ፡
—	29 - 12	—	ወይ pro ወወይ
—	— - 22	—	ወኀቡአቲሁ፡ pro ወኀቡአታሁ፡
—	47 - 1	—	አተ፡ pro አት፡
—	59 ann. 3	—	ἀριθμὸν — ἀριθμῶν.
—	93 l. 1	—	ሔር፡ — ሕር፡
—	95 - 18	—	በቅንአት፡ pro በቅንዐት፡
—	102 - 1	—	ወሰረረ፡ pro ወሰረረ
—	111 - 17	—	ከመ፡ pro ክመ፡
—	139 - 13	inseras	ዐሥራተ፡ post ንሥእኒ፡
—	173a - 13	—	II, 1 post አሕጸጸ፡
—	177b - 16	—	1 post I,
—	225a - 16	—	II, 1 post አንቀኍን፡
—	239a - 31	legas	አፈ፡ pro አፈ።